

A high-angle, nighttime photograph of the Eindhoven skyline. The sky is a deep blue with scattered clouds. Several tall buildings are illuminated with vibrant colors: one on the left with purple and blue lights, another in the center with blue and white lights, and a large building on the right with red and white lights. The city lights create a warm, golden glow against the dark sky. The foreground shows the rooftops and upper floors of buildings, some with visible signage like 'HEMA' and 'PROMAX'.

JAAR- STUKKEN 2020

EINDHOVEN

Inhoudsopgave

Aanbieding.....	5
Jaarverslag.....	7
1. Algemeen.....	8
1.1 Samenstelling van bestuur	9
1.2 Bestuurlijke hoofdlijn	11
1.3 Financiële hoofdlijn	23
1.4 Coronacrisis.....	32
2. Programma's	39
Leeswijzer.....	39
Programma 1 Veiligheid.....	41
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	52
Programma 3 Economie	63
Programma 4 Onderwijs	76
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	85
Programma 6 Sociaal domein.....	108
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	139
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	154
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	165
3. Paragrafen	187
3a. Lokale heffingen.....	188
3b. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	196
3c. Onderhoud kapitaalgoederen	202
3d. Financiering	209
3e. Bedrijfsvoering	214
3f. Verbonden partijen.....	228
3g. Grondbeleid	251
3h. Gebiedsgericht werken	259
3i. Duurzaamheid.....	261
3j. Investerings	267
Jaarrekening	269
4. Jaarrekening	270
4.1 Algemene grondslagen van waardering en resultaatbepaling	270
4.2 Balans en toelichting.....	277
4.3 Overzicht baten en lasten	308
4.4 Gebeurtenissen na balansdatum	326
4.5 Sisa.....	327
4.6 Subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord	339
5. Overig	341
5.1 Controle verklaring onafhankelijke accountant	342
Bijlagen.....	346
Bijlage 1. Kerngegevens	347
Bijlage 2. Risico's.....	349
Bijlage 3. EMU saldo.....	355
Bijlage 4. Vaste activa.....	356
Bijlage 5. Reserves.....	362
Bijlage 6. Financieel overzicht.....	364
Bijlage 7. Subsidies.....	366
Bijlage 8. Incidentele baten en lasten.....	368
Bijlage 9. Afkortingen	376

Aanbieding

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Eindhoven over het boekjaar 2020. Hiermee leggen wij, als college van burgemeesters en wethouders, aan u als gemeenteraad verantwoording af over het gevoerde beleid in 2020 en wat dit heeft gekost. De jaarstukken vormen een belangrijk controle instrument van de raad. De jaarstukken geven inzicht aan onze inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven in de geleverde prestaties het afgelopen jaar en in het financieel resultaat over 2020.

Het jaar 2020 is een uitzonderlijk en bijzonder jaar geweest. In het eerste kwartaal van 2020 is de wereld opgeschrikt door de uitbraak van het coronavirus. Sindsdien heeft het coronavirus grote impact, de uitbraak leidde zelfs tot een wereldwijde pandemie. Er zijn gedurende het jaar forse maatregelen getroffen en regels ingesteld om het virus onder controle te krijgen. Deze kenden een golfbeweging die meeding met de ernst waarop het virus vat op ons had. De gedeeltelijke lockdown van het voorjaar kon rond de zomer enigszins versoepeld worden. Helaas bleek medio oktober dat opnieuw een aanscherping nodig was. Horeca werd opnieuw gesloten en openingstijden van winkels werden beperkt. Begin november was opnieuw een aanscherping aan de orde en was opnieuw sprake van een gedeeltelijke lockdown. Zelfs een gehele lockdown van Nederland bleek onvermijdelijk, zo werd op 15 december aangekondigd door de minister-president. Het jaar 2020 kenmerkt zich door regels om afstand tot elkaar te houden, mondkapjesplicht, maandenlange sluiting van horeca, scholen, maatschappelijke en culturele instellingen. Maatregelen die evenementen, sportcompetities en grootschalige samenkomsten onmogelijk hebben gemaakt en waardoor veel mensen thuis moesten werken. Gelukkig zijn we in staat gebleken financieel de vaste grond onder onze voeten vooralsnog te behouden. Hierdoor hadden we mogelijkheden om naast de rijksmiddelen ook eigen middelen in te zetten zodat we de pijn van deze pandemie voor de stad Eindhoven haar burgers en ondernemers gedeeltelijk hebben kunnen verzachten en de infrastructuur overeind is gebleven.

Het gevolg van deze pandemie is dat de doelstellingen, prestaties en budgettaire kaders zoals we die in de begroting 2020 met de raad hebben afgesproken onder druk zijn komen te staan. In het voorjaarsbericht, 1e en 2e tussentijdse rapportage en het najaarsbericht hebben we de raad steeds meegenomen in de actuele inzichten die we op dat moment hadden. Financieel hebben we de begroting 2020 naar beste inzicht bijgesteld voor de effecten die corona met zich mee bracht. Deze jaarstukken 2020 vormen het sluitstuk en geven het finale beeld over 2020.

Jaarverslag

In hoofdstuk 1 staan de bestuurlijke en financiële hoofdlijn. Hierin leest u aan de hand van de belangrijkste mijlpalen wat we in 2020 hebben gerealiseerd en wat de voornaamste afwijkingen zijn ten opzichte van de begroting. Daarnaast is een dwarsdoorsnede opgenomen van met name de financiële effecten van de coronacrisis in 2020 in relatie tot de ontvangen rijksmiddelen en de vrijgemaakte middelen uit het weerstandsvermogen. In hoofdstuk 2 beschrijven we de programma's waarin we de voornemens en de bereikte resultaten specificeren naar onze beleidsterreinen (taakvelden). Hoofdstuk 3 bevat de paragrafen die op verschillende onderwerpen een gemeentebrede dwarsdoorsnede geven.

Jaarrekening

In hoofdstuk 4 zijn de algemene grondslagen van waardering- en resultaatbepaling, de balans, staat van baten lasten en een toelichting op de balans en de staat van baten en lasten opgenomen. Hoofdstuk 5 bevat de controleverklaring van onze huisaccountant. De jaarstukken worden afgesloten met bijlagen waarin onder andere een overzicht van de risico's, de kerngegevens en het meerjarig verloop van de reserves (conform afspraak met de raad naar aanleiding van het Rekenkamerrapport) is gepresenteerd.

De jaarstukken zijn tevens in webversie beschikbaar: <https://eindhoven.jaarverslag-2020.nl/> en de pdf is digitaal te raadplegen via: <https://www.eindhoven.nl/bestuur-en-beleid/organisatie/financien>.

Burgemeester en wethouders van gemeente Eindhoven
1 juni 2021

Jaarverslag

1. Algemeen

Dit hoofdstuk geeft een algemeen beeld over 2020. Het hoofdstuk start met een inzicht in de bestuurlijke portefeuilles en de verdeling ervan over de bestuursleden (1.1). De bestuurlijke hoofdlijn geeft een samenvatting van de inhoudelijk bereikte resultaten in 2019 (1.2). De financiële hoofdlijn geeft een dwarsdoorsnede van de financiën. We kijken terug naar het verloop van de financiën gedurende het jaar en geven inzicht in het eindbeeld van het resultaat en de vermogenspositie (1.3). Tot slot gaan we in op de financiële effecten van corona in 2020.

1.1 Samenstelling van bestuur

John Jorritsma

Burgemeester

- Integrale veiligheid
- Representatie
- Internationale betrekkingen en acquisitie
- Externe betrekkingen
- Bestuursondersteuning

Joost de Jong

Waarnemend wethouder van financiën en bedrijfsvoering

- Financiën
- Bedrijfsvoering inclusief P&O
- Dienstverlening
- Toezicht en handhaving
- Bezwaar en beroep
- Omgevingswet
- Global Goals

Joost de Jong is waarnemend wethouder en vervangt wethouder Marcel Oosterveer.

Monique List-de Roos

Wethouder van mobiliteit, cultuur en design, binnenstad en citymarketing

- Binnenstadseconomie en coördinatie Binnenstad
- Citymarketing en evenementen
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Cultuur en design
- Vergunningen
- Coördinatie regionale samenwerking

Renate Richters

Wethouder van jeugd, zorg en welzijn, armoede en inburgering

- Maatschappelijke zorg en ondersteuning
- Jeugdhulp
- Welzijn en gezondheid
- Armoede en schulden
- Inburgering

Rik Thijs

Wethouder van klimaat & energie, openbare ruimte & groen

- Klimaat en energie
- Groen en water
- Openbare ruimte
- Circulaire economie
- Coördinatie duurzaamheid
- Erfgoed
- Biodiversiteit
- Dierenwelzijn

Yasin Torunoglu

Wethouder van wonen, wijken, werk en ruimtelijke ontwikkeling

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Wonen en wijken
- Burgerparticipatie
- Grond & vastgoed
- Werk en inkomen, Participatiewet
- Diversiteit

Stijn Steenbakkers

Wethouder van economie, Brainport, innovatie, onderwijs en sport

- Economie en vestigingsklimaat
- Brainport: coördinatie BNA en Regio Envelop
- Arbeidsmarkt: talent, techniek en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
- Onderwijs inclusief IHP
- Innovatie en digitalisering
- Sport
- Deelnemingen

Aline Zwierstra

Gemeentesecretaris

- Algemeen directeur

1.2 Bestuurlijke hoofdlijn

Het jaar van Corona....

Het jaar 2020 zal de geschiedenis ingaan als het jaar dat het coronavirus de wereld in zijn greep kreeg. Het jaar van een wereldwijde pandemie die we in de afgelopen decennia niet eerder gezien hebben. Een pandemie die de samenleving ontwrichtte en die veel menselijk leed en verlies gebracht heeft. Een pandemie die ook ons, als het Eindhovens gemeentebestuur, voor grote uitdagingen stelde. Het was een jaar dat wij vol optimisme begonnen. De financiële problemen van de gemeente hadden we grotendeels onder controle, zodat we in 2020 voluit konden inzetten op het Energie-deel van ons coalitieakkoord. Er waren wel wat geruchten over een virus dat rondwaarde in een stad in China, maar dat leek geen reden voor bijzondere zorg toen we met onze partners tijdens de nieuwjaarsreceptie het glas hieven op het mooie jaar dat voor de boeg lag. Hoe anders pakte dat uit...

Toen de coronapandemie in volle hevigheid in Brabant en daarna in de rest van Nederland uitbarstte in de eerste week van maart, ontstond er een ongekende werkelijkheid. We zagen in die eerste weken de stad verstillen. We zagen dat de stad en de samenleving tot stilstand kwamen door de beperkende maatregelen: het anderhalve meter afstand houden, het sluiten van de horeca, de reisbeperkingen en het schrappen van evenementen, beurzen en festivals hadden grote economische impact. De sociaal-maatschappelijke impact van de pandemie was zo mogelijk nog groter. De druk op de zorg was groot omdat de ziekenhuizen en de IC's volstroonden met patiënten. Verpleeghuizen waar veel mensen stierven aan de gevolgen van corona of waar ze vereenzaamden omdat de deuren op slot gingen om het virus buiten te houden. Kinderen en jongeren die elkaar niet meer konden ontmoeten op school en digitaal hun lessen moesten volgen. Studenten zonder studentenleven, afgestudeerden zonder de bijbehorende feesten. In onze stad zagen we ook mooie dingen gebeuren. Groeiende onderlinge solidariteit, oog hebben voor elkaar. Mooie initiatieven waarin mensen elkaar hielpen om de moeilijke tijd door te komen. En momenten van vertraging en reflectie, (her)waardering van natuur, de stilte, en het groen in de stad. En ook minder CO₂-uitstoot omdat er minder gereisd en verplaatst werd. De vraag werd meer en meer gesteld hoe het goede vast te houden en te leren van deze crisis. Herwaardering van publieke voorzieningen en de rol van de overheid zijn hierbij rode draden.

Door de pandemie heeft 2020 voor ons voor een groot deel in het teken gestaan van het crisismanagement. Vanuit de Veiligheidsregio is de crisisorganisatie zeven dagen per week aan de slag geweest om in samenwerking met alle betrokken organisaties in te spelen om de steeds veranderende omstandigheden met onder andere noodverordeningen, handhavingskaders en het bewaken van de zorgcontinuïteit. Dit alles van dag één in nauwe samenwerking met de andere Brabantse Veiligheidsregio's. Corona heeft een disruptief effect op de samenleving die ook ons handelen domineerde in het afgelopen jaar. Dit geldt voor de burgemeester, onder andere in zijn rol als voorzitter van de Veiligheidsregio en lid van het Veiligheidsberaad. Maar ook elke wethouder heeft in zijn eigen portefeuille moeten schakelen hoe om te gaan met de gevolgen van de crisis en de beperkende maatregelen om de effecten van het virus te beteugelen. Terugkijkend hebben we in 2020 veel acties ondernomen om de stad leefbaar, de economie vitaal en de samenleving veerkrachtig te houden.

Crisismanagement

Er als lokale overheid zijn voor onze inwoners, ondernemers en partners is een belangrijk uitgangspunt geweest bij het managen van deze crisis. Net zoals het in stand houden van onze vitale maatschappelijke infrastructuur. Als gemeente hebben we een belangrijke rol gekregen in de uitvoering van landelijke maatregelen. Dat geldt zowel voor het faciliteren en handhaven van de beperkende maatregelen als voor het uitvoering geven aan een aantal landelijke steunmaatregelen.

We hebben een digitaal en fysiek ondernemersloket in de lucht gebracht waar ondernemers uit alle sectoren terecht kunnen met hun vragen over de landelijke steunmaatregelen en de lokale uitwerking hiervan. Ook is er een ondersteuningspunt ingericht om met de Eindhovense scholenkoepels en kinderopvangorganisaties af te stemmen over knelpunten die ontstonden, zoals bijvoorbeeld hoe om te gaan met de opvang van kinderen van ouders met cruciale beroepen en de opvang van kinderen in een kwetsbare thuissituatie. Om te zorgen dat alle kinderen de omslag naar het digitale onderwijs goed konden maken, is voor laptops gezorgd voor kinderen die dat nog niet hadden. Met steun van het bedrijfsleven en met een bijdrage vanuit onze armoedemiddelen is dit

onder coördinatie van Brainport Development mogelijk gemaakt. Om goed zicht op de ontwikkeling van de crisis te houden, hebben we een corona-dashboard ontwikkeld waarin de belangrijkste feiten en cijfers samengebracht worden. Ook hebben we periodieke enquêtes uitgevoerd over de impact van corona op de Eindhovenense samenleving. Met de sportverenigingen hebben we intensief contact onderhouden over de mogelijkheden en beperkingen van sportbeoefening. Met ondernemers in de binnenstad is periodiek overleg geweest over de impact en aanpak van de telkens veranderende coronamaatregelen. En we hebben een wekelijks corona-vragenuur geïntroduceerd om met de gemeenteraad te spreken over de actuele ontwikkelingen. Via periodieke coronabrieven hebben we de raad geïnformeerd over de corona-gerelateerde besluiten die we namen. Uiteraard hadden we ook aandacht voor de internationals. Naast informatie op de eigen website hebben we samen met de TU/e, High Tech Campus en Brainport Development, Fontys, Eindhoven365 en het Expat Spouse Initiative een portal ontwikkeld om sociale initiatieven en anderstalige informatie te ontsluiten.

Toen thuiswerken de norm werd, heeft de gemeentelijke organisatie in korte tijd een grote digitaliseringsslag gemaakt. Versneld zijn mogelijkheden uitgerold om digitaal en op afstand (samen) te werken. Ook is het digitaal vergaderen mogelijk gemaakt voor raads- en commissieleden. Dit was een majeure operatie die veel van de organisatie gevraagd heeft en ervoor gezorgd heeft dat veel gemeentelijke processen ondanks de thuiswerkverplichting gewoon door konden gaan. Er is ook een stevig extra beroep gedaan op de gemeentelijke organisatie om uitvoering te geven aan de landelijke regelingen Tozo en TONK. Het vele thuiswerken zorgde daarnaast voor een flinke toename van huishoudelijk afval met overvolle containers en illegale bijzet tot gevolg. Samen met Cure hebben we maatregelen in gang gezet om dit in goede banen te leiden.

De verschillende fases van de crisis met afwisselend strenge maatregelen en versoepelingen deden een groot beroep op onze handhavingcapaciteit. In de binnenstad, in de wijken en buurten en in de parken en groengebieden. We hebben onze handhavingcapaciteit uitgebreid en we hebben daarnaast ook noodgedwongen moeten herprioriteren vanwege de belangrijke en urgente rol in de bescherming van de volksgezondheid. We zijn trots op onze BOA's die al meer dan een jaar onder hoge druk hun werk uitvoeren en die regelmatig geconfronteerd zijn met agressie door toenemende onvrede bij ondernemers en inwoners over alle beperkende maatregelen. Want naast corona (en deels door corona) hadden we het afgelopen jaar ook nog te maken met de nodige demonstraties en manifestaties en waren meer dan gemiddeld noodmaatregelen vanwege de maatschappelijke onrust.

We hebben extra maatregelen genomen om dak- en thuisloze mensen maximaal te ondersteunen en veiligheid te bieden. Zo is, naast de reguliere inlooplocaties, de nachtopvang ook overdag opengesteld, is er een extra locatie geopend en zijn er aparte quarantaine plekken ingericht voor daklozen die symptomen van het corona-virus vertonen. En wij hebben de nachtopvang ook voor niet rechthebbenden open gesteld voor de duur van de maatregel die het kabinet afkondigde om zoveel mogelijk thuis te blijven. Sowieso hebben we ons maximaal ingezet om samen met de zorgaanbieders en de gesubsidieerde instellingen in het sociaal domein onze lokale zorginfrastructuur draaiende te houden. We hebben ervoor gekozen om alle gecontracteerde partners door te betalen conform lopende afspraken en waar nodig voorfinanciering te leveren als zorgpartners in financiële problemen dreigen te komen door de crisis. Daarmee voorkomen we dat partners zich zorgen maken over een tekort aan liquiditeit zodat ze zich kunnen concentreren op het leveren van zorg en ondersteuning. In het verlengde daarvan hebben we ook besloten om de aanbesteding tweedelijns zorg- en ondersteuningsproducten voor 2021 (met uitzondering van maatschappelijk opvang) in te trekken en met een jaar uit te stellen om de (administratieve) druk op de zorginstellingen te verlichten.

Naast de landelijke inkomensondersteunende maatregelen hebben we zelf ook gekeken waar mogelijke knelpunten bij onze ondernemers zaten. Dat heeft onder andere geleid tot het Noodfonds voor innovatieve startups dat we samen met de provincie en Bright Move, Incubator 3+, Brainport Development, Technische Universiteit Eindhoven, Rabobank Eindhoven, Brabant Startup Fonds, ASML en Philips hebben opgericht. Juist deze groep dreigde bij allerlei landelijke regelingen buiten de boot te vallen. Hiermee ondersteunen en behouden we een belangrijke groep voor het toekomstig verdien- en innovatievermogen van deze regio en Nederland. Verder hebben we waar nodig uitstel van betaling verleend aan ondernemers bij openstaande vorderingen aan de gemeente. Dat gold ook voor het betalen van lokale belastingen. We hebben herinneringen, aanmaningen en

dwangbevelen aan ondernemers opgeschort en de mogelijkheid geboden voor uitstel van betaling. Toen de terrassen gesloten waren, hebben we de aanslagen voor precariobelasting hiervoor naar rato verlaagd. En we maakten waar mogelijk en gewenst maatwerkafspraken, bijvoorbeeld op het gebied van toeristenbelasting met de zwaar getroffen hotelsector.

De crisis was ook aanleiding om na te denken over de binnenstad die zwaar geraakt werd door alle beperkende maatregelen. Met ondernemers uit de detailhandel, horeca, cultuur en creatieve sector en partners als BIZ, Eindhoven365 en DDF zijn we aan de slag gegaan om samen vorm te geven aan de 'nieuwe' binnenstad. Ook nodig omdat corona een aantal trends versnelde die al langer sluimerden. Concreet hebben we in dat kader vorig jaar een aanpak gemaakt om de bezoekersstroom in de binnenstad te reguleren, zodat iedereen zich veilig, binnen de richtlijnen van het RIVM, door de binnenstad kon bewegen. Tegelijkertijd zorgde deze aanpak ervoor dat na de eerste lockdown de bedrijvigheid in de retail (en later de horeca) weer op gang kon komen. Onder andere is in mei de 'Hou onze stad sterk' campagne gestart. De campagne laat authentieke lokale ondernemers zien en roept Eindhovenaren op om lokaal te kopen als steun in de rug voor de Eindhovense detailhandel.

Om bedrijvigheid te stimuleren hebben we zelf anticyclisch geïnvesteerd en hebben we ingezet om investeringen door private en andere publieke partijen in de stad op peil te houden. Bijvoorbeeld door geplande onderhouds- of investeringsopgaven te realiseren in de tijdelijk lege gebouwen, sportparken en openbare ruimten. Daarnaast hebben we anderen verleid en gefaciliteerd om versneld in de openbare ruimte werkzaamheden te verrichten zodat dit tot minder overlast of nadeelcompensatie leidt dan gebruikelijk zou zijn. De aanleg van het glasvezelnet in de binnenstad is hier een voorbeeld van, net als het aanbrengen van een nieuwe rode toplaag op de fietspaden aan de Vestdijk en de J.F. Kennedylaan, en het - op initiatief van Brabant Water - vervangen van de waterleiding op het Stratumseind nu het daar rustig is. Op het gebied van inkoop en contractmanagement hebben we in het verlengde een aantal besluiten genomen die ervoor moeten zorgen dat we sneller en met minder lasten voor ondernemers opdrachten kunnen verstrekken. Doordat fysieke bijeenkomsten niet meer mogelijk waren, dreigden de nodige bouw- en ontwikkelprojecten te vertragen, terwijl de vraag naar (betaalbare) woonruimte onverminderd hoog blijft en we de bouw juist willen stimuleren. We hebben daarom stevig ingezet op het gebruik van digitale middelen voor inwonersparticipatie. Dit had zelfs het positieve neveneffect van bredere betrokkenheid van de inwoners die normaal minder gebruik maken van de fysieke bijeenkomsten, zoals jongeren. Dit willen we vasthouden, waarbij we wel oog moeten houden voor mensen die minder digitaal vaardig zijn of geen toegang hebben tot internet.

Zoals gezegd is het instandhouden van onze vitale maatschappelijke infrastructuur een belangrijk uitgangspunt voor ons handelen. We hebben vorig jaar daarom een afwegingskader ontwikkeld voor coronagerelateerde steunmaatregelen. Dit kader is tot op de dag van vandaag een behulpzaam kompas bij het maken van onze afwegingen of en hoe we steun verlenen in aanvulling op de landelijke maatregelen. Onder andere hebben we met het kader in de hand een maatschappelijk ondersteuningsfonds ingesteld. Dit fonds is gericht op het voorkomen dat voor Eindhoven belangrijke organisaties op het gebied van welzijn, cultuur en sport in hun continuïteit bedreigd worden. Met het fonds ondersteunen we niet-commerciële organisaties die een belangrijke rol spelen in de sociaal-maatschappelijke of culturele infrastructuur van de stad en die niet of maar beperkt in aanmerking komen voor de landelijke regelingen. Daarnaast hebben we onze verantwoordelijkheid genomen in onze rol als verhuurder van maatschappelijk vastgoed. We hebben de facturatie weliswaar doorgezet (belangrijk zodat huurders huurschulden konden aantonen voor landelijke regelingen), maar zijn coulant geweest in betalingstermijnen en we hebben incasso's en het versturen van aanmaningen gestopt.

We hebben ook de nodige maatregelen ingezet voor de zwaar getroffen culturele sector. We hebben een aantal coulancemaatregelen genomen, zoals de verlenging van de termijn van de te ontvangen subsidieverantwoordingen van vier naar acht weken en we lieten Stichting Cultuur Eindhoven de mogelijkheid om het sanctiebeleid buiten werking laten. Bij de beoordeling van de verantwoordingen over de subsidies 2020 zullen we met coulance kijken naar voor de crisis overeengekomen prestatie-eisen en bij het niet nakomen daarvan, zullen we de subsidiekorting niet toepassen. Voor organisatoren van evenementen hebben we vergelijkbare maatregelen genomen, zoals het niet volledig terugvorderen van subsidies als afgelaste evenementen voor

corona al kosten gemaakt hebben en het niet-innen of kwijtschelden van opgelegde leges tot een maximumbedrag van € 50.000.

Daarnaast hebben we de Eindhovense BIS-instellingen een aanvullende subsidie verstrekt om het hoofd boven water te kunnen houden. En we hebben vorig jaar extra middelen beschikbaar gesteld als lokale cofinanciering en daarmee als een soort ‘verdubbelaar’ werken van de rijksmiddelen die beschikbaar worden gesteld voor organisaties die vitaal zijn voor de culturele infrastructuur.

Hoewel de crisis in eerste instantie leidde tot veel onderlinge solidariteit met de zorg en met elkaar, zagen we in de loop van het jaar oplopende spanningen en polarisatie. Tegelijkertijd hebben we ook mooie voorbeelden van veerkracht gezien: ondernemers die snel inspeelden op nieuwe kansen, culturele instellingen die nieuwe vormen van programmering en nieuwe samenwerkingen ontwikkelden, mooie buurtinitiatieven en creatieve ideeën om ondanks de beperkende maatregelen er toch wat van te maken. Denk bijvoorbeeld aan het Eindhoven Festival dat in de kerstvakantie via livestream dagelijks een vijftal culturele activiteiten aanbood. Ook waren er positieve gevolgen voor het milieu zoals minder files en een schonere lucht, en er ontstond extra waardering voor groene en aantrekkelijke buitenruimte om in te bewegen of van te genieten in een tijd waarin verder weinig mogelijkheden waren.

Evenwicht en Energie

Terugkijkend op het afgelopen jaar heeft het crisismanagement veel van onze tijd een aandacht gevraagd. Het was ook een flinke extra belasting voor de ambtelijke organisatie om zo goed als mogelijk op de crisis in te spelen. En tegelijkertijd stond de wereld niet stil. Ondanks de impact van de crisis op de inwoners en ondernemers, de maatschappelijke infrastructuur en de gemeentelijke organisatie, zijn we er trots op dat we in 2020 ook flinke stappen hebben kunnen zetten in het realiseren van de ambities van ons coalitieakkoord. We zijn naast het managen van de coronacrisis vol doorgegaan met het verder leggen van een solide fundament voor de ontwikkeling van Eindhoven.

In 2020 hebben we namelijk definitief de stap kunnen maken van ‘evenwicht’ naar ‘energie’. Onze belangrijkste opgave bij de start van de coalitieperiode – het op orde brengen van de gemeentelijke financiën en het terugdringen van de tekorten in het sociaal domein – is inmiddels gerealiseerd. Ook in 2020 realiseren we, net als in 2019, een positief rekeningresultaat. We prijzen onszelf gelukkig dat we onze financiën op tijd onder controle hebben gekregen. Dat gaf ons ook de slagkracht om de coronacrisis te managen en konden we een plus bieden op de landelijke steunmaatregelen. Veel gemeenten waren daartoe niet of nauwelijks in staat. Niet in de laatste plaats omdat de financiële mogelijkheden van de meeste gemeenten onder druk staan vanwege de tekorten die ze hebben in het sociaal domein. Mede door corona is het afgelopen jaar pijnlijk en definitief duidelijk geworden dat het Rijk onvoldoende middelen beschikbaar heeft gesteld om de decentralisaties van de afgelopen jaren in goede banen te leiden. Met name in de jeugdzorg is dat in de volle breedte in Nederland zichtbaar. Inmiddels zijn door het Rijk hiervoor incidentele middelen beschikbaar gesteld. De hoop en verwachting is dat dit bij de actuele formatieonderhandelingen structureel gerepareerd gaat worden.

Het afgelopen jaar zijn we ons ook vol blijven inzetten op het verbeteren van onze structurele inkomsten uit het gemeentefonds. Met de Regiodeal hebben we in de afgelopen jaren mooie resultaten kunnen boeken voor ons voorzieningenniveau, maar dit betrof eenmalige middelen. Om onze schaa sprong daadwerkelijk te kunnen maken en om het potentieel van (de regio) Eindhoven als één van de motoren van de nationale economie optimaal te kunnen verzilveren, is meer nodig. In de kern is de ‘schaalsprong’ van Eindhoven de ontwikkeling van de stad naar een ander, grootsstedelijk niveau in de volle breedte. Het gaat dus over meer dan (hoog)bouwen alleen. Met het grootsstedelijk worden, neemt ook de complexiteit van onze vraagstukken toe. De aantrekkingskracht en daarmee de groei van de stad betekent dat we moeten omgaan met groeiende vraagstukken op het gebied van veiligheid en leefbaarheid, tegengaan van achterstanden, voldoende aantrekkelijke en betaalbare woningen in aangename wijken, goede bereikbaarheid, een passend voorzieningenaanbod op het gebied van cultuur en recreatie en de grote opgaven zoals de klimaatopgave en verduurzaming in combinatie met de verdichting en verstedelijking. We spelen daarvoor ook op andere ‘borden’: We trekken bijvoorbeeld vaker met de G4 op. Deze majeure ontwikkeling van de stad vraagt meer dan een

eenmalige impuls. In kwaliteit en financieel. We hebben ons het afgelopen jaar dan ook weer sterk gemaakt om tot een andere verdeling van het gemeentefonds te komen. Het lijkt zich gunstig te ontwikkelen, maar het is een zaak van lange adem.

Zorgzaam en zorgvuldig

Het sociaal domein op orde krijgen was noodzakelijk om de gemeente financieel in rustiger vaarwater te krijgen. Kostenbeheersing was in ons coalitieakkoord geen doel op zichzelf, maar een belangrijke randvoorwaarde om tot de vernieuwingen te kunnen komen voor een toekomstvast sociaal domein zodat iedere inwoner de ondersteuning krijgt die hij nodig heeft. Het zoeken van de goede balans tussen beheersing en vernieuwing was in 2020 door corona extra uitdagend. We hebben ingezet om te doen wat nodig is om onze zorgaanbieders te ondersteunen (zie hiervoor) en we hebben aandacht gehad voor de extra kwetsbaren tijdens corona zoals de dak- en thuislozen. Tegelijkertijd zijn we blijven inzetten op de lange lijnen om zorg en welzijn in Eindhoven toekomstbestendig te organiseren.

Corona is daarvoor ook een interessante katalysator geweest. De gemeente is weer nadrukkelijk als partner in de stad aanwezig om met de zorgpartners de vernieuwing op te zoeken. Corona dwong om zaken vernieuwend op te pakken. Bijvoorbeeld op het gebied van dagbesteding, waar initiatieven ontstaan zijn om dat in de wijk vorm te geven. Een al langer gekoesterde wens waarvan de eerste stappen nu daadwerkelijk gezet zijn met 30 plekken in de stad waar 12 zorgaanbieders samenwerken om dit te realiseren. Sowieso zien we dat door corona de samenwerking met partners behoorlijk geïntensiveerd is en gezamenlijk de verantwoordelijkheid gevoeld wordt voor de kwetsbare Eindhovenaren.

De transformatie-agenda is daarbij onze belangrijkste drager. We hebben hiervoor in de afgelopen jaren geld vrijgemaakt en de nodige projecten uitgevoerd om beter zicht te krijgen op wat er nodig is om deze transformatie daadwerkelijk handen en voeten te geven. In 2020 hebben we een evaluatie uitgevoerd van de projecten. Dat leverde een positief beeld op en gaf handvaten voor de verdere doorontwikkeling. Belangrijkste opgave voor de komende tijd is het realiseren van de omslag van 'losse' projecten naar een samenhangend ontwikkelprogramma waarbij de prioriteit ligt bij gezondheid en preventie, armoede en schulden alsmede de zorg voor de meest kwetsbaren (inclusief maatschappelijke opvang). Op het gebied van armoede en schulden hebben we het afgelopen jaar de basis gelegd voor een nieuwe aanpak met een sterke nadruk op preventie en gerichte ondersteuning. Hetzelfde geldt voor de maatschappelijke opvang waar we op basis van het toekomstbeeld dat we in 2019 vastgesteld hebben aan de slag gegaan zijn. We hebben in 2020 het inkooptraject afgerond waarbij we ingezet hebben op goede basisvoorzieningen voor maatschappelijke opvang, maar ook maatwerk kunnen bieden die recht doet aan de diversiteit van mensen zonder dak. Maatwerk, innovatie en integraliteit stonden hiermee centraal zodat we naar verwachting meer kwaliteit kunnen leveren voor vergelijkbare of minder kosten. Ook hebben we de dagbesteding op een andere leest geschoeid waarbij we onderscheid maken tussen een laagdrempelige 'basis'-dagbesteding (zoveel mogelijk in de buurt) en een maatwerkvoorziening voor mensen die meer nodig hebben. Zoals gelegd hierbij de beweging om het zo dicht mogelijk bij mensen in de buurt te organiseren. Dit heeft zich financieel vertaald in het verschuiven van een paar miljoen euro van de gespecialiseerde tweedelijns ondersteuning naar de subsidiëring van voorliggende voorzieningen. Een positief resultaat van onze inzet op de transformatie.

Er ligt daarmee een basis voor de verdere ontwikkeling naar een toekomstbestendig sociaal domein. Ook qua organisatie. Minder naar regels kijken en meer naar de bedoeling zal hierbij een belangrijke leidraad zal zijn. Ook lokaal kunnen we leren van wat er misgegaan is in de Toeslagenaffaire. In de kern gaat het namelijk over de kwaliteit van dienstverlening voor mensen met een ondersteuningsvraag. Eigen regie en het snel kunnen doorlopen van het proces in combinatie met langjarige zekerheid voor mensen staat centraal. Het verbeteren van de toegang tot voorzieningen blijft voor ons een belangrijk aandachtspunt. We werken samen met de VNG die samen met cliëntorganisaties, het ministerie van VWS en Movisie een verbetertraject heeft opgezet voor een structurele verbetering van de kwaliteit van de uitvoering en het aanpakken van de knelpunten in de deelnemende gemeenten.

Op het gebied van werk en inkomen lag de nadruk in 2020 op de voorbereidingen voor het realiseren van het Huis naar Werk, dat inmiddels geopend is in het voormalige stadskantoor aan het Stadhuisplein. Corona is ook voor deze systeemverandering een belangrijke trigger geweest. Juist in crisistijd worden de beperkingen van het huidige versnipperde systeem zichtbaar en ontstaat de noodzaak om tot een beter en gestroomlijnder systeem te komen om mensen zo snel mogelijk aan het werk te helpen. Niet in de laatste plaats omdat we helaas hebben moeten constateren dat door corona onze instroom in de inkomensvoorzieningen weer op het niveau ligt van het begin van onze coalitieperiode en al onze inzet in de afgelopen jaren tenietgedaan lijkt te zijn. In combinatie met het uitvoering geven aan landelijke regelingen zoals Tozo en TONK is het een hele prestatie geweest van alle betrokkenen om het Huis naar Werk te realiseren. Dit alles vanuit de gedachte dat werk de beste vorm van sociale zekerheid is. Dat is tevens de reden voor het ophogen van het budget voor Ergon, zodat daar meer plaatsen gecreëerd zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om hun eigen boterham weer te kunnen verdienen.

Sterk en stedelijk

De coronacrisis was een stevige lakmoesproef voor de Eindhovense economie. We hebben gezien dat ook hier corona verschillen blootlegde. De bedrijvigheid in het Brainport-ecosysteem zakte in het begin van de crisis stevig in, maar al vrij snel kenterde dat beeld. Zeker bij de bedrijven die actief zijn in de ketens van gezondheid en halfgeleiders. De automotive-sector had daarentegen meer tijd nodig om weer aan te trekken. Waar horeca en detailhandel door alle beperkende maatregelen en ondanks de steunmaatregelen moeite hadden om het hoofd boven water te houden, groeiden de omzetten van supermarkten, pakketleveranciers, thuisbezorgers en bouwmarkten.

In 2020 stond van veel onze inzet op het gebied van economie vooral uit crisismanagement. Tegelijkertijd hebben we ook hier een aantal lange lijnen uitgezet vanuit ons coalitieakkoord. Het MKB is daarin voor ons een belangrijke doelgroep. Voortbouwend op de MKB-deal die we eind 2019 met het Rijk sloten, is hier in 2020 voortvarend uitvoering aan gegeven. Onder andere met het samen met MKB en kennisinstellingen vormgegeven MKB-plan. Hiermee willen we onze dienstverlening aan het MKB verbeteren en werken we gezamenlijk aan voor het MKB belangrijke speerpunten zoals digitalisering, menselijk kapitaal en internationaal ondernemen. Naast het MKB-plan hebben we in 2020 ook onze schouders gezet om te komen tot een beleidsplan voor de ondersteuning van startups: een belangrijke doelgroep voor de vitaliteit van onze lokale economie. In dit plan zetten we primair in op het creëren van noodzakelijke randvoorwaarden om succesvol van start te kunnen gaan als bedrijf, zoals een one-stop-shop voor startups, goede huisvesting, het bij elkaar brengen van (kennis- en financierings)vraag en aanbod, de gemeente als launching customer voor startups en het vergroten van de zichtbaarheid van Brainport Eindhoven als aantrekkelijke plek voor startups. Hiermee leggen we een stevig fundament voor de ondersteuning voor onze MKB-bedrijven en startups die daarmee sterker uit de crisis kunnen komen.

Daarnaast hebben we begin 2020 de besluitvorming gehad over de meerjarenfinanciering van Brainport Development op basis van hun meerjaren-agenda. Uiteraard deden we dit niet alleen maar met de 21 gemeenten in het MRE. Het belang van Brainport voor stad en regio wordt onderstreept doordat door alle gemeenten unaniem werd ingestemd met de meerjarenfinanciering. Deze Brainport-agenda heeft een sterke focus en is primair gericht op de ontwikkeling van succesvolle ecosystemen. Niet alleen om economisch resultaat te boeken, maar ook gericht op het realiseren van maatschappelijke opgaven. Focus hierbij ligt op thema's als energie(transitie), slimme en duurzame mobiliteit, gezondheid, vitaliteit en zorg. Daarnaast zet de agenda in op het invullen van de noodzakelijke randvoorwaarden daarvoor, zoals de beschikbaarheid van voldoende talent en een bij Brainport passend voorzieningenniveau.

Het voorzieningenniveau is ook een belangrijke pijler in de Brainport Nationale Actieagenda en de Regiodeal. In 2020 zijn flinke stappen gezet om uitvoering te geven aan de Eindhovense projecten in de Regiodeal. Dit is onder andere zichtbaar geworden in de vernieuwing van Area51 tot een permanente hotspot voor urban sports en cultuur in Eindhoven. De bouw van het Urban Sportpark 't Schoot is van start gegaan en de basis is gelegd voor de realisatie van de nieuwe Tongelreep waar we mede dankzij een bijdrage van de Regiodeal en bijdragen van de KNZB en InnoSportlab kunnen komen tot een voorziening waar topsport en breedtesport hand in hand gaan. Ondanks dat er geen BIS-status kwam voor het designmuseum COMPLEX, is er vanuit het Rijk (financiële)

erkenning gekomen voor het nieuwe Futurelab, dat in samenwerking met Next Nature Network van de grond is gekomen. Daarnaast hebben we in 2020 voorgesorteerd op het nationaal Groeifonds door het samen met de Brainportpartners proposities te ontwikkelen voor de versterking van het ecosysteem. Dit mede als onderdeel van het voorsorteren op het vervolg van de Brainport Nationale Actieagenda en het maken van vervolgspraken met het nieuwe kabinet. Hoewel we met de Regiodeal een mooie impuls realiseren op het voorzieningsniveau is er voor de toekomst meer nodig om de potentie van Eindhoven als motor van de Nederlandse economie ten volle te realiseren.

Op het gebied van onderwijshuisvesting heeft 2020 in het teken gestaan van het oplossen van een aantal hardnekkige vraagstukken. Nadat we in 2019 tot een Integraal Huisvestingsplan (IHP) met het voortgezet onderwijs zijn gekomen met daarin nieuwbouw van 8 VO-scholen, zijn we in 2020 aan de slag gegaan met het primair onderwijs en de kinderopvang. We zijn tot overeenstemming gekomen over een IHP voor het primair onderwijs, inclusief de al jaren slepende noodzaak tot realisatie van nieuwbouw van een drietal scholen. Ook hebben we 'schoon schip' gemaakt rondom het complexe contract met de Internationale School, hebben we voorgesorteerd op de laatste uitbreiding van het ISE en hebben we een breed gedragen visie op internationaal onderwijs ontwikkeld waarmee we het internationaal onderwijs breed in de stad inbedden. En in 2020 hebben we samen met het onderwijsveld een Lokale Educatie Agenda ontwikkeld; een ambitieuze samenwerkingsagenda op een aantal thema's, zoals actief burgerschap, talentontwikkeling, kansengelijkheid in het onderwijs en voorkomen van onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten. Hiermee hebben we voor de komende jaren een goede basis gelegd voor een vruchtbare samenwerking met primair en voortgezet onderwijs. Van groot belang voor de toekomst van onze stad.

Naast voorzieningen, bedrijvigheid en onderwijs, is mobiliteit en bereikbaarheid cruciaal voor het functioneren van de stad. Niet in de laatste plaats vanwege de grote verstedelijkings- en verdichtingsopgave die we voor ons zien. De eerste versie van de Omgevingsvisie en de Verdichtingsvisie hebben we in 2020 vastgesteld. Daarin hebben we in samenspraak met veel partijen de grote ruimtelijke opgaven voor de stad geformuleerd en de randvoorwaarden voor gezonde groei; een aantrekkelijk en hoogstedelijke omgeving combineren met leefbare, sociale en inclusieve wijken, de energietransitie en duurzaamheidsopgaven, alsmede het goed bereikbaar houden van de stad. Ook hebben we veel aandacht voor het behoud van erfgoed in de stad. Realisatie van dit alles vraagt een intensief samenspel met mede-overheden en partijen in de stad. Alleen dan kan deze opgave succesvol gerealiseerd worden en houdt Eindhoven zijn unieke karakter van een stad waar het aangenaam wonen en leven is en waar iedereen mee kan doen.

Op het gebied duurzame bereikbaarheid nu en in de toekomst hebben we in 2020 een aantal mooie stappen gezet. We hebben ingezet op verbetering van doorstroming op de ring en we zien de eerste signalen dat het autoverkeer door de stad daarmee daadwerkelijk afneemt. De opkomst van deelvervoer, zoals een bredere beschikbaarheid van elektrische scooters en het investeren in de fietsinfrastructuur zorgt daar ook voor. We hebben in 2020 de P&R-voorziening aan de rand van de Gennep Parken gerealiseerd. Vanwege corona hebben we deze vooralsnog niet opengesteld, maar het is een belangrijk puzzelstukje aan het verder autoluw maken van de binnenstad. Met de werkgeversbenadering rondom woon-werkverkeer, uitvloeisel van de afspraken met ASML over de bereikbaarheid van De Run, hebben we een begin gemaakt met de omslag in het denken dat bereikbaarheid niet alleen een overheidsverantwoordelijkheid is, maar een gezamenlijke inspanning vraagt. We gaan de komende tijd met meer werkgevers concrete afspraken maken hierover. Op het gebied van (inter)nationale bereikbaarheid hebben we het afgelopen jaar nauw samengewerkt met Rijk en provincie aan de KnoopXL als meest prominente gezamenlijke ontwikkelopgave. Hierin komen verstedelijking, verdichting en multimodale bereikbaarheid samen met de gezamenlijke opgave om dit duurzaam en klimaatbestendig te realiseren. Via het MIRT hebben we in 2020, eensgezind met provincie en ondersteuning van de 21 gemeenten, meerjarige afspraken met het Rijk gemaakt en stappen gezet met een financieel commitment. We weten dat dit is een ontwikkeling die een lange adem vergt. We hebben in deze coalitieperiode daarvoor de onomkeerbare beweging in gang gezet en onze mede-overheden stevig gebonden op de majeure opgave. Ook dit is een mooi fundament voor de realisatie in de komende jaren, waarbij we de organisatorische- en financiële consequenties die hiermee gepaard gaan niet moeten onderschatten. Mede daarom hebben we afgelopen jaar een begin gemaakt met het nadenken over een strategische investeringsagenda voor dit type opgaven.

In 2020 hebben we daarnaast verder uitwerking gegeven aan de adviezen in het kader van de proefcasus Eindhoven Airport. Los van corona blijven we inzetten op het terugdringen van geluidsbelasting. Eventuele groei zal in de toekomst verdiend moeten worden door stillere vliegtuigen en vernieuwing van de vloot door luchtvaartmaatschappijen.

Op het gebied van de digitale bereikbaarheid hebben we met de samenwerkingsovereenkomst met Primevest/T-Mobile een mooi resultaat bereikt. Daarmee komt na vele jaren de volledige verglazing van de stad binnen handbereik zoals deze geformuleerd is in de breedbandvisie Glasrijk Eindhoven uit 2002.

Frisse lucht en nieuwe energie

In 2020 hebben we letterlijk de omslag gemaakt naar 'energie'. Niet alleen in termen van ons coalitieakkoord, maar als onderdeel van een duurzame toekomst voor Eindhoven. Basis hiervoor is het in 2020 vastgestelde Klimaatplan voor de jaren 2021-2025 waarin we de ambitie hebben voor reductie van minimaal 250.000 ton CO₂. Onze inzet voor de noodzakelijke energietransitie focussen we enerzijds op het verduurzamen van de gebouwde omgeving en de mobiliteit en anderzijds op duurzame energieopwekking voor industrie en woningen. Gebruik maken van de innovatiekracht van de regio is hierbij een belangrijk hulpmiddel, net als het mobiliseren van inwoners en partners in de stad. We kunnen dit namelijk niet alleen. Financieel hebben we weliswaar ruimte gemaakt om stappen te zetten, maar draagvlak en betrokkenheid is daarnaast cruciaal om de omslag te maken. De technische en economische aspecten zijn van belang, maar zonder steun en samenwerking met onze inwoners kan een dergelijke ingrijpende en complexe transitie niet succesvol zijn. Betaalbaarheid voor iedereen is daarbij een belangrijke randvoorwaarde. Niet voor niets zijn we begonnen met de opzet van een isolatieprogramma samen met corporaties en de coöperatie 040Energie. Dat helpt om te besparen op energiekosten, net als de inzet van energiecoaches, de Energiebox en het zonnepanelenprogramma Groene Zone.

Op regionaal niveau is een eerste versie van de Regionale Energiestrategie opgeleverd die in beeld brengt wat de kansen en mogelijkheden zijn voor duurzame opwekking. Voor ons van belang omdat er in de stad relatief weinig mogelijkheden zijn hiervoor. In 2020 hebben we de randvoorwaarden voor de lokale energietransitie neergezet voor de lange termijn. We hebben de uitgangspunten, inclusief impact en innovatie, voor een warmtevisie opgesteld en met de raad van gedachten gewisseld over de sturing en governance op warmte- en koudnetten. Dit vormt de basis voor de transitie in de komende jaren. Echter, de investeringen van de energietransitie zijn groot en kunnen niet alleen door de gemeente gedragen worden. Met name door het Rijk zullen hierin stappen gezet moeten worden. Ook zijn we afhankelijk van de investeringsbereidheid van bedrijven en inwoners. Hoe dan ook, we gaan daar als gemeente niet op wachten en nemen nu onze verantwoordelijkheid.

In ieder geval doen we dat door ons eigen vastgoed slim te verduurzamen. In 2020 hebben we de 1e fase afgerond met het Stadhuis en de Stadhuistoren als aansprekend voorbeeld. We werken hard aan het realiseren van de volgende fase. Dit laat ook zien dat verduurzaming geen zaak is van één portefeuille. Het maakt inmiddels vanzelfsprekend integraal en vast onderdeel uit van alle bestuurlijke portefeuilles. In 2020 hebben we dat onder andere vormgegeven bij het realiseren van duurzame mobiliteit, bij het stimuleren van het MKB en bij de eigen gemeentelijke inkoop. Door middel van Klimaatdeals met onze partners gaan we dat verder vormgeven de komende tijd. Verder hebben we definitief een streep gezet onder het Renescience-project, onze beoogde oplossing om de hoeveelheid restafval terug te dringen en te komen tot betere scheiding. Om aan de landelijke afvaldoelstellingen te voldoen moest er een alternatieve strategie ontwikkeld worden. En doordat we lang op Renescience gegokt hebben, was er een inhaalslag nodig om eigentijds afvalbeleid te maken. Dat hebben we in 2020 voorbereid en in gang gezet. Recent heeft u daarover besloten.

In ons coalitieakkoord hebben we het belang van groen in de stad en onze inzet daarop benoemd. Dit waarde hiervan is extra onderstreept door corona. Onze groengebieden zijn intensief en met veel plezier gebruikt om te wandelen, te ontspannen en te sporten. Voor velen een welkome afwisseling met het beeldschermgebonden thuiswerk. Ook in het afgelopen jaar hebben we het nodige gedaan om meer groen in de stad aan te brengen. We hebben veel nieuwe bomen geplant en herplant en gewerkt aan de doorontwikkeling van onze drie groene wijkten. Met de oplevering van het Clausplein is een mooi groenproject in de binnenstad gerealiseerd dat laat

zien hoe je veel kwaliteit in de (versteende) openbare ruimte kan toevoegen. We hebben de basis gelegd voor de verdere vergroening van de (binnen)stad. Dit doen we in ieder geval structureel in de gemeentelijke projecten als onderdeel van het klimaatmitigatiebeleid. Maar ook dit kunnen we niet alleen. We verleiden ondernemers en inwoners van de binnenstad om ook hun 'steentje' bij te dragen. Ter inspiratie hebben we daarvoor afgelopen jaar het inspiratieboekje "Op naar een groen(er) Eindhoven; Doe Mee!" gemaakt.

Stad met een groot hart

'Bouwen, bouwen, bouwen' is onze leidraad geweest in de afgelopen periode. De druk op de Eindhovense woningmarkt was voor corona al hoog en is niet minder geworden. Niet in de laatste plaats omdat Eindhoven een aantrekkelijk stad is om te wonen en werken. Deze magneetwerking is een belangrijke oorzaak voor onze noodzaak tot verdichting en daarmee ook onze complexe opgaven rondom bereikbaarheid en een leefbare en gezonde woonomgeving. In de afgelopen jaren hebben we veel gebouwd en qua voorraad voor de komende jaren hebben we veel in 'de pijplijn' zitten. In 2020 hebben we ons maximaal ingespannen om deze pijplijn te vullen. Ondanks deze inspanning kwamen we erachter dat we te maken hadden met tegenvallende productiecijfers ten opzichte van onze prognoses. We hebben daarom een woningbouwregisseur aangesteld met de opdracht om processen te stroomlijnen en waar mogelijk te versnellen. Daar hopen we dit jaar de eerste vruchten van de plukken. We zetten niet alleen in op voldoende betaalbare woningen om iedereen een plek te kunnen geven in de stad. We hebben ook stappen gezet om te komen tot mooie, iconische gebouwen die onze monumenten van de toekomst zullen worden. Monumenten die passen bij onze stad van kennis en creativiteit. Het is een complexe opgave om alle ambities op een haalbare en betaalbare manier met elkaar te verbinden: gemengde woonmilieus met voldoende vrije sector en met voldoende betaalbare huur en koop, duurzaam en goed ingepast in het stedelijk weefsel. En wel op zo'n manier dat huidige en toekomstige bewoners er hun zegje over kunnen doen. Inwonersparticipatie is niet triviaal. Zeker de iconische hoogbouw bijvoorbeeld rond het Stadhuisplein of op District-E maken veel discussie los in de stad. Mede daarom zijn we in 2020 gestart om ons beleid rondom Inwoners- en overheidsparticipatie op een nieuwe leest te schoeien. Met als doel om meer groepen te kunnen bereiken in onze steeds diverser wordende stad. We ontwikkelen het beleid en doen parallel experimenten met vernieuwende vormen van participatie. Dit ook omdat corona ons dwong om nieuwe wegen te verkennen om participatie digitaal vorm te geven. We kunnen het ons gewoonweg niet veroorloven om vertraging te krijgen in de initiatieven voor noodzakelijke woningbouw. Uitdaging voor de komende jaren is het beschikbaar hebben van voldoende gespecialiseerde ambtelijke capaciteit om de vaart erin te houden. We hebben namelijk te maken met een flinke krapte op de arbeidsmarkt.

We zagen in 2020 landelijk een positieve ontwikkeling om wijken en wijkgericht werken weer prominent op te kaart te zetten. In de met het Rijk afgesloten Woondeal ging het namelijk niet alleen over de woningbouwopgave, maar ook over het ontwikkelen van vernieuwende vormen van wijk aanpak voor het verbeteren van de leefsituatie van bewoners in een gebied. Aandacht voor kwetsbare wijken is ook nadrukkelijk geagendeerd in het manifest "Kom op voor de meest kwetsbare gebieden" van de burgemeesters van 16 grote steden. Corona versterkt deze noodzaak alleen maar. We hebben in 2020 mooie stappen gezet in onze gebiedsgerichte aanpak die we in een gewaardeerde A-avond aan uw raad gepresenteerd hebben. We hebben daarmee de basis gelegd voor een nieuwe wijk aanpak die dicht bij de mensen staat.. Dit doen we onder andere door aanpak van malafide verhuurders, tegengaan van woonoverlast en vergroten van de leefbaarheid en veiligheid in de wijk als belangrijke inhoudelijke speerpunten in 2020. We hebben de het informatiegestuurd werken en de wijkgerichte (veiligheids)aanpak in Oud-Woensel en Gestel doorgezet. In dat kader hebben we stappen gezet op het gebied van veiligheid en zorg, onder andere door een eerste editie van de 'zorgdriehoek'. Ook is in 2020 de wijkrechtbank van start gegaan waarbij de focus vooral ligt op preventie en zorg om recidive te voorkomen. Dit experiment heeft veel landelijke aandacht gekregen. Tegengaan van ondermijning stond in 2020 onverminderd hoog op de agenda. We zijn onder andere gestart met een integrale gebiedsanalyse Oud-Woensel dat handvatten voor de verdere aanpak in dit gebied moet geven.

De binnenstad staat in vele opzichten volop in de belangstelling. Onder andere door de eerdergenoemde vergroening die we in gang gezet hebben en de plannen voor een aantal iconische ruimtelijke ontwikkelingen waar we in de afgelopen periode de basis voor hebben gelegd. In 2020 is veel aandacht gegaan naar het managen van de coronacrisis. Dit heeft tegelijkertijd de ingezette beweging onderstreept van acquisitie naar

transformatie. De definitieve doorbraak van online shoppen vraagt om andere concepten en functies om de binnenstad nu en in de toekomst vitaal te houden. Van enkel een 'plek om te kopen' naar een 'plek om te beleven'. De noodzaak was er al, maar de urgentie is groter geworden.

Op het gebied van cultuur is 2020 een pittig jaar geweest. De culturele sector heeft grote klappen gehad door de landelijke beperkende corona-maatregelen en de landelijke steun kwam langzaam op gang. Toch kijken we met tevredenheid terug op het afgelopen jaar en de brede steun die het culturele veld in Eindhoven heeft. Het nieuwe beleidsplan van het van Abbe-museum heeft u unaniem vastgesteld en we hebben de opmaat gemaakt naar de nieuwe 4-jaarsperiode voor de cultuursubsidies die op 1 januari 2021 van start is gegaan. We zien groeiende en vernieuwende samenwerkingen in het culturele veld gezien, zowel in de stad als in de regio. Met de impuls uit de Regiodeal hebben we kunnen investeren in het atelierbeleid en makerspaces. En we hebben in 2020 de basis gelegd voor mooie ontwikkelingen als Vonk en Futurelab. Ook hier blijkt de Regiodeal een aanjager om het culturele voorzieningenniveau op een hoger plan te brengen. We trekken hier stevig aan omdat we met de Regiodealmiddelen een unieke kans hebben om ook deze culturele voorziening op een hoger plan te brengen. Corona heeft een stevige wissel getrokken op het culturele veld en tegelijkertijd de betekenis van cultuur versterkt: mensen hebben cultuur over de volle breedte gemist toen het weg viel zoals blijkt uit allerlei onderzoeken, waarmee het onomstreden belang van cultuur zichtbaar is.

Tenslotte hebben we in 2020 een mooi proces doorlopen om te komen tot de nieuwe sport- en beweegvisie "Heel Eindhoven beweegt!". Juist in corona-tijd heel relevant omdat sport en bewegen bijdragen aan vitaliteit en een goede gezondheid. We hebben hiermee een goed fundament neergelegd waar de komende jaren op voortgebouwd kan worden.

Tenslotte

Het jaar 2020 zal niet gauw vergeten worden. De crisis heeft diepe wonden geslagen die nog lang zullen doorwerken. Het heeft ook tot nieuwe perspectieven en inzichten geleid waarmee we aan de slag moeten. In 2020 hebben we daarnaast een aantal lange lijnen voor Eindhoven verder gebracht. Lijnen die we in ons coalitieakkoord benoemd hebben. Lijnen die voortbouwen op het werk van onze voorgangers, lijnen die we in 2021 en 2022 doortrekken en lijnen waarvan we hopen dat een volgende coalitie en bestuur mee verder kan. Door corona is de noodzaak geïllustreerd dat het een goede keuze is om naar de ontwikkeling van de stad te kijken met de blik van brede welvaart. Het wordt door velen gezien als een concept dat een beter perspectief biedt op de stand van de samenleving en de kwaliteit van het leven dan de gebruikelijke kernindicatoren, zoals het bruto binnenlands product. Brede welvaart is een denkkader voor politiek, beleid en burgers, waarin verschillende aspecten – zoals gezondheid, materiele welvaart en milieu- en bijbehorende belangen een rol spelen. De in 2020 met het CBS ontwikkelde lokale monitor geeft daar goede handvatten door en we gaan dat dit jaar verder verrijken met de doorontwikkeling van de monitor en de oogst van de dialoog met de stad.

In lijn met ons coalitieakkoord hebben we knopen doorgemaakt en oplossingen gevonden voor hardnekkige en langsepende dossiers. Na het 'zuur' van lastenverzwaringen en bezuinigen in het sociaal domein is het 'zoet' daadwerkelijk gekomen. We zijn namelijk in staat geweest om de intensiveringen die we in het coalitieakkoord hebben afgesproken inmiddels grotendeels te realiseren. Het huishoudboekje is op orde, het weerstandsvermogen is solide en het financiële fundament was stevig genoeg om te doen wat nodig was in de crisis. We hebben weliswaar niet al onze ambities structureel kunnen financieren. Daar waar dat niet gelukt is, hebben we met incidentele middelen een goed fundament kunnen neergeleggen dat we de komende tijd verder gaan versterken. Nodig om de in gang gezette en in deze periode steeds zichtbaar wordende schaa sprong van de stad in goede banen te leiden.

Met het realiseren van onze ambities uit het coalitieakkoord, met het op orde brengen van onze financiën en het in control krijgen van het sociaal domein, met het oplossen van langsepende dossiers zoals Renaissance, Tongelreep, Veldijk en IHP en door de stad naar ons beste kunnen door de coronacrisis te leiden, werken we ook dit jaar aan een solide basis voor de doorontwikkeling van de stad en het verder vormgeven van de daarbij horende ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke opgaven.

Deze schaalsprong met de bijbehorende complexe opgaven is geen geringe opgave. Ook los van corona zien we dat we als bestuur en organisatie op de toppen van ons kunnen moeten presteren om deze opgave te realiseren. Een schaalsprong van de stad, betekent ook een schaalsprong van de organisatie. Ook hier heeft corona al langer sluimerende kwetsbaarheden zichtbaar gemaakt. Met name kwetsbaarheden in onze informatievoorziening en IT-infrastructuur en daarmee in onze flexibiliteit, in het organisatorisch vermogen om steeds complexer wordende opgaven aan te pakken en in het vermogen om een aantrekkelijke werkgever te zijn om divers talent duurzaam te binden aan de gemeentelijke organisatie. Ook dit is een zaak van lange adem, waarmee de ambtelijke directie met Richting Eindhoven een eerste stap gezet heeft.

Wij zijn in ieder geval met stevige energie aan de slag. Toen we begonnen aan onze coalitieperiode hadden niet gedacht dat we er nu zo goed voor zouden staan. Daar zijn we trots op. We hebben inhoudelijk vrijwel alles gerealiseerd en grote stappen gezet. Dat willen we de komende tijd borgen en daarmee de stad een weer een stuk beter achter te laten.

TOTAALJAARREKENING LASTEN

451.753 Sociaal Domein	200.850 Bestuur en ondersteuning	91.182 Sport, cultuur en recreatie	51.559 Verkeer, vervoer en waterstaat
			51.249 Onderwijs
			31.316 Veiligheid
	104.719 Volkshuisvesting ruimtelijk ordening en stedelijke vernieuwing	76.162 Volksgezondheid en milieu	15.181 Economie
TOTAAL LASTEN			1.073.972

TOTAALJAARREKENING BATEN

697.825 Bestuur en ondersteuning	168.227 Sociaal Domein	60.030 Volksgezondheid en milieu	
		28.109 Sport, cultuur en recreatie	26.469 Verkeer, vervoer en waterstaat
			11.717 Economie
	94.287 Volkshuisvesting ruimtelijk ordening en stedelijke vernieuwing	27.325 Onderwijs	3.349 Veiligheid
TOTAAL BATEN			1.117.339

WAARVAN

127.899 Storting in reserves	122.206 Onttrekking uit reserves
---------------------------------	-------------------------------------

JAARREKENING RESULTAAT

43.367 voordelig

1.3 Financiële hoofdlijn

In deze paragraaf geven we op hoofdlijn inzicht in de financiën. De paragraaf bestaat uit twee delen: het financieel resultaat 2020 en het balansbeeld.

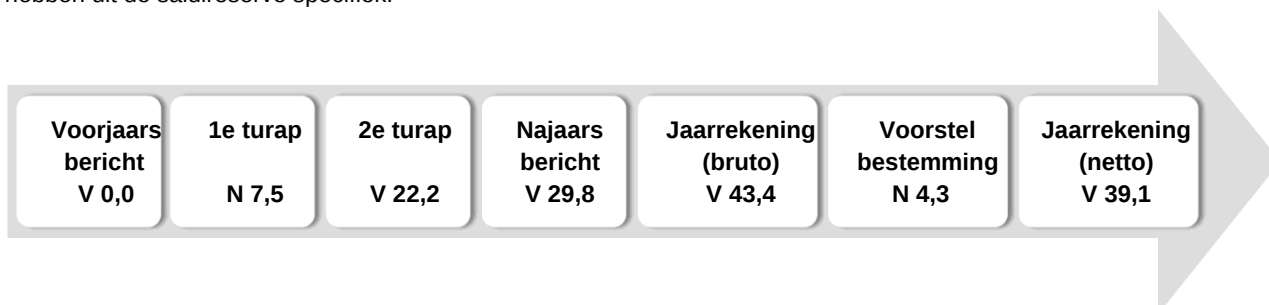
Financieel resultaat

Ontwikkeling gedurende 2020

In 2020 hebben we op 4 momenten een inschatting gemaakt van ons verwacht resultaat: voorjaarsbericht (april), 1e Turap (juli), 2e Turap (oktober) en het najaarsbericht (december). In het voorjaarsbericht meldden we u dat we - mede i.v.m. de coronacrisis - nog geen prognose van het verwacht rekeningresultaat 2020 konden geven. Wel namen we u mee in de financiële effecten die op dat moment al voorzichtig geduid konden worden als gevolg van corona en de afwijkingen in de reguliere exploitatie met daarbij de kanttekening dat de coroneffecten en de afwijkingen in de exploitatie mogelijk nog dubbelingen bevatte. In de 1e tussentijdse rapportage rapporteerde we u dat we weliswaar een eerste prognose hadden opgesteld (N € 7,5 miljoen), maar dat de rijkscompensatie voor de corona effecten en de bijstelling van het macro budget BUIG voor de corona effecten nog onduidelijk waren. We gaven u aan dat onze verwachting was dat we met de actualisatie van het BUIG budget, de Rijkscompensatie en het door de raad ter beschikking gestelde budget van € 15 miljoen het verwacht nadelig effect konden opvangen. Bij het opstellen van Turap 2 was er, gebaseerd op de eerste coronagolf inmiddels meer inzicht. Op dat moment werd een voordeel verwacht van € 22,2 miljoen (jeugd - € 4,2 miljoen, wmo + € 8,5 miljoen, gemeentefonds + € 8,3 miljoen, grond + € 4,0 miljoen, renteresultaat + € 1,3 miljoen, personeel + € 1,3 miljoen, overhead + € 1,5 miljoen en div. overig + € 1,5 miljoen) waarbij alle coroneffecten gedekt werden uit de € 15 miljoen en de rijkscompensatie.

Uw raad heeft gebaseerd op de inzichten van Turap 2, voornamelijk voor de coroneffecten die in beeld waren vanuit de 1^e coronagolf, de budgetten in de gemeentelijke begroting bijgesteld. De 2^e tussentijdse rapportage (Turap 2) en in vervolg hierop het raadsvoorstel "begrotingswijzigingen n.a.v. Turap 2" is ongeveer gelijktijdig aangeboden met het moment dat we geconfronteerd werden met de 2^e coronagolf en de (gedeeltelijke) lockdown. De effecten hiervan waren dan ook nog niet verwerkt in Turap 2. Het eerste inzicht in de financiële gevolgen van de 2^e coronagolf en de noodzakelijke dekking heeft u in een separaat raadsvoorstel ontvangen en over besloten (Vaststellen begrotingswijziging naar aanleiding van de verlenging ondersteunende maatregelen aan partners in de stad wegens COVID-19 crisis).

Afsluitend hebben we u het najaarsbericht aangeboden waarbij de prognose is bijgesteld naar een verwacht voordelig resultaat over 2020 van € 29,8 miljoen. De meest materiële wijziging hierin ten opzichte van Turap 2 was de vrijval uit de reserve groot onderhoud van € 7,5 miljoen. De vrijval vloeit voort uit het raadsvoorstel wegenbeheerplan 2021-2024 waarover uw raad op 24 november heeft besloten. Tevens hebben we u geïnformeerd dat we op basis van de 2e coronagolf nog aanvullende corona effecten zagen die we gedekt hebben uit de saldireserve specifiek.

Het definitief resultaat 2020 komt uit op € 43,4 miljoen waarvan we voorstellen € 4,3 miljoen te bestemmen. Een stijging van € 13,6 miljoen ten opzichte van de laatste berichtgeving eind december. Deze stijging is opgebouwd uit voordelen, maar ook nadelen. Op programma 6 (sociaal domein) is het resultaat € 8,3 miljoen

voordeliger dan eerder ingeschat in het najaarsbericht. Dit is opgebouwd uit minder nadeel op jeugd (+ € 1,9 miljoen), meer voordeel op WMO (+ € 1,9 miljoen), lagere storting in de voorziening dubieuze cliëntdebiteuren (+ € 0,7 miljoen), overschot op de ontvangen vergoeding voor de uitvoering van de TOZO (+ € 2,7 miljoen) en diverse overige posten (+ € 1,1 miljoen). Omdat de afwikkeling van de in 2020 verstrekte TOZO uitkering een doorloop kent in 2021 wordt voorgesteld de middelen voor de uitvoering van de TOZO te bestemmen.

We constateren bij sport dat we een specifieke uitkering van het rijk hebben ontvangen voor compensatie van de gedeelde inkomsten die niet begroot was (+ € 0,6 miljoen). Daarnaast is de dekking die we in hebben gezet vanuit de coronamiddelen niet volledig nodig geweest (+ € 0,5 miljoen). Voorgesteld wordt deze middelen terug te storten in de saldi reserve specifiek. Het netto resultaat op grond is lager dan eerder verwacht (- € 2,6 miljoen). Dit is het totaal effect van de actuele berekeningen die gebaseerd zijn op het MPG 2021 (winstneming, storting in de reserve bovenwijken en reserve knoop XL, actueel beeld van de verliesvoorzieningen). Op de overhead is een groter voordeel dan verwacht (+ € 2,0 miljoen) en de opbrengst van de bouwvergunningen ligt hoger dan eerder verwacht (+ € 0,7 miljoen). Op de doorbelaste projecturen resteert een groter nadeel dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat overhead niet volledig kan worden doorbelast aan de projecten (- € 2,3 miljoen) en omdat er gewerkt is aan specifieke taken, niet zijnde projecten (- € 0,9 miljoen).

Tot slot is er ten opzicht van het najaarsbericht nog sprake van voordelen op afgesloten projecten verkeer & vervoer (+ € 0,5 miljoen), heeft op diverse onderdelen vrijval van voorzieningen plaatsgevonden (+ € 1,6 miljoen) en zijn er over de hele linie genomen veel voordelen < € 0,5 miljoen die samen optellen tot een voordeel (€ 5,2 miljoen).

(x € 1.000)	saldo begroting primair (1)	bijstelling begroting (2)	saldo begroting na wijziging (3=1+2)	saldo realisatie (4)	afwijking realisatie tov begroting na wijziging (5=4-3)
0 Bestuur en ondersteuning	-471,1	-12,1	-483,2	-497,0	13,8 V
1 Veiligheid	29,2	0,0	29,2	28,0	1,2 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	34,5	-7,4	27,1	25,1	2,0 V
3 Economie	3,8	-0,3	3,5	3,5	0,1 V
4 Onderwijs	23,2	1,1	24,3	23,9	0,4 V
5 Sport, cultuur en recreatie	62,0	3,1	65,1	63,1	2,0 V
6 Sociaal domein	294,5	5,0	299,5	283,5	15,9 V
7 Volksgezondheid en milieu	16,3	0,7	17,0	16,1	0,8 V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	7,6	2,7	10,3	10,4	0,2 N
Resultaat	0,0	-7,3	-7,3	-43,4	36,0 V

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Eindbeeld 2020

Bovenstaand is de ontwikkeling van de resultaatprognose gedurende 2020 toegelicht. Hieronder treft u het eindbeeld over 2020 aan per programma. De grootste afwijkingen per programma zijn toegelicht. In de programma's lichten we bij "wat heeft het gekost" de financiële resultaten meer gedetailleerd toe.

Op programma 0 bestuur en ondersteuning ontstaat een afwijking van € 13,8 miljoen

Op de algemene uitkering is een voordeel van € 8,5 miljoen. Er is sprake van een nagekomen resultaat over 2017, 2018, 2019) als gevolg van de actualisering van verdeelmaatstaven (+ € 0,5 miljoen). Voor het uitkeringsjaar 2020 hebben we bijgedragen aan landelijke voorzieningen (- € 0,3 miljoen). De accressen zijn aangepast (+ € 3,3 miljoen) en de ruimte onder het BCF-plafond is aangepast (+ € 0,5 miljoen). We hebben compensatie gekregen voor Loon- en prijsontwikkeling Sociaal Domein (+ € 2,1 miljoen) en de restant behoedzaamheidsreserve is vrijgevallen (+ € 2,5 miljoen). Voor het uitkeringsjaar 2020 hebben we bij de Decemercirculaire geld gekregen voor taakmutaties, flankerend beleid in verband met corona en corona compensatie (+ € 2,5 miljoen). Dit geld is gestort in de reserve circulaire gemeentefonds om besteding in 2021 mogelijk te maken (- € 2,5 miljoen).

Op de overhead is sprake van een voordeel van € 3,0 miljoen. Er is een voordeel op de inkopen (+ 0,9 miljoen) veroorzaakt door opgelegde boetes omdat niet voldaan is aan de social return verplichting en behaald voordeel

op één inkoopcontract. Als gevolg van corona is er een voordeel op de opleidingskosten (+ € 1,2 miljoen) en een nadeel op de facilitaire kosten zoals Arbo en schoonmaak (- € 0,3 miljoen). Gerelateerd aan personeel wordt per saldo een voordeel behaald (+ € 0,8) doordat meerinkomsten uit detachering worden gegenereerd, er uitstroom plaatsvindt uit de voorziening frictiekosten, instroom in de voorziening WW-verplichtingen en de vaste kosten op personeel lager liggen dan begroot. Tot slot zijn aanpassingen in software uitgesteld (+ € 0,6 miljoen) en is er beperkt nadeel op de overige overheadcomponenten (- € 0,2 miljoen).

Op de lokale lasten en belastingen is per saldo een nadeel van € 0,1 miljoen. Dit bestaat uit een aantal componenten. De opbrengsten van parkeren en naheffingsaanslagen zijn gedurende het jaar al bijgesteld met € 2,8 miljoen. Als gevolg van de steeds strengere maatregelen na de zomervakantie en volledige lockdown per jaareinde is alsnog sprake van een nadeel (- € 0,6 miljoen). Voorgesteld wordt dit nadeel via resultaatbestemming aanvullend te dekken uit de coronamiddelen binnen saldireserve specifiek. Op de parkeervergunningen wordt een voordeel behaald (+ € 0,1 miljoen). Op de overige belastingen (hondenbelasting, invorderingskosten, precario bouwprojecten) worden eveneens een voordeel behaald (+ € 0,5 miljoen). De precario op de terrassen is in de loop van het jaar bijgesteld. Hierop is geen aanvullend resultaat.

In 2020 heeft voor 'vernieuwbouw' van de locatie Vonderweg 1 een aanbesteding plaatsgevonden en naar verwachting wordt in Q1 2021 een anterieure overeenkomst gesloten met de begunstigde partijen (Stichting Petri/TAC en Focus Real Estate). Onderdeel van de aanbesteding zijn afspraken over betaling van de openstaande vordering aan de gemeente, dat leidt tot vrijval uit de voorziening dubieuze debiteuren (+ € 0,5 miljoen). Op basis van de beoordeling van de lopende juridische claims en geschillen kan een gedeelte van de voorziening vrijvallen (+ € 0,4 miljoen). De voorziening wachtgeldverplichting valt eveneens voor een gedeelte vrij (+ € 0,3 miljoen) omdat betrokkenen meer inkomsten kunnen genereren, dan wel hebben afgezien van wachtgeld.

Tot slot is sprake van rentevoordeel (+ € 1,5 miljoen) vanwege de achterblijvende investeringen, voorlopige VPB last over 2020 die niet begroot is (- € 1,3 miljoen) en diverse overige voordelen (+ 1,0 miljoen).

Op programma 1 veiligheid ontstaat een afwijking van € 1,2 miljoen.

Ongeveer de helft van het resultaat komt voort uit de afwikkeling met Mobility-s van de handhavingssinzet over voorgaande jaren (+ € 0,5 miljoen). Daarnaast ontstaat een voordeel (+ € 0,2 miljoen) omdat opleidingen rampen en crisisbeheersing niet volledig hebben plaatsgevonden, en omdat door herprioritering de middelen gebiedsgericht werken en veiligheidsmaatregelen niet volledig zijn benut. Als gevolg van de coronacrisis is vertraging ontstaan in een aantal veiligheidsprojecten waarvoor externe middelen zijn ontvangen. Op de niet bestede middelen geldt een terugbetalingsverplichting. Door de vertraging bestaat incidenteel een voordeel op de lasten (+ € 0,9 miljoen) in 2020 en omdat de middelen nu voor 2021 beschikbaar zijn een nadeel op de baten in 2020 (- € 0,9 miljoen). Het gaat om de projecten Protect pre financiering Paymet DITSS, Preventieve aanpak tegen ondermijning, Versterkingsgelden Radicalisering, Intensiveringsmiddelen High Impact Crimes (HIC) en Jeugdoverlast en -criminaliteit (JOC). Tot slot zijn er diverse overige afwijkingen (+ 0,5 miljoen).

De afwijking op programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat is € 2,0 miljoen.

In 2020 zijn een aantal projecten openbare ruimte en verkeer afgerond en afgesloten met een voordelig resultaat (+ € 0,5 miljoen). Door een zachte winter hebben we minder strooiacties uitgevoerd (+ € 0,2 miljoen). Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording moeten wegen die vervangen worden geactiveerd worden. Dit resulteert in een incidenteel overschot op het budget van groot onderhoud (+ € 0,2 miljoen). Op de activiteiten van zwerfafval hebben we extra middelen ontvangen (+ € 0,1 miljoen). Op het onderhoud en beheer van parkeren wordt per saldo een voordeel (+ € 0,3 miljoen) met name door vertraagde in gebruik name van P&R, nog niet gerealiseerde fietsflat Neckerspoel en achterblijvende inkomsten uit de profitsharing P1. Diverse overige afwijkingen zorgen voor een beperkt nadeel (- € 0,1 miljoen).

Programma 3 Economie laat een afwijking zien van € 0,1 miljoen.

Op de grondexploitatie-bedrijventerreinen is conform BBV tussentijds winst genomen (+ € 1,3 miljoen). Conform besluitvorming is een gedeelte hiervan gestort in de reserve bovenwijks (- € 1,2 miljoen). De opbrengsten van de markten zijn gedurende het jaar naar beneden bijgesteld met € 0,2 miljoen als gevolg van corona. In algemene zin blijven de opbrengsten al enige jaren achter door dalende vierkante meters en minder marktkooplieden waardoor per jaareinde een nadeel ontstaat (- € 0,1 miljoen). We werken aan een nieuw beleidsplan voor de markten. Als gevolg van corona kan minder toeristenbelasting worden opgelegd. Gedurende het jaar hebben we de begrote opbrengst al met € 0,7 miljoen naar beneden bijgesteld. Op basis van de op te leggen aanslagen over 2020 wordt een aanvullend nadeel verwacht (- € 0,1 miljoen). Tegelijkertijd zijn er nagekomen baten uit voorgaande jaren (+ € 0,3 miljoen). De resultaten op de toeristenbelasting worden afgewikkeld met de reserve citydynamiek waarin per saldo een storting plaatsvindt (- € 0,2 miljoen). Daarnaast zijn er diverse overige voordelen (+ € 0,1 miljoen).

De afwijking op programma 4 onderwijs is € 0,4 miljoen.

Er is vertraging in de IHP-projecten (+ € 3,1 miljoen) en vertraging in de nieuwbouw van een aantal SPIL-locaties waardoor ook vertraging optreedt in activiteiten als asbestsanering (+ € 0,3 miljoen), inrichten openbare ruimte bij de scholen (+0,1 miljoen), boekwaarde van oude panden later wordt gesaneerd (+ € 0,9 miljoen) en extra kosten worden gemaakt voor aanhuren van tijdelijke (wissel)locaties (- € 0,3 miljoen). De werkzaamheden om de gevel van Startbaan/Meerbos te herstellen zijn goedkoper dan verwacht (+ € 0,4 miljoen). Daarnaast is een schade-uitkering ontvangen voor de brand aan de Mainelaan en de Vlokhovenseweg (+ € 2,8 miljoen). Deze resultaten zijn vereffend met de reserve onderwijshuisvesting (- € 7,3 miljoen) waardoor per saldo geen resultaat ontstaat. Op onderwijsbeleid, waarbij met name wordt ingezet op voortijdig schoolverlaten, bestrijden van onderwijs-achterstanden en versterken van basisvaardigheden volwassenen is een voordeel (+ € 0,5 miljoen) omdat verschillende projecten op andere wijze dan eerder gedacht zijn gedekt. Tot slot nog diverse kleinere verschillen (- € 0,1 miljoen).

Programma 5 sport, cultuur en recreatie kent een afwijking van € 2,0 miljoen.

In 2020 is van het Rijk een tegemoetkoming ontvangen in de door de gemeente Eindhoven kwijtgescholden huur in de periode van 1 maart tot 1 juni 2020 aan amateursportorganisaties. De huurinkomsten zijn in 2020 reeds bijgesteld uit de coronamiddelen waardoor een voordeel ontstaat (+ € 0,6 miljoen). Voor de exploitatie van de sportparken zijn in 2020 de inkomsten € 1,5 miljoen naar beneden bijgesteld voor het ingeschatte corona effect. Eind 2020 blijkt het daadwerkelijke effect € 1,0 miljoen waardoor een voordeel ontstaat (+ € 0,5 miljoen). Voorgesteld wordt beide voordelen van in totaal € 1,1 miljoen te bestemmen en terug te storen in de saldi reserve specifiek. In de voorziening waardevermindering materieel vaste activa was op basis van de eerdere planning rekening gehouden met de sloop van de om te vormen onderdelen Tongelreep in 2020. Vanwege de aanpassing in de planning (en doorlopende afschrijvingskosten) is in 2020 een deel van het voorziene bedrag vrijgevallen (+ € 0,3 miljoen). In het kader van veiligheid en wet- en regelgeving worden er vanuit de gemeente in rol als eigenaar tal van inspecties uitgevoerd in onze gemeentelijke panden op het gebied van asbest, legionella en brandveiligheid. Een recent asbestonderzoek in het Parktheater heeft uitgewezen, dat er in dit pand kordate maatregelen moesten worden getroffen om toekomstige gezondheidsrisico's te voorkomen wat voor een gedeelte in 2020 is uitgevoerd (- € 0,2 miljoen). Het Muziekgebouw heeft de huurachterstand ingelopen conform de gemaakte afspraken, waardoor een deel van de getroffen voorziening dubieuze debiteuren kon vrijvallen (+ € 0,5 miljoen). Er is een voordeel op het planmatig onderhoud (+ € 1,7 miljoen) omdat de werkzaamheden aan de Catharinakerk zijn uitgesteld en omdat de corona een golf van reorganisaties bij de cultuurstellingen teweeg bracht, waardoor werkzaamheden zijn doorgeschoven. Dit wordt afgewikkeld met de reserve planmatig onderhoud vastgoed (- € 1,7 miljoen). Het van Abbemuseum heeft geen nadelig resultaat omdat gedurende 2020 de begroting met een bedrag van € 0,6 miljoen is bijgesteld vanuit de eigen coronamiddelen, provinciale middelen en het Mondriaanfonds. Tot slot zijn er binnen dit programma nog diverse kleine resultaten (+ € 0,3 miljoen).

Op programma 6 sociaal domein zien we een voordeel van € 15,9 miljoen.

Met als doel om de sociaal maatschappelijke/culturele infrastructuur voor de stad te behouden is door de raad midden 2020 besloten om maatschappelijke partners van het sociaal domein tegemoet te komen in de huisvestingslasten. De daadwerkelijke ondersteuning op basis van ingediende aanvragen is achtergebleven bij de eerdere verwachting (+ € 0,8 miljoen). Op basis van het reserveringsbesluit zijn de restant middelen van het fonds teruggestort in de saldireserve specifiek (- € 0,8 miljoen).

Op WMO is in totaal een resultaat van voordelig € 11,8 miljoen. Op de WMO-voorzieningen is, met uitzondering van de woonvoorzieningen sprake van een voordelig resultaat. Dit wordt veroorzaakt doordat als gevolg van de corona crisis niet alle voorzieningen en ondersteuning geleverd konden worden, de begroting gebaseerd is op de hogere realisatie van voorgaande jaren waarin het maatregelenpakket van budgetplafonds en verscherpte toegang nog niet waren ingevoerd en doordat de verwachte aanzuigende werking is uitgebleven. In de begroting 2021 is dit aangepast en de voordelen over 2020 zijn tussentijds gemeld. Een gedeelte van het voordeel is vervolgens ingezet om de omzetgarantieregelingen van in totaal € 1,3 miljoen, waarop door een beperkt aandeel van de aanbieders een beroep is gedaan, te dekken (+ € 8,4 miljoen). Er is al langere tijd sprake van een dalende trend in de maatschappelijke opvang met name door een verschuiving van de doelgroep naar beschermd wonen (+ € 1,0 miljoen). Daarnaast zijn de kosten van de nachtopvang lager (+ € 0,3 miljoen) en zijn de extra kosten als gevolg van corona voor de opvang lager dan verwacht (+ € 0,2 miljoen). Op beschermd wonen wordt op de lasten een voordeel behaald (+ € 1,5 miljoen) omdat de begroting nog niet is aangepast op het effect van het maatregelenpakket, daarnaast is er een hogere eigen bijdrage gerealiseerd vanwege hogere aantallen (+ € 0,4 miljoen). De lasten van de pilot werkplaats financiën XL zijn gedekt binnen bestaande budgetten 2020 waardoor het in 2019 gereserveerde budget niet noodzakelijk is gebleken (+ € 0,3 miljoen). Daarnaast is sprake van vergoeding van meerkosten WMO aan de zorgaanbieders vanwege corona (- € 0,3 miljoen). Voorgesteld wordt deze meerkosten te dekken uit de saldireserve specifiek coronamiddelen omdat hier de landelijke bijdrage ook in opgenomen is.

Op jeugd wordt een nadelig resultaat van - € 3,5 miljoen behaald. In de loop van 2020 is een stijging opgetreden van het aantal kinderen in de jeugdzorgplus met name omdat een aantal complexe casussen niet bij de reguliere zorg terecht kan (- € 0,6 miljoen). Op de landelijke inkoop van jeugd is meer uitgegeven (- € 1,0 miljoen). Op de inkoop van ondersteuning zelfstandig leven en wonen wordt in 2020 per saldo een nadeel behaald (- € 0,2 miljoen) en is een nagekomen resultaat uit de afwikkeling 2018/ 2019 (- € 0,5 miljoen). Omdat wachttijden zijn ontstaan bij de gecontracteerde zorg is een toename geweest in de uitgaven aan de niet gecontracteerde zorg (- € 1,9 miljoen). Op de crisishulp wordt een voordeel behaald (+ € 0,7 miljoen) en er zijn diverse kleinere resultaten op jeugd (+ € 0,3 miljoen). Het blijkt in de praktijk lastig om beheersmaatregelen goed te kunnen effectueren omdat verwijzers vaak aanbieders kiezen waar we geen contract mee hebben afgesloten, en we over landelijke producten geen regie kunnen voeren. Daarnaast is sprake van vergoeding van de meerkosten Jeugd aan de zorgaanbieders vanwege corona (- € 0,3 miljoen). Voorgesteld wordt deze meerkosten te dekken uit de saldireserve specifiek coronamiddelen omdat hier de landelijke bijdrage ook in opgenomen is.

Op participatie en inkomen is een positief resultaat van € 4,7 miljoen behaald. Er is een voordeel op de ontvangen vergoeding voor de uitvoering van de TOZO-regeling (+ € 2,7 miljoen). Voorgesteld wordt deze restantmiddelen voor de uitvoering van TOZO te bestemmen voor 2021. De bijstorting in de voorziening dubieuze cliëntdebiteuren is hoger dan begroot (- € 1,6 miljoen) maar wel lager dan eerder verwacht bij het najaarsbericht. De loonkostensubsidie en de begeleidingskosten zijn lager omdat externe plaatsingen als gevolg van de corona crisis minder plaatsvinden (+ € 1,7 miljoen). Als gevolg van de corona crisis doen zelfstandigen een beroep op de TOZO-regeling. Hierdoor treedt het effect op dat er minder beroep op de BBZ-regeling wordt gedaan (+ € 0,7 miljoen). Onder andere door onbekendheid met de regelgeving wordt er minder studietoelage aangevraagd (+ € 0,4 miljoen). De inzet van re-integratie trajecten (door het participatiebedrijf) blijft achter bij de raming als gevolg van corona. Het aantal private trajecten blijft ook achter bij de verwachting (+ € 0,8 miljoen).

Er zijn minder subsidies aangevraagd door bewonersverenigingen en een aantal bewonersverenigingen zijn opgeheven (+ € 0,3 miljoen). Op de kinder- en peuteropvang zijn minder inspecties uitgevoerd als gevolg van corona (+ 0,2 miljoen) en de indicatiestelling voor medische kinderdagverblijven is verlegd naar WIJ-Eindhoven (+

€ 0,5 miljoen). Op de gemeentelijke BBBB- middelen is een voordeel (+ € 1,3 miljoen). Conform het collegebesluit inzake de BBBB- uitgaven worden deze ten laste gebracht van het budget Landelijke Vreemdelingen Voorziening. Daarnaast zijn er diverse overige voordelen (+ € 0,6 miljoen).

De afwijking op programma 7 volksgezondheid en milieu bedraagt € 0,8 miljoen.

Door corona is er minder fysiek toezicht mogelijk geweest door de omgevingsdienst. Daarnaast is de horeca grotendeels gesloten geweest en zijn evenementen amper mogelijk geweest, waardoor er minder klachten waren, en er minder inzet nodig was, zowel bij gemeente als bij de omgevingsdienst (+ € 0,4 miljoen). Relatief veel grafrechten van aflopende overeenkomsten zijn niet verlengd waardoor de inkomsten achterblijven tevens leidt dit tot extra kosten voor het ruimen van de graven (- € 0,2 miljoen). Op riolering wordt een voordeel behaald (+ € 0,5 miljoen) en de in 2019 getroffen voorziening renaissance is in 2020 deels vrijgevallen (+ € 0,2 miljoen) omdat op basis van actueel inzicht het negatief eigen vermogen Cure lager is dan eerder ingeschat. Tot slot zijn er diverse kleine resultaten (- € 0,1 miljoen).

Op programma 8 volkshuisvesting en ruimtelijke ordening is een afwijking van - € 0,2 miljoen.

Op de grondexploitaties(niet bedrijventerreinen) is in 2020 meer aan tussentijdse winst gerealiseerd dan geraamd (+ € 6,4 miljoen). Conform afspraak is een gedeelte van dit resultaat gestort in de reserve bovenwijken (- € 5,1 miljoen). Daarnaast zijn op basis van het MPG 2021 de verliesvoorzieningen voor negatieve planexploitaties geactualiseerd (- € 0,2 miljoen). Daarnaast is een resultaat op het beheer van de gronden en panden die op een later moment in de grondexploitaties worden ingebracht, de incidentele grondverkoop en voorbereiding van projecten (+ € 0,5 miljoen). De taakstelling verkoop panden wordt niet volledig gerealiseerd door latere verkoop, naar verwachting in 2021 (- € 0,6 miljoen). Vanwege de verkoop van de Ventoseflat in 2020 worden de geraamde beheerlasten en te ontvangen opbrengsten niet meer gerealiseerd (- € 0,5 miljoen). De coronacrisis leidt ertoe dat meer mensen zijn gaan verbouwen. De kosten en opbrengsten van de 'kleine' bouwvergunningen zijn daarom hoger. Daarnaast ligt de gemiddelde opbrengst van de 'grote bouwvergunningen' hoger (+ € 1,4 miljoen). Als resultaat van een rechterlijke uitspraak heeft de gemeente een bedrag ontvangen van de inmiddels failliet verklaarde Stichting Zonnehuizen, de voormalige huurder van het gemeentelijk vastgoed aan de Geneperweg (+ € 0,5 miljoen). Op de dekking van de personele lasten uit projecten wordt een nadeel behaald (- € 3,1 miljoen) omdat de overhead niet meer integraal mag worden doorgerekend en een verschuiving is opgetreden tussen de gemaakte uren voor beleid en projecten. Tot slot zijn er diverse kleine resultaten (+ € 0,5 miljoen).

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten liggen ten grondslag aan de totstandkoming van het resultaat en zijn van belang integraal te duiden:

- Tussentijdse beleidswijzigingen (uitbreiding scope, aanvullend beleid, extra krediet) zijn besloten via separate dossiers en het financieel effect op 2020 is verwerkt in de begroting.
- De tussentijds geprognosticeerde financiële voor- en nadelen op lopend beleid 2020 zijn gerapporteerd bij de tussentijdse rapportages, maar zijn tussentijds niet verwerkt in de begroting. Hierop gelden drie uitzonderingen die door de raad besloten zijn:
 - o Vier begrotingsposten zijn - op basis van het raadsvoorstel 'BGW n.a.v. Turap 2' verhoogd vanuit rechtmatigheidsprincipe (droogteschade, plaagdierenbestrijding, onderhoud cultuurpanden, warmtetransportleidingen Tongelreep);
 - o De kapitaallasten zijn - op basis van het raadsvoorstel 'BGW n.a.v. Turap 2' naar beneden bijgesteld;
 - o In december 2020 is het dossier reserveringsvoorstel 2020 door de raad vastgesteld. De verwachte budgetvoordelen per jaareinde zijn begrotingstechnisch verwerkt (verlagen budget en storting in de reserve reserveringen) Per jaareinde zijn de werkelijke restantbedragen gestort. Dat leidt op enkele programma's tot afwijkingen die zijn toegelicht;
 - o De dekking van de extra lasten en derving van de inkomsten als gevolg van corona zijn tussentijds naar beste inzicht verwerkt.
- De voor- en nadelen op het budget groot onderhoud vastgoed verrekenen we per jaareinde in de in 2019 ingestelde reserves voor onderhoud tot het moment dat we kunnen terugkeren naar voorzieningen groot onderhoud. Daarover hebben we in december 2019 de raad met een separate RIB geïnformeerd.

- Op diverse beleidsterreinen voeren we activiteiten projectmatig uit (bijvoorbeeld groot onderhoud, revitalisering bomen, verbeteren luchtkwaliteiten). Bij de start van het project worden de beschikbare middelen samengebracht. Projecten hebben als kenmerk dat ze jaaroverschrijdend zijn. Het toegekende projectbudget is beschikbaar voor alle jaren. De raming per jaarschijf en de realisatie per jaarschijf wijken om verschillende redenen af van de planning. De middelen blijven beschikbaar doordat we deze projecten egaliseren via de reserve (maatschappelijk nut in ontwikkeling). Per programma waar dit aan de orde is, is op de afzonderlijke taakvelden inzichtelijk gemaakt wat de afwijking op jaarschijf 2020 is.

Balansbeeld en kengetallen

bedragen x € 1 miljoen

Balans Activa	31-12-2019	31-12-2020	Balans Passiva	31-12-2019	31-12-2020
(im)materiele vaste activa	665,2	695,8	Eigen vermogen	301,6	350,6
Leningen aan derden	24,6	18,9	Voorzieningen	21,1	16,0
Overige financiële vaste activa	8,1	8,1	Vaste schulden	400,2	372,8
Voorraden	91,7	97,9	Kasgeldleningen	35,0	50,0
overige vlottende activa	103,6	112,8	overige vlottende passiva	135,4	144,2
TOTAAL	893,2	933,6		893,2	933,6

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting balansbeeld

Activa

De vaste activa zijn toegenomen met € 30,6 mln. Dit betreft voornamelijk investeringen in maatschappelijk nut en de bijdrage aan activa in eigendom van derden (schoolgebouwen). De leningen aan derden zijn afgenomen met € 5,7 miljoen, met name doordat een lening aan een woningbouwcorporatie vervroegd is afgelost op de renteherzieningsdatum. Onder de overige financiële vaste activa zijn de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen opgenomen. De waardering is overeenkomstig voorgaand jaar. De voorraden nemen met € 6,2 miljoen toe. Dit komt met name door de overheveling van de boekwaarden van gronden (actief) naar de actieve grondexploitatie. De overige vlottende activa nemen met € 9,2 miljoen toe. Dit is opgebouwd uit een afname van de liquide middelen met € 6,1 miljoen, afname van de overlopende activa (vooruitbetaalde bedragen en nog te ontvangen bedragen) van € 1,9 miljoen en een stijging van de debiteuren met € 17,2 miljoen (waarvan 8,7 miljoen betrekking heeft op openbare lichamen).

Passiva

De omvang van het eigen vermogen bedraagt eind 2020 € 350,6 miljoen. De vermogenspositie eind 2020 is verbeterd met € 49 miljoen. Deze verbetering is met name het gevolg van het in 2020 behaalde rekeningresultaat (+ € 43,4 miljoen). Stille reserves, zoals de kunst van het Van Abbemuseum tellen niet mee in de omvang van het vermogen. De voorzieningen zijn per saldo met € 5,1 miljoen afgenomen. De grootste mutatie is de inzet vanuit de voorziening riolering ter bekostiging van vervangingsinvesteringen (- € 12,2 miljoen). Deze voorziening is conform begroting ook weer aangevuld (+ € 8,5 miljoen). Daarnaast zijn kosten voormalig personeel, frictiekosten, sociaal plan, WW -en wachtgeldverplichtingen afgewikkeld op de personeelsgerelateerde voorzieningen (- € 1,1 miljoen) en de voorziening renaissance is voor een deel vrijgevallen (€ -0,2 miljoen) op basis van nieuwe inschatting. De schuldpositie is door aflossingen op opgenomen geldleningen per saldo verlaagd met € 27,4 miljoen. Hier staat tegenover dat de opgenomen kasgeldleningen met € 15 miljoen zijn toegenomen. De overige vlottende passiva nemen met € 8,9 miljoen toe. Dit is opgebouwd uit een negatief banksaldi van € 2,1 miljoen, toename van de overlopende passiva (vooruitontvangen en nog te betalen bedragen) van € 10,1 miljoen en een daling van de overige schulden met 3,3 miljoen.

Sturen met normen

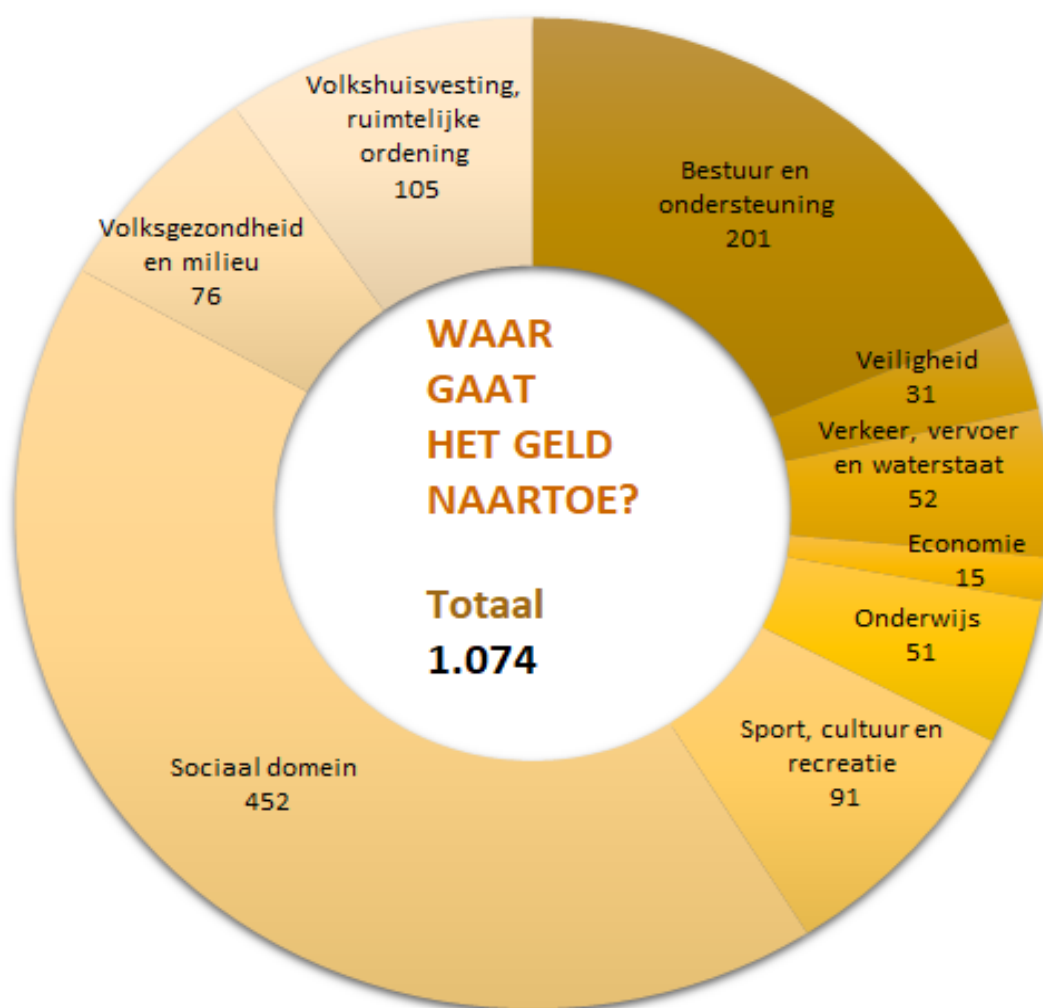
We hebben sturen met normen geïntroduceerd om financiële ontwikkelingen snel te onderkennen en de sturingsmogelijkheden te vergroten. Sinds 2016 is een dergelijk systeem ook verankerd in het BBV (verslaggevingsvoorschriften). Met de komst van deze kengetallen hebben we onze eigen norm voor het weerstandsvermogen vastgehouden. De eerder geïntroduceerde kapitaallastennorm hebben we losgelaten.

In de paragrafen weerstandsvermogen en financiering zijn de wettelijke kengetallen uitgewerkt en toegelicht.

Onderstaand een eerste blik op deze kengetallen

Norm (bedragen x € 1 miljoen)	rekening 2019	norm 2020	rekening 2020	
kasgeldlimiet	0	80	24	✓
renterisiconorm	41	187	28	✓
weerstandsvermogen	130	93	149	✓
Saldo op structurele posten	7%	0%	8%	✓

Waar gaat het geld naar toe?

Waar komt het geld vandaan?

1.4 Coronacrisis

Het jaar 2020 is een bijzonder jaar. In het eerste kwartaal van 2020 is de wereld opgeschrikt door de uitbraak van het coronavirus. Sindsdien heeft het coronavirus grote impact. In het voorjaar is Nederland overgegaan tot een intelligente lockdown waar richting de zomerperiode steeds meer ruimte ontstond voor versoepeling. Na de zomerperiode zijn we echter geconfronteerd met een 2e golf waardoor de versoepelingen steeds weer verder zijn ingeperkt en we uiteindelijk eind december 2020 in een situatie van algehele lockdown zijn beland. Er zijn gedurende het jaar forse maatregelen getroffen en regels ingesteld om het virus onder controle te krijgen. Regels om afstand tot elkaar te houden en maandenlange sluiting van horeca, scholen, maatschappelijke en culturele instellingen. Maatregelen die evenementen, sportcompetities en grootschalige samenkomsten onmogelijk maken en waardoor veel mensen thuis moeten werken. We hebben geprobeerd mee te bewegen en zo snel als mogelijk maatregelen te treffen met de kennis die we op dat moment hadden om de schade voor de stad en onze ondernemers en inwoners te beperken en de bestaande infrastructuur zoveel als mogelijk in stand te houden.

Rijkscompensatie en inzet weerstandsvermogen

In april heeft de raad besloten € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor acute crisismaatregelen. Aanvullend heeft de raad een maatschappelijk ondersteuningsfonds ingesteld van € 6,95 miljoen en is de plusregeling culturele instelling aanvullend voor € 0,2 miljoen vastgesteld. Om de maatregelen te kunnen dekken is – in afwachting van compensatie door het rijk – een bedrag van € 15 miljoen vanuit het rekeningresultaat 2019 gelabeld in het weerstandsvermogen.

Vervolgens is vanuit het rijk het 1e en 2e steunpakket uitgewerkt. Het 1e en 2e steunpakket is toegekend aan en verdeeld over de gemeenten middels de mei- en septembercirculaire. Eindhoven heeft via het gemeentefonds (mei- en septembercirculaire) € 14 miljoen ontvangen voor 2020 en zal in 2021 op basis van deze steunpakketten nog € 2 miljoen ontvangen. Deze rijkscompensatie 2020 en de eigen middelen zijn gestort in de saldireserve specifiek (besluitvorming turap 2). Het 3e steunpakket heeft het rijk uitgewerkt aan het einde van 2020. Een gedeelte van deze middelen is toegekend en verdeeld over de gemeenten via het gemeentefonds (decembercirculaire). Via het raadsvoorstel decembercirculaire is aan de raad voorgesteld de toegekende coronacompensatie van € 4,1 miljoen toe te voegen aan de saldireserve specifiek in 2021. De raad neemt hierover in 2021 een besluit. Conform de gebruikelijke wijze zijn de eind 2020 ontvangen middelen vanuit decembercirculaire gestort in de reserve circulaires gemeentefonds in afwachting van het besluit van de raad.

De toegekende compensatie in de steunpakketten heeft betrekking op continuïteit van zorg (meerkosten en inhaalzorg jeugd/wmo), instandhouding lokale en regionale culturele infrastructuur, voorlopige inkomstenderving toeristenbelasting en parkeerbelasting, inkomstenderving precariobelasting (terrassen) en markt- en evenementenleges, extra kosten 2e kamerverkiezingen, extra uitgaven voor buurt- en dorpshuizen, extra toezicht- en handhavingstaken, instandhouden lokale vrijwilligersorganisaties, exploitatietekorten sociaal werkbedrijf. Daarnaast is de oploep in de opschalingskorting (aangekondigd vóór de situatie van de crisis) incidenteel geschrapt voor de jaren 2020 en 2021.

In 2021 wordt een aanvullende toekenning en verdeling van compensatiemiddelen verwacht vanuit het 3e steunpakket dat in de decembercirculaire al is aangekondigd. Het gaat om de definitieve afrekening compensatie inkomstenderving toeristenbelasting en parkeren (op basis van de definitieve cijfers 2020), compensatie van extra kosten en inkomstenderving afvalinzameling, financiële impuls om perspectief aan jeugd en jongeren te geven en elkaar kleinschalig fysiek te ontmoeten en Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. Deze compensatie is conform uitspraak van de commissie BBV niet in de jaarstukken 2020 verwerkt. Voor een deel is de compensatie in de maartcirculaire 2021 verwerkt, een gedeelte (met name de afrekeningen van toeristenbelasting en parkeerbelasting) zal later volgen.

Binnen de steunpakketten zijn ook een aantal specifieke regelingen beschikbaar gesteld of worden nog nader uitgewerkt. Dit betreft steun voor zwem- en ijsbanen, steun voor sportverenigingen, 'coronabanen' bij toezicht & handhaving en de TOZO. Deze specifieke middelen zijn niet gestort in de saldi reserve specifiek, maar direct toegekend aan het betreffende beleidsveld. De uitvoeringskosten van TOZO, onderdeel van de specifieke middelen worden vergoed op basis van een vast bedrag per besluit op een aanvraag. Eind 2020 hebben we een gedeelte van deze vergoeding niet benut. We verwachten in 2021 nog inspanningen te moeten leveren voor de afwikkeling van de reeds in 2020 verstrekte TOZO uitkeringen (vb.: terughalen onterechte verstrekkingen). Ons voorstel is om het restant van de vergoeding hiervoor beschikbaar te houden en via de reserve reserveringen 2020 weer beschikbaar te stellen als budget in 2021.

Getroffen maatregelen

Onze eigen middelen en de rijksmiddelen zijn ingezet om de door ons getroffen maatregelen te dekken. Over de inzet van de middelen is besloten via Turap 2, najaarsbericht en via enkele separate college- en raadsvoorstellen. Op basis van het reserveringsdossier zijn de restantmiddelen vanuit het maatschappelijk ondersteuningsfonds eind 2020 teruggestort in de reserve. De overige inzet wordt conform de begroting onttrokken. Eind 2020 resteert een saldo van € 11,3 miljoen in de reserve ter dekking van aanvullende coronamaatregelen en effecten in 2021.

Instandhouding van de stad

Het maatschappelijke ondersteuningsfonds is bedoeld om te voorkomen dat maatschappelijke partners in surseance van betaling komen en/of failliet gaan als gevolg van de corona crisis en dus om de infrastructuur in stand te houden. Binnen het sociaal domein (welzijn) is lokale steun gegeven aan onze subsidiepartners. Enerzijds door coulanace te verlenen op de beoordeling van de lopende subsidieregelingen. En anderzijds hebben we gezorgd voor een tegemoetkoming in de huisvestingskosten voor onder andere buurthuizen. Aan de culturele sector zijn de incidentele middelen beschikbaar gesteld om de infrastructuur in stand te houden.

Om de toegang voor de steun toegankelijk te maken is een ondernemersloket en corona helpdesk ingericht. Tevens is een noodfonds voor start-ups ingericht. Voor ondernemers hebben we uitstel van betaling verleend voor de gemeentelijke belastingen 2020 en als verhuurder hebben we geen incasso's en aanmaningen verstuurd en uitstel van betaling verleend. We hebben uitvoering gegeven aan de TOZO-regeling. De continuïteit van de zorg hebben we gewaarborgd door de zorgaanbieders door te betalen (ook als de prestatie niet is geleverd) en de meerkosten te vergoeden. Voor de inwoners is een mogelijkheid gekomen om de reisdocumenten thuis te laten bezorgen en er is een gastteam ingesteld om de publieke dienstverlening op locatie volgens de coronaregels te begeleiden.

Om de naleving van de landelijke maatregelen te waarborgen is extra ingezet op en verschoven in de prioriteit van toezicht en handhaving. Er is in de regelgeving meer ruimte aangebracht voor 24-uurs bevoorrading in het centrum. Er is ingezet op regulering van bezoekersstromen in het centrum en er is ingezet op een actieplan voor de binnenstad waarbij het 'nieuwe normaal' vormgegeven wordt in de binnenstad op middellange termijn.

Gezien de impact van corona op de stad, is ervoor gekozen om meer inkopen te gunnen aan het MKB in de regio. Dit is vastgelegd in de aanpassing van het aanbestedingsbeleid door meervoudig onderhands aan te besteden. Deze inkoopmaatregelen lopen door tot en met half 2021.

Beheersing interne organisatie

Om de organisatie en de noodzakelijke besluitvorming te begeleiden is een CMT (crisis-managementteam) ingesteld. Er zijn maatregelen getroffen om de continuïteit van de gemeentelijke organisatie te waarborgen. Digitale toepassingen zijn versneld uitgerold om het thuiswerken te faciliteren en digitaal vergaderen mogelijk te maken. Er is ingezet op verstrekken van extra hulpmiddelen en een thuiswerkfaciliteitenregeling om ziekteverzuim zoveel als mogelijk te voorkomen en in de gemeentelijke gebouwen heeft extra schoonmaak plaatsgevonden.

Financieel beeld inzet coronamiddelen

Overzicht inzet eigen middelen en rijkscompensatie via de saldireserve specifiek

De regels omtrent begrotingsrechtmatigheid schrijven ons voor dat we bij de jaarrekening aan de reserves het bedrag onttrekken dat op basis van de begroting is opgenomen. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er een besluit van de raad is dat de betreffende reserve op 'realisatiebasis' afgewikkeld mag worden. De beschikbare middelen voor corona zijn gestort in de saldi reserve specifiek en vanuit daar ingezet op basis van besluitvorming ter afdekking van de extra kosten of de voorziene inkomstenderving. Voor deze reserve is er geen besluit dat deze op 'realisatiebasis' mag worden afgewikkeld. Dit betekent dat in de jaarrekening 2020 de inzet van de coronamiddelen op begrotingsbasis verwerkt is. Uitzondering hierop zijn de maatschappelijke fondsen, hiervan is door de raad besloten bij het reserveringsdossier 2020 dat het restant van de middelen behouden mag worden. Dat is ook geëffectueerd. Op basis van de feitelijke inkomstenderving en extra lasten op de overige onderdelen is de begrote en gerealiseerde dekking vanuit de saldireserve specifiek per saldo € 0,3, miljoen te hoog geweest en stellen we voor deze terug te storten in de saldireserve specifiek.

Dit leidt tot het volgende totaalbeeld eind 2020:

<i>Saldireserve specifiek-corona middelen 31-12-2020</i>		
<i>x € 1 miljoen</i>	<i>Reserve</i>	<i>Waarvan maatschappelijke fondsen</i>
Eigen middelen	15,0	7,2
Rijkscompensatie septembercirculaire	14,0	
Beschikbare middelen	29,0	7,2
Af: inzet Turap 2 rijksmiddelen en eigen middelen	- 16,2	- 4,0
Af: afzonderlijke college en raadsvoorstellen over te treffen maatregelen	- 1,9	-1,3
Af: inzet op basis van najaarsbericht	- 0,6	
Bij: verschuiving inzet thuiswerkfaciliteitenregeling naar 2021 cf. besluit	0,2	
Saldo	10,5	1,9
Bij: restant maatschappelijk ondersteuningsfonds welzijn en sport cf. reserveringsdossier	0,8	0,8
Saldo 31-12-2020	11,3	2,7
BIJ: Voorgestelde resultaatbestemming (gerealiseerde t.o.v. benodigde inzet in 2020 uit de saldireserve specifiek coronamiddelen)	0,3	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Het saldo van de fondsen dat beschikbaar is in de reserve is, afgerond op miljoenen eind 2020 als volgt te specificeren:

x € 1 miljoen

Omschrijving	Beschikbaar in reserve	Lasten 2020	Beschikbaar restant eind 2020
Noodfonds cultuur incl. Plusregeling	3,4	2,7	0,7
Maatschappelijk ondersteuningsfonds Welzijn	1,5	0,5	1,0
Maatschappelijk ondersteuningsfonds sport	2,3	1,3	1,0
Totaal	7,2		2,7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Vanuit de septembercirculaire 2020 komt voor 2021 aanvullend € 2 miljoen beschikbaar. Via de decembercirculaire 2020 is aanvullend coronacompensatie ontvangen ad € 4,1 miljoen. Deze middelen zijn eind 2020 gestort in de reserve circulaire gemeentefonds. In maart 2021 heeft de gemeenteraad besloten deze middelen aanvullend toe te voegen aan de saldireserve specifiek ter dekking van de nog te verwachten extra kosten in 2021.

Toelichting voorgestelde resultaatbestemming saldireserve specifiek

€ 1 miljoen

Onderwerp	Inzet vanuit saldireserve specifiek in 2020	Benodigd uit saldireserve Specifiek in 2020	Voorstel Resultaatbestemming Raadsvoorstel jaarstukken 2020	Reeds teruggestort o.b.v. besluit reserveringsdossier 2020
Programma 1				
Regionale noodverordening	0,1	0,1	0	
Leges	0,2	0,2	0	
Programma 2				
Reguleren bezoekersstromen				
Programma 3				
Actieplan nieuwe binnenstad	0,5	0,4	0,1	
Markten	0,2	0,2	0	
Toeristenbelasting	0,7	0,7	0	
Programma 5				
Kwijtschelding huur en coulancemaatregelen	1,3	0,7	0,6	
Derving inkomsten sportvoorzieningen	1,6	1,1	0,5	
Noodfonds cultuur incl. Plusregeling	2,7	2,7	0	
Inkomsten Abbe museum	0,3	0,3	0	
Programma 6				
Meerkosten jeugd /wmo	0	0,6	-0,6	
Meerkosten noodopvang, kinderopvang, openstellen dagbesteding en extra ondersteuning leerlingen in de winter	2,3	2,1	0,2	
Maatschappelijk ondersteuningsfonds Welzijn	1,3	0,5		0,8
Ergon	2,6	2,6	0	
Programma 7				
Cure	0,7	0,7	0	
Programma 0				
Parkeerinkomsten, naheffingsaanslagen	2,8	3,4	-0,6	
Precario kohieren terrassen	0,3	0,3	0	
Dividenduitkeringen	0,3	0,3	0	
Digitalisering, thuiswerken, communicatie en dienstverlening en dubieuze debiteuren	0,6	0,5	0,1	
Totaal	18,5	17,4	0,3	0,8

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Programma 1

De extra lasten voor de uitvoering van de regionale noodverordening (toezicht & handhaving) bedragen € 0,6 miljoen en zijn gedurende 2020 aan het budget toegevoegd. Deze lasten zijn in 2020 voor € 0,5 miljoen gedekt binnen bestaande budgetten door herprioritering. € 0,1 miljoen is gedekt vanuit coronamiddelen in de saldi reserve specifiek. Er is per jaareinde geen afwijking hierop. Voor de leges is de begroting ten laste van de coronamiddelen bijgesteld met € 0,2 miljoen.

Programma 2

De extra kosten van het reguleren van bezoekersstromen om tijdens de corona de veiligheid en bereikbaarheid van de stad te borgen bedragen vanuit verkeer en vervoer € 22.000, deze zijn gedekt uit de saldireserve specifiek.

Programma 3

Het Actieplan de 'nieuwe' binnenstad heeft geleid tot extra kosten in 2020 van € 0,4 miljoen. Er is budget toegekend in 2020 van € 0,5 miljoen gedekt uit de saldireserve specifiek zodat nu wordt voorgesteld € 0,1 miljoen terug te storten. De opbrengsten markten zijn vanuit de coronamiddelen gedurende het jaar al naar beneden bijgesteld met € 0,2 miljoen als gevolg van corona. Deze bijstelling is gedekt uit de saldireserve en komt overeen met het gerealiseerde corona effect. Als gevolg van corona kan minder toeristenbelasting worden opgelegd.

Gedurende het jaar hebben we de begrote opbrengst al met € 0,7 miljoen naar beneden bijgesteld vanuit de coronamiddelen. Op basis van de op te leggen aanslagen over 2020 is sprake van een aanvullend nadeel van € 0,1 miljoen. Dit wordt opgevangen uit er nagekomen baten uit voorgaande jaren zodat per saldo geen effect in het rekeningresultaat ontstaat.

Programma 5

Besloten is een maatschappelijk ondersteuningsfonds sport in te stellen vanuit de coronamiddelen van in totaal € 2,3 miljoen. De begrote en gerealiseerde inzet voor het kwijtschelden van huur en coulantmaatregelen bedraagt in 2020 € 1,3 miljoen. Daarnaast is uit de coronamiddelen de geraamde derving inkomsten sportvoorzieningen en de regierol sport voor € 1,6 miljoen gedekt. Per jaareinde is echter een gedeelte vergoed via rijksregelingen (€ 0,6 miljoen huurcompensatie) en bovendien is de verwachte derving van de sportopbrengsten lager dan ingeschat (€ 0,5 miljoen). Per saldo leidt dit tot een voordeel in 2020 van € 1,1 miljoen. We stellen voor dit bedrag terug te storten in de saldireserve specifiek. Besloten is om € 3,4 miljoen vanuit de coronamiddelen beschikbaar te stellen voor culturele instellingen (maatschappelijk ondersteuningsfonds cultuur). De geraamde en gerealiseerde inzet in 2020 bedraagt € 2,7 miljoen. De begroting van het Van Abbemuseum is gedurende 2020 bijgesteld op het gebied van bezoekersinkomsten, museumwinkel, verhuuractiviteiten, bruikleen collectie, museum restaurant, inkomsten uit ondernemerschap, rondleidingen, scholenbezoek en overige educatieve activiteiten. De verlaging van de inkomsten met € 0,6 miljoen is gedekt door een bijdrage uit het Mondriaanfonds (€ 0,3 miljoen), provincie (€ 0,1 miljoen) en uit de coronamiddelen in de saldireserve voor € 0,3 miljoen.

Programma 6

De kosten van de omzetgarantieregeling van € 1,3 miljoen zijn opgevangen binnen het voordeel op de reguliere budgetten. De meerkosten inzake jeugd/wmo bedragen € 0,6 miljoen en zijn onderdeel van het rekeningresultaat 2020. De ontvangen rijksmiddelen ter dekking van de meerkosten zijn in 2020 gestort in de saldireserve specifiek. Voorgesteld wordt deze middelen via resultaatbestemming te onttrekken aan de saldireserve specifiek. De meerkosten als gevolg van corona voor de noodopvang, kinderopvang, openstellen dagbesteding en extra ondersteuning leerlingen in de winter zijn begroot op € 2,3 miljoen en gedekt uit de saldireserve specifiek. In werkelijkheid bedragen deze kosten € 2,1 miljoen zodat we voorstellen om € 0,2 miljoen terug te storten in de saldi reserve specifiek. Het maatschappelijk ondersteuningsfonds welzijn is ingesteld voor € 1,5 miljoen. De begrote kosten 2020 welke gedekt zijn uit de saldireserve bedragen € 1,3 miljoen. In werkelijkheid zijn de lasten € 0,5 miljoen. Het verschil van € 0,8 miljoen is conform besluit van de raad bij het reserveringsdossier 2020 teruggestort in de saldireserve specifiek en leidt per jaareinde niet meer tot een resultaat dan wel voorstel tot resultaatbestemming. De gevolgen van het coronavirus hebben ook grote impact gehad op de Ergon, het budget is gedurende het jaar ten laste van de coronamiddelen verhoogd met € 2,6 miljoen. Bij de 2e turap zijn de lasten op BUIG bijgesteld met € 2,6 miljoen omdat het uitkeringenbestand toeneemt. Deze budgetverhoging is gedekt uit de risicobuffer sociaal domein en niet uit de coronamiddelen en per jaareinde is geen sprake van een afwijking in relatie tot de saldireserve.

Programma 7

Cure heeft haar begroting moeten wijzigen, resulterende in € 1,4 miljoen extra lasten voor Eindhoven. Hiervan is € 0,7 miljoen veroorzaakt door corona. De budgetverhoging is gedurende 2020 gedekt uit de beschikbaar gestelde coronamiddelen.

Programma 0

De begrote parkeerinkomsten en naheffingsaanslagen zijn in 2020 met € 2,8 miljoen verlaagd ten laste van de coronamiddelen. Per jaareinde blijkt het effect € 0,6 miljoen groter te zijn waarvan we voorstellen dit aanvullend te onttrekken aan de saldireserve specifiek coronamiddelen. De begrote inkomsten voor precario kohieren terrassen zijn ten laste van de coronamiddelen in 2020 bijgesteld met € 0,3 miljoen. Daarnaast zijn de geraamde dividenduitkeringen zijn gedurende 2020 met € 0,3 miljoen naar beneden bijgesteld ten laste van de coronamiddelen. De begrote extra kosten van € 0,6 miljoen voor digitalisering, thuiswerken, communicatie en dienstverlening en voorziening dubieuze debiteuren zijn in 2020 gedekt uit de coronamiddelen. Per jaareinde is € 0,1 miljoen minder nodig. Voorgesteld wordt deze middelen terug te storten in de saldireserve specifiek.

Overzicht per programma

Visueel zijn de meerkosten en inkomstenderving per programma in 2020 als volgt te duiden.

Meer uitgaven					
Minder inkomsten					
1. Veiligheid	VRBZO, gemeentelijke crisisorganisatie	Toezicht en Handhaving			
2. Verkeer en vervoer	Reguleren bezoekers stromen				
3. Economie	Steun ondernemers	Actieplan binnenstad	Toeristen belasting		
5. Sport, cultuur en recreatie	Steun sport verenigingen	Steun culturele instellingen	Museum, verhuur, entreegelden		
6. Sociaal domein	Uitvoering TOZO	Bijstand	Steun buurthuizen	Minima-regelingen, kinderopvang	Continuering zorg
7. Volksgezondheid en milieu	Cure				
0. Bestuur	Digitalisering, thuiswerken	Communicatie, dienstverlening	Parkeren	Precario, OZB, leges, belastingen, dividend	

Deze kosten en gederfde inkomsten zijn deels opgevangen binnen bestaande budgetten door herprioritering, deels gedekt uit specifieke uitkeringen of bijdragen van derden en deels uit de corona middelen binnen de saldireserve specifiek. In de financiële hoofdlijn (1.3) en de programmaverantwoording (hoofdstuk 2) is toegelicht welke afwijkingen per jaareinde zijn ontstaan ten opzichte van de tussentijds bijgestelde begroting.

Risico's

De crisis leidt op dit moment niet tot een verhoogd risicoprofiel voor de gemeente. De continuïteit van de gemeente is niet in gevaar. In algemene zin wordt de gemeente grotendeels gefinancierd door de middelen vanuit de algemene uitkering. Eventueel noodzakelijke financiering, vanwege de incidenteel achterblijvende inkomsten als gevolg van corona, kunnen vanuit de gemeente relatief eenvoudig worden aangetrokken en vanuit de algemene reserves zijn we in staat om tijdelijke effecten op te vangen.

Het invoeren van de door de gemeente verleende borg- en garantstelling zou als gevolg van toename van het aantal faillissementen potentieel kunnen toenemen. Echter de cultuurinstellingen, welzijn en sport verenigingen worden ondersteund met de getroffen maatregelen en steunpakketten waardoor op dit moment geen sprake is van een verhoogd risico en daarnaast is voor de afdekking van het risico met betrekking tot de verstrekte leningen en garanties een reserve beschikbaar. De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen leiden op dit moment ook niet tot extra risico's. Slechts het dividend is in enkele gevallen opgeschort, maar dat is van beperkte omvang.

Door het verlenen van uitstel van betaling neemt het debiteurenrisico wel toe. In de voorziening dubieuze debiteuren is hiervoor gedurende het jaar en per jaareinde een aanvullende storting gedaan waardoor het risico op balansdatum voldoende gedekt is.

De eerder verwachte effecten op de bouw- en woningmarkt door verslechterde economische vooruitzichten blijven vooralsnog uit. Bovendien blijkt uit een brief aan de 2e kamer (mei 2020) dat het rijk voornemens is de effecten te compenseren indien deze zich wel voordoen zodat er geen vertragingen optreden in de investeringen en de (woning)bouw niet tot stilstand komt.

De coronacrisis heeft een toekomstig effect op de toename van de kosten op de regelingen binnen het sociaal domein op het gebied van bijstand, armoede en zorg. In het 3e steunpakket heeft het rijk oog voor deze gevolgen. Ze stelt dan ook middelen beschikbaar voor flankerend beleid voor re-integratie van bijstandsgerechtigden, een tijdelijk impuls voor re-integratie, extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid en de bijzondere bijstand (gelet op de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek). Voor de arbeidsmarktregio's komen middelen beschikbaar om werkloosheid te bestrijden. Voor Eindhoven is dit, op basis van de decembercirculaire een bedrag van € 5,8 miljoen. De raad heeft in maart 2021 besloten deze middelen voor flankerend beleid direct als budgetten aan de beleidsvelden toe te kennen in 2021.

2. Programma's

Leeswijzer

Algemene toelichting

In dit hoofdstuk is de programmaverantwoording opgenomen. We presenteren de volgende voorgeschreven (BBV) onderdelen in deze programmaverantwoording:

1. De realisatie per programma, die inzicht geeft in de mate waarin de doelstellingen gerealiseerd zijn, wat we daarvoor gedaan hebben, welke verbonden partijen daarbij betrokken zijn en wat dit heeft gekost.
2. Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.
3. Het overzicht van de overheadkosten.
4. Het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting.
5. Een toelichting op het bedrag 'onvoorzien'.

Binnen programma 0 wordt het overzicht van algemene dekkingsmiddelen (programma inleiding), overheadkosten (taakveld 0.4), vennootschapsbelasting (taakveld 0.9) en post onvoorzien (taakveld 0.8) gepresenteerd.

Opbouw van de programmaverantwoording

De raad bepaalt de indeling van de programma's. Per programma zijn taakvelden gedefinieerd. Eindhoven heeft ervoor gekozen om qua programma en daaronderliggende taakvelden aan te sluiten op de voorgeschreven programma- en taakveldindeling van het BBV. Achtereenvolgens zijn in de programmaverantwoording toegelicht:

1. Veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, Cultuur en Recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
0. Bestuur en ondersteuning

We presenteren programma 0 als laatste omdat dit uit veel uiteenlopende taakvelden bestaat.

Op basis van eerdere ervaringen en de bevindingen van de commissie ABV zijn er ten opzichte van de begroting 2019 in de begroting 2020 een aantal aanpassingen binnen de programma's doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid. Omdat de jaarrekening 2020 de begroting 2020 volgt ziet u deze wijzigingen ook in de jaarrekening 2020 terug. We maken meer gebruik van pictogrammen en thema's binnen de programma's waarmee de taakvelden zijn gebundeld. De doelenboom is per thema opgebouwd (was eerder per programma) waardoor deze duidelijker en leesbaarder wordt. De indeling per programma is als volgt:

Inleiding	Hierin staat per thema een toelichting en een doelenboom. Vervolgens wordt per taakveld ingegaan op de drie sturingsvragen (de drie w's).
	Wat hebben we bereikt? (eerste W-vraag) Hier staan de doelen beschreven.
	Wat hebben we daarvoor gedaan? (tweede W-vraag) Hier staan de prestaties behorend bij het doel beschreven.
Indicatoren	De te bereiken doelen en prestaties zijn meetbaar gemaakt met door de raad vastgestelde effect- en prestatie-indicatoren. Ook zijn de belangrijkste speerpunten van 2020 opgenomen. Bij de indicatoren en de prestaties (<i>wat hebben we daarvoor gedaan</i>) wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is verlopen. Conform raming Niet conform raming, maar de planning c.q. de raming is bijgesteld Niet conform raming en realisatie is een probleem Gegeven is niet bekend
	Wat heeft het gekost? (derde W-vraag) Bij "<i>wat heeft het gekost</i>" lichten we de financiële resultaten in de exploitatie toe met een toelichting op de afwijkingen. De begrote en gerealiseerde lasten zijn positief gepresenteerd. De begrote en gerealiseerde baten negatief (-/-). Bij de afwijkingen geldt dat een -/- een nadeel en een + een voordeel is. We geven aan of de afwijking structureel is of niet. Voor onze investeringen voteert de raad een krediet. Dit krediet wordt in meerdere jaren geraamd om uit te geven. De afwijkingen tussen de in 2020 geplande uitgaven en de werkelijke uitgaven lichten we ook toe bij dit onderdeel. In de gepresenteerde tabellen kunnen afrondingsverschillen voorkomen. Dit komt doordat de gegevens in de jaarrekening, ter bevordering van de leesbaarheid, op duizendtallen gepresenteerd worden terwijl de automatisch vanuit de administratie ingelezen gegevens op centen nauwkeurig zijn.
	BBV-indicatoren: deze zijn wettelijk verplicht en gelden voor alle gemeenten. De definities van deze indicatoren zijn vastgesteld en vastgelegd in de regeling beleidsindicatoren gemeenten. Voor de BBV-indicatoren wordt de vergelijking gemaakt met de gemeenten in Nederland en met gemeenten van 100.000 tot 300.000 inwoners. Deze gegevens worden ontleend van de website www.waarstaatjegemeente.nl maar zijn in sommige gevallen niet recent of nog niet bekend. Voor de indicatoren binnen programma 0 geldt dat deze gegevens niet worden ontsloten via de website waardoor vergelijkende cijfers van andere gemeenten niet beschikbaar zijn. Daarom vergelijken we daar realisatie 2020 met realisatie 2019.
	Verbonden partijen: de bijdrage van de verbonden partij aan onze programma's/taakvelden (extra informatie is terug te vinden in de paragraaf verbonden partijen).

Afrondingsverschillen

In de gepresenteerde tabellen kunnen afrondingsverschillen voorkomen. Dit komt doordat de gegevens in de jaarrekening, ter bevordering van de leesbaarheid, op duizendtallen gepresenteerd worden terwijl de automatisch vanuit de administratie ingelezen gegevens op centen nauwkeurig zijn.

Programma 1 Veiligheid

Dit programma omvat twee taakvelden: taakveld 1.1.Crisisbeheersing en brandweer en 1.2 Openbare orde en veiligheid. Deze taakvelden hebben we ondergebracht in één thema: veiligheid

Taakveld 1.1 betreft reguliere taken van de brandweer en taken voor het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen. Voor dit taakveld zijn op gemeentelijk niveau geen afzonderlijke doelen, prestaties en daarbij behorende effect- en prestatie indicatoren opgenomen. Resultaten worden op regionaal of landelijk niveau bereikt en/of gemonitord en zijn ook in de begroting van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) opgenomen. Bij taakveld 1.2. Openbare orde en veiligheid gaat het om alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, waaronder een veilige woon- en leefomgeving en toezicht en handhaving van de openbare orde.

Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

1.2 Openbare orde en veiligheid

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke stad en voor economische en sociale ontwikkeling. Een stad moet niet alleen veilig zijn, de inwoners moeten zich ook veilig voelen. Een veilige stad is de basis om in vrijheid te kunnen wonen, werken en leven. Die verantwoordelijkheid dragen we samen met vele partners.

In Eindhoven is ook in 2020 gewerkt aan een stad waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Om de wijken leefbaar en de stad (internationaal) aantrekkelijk te houden is gewerkt aan een stad met minder overlast en criminaliteit. De corona crisis heeft invloed gehad op de inzet van mensen en middelen en dus ook op de behaalde resultaten. Noodgedwongen is daardoor sinds maart binnen de beoogde veiligheidsdoelstellingen sprake geweest van een herprioritering. Desondanks zijn er uiteraard in 2020 de nodige prestaties geleverd.

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) heeft een belangrijke rol en verantwoordelijkheid gekregen en genomen bij de aanpak van de crisis. De crisisorganisatie ging zeven dagen per week aan de slag om de steeds veranderende omgeving van de benodigde informatie en middelen te voorzien. De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) werd verantwoordelijk voor het distributiecentrum 'verspreiding beschermingsmiddelen' dat werkte voor alle zorgverleners in heel Brabant. Er is intensief samengewerkt met gemeenten, GGD, Defensie, Bevolkingszorg, OM, Politie, GHOR, Marechaussee aan onder andere noodverordeningen, handhavingskaders, bewaken van de zorgcontinuïteit.

De bijzondere inzet voor de corona crisis is deels ten koste gegaan van de geplande activiteiten binnen de VRBZO. Zo is het niet gelukt om voor de zomerperiode het landelijk onderzoek, op welke wijze de brandweerorganisatie (Vervolgtraject denktank rechtspositie brandweervrijwilligers) opnieuw kan worden vormgegeven, af te ronden. En er is vertraging opgetreden bij de ontwikkeling van de Visie 2025. Het is wel gelukt om voor de reorganisatie van de interne sector Incidentbestrijding het sociaal statuut van de VRBZO vast te laten stellen en conform planning heeft de landelijke Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr) eind 2020 gerapporteerd aan de minister van J&V.

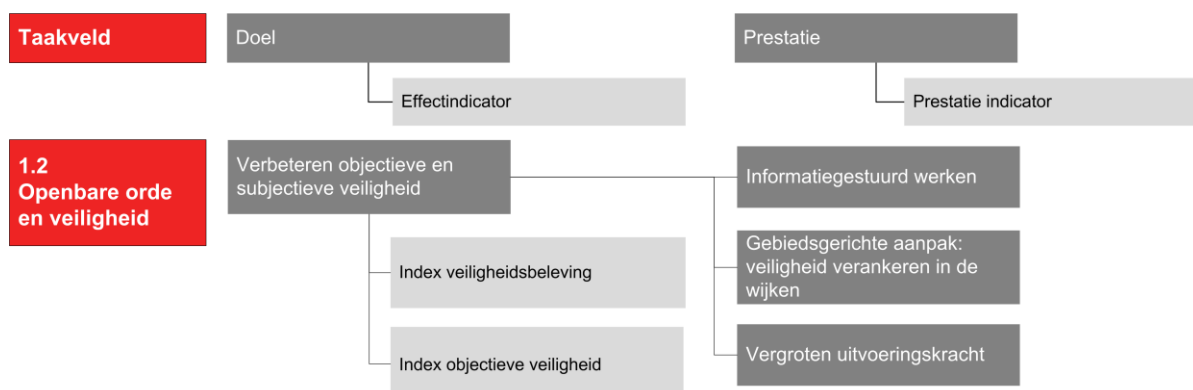
Als gevolg van de coronamaatregelen zijn meerdere gemeentelijke activiteiten, waarbij het bewaren van de 1,5 meter afstand niet continu kon worden geborgd, niet doorgegaan. Denk hierbij aan de evenementen, controles en groepsbijeenkomsten. Een ander deel van de activiteiten is wel door kunnen gaan door andere creatieve vormen te gebruiken zoals digitale webinars, inzet online jongerenwerkers, extra camera's. Daarnaast hebben we de VRBZO ondersteund bij de regionale crisisaanpak. Zo is er een regionaal juristenteam geformeerd om de

noodzakelijke formeel-juridische taken mee uit te voeren alsmede advies te geven over juridische toepassingsvraagstukken ten aanzien van coronaregels ten behoeve van Regionaal Beleidsteam (RBT), de voorzitter VRBZO, alsmede regiogemeenten. We hebben ook geholpen in de voorbereiding van aangekondigde demonstraties en bij de coördinatie van bezwaarschriften. Al deze steeds veranderende regionale regels hebben we vervolgens weer vertaald naar de gemeentelijke uitvoering.

In de eerste twee maanden van 2020 zijn we vanuit toezicht en handhaving (T&H) verder gegaan met de geprioriteerde veiligheidsthema's en toezicht en handhaving in het kader van leefbaarheid. Verder stonden we in de startblokken om enkele pilots te lanceren, zoals een bestuursrechtelijke aanpak van illegale bijzet en personen met inbrekerswerktuigen. Maar als gevolg van de corona crisis veranderde alles. Buitengewoon opsporingsambtenaren, toezichthouders en alle andere betrokkenen in en buiten de organisatie hadden plotseling een bijzonder belangrijke en urgente rol in bescherming van de volksgezondheid. In 2020 heeft de T&H-organisatie laten zien dat ze wendbaar, flexibel en veerkrachtig is. Voortdurend werd het regionale kader van regels aangepast als gevolg van de coronasituatie in het land waarvan de opdracht tot handhaving bij gemeenten werd belegd. Op elke nieuwe set regels hebben we direct ingespeeld. Tegelijkertijd hebben we begrip gehad voor de inwoners, ondernemers en bezoekers van de stad. Toch hebben we vanwege de toenemende onvrede bij ondernemers en inwoners specifiek aandacht moeten geven aan agressie tegen de toezichthouders en handhavers. Overall gezien hebben we gedaan wat nodig was en daar zijn we trots op.

De onvrede onder de bevolking heeft zich ook op andere manieren geuit. We moesten onze teststraten extra beveiligen, er waren meer problemen met jongeren in wijken en geplande demonstraties en manifestaties vroegen om extra bescherming of werden geweigerd omdat de veiligheid niet kon worden gewaarborgd. Er waren meer noodmaatregelen nodig rondom de grote manifestaties als gevolg van voetbal gerelateerde onrust en maatschappelijke onrust.

Naast de inzet als gevolg van de corona crisis hebben we onder andere uitvoering gegeven aan de Woondeal door afwijkende aspecten in de verhuurdersmarkt in Woensel-Zuid in beeld te brengen. Met de jonge buurthelden in Vaartbroek hebben we zwerfafval opgeruimd en in winkelcentrum Vaartbroek mensen aangesproken op hun gedrag. Samen met de gemeente Veldhoven pakten we jeugdproblematiek in Meerhoven aan. In 2020 is de eerste editie geweest van de "Zorgdriehoek" waarin politie, het openbaar ministerie, de burgemeester en de wethouder zorg samen sturing geven op inzet op gebied van veiligheid en zorg. Net als de voorgaande jaren lag in Gestel de focus op de aanpak van woonoverlast. Er zijn verschillende integrale controles uitgevoerd. Met de theatervoorstelling "Allemaal mensen" hebben we voor ketenpartners in het Parktheater een voorstelling laten opvoeren over ontroerende, confronterende, pijnlijke, maar soms ook geestige ontmoetingen tussen mensen, over mensen en met mensen. Om het belang van verbinding tussen mensen te benadrukken. Met het internationale project EMMA (Evaluatie en begeleiding van de Multi Agency, benadering van gewelddadige radicalisering) hebben we een samenwerking opgebouwd om casus overleggen te verbeteren. Voor het bestuur van de gemeente en de organisatie zijn de gedragscodes (bestuurlijke weerbaarheid) geactualiseerd; de bewustwording naar integer en veilig handelen is gegroeid. De wijkrechtbank is dit jaar aan de slag gegaan vanuit een andere maatschappelijke blik op strafrechtelijke afdoening; meer gericht op preventie en zorg om recidive te voorkomen. Dit krijgt veel landelijke en bestuurlijke belangstelling.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

De coronacrisis is van grote invloed geweest op de te bereiken doelstellingen met betrekking tot Crisisbeheersing en brandweer. Als gevolg hiervan heeft de burgemeester op 17 september 2020 als voorzitter van de Veiligheidsregio een tussentijds verslag uitgebracht over het verloop van de gebeurtenissen van de coronacrisis tot en met 3 augustus 2020. Op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) brengt de voorzitter van de veiligheidsregio na afloop van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis schriftelijk verslag uit aan de raden van de getroffen gemeenten over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij heeft genomen. Er is besloten om tussentijds een verslag uit te brengen omdat het einde van de crisis nog niet in zicht was en is. Aangegeven is dat de regionale crisisstructuur primair is gericht op de bestrijding van de effecten van de crisis. De bestrijding van de gevolgen loopt daarbij zo veel als mogelijk via de reguliere structuren die zijn voorbereid, vastgelegd in draaiboeken en beoefend. Er wordt rekening gehouden met de maatschappelijke gevolgen en op een aantal punten is sprake van regionaal maatwerk. Uitgangspunt is om oog te houden voor het brede perspectief.

Na de zomerperiode ontstond de tweede golf en ook nu is de crisisorganisatie volop ingezet op de bestrijding van de effecten van de crisis. Terwijl in het najaar een aantal keer nieuwe maatregelen werden doorgevoerd, werd ook de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Twm) voorbereid. Deze wet trad in werking op 1 december 2020. Hoewel de veiligheidsregio en de voorzitter een andere rol kregen, is besloten een groot deel van de processen in stand te houden. De ernst van de situatie vroeg daarom en het was belangrijk om in de regio uniformiteit uit te stralen. Eind 2020 kwam er langzaam zicht op de goedkeuring van enkele vaccins en is een start gemaakt met vaccinaties. Hoewel dat perspectief biedt verwachten we dat de coronacrisis de crisisorganisatie nog ten minste de eerste helft van 2021 zal beheersen. Naast de aanpak van de coronacrisis zijn in 2020 ook reguliere activiteiten met betrekking tot crisisbeheersing en brandweer uitgevoerd. Door de coronacrisis is daarbij in een aantal gevallen wel vertraging ontstaan (zie ook de paragraaf Verbonden partijen).

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoering van het derde meerjarenbeleidsplan van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) (2020-2023): Het bestrijden van de effecten van de coronacrisis, en de werkzaamheden die hieruit voortvloeien, hebben in 2020 voor VRBZO de hoogste prioriteit gehad. De coronacrisis heeft in 2020 veel capaciteit en flexibiliteit van de gehele (crisis)organisatie gevraagd. De VRBZO heeft samen met onder andere gemeenten en politie bijgedragen aan het bestrijden van de effecten van de maatregelen in de crisis. Het doel daarvan was de continuïteit van de zorg en de maatschappij te borgen. Vanuit de crisisorganisatie zijn in 2020 continue de effecten van de coronamaatregelen in goede banen geleid en zijn stakeholders betrokken in het afgekondigde overheidsbeleid. Door deze continue inzet zijn geplande activiteiten op het gebied van crisisbeheersing uitgesteld en zijn taken intern anders ingericht. Ook is nagenoeg alle personele capaciteit Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en Bevolkingszorg ingezet voor het bestrijden van de effecten van de coronacrisis. Werkzaamheden gericht op de regionalisering van de taak van bevolkingszorg hebben hierdoor vertraging opgelopen.

Door de coronacrisis lag het proces rondom de Visie 2025 tijdelijk stil waardoor vertraging is ontstaan. De Visie 2025 laat de thema's en het pad zien aan de hand waarvan de VRBZO de volgende fase wil inzetten om een hoogwaardige advies- en dienstverleningsorganisatie op het gebied van fysieke veiligheid en crisisbeheersing te worden. Het traject is in 2020 verder opgepakt en vaststelling wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2021.

In 2020 is vanuit de VRBZO tevens uitvoering gegeven aan de nog openstaande strategische beleidsdoelstellingen vanuit het bestuurlijk vastgestelde Regionaal Beleidsplan 2015-2019.

- Voortzetting van de sterke en duidelijke opdrachtgevers- en opdrachtnemersrelatie tussen gemeente en VRBZO, die noodzakelijk is voor een effectieve samenwerking: Ook bij de voortzetting van de sterke en duidelijke opdrachtgevers- en opdrachtnemersrelatie, noodzakelijk voor een effectieve samenwerking, is de coronacrisis in 2020 van invloed geweest. Er is een duidelijke scheiding aangebracht tussen de rol van burgemeester en de rol van de burgemeester als voorzitter van de VRBZO. Daarnaast wordt en is de VRBZO in 2020 aangesproken op haar adviserende rol.

- Herijking van de gemeentelijke crisisorganisatie conform de vastgestelde bestuurlijke visie op de crisisbeheersing: De vastgestelde bestuurlijke visie crisisbeheersing streeft naar een flexibele crisisorganisatie die past bij dynamische incidententypen. In lijn met de visie heeft er in 2020 een doorontwikkeling plaatsgevonden in het gemeentelijk beleidsteam. Er is een technisch voorzitter (begeleidt het besluitvormingsproces van het gemeentelijk beleidsteam bij rampen en crisisbestrijding) aangesteld en de rol van informatiemanager is verstevigd door de komst van een regionaal piket. In de visie wordt het belang van een goede netwerkstructuur benadrukt. In 2020 zijn als gevolg hiervan contacten gelegd met de Woenselse Poort en TU/E. Met deze partijen zijn afspraken gemaakt over het optreden bij incidenten en bestuurlijke informatievoorziening.
- Uitvoering van de OTO-momenten (opleiden, trainen en oefenen) voor de gemeentelijke rampen & crisis organisatie en het opleiden van nieuwe medewerkers in dit kader: Vanwege de coronacrisis is de uitvoering van de OTO-momenten beperkt tot de noodzakelijke OTO-momenten. Gelet op de noodzaak om herhaaldelijk aandacht te blijven besteden aan het onderwerp crisisbeheersing en de ontwikkelingen in dit vakgebied zijn alle gemeentelijke processen (opvang, ruimte, communicatie, milieu, ruimte, opvang, protocollair en juridisch) in 2020 getraind. Daarnaast zijn de noodzakelijke trainingen voor de ambtenaren rampenbestrijding doorgegaan.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	15.034	14.995	14.930	65
Baten	-549	-549	-409	-140
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	54	54	0
Saldo	14.485	14.500	14.575	-75

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Huurderving Deken van Somerenstraat 2	-	-155	-	-155	incidenteel
De VRBZO [veiligheidsregio] heeft het kantoor aan de Deken Van Somerenstraat 2 per oktober 2018 verlaten. Voor het GGD-BZO kwam geen nieuw huurcontract maar een gebruikersovereenkomst, opdat geen beroep op ontruimingsbescherming kon worden gedaan als de gemeente ontruiming vordert wegens overdracht aan SDK Vastgoed. Onder voorbehoud van onherroepelijke goedkeuring van de gewijzigde omgevingsvergunning is de verwachting dat deze locatie in de tweede helft van 2021 aan SDK vastgoed wordt overgedragen. In 2020 zijn er geen huuropbrengsten binnengekomen (- € 155.000).					
Overige afwijkingen	65	15	-	80	incidenteel
Betreft positief resultaat opleidingen rampen en crisis (€32.000). Als gevolg van de corona crisis zijn in 2020 minder opleidingen in het kader van rampen en crisis gevolgd. Daarnaast resultaat overige afwijkingen (lasten €33.000 positief en baten €15.000 positief).					
SALDO	65	-140	-	-75	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	84	0	0	0
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	84	0	0	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Verbeteren objectieve en subjectieve veiligheid

In Eindhoven hebben we in 2020 samengewerkt aan een stad waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Om de wijken leefbaar en de stad (internationaal) aantrekkelijk te houden hebben we gewerkt aan een stad met minder overlast en criminaliteit. De coronacrisis is daarbij in grote mate van invloed geweest op de te bereiken resultaten en binnen de veiligheidsdoelstellingen is als gevolg hiervan sprake geweest van herprioritering. In 2020 zijn daarbij onderstaande prestaties gerealiseerd.

Informatiegestuurd werken

Op basis van in- en externe data zijn in 2020 gebeurtenissen, signalen en trends op wijk-, buurt- en straatniveau in beeld gebracht en geanalyseerd. Deze informatie is als basis gebruikt voor de genomen maatregelen en activiteiten, waarmee de veiligheidsproblematiek is aangepakt. Om de voortgang op de vastgestelde veiligheidsprioriteiten te monitoren zijn de dashboards verder doorontwikkeld en zijn deze als basis gebruikt voor tussentijdse (bij)sturing en prioritering in 2020. Ten behoeve van het versterken van toezicht en handhaving, zijn inzetkaarten (themakaarten op basis waarvan wordt ingezet vanuit Handhaving) ontwikkeld die in 2020 zijn toegepast binnen de programma's van High Impact Crimes (HIC) en Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. Ter ondersteuning van de aanpak ondermijning is in 2020 gestart met een integrale gebiedsanalyse Oud-Woensel. Daarnaast is een begin gemaakt met een onderzoek naar de markt van verhuurders en de disfunctionele aspecten in Woensel-Zuid. Het proces voor doorontwikkeling van een monitoringssystematiek, in samenwerking met de raads werkgroep ABV, is in 2020 gecontinueerd.

In de verdere doorontwikkeling van het informatiegestuurd werken (o.a. Veiligheids Informatie Knooppunt) zijn in 2020 de noodzakelijke randvoorwaarden verder uitgewerkt. Zo is een begin gemaakt met de ontwikkeling van een AVG-proof werk- en informatieproces. Als gevolg van de coronacrisis en de complexiteit van de privacywetgeving zijn echter vertragingen in dit proces ontstaan.

Gebiedsgerichte aanpak: veiligheid verankeren in de wijken

In aansluiting op de gebiedsgerichte aanpak binnen het ruimtelijk en sociaal domein is in de wijken Oud-Woensel en Gestel uitvoering gegeven aan een integrale en wijkgerichte (veiligheids)aanpak.

Op basis van uitgevoerde analyses richtte de repressieve en preventieve inzet voor Oud-Woensel zich op ondermijning met als doel de zichtbaarheid te vergroten, het verminderen en voorkomen van criminaliteit en het verhogen van de leefbaarheid.

Om dit te realiseren zijn we in 2020 gestart met dynamische verkeerscontroles gecombineerd met bestuurlijke pandcontroles, is een straatmanager ingezet, is een communicatiecampagne gestart om de zichtbaarheid te vergroten en is een aanpak ontwikkeld voor het voorkomen van jonge aanwas in de georganiseerde criminaliteit.

De coronacrisis is van invloed geweest op de geplande acties en het gestarte onderzoek naar de markt van verhuurders en de disfunctionele aspecten in Woensel-Zuid. Geplande acties zijn in aantal en intensiteit afgenomen en het onderzoek heeft alleen digitaal plaatsgevonden aan de hand van digitale databronnen.

In Gestel richtte de aanpak in 2020 zich voornamelijk op de thema's Zorg en Veiligheid, Jeugd en Jeugdoverlast en Woonoverlast. Als gevolg van de coronacrisis is het vergroten van de zichtbaarheid in 2020 beperkt gebleven. Er was sprake van een toename van het aantal meldingen Woonoverlast en specifiek ook meer meldingen ten aanzien van illegale situaties. Controles van illegale situaties in panden zijn alleen bij ernstige situaties opgepakt. Vanuit Zorg en Veiligheid is gestart met een pilot om outreachend te gaan werken op signalen vanuit de wijk ten

aanzien van personen met verward gedrag. Op Jeugd en Jeugdoverlast is inzet geweest naar aanleiding van signalen uit de buurt en was een toename zichtbaar ten aanzien van ondermijning, wat onder andere heeft geresulteerd in tijdelijk cameratoezicht op één specifieke locatie.

In zijn algemeenheid geldt voor beide wijken dat vanaf medio maart 2020 de controles en andere fysieke inzet in intensiteit zijn verminderd en aangepast als gevolg van de coronacrisis.

Vergroten uitvoeringskracht

Met de invulling van vacatures van onder meer specialisten en juristen, naar aanleiding van de formatie uitbreiding bij veiligheid voor realisatie van de in het meerjarig beleidskader vastgestelde uitgangspunten en doelstellingen (prioriteiten), is de basis zo veel als mogelijk structureel op orde gebracht. De structurele middelen voor de uitbreiding van toezichthouders en handhavers, zijn in 2020 als gevolg van de coronacrisis anders ingezet. In plaats van invulling ten behoeve van de geprogrammeerde veiligheidsvraagstukken, zijn de middelen ingezet voor de inhuur van extra toezichthouders en stewards ten behoeve van het toezicht en de handhaving op de coronamaatregelen (regionale noodverordening).

De incidentele middelen (2020 tot en met 2022) voor cameratoezicht en de verdere doorontwikkeling van informatiegestuurd werken zijn in 2020 niet volledig uitgenut en restantmiddelen zijn via reserveringsvoorstellen beschikbaar gesteld in 2021. De coronacrisis en de complexiteit van de privacywetgeving hebben bij deze onderdelen in 2020 voor vertraging gezorgd.

De coronacrisis heeft in 2020 in zijn algemeenheid effect gehad op de geplande uitvoeringsactiviteiten binnen de veiligheidsaanpak. In 2020 is als gevolg hiervan in een aantal gevallen sprake geweest van noodzakelijke bijstelling en herprioritering van uitvoeringskracht. Dit is van invloed geweest op de realisatie van de veiligheidsdoelstellingen in 2020. Ook in 2021 zal de coronacrisis van invloed zijn op de veiligheidsaanpak.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Index veiligheidsbeleving De index van 2020 is verslechterd ten opzichte van de index van 2019. Dit wordt veroorzaakt door een verslechtering op de onderdelen 'het gevoel zich wel eens onveilig te voelen in de buurt' en 'de perceptie dat er veel criminaliteit in de buurt plaatsvindt'. Daarnaast wordt er in 2020 meer fysieke verloedering en sociale overlast ervaren. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat respondenten in 2020 meer thuis waren dan normaal, waardoor zij meer overlast konden ervaren. Daarnaast is door de beperkende maatregelen tijdens de lockdown wellicht ook sneller melding gedaan van bijvoorbeeld samenkomst in groepen. De indicator die het meest verslechterd is, is de ervaren overlast omtrent rondhangende jongeren. Hier is in 2020 onder andere op ingezet door een noodverordening in Tongelre.	101,4	>102,2	100,8
 Index objectieve veiligheid De index van 2020 is vergelijkbaar met de index van 2019 In de berekening van de index voor 2020 zijn wijzigingen aangebracht. Hierdoor sluit de berekening aan bij de nationale systematiek, die alleen gebaseerd is op het aantal inwoners, en kan de index worden vergeleken met scores van andere gemeenten. De aanpassing heeft minimale consequenties ten opzichte van de eerdere berekeningen.	103,2	>102,4	103,1

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- High Impact Crimes (woninginbraken, overvallen, straatroven): De coronacrisis is van invloed geweest op de te behalen doelstellingen van het programma. Fysieke bijeenkomsten konden niet plaatsvinden en de BuurTent werd beperkt ingezet. Door de organisatie van webinars voor verschillende doelgroepen (inwoners, ondernemers en buurtpreventen) is op een andere manier invulling gegeven aan preventieve activiteiten. Door de inzet van traditionele, sociale en out of home media is aandacht besteed aan onder andere inbraakpreventie, cybercriminaliteit en babbeltucs. De doorontwikkeling op de persoonsgerichte aanpak (PGA) is on hold gezet, in afwachting van de herijking van de escalatieketen (zie bij Zorg en veiligheid). Nazorg voor slachtoffers van een overval heeft plaatsgevonden en de doorontwikkeling op de aanpak van heling is vertraagd omdat er minder Toezicht & Handhaving capaciteit beschikbaar was als gevolg van herprioritering ten behoeve van de coronamaatregelen. Met extra incidentele intensiveringsmiddelen van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn gedurende een aantal weken in de zomer en winter extra toezichthouders ingezet. Zij zijn in verschillende wijken en buurten in Eindhoven ingezet op High Impact Crimes, jeugdoverlast en leefbaarheid.
- Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit:
De samenwerking met de middelbare scholen in Eindhoven is door het project 'school en veiligheid' gestart rondom het thema sociale media. Vanuit dit project wordt de weerbaarheid en de awareness (en de algemene online veiligheid) rondom het thema sociale media verhoogd bij scholieren, docenten en ouders. Daarnaast is er uit dit project een inloop spreekuur gekomen, waar politie, jongerenwerk, handhaving, WIJ-Eindhoven en de scholen acute signalen uitwisselen en delen. De inzet op awareness en weerbaarheid bij jongeren is met de inzet van online jongerenwerkers gewaarborgd. Vanuit de BeGrip aanpak (de integrale aanpak van geëscaleerde jeugdgroepen volgens het 7-stappenmodel waarbij je een groep in kaart brengt en een aanpak formuleert op groepsniveau, individueel niveau en het niveau van de omgeving) is ingezet op vroegsignalering en preventie. Door goed te monitoren in de stad en het delen van signalen kon men vroegtijdig ingrijpen. Als voorbeeld kunnen we hier de inzet in het stadsdeel Tongelre noemen. Daar hebben ketenpartners zoals de politie, het jongerenwerk, moskeebestuur, HALT en WIJ-Eindhoven aan de voorkant geïnvesteerd, signalen gedeeld en integraal opgetrokken waardoor problemen van (vuurwerk)overlast en corona-verveling konden worden voorkomen. Denk hierbij aan de inzet van de zogenaamde Hoodprotectors (jongeren in de wijk ingezet om als positief rolmodel naar andere jongeren toe te fungeren).
- Zorg en Veiligheid: De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) is per 1-1-2020 succesvol geïmplementeerd. Eind 2020 werd een evaluatie opgeleverd, op basis van deze evaluatie is besloten om samenwerkingen en werkprocessen te bestendigen.
In 2020 hebben we de ontwerpfase van de optimalisatie van de ketensamenwerking op het snijvlak van zorg en veiligheid afgerond (herijking gemeentelijke escalatieketen). Hiermee wordt escalatie van casuïstiek op dit snijvlak zo veel als mogelijk voorkomen én wordt duidelijk welke partij wanneer aan zet is wanneer het onverhoopt toch tot escalatie komt, zo dat zo effectief mogelijk kan worden gede-escapeerd. Samen met Dienst Justitiële Inrichtingen en de drie reclasseringsorganisaties werken we toe naar een optimalisatie van nazorg voor ex-gedetineerden conform het landelijk 'Bestuurlijk akkoord nazorg ex-gedetineerden'. In 2020 hebben we ervoor gezorgd dat de noodzakelijke samenwerkingsverbanden hiertoe gevormd zijn.
- Ondermijning/georganiseerde criminaliteit: De aanpak in 2020 heeft zich gefocust op de integrale aanpak in de wijk Oud-Woensel (zie de toelichtingen bij de prestaties Informatiegestuurd werken en Gebiedsgerichte aanpak: veiligheid verankeren in de wijken). Het samenbrengen van in- en externe data ten behoeve van het informatiegestuurd werken is een belangrijke succesfactor voor de aanpak van ondermijning. In 2020 is de rapportage van de DPIA (Data Protection Impact Assessment) Proeftuin ondermijning in de wijk opgeleverd.
- Radicalisering en polarisatie: Ondanks de coronacrisis hebben de geplande activiteiten ten aanzien van bevorderen bewustwording, vakmanschap en vroeg signalering in 2020 doorgang kunnen vinden. Trainingen en webinars in dit kader zijn online aangeboden. Alle nieuwe signalen die via het Meld- en Adviespunt zijn binnengekomen zijn uitgelopen en indien noodzakelijk zijn ze opgeschaald naar de weegtafel van het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Als gevolg van de coronacrisis zijn vooraf geplande projecten binnen de actielijn versterking van de weerbaarheid deels on hold gezet of aangepast naar een digitale vorm. Het oprichten van nieuwe (informele) netwerken is door de corona crisis niet volledig uitgevoerd. Het regionaal expertteam is echter wel opgericht. Ook is geïnvesteerd op bestaande netwerken. We zien dat het aantal manifestaties in 2020 gelijk is gebleven ten opzichte van 2019. Het aantal manifestaties met een anti-overheid/anti-corona boodschap zijn in 2020 met ruim 50% toegenomen. De spanningen rondom het Sinterklaasfeest zijn gedurende het gehele jaar een rode draad geweest door het programma. Dit heeft echter niet tot herprioritering binnen het programma geleid.

- **Woonoverlast:** De Woonoverlast app is in 2020 doorontwikkeld. De app is gebruiksvriendelijker geworden en is naast een meldkanaal nu ook meer een informatiekanaal geworden. Het aantal meldingen is in 2020 flink gestegen. Als gevolg van de coronacrisis heeft de aanpak zich met name gericht op de extreme woonoverlast (bijvoorbeeld door gedrag, vervuiling en (fysiek) gevaarlijke situaties) in samenwerking met de partners. De bemiddelingstrajecten vanuit Buurtbemiddeling zijn gedurende het jaar ook toegepast binnen de kaders van de landelijke maatregelen. Ook hier is het aantal aanmeldingen in 2020 flink gestegen. Vanwege de complexiteit van de privacywetgeving is het convenant Woonoverlast nog niet ondertekend als het gaat om gegevensdeling tussen politie en de woningcorporaties. In het kader van de Woondeal wordt ingezet op het verkrijgen van inzicht in en het aanpakken van malafide verhuur. In 2020 is het Huurteam Eindhoven opgericht en is deze gestart met het ondersteunen van studenten in hun rechten en de gang naar de Huurcommissie. Ook is een exploratief onderzoek opgestart ter verkrijging van inzicht in de huur- en verhuurmarkt in Woensel-Zuid.
- **Weerbaarheid:** De reguliere taken zijn in 2020 uitgevoerd en de beoogde activiteiten binnen het programma zijn grotendeels gerealiseerd. De geactualiseerde bestuurlijke en ambtelijke gedragscodes zijn vastgesteld, de nulmeting weerbaarheid tegen ondermijning (misbruik) van het lokaal bestuur is gestart en er is gestart met een project "weerbaarheidsscan en -check lokaal bestuur", waarmee een integraal instrument wordt ontwikkeld op het gebied van integriteit, veiligheid en netwerken voor het college en de gemeentesecretaris. In het verlengde daarvan wordt een instrument ontwikkeld dat wordt aangeboden aan de besturen van politieke partijen, in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen. Daarnaast is er een nulmeting uitgevoerd naar agressie en geweld op de werkvloeren is er vanuit de Veilige Publieke Taak (VPT) specifieke aandacht geweest voor agressie tegen handhavers bij het toezicht op de coronamaatregelen. Als gevolg van de coronacrisis is de Week van de weerbaarheid uitgesteld.
- **Woonwagenlocatie Heezerweg:** In 2020 zijn we begonnen met de voorbereidingen voor een nieuw integraal plan voor ruimtelijke ordening, sociaal-maatschappelijk en veiligheid waarin problematiek op het gebied van arbeid, werk, inkomen en zorg voor ouderen en jeugd op deze locatie wordt opgepakt.
- **Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG):** Vanaf 2020 is structureel dekking geformaliseerd voor de loonkosten van bureau Functionaris Gegevensbescherming (FG) en voor ICT kosten. Daarnaast is, door invulling van de functie centrale privacy officer, consistent handelen bij privacyvraagstukken binnen de gemeente geborgd. Ook binnen andere sectoren zijn maatregelen genomen om, binnen de eigen werkprocessen, te voldoen aan de AVG en het gemeentelijke privacy beleid.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Lasten	15.918	17.627	15.650	1.977
Baten	-1.222	-2.397	-1.679	-718
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-572	-578	6
Saldo	14.696	14.658	13.393	1.265

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vertraging veiligheidsprojecten	966	-966	-	-	incidenteel
Als gevolg van de coronacrisis is vertraging ontstaan in een aantal veiligheidsprojecten. Gelden zijn ontvangen in 2020 maar mogen ook nog in 2021 worden uitgegeven. Voor niet bestede gelden bestaat een terugbetalingsverplichting. Door de vertraging bestaat incidenteel een voordeel op de lasten in 2020 en omdat de middelen nu voor 2021 beschikbaar zijn een nadeel op de baten in 2020. Per saldo is het resultaat neutraal. Het betreft: - Protect pre financiering Paymet DITSS (€73.000): dit betreft de ontwikkeling van een een kwetsbaarheidstoets voor publieke plekken in relatie tot terroristische aanslagen en technische oplossingen om die kwetsbaarheden van deze publieke plekken te beperken. - SPUK Preventieve aanpak tegen ondermijning (€422.000): met deze middelen wordt de voedingsbodem voor criminaliteit weg genomen en wordt jongeren zicht geboden op een alternatief, op perspectief en wordt ingespeeld op de context die van invloed is op de keuzes die zij maken. In dit geval zijn de betreffende middelen ook pas in oktober 2020 toegekend. - Versterkingsgelden Radicalisering 2020 (€249.000): dit betreft middelen voor preventie (voorkomen en tegengaan) van radicalisering, extremisme en terrorisme. Het gaat om gerichte preventie, waarmee wordt voorkomen dat de meest kwetsbare groepen radicaliseren of het gericht zorgen voor het doorbreken van het radicaliseringsproces. Ook deze middelen zijn gedurende 2020 beschikbaar gekomen. - Intensiveringsmiddelen High Impact Crimes (HIC) en Jeugdoverlast en -criminaliteit (JOC) (€222.000): hiermee kan in het kader van HIC meer invulling worden geven aan preventieve activiteiten en de doorontwikkeling op de Persoons Gerichte Aanpak (PGA). Met betrekking tot JOC kan maatwerk worden geleverd ten behoeve van de actuele problematiek in de wijken Eckart en Vaartbroek.					
Drank en horecaverGUNningen	-	103	-	103	incidenteel
Door de aanhoudende sluiting van de horeca, zijn er in het 4e kwartaal nauwelijks nieuwe horecaverGUNningen aangevraagd. Hierdoor zijn uiteindelijk € 27.000 minder reguliere legesinkomsten binnengekomen. Dit tekort wordt gecompenseerd door € 90.000 extra leges inkomsten voor de exploitatie van een speelautomatenhal (1x per 5 jaar) en € 40.000 extra legesinkomsten voor de exploitatie van een koffieshop. Per saldo hebben we in 2020 een overschot van € 103.000 gerealiseerd.					
ToeZicht en handhaving	-	163	-	163	incidenteel
Er zijn twee grote dwangsommen einde van 2020 opgelegd. Hierbij geldt één kanttekening: het is mogelijk, dat als de illegale situatie wordt opgeheven dat er een creditnota wordt opgelegd in 2021.					
Handhaving	443	-	-	443	incidenteel
Er is een bedrag terugontvangen van Mobility S omdat er teveel betaald was in voorgaande jaren.					
Apparaatskosten	149	-	-	149	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering)					
Gebiedsgericht werken	83	-	-	83	incidenteel
Als gevolg van de corona crisis is, door herprioritering, sprake van een incidenteel positief resultaat op het beschikbare budget gebiedsgericht werken. In zijn algemeenheid geldt dat vanaf medio maart controles en andere fysieke inzet in intensiteit zijn verminderd en aangepast als gevolg van de coronacrisis.					
Veiligheidsmaatregelen	101	-	-	101	incidenteel
Door de gevolgen van de coronacrisis is sprake van een incidenteel positief resultaat op het budget veiligheidsmaatregelen. Door herprioritering zijn de lasten lager dan begroot.					
Diverse overige afwijkingen	134	-18	6	122	incidenteel
Resultaat diverse reguliere veiligheidsbudgetten (€62.000), diverse incidentele veiligheidsbudgetten (€89.000), diverse overige veiligheidsbudgetten, zoals bijdragen samenwerkingsverbanden, programmabudgetten, externe budgetten/financieel beheer vanuit gemeente Eindhoven (-€11.000). Daarnaast diverse overige afwijkingen; lasten (-€6.000) en baten (-€18.000) en mutatie reserve (€6.000)					
Dierenopvang	101	-	-	101	incidenteel
Door vertraging in de nieuwbouw van het (regionaal) dierenopvangcentrum, bedroegen de kosten voor dierenwelzijn € 101.000 minder dan begroot.					
SALDO	1.977	-718	6	1.265	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	6.420	1.033	451	582
Bijdrage derden	0	-60	-14	-46
Saldo	6.420	973	437	536

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van openbare orde en veiligheid. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten. De grootste afwijking wordt veroorzaakt doordat de start van de bouw van een nieuw dierenasiel in 2020 vertraging heeft opgelopen. Inmiddels is de bouw gestart en de verwachting is dat het gebouw in oktober 2021 wordt opgeleverd.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 1 Veiligheid zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	2019	132	151	156
Het aantal verwijzingen naar Halt is in de gemeente Eindhoven vergelijkbaar met het aantal in gemeenten uit dezelfde grootteklasse (100.000-300.000 inwoners) en het gemiddelde van de aantallen in de 4 grote gemeenten (>300.000). Het aantal verwijzingen is in 2019 (156) ten opzichte van 2018 (139) gestegen. Deze ontwikkeling wordt in 2021 binnen het veiligheidsprogramma Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit betrokken.				
Misdrijven - Geweldd misdrijven (per 1.000 inwoners)	2019	4,9	5,8	8,7
Net zoals bij peiljaar 2018 scoort de gemeente Eindhoven, ten opzichte van de 4 grote gemeenten, bij deze indicator alleen slechter dan de gemeente Utrecht. Ten opzichte van 2018 (8,1) is de indicator in de gemeente Eindhoven in 2019 verslechterd (8,7). Dit zien we ook bij de 4 grote gemeenten terug. De indicator bestaat uit meerdere typen misdrijven. In de gemeente Eindhoven zien we dat met name Mishandeling en Bedreiging van invloed zijn.				
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (per 1.000 inwoners)	2019	6,3	7,6	11,6
Net zoals in 2018 scoort de gemeente Eindhoven bij deze indicator het slechtst ten opzichte van alle gemeenten in Nederland, dus ook t.o.v. de 4 grote gemeenten. Ten opzichte van 2018 (8,4) is de indicator in 2019 verslechterd (11,6). We zien dit ook terug bij de 4 grote gemeenten. Deze indicator bestaat uit verschillende onderdelen en de inzet op de betreffende onderdelen is vanuit het door de raad vastgestelde Beleidskader Veiligheid 2018-2021 niet geprioriteerd.				
Misdrijven - Diefstallen uit woning (per 1.000 inwoners)	2019	2,3	2,5	3,1
De indicator is in 2019 (3,1) verbeterd ten opzichte van 2018 (3,9). We zien deze verbetering ook terug bij de 4 grote gemeenten. De verbetering binnen de gemeente Eindhoven is groter dan de verbetering bij de 4 grote gemeenten. Vanuit het veiligheidsprogramma High Impact Crimes wordt ingezet op inbraakpreventie door inzet van sociale, out of home en traditionele media. Daarnaast wordt de BuurTent ingezet en wordt geïnvesteerd in de samenwerking met buurtpreventieteam.				
Misdrijven - Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	2019	2,3	3,4	4,2
Bovenstaande BBV-indicatoren die betrekking hebben op, programma 1, openbare orde en veiligheid in de gemeente Eindhoven zijn (net zoals op basis van peiljaar 2018) op basis van peiljaar 2019 slechter in vergelijking tot de indicatoren van alle Nederlandse gemeenten en de gemeenten in dezelfde grootteklasse (100.000-300.000 inwoners). Omdat de gemeente Eindhoven steeds internationaler wordt en heeft te maken met grootstedelijke (veiligheids)problematiek zijn de indicatoren van de gemeente Eindhoven op dit gebied beter vergelijkbaar met de 4 grote gemeenten (> 300.000 inwoners). Het betreft hier de indicatoren zoals gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl en het betreft indicatoren van voor de coronacrisis. In de gemeente Eindhoven is de indicator m.b.t. winkeldiefstallen in 2019 (4,2) verbeterd ten opzichte van de indicator in 2018 (5,0). In de 4 grote gemeenten zien we dat de indicator juist is verslechterd.				

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 1 Veiligheid zijn dat de volgende:

Taakveld 1.1: GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de regionale ambulancevoorziening (RAV) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden.

VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Dit programma omvat de taakvelden 2.1 Verkeer en vervoer, 2.2 Parkeren, 2.3 Recreatieve havens, 2.4 Economische havens en waterwegen en 2.5 Openbaar vervoer.

Dit programma omvat vijf taakvelden. Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer is een veelomvattend taakveld. Onder dit taakveld vallen niet alleen taken op het gebied van verkeer en vervoer maar ook de bijbehorende infrastructuur en het onderhoud. Denk hierbij aan verkeersmaatregelen, openbare ruimte (met uitzondering van onderhoud voor groen, water en recreatievoorzieningen, deze staan in taakveld 5.7), civieltechnische kunstwerken en verlichting van wegen en onderhoud. Taakveld 2.2 Parkeren draagt met het beleid bij aan de doelstellingen van taakveld 2.1. Taakveld 2.3 en 2.4 kennen, mede gezien de ligging van Eindhoven, een zeer beknopte toelichting omdat hier geen specifiek beleid op is. Voor taakveld 2.5 openbaar vervoer geldt hetzelfde als bij parkeren, deze doelen dragen bij aan de doelstellingen onder verkeer en vervoer en zijn in de doelenboom van taakveld 2.1. opgenomen.

Verkeer, vervoer en waterstaat

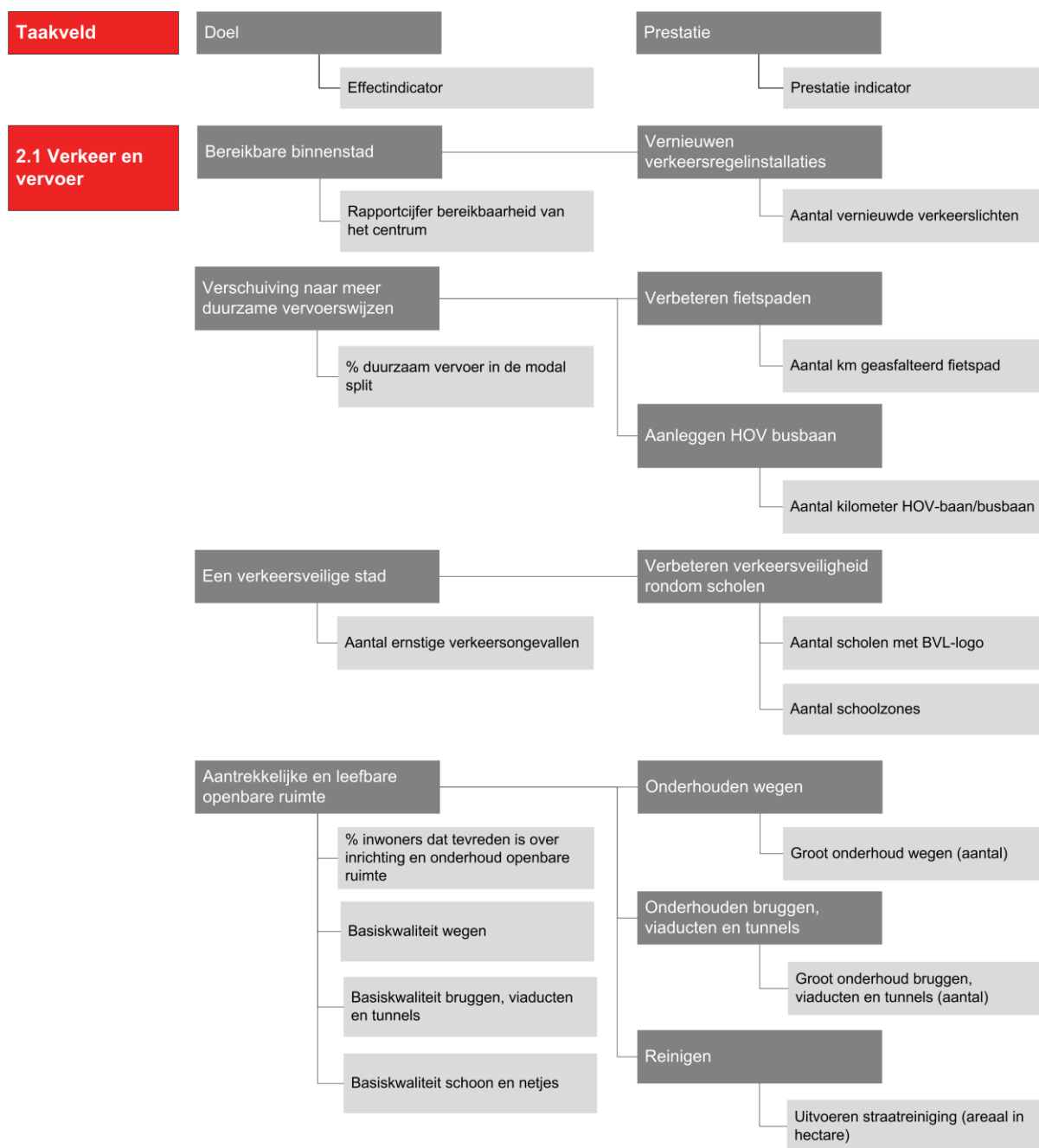
- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar vervoer

Het programma draagt bij aan het vergroten van de bereikbaarheid, leefbaarheid en het versterken van de economische kracht van de stad.

Dit jaar hebben we een aantal grote projecten weten af te ronden bijdragen aan de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de stad, zoals de herinrichting van de Vestdijk, het realiseren van de fietsbrug Tegenbosch en de realisatie van de P+R Gennepers Parken. Ook is er een belangrijke stap gezet tijdens het BO MIRT van november 2020 waar we samen met Rijk en Provincie vervolgstappen hebben gezet om de bereikbaarheid in de Brainport te verbeteren in samenhang met de verstedelijkingsopgave. Er is veel energie gestoken in het uitwerken van onze propositie voor het Nationale Groeifonds: Brainportlijn. Op verkeersveiligheidsgebied hebben we met de reconstructie van de kruising Jasonstraat-Mercuriuslaan een belangrijk knelpunt opgelost en zijn er maatregelen genomen op het Floraplein. In 2020 hebben we diverse onderhouds- en verkeersprojecten afgerond die bijdragen aan een leefbare en bereikbare stad.

Het gehele jaar door is onderhoud gepleegd aan diverse straten (reinigen, onkruidbestrijding, zwerfafval ruimen etc.). Ook aan een aantal straten is groot onderhoud uitgevoerd. Deze straten zijn opnieuw ingericht en daardoor houden we de basiskwaliteit van de openbare ruimte in stand. Tegelijkertijd zijn deze straten klimaatadaptief ingericht. Dat betekent dat er zoveel mogelijk verharding is vervangen door groen. Voorbeelden zijn de Hastelweg en Venuslaan. Door het uitvoeren van het dagelijkse onderhoud hebben we de stad schoon, heel en netjes gehouden. Ook is aandacht besteed aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en is bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte gestimuleerd. Het handboek toegankelijkheid is geactualiseerd en er zijn zeven ommetjes in de openbare ruimte gerealiseerd. Duurzaamheid en circulariteit zijn begrippen die steeds meer vorm hebben gekregen in de openbare ruimte. Zo is de verlichting in de Geldropseweg buiten de Ring en de Karel de Grotelaan vervangen door LED, is er in de planvorming van de herinrichting van de Ruysdaelbaan en

Airbornelaan rekening gehouden met hergebruik van meer bestaand materiaal en is bij de deklaagvervanging van de Insulindelaan een hoger percentage (oud) asfalt hergebruikt.

2.1 Verkeer en vervoer

Bereikbare binnenstad

De binnenstad is een plek waar voetganger, fietser en HOV de prioriteit hebben en waar we toewerken naar een autoluwe binnenstad, waar gemotoriseerd bestemmingsverkeer een plek heeft.

In 2020 is een belangrijke stap gezet in het autoluwe centrum met de oplevering van de Vestdijk en Kanaalstraat, waar voetgangers, fietsers en het HOV centraal staan. De Kanaalroute (o.a. Dirk Boutslaan) is heringericht voor een vlotte afwikkeling van gemotoriseerd bestemmingsverkeer in het centrum.

Vernieuwen verkeersregelininstallaties

In 2020 zijn er weer diverse verkeersregelininstallaties vervangen, onder meer op prominente locaties in het centrum, zoals bij kruising bij het Philipsstadion (Vonderweg-PSV-laan). Het verplaatsen van de werkzaamheden Mathildelaan naar 2022, heeft ertoe geleid dat er in 2020 twee verkeerslichten minder zijn vernieuwd. Deze worden in 2022 meegenomen in het civiele werk. Ook zijn er grote stappen gemaakt in het aansluiten van verkeerslichten op glasvezel.

Verschuiving naar meer duurzame vervoerswijzen

Ook dit jaar hebben we weer ingezet op het stimuleren van duurzame vervoerswijzen, zoals lopen, fietsen en openbaar vervoer, onder andere door de realisatie van P+R Gennep Parken, maar ook met de realisatie van fietsinfrastructuur.

Verbeteren fietspaden

In 2020 hebben we twee ontbrekende delen van de Slowlane gerealiseerd, te weten rondom Blixembosch Oost en langs het Beatrixkanaal. Ook de realisatie van het nieuwe fietsicoon Fietsbrug Tegenbosch is een voorbeeld hoe we stappen hebben gezet in het verbeteren van fietsinfrastructuur.

Aanleggen HOV busbaan

In 2020 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor HOV3 in een fase verder gebracht met het vaststellen van het tracé in de gemeenteraad.

Verkeersveilige stad

In 2020 hebben we met een nieuwe focus in het actieplan, meer de nadruk gelegd op het voorkomen van verkeersongevallen. Dit hebben we onder andere gedaan (waar mogelijk) met campagnes voor doelgroepen, zoals ouderen en scholieren. Op de Jasonstraat hebben we een belangrijk verkeersveiligheidsknelpunt opgelost door het fietspad te verleggen.

Verbeteren verkeersveiligheid rondom scholen

In 2020 hebben we bij 3 basisscholen een schoolzone aangebracht en zijn er bij 6 schoolzones aanpassingen gedaan of zijn we in gesprek gegaan met betrokkenen. Op 2 plekken zijn de voorbereidingen getroffen voor een schoolzone, maar moet de uitvoering nog starten (onder andere vanwege het meeliften op een project).

Aantrekkelijke en leefbare openbare ruimte

We hebben hier uitwerking aan gegeven door het uitvoeren van beheer (waaronder reinigen, onkruid verwijderen etc) en het uitvoeren van herinrichtingsprojecten, zoals de Hastelweg en Venuslaan. Hier is zoveel mogelijk onthard en groen gerealiseerd.

Onderhouden wegen

In 2020 hebben we in het kader van groot onderhoud de deklaag van 't Hool en de Sliffertsestraat vervangen. Daarnaast hebben we straten compleet vervangen, waarbij zoveel mogelijk onthard en vergroend is. Dit zijn de Hastelweg en Venuslaan. In het kader van Corona zijn 2 onderhoudsprojecten versneld uitgevoerd: de Kennedylaan en Landsardseweg.

Onderhouden bruggen, viaducten en tunnels

In 2020 is o.a. onderhoud uitgevoerd aan de Beatrixbrug en viaduct Neckerspoel (voegovergangen). Onderhoud wordt waar mogelijk ook gekoppeld aan de Tunnelvisie. In dat kader zijn o.a. de Fietstunnel Boutenslaan, spoortunnel Waalstraat en de snelwegtunnel Gestelsestraat aangepakt. Het onderzoek naar de bruggen Genderpark loopt nog. Dit project wordt in 2021 uitgevoerd. De Hanenvoetbrug zou ook in 2020 aangepakt worden, maar wordt in verband met capaciteitsgebrek in 2021 uitgevoerd.

Reinigen

In 2020 hebben we door het uitvoeren van het integraal reinigingsbestek (groen en verharding), het uitvoeren van gladheidsbestrijding en het uitvoeren van curatief onderhoud invulling gegeven aan het dagelijks onderhoud in de stad. Hierdoor is de stad schoon en netjes gehouden.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Rapportcijfer bereikbaarheid van het centrum Het rapportcijfer is in 2020 opnieuw gestegen. Verklaring hiervoor ligt enerzijds in de afronding van grote werkzaamheden in het centrum (Vestdijk en Hertogstraat) en anderzijds in de impact van coronamaatregelen op de mobiliteit. De rapportcijfers voor auto- en fietsbereikbaarheid zijn in 2020 verder gestegen. De scores per modaliteit: voetganger (8,0), fiets (8,3), OV (7,8) en auto (6,1)	7,3	7,0	7,4
 % duurzaam vervoer in de modal split Verschillende jaren op rij was het percentage duurzaam vervoer stabiel op 60%, na een sterke stijging vorig jaar (naar 65%), komt het aandeel dit jaar uit op 63%. Wanneer ook elektrische auto's worden meegenomen in dit aandeel, stijgt het voor 2020 naar 65%.	65%	≥61%	63%
 Aantal ernstige verkeersongevallen Hoewel het nog voorlopige cijfers betreft, kan gesteld worden dat het aantal ernstige verkeersongevallen in 2020 fors gedaald is (-42%), ten opzichte van 2019. Dit overtreft de jaarlijkse doelstelling van (-10%) meerdere malen. Naast de gezamenlijke inzet op verkeersveiligheid, is de impact van de coronamaatregelen op de mobiliteit hier een belangrijke verklaring voor.	130	113	75
 % inwoners dat tevreden is over inrichting en onderhoud openbare ruimte Na een lichte daling in 2019 (73%) is de tevredenheid weer op het afgesproken niveau.	73%	>75%	75%
 Basiskwaliteit wegen Weginspecties worden 1x per 2 jaar uitgevoerd. In 2019 heeft de laatste inspectie plaatsgevonden. In 2021 worden de wegen opnieuw geïnspecteerd.	89%	90%	-
 Basiskwaliteit bruggen, viaducten en tunnels Voldoet ruim aan de norm.	96%	90%	97,7%
 Basiskwaliteit schoon en netjes Voldoet ruim aan de norm.	96%	90%	95%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal vernieuwde verkeerslichten Het aantal vernieuwde verkeerslichten is niet correct in de begroting 2020 terecht gekomen. In de begroting 2021 is dit gecorrigeerd. In 2020 stonden er 11 vervangingen op de planning. De twee vervangingen op de Mathildelaan, zijn met de werkzaamheden van de herinrichting verschoven naar 2022.	144	167	136
 Aantal km geasfalteerd fietspad In bestaande herinrichtingen worden fietspaden meegenomen, en daar waar wenselijk ook geasfalteerd.	256	256	256
 Aantal kilometer HOV-baan/busbaan In 2020 is de P+R Genneper parken gerealiseerd, waarmee het HOV2 project tot een afronding komt. In de reconstructie van Vestdijk en Hertogstraat is HOV-infrastructuur in zuidelijke richting toegevoegd, dit betreft slechts een paar honderd meter. Daarmee wordt de begrote uitbreiding van 24 naar 25 km HOV- netwerk net niet gehaald.	24	25	24
 Aantal scholen met BVL-label Het aanvragen van het Brabants VerkeersveiligheidsLabel (BVL) is aan scholen zelf. Er zijn op dit moment 31 scholen van de 54 basisscholen in Eindhoven die het label hebben behaald en subsidie hebben aangevraagd. 7 scholen hebben zich al wel aangemeld, maar hebben het label nog niet behaald. Daarmee is het begrote doel niet behaald. Een van de oorzaken is dat scholen in 2020 een andere prioriteit hebben gehad.	-	47	31
 Aantal schoolzones Van de 56 schoollocaties zijn er op dit moment 50 voorzien van een schoolzone. 2 worden al voorbereid voor aanpak of liften mee met een project. Van de 4 resterende geldt dat er bij de ISE geen meerwaarde is voor een schoolzone, omdat de omgeving zich hier niet voor leent. Dus nog 5 uit te voeren in 2021.	-	51	50
 Groot onderhoud wegen (aantal) In 2020 hebben wij groot onderhoud en herinrichtingen uitgevoerd aan 8 straten. De Koppele, Grebbeberglaan en Airbornelaan hebben enige vertraging opgelopen, waardoor deze in 2021 uitgevoerd worden. Echter, er zijn ook projecten versneld uitgevoerd zoals de Kennedylaan en de Landsardseweg.	5	7	8
 Groot onderhoud bruggen, viaducten en tunnels (aantal) De planvorming voor de vervanging/versterking van de bruggen Insulindelaan en Genderpark heeft enige vertraging opgelopen, waardoor deze in 2021 worden uitgevoerd. Aan diverse bruggen, tunnels en viaducten is conserverend onderhoud uitgevoerd (o.a. schilderen en voegovergangen vervangen), waarbij tevens invulling is gegeven aan de Tunnelvisie.	9	5	3
 Uitvoeren straatreiniging (areaal in hectare) Alle openbare ruimte in beheer van de gemeente is in 2020 gereinigd.	1.358	1.363	1.356

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Een toekomstbestendige openbare ruimte: We hebben hier invulling aan gegeven door het klimaatadaptief inrichten van straten, zoals de Hastelweg en Venuslaan, waarbij zoveel mogelijk is onthard en vergroend. In 2020 is ook het handboek toegankelijkheid geactualiseerd, dit is gebeurd in samenwerking met het PGE.
- Een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten en het stimuleren van het gebruik van duurzamer vervoer: In 2020 hebben we hier uitvoering aangegeven door realisatie van 7 ommetjes in de openbare ruimte, het onderhoud aan voetpaden in meer dan 14 buurten, waaronder 't Hofke, Irisbuurt en Woensel-West. Daarnaast hebben we groot onderhoud uitgevoerd aan de fietspaden Karel Martelweg en Boschdijk.
- Circulariteit in onderhoud openbare ruimte: in de periode 2019-2020 hebben we onderzocht op welke manier we circulariteit toe kunnen passen in onderhoudsprojecten in de openbare ruimte. In 2020 hebben

we in het ontwerp van het project Airbornelaan en Ruysdaelbaan onderzocht hoe we dit toe kunnen passen (o.a. door zoveel mogelijk hergebruik van materialen) en is als pilot op de Insulindelaan de deklaag vervangen, waarbij we duurzaam asfalt toe hebben gepast met een groter percentage hergebruikt (oud) asfalt.

- Mobility as a Service pilot: In de implementatie van de landelijke Mobility as a Service pilot voor zakelijke kilometers van gemeente Eindhoven alsmede de medewerkers van ASML zijn dit jaar vervolgstappen gezet. Zo is er ondanks het gebrek aan zakelijke gemeentelijke kilometers door Corona, getest met de app TURNN.
- Afronden herinrichting Vestdijk / Hertogstraat: In de zomer is conform planning de Vestdijk en Hertogstraat weer opengegaan voor verkeer. In december zijn ook de bomen geplant en is daarmee het werk afgerond.
- Vervolg maatregelen bereikbaarheidsplan De Run: In december heeft de gemeenteraad de financiële middelen beschikbaar gesteld voor het bereikbaarheidsplan De Run, waarin voorbereidingen zijn getroffen voor verbeteren van fietsinfrastructuur, uitbreiden van hubs en aansluiting op A2/N2. Door de impact van de Coronamaatregelen is er besloten om niet in te zetten op tijdelijke hubs, maar direct te investeren in definitieve hubs, zoals in Eersel.
- Actualisatie Eindhoven op Weg met koppeling Ontwikkelplan Centrum: In het Ontwikkelplan Centrum is een gebiedsgerichte en integrale uitwerking gegeven, waarmee voor dit gebied invulling is gegeven aan de Actualisatie Eindhoven op Weg. Op thematische onderdelen, zoals een Ringstudie, parkeerstrategie en fietsparkeerstrategie zijn onderzoeken opgestart.
- Autoluw centrum: In 2020 hebben we invulling gegeven aan het plan om het centrum autoluw te maken, onder meer door herinrichting van de Hertogstraat en de realisatie van P+R Gennepse parken.
- Het uitvoeren van maatregelen uit SmartwayZ.NL (Brabants mobiliteitsprogramma) en de bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant: Daaronder vallen het realiseren van fietsenstallingen, HOV-banen, doorstromingsmaatregelen, gedragsmaatregelen en smart mobility oplossingen. Zo zijn we aan de slag gegaan met de uitwerking van het medium-pakket aan maatregelen op de Bundelroute (Ring NO).
- Voorbereiden HOV3: Het HOV3 tracé tussen de Huizingalaan en Eindhoven Airport is in 2020 door de gemeenteraad vastgesteld.
- Vervolgstappen internationale treinverbinding: Onderdeel van het BO MIRT afspraken zijn maatregelen op het spoor om de internationale treinverbinding Eindhoven – Düsseldorf mogelijk te maken.
- Verkenning HOV Geldropseweg buiten de Ring: Eerste gesprekken zijn gevoerd over het opstarten van de verkenning HOV Geldropseweg buiten de Ring.
- Inzetten resterende NSL middelen: De resterende NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) middelen zijn ingezet voor duurzame en schone mobiliteitsmaatregelen. Voorbeeld daarvan is het vastgestelde stappenplan naar een emissievrije zone binnen de Ring in 2030, waarmee een belangrijke kader is gesteld voor de bijdrage van stedelijke mobiliteit aan de klimaatopgave. Ook zijn de NSL-middelen ingezet voor het stimuleren van laadinfrastructuur in de stad.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Lasten	37.313	37.941	37.487	454
Baten	-4.379	-6.138	-8.088	1.950
Mutatie reserves (TV 0.10)	-2.422	-8.661	-7.807	-854
Saldo	30.512	23.142	21.592	1.550

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Zwerfafval	-86	235	-	149	incidenteel
Vanuit het Zwerfafvalfonds zijn middelen ter beschikking gesteld voor zwerfafvalprojecten en -activiteiten. Hiervoor zijn activiteiten uitgevoerd (onder andere gedragsbeïnvloeding en extra inzet bij ondergrondse containers) en hebben we extra inkomsten ontvangen uit subsidie.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Groot onderhoud	231	-	-	231	incidenteel
Als gevolg van aangepaste wetgeving vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording moeten wegen die vervangen worden voortaan geactiveerd worden. Dit resulteert in een incidenteel overschot op het budget dat beschikbaar is, omdat niet de hele investering in een keer afgeschreven wordt.					
Gebruik openbare ruimte (o.a. voor graafwerkzaamheden)	-475	556	-	81	incidenteel
Grond wordt beschikbaar gesteld voor o.a. het leggen van kabels en leidingen. Partijen moeten betalen om onze grond te gebruiken. Hier zijn meer kosten en inkomsten dan begroot. Als er meer inkomsten zijn, zijn er ook meer kosten, om de aanvragen af te handelen. De hoeveelheid is vooraf niet te plannen; deze is afhankelijk van andere partijen.					
Gladheidsbestrijding	123	34	-	157	incidenteel
Door een zachte winter hebben we minder strooiacties uit hoeven voeren dan waar middelen voor zijn begroot. Zo hebben we bijvoorbeeld in 2020 geen sneeuw hoeven te ruimen.					
Projecten (geen investeringen)	321	985	-1.306	-	incidenteel
Het gaat hier met name om onderhouds- en verkeersprojecten waarbij het moment van feitelijke realisatie afwijkt van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2020 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Per saldo is het financiële resultaat nihil.					
Heffing brandstofverkooppunten	-9	-77	-	-86	incidenteel
De afrekening over 2019 heeft een tekort van € 50.000 opgeleverd. Voor de inkomsten van 2020 is een inschatting gemaakt op basis van 20% minder brandstofverkoop vanwege de coronamaatregelen. Vanaf 2020 gelden voor een aantal contracten nieuwe contractprijzen en er is een contract met een nieuw tankstation afgesloten. Daarnaast zijn de OZB kosten € 9.000 hoger dan verwacht. Alles bij elkaar geteld komen we in 2020 op een tekort van € 86.000.					
Regiobrede projecten bereikbaarheidsagenda	-520	-	520	-	incidenteel
Dit betreft de bijdrage voor 2020 voor de regio-brede projecten van de bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant. Deze bijdrage wordt bepaald op basis van realisatie en is niet geraamd. Dit wordt verrekend met de reserve.					
Afkoop parkeernorm	-	146	-146	-	incidenteel
Dit zijn ontvangen middelen van ontwikkelaars voor de omgevingsvergunning (parkeernorm) en deze worden gestort in de reserve mobiliteitsfonds. Uit deze reserve worden deze middelen op een later moment weer ingezet worden voor maatregelen die direct bijdragen aan het verminderen van de parkeerdruk in de openbare ruimte waardoor de kwaliteit van het parkeeraanbod gegarandeerd blijft.					
Resultaat afgesloten projecten	445	78	-	523	incidenteel
In 2020 zijn verschillende openbare ruimte en verkeersprojecten afgesloten met een positief of negatief resultaat. Deze projecten zijn eerder vermeld en vastgesteld in Turap 2.					
Apparaatskosten taakveld	80	-	-	80	incidenteel
Dit betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk kosten met betrekking tot personeel, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering)					
Communicatiebudget gebieden	76	-	-	76	incidenteel
Door de aanhoudende coronacrisis hebben er in 2020 nauwelijks informatie-bijeenkomsten plaatsgevonden. Hierdoor zijn minder kosten gemaakt.					
Overig	268	-7	78	339	
SALDO	454	1.950	-854	1.550	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringen x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	16.728	16.920	17.640	-720
Bijdrage derden	-1.732	-6.107	-5.130	-977
Saldo	14.996	10.812	12.509	-1.697

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Diverse projecten verkeer en Openbare ruimte

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen zeer veel verschillende investeringen op het gebied van verkeer en vervoer en Openbare ruimte. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen. De grootste afwijkingen zijn te zien op de investeringen Wegen (€ 2,6 miljoen N) en Verkeersregelininstallaties (€ 0,3 miljoen V).

2.2 Parkeren

Het parkeerbeleid is conform 'Eindhoven op Weg' ingezet als instrument om de duurzame mobiliteit te stimuleren. Daarmee is parkeerbeleid dus een instrument dat bijdraagt aan doelen genoemd in taakveld 2.1. Om het aantal nieuwe parkeerplaatsen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te beperken wordt bijvoorbeeld bij specifieke projecten een strengere parkeernorm gehanteerd (de mobiliteitscorrectie).

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitbreiding betaald parkeren: Conform de huidige enquêtesystematiek is het gebied betaald parkeren uitgebreid, alleen als er draagvlak is in de buurt.
- Parkeerplaatsen inruilen voor stedelijke kwaliteit bij herinrichting: Bij herinrichtingen zoals op de Vestdijk zijn parkeerplaatsen op maaiveldniveau ingeruild voor ruimte voor stedelijke kwaliteit, zoals verblijfsruimte, groen, water, voetgangers- en fietsruimte.
- Realiseren P+R: De realisatie van P+R Genneperparken is afgerond. Hiermee krijgen bezoekers aan de binnenstad een alternatief geboden om te parkeren en over te stappen op de bus of op deelmobiliteit. Op verschillende locaties zijn eerste initiatieven opgestart voor kleinschalige hubs, zoals op Winkelcentrum WoensXL en op de parkeerplaats Wolvendijk-A270, waar deelmobiliteit is geclusterd.
- Uitrollen parkeervergunning deelauto's: De parkeervergunning voor deelauto's die geldig is in alle grote steden is onderzocht en vooralsnog niet haalbaar gebleken. De vergunning voor deelmobiliteit is in 2020 zichtbaar op straat geworden, met de introductie van diverse deelscooteraanbieders en free-floating deelauto's (deelauto's die niet op dezelfde plek teruggezet hoeven te worden).
- Onderzoeken gebruik scanauto: Het besluit om te starten met een scanauto is genomen. Voorbereidingen hiervoor zijn getroffen, wegens impact van Coronamaatregelen start de scanauto in 2021.
- De taskforce 'Minder Hinder': Deze is in 2020 ingezet om een serie aan quick win maatregelen te realiseren. Het gaat hier om het breder inzetten van de groene golf op de Ring Oost, realiseren van groene golf op de Boschdijk, het opstarten van pop-up P+R's en het verminderen van de hinder bij evenementen en werkzaamheden. Door het ontbreken van evenementen in 2020 is dat onderdeel doorgeschoven naar 2021.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	4.884	5.422	4.116	1.306
Baten	-2.034	-3.980	-2.137	-1.843
Mutatie reserves (TV 0.10)	-316	1.041	194	847
Saldo	2.534	2.483	2.173	310

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Onderhoud parkeerapparatuur	82	-	-	82	incidenteel
Vanwege de coronacrisis is er veel minder gebruik gemaakt van de apparatuur waardoor er minder onderhoudskosten zijn geweest.					
Wegsleepregeling voertuigen	-35	-17	-	-52	incidenteel
Betreft de wegsleepkosten en bewaarkosten van voertuigen. Dit budget wordt al jaren overschreden en de geraamde inkomsten worden voor een groot deel niet gerealiseerd omdat de kosten niet altijd te verhalen zijn. Deze structurele afwijking is opgelost bij de begroting 2021.					
Opbrengsten parkeergarages P1/Q-park	-10	60	-	50	incidenteel
De opbrengst voor de erfpachtcanon van de parkeergarages P1 is € 60.000 hoger dan de raming vanwege indexering. De opbrengsten erfpachtcanon worden conform contract met P1 (Q-park) jaarlijks met 4% geïndexeerd maar dit is niet verwerkt in de gemeentelijke begroting.					
P&R Meerhoven	120	-83	-	37	incidenteel
Door de coronacrisis is er een stuk minder geparkeerd bij het Transferium. Te zien is dat veel parkeerders alleen geparkeerd hebben en geen gebruik hebben gemaakt van de gratis bus naar het centrum. Hierdoor hebben we niet alleen minder parkeerinkomsten gerealiseerd, maar hebben we ook een stuk minder kosten gemaakt voor vervoerskosten. Per saldo vallen deze zaken tegen elkaar weg. Doordat er geen onderhoudskosten zijn gemaakt, ontstaat hier een voordeel van € 37.000.					
Fietsflat Neckerspoel	294	-	-	294	incidenteel
Budget voor onderhoud en exploitatie van fietsflat Neckerspoel. Aangezien de fietsflat nog gerealiseerd moet worden blijft dit budget over.					
Opbrengsten parkeren Stads Kantoor	-	-20	-	-20	structureel
De huur van het stads Kantoor is beëindigd in 2020 waardoor deze opbrengsten niet meer gerealiseerd zullen worden					
Profitsharing P1/Q-park	-	-303	-	-303	incidenteel
De profitsharing 2019 van de parkeergarages P1 is fors lager dan geraamd. Toen de contracten zijn afgesloten met P1 (tegenwoordig Q-park) is er voor de looptijd van het contract een bepaalde omzetverwachting per jaar vastgelegd. Van alle omzet boven dit bedrag krijgt de gemeente Eindhoven een bepaald percentage (profitsharing). De omzetverwachting heeft een stijgende lijn waardoor de werkelijke omzet steeds hoger moet worden om in aanmerking te komen voor profitsharing. De laatste jaren laten zien dat de werkelijke opbrengsten stabiliseren waardoor de profitsharing terugloopt.					
P&R Gennep Parken	229	-	-20	209	incidenteel
De P&R is later in gebruik genomen. Hierdoor resteert er budget voor onderhoud en exploitatie in 2020					
Ambulancedienst Gennep Parken	357	-45	-350	-38	incidenteel
Het gebouw van de ambulancedienst is later opgeleverd dan gepland. Hierdoor is minder huur ontvangen en resteert er budget voor onderhoud. Dit wordt gestort in de reserve voor groot onderhoud.					
Projecten (geen investeringen)	278	-1.432	1.154	-	incidenteel
Dit zijn met name projecten waarin we een bijdrage doen aan een investering van een derde zoals aan Prorail voor de bouw van fietsenstalling. Hierbij kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2020 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten.					
Overig	-9	-3	63	51	
SALDO	1.306	-1.843	847	310	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsopgave	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	13.764	13.856	13.052	804
Bijdrage derden	-9.346	-8.780	-9.474	694
Saldo	4.418	5.075	3.578	1.498

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Diverse projecten Parkeren

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen investeringen op het gebied van parkeren. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten. De afwijkingen worden met name veroorzaakt door de kredieten voor de P&R Genneper Parken (€ 1.125.000 V) en Ambulancedienst (€ 361.000 V)

2.3 Recreatieve havens

In Eindhoven is er de EJV Beatrix (Eindhovense Jachten Vereniging Beatrix) aan het Beatrixkanaal, Welschapsedijk, met circa 80 ligplaatsen in het water en 350 plaatsen op het droge voor winteropslag. De gehele locatie met opstallen is in beheer en onderhoud bij de vereniging. Hiervoor is een pachtovereenkomst afgesloten die loopt van 1992 tot 2022.

Daarnaast is er EKV Beatrix (Eindhovense Kanovereniging Beatrix) aan het Beatrixkanaal, nabij haven De Hurk. Deze vereniging heeft het terrein en de opstallen in eigen beheer en betaalt erfpacht.

2.4 Economische havens en waterwegen

In Eindhoven kennen we een economische haven op de Hurk. Momenteel is er sprake van vier havengebonden bedrijven, gericht op overslag van onder andere cement, zand, grind en diervoeder. Het beheer en onderhoud van het Beatrixkanaal en de kade is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De schepen betalen daarbij kanaalrechten van 26 cent per ton. Voor de aanvraag voor het gebruik van het kanaal en de betaling is een app ontwikkeld.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Lasten	287	282	168	114
Baten	-135	-130	-80	-50
Saldo	152	152	88	64

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking
Overig	114	-50	-	64
SALDO	114	-50	-	64

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsopgave x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	0	8	8	-1
Bijdrage derden	0	-8	-8	1
Saldo	0	0	0	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

2.5 Openbaar vervoer

We stimuleren meer gebruik van openbaar vervoer door de aanleg van vrijliggende HOV-infrastructuur, het leveren van maatwerk voor bepaalde doelgroepen en vraaggericht openbaar vervoer aan te bieden.

Dit heeft nauwe raakvlakken met taakveld 2.1 Verkeer en vervoer en daarom zijn doelen, prestaties en indicatoren die horen bij taakveld 2.5 openbaar vervoer bij taakveld 2.1 opgenomen en tevens in de doelenboom verkeer en vervoer verwerkt.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	1.852	1.855	1.306	549
Baten	-665	-665	-37	-628
Mutatie reserves (TV 0.10)	83	83	-31	114
Saldo	1.270	1.273	1.238	35

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Projecten (geen investeringen)	561	-646	85	-	incidenteel
Bij de projecten kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2020 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten.					
Overig	-12	18	29	35	
SALDO	549	-628	114	35	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	0	2.050	875	1.174
Bijdrage derden	0	-1.058	-561	-497
Saldo	0	992	314	678

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Diverse projecten Openbaar Vervoer

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen investeringen op het gebied van openbaar vervoer. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten. De afwijking wordt met name veroorzaakt door de kredieten Bushaltes (€ 177.000), korte termijn maatregelen Neckerspoel (€ 262.000) en voorbereiding HOV3 (242.000)

BBV-indicatoren en verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verplichte BBV-indicatoren en verbonden partijen.

Programma 3 Economie

Dit programma omvat de taakvelden 3.1 Economische ontwikkeling, 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur, 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en 3.4 Economische promotie.

Deze taakvelden dragen bij aan de versterking van de economische bedrijvigheid in de stad en regio. Deze doelstelling staat onder het eerste taakveld Economische ontwikkeling uitgewerkt in de economische groei, toename werkgelegenheid en de digitalisering van de stad. De prestaties en indicatoren die hier mede aan bijdragen staan op meer uitgewerkt niveau beschreven onder de taakvelden 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur, 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en 3.4 Economische promotie. Dit is ook als zodanig zichtbaar gemaakt in de doelenboom.

Economie

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

Op het gebied van kennisgedreven maakindustrie (hightech) en design is de regio Eindhoven een wereldspeler door onze bedrijven en kennisinstellingen. In dit unieke ecosysteem (Brainport Eindhoven is één van de drie economische motoren (mainports) van Nederland) ontwikkelen we oplossingen voor de grote maatschappelijke uitdagingen zoals gezondheid, mobiliteit en energie. Het succes van Brainport zorgt voor veel werkgelegenheid op alle niveaus in Eindhoven en de regio, niet alleen in de hightech maakindustrie, maar ook bij toeleveranciers, dienstverlening, horeca, de culturele sector en de detailhandel. Economische voorspoed gaat niet vanzelf en staat door actuele mondiale ontwikkelingen onder druk. Tot en met 2019 groeide de regionale economie voor 7 jaar op een rij. In 2020 kwam door de uitbraak van Covid-19 helaas een einde aan de lange periode van groei. Wat positief stemt is dat de krimp voor de regio Zuidoost-Brabant beperkt is ten op zichte van een landelijke krimp van 2,7% in het derde kwartaal van 2020 (bron: CBS). Voor Zuidoost-Brabant schommelt deze tussen 6-8% in het eerste kwartaal van 2020 tot een krimp van 1-2% in het derde kwartaal. Hierbij moet vermeld worden dat dit voorlopige cijfers zijn.

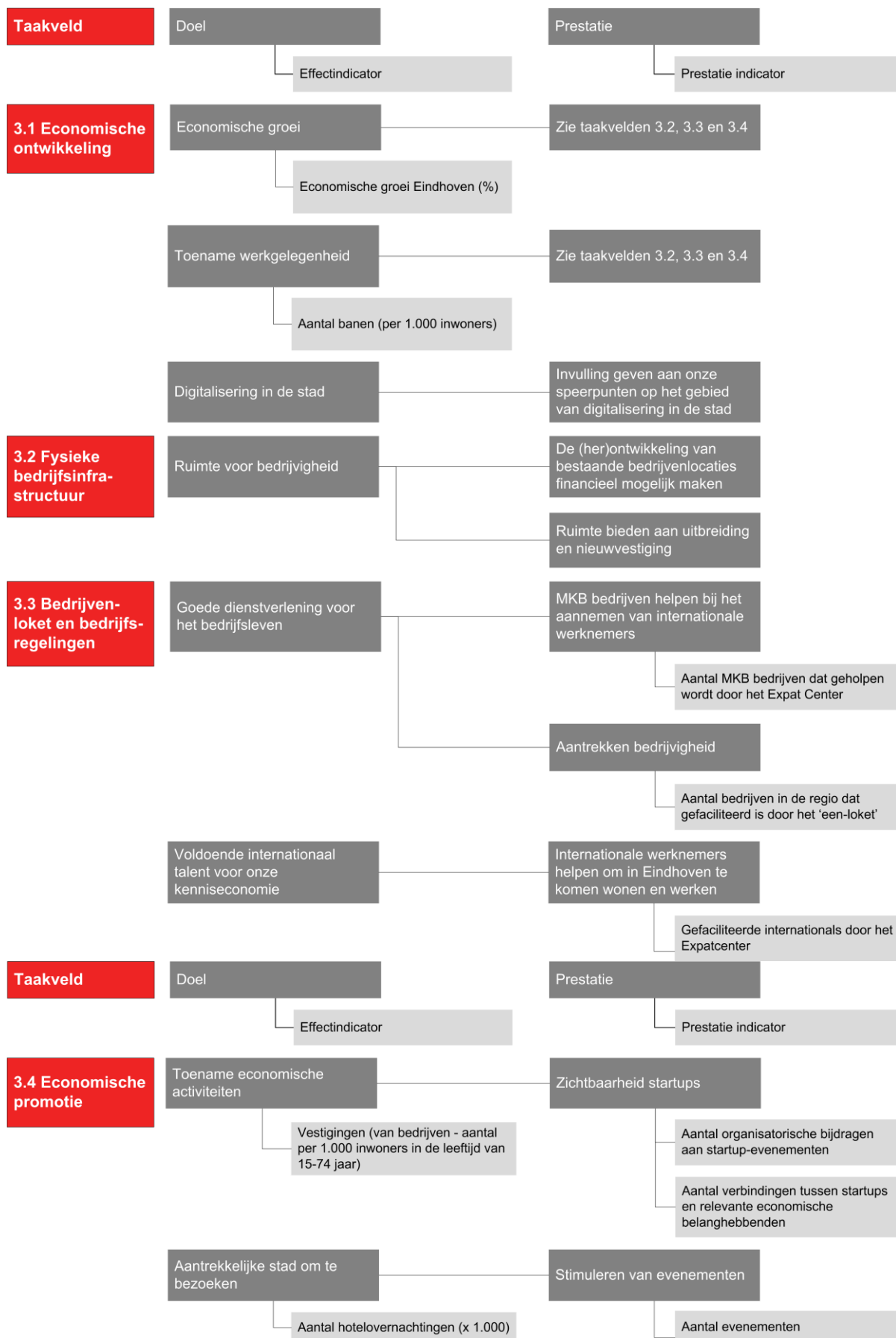
Vanuit de gemeente Eindhoven versterken we de basis van onze economische ontwikkeling, via werklocaties (inzet op doorontwikkeling van BIC, flight forum, knoop XL en de binnenstad), de arbeidsmarkt, de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, digitalisering, het brede MKB en onze dienstverlening. Juist de triple helix samenwerking heeft er in het Corona jaar voor gezorgd, dat we als overheid, snel in contact kwamen met ondernemers. Er ontstonden initiatieven om werknemers van de zwaar getroffen sectoren om te scholen naar de kansrijke sectoren, we hebben verbindingen gelegd tussen ondernemers, om werknemers collegiaal uit te kunnen lenen en daar in te zetten waar de nood het hoogst was.

Culturele instellingen en horeca ondernemers zijn hard getroffen. Samen met hen zijn we in gesprek gegaan, hoe de gemeente ze in deze crisis kan ondersteunen, naast de generieke steun van het rijk. Onzekerheid en machteloosheid ontstond bij deze ondernemers, hierdoor zijn er diverse lokale ondersteuningsmaatregelen ingezet om deze ondernemers te helpen hun hoofd boven water te houden in deze voor hen economisch zware tijden. Daarnaast is in maart 2020 het corona ondernemersloket geopend, waar ondernemers, zzp-ers, Tozo uitkering aanvragers terecht konden voor hun vragen rondom landelijke en regionale steunmaatregelen, informatie over de Tozo uitkering, alternatieve mogelijkheden op de arbeidsmarkt, doorverwijzing naar extern advies omtrent de continuering van hun bedrijf of gewoon voor een luisterend oor.

Flexwerkers en zzp-ers werden direct hard getroffen, banen en opdrachten werden opgezegd. Om de aanspraak op diverse uitkeringen te verminderen, heeft het werkgelegenheidsteam/04Werkt deze groep direct opgevangen en begeleidt naar werk en/of opleiding.

Scenario's rondom de toekomstige leegstand in de binnenstad werden opeens directe werkelijkheid. Waardoor we aan de slag moeten met het transformeren van diverse winkelgebieden.

Daarnaast werd direct duidelijk welke slagen er nog gemaakt moeten worden bij de MKB-er in Eindhoven. Vanuit de MKB Deal die we hebben gesloten met het ministerie van EZK en de inzet van MRE middelen zijn diverse initiatieven gestart om het MKB te ondersteunen. Zo wordt er onder andere gewerkt aan de digitalisering van het MKB. Deze aanpak loopt door in 2021.

3.1 Economische ontwikkeling

Economische groei

Tot en met 2019 groeide de regionale economie voor 7 jaar op een rij. In 2020 kwam door de uitbraak van corona helaas een einde aan de lange periode van groei. Wat positief stemt voor de Brainport regio is dat de krimp, die schommelt van de 6-8% in het eerste kwartaal van 2020 tot een krimp van 1-2% in het derde kwartaal voor de regio Zuidoost-Brabant lager is ten opzichte van een landelijke krimp van 2,7% in het derde kwartaal van 2020 (bron: CBS). De definitieve cijfers over 2020 zijn nog niet bekend, eerste cijfers daarover worden medio 2021 verwacht.

Zie taakvelden 3.2, 3.3 en 3.4

Toename werkgelegenheid

Parallel aan de economische groei, is er in 2020 een daling van de werkgelegenheid te noemen. In 2020 is het aantal verstrekte WW-uitkeringen in Brainport Eindhoven met ruim 20% toegenomen naar 13.000. Vooral onder jongeren en laag-en middelbaar opgeleiden is de werkloosheid sterk toegenomen. De sectoren horeca, bouwnijverheid en financiële- en zakelijke dienstverlening zien de grootste impact van de coronacrisis. Verwachting is dat de werkloosheid nog verder toe zal nemen, maar door de constante ontwikkelingen van de coronacrisis blijven prognoses onzeker. (bron: arbeidsmarktinzicht.nl)

Zie taakvelden 3.2, 3.3 en 3.4

Digitalisering in de stad

In 2020 zijn verdere stappen gezet met de digitalisering in de stad op basis van de nota Digitalisering van de stad. We hebben ons primair gericht op het creëren van strategische randvoorwaarden om de digitale transitie van de stad op een verantwoorde en een bij Eindhoven passende manier te laten verlopen. We verwachten namelijk dat digitalisering verstrekkende effecten zal hebben op de bedrijfsvoering van gemeente Eindhoven, haar publieke dienstverlening en de openbare ruimte, maar tegelijkertijd kansen biedt om samen met inwoners, bedrijfsleven en kennisinstellingen de maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. We hebben derhalve ingezet op een digitale infrastructuur die vijf jaar vooruitloopt op wat gebruikelijk is in Nederland en het doorontwikkelen van onze digitale spelregels, in het belang van inwoners. Het beschermen van de publieke waarden, zoals autonomie, ethiek en privacy zijn hierbij essentieel.

Invulling geven aan onze speerpunten voor digitalisering in de stad

We geven invulling aan de speerpunten in de in 2019 vastgestelde nota Digitalisering, die ook in lijn zijn met de Brainport Nationale Actieagenda. Er zijn drie actielijnen uitgezet. De belangrijkste activiteit is de doorontwikkeling van de digitale spelregels. Dat hebben we gedaan door het organiseren van dialoogsessies en het oprichten van een raads werkgroep Digitalisering & ethiek die meedenkt met de ontwikkeling van een ethisch kader, een ethische commissie en een praktische werkwijze. Samen met de partners in BrabantStad is een sensorenregister ontwikkeld en de zijn inkoopvoorwaarden aangepast. De tweede actielijn is het versterken van de digitale infrastructuur. Samen met marktpartijen hebben we een samenwerkingsovereenkomst gesloten en is het mogelijk gemaakt dat ook de Eindhovense huishoudens in de binnenstad, Gestel en Strijp op het glasvezelnet worden aangesloten. In 2020 zijn flinke stappen gezet. Het stimuleren van digitalisering binnen MKB is de derde actielijn.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Economische groei Eindhoven (%) Groei 2019, 06%, Bron:CBS	0,6%	3,0%	nmb
 Aantal banen (per 1.000 inwoners)	1035	921	nmb

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Bevorderen van excellente digitale infrastructuur:
 - Op 1 juli 2020 hebben we een samenwerkingsovereenkomst met Primevest en T-Mobile gesloten om de Eindhovense huishoudens en ondernemers in de binnenstad, Gestel en Strijp op het glasvezelnetwerk aan te laten sluiten. In 2021 wordt dit traject afgerond.
 - In het begin van het jaar is samen met VodafoneZiggo, Ericsson, HTCE en Brainport Development de 5g Hub opgezet en hebben we een bijdrage kunnen leveren aan de beleidsontwikkeling van EZK als het gaat om de toekomstige uitrol van 5G. Er wordt aan verschillende use cases gewerkt, zo wordt in Connected Ambulance samen met Philips, GGD Zuidoost- Brabant en het Catharinaziekenhuis onderzocht hoe medisch specialisten op afstand kunnen meekijken bij medische spoedgevallen.
- Herzien inkoopvoorwaarden: Samen met de gemeenten in Brabantstad zijn de inkoopvoorwaarden in het kader van het implementeren van onze spelregels voor de Digitale Stad herzien en deze worden in 2021 getoetst. In het project van de VNG 'Publieke grip op algoritmen' wordt dit verder uitgewerkt.
- MKB deal: In 2020 is de MKB Deal toegekend, vanuit deze deal zijn er diverse initiatieven voor MKB, die de komende 2 jaar worden ingezet. Een van de speerpunten is digitalisering MKB. Als gemeente faciliteren we MKB in de "awareness" van de voordelen van digitalisering voor het MKB en brengen we ondernemers met good practices in contact met MKB ondernemers die digitaliseringsvraagstukken hebben.
- Samenwerking Urban Data Center: De samenwerking met het Urban Data Center is verder geïntensiveerd. Het blijkt een krachtig vehikel om kennisuitwisseling tussen de data-analisten te versterken. Er zijn stappen gezet bij het verbeteren van de informatievoorziening waardoor de informatie-uitwisseling met interne en externe instanties kan worden verbeterd. Verder zijn er interessante nieuwe producten ontwikkeld, waaronder de Eindhovense monitor Brede Welvaart – de eerste lokale monitor in Nederland - en de clusteranalyse is op internationals en ouderen toegepast.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	2.096	2.194	2.064	130
Baten	0	0	-3	3
Mutatie reserves (TV 0.10)	-200	-203	-236	33
Saldo	1.896	1.991	1.825	166

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
lokaal innovatieprogramma	51	3	-	54	incidenteel
De voordelige afwijking betreft lagere kosten Living Labs door corona.					
Apparaatskosten	56	-	-	56	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering)					
Overig	23	-	33	56	
SALDO	130	3	33	166	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Ruimte voor bedrijvigheid

Onze bestaande bedrijven hebben veelal behoefte aan flexibele ontwikkelruimte. Hetzelfde geldt voor nieuwe bedrijven die kiezen voor Eindhoven als vestigingsplaats. Werklocaties en bedrijventerreinen in Eindhoven en in de ons omliggende gemeenten (Stedelijk Gebied Eindhoven) moeten hieraan tegemoet komen. De doorontwikkeling van de BIC-campus en Strijp-T zijn hier voorbeelden van.

De (her)ontwikkeling van bestaande bedrijvenlocaties financieel mogelijk maken

Middels het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) worden leningen of garanties beschikbaar gesteld voor (her)ontwikkelprojecten op bestaande bedrijvenlocaties. Het ROW ondersteunt alleen projecten die zonder een (financiële) impuls niet gerealiseerd kunnen worden. Daarbij wordt gekeken naar werkgelegenheid, innovatie, versterking van ketens van toeleveranciers en versterking van clusters en campussen. We sturen op de inspanningen van het fonds en de fondsmanager samen met de deelnemende gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven.

Ruimte bieden aan uitbreiding en nieuwvestiging

Bestaande bedrijven in Eindhoven hebben ruimte nodig om te kunnen groeien. In enkele gevallen verhuist men binnen Eindhoven. Via het Stedelijk Gebied Eindhoven hebben we het samenwerkingsverband 'één-loket' ingericht om als negen aangesloten gemeenten de handen ineen te slaan bij de afhandeling van huisvestingsvragen van ondernemers. Als de keuze op Eindhoven valt, bieden wij locaties aan binnen de bestaande kaders en afspraken. In de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks de grondexploitatieprojecten geprogrammeerd en geprioriteerd.

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Programmeringsafspraken bedrijventerreinen: In samenwerking met het stedelijk Gebied Eindhoven hebben we, in 2020, de programmeringsafspraken voor de bedrijventerreinen geactualiseerd. Deze afspraken zijn aangeboden aan het portefeuillehoudersoverleg van het Stedelijk Gebied Eindhoven, verdere besluitvorming zal in 2021 plaatsvinden.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	7.764	6.107	4.200	1.907
Baten	-7.025	-5.005	-4.343	-662
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-460	763	-1.223
Saldo	739	642	621	21

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Karregat	135	-177	-	-42	incidenteel
De locatie Karregat is in 2019 ingebracht in een grond exploitatie, de beheerbudgetten in de begroting zijn hier echter nog niet op aangepast. Bij de opbouw van de begroting 2021 is deze aanpassing alsnog doorgevoerd. Voor het jaar 2020 leidt dit tot een nadeel op de baten van € 177.000 en een voordeel op de lasten van € 135.000. Per saldo een nadeel van € 42.000.					
Grondexploitaties bedrijventerreinen	1.604	-1.604	-	-	incidenteel
De grondexploitaties hebben een meerjarig karakter. De lasten en baten per jaar worden in het taakveld binnen het programma grond verwerkt. Het jaarsaldo wordt geboekt naar de balans zodat er voor lopende projecten					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
geen resultaat op het taakveld is. Zie voor een toelichting op de uitvoering van de lopende projecten de paragraaf grondbeleid.					
Resultaat projecten bedrijventerreinen	-	1.253	-1.223	30	incidenteel
Dit betreft het resultaat van grondexploitatie als gevolg van het tussentijds nemen van winst bij projecten. Dit conform BBV-voorschriften. In 2020 is voor projecten bedrijventerreinen per saldo € 1,3 miljoen aan resultaat gerealiseerd. Conform besluitvorming is van het gerealiseerde resultaat een storting gedaan van € 1,2 miljoen in de reserve bovenwijks.					
Beheer landbouwgronden	89	-99	-	-10	incidenteel
Door een andere inzet van de landbouwgronden (geen monoteelt (zoals suikerbieten, mais etc.) meer, maar de toepassing van kruidenrijke graslanden, zijn er minder opbrengsten, maar ook minder kosten. De beleidswijziging leidt wel tot 10K structureel tekort.					
Overig	79	-35	-	44	
SALDO	1.907	-662	-1.223	22	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	0	25	20	5
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	0	25	20	5

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Goede dienstverlening voor het bedrijfsleven

In 2019 waren we de meest MKB-vriendelijke gemeente van Brabant. We willen de bestaande bedrijvigheid verder stimuleren door optimaal toegankelijk te zijn voor de ondernemers in de stad en nieuwe (inter)nationale ondernemers die zich hier vestigen. Een graadmeter voor onze dienstverlening is eens in de vier jaar beschikbaar, in de vorm van de enquête die gehouden wordt in het kader van de "MKB-vriendelijkste gemeente". Om die reden hebben we geen jaarlijkse effectindicator voor deze doelstelling.

MKB bedrijven helpen bij het aannemen van internationale werknemers

Ons MKB wordt specifiek benadert door het Expat Center om hen te helpen met hun vragen. We ondersteunen internationale kenniswerkers, zodat zij snel kunnen starten met werken bij deze MKB-bedrijven. Met het 'Living In-programma' verbinden we de talentrijke pool van de "partners van..." deze kenniswerkers, die we "spouses" noemen, aan datzelfde MKB. Met de uitkomsten van onderzoek door de Tilburg University ontwikkelen we in co-creatie met Brainport Development, Fontys, MKB en internationals (HR-) instrumenten ontwikkelen die het MKB helpen. Hiermee stimuleren we werkgevers bij het behoud van talent in onze stad en regio. Het expat center is het hele jaar door open gebleven en heeft haar dienstverlening flexibel aangepast en aangevuld met bijvoorbeeld het corona-portal, om de internationals en hun werkgevers maximaal van onze dienstverlening gebruik te kunnen laten maken.

Aantrekken bedrijvigheid

Om onze economie te versterken zoeken we nieuwe bedrijven die investeren in onze regio en onze stad. Dat doen we onder andere door samen met Brainport Development en de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) high tech- en andere (maak)bedrijven te acquireren. Met behulp van ons dienstverleningsconcept (rode-loper-aanpak: onderdeel van ons transformatieprogramma) loodsen we bedrijven door vergunningprocedures. Samen met omliggende gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven faciliteren we zowel nieuwe- als reeds gevestigde bedrijven bij hun locatiekeuze (in 2020 ging het daarbij in totaal om 83 bedrijven). Dat doen we door de zoekvragen die bij de 9 gemeenten binnen komen, onderling af te stemmen binnen het overlegplatform '9 voor 1' (voorheen: '1-loket'). De 9 deelnemers handelen daarbij 'als waren we één gemeente'

Voldoende internationaal talent voor onze kenniseconomie

Onze grote kennisintensieve bedrijven en onderzoeksinstituten zoeken in heel de wereld naar mensen met bijzondere talenten. Deze mensen willen we zo goed mogelijk faciliteren bij de noodzakelijke formele procedures en helpen om mee te doen in de samenleving.

Internationale werknemers helpen om in Eindhoven te komen wonen en werken

Het Expat Center helpt internationale (kennis)werkers, onderzoekers, hun families en werkgevers bij formele procedures die nodig zijn om hier te kunnen wonen en werken. Ook informatie en advies wordt -vaak in de vorm van events - voor internationals beschikbaar gemaakt (Vooraf gericht op "hoe werkt het hier in Nederland"). In 2020 heeft het proces van formaliteiten (registratie internationals) steeds doorgang gevonden (3.184 registraties in totaal) en ook het informeren van internationals en hun werkgevers is digitaal (vaak in de vorm van webinars) door gegaan. Daarnaast is de corona-portal gemaakt voor alle anderstaligen in de stad en regio met informatie over de cijfers en overheidsmaatregelen inzake corona, maar ook informatie over gezondheidszorg, sociale contacten (tegen eenzaamheid), positieve berichten (vlogs van internationals), etc.

Het Living In programma helpt hen (en hun gezinsleden) zich snel thuis te voelen en mee te kunnen doen in de Eindhovense samenleving door o.a. in te zetten op sport- en cultuurvoorzieningen en taalonderwijs. Door een meer inclusieve en toegankelijke regio te scheppen en zoveel mogelijk drempels weg te nemen, creëren we voor de international een reden om hier te blijven. In 2020 hebben meerdere events plaatsgevonden in het kader van Living In: 2 voorbeelden zijn het Women for Women project met events (gericht op arbeidsmarkttoenadering voor spouses) en een conferentie met de Heritage Language schools (en het reguliere onderwijs). Daarnaast wordt er binnen dit programma met Tilburg University onderzoek gedaan naar hoe MKB geholpen kan worden met het aantrekken en laten landen van internationaal talent. Resultaat hiervan wordt een zelfdiagnose scan dat MKB kan uitvoeren. Onze MKB accountmanagers van het expat center gaan ze daarin bijstaan

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal MKB bedrijven dat geholpen wordt door het Expat Center	275	250	285
 Aantal bedrijven in de regio dat gefaciliteerd is door het 'een-loket' 83 is een lichte afwijking op de beoogde 100, maar in lijn met het langjarige gemiddelde. Hierdoor is er voor 2021 ook het gemiddelde van 80 opgenomen	75	100	83
 Gefaciliteerde internationals door het Expatcenter Niet behaald in verband met corona, is inreizen een aantal maanden beperkt geweest en is er voor bedrijven een rem op het aantrekken van internationals gekomen.	3.398	4.500	3184

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Het expat center is het hele jaar door open gebleven en heeft haar dienstverlening flexibel aangepast en aangevuld met onder andere het corona-portal, om de internationals en hun werkgevers maximaal van onze dienstverlening gebruik te laten maken.			

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Acquisitieprogramma: De resultaten van het acquisitieprogramma zijn in maart 2020 met het college gedeeld. Gezien de trends en ontwikkelingen in de markt, versterkt door de gevolgen van de corona maatregelen, is eind 2020 besloten om het acquisitieprogramma te beëindigen en in te zetten op een project Economische Transformatie Centrumgebieden, verder uitwerking vindt vanaf 2021 plaats.
- Actieplan Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt: Om een eenmalige impuls te geven aan het versterken van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt heeft de sector Economie & Cultuur voor 2020 een programmaleider aangesteld voor de coördinatie van het actieplan Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Corona heeft een enorm effect op de arbeidsmarkt en de verbinding van onderwijs en de arbeidsmarkt, op de gehele beroepsbevolking. In de met partners opgerichte Taskforce Werk worden concrete acties ondernomen naar het Huis van Werk, gericht op scholing en bemiddeling van mensen Van Werk naar Werk, van Werkloosheid naar Werk en van Onderwijs naar Werk. Hiermee is het actieplan aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt in een ander daglicht komen te staan en krijgt een nieuw samenwerkingsverband én acties gericht op bovengenoemde 3 groepen vorm. De landelijke en provinciale steun- en herstelpakketten worden hier in 2020 en verder voor ingezet. Daarnaast heeft er in 2020 een doorontwikkeling van het Leerwerkloket plaatsgevonden, naar het kenniscentrum op het gebied van leven lang ontwikkelen. Eind 2020 is ook het Leerwerkloket verder meegenomen in de ontwikkeling van het Huis van Werk
- De speerpunten 3.2: eenmalige impuls geven aan inzet op aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt en speerpunt 3.3 evalueren van het plan onderwijs en arbeidsmarkt en komen tot een businesscase ten behoeve van structurele borging, zijn samengevoegd
- Intensiveren dienstverlening aan ondernemers: Door de ontwikkelingen rondom corona hebben we onze focus en capaciteit ingezet op de directe dienstverlening aan MKB-ers. Hiervoor hebben we onder andere een MKB deal gesloten met het ministerie van EZK. In deze 'deal' werken we nauw samen met onze partners VNO-NVW, OVE, WTCe, Stad & Co, Fontys en Brainport Development aan de ondersteuning van het MKB. Daarnaast is in maart 2020 het corona ondernemersloket geopend, waar (MKB)ondernemers, zzp-ers, Tozo uitkering aanvragers terecht konden voor hun vragen rondom landelijke en regionale steunmaatregelen, informatie over de Tozo uitkering, alternatieve mogelijkheden op de arbeidsmarkt, doorverwijzing naar extern advies omtrent de continuering van hun bedrijf of gewoon voor een luisterend oor.
- Zie taakveld 3.4 zichtbaarheid Start-ups

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	2.360	2.779	2.639	140
Baten	-1.921	-2.136	-1.787	-349
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-205	-205	0
Saldo	439	438	646	-208

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Markten	-	-104	-	-104	incidenteel
De opbrengsten van de markten blijven al jaren achter door dalende vierkante meters en minder marktkoopprijs. Er wordt gewerkt aan een nieuw marktbeleidsplan waarin bekeken wordt hoe hier structureel mee omgegaan wordt. In 2021 zijn de opbrengsten eenmalig lager vastgesteld.					
Grens info punt (GIP)	59	-59	-	-	incidenteel
Bij het GIP zit een afwijking in zowel de lasten als de baten van € 59.000 welke wordt veroorzaakt doordat door corona minder subsidiabele kosten gemaakt zijn waardoor er voor dit zelfde bedrag minder subsidie kan worden gevorderd.					
Regio deal	101	-101	-	-	incidenteel
De afwijking in zowel de lasten als de baten van € 101.000 worden veroorzaakt doordat er in 2020 minder subsidiabele kosten gemaakt zijn waardoor er voor dit zelfde bedrag minder subsidie kan worden gevorderd. Bij het project van de regio deal kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Het project moet worden gezien op de gehele projectperiode tot en met 2021					
Overig	-20	-85	-	-105	
SALDO	140	-349	-	-209	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

3.4 Economische promotie

Toename economische activiteiten

We willen meer economische dynamiek in de stad krijgen door nieuwe bedrijven en investeerders aan te trekken en zorgen voor nieuwe banen. Samen met Brainport Development promoten we de campussen van Eindhoven als vestigingsplaats voor internationale bedrijven. Verder maken we door het jaar heen evenementen mogelijk en stimuleren we startende ondernemers en startups bij hun zoektocht naar kennis, financiering en contacten met relevante organisaties die hen kunnen bijstaan.

Zichtbaarheid startups

Startende ondernemers helpen we met onze partners in de stad aan werkruimte, kennis en financiering voor hun bedrijf. Als onderdeel van ons eigen acquisitieprogramma en met behulp van de bijdrage uit de Regio Deal, hebben we een 'startup-officer' aangesteld die met een vraaggerichte en proactieve dienstverlening het ecosysteem voor startup- en scale-up-bedrijven verder verbetert. Dit doen we door ze te verbinden met kennisinstellingen, andere kansrijke startups, investeerders en coaches; kortom met relevante economische belanghebbenden.

Aantrekkelijke stad om te bezoeken

We willen een aantrekkelijke stad zijn, waar mensen graag verblijven en waar voldoende te doen is. Het voorzieningenaanbod (horeca, cultuur, sport) sluit aan bij de behoefte van onze inwoners, wordt gepromoot via onze citymarketing en zorgt voor bezoekers aan onze stad.

Stimuleren van evenementen

Voor 2020 zijn een aantal evenementen voorzien van een impuls uit de Regio Deal. Het gaat dan om de Dutch Design Week, de Dutch Technology Week, GLOW en het STRP-festival. Ook deze evenementen hebben helaas, in 2020, in verband met corona, geen doorgang kunnen vinden zoals gepland en zijn voornamelijk online gegaan. Behalve GLOW, dat werd geen GLOW met massa's mensen maar wel een prachtige GLOW waar veel mensen toch nog van konden genieten.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Vestigingen (van bedrijven) (per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar) Aantal is nog niet bekend, gegevens zijn halverwege 2021 pas bekend	143,4	143	nmb
 Aantal hotelovernachtingen (x 1.000) Cijfers 2019 zijn totaal van hotels en B&B (bezetting van 77%). Voor 2020 zijn de gegevens nog niet bekend, na een eerste rondvraag, schatten de hoteliers in op ongeveer 30% van de bezetting uit te komen.	1040	973	nmb

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal organisatorische bijdragen aan startup-evenementen In verband met corona hebben de meeste vooraf geplande evenementen niet plaats kunnen vinden. Gelukkig hebben we de werkzaamheden en ook enkele evenementen toch online door kunnen laten gaan.	-	5	4
 Aantal verbindingen tussen startups en relevante economische belanghebbenden	-	25	37
 Aantal evenementen Helaas hebben de meeste geplande evenementen geen doorgang kunnen vinden zoals gepland en zijn voornamelijk online gegaan.	568	620	102

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- 100 jaar Groot Eindhoven: De corona crisis heeft een zware wissel getrokken op de evenementensector. In 2020 hebben er daardoor veel minder evenementen plaatsgevonden.
In 2020 is het 100 jaar geleden dat de stadsdelen van Eindhoven zijn samengevoegd tot één Groot-Eindhoven. Om dat te vieren was het de bedoeling om in 2020 gedurende het jaar allerlei activiteiten en evenementen te organiseren in de stad. Deze activiteiten dragen ook bij aan de economische promotie van Eindhoven. Veel activiteiten konden, in verband met corona, geen doorgang vinden zoals gepland, gezocht is naar een alternatieve invulling zoals bijvoorbeeld de online quiz over Eindhoven.
- Impuls evenementen uit Regio Deal: Voor 2020 zijn een aantal evenementen voorzien van een impuls uit de Regio Deal. Het gaat dan om de Dutch Design Week, de Dutch Technology Week, GLOW en het STRP-festival. Ook deze evenementen hebben helaas geen doorgang kunnen vinden zoals gepland en zijn voornamelijk online gegaan. Behalve GLOW, dat werd geen GLOW met massa's mensen maar wel een prachtige GLOW waar veel mensen toch nog van konden genieten
- Geïntegreerde aanpak voor starters en start ups: Ook in dit opzicht is 2020 een bijzonder jaar geweest. Waar voorheen de werkzaamheden voornamelijk bestonden uit bedrijfsbezoeken, netwerkbijeenkomsten en vele toevallige ontmoetingen, moest iedereen vanaf maart 2020 vanaf thuis zijn werkzaamheden voortzetten. De ontmoetingen werden online voortgezet, maar de introducties bij relevante partners uit het ecosysteem werd hierdoor wel moeizamer. Hoewel het contact leggen via de digitale wegen zoeken was, werd de meerwaarde van de startup officer en de gemeente Eindhoven in het algemeen wel meer dan ooit bevestigd. Met de komst van Corona werden handreikingen gedaan om startups door de eerste periode van de crisis heen te helpen. Met een startup noodfonds konden we ook direct startups helpen in deze crisis. Gedurende 2020 hebben we onze werkwijze voort kunnen zetten. De regio bleek weerbaar tegen nieuwe maatregelen en investeerders, coaches en kennisinstellingen werden ook online gevonden. Zelfs de vraag aan werkruimte bleef in deze periode (zij het in mindere mate) bestaan. We hebben, kortom, onze werkzaamheden voor een zeer groot gedeelte ook online voort kunnen zetten. Met de kanttekening dat de toevallige ontmoetingen, snelle introducties op evenementen en bedrijfsbezoeken wel terug zijn gelopen.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	4.379	4.305	4.319	-14
Baten	-3.611	-2.715	-2.940	225
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.126	-1.006	-120
Saldo	768	464	373	91

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Toeristenbelasting	-	186	-186	-	incidenteel
Door de corona crisis zijn de bezettingscijfers van overnachtingen in de Horeca sterk gedaald (van 77% in 2019 naar 39% in 2020). Hiermee rekening houdend wordt verwacht dat over 2020 een bedrag van € 1.844.574 aan toeristenbelasting kan worden opgelegd. In de begroting is voor 2020 voor de opbrengsten van de toeristenbelasting een bedrag opgenomen van € 1.942.000, hierin is de ontvangen Rijkscompensatie van € 691.000 verwerkt. Het nagekomen resultaat 2019 in 2020 bedraagt € 280.147 en het nagekomen resultaat van voor 2019 in 2020 bedraagt € 3.199. Meer- of minder opbrengsten op de toeristenbelasting worden conform de besluitvorming (raadsdossier 12R4988) respectievelijk gestort in- of onttrokken aan de reserve city marketing, toerisme, recreatie en evenementen. Na analyse in het kader van de jaarrekening 2020 blijkt dat een storting van €185.920 in reserve citymarketing nodig is.					
Overig	-14	39	66	91	
SALDO	-14	225	-120	91	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 3 Economie zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Funciemenging	2019	53,2%	56,2%	59,8%
Vestigingen (van bedrijven) (per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2019	151,6	139,6	143,4

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 3 Economie zijn dat de volgende:

Taakveld 3.1: Brainport Development N.V.

Brainport Development draagt bij aan de economische structuurversterking van Brainport Eindhoven, waaronder diversificatie van de regionale economie, versterking van het vestigingsklimaat en een toename van werkgelegenheid. De onderneming stimuleert en realiseert projecten en programma's, promoot Brainport Eindhoven in binnen- en buitenland, en ontwikkelt, lobbyt en monitort de regionaal-economische strategie van de triple helix (Stichting Brainport), Brainport Next Generation.

Taakveld 3.1: Breedband Regio Eindhoven B.V.

Breedband draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven door het in eigendom verwerven, exploiteren en beheren, dan wel het op andere wijze realiseren van glasvezelinfrastructuur in de regio Eindhoven ten behoeve van bedrijven en instellingen. Vanuit maatschappelijk perspectief is BRE is een deelneming met een strategisch karakter voor het realiseren van de ambities van de gemeente Eindhoven op het gebied van digitalisering. De coronacrisis heeft het belang en noodzaak van excellente digitale infrastructuur nog eens extra onderstreept. Meer en meer is digitale connectiviteit een nutsfunctie geworden waarvan goede borging van het publiek belang aan de orde is.

Taakveld 3.1: Twice Eindhoven B.V.

Twice stimuleert de totstandkoming en ontwikkeling van jonge, innovatieve technologie-ondernemingen in vier thematische bedrijvencentra op 2 innovatieve hotspots in Eindhoven. Doel is om kleinschalige innovatieve high tech bedrijven hoogwaardige (infrastructurele) faciliteiten en voorzieningen te bieden (waaronder huisvesting) en uit te laten stromen om de sociaal economische structuur te vergroten voor de Brainport Regio. Daarnaast ondersteunt Twice het ecosysteem door verbinding met het regionale netwerk van adviseurs, investeerders en andere interessante partners. Twice blijft daarmee uniek en daarmee van groot belang voor het Brainportvestigingsklimaat. Instroom -, uitbreiding- en uitstroom van bedrijven zijn de KPI parameters voor succes.

Taakveld 3.2: Flight Forum Beheer B.V.

Zie Flight Forum C.V.

Taakveld 3.2: Flight Forum C.V.

Dit betreft een samenwerkingsverband met Schiphol Real Estate voor de ontwikkeling van een innovatief en kwalitatief hoogstaand businesspark nabij Eindhoven Airport. De ontwikkeling van dit terrein versterkt de economie van Eindhoven. Het versterkt het vestigingsklimaat, het zorgt voor nieuwe bedrijvigheid en uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en dit bevordert weer een toename van werkgelegenheid.

Programma 4 Onderwijs

Dit programma omvat de taakvelden 4.1 Openbaar basisonderwijs, 4.2 Onderwijshuisvesting en 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Het taakveld 4.1 Openbaar Onderwijs heeft geen specifieke budgetten, de doelen en prestaties behorende bij dit taakveld zijn opgenomen bij de taakvelden 4.2 en 4.3. Taakveld 4.2 betreft de onderwijshuisvesting, dit is een wettelijke plicht voor openbaar en bijzonder onderwijs (o.a. nieuwbouw of aanpassing van bestaande schoolgebouwen). Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken betreft het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingvoorzieningen. Denk hierbij aan onderwijsondersteuning, passend onderwijs, volwasseneneducatie, peuterspeelzalen, leerlingzorg en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

Onderwijs

4.2 Onderwijshuisvesting (incl. 4.1 Openbaar basisonderwijs)

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken (incl. 4.1 Openbaar basisonderwijs)

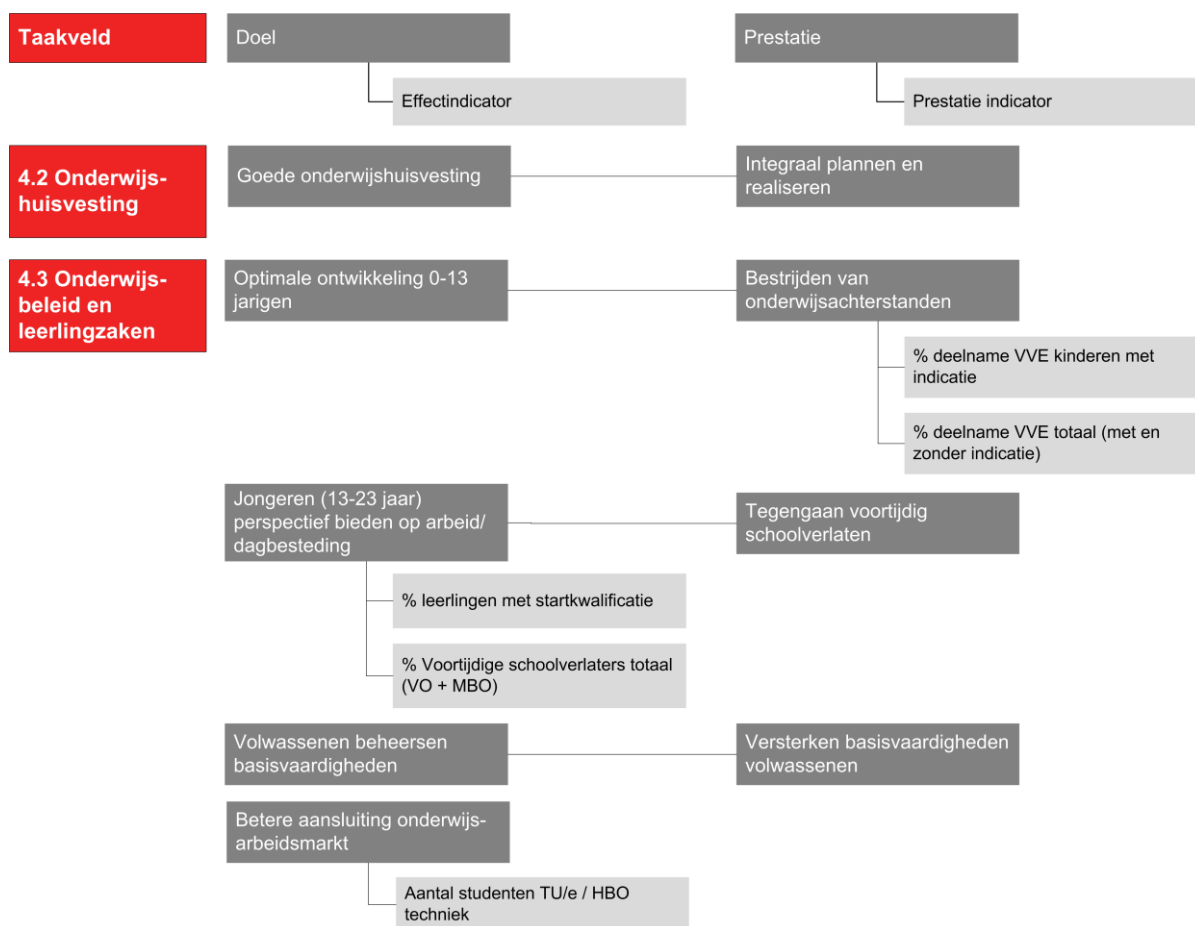
Als gemeente hebben we de wettelijke verplichting om te zorgen voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting. Afspraken hierover leggen we vast in een Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Daarnaast hebben we als gemeente een aantal basistaken en wettelijke verplichtingen op het terrein van onderwijs om jongeren van 0-23 jaar te begeleiden naar zelfredzaamheid, te weten:

- bestrijden van onderwijsachterstanden
- toezicht en handhaving kinderopvang
- toezicht openbaar onderwijs
- handhaven leerplichtwet
- uitvoeren van regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)
- tegengaan van voortijdig schoolverlaten (VSV)
- uitvoeren van Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB)
- leerlingenvervoer mogelijk maken.

Naast het uitvoeren van deze wettelijke taken vinden we het van belang om onze jeugd een goede basis te bieden. Met LEA-partners (Lokale Educatieve Agenda) werken we samen om ontwikkelkansen voor iedereen te vergroten en de aansluiting onderwijs – jeugdhulp te versterken. In juni 2020 is de Lokaal Educatieve Agenda 2020-2024 “Iedereen doet mee” vastgesteld. De uitvoering van de LEA is wel vertraagd als gevolg van Corona. Er is echter wel intensief contact geweest met deze partners om samen te anticiperen op de maatregelen en de gevolgen van Corona. Hiervoor is in 2020 een apart crisioverleg en ondersteuningspunt voor ingericht. Tijdens de sluiting van kinderopvang en scholen als gevolg van corona is er noodopvang gerealiseerd voor kinderen met ouders in cruciale beroepen en kwetsbare kinderen. Scholen zijn ook ondersteund bij het verstrekken van laptops, zodat thuisonderwijs gevolgd kon worden. In de zomer is de zomerschool met sportaanbod georganiseerd en is druk bezocht. Met regiogemeenten en onderwijsinstellingen hebben we intensief samengewerkt om VSV-ers/ jongeren in een kwetsbare positie perspectief te bieden op een diploma, dagbesteding en/of arbeid met een passend traject. We hebben ons ook ingezet om samen met partners laaggeletterdheid tegen te gaan en basisvaardigheden van volwassenen te versterken. Daarnaast zorgen we voor een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, zodat de kansen op werk worden vergroot. De negatieve effecten van corona hebben de noodzaak vergroot om de aansluiting te bevorderen. Veel mensen verliezen hun werk en moeten omgeschoold worden naar kansrijke beroepen. Jongeren dreigen hun diploma niet te kunnen behalen omdat ze het praktijkdeel niet uit kunnen voeren of verlaten school zonder dat ze een plek

vinden op de arbeidsmarkt. Hiertoe richten we het Huis naar Werk op waar iedere inwoner terecht kan voor hulp gericht op Werk, Scholing en Ontwikkeling.

4.1 Openbaar basisonderwijs

Zie de taakvelden 4.2 Onderwijshuisvesting en 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.

4.2 Onderwijshuisvesting

Goede onderwijshuisvesting

Het is een wettelijke taak van de gemeente om schoolbesturen kwalitatief goede onderwijsruimte aan te bieden. Partijen maken daarvoor in een IHP afspraken, en waar relevant, nieuwbouwafspraken om tot een goede, afgewogen planning te komen. Daarnaast is het van belang dat ook bestaande panden blijven voldoen aan de wettelijke voorwaarden en ook hierin werken gemeente en schoolbesturen samen.

Integraal plannen en realiseren

Schoolbesturen, gemeente en partners plannen samen de vragen voor onderwijshuisvesting in een Integraal Huisvestingsplan (IHP). In 2020 hebben we uitvoering gegeven aan de plannen in het IHP Primair Onderwijs (IHP PO).

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoering geven aan de in 2019 gemaakte nieuwbouwopgaven Voortgezet Onderwijs (VO): De IHP-projecten VO Avignonlaan 11 (SO de Rungraaf en VSO de Korenaer) en Henegouwenlaan 2 (Stedelijke College) zijn grotendeels gerealiseerd in 2020. Naar verwachting is de Henegouwenlaan eind april 2021 en de Avignonlaan eind mei 2021 gereed. De sloop van het Huygens Lyceum is de het laatste kwartaal 2020 begonnen. De aanbesteding staat de 1e helft van 2021 gepland. De andere VO projecten zijn inmiddels in voorbereiding. Voor het van Maerlant is in 2020 de MKBA goedgekeurd. Voor het Joris college en het Helder doorlopen we de MKBA in de eerste helft van 2021. Voor het Lorentz Casimir Lyceum worden de voorbereidingen ook getroffen. Wat betreft PO scholen is de uitbreiding van de Opbouw in 2020 in gang gezet. De uitbreiding wordt medio mei 2021 opgeleverd.
- Moderniseren van planmatig onderhoud en beheer voor de vijf bruikleenscholen: herijking van beheer en onderhoud van de bruikleenscholen heeft plaatsgevonden.
- Samen met de onderwijsbesturen ontwikkelen van een moderniseringsprogramma voor de scholen en uitwerken IHP PO: Begin 2019 hebben de schoolbesturen PO aan de gemeente een rapportage inzake een gemoderniseerd IHP PO 2020-2033 overhandigd. Dit IHP wordt gezamenlijk verder uitgewerkt in (wijkgerichte) businesscases met passende bekostiging. Afstemming met kinderopvang en versterking van het bewegingsonderwijs hebben daarbij ook onze aandacht. Voorwaarde voor de start van dit gemoderniseerde programma was de afwikkeling van openstaande discussiepunten, in relatie tot realisatie en beheer van onderwijshuisvesting, alsmede de herijking IHP PO. Eind 2020 is de mediation met de PO schoolbesturen SALTO en SKPO afgerond. Hiermee hebben we tientallen kleine en minder kleine disputen achter ons gelaten. Een van de grotere resultaten van de mediation is de Herijking uitvoeringsprogramma 2020 SALTO & SKPO, De herijking heeft betrekking op BO Tweelingen, BO De Achtbaan (huisvesting voor de BO Gunterslaer en BO Klimwijs) en OBS Klapwiek. De herijking is in januari 2021 vastgesteld door de raad. In 2020 zijn we begonnen met een nieuw verordening huisvesting onderwijs. Daarin zijn meerdere afspraken uit de Herijking 2018 IHP uitvoeringsprogramma 2016-2019 Voortgezet Onderwijs (vastgesteld door de raad april 2019) en het Herijking uitvoeringsprogramma 2020 SALTO & SKPO opgenomen in de verordening. De verordening is in maart 2021 vastgesteld door raad.
Daarnaast is de visie op internationalisering van het onderwijs door de raad vastgesteld. Op basis van de visie zal de komende tijd uitvoering worden gegeven aan de verdere internationalisering van het onderwijs in Eindhoven en de Brainport regio. De Regiodeal voorziet hier in financiering van dit internationaliseringstraject. Tevens zijn financiële afspraken met de Internationale School Eindhoven vereenvoudigd naar jarenlange onderhandeling sinds 2016. Hiermee is langlopend traject afgerond en een basis gelegd voor de financiering van de laatste uitbreiding van de Internationale School die in 2021 aan de Raad wordt voorgelegd.
- Uitvoering geven aan de in 2019 gemaakte afspraken rondom de Tweelingen en Rungraaf / Korenaer: In 2020 is verder gewerkt aan de ontwikkeling van de Tweelingen. Dit project was onderdeel van het mediation-traject tussen schoolbesturen SALTO/SKPO en gemeente en hiervoor is een nieuwe budget goedgekeurd door de raad middels de herijking uitvoeringsprogramma 2020 SALTO en SKPO. Rungraaf / Korenaer is Avignonlaan 11 en realisatie is dus in 2020 gestart.
- Internationale School Eindhoven: We hebben uw raad toegezegd om u over de Internationale School Eindhoven te informeren middels de begroting en jaarrekening. Op dit moment zijn er geen afwijkingen. De besluiten in het raadsvoorstel "Vereenvoudigen financiële afspraken ISE" zijn in 2020 verwerkt.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Lasten	18.455	24.084	19.440	4.644
Baten	-3.207	-3.179	-5.779	2.600
Mutatie reserves (TV 0.10)	-1.608	-7.005	331	-7.336
Saldo	13.640	13.900	13.991	-91

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Huisvesting regulier onderwijs	-	-	-	-	incidenteel
Onderstaande items 1 t/m 12 zijn gekoppeld aan de reserve huisvesting Onderwijs. Het resultaat van deze items wordt gestort in de reserve. De belangrijkste afwijkingen van de lasten en baten zijn:					
1. Integraal Huisvestingsplan (IHP)	3.090	-	-3.090	-	incidenteel
De stelpost kapitaallasten betreft een exploitatiebudget dat wordt ingezet ter dekking van nieuwe kapitaallasten van IHP-projecten. Door vertraging in de jaren voor 2019 in deze projecten is het budget van € 3.090.000 niet besteed. Op dit moment loopt alles volgens planning.					
2. Schades incidenteel		2.767	-2.767	-	incidenteel
Er is een schade uitgekeerd van € 1.974.000 voor de brand aan de Vlokhovenseweg en € 793.000 voor de brand aan de Mainelaan. Hiermee zijn de schades volledig afgewikkeld.					
3. Schades structureel	146		-146	-	structureel
Er is een budget van € 400.000 voor schades, hiervan wordt € 146.000 structureel niet besteed. Onderzocht wordt of dit budget structureel kan vrijvallen.					
4. Herstel gevel school Startbaan/Meerbos	339	-	-339	-	incidenteel
Het budget van € 1,5 miljoen voor het herstel van de gevel bij de Startbaan/Meerbos, beschikbaar gesteld bij het Programma en Overzicht voorzieningen huisvesting onderwijs voor 2020, was te ruim geraamd. De werkzaamheden zijn circa € 339.000 goedkoper uitgevallen.					
5. Uitstel saneren boekwaarden oude pand Spilcentrum De Klapwiek	739	-	-739	-	incidenteel
Herijking uitvoeringsprogramma 2020 SALTO & SKPO" door de raad besloten. De school is daar onderdeel van en kan nu verder ter hand worden genomen. De boekwaarde van € 739.000 op het oude pand (deel school) zal later worden gesaneerd dan begroot.					
6. Uitstel bijdrage aan 1e inrichting Novalis College	138	-	-138	-	incidenteel
Aan het Novalis College is een bedrag van € 138.000 beschikt ten behoeve van de 1e inrichting leer- en hulpmiddelen. De planning is herijkt waardoor de bijdrage later zal plaatsvinden. Als de nieuwbouw is gerealiseerd, zal de bijdrage aan de 1e inrichting worden betaald.					
7. Nog niet ontvangen eigen bijdrage stedelijk college	-	-239	239	-	incidenteel
Een geraamde eigen bijdrage van het Stedelijk College voor de bouw van hun school van € 239.000 is nog niet ontvangen.					
8. Asbestsanering Rachmaninowlaan	300	-	-300	-	incidenteel
In 2020 is er budget beschikbaar gesteld voor de asbestsanering voor de Rachmaninowlaan van € 300.000. De sloop wordt in 2021 uitgevoerd. De kosten van asbestsanering komen pas in 2021 ten laste van onderwijshuisvesting.					
9. Nabetaaling Materiële Instandhouding (MI) Onderhoud en Energie	-	101	-101	-	incidenteel
In 2020 is de bruikleenovereenkomst voor de Strausslaan getekend. Op basis daarvan heeft de gemeente een nabetaaling van de Materiële Instandhouding (MI) Onderhoud en Energie over de jaren 2015 t/m 2019 ontvangen. Deze was € 101.000 hoger dan geraamd.					
10. Leegstaande schoolgebouwen/wissellocaties/tijdelijke aanhuur	-420	116	304	-	incidenteel
Het in de lucht houden van (leegstaande) schoolgebouwen brengt extra kosten voor onderhoud en energie met zich mee. De extra lasten bedroegen € 420.000 meer dan geraamd. Een deel hiervan wordt verhaald, dit jaar was dat € 116.000 meer dan geraamd.					
11. Kosten openbare ruimte	123	-	-123	-	incidenteel
Een budget van € 123.000 is nog niet besteed voor de kosten van openbare ruimte bij het Stedelijk college en het Novalis College, maar deze kosten zullen in 2021 alsnog worden gemaakt.					
12. Overige incidentele resultaten	-42	47	-5	-	incidenteel
SPIL locaties - vertraging nieuwbouwprojecten	75	-185	-	-110	incidenteel
De nieuwbouwprojecten Weegschaalstraat en Normandiëlaan waren onderdeel van de mediation en worden nu ter hand genomen. De begrote lasten voor € 75.000 en de begrote huuropbrengsten voor € 185.000 zijn niet gerealiseerd.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
SPIL locaties – sanering boekwaarde SPILcentrum De Klapwiek	147	-	-147	-	incidenteel
De boekwaarde op het oude pand (deel Spil) zal later worden gesaneerd dan begroot. Het hiervoor begrote saldo van €147.000 komt ten gunste van de Reserve Huisvesting Onderwijs (het budget is middels een dossier ook onttrokken uit de reserve).					
Planmatig eigenaarsonderhoud schoolgebouwen	111	-	-111	-	incidenteel
In de begroting is een structureel budget voor planmatig buitenonderhoud aan gymzalen waar scholen een beroep op kunnen doen. Daar is dit jaar geen gebruik van gemaakt. Het budget vloeit terug naar de onderhoudsreserve.					
Internationale School Eindhoven (ISE)	-123	-3	123	-3	incidenteel
De raad heeft besloten om € 123.000 uit de reserve ISE te onttrekken. Abusievelijk is dit niet meegenomen in de begrotingswijziging bij het Raadsbesluit. Dit bedrag is alsnog onttrokken uit de reserve. Daarnaast is er door een verschil tussen indexering van de begrote baten en toename van de werkelijke baten sprake van een nadeel van € 3.000 op de baten.					
Apparaatskosten taakveld 4.2	-12	-	-	-12	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering).					
Overig	33	-4	4	33	
SALDO	4.644	2.600	-7.336	-92	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	42.650	24.554	24.904	-350
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	42.650	24.554	24.904	-350

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting. Doordat het moment van realisatie afwijkt van de planning ontstaan er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie, dit resulteert vooralsnog niet in een voor- of nadeel op een project. In totaal overschrijden de investeringen de kredieten in 2020 met € 350.000. De totale afwijking betreft slechts 1,5%. De grootste afwijking wordt veroorzaakt doordat de uitvoering van het Stedelijk College aan de Henegouwenlaan 2 vooruitloopt op de planning, terwijl het Christiaan Huygens College aan de Rachmaninowlaan 2, het Novalis College aan de Sterrenlaan 16 en de Aloysiusschool aan de Avignonlaan 11 achter lopen op de planning.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Optimale ontwikkeling 0-13 jarigen

Kinderen hebben de mogelijkheden gekregen om zich optimaal te ontwikkelen. De sociale basis is versterkt en kansengelijkheid bevorderd. Onderwijsachterstanden worden (zoveel als mogelijk) voorkomen en bestreden.

Bestrijden van onderwijsachterstanden

Met Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en het Eindhovense concept Spelen, Integreren en Leren (SPIL) is er ingezet op het voorkomen van onderwijsachterstanden. In 2020 is de begeleiding van peuters, onderwijs en ontwikkeling van de SPILcentra onder invloed van coronamaatregelen anders verlopen dan normaal. Over het algemeen lijkt er weinig invloed van corona te zijn geweest op de kwaliteit en ontwikkelingen van de SPILcentra. Er zijn wel negatieve effecten zichtbaar op de SPILfunctie die het SPILcentrum in de wijk heeft en op de taal- en in mindere mate de rekenontwikkeling van met name de kleuters. Tijdens de sluiting van kinderopvang en scholen als gevolg van corona is er noodopvang gerealiseerd voor kinderen met ouders in cruciale beroepen en kwetsbare kinderen. Scholen zijn ook ondersteund bij het verstrekken van laptops, zodat thuisonderwijs gevolgd kon worden. In de zomer is de zomerschool met sportaanbod druk bezocht.

Jongeren (13-23 jaar) perspectief bieden op arbeid/dagbesteding

We hebben verzuim en voortijdig schoolverlaten voorkomen en jongeren begeleid naar het behalen van een startkwalificatie of duurzame arbeid.

Tegengaan voortijdig schoolverlaten

Met gemeenten en onderwijsinstellingen in de regio hebben we de sluitende aanpak voor VSV/Jongeren in kwetsbare positie ingevoerd door ons te richten op doorlopende loopbaanbegeleiding en het ontwikkelen van een nieuw regionaal plan voor de periode 2020-2024. Tijdens de sluiting van de scholen als gevolg van corona heeft leerplicht intensief contact onderhouden met scholen en WJ Eindhoven om uitval te voorkomen.

Volwassenen beheersen basisvaardigheden

We hebben de basisvaardigheden van volwassenen om de zelfredzaamheid, de maatschappelijke participatie en de doorstroom naar werk of kans op het behoud van werk vergroot.

Versterken basisvaardigheden volwassenen

Er is in 2020 samen met de regio een regionaal programma Integrale aanpak laaggeletterdheid 2020-2024 opgesteld. Samen met partners de Bibliotheek, het Stercollege, de Stichting Lezen en Schrijven is uitvoering gegeven aan het in 2019 afgesloten stadsplan Basisvaardigheden 2019-2023. Het aanbod voor laaggeletterden is in 2020 anders geweest als gevolg van de coronamaatregelen.

Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

We vergroten de kansen op duurzaam werk voor de beroepsbevolking door een leven lang ontwikkelen (LLO) toegankelijk te maken. De ambitie van het Huis naar Werk is de toegang voor iedere inwoner en werkgever met hulpvragen gericht op werk, scholing en ontwikkeling. We bieden hier de helpende hand en maken scholing en bemiddeling naar kansrijke beroepen voor iedereen toegankelijk en beschikbaar.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % leerlingen met startkwalificatie Op 1 oktober 2020 had 87% van de 22-jarigen in de gemeente Eindhoven een startkwalificatie behaald. Een iets hoger percentage dan vorig jaar. Een groot deel van de jongeren die nog geen startkwalificatie heeft behaald zit nog op school en zal, na diplomering, met een startkwalificatie de school verlaten. Daarnaast zijn er jongeren uit bijvoorbeeld voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs voor wie het behalen van een startkwalificatie niet mogelijk is. Deze jongeren worden in het kader van de sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren begeleid naar arbeid of dagbesteding	86%	88%	87%
 % Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) Schooljaar '18-'19: 1,75% (997) vsv-ers in de regio ZOB en 2,48% (355) in Eindhoven Schooljaar '19-'20: 1,63% (922) vsv-ers in de regio ZOB en 2,15% (311) in Eindhoven Deze dalende trend zien we ook landelijk en in de grote steden terug. Het ministerie kan nog geen corona effect aantonen over 2019-2020, maar blijft hier voor waarschuwen. In april 2020 is het college en de raad middels een RIB geïnformeerd over vsv-cijfers/regionale analyse VSV schooljaar 2018-2019. In Q2 2021 volgt een RIB met analyse over schooljaar 2019-2020.	2,48	2,45	2,2
 Aantal studenten TU/e / HBO techniek Per 1 okt. 2018 was er sprake van 16.488 studenten schooljaar '18-19 Per 1 okt. 2019 was er sprake van 16.812 studenten schooljaar '19-'20 Per 1 okt. 2020 was er sprake van 18.211 studenten schooljaar '20-'21	16.488	>14.000	18.211

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % deelname VVE kinderen met indicatie Ondanks corona is het bereik nagenoeg hetzelfde als in 2019. Al jaren schommelt het bereik van VVE kinderen met een indicatie rond de 90%. Door wijkanalyses te maken van het bereik krijgen we inzicht in wijken waar het bereik over het algemeen wat lager ligt. Door bewustwording hiervan bij het consultatiebureau (zij geven de indicaties af) proberen we het bereik de komende jaren toch iets te verhogen. Kanttekening is wel dat ouders niet verplicht kunnen worden om hun kinderen naar de voorschool te laten gaan: er zijn ouders die voor gastouderopvang of kinderopvang kiezen die niet VVE-gecertificeerd zijn of hun kind thuis houden.	90%	93%	89%
 % deelname VVE totaal (met en zonder indicatie) Al jaren schommelt het bereik van alle kinderen samen rond de 70%. Verreweg het grootste deel van de kinderen heeft geen indicatie. Ook voor deze ouders geldt dat we hen niet kunnen verplichten van de VVE-gecertificeerde voorschool gebruik te maken. Ouders maken daarin hun eigen keuze. Indien het lukt om het bereik van VVE-geïndiceerde kinderen iets te laten stijgen, zal dat een gering effect hebben op het totale bereik.	68%	74%	69%

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd: bestrijding onderwijsachterstanden, toezicht/handhaving kinderopvang en leerplichtwet, uitvoering Regionaal Meldpunt Centrum (RMC), tegengaan van voortijdig schoolverlaten, uitvoering Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en leerlingenvervoer.
- Samen met regiogemeenten en scholen is er een nieuw regionaal programma voor Voortijdige Schoolverlaters (VSV): "Naar de juiste plek 2020-2024" ontwikkeld.
- Samen met partners de Bibliotheek, het Stercollege, de Stichting Lezen en Schrijven is uitvoering gegeven aan het in 2019 afgesloten stadsplan Basisvaardigheden 2019-2023: Er is in 2020 samen met de regio een regionaal programma Integrale aanpak laaggeletterdheid 2020-2024 opgesteld.

- Er zijn conform coalitie akkoord samenwerkingsafspraken met het onderwijs gemaakt en deze zijn in 2020 vastgelegd in een gezamenlijke agenda: Lokale Educatieve Agenda 2020-2024 "iedereen doet mee". Er is ook samen met de LEA-partners start gemaakt met de uitvoering van deze agenda, die zich richt op de thema's ontwikkelkansen voor iedereen en de aansluiting onderwijs op jeugdhulp. Zo zijn er in het kader van de gelijke kansen alliantie pilots verlengde schooldag gestart en zijn er pilots gestart gericht op de verbetering van aansluiting onderwijs-jeugdhulp op PO en VO. De uitvoering van de LEA is wel vertraagd als gevolg van Corona.
- Vanaf 2020 is invulling gegeven aan uitbreiding van uren voor zowel de Vroeg en Voorschoolse Educatie (VVE) doelgroep als de niet VVE doelgroep. Deze inzet en de inzet van activiteiten in het kader van (Spelen Integreren en Leren) SPIL zijn gemonitord en geëvalueerd. De raad is akkoord gegaan met het voorstel voor inzet 2021 (begroting SPIL 2021).
- In samenwerking met Brainport, omliggende gemeenten en scholen is gewerkt aan internationalisering van het onderwijs. Hiertoe is een visie vastgesteld en de raad heeft hier 16 juni mee ingestemd.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	13.567	22.583	22.339	244
Baten	-4.070	-12.609	-12.873	264
Mutatie reserves (TV 0.10)	72	467	467	0
Saldo	9.569	10.441	9.933	508

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB)	133	-133	-	-	incidenteel
De rijksmiddelen die we hebben ontvangen voor Wet Educatie Beroepsonderwijs zijn in 2020 niet volledig besteed. Gezien de coronacrisis is het niet mogelijk geweest om extra groepen te starten. Hierdoor ontstaat een voordeel in 2020. De niet bestede rijksmiddelen gaan we nog inzetten voor Wet Educatie Beroepsonderwijs. Hiervoor is het resterende budget overgeboekt naar 2021.					
Voortijdig School Verlaten (VSV) regionaal programma 2016-2020	-296	311	-	15	incidenteel
De programmaperiode van deze specifieke uitkering loopt van het jaar 2016 tot en met 2020. De eerste jaren is er vertraging opgetreden, als gevolg van een nieuwe start onder leiding van een nieuwe programmacoördinator. In het jaar 2020 is dit ingehaald door extra projecten uit te voeren om voortijdig school verlaten terug te dringen. Onderbestedingen van voorgaande jaren zijn daarmee ingehaald. Per saldo levert dit een nagenoeg neutraal resultaat in 2020 op. De rijksmiddelen die we hebben ontvangen voor Voortijdig School Verlaten voor de periode 2016-2020 zijn hiermee volledig besteed.					
Voortijdig School Verlaten projecten	89	-	-	89	incidenteel
De projecten Huisbezoeken nieuwe vsv'ers en outreachende inzet vsv'ers > 1 schooljaar i.h.k.v. het regionaal programma Voortijdig School Verlaten zijn uitgevoerd binnen de formatie op de afdeling Leerplicht. Het budget voor formatie stond geraamd bij dit project maar de werkelijke personele lasten zijn op de afdeling Leerplicht geland en niet op deze projecten.					
Subsidie Trajectbegeleiding - regio	85	-	-	85	incidenteel
Waar het voorheen een begrotingssubsidie betrof alleen voor gemeente Eindhoven, is het nu een meerjaren subsidie aan het regionaal samenwerkingsverband die medegefinancierd wordt door de regio. Met de bijdrage van de regio was geen rekening gehouden in onze begroting. Dit levert een voordeel op aan onze lasten.					
Algemeen budget RMC (Viafelix)	152	-	-	152	incidenteel
Dit algemeen budget RMC is in het jaar 2020 niet nodig geweest voor projecten die een cofinanciering behoeven zoals subsidie Europees Sociaal Fonds (ESF). Het voordeel ontstaat doordat dekking is gevonden binnen middelen waarvoor geen co financiering vereist is.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Diverse projecten	19	88	-	107	incidenteel
De projecten Actieve Inclusie en Outreachende inzet onzichtbare jongeren zijn gedurende de looptijd gefinancierd met gemeentelijke middelen i.p.v. ESF middelen, waardoor er geen sprake is van terugbetalingsverplichting. In 2019 heeft de gemeente het voordeel doorgezet naar 2020, echter door de korte resterende looptijd van het project, is er sprake van een overschot.					
Overig	62	-2	-	60	incidenteel
SALDO	244	264	-	508	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 4 Onderwijs zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	2019	2,4	2,8	1,1
Betreft leerplichtige leerlingen die niet ingeschreven staan op een school. Eindhoven controleert wekelijks of er sprake is van absoluut verzuim. Hier wordt direct op geacteerd.				
Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	2019	26	24	14
De BBV indicator van relatief verzuim betreft het wettelijk verzuim (16 uur in 4 weken tijd) wat jaarlijks via de leerplichttelling gemeld wordt bij OCW. Leerplicht Eindhoven heeft met scholen afgesproken dat verzuim al gemeld wordt voordat er sprake is van wettelijk verzuim. Hierdoor kan leerplicht vroegtijdig en preventief reageren op verzuim. Deze verzuimmeldingen worden niet meegenomen in de leerplichttelling.				
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2019	2,0%	2,3%	2,5%
Schooljaar '18-'19: 1,75% (997) vsv-ers in de regio ZOB en 2,48% (355) in Eindhoven Schooljaar '19-'20: 1,63% (922) vsv-ers in de regio ZOB en 2,15% (311) in Eindhoven Deze dalende trend zien we ook landelijk en in de grote steden terug. Net als in de andere grote steden is het % vsv hoger dan het landelijk gemiddelde. Belangrijkste oorzaak voor vsv blijft persoonsgebonden problematiek – van zorg/hulpverlening tot financiële problemen. Er zijn meer jongeren met zwaardere problemen en vaker meerdere problemen tegelijkertijd. Grootstedelijke problematiek is van invloed. M.n. voor Eindhoven geldt dat het voor jongeren (tot 23 jaar) lastig is te weten waar en bij wie ze moeten zijn. Het ministerie kan nog geen corona effect aantonen over 2019-2020, maar blijft hier voor waarschuwen. In april 2020 is het college en de raad middels een RIB geïnformeerd over vsv-cijfers/regionale analyse VSV schooljaar 2018-2019. In Q2 2021 volgt een RIB met analyse over schooljaar 2019-2020.				

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Dit programma omvat de taakvelden 5.1 Sportbeleid en activering, 5.2 Sportaccommodaties, 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie, 5.4 Musea, 5.5 Cultureel erfgoed, 5.6 Media en 5.7 Openbaar groen en recreatie.

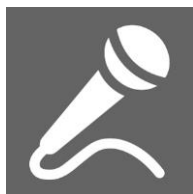
Deze zeven taakvelden hebben we ondergebracht in *drie thema's*: *sport, cultuur en groen en recreatie*. Onder dit laatste thema vallen ook de taken op het gebied van openbare ruimte voor groen, water, speel- en recreatievoorzieningen (dit is aanvullend op taken in de openbare ruimte voor verkeer en vervoer, deze staan in taakveld 2.1).

Sport

5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties

Cultuur

5.3 Cultuurpresentatie, -
productie en -participatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media

Groen en recreatie

5.7 Openbaar groen en recreatie

Sport, cultuur en recreatie leveren in samenhang met andere programma's uit de begroting een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad. Wij werken in dit programma aan een vitale stad en aan het realiseren van gemeente brede doelstellingen op (andere) terreinen van onder andere gezondheid, participatie, openbare ruimte en economie. Het draagt bij aan de eigen kracht van de inwoners, verbinding en ontmoeting, het imago en het vestigingsklimaat van de stad.

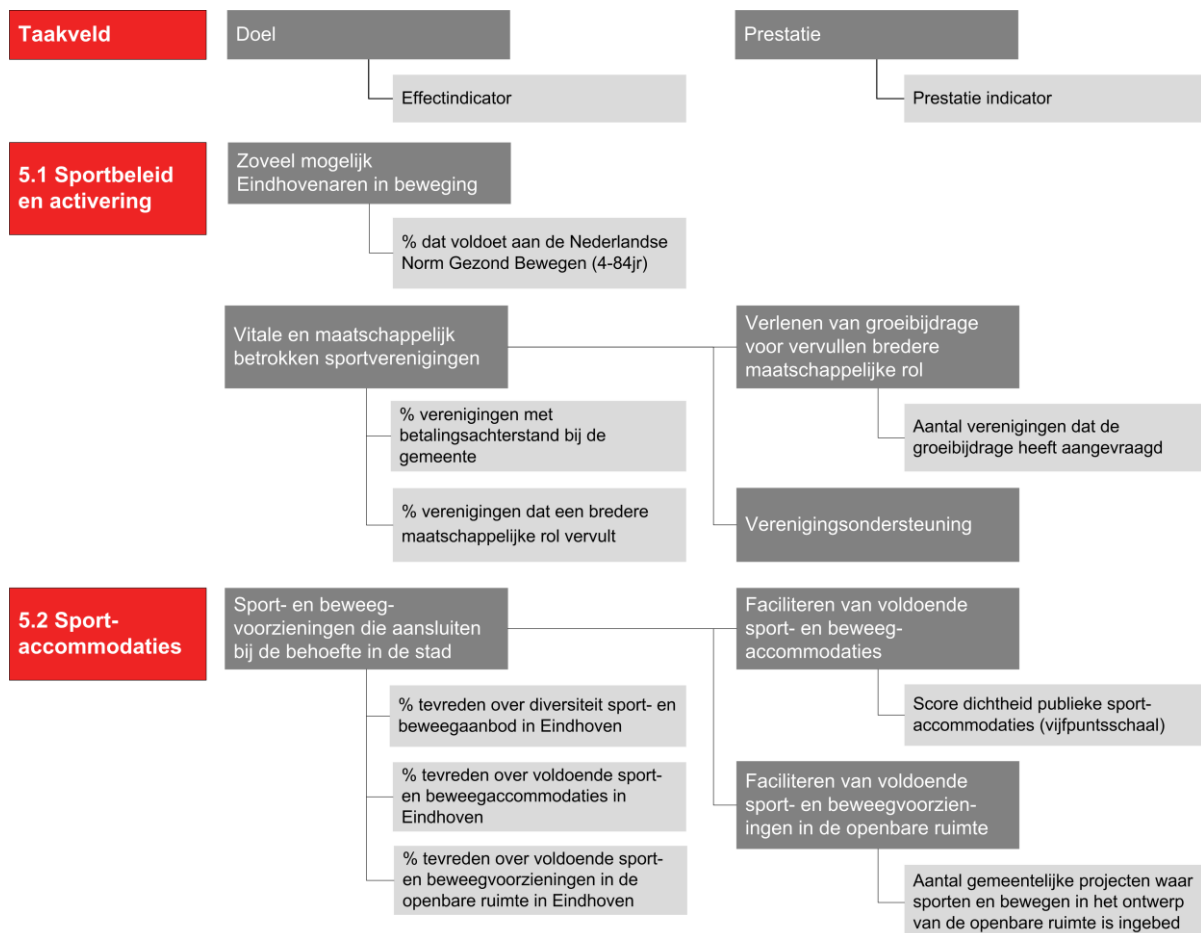
Met de Regio Deal Brainport Eindhoven versterken we in de komende jaren het voorzieningenniveau van onze stad en regio via projecten die bijdragen aan (urban) sport en cultuur.

Sport

De coronacrisis heeft een grote impact gehad op de sportsector in de volledige breedte. Er kon veel minder gesport worden, verenigingen en sportaccommodaties waren voor lange periode gesloten. Geen van de geplande sportevenementen heeft volwaardig doorgang kunnen vinden. Anderzijds is de waarde van sporten, voldoende bewegen en een gezonde leefstijl sterker voor het voetlicht gekomen. In dit bijzondere jaar richtte het programma zich op het in beweging brengen van alle Eindhovenaren. Het programma heeft zich daardoor extra ingezet op de basis speerpunten uit het programma: het mogelijk blijven maken van beweging op een passende (thuis) locatie en het stimuleren van een gezonde en vitale leefstijl. Daarbij was het ondersteunen van sportinfrastructuur een belangrijk doel.

Het taakveld 5.2 Sportaccommodaties draagt onverminderd bij aan het realiseren van de doelstellingen van taakveld 5.1 sportbeleid en activering. We hebben afgelopen jaar extra ingezet op het ondersteunen van verenigingen, mogelijkheden om wijkgericht te sporten en bijgedragen aan het bevorderen van een gezonde levensstijl. Geen van de geplande sportevenementen heeft volwaardig doorgang kunnen vinden.

5.1 Sportbeleid en activering

Zoveel mogelijk Eindhovenaren in beweging

In 2020 is ingezet om nog meer Eindhovenaren in beweging te krijgen. De wijkgerichte aanpak met sportregisseurs werpt zijn vruchten af. Het ontsluiten van bestaand aanbod biedt steeds meer Eindhovenaren de mogelijkheid om voldoende te bewegen. Tegelijkertijd kunnen we niet ontkennen dat COVID-19 de mogelijkheden om te sporten en bewegen tijdelijk heeft beperkt. Landelijk onderzoek laat zien dat de sport- en beweegdeelname lager was in tijden van striktere corona-maatregelen.

Vitale en maatschappelijk betrokken sportverenigingen

Sportverenigingen zijn in 2020 hard geraakt door de gevolgen van de coronacrisis. Zij werden ineens geconfronteerd met aanzienlijke sportieve beperkingen. Ondanks die beperkingen, hebben sportverenigingen zich tot het uiterste ingespannen om, binnen de geldende regels, zo veel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen te houden. De gemeente heeft diverse steunmaatregelen getroffen om de vitale sport- en beweeginfrastructuur in Eindhoven, waarvan de sportverenigingen een onmisbaar onderdeel uitmaken, overeind te houden.

Verlenen van groeibijdrage voor vervullen bredere maatschappelijke rol

In 2020 is de groeibijdrage 22 keer verstrekt, 18 keer aan een sportverenigingen of stichtingen en 4 keer aan een commerciële aanbieder. We zien dat sportverenigingen een belangrijke maatschappelijke rol vervullen, maar er ook commerciële aanbieders zijn die dat doen, met vaak innovatieve ideeën. De groeibijdrage is gebruikt om nieuwe groepen op te starten, zoals jeugd cricket en een aangepast zwemgroepje bij de Eindhovense watervrienden, maar ook bijvoorbeeld het opzetten van online schaakaanbod. Dit sluit goed aan bij de huidige behoefte. Tevens is het gebruikt voor het verbeteren van de kwaliteit van de sportverenigingen op gebied van financiën maar ook op gebied van de organisatie structuur. We zien ook dat een aantal clubs hun website hebben vertaald om zo een bredere doelgroep (internationaals en expats) te kunnen bedienen. Per aanvraag is maximaal € 1.000 beschikbaar.

Verenigingsondersteuning

In 2020 zijn we sportverenigingen blijven helpen om vitaal en toekomstbestendig te zijn en te blijven. Dit jaar heeft een belangrijk gedeelte van de ondersteuning zich gericht op het omgaan met de gevolgen van de coronacrisis. Zo is meegedacht over de mogelijkheden die er, ondanks de sportieve beperkingen, waren voor een sport- en beweegaanbod, voor leden én niet-leden. Tijdens de Nationale Sportweek 2020, waarbij Eindhoven één van de host city's was, hebben we sportverenigingen een platform geboden om hun aanbod in de schijnwerpers te zetten.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (4-84jr) Dit percentage geeft aan hoeveel procent van de volwassen Eindhovenaren (18-84 jaar) wekelijks minimaal 150 minuten matig of zwaar intensief beweegt, in lijn met de beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad. We zijn al een aantal jaren bezig om de Inwonersenquête-vraagstelling in relatie tot het beweeggedrag van Eindhovenaren te optimaliseren. Dat maakt dat percentages door de tijd heen niet goed te vergelijken zijn. Het gemeten percentage is relatief hoog in vergelijking met landelijke cijfers. Om zeker te zijn dat we meten wat we willen meten, zal voor de Inwonersenquête 2021 een validatieonderzoek worden uitgevoerd.	61%	74%	71%

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % verenigingen met betalingsachterstand bij de gemeente Dit seizoen zijn er geen betalingsregelingen meer bijgekomen waardoor het beeld dat bijna alle verenigingen hun verplichtingen nakomen is gecontinueerd. Bovendien is het aantal verenigingen met een betalingsachterstand teruggelopen, zo hebben SV Tivoli, PSV Honk- en Softbal, RKVV Brabantia en SSE IJshockey hun betalingsachterstand ingelopen. Dit ondanks de impact van corona op de sportverenigingen.	3%	4%	3%
 % verenigingen dat een bredere maatschappelijke rol vervult In deze uitzonderlijke coronatijden, waarin sportverenigingen hard zijn geraakt en veel op hun bord hebben gekregen, hebben we ervoor gekozen om sportverenigingen niet te belasten met het invullen van een vitaliteitsonderzoek. In plaats daarvan hebben we ons gericht op het in kaart brengen van de gevolgen van de coronacrisis voor sportverenigingen. Vandaar dat we op dit punt geen gerealiseerde waarde kunnen rapporteren.	-	43%	
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal verenigingen dat de groeibijdrage heeft aangevraagd In totaal zijn er 22 aanvragen ingediend, 18 verenigingen of stichtingen en 4 commerciële aanbieders.	13	10	18

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoeringsprogramma Bewegen door Verbinden: In samenspraak met de stad is een nieuwe sport- en beweegvisie opgesteld voor de periode 2021 tot en met 2025. Daarnaast hebben we extra ingezet op het beperken van de negatieve effecten van corona op de vitale sport- en beweeginfrastructuur in de stad en het sport- en beweeggedrag van onze inwoners door advisering over online activiteiten en ondersteuning bij de opstart van de sportactiviteiten. Op deze manier hebben de leden contact met hun leden gehouden en konden ze snel hun activiteiten opstarten zodra dit mogelijk was.
- Ondersteunen Jeugdsportfonds: In 2020 hebben we de werkzaamheden van het Jeugdsportfonds ondersteund (ruim 1.000 toekenningen in 2019), evenals het regionale samenwerkingsverband voor bevordering van de aangepaste sport.
- Opstellen Lokaal Sportakkoord: Samen met sport- en beweegaanbieders, instellingen op het gebied van zorg, welzijn en onderwijs, overige maatschappelijke partners en het bedrijfsleven hebben we het Lokaal Sportakkoord Eindhoven gerealiseerd, met focus op inclusief sporten en bewegen, vaardig in bewegen en vitale sport- en beweegaanbieders. Daarbij is gestart met het Living Lab “zwemles van de toekomst”.
- Intensivering van de inzet van buurtsportcoaches: middels doorzetten van de subsidie van het Rijk naar partijen in de stad, zoals primair onderwijs, CKE en PSV Foundation, de inzet van buurtsportcoaches geïntensiveerd.
- Oplossing adviesgroep voetbal: In 2019 is een adviesgroep voetbal gestart en dat heeft eind 2019 geleid tot de aanpak voetbal Eindhoven-Noord. In 2020 is deze aanpak ten uitvoer gebracht, waardoor vv Wodan is opgehouden te bestaan en vv Nieuw Woensel is verhuisd van Sportpark 't Bokt naar Sportpark Eindhoven-Noord. Het sportpark Eindhoven functioneert ondertussen als volwaardige thuishaven voor Nieuw Woensel en heeft voldoende aanwas van nieuwe leden. Daarbij is ook tot een afronding gekomen van dossier Hilal Sport waardoor het sportpark Hondsheuvel beter gebruikt kan worden.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	2.932	3.704	3.785	-81
Baten	-294	-377	-927	550
Mutatie reserves (TV 0.10)	-236	-1.215	-1.317	102
Saldo	2.402	2.112	1.541	571

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Ontvangen tegemoetkoming van het Rijk ivm huurcompensatie	-	580	-	580	incidenteel
In 2020 is van het Rijk € 580.480,18 ontvangen als tegemoetkoming in de door de gemeente Eindhoven kwijtgescholden huur (in de periode van 1 maart tot 1 juni 2020) aan amateursportorganisaties. Aangezien de aframing van de opbrengsten n.a.v. het kwijtschelden huur via een begrotingswijziging was verwerkt in de begroting, wordt de bijdrage van het Rijk als voordelige afwijking (t.o.v. de (gewijzigde) begrote opbrengsten) gepresenteerd. Deze voordelige afwijking wordt betrokken bij het voorstel tot resultaatbestemming over 2020.					
Overig	-81	-30	102	-9	incidenteel
SALDO	-81	550	102	571	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

5.2 Sportaccommodaties

Sport- en beweegaccommodaties die aansluiten bij de behoefte in de stad

We hebben verder gewerkt aan het mogelijk maken van sport en bewegen voor alle Eindhovenaren. Op steeds meer plekken blijven we werken om sport en bewegen in de openbare ruimte mogelijk te maken. Daarbij is bijvoorbeeld het indoorsportcentrum van een nieuwe vloer en inrichting voorzien.

Faciliteren van voldoende sport- en beweegaccommodaties

We hebben verenigingen gefaciliteerd bij hun accommodatie-vragen. Zo zijn bij meerdere tennisbanen padelbanen aangelegd.

Faciliteren van voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte

Het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte kent vele onderdelen en wordt meegenomen in het ontwerpen van de openbare ruimte. Concreet hebben we bijvoorbeeld schaaktafels geplaatst om juist ook andere groepen buiten te laten sporten en elkaar te ontmoeten.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
% tevreden over diversiteit sport- en beweegaanbod in Eindhoven Sinds 2018 is de vraagstelling in de Inwonersenquête aangepast. De begrote waarde voor 2020 was nog gebaseerd op de realisatie in 2017. De gerealiseerde waarde in 2020 is in lijn met de gerealiseerde waarde in 2019 (1%-punt hoger) en de beoogde stabiele, licht stijgende trend, waar we onder meer op inzetten via de sportregisseurs.	78%	70%	79%
% inwoners dat tevreden is over voldoende sport- en beweegaccommodaties Sinds 2018 is de vraagstelling in de Inwonersenquête aangepast. Er wordt niet langer gevraagd naar tevredenheid met voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte in de buurt, maar in de stad. Deze verandering heeft geleid tot een lagere score. De begrote waarde voor 2020 was nog gebaseerd op de realisatie in 2017. De gerealiseerde waarde in 2020 is in lijn met de gerealiseerde waarde in 2019 (1%-punt lager) en de beoogde stabiele trend. Door de maatregelen in het kader van corona zijn veel sportaccommodaties maar beperkt open geweest.	73%	87%	72%
% inwoners dat tevreden is over voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte Sinds 2018 is de vraagstelling in de Inwonersenquête aangepast. Er wordt niet langer gevraagd naar tevredenheid met voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte in de buurt, maar in de stad. Deze verandering heeft geleid tot een lagere score. De begrote waarde voor 2020 was nog gebaseerd op de realisatie in 2017. Ten opzichte van de gerealiseerde waarde in 2019, zien we een aanmerkelijke stijging. Deze is in lijn met de inzet gericht op het faciliteren van voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare	47%	73%	52%

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
ruimte en heeft wellicht ook deels te maken met het feit dat tijdens de coronacrisis meer mensen ongebonden zijn gaan sporten (en daardoor de openbare ruimte hebben kunnen herontdekken).			

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Score dichtheid publieke sportaccommodaties (vijfpuntsschaal) Deze indicator geeft de dichtheid van (publieke) sportaccommodaties weer per 10.000 inwoners. Het is één van de kernindicatoren voor het landelijk monitoren van sport en bewegen (benoemd door het ministerie van VWS). Deze indicator wordt niet jaarlijks in kaart gebracht. De meest recente waarde is gemeten in 2017. Nieuwe cijfers worden in 2021 verwacht	-	1.0	-
 Aantal gemeentelijke projecten waar sporten en bewegen in het ontwerp van de openbare ruimte is ingebed Er waren minder projecten waar mogelijkheden waren op sport en bewegen in op te nemen.	8	10	9

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Aanbesteding omvorming Tongelreep: Het project omvorming Tongelreep heeft mede door corona een vertraging opgelopen. In maart 2021 ligt er een voorstel in de gemeenteraad om de kaders van het project te optimaliseren. Kort na besluitvorming door de gemeenteraad kan het aanbestedingstraject definitief starten. In uitwerking met stakeholders is vervolgens verfijnd wat in maart 2021 tot definitief voorstel heeft geleid. Kort na besluitvorming door de gemeenteraad kan het aanbestedingstraject definitief starten.
- Afronden en uitwerken project harmonisatie tarieven: We zijn gekomen tot een geharmoniseerd tarief voor de huur van de gemeentelijke binnensportaccommodaties voor sportgebruik. Dit voorstel wordt in februari 2021 middels een raadsvoorhangprocedure door de gemeenteraad behandeld.
- Sloop Sporthal Eckart en naar aanleiding hiervan herplannen binnensport: De sloop van Sporthal Eckart is in uitvoering en wordt in Q1 van 2021 afgerond. We zijn in overleg met de gebruikers tot een nieuwe planning gekomen voor het gebruik voor een deel van de binnensportaccommodaties.
- Verdere verduurzaming sportaccommodaties: We hebben ingezet op het verder verduurzamen van sportaccommodaties door onder andere innovatieve warmteoverdracht tussen Brabant Water en Zwembad de Tongelreep.
- Start realisatie Urban Sportpark: Het aanleggen van het Urban Sportpark op voormalig Sportpark 't Schoot is gestart en is in het voorjaar van 2021 gereed voor gebruik. Ook is de verbouwing van Area 51 met middelen van de regiodeal gerealiseerd.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	21.764	23.364	24.345	-981
Baten	-10.059	-8.150	-9.271	1.121
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.795	-2.366	571
Saldo	11.705	13.419	12.708	711

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Sport opbrengst i.r.t. begrotingswijziging 2e turap coronamaatregelen	-	520	-	520	incidenteel
Het veronderstelde nadelige corona effect van €1,5 miljoen dat gebaseerd was op een worstcase scenario (oa doorrekening van realisatiecijfers 2019) heeft in de praktijk geresulteerd in een uiteindelijk nadelig effect van per saldo €1,0 miljoen. Echter doordat bij de 2e tussentijdse rapportage 2020 de begrote opbrengsten met €1,5 miljoen zijn afgeraamd, ontstaat derhalve bij de jaarrekening 2020 een voordelig afwijking van (afgerond) €0,5 miljoen.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Reserveringsdossier 2020 / overboeken projectkosten	-418	-	480	62	incidenteel
Met een begrotingswijziging naar aanleiding van het vastgestelde reserveringsdossier is een begrote storting in de reserve reserveringen 2020 van €480.000 in de begroting opgenomen. In de realisatie is de storting achterwege gebleven (gerelateerd aan het overboeken van (de niet in de exploitatie begrote) kosten project Omvorming Tongelreep (m.n. kosten onderzoek en ontwikkeling) van de projectadministratie naar de exploitatie. M.a.w. de kosten worden gecompenseerd door het achterwege laten van de reservering.					
Vrijval voorziening waardevermindering materiele vaste activa (MVA)	-	327	-	327	incidenteel
In de voorziening waardevermindering MVA was op basis van de eerdere planning rekening gehouden met de sloop van de om te vormen onderdelen Tongelreep in 2020. Vanwege de aanpassing in de planning (en doorlopende afschrijvingskosten) is in 2020 een deel van het voorziene bedrag vrijgevallen.					
Doorbelaste apparaatskosten	-151	-	-	-151	incidenteel
Betreft de afwijking op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering).					
Overig	-412	274	91	-47	incidenteel
SALDO	-981	1.121	571	711	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	11.336	11.213	6.038	5.175
Bijdrage derden	-30	-1.901	-989	-912
Saldo	11.306	9.312	5.049	4.263

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

De actualisering van de planningsbedragen per jaar zal voor een deel van de investeringskredieten in 2021 plaatsvinden. Hierdoor zijn niet in alle gevallen de planningsbedragen 2020 geactualiseerd, waardoor in deze gevallen in 2020 nog sprake is van een afwijking tussen de planning (jaarschijf 2020) en realisatie (jaarschijf 2020). De afwijking van per saldo (afgerond) €4,3 is naar de volgende onderdelen te specificeren (afgerond op €0,1 miljoen): sportzalen (€0,4 miljoen), sportparken (€0,6 miljoen), zwembaden (€3,1 miljoen) verdeeld naar Ottenbad (€1,2 miljoen) en zwembad de Tongelreep (€1,9 miljoen), IJssportcentrum (€0,1 miljoen) en overig/afronding (€0,1 miljoen).

Cultuur

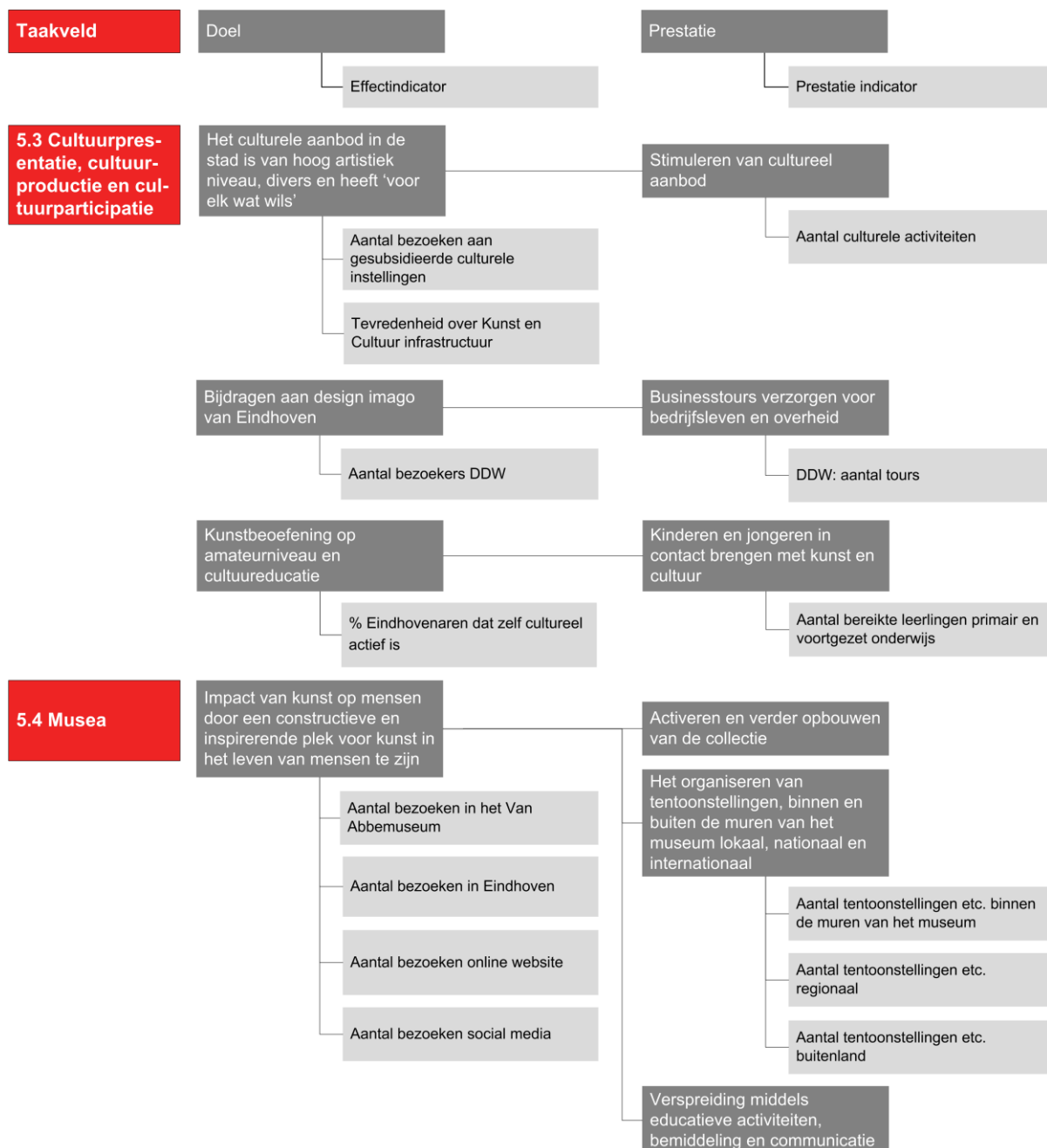
Kunst en cultuur, erfgoed, evenementen en design (evenals sport en recreatie) hebben bijgedragen aan de aantrekkingskracht van Eindhoven voor inwoners, bezoekers, bedrijven en (internationaal) talent. Om hier te wonen, te leven, te verblijven of te vestigen. Daarnaast hebben ze in samenhang met andere domeinen een belangrijke bijdrage geleverd aan de leefbaarheid van de stad. En ze hebben bijgedragen aan de eigen kracht van de inwoners, verbinding en ontmoeting en het imago en vestigingsklimaat van de stad. Hoewel dit jaar helaas minder dan normaal door de genomen corona maatregelen.

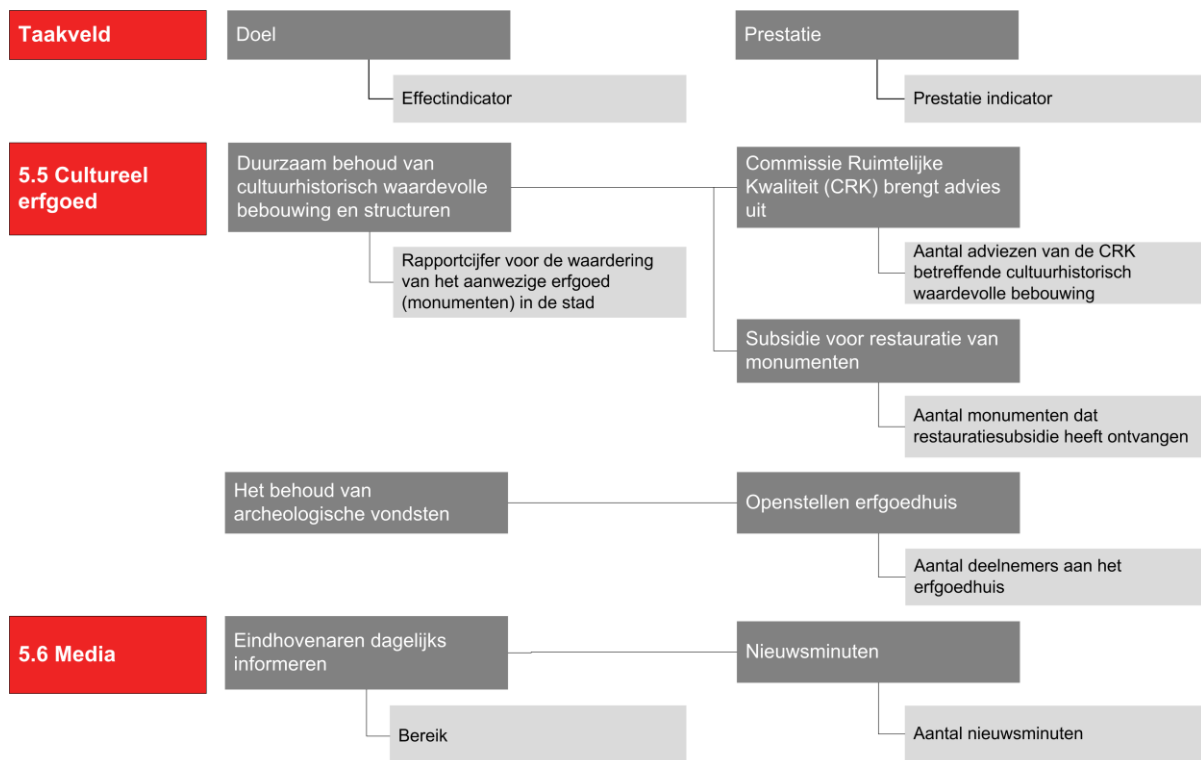
We streven ernaar dat zoveel mogelijk mensen culturele activiteiten bezoeken en waarderen. De Stichting Cultuur Eindhoven is daarbij essentieel. Zij heeft uitvoering gegeven aan de Cultuurbrief 2017-2020, het beleidskader voor kunst en cultuur, waarvan 2020 het laatste jaar was. Eindhoven is een creatieve stad, waar naast culturele

professionals inwoners zelf aan kunstbeoefening kunnen doen. We hebben het beoefenen van amateurkunst gefaciliteerd en hebben kinderen en jongeren, zoveel als dit jaar mogelijk was, in contact gebracht met kunst en cultuur.

Het Van Abbemuseum biedt bezoekers en gebruikers van het museum - door middel van kunst - diverse en verrassende perspectieven op de stad en de wereld om hen heen. Het Van Abbemuseum intensificeert hiertoe zijn lokale, regionale, nationale en internationale samenwerkingsverbanden met culturele organisaties, onderwijs, bedrijfsleven, Brainport en diverse burgerinitiatieven. Dit sluit aan met de doelstelling van het museum om zo inclusief mogelijk te werken met en voor deze partijen.

Cultureel erfgoed willen we behouden en daar waar nodig transformeren voor nieuwe gebruikers. Via het Erfgoedhuis laten we bewoners kennismaken met archeologische vondsten, historische voorwerpen en beelden.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het culturele aanbod in de stad is van hoog artistiek niveau, divers en heeft 'voor elk wat wils'

We streven ernaar dat zoveel mogelijk mensen culturele activiteiten bezoeken en waarderen. De Stichting Cultuur Eindhoven is daarbij essentieel. Zij heeft in 2020 voor het laatste jaar uitvoering gegeven aan de Cultuurbrief 2017-2020. In 2020 heeft SCE ook een start gemaakt met de uitvoering van de Cultuurbrief 2021-2024. Onder andere de aanvragen in het kader van BrabantStad-regeling, de Eindhovense Basis en Programma's 2021-2022 zijn ontvangen, door de Cultuurraad beoordeeld en van advies voorzien en beschikt.

Stimuleren van cultureel aanbod

Culturele activiteiten van gesubsidieerde instellingen bestaan uit producties, tentoonstellingen en voorstellingen. In 2020 hebben veel minder activiteiten kunnen plaatsvinden door de maatregelen die genomen zijn door het rijk in het kader van de corona crisis. Een van de eerste besluiten om steun te verlenen aan de cultuur sector was om coulant om te gaan met lagere 'prestaties' dan waarvoor subsidie was gegeven in 2020. Culturele organisaties hebben vaak digitaal activiteiten uitgevoerd en aangeboden en op die manier een brede groep kunnen bereiken, van individuele lessen door CKE tot streaming van concerten/uitvoeringen of een heel online event met groot internationaal bereik. Een mooi voorbeeld hiervan en van de veerkracht van de cultuur sector is de samenwerking van een aantal culturele instellingen in de stad door het #Eindhovenfestival te organiseren, geheel digitaal. Enerzijds toch wat bijzonder aanbod voor de Eindhovenaren en anderzijds zoeken naar nieuwe manieren om publiek te bereiken en betrekken. Daarnaast is er aan een aantal instellingen in nood financiële steun gegeven in 2020 om deze te behouden voor de cultuur infrastructuur van Eindhoven.

Bijdragen aan design imago van Eindhoven

Eindhoven kiest in de promotie voor Techniek-Design-Kennis (TDK). Het design-onderdeel ligt voornamelijk bij de Dutch Design Foundation (DDF). We geven hen de opdracht om een succesvolle Dutch Design Week neer te zetten, ons belangrijke designicoon. De DDW kon in 2020 geen fysieke DDW organiseren en in korte tijd hebben ze het volledig omgebouwd naar een virtuele DDW. Het aantal online bezoekers is uitgevraagd bij de DDW. In 2020 is bij het Regiofonds een subsidie aanvraag gedaan voor ateliers en makerspaces en is er een bedrag van € 4.274.000 toegekend. Met de aanvraag en toekenning wordt in 2021 aan het atelierbeleid verder invulling gegeven. Een deel van het bedrag is voor de ontwikkeling van 2 laagdrempelige ateliers en een deel van het bedrag is voor het uitzetten van een subsidieregeling makerspaces (fysieke open werkplaatsen voor designers en kunstenaars).

Kunst in de openbare ruimte:

In 2020 zijn er diverse kunstwerken aan de openbare ruimte toegevoegd. Het kunstwerk De Ruimte Bepaald van Jan Maaskant, De Ruimte Bepaald aan de Dommel/ Mignon en De Blockcomplex, Het Venster van Koen Kaayk in het kanaal op de hoek van de Nachtegaallaan/kanaaldijk, Iets Hogers van Maarten Baas op het Kerkplein voor het DomusDela complex en Loom Light van Titia Ex. Het mozaïek 'Vorming, creatie en verkoopkunde' van Gé Verhulst uit 1963.

Tours verzorgen voor bedrijfsleven en overheid en maatschappelijke partners

In verband met corona zijn er geen tours voor bedrijfsleven georganiseerd

Kunstbeoefening op amateurniveau en cultuureducatie

Eindhoven is een creatieve stad, waar naast culturele professionals inwoners zelf aan kunstbeoefening kunnen doen. We faciliteren het beoefenen van amateurkunst en brengen kinderen en jongeren in contact met kunst en cultuur.

Kinderen en jongeren in contact brengen met kunst en cultuur

We stimuleren het bezoek aan de activiteiten van de culturele instellingen in Eindhoven door zoveel mogelijk inwoners. Voor jongeren en kinderen laten we dat onder andere door het onderwijs organiseren, waar nodig via het jeugdcultuurfonds. CultuurStation bemiddelt cultureel aanbod voor PO en VO en voert het programma Cultuureducatie met Kwaliteit uit. In 2020 waren culturele activiteiten op scholen vanwege maatregelen van corona belemmerd. CultuurStation investeerde extra in training van docenten en professionals en ontwikkeling van digitale content

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal bezoeken aan gesubsidieerde culturele instellingen	1.788.585	≥ 750.000	nmb
 Tevredenheid over Kunst en Cultuur infrastructuur	7,9	7,5	7,1
 Aantal bezoekers DDW Het totale online bereik van de DDW 2020 via alle media kanalen is 4 miljoen mensen.	350.000	≥300.000	4.000.000
 % Eindhovenaren dat zelf cultureel actief is	39%	≥37%	45%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal culturele activiteiten	19742	≥ 7.000	nmb
 DDW: aantal tours Er hebben geen fysieke tours plaatsgevonden. Online heeft DDF 26 online businesstours / matchmakings-events georganiseerd. Verschillende deelnemers van DDW hebben hun eigen online events georganiseerd.	200	40	26
 Aantal bereikte leerlingen primair en voortgezet onderwijs	126440	≥ 65.000	nmb

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	32.525	36.288	34.723	1.565
Baten	-3.619	-3.446	-3.538	92
Mutatie reserves (TV 0.10)	-50	-3.807	-2.941	-866
Saldo	28.856	29.035	28.244	791

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Asbest Parktheater In het kader van veiligheid en wet- en regelgeving worden er vanuit de gemeente in rol als eigenaar tal van inspecties uitgevoerd in onze gemeentelijke panden op het gebied van asbest, legionella en brandveiligheid. Een recent asbestonderzoek in het Parktheater heeft uitgewezen, dat er in dit pand kordate maatregelen moesten worden getroffen om toekomstige gezondheidsrisico's te voorkomen. De huidige verwachting is dat totale kosten van deze sanering minimaal € 600.000 gaan bedragen, Circa € 200.000 is gerealiseerd in 2020. De totale kosten zijn zo fors omdat er o.a. destructieve maatregelen moeten worden getroffen om het asbest adequaat te kunnen verwijderen. Deze gevolgschade moet vervolgens ook weer hersteld worden.	-200	-	-	-200	incidenteel
Muziekgebouw Voor de huur van het muziekgebouw heeft de gemeente een huurkorting ontvangen van CBRE van € 100.000 welke vervolgens in mindering is gebracht op de huur bij het Muziekgebouw. De begroting is hier echter niet op aangepast waardoor er sprake is van een voordeel op de lasten en een nadeel op de baten van € 100.000. Daarnaast heeft het Muziekgebouw de huurachterstand ingelopen conform de gemaakte afspraken, waardoor een deel van de getroffen voorziening dubieuze debiteuren kon vrijvallen, te weten € 542.000. Op basis van de beoordeling in 2020 van de feitelijke besteding van de MJOP middelen door MGE zijn de hieraan gerelateerde investeringen van Eindhoven over de jaren 2013 t/m 2020 in lijn gebracht. Per saldo een aanpassing in de boekwaarde over de hele lijn gezien van € 6.000.	648	-100	-	548	incidenteel
Huuropbrengsten Pand P De huurder heeft aangegeven dat zij de huur en servicekosten niet kan betalen. Hierdoor loopt de openstaande vordering en daarmee ook de betalingsachterstand maandelijks verder op. Voor 2020 is de verwachting dat de vordering en betalingsachterstand per saldo met € 96.000 oploopt. Dit bedrag wordt derhalve voorzien in de voorziening dubieuze debiteuren wat resulteert in een additionele kostenpost van € 96.000. Momenteel wordt de toekomstige bestemming van dit pand onderzocht, ook de huur van pand P wordt hierbij betrokken.	-96	-	-	-96	incidenteel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Afwikkeling reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed	866	-	-866	-	incidenteel
In 2020 is € 866.000 van het planmatige onderhoud bij de cultuurstellingen niet uitgevoerd, maar veelal op verzoek van de instellingen zelf doorgeschoven naar komende jaren. De reden hiervan is corona, omdat dit een golf van reorganisaties bij de cultuurstellingen teweeg bracht, waardoor de investeringen zijn opgeschoven.					
Ontvangst licentiefte DDW/DDA 2019	-	175	-	175	incidenteel
De opbrengst van de licentiefte mbt de DDW/DDA is niet begroot als opbrengst in de gemeentelijke begroting. Dat is, omdat er momenteel een onderzoek loopt naar de wenselijkheid/mogelijkheid om het eigendom van de IP rechten van de gemeente eventueel te delen met de licentienemer, de DDF. Tot daar helderheid over komt en er een besluit over wordt genomen, worden deze inkomsten als incidentele baten geboekt. Na het bedoelde besluit is duidelijk hoeveel de licentie inkomsten in de toekomst zullen zijn en kunnen deze opgenomen worden in de begroting.					
Design museum / future lab	-73	50	-	-23	incidenteel
De realisatie van de 2e fase van het Designmuseum /futurelab is voor geheel 2019 gebudgetteerd. De realisatie en inkomende Regio Deal Bijdrage zijn in 2020 verwezenlijkt. Het administratieve nadeel op de kosten wordt nagenoeg geheel gecompenseerd met het voordeel op de kosten van het jaar 2019. Het nadeel op de opbrengsten van 2019 wordt geheel gedekt door het voordeel van de ontvangen subsidie in 2020.					
Global Goals / Mondiale bewustwording	205	-	-	205	incidenteel
In 2020 is er € 130.000 minder subsidie verleend en € 75.000 aan kosten gemaakt dan gebudgetteerd. 2020 was een overgangsjaar. De eerste stappen richting de aangekondigde overstap van Mondiale bewustwording naar Global Goals zijn gezet. Binnen de kaders van de bestaande subsidieregeling Mondiale bewustwording is specifiek voorgesorteerd op aanvragen die bijdragen aan de Global Goals. Aanvullend was 2020 het laatste jaar (van de 4) van het mondiale partnerschap met Rwanda, waardoor de projecten daarin in de afrondende fase zaten. Daarnaast waren er minder aanvragen voor kleine activiteiten in de stad door het jaar heen, mede beïnvloedt door Corona. Tot slot konden geplande activiteiten in het najaar gekoppeld aan de beleidswijziging geen doorgang vinden of enkel op aangepaste manier plaatsvinden.					
Apparaatskosten	70	-	-	70	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering).					
Overig	145	-33	-	112	
SALDO	1.565	92	-866	791	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	3.040	1.386	1.904	-518
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	3.040	1.386	1.904	-518

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook hoofdzakelijk veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in uiteindelijke voor- of nadelen. In totaal is in 2020 € 518.000 meer gerealiseerd dan gepland. De afwijkingen worden met name veroorzaakt door een afwijking van de initiële planning voor investeringen voor het Parktheater. Een aantal investeringen zijn bewust doorgeschoven op verzoek van het Parktheater zelf. Er was daarnaast sprake van een overschrijding van € 49.000 op het krediet voor de vervanging van de ISYGLT-installatie van het Parktheater, door ongunstige marktomstandigheden bij de aanbesteding. De correctie van de door het muziekgebouw uitgevoerde investeringen 2013 t/m 2020 in het

muziekgebouw leidt tot een bijstelling van de boekwaarde eind 2020 met € 6.000 (zie toelichting afwijking financiën), door verschuiving in de jaren heeft als gevolg hiervan in 2020 een niet begrote investering van € 217.000 plaatsgevonden

5.4 Musea

Impact van kunst op mensen door een constructieve en inspirerende plek voor kunst in het leven van mensen te zijn

De collectiepresentatie en programmering van het Van Abbemuseum biedt bezoekers en gebruikers van het museum - door middel van kunst - diverse en verrassende perspectieven op de stad en de wereld om hen heen.

Activeren en verder opbouwen van de collectie

Het tonen en activeren van de collectie binnen en buiten het museum. Het zorgvuldig behouden, beheren en opbouwen van de collectie.

Het organiseren van tentoonstellingen, binnen en buiten de muren van het museum lokaal, nationaal en internationaal

Het Van Abbemuseum kenmerkt zich door het maken van tentoonstellingen met toonaangevende hedendaagse kunstenaars. Het toevoegen en ontsluiten van nieuwe perspectieven op de bestaande kunsthistorische canon staat hierbij centraal. Het Van Abbemuseum werkt hiervoor samen met een wereldwijd netwerk van kunstenaars, researchers en musea.

Verspreiding via educatieve activiteiten, bemiddeling en communicatie

Schoolactiviteiten, waaronder museumlessen, rondleidingen en cursussen maken het museum meer toegankelijk en aantrekkelijk voor een breder publiek. Verregaande digitale ontsluiting van de collectie en activiteiten maken brede verspreiding en gebruik van het museum mogelijk, los van het fysieke bezoek.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal bezoeken in het Van Abbemuseum De invloed van de corona pandemie vanaf medio maart 2020 is enorm geweest op de bezoekersaantallen van het museum. Het museum is bijna 4 maanden geheel gesloten geweest vanwege de algemene lockdown, afgewisseld met perioden van beperkte bezoekersmogelijkheden. Bezoek was slechts beperkt mogelijk onder strikte veiligheidsmaatregelen van het RIVM, gereguleerd door timeslots met een maximum aantal bezoekers per tijdseenheid.	111.858	105.000	45.442
Aantal bezoeken in Eindhoven Vanwege de lockdown hebben er maar een gering aantal bezoeken plaats gevonden bij onze partners in de stad.	10.000+	7.500	4.000
Aantal bezoeken online website Deze daling van 6% ten opzichte van 2019 is volledig te wijten aan de periodes van sluiting van het museum vanwege corona, vooral in de maanden april en mei. Wanneer het museum gesloten is, is er ook weinig behoefte om informatie op te zoeken. In de 2e helft van december hebben we de bezoekcijfers van de website op peil weten te houden met een campagne rondom de virtuele tour van de tentoonstelling Bodywork (Positions #6). Er is een duidelijke verschuiving ontstaan in het online gedrag van onze bezoekers, het aantal is teruggelopen, maar het bezoek wordt steeds intensiever. We passen dit in de begroting vanaf 2022 aan.	324.694	450.000	305.313
Aantal bezoeken social media De bezoekers op social media (Facebook, Twitter, Instagram en Youtube) stijgen gestaag, vooral Instagram kent een hoge stijging van ruim 30%. Twitter stabiliseert en Facebook kent een bescheiden groei. Dit is in lijn met de algemene ontwikkelingen op het gebied van social media.	75.751	100.000	82.799

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal tentoonstellingen etc. binnen de muren van het museum Het aantal tentoonstellingen betreft de tentoonstellingen die gestart zijn in 2019 en doorliepen in 2020 en een aantal nieuwe. Het programma is deels opgeschoven door corona, maar gezien de complexiteit rondom de bruikleen is dit niet altijd mogelijk. Middels een virtuele tour proberen we toch het publiek van de tentoonstellingen te laten genieten.	28	30	21
 Aantal tentoonstellingen etc. regionaal We streven er naar om met onze activiteiten in de stad zo veel mogelijk mensen te bereiken. Als gevolg van corona hebben we onze planning aan moeten passen. De begroting is de minimale variant. We hebben inmiddels 3 vitrines in Eindhoven waarin wisselend collectie van het museum te bewonderen is. In samenwerking met De Kazerne wordt de tentoonstelling New Melancholy op beide locaties tegelijkertijd getoond.	8	3	5
 Aantal tentoonstellingen etc. buitenland Alleen de tentoonstelling van de Otolith Groep is naar drie locaties op tour in het buitenland gegaan. Vanwege corona hebben wereldwijd verschuivingen in de programma's van musea plaats gevonden.	3	4	3

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Doelen museum: Hoe we zo goed mogelijk de diverse doelen van het museum konden invullen binnen de (on)mogelijkheden door het virus veroorzaakt. Een veilig museum voor individuele bezoekers, nieuwe methodes van communicatie met de bezoekers, een veilig museum voor onze collega's, digitale ontsluiting van de tentoonstellingen en scholenprogramma's, digitale verkoop van kaarten. Veelvuldig contact met diverse overheden en fondsen gericht op de financiële gevolgen van het virus. Collectiepresentatie in de nieuwbouw van het Van Abbemuseum. Er vonden in Eindhoven kleinere wisselende collectiepresentaties plaats bij Hotel van der Valk Eindhoven, Eindhoven Airport en bij Domus Dela.
- Wisseltentoonstellingen: Oog in oog met Frans Hals, solotentoonstelling Yael Davids, 75 jaar Vrede, solotentoonstelling Victor Sonna, vijfde editie Positions en Geodesign de jaarlijkse tentoonstelling in samenwerking met de Design Academy Eindhoven.
- Doorontwikkeling van het in Nederland toonaangevende diversiteits- en inclusiviteitsbeleid: Centraal hierin stond dit jaar het landelijke programma Musea Bekennen Kleur. Binnen het Van Abbemuseum is hierin deelgenomen met de tentoonstelling van Victor Sonna en het programma Wie zijn wij? Sporen van koloniaal verleden in Brabant. In het programma werden 30 Brabanders en bezoekers uitgenodigd om te reflecteren op de rol die complexe geschiedenissen als slavernij en kolonialisme spelen in ons leven. Een tentoonstelling en een uitgebreide online ontsluiting gaf de mogelijkheid om op diverse manieren kennis te maken met deze complexe geschiedenis en op eigen wijze hierop te reflecteren. De samenwerking met Erfgoed Brabant maakte het mogelijk om (online) een nog groter bereik op te zetten. Met uitverkochte (online) bijeenkomsten, onderzoeken, publicaties, trainingen en het uitbreiden en toekomstbestendig maken van de website, kijken we terug op een succesvol afsluitjaar van Studio i. Het online platform is geworden tot een overzichtelijke verzameling van kennis, kunde en een breed netwerk aan professionals en trainers op het gebied van inclusie en toegankelijkheid
- Educatie, bemiddeling en communicatie: In 2020 namen er rond 4.000 leerlingen deel aan allerlei lesprogramma's. Van onderbouw basisschoolleerlingen, (examen)leerlingen van het voortgezet onderwijs en mbo, hbo en wo studenten. Onze jaarlijks en elfde editie van het Radically Mine! project vond dit jaar in aangepaste vorm plaats. We werkten samen met 13 scholen (vmbo, havo, vwo en speciaal onderwijs) en 1 AZC (in totaal 341 deelnemende jongeren). Voor het eerst namen jonge vluchtelingen en statushouders deel aan het project. Met 'vrijheid' als thema maakten zij allen een eigen kunstwerk, geïnspireerd op de collectie van het Van Abbemuseum. Vele pogingen om de tentoonstelling waar te maken zijn door de beperkingen van corona helaas niet van de grond gekomen. Alle kunstwerken en verhalen zijn gebundeld in een prachtige catalogus en gedeeld met alle deelnemers. Geplande projecten op de basisscholen binnen de CMK regeling en het SPC (Stedelijk Plan Creativiteit) zijn grotendeels komen te vervallen. We hebben contact gehouden met het Cultuurstation over samenwerking met het onderwijs binnen de corona periode. Uit dit samenwerkingsverband hebben we o.a. een school gevonden die nu intensief met ons

samenwerkt rondom de Musea Bekennen Kleur lessen voor groep 8, gericht op diversiteit en inclusie. De in 2019 ontwikkelde Digitale Eindhovense Scheurkalender en de Schatten in de klas kalender maakte het voor docenten mogelijk zelfstandig aan de slag te gaan met kunst en cultuur in de klas.

- Het cultureel ondernemerschap: De invloed van het virus was groot op het cultureel ondernemerschap. De collectiemobiliteit, touring van tentoonstellingen, sponsoring, verhuur van locaties en kennis liepen ver terug en stopten soms helemaal. Ook de museumwinkel had door het sterk teruggelopen bezoek geen financieel goed jaar, dit werd gedeeltelijk wat goed gemaakt door de webwinkel. De fondsenwerving voor projecten en aankopen verliep wel volgens verwachting.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	5.679	5.852	6.356	-504
Baten	-1.109	-879	-2.759	1.880
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-250	1.126	-1.376
Saldo	4.570	4.723	4.723	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Invloed corona op het Van Abbemuseum.	-42	42	-	-	incidenteel
Vanwege de invloed van de corona pandemie heeft het museum een rijksbijdrage (via Mondriaanfonds) ontvangen van € 311.000, aangevuld met steun van Provincie Noord Brabant á € 62.000 en de daartoe benodigde eigen cofinanciering (gemeente Eindhoven) van € 250.000. Deze steun is middels een begrotingswijziging verwerkt in de begroting 2020 voor een bedrag van € 610.000, een bedrag van € 10.000 is doorgeschoven naar 2021 ter dekking van inkomstenderving door de gedwongen sluiting. De begroting is bijgesteld op het gebied van bezoekersinkomsten, museumwinkel, verhuuractiviteiten, bruikleen collectie, museum restaurant, inkomsten uit ondernemerschap, rondleidingen, scholenbezoek en overige educatieve activiteiten. Ook de investering in de aanpassingen van het entreegebied, om het veilig ontvangen van bezoekers mogelijk te maken en te kunnen voldoen aan de regels van RIVM, heeft door de bijgestelde begroting niet geleid tot een afwijking tussen realisatie en begroting. Extra gelden van BankGiro Loterij hebben bijgedragen aan de speciale campagne rond de virtuele tour van de tentoonstelling Bodywork.					
Egalisatie via Reserve Gebruikersonderhoud	56	-	-56	-	incidenteel
Fluctuaties in de kosten voor gebruikersonderhoud worden opgevangen via de Egalisatiereserve Gebruikersonderhoud.					
Kosten en baten inzake Reserves Aankoop kunst en Reserve Tentoonstellingen	-518	1.838	-1.320	-	incidenteel
Aankopen van kunstwerken en kosten inzake programmering van tentoonstellingen worden afgestemd op de beschikbaarheid van grotendeels extern geworven middelen. Het werven van externe middelen voor jaaroverschrijdende projecten is vooraf niet op jaarbasis te begroten. Dit proces loopt niet synchroon met het begrotingsproces van de gemeente. Daarom wordt bij de opbouw van de gemeentelijke begroting alleen de structurele storting vanuit de exploitatie in de reserve begroot. De reserves hebben een egaliserende functie en de mutaties als gevolg van de gedurende het jaar aangekochte kunstwerken en geprogrammeerde tentoonstellingen passen geheel in het beleidsinhoudelijke kader van het museum. Een voorbeeld is een grote bijdrage van BankGiro Loterij tijdens het Goed Geld Gala van bijna € 800.000.					
Overig	-	-	-	-	
SALDO	-504	1.880	-1.376	-	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	663	148	94	55
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	663	148	94	55

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Een groot deel van de investeringen maken deel uit van een groter herinrichtingsplan waarvoor nog niet alle aanvullende financieringsmogelijkheden ingevuld zijn. Door de corona invloed zijn deze investeringen nog verder uitgesteld.

5.5 Cultureel erfgoed

Duurzaam behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en structuren

In de stad zijn er een groot aantal waardevolle gebouwen, soms monumenten en structuren zoals oude linten/straten of parken. Voor de identiteit van Eindhoven is het van belang om die objecten en structuren in goede staat te behouden. In de verdichtingsvisie binnenstad is het oude stratenpatroon (opnieuw) gedefinieerd en vastgelegd als basis onder de verdichtingsopgave.

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) brengt advies uit

De onafhankelijke adviescommissie heeft zwaarwegende adviezen uitgebracht aan het college van B&W over ingrepen of wijzigingen aan waardevolle cultuurhistorische panden of structuren waarvoor een vergunning vereist is. Bovendien heeft de adviescommissie daaraan voorafgaand in een aantal gevallen vooroverleg gevoerd met een initiatiefnemers.

Subsidie voor restauratie van monumenten

24 Eigenaren hebben subsidie aangevraagd voor het onderhoud van hun monumentale pand. 20 Van hen hebben subsidie gekregen. 2 Aanvragen zijn afgewezen omdat ze niet voldeden aan de criteria en 2 omdat het budget niet toereikend was.

Het behoud van archeologische vondsten

Het verrichten van archeologisch onderzoek is bij wet verplicht. Vondsten willen we behouden en tonen aan het publiek omdat daarmee de ontstaansgeschiedenis van de stad wordt blootgelegd en begrepen wordt. We hebben o.a. archeologisch onderzoek verricht bij de herinrichting van de Vestdijk.

Openstellen Erfgoedhuis

Het Erfgoedhuis vertelt de verhalen van de stad met duizenden archeologische en historische voorwerpen en foto's. Het is een ontmoetingsplek voor inwoners, vrijwilligers en professionals met regelmatig interessante lezingen, exposities, etc. I.v.m. corona is het erfgoedhuis echter regelmatig gesloten geweest voor bezoek en gebruik door vrijwilligers

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Rapportcijfer voor de waardering van het aanwezige erfgoed (monumenten) in de stad De waardering voor het erfgoed is licht afgenomen, waarbij we gehoopt hadden op een toename. Een waardering uitgedrukt in een rapportcijfer schommelt jaarlijks, meestal zonder grote afwijking en is heel moeilijk exact te voorspellen.	6,5	7,2	6,3

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal adviezen van de CRK betreffende cultuurhistorisch waardevolle bebouwing De CRK heeft 261 adviezen verstrekt tbv vergunningverlening en bovendien 51 vooroverleggen gevoerd. Daarmee heeft ze een beduidend hogere productie gedraaid dan gepland. Dat heeft te maken met het gestegen aantal vergunningaanvragen. Die stijging zien we over de hele lijn tijdens dit corona jaar. Er worden meer vergunningaanvragen ingediend. Een verklaring zou kunnen zijn dat eigenaren meer thuis zijn en gaan verbouwen.	-	200	261
 Aantal monumenten dat restauratiesubsidie heeft ontvangen Er zijn 24 aanvragen ingediend. 2 Aanvragen voldeden niet aan de criteria en 2 aanvragen paste niet binnen ons budget. Er zijn 20 aanvragen gehonoreerd. Dat zijn er 8 meer dan vorig jaar. Afgelopen corona jaar zien we over de gehele linie meer vergunningaanvragen en in dit geval dus ook meer aanvragen voor restauratiesubsidie.	-	15	20
 Aantal deelnemers aan het Erfgoedhuis Het aantal is niet gehaald, hoofdzakelijk vanwege de corona-maatregelen waardoor het erfgoedhuis geruime tijd gesloten is gebleven voor publiek. Daarnaast zien we al een tijdje een dalende trend in het bezoekersaantal. Spontane bezoeken zijn er weinig en zonder het meedraaien met grote evenementen zoals de DDW vinden slechts weinig stadsbewoners deze locatie. Het zijn vooral de vrijwilligers van de AVKP en Eindhoven in beeld die het erfgoedhuis gebruiken. Het is zaak om een nieuw toekomstperspectief te ontwikkelen voor het erfgoedhuis.	5.265	4.500	905

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Opstellen cultuurhistorische waardenkaart: In 2020 hebben we een cultuurhistorische waardenkaart opgesteld die is verankerd in de omgevingsvisie. Daarnaast hebben we onze erfgoeddoelen herijkt.
- Inzetten op transformatie en hergebruik van waardevolle bebouwing en structuren boven sloop: In 2020 is Mariënhage zeer succesvol getransformeerd. Ook zijn er panden aangewezen als gemeentelijk monument, zoals Drukkerij Vrijdag.
- Tegengaan verpaupering cultuurhistorisch waardevolle bebouwing: We hebben een actieplan gepresenteerd tegen verpaupering van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Daarnaast zijn we gestart met de aanpak van winkelpanden op de Hermanus Broestraat.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	1.225	1.694	803	891
Baten	-144	-145	-151	6
Mutatie reserves (TV 0.10)	-8	-456	330	-786
Saldo	1.073	1.093	983	110

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Afwikkeling reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed	818	-	-818	-	incidenteel
In 2020 is € 818.000 van het planmatige eigenaarsonderhoud vastgoed bij cultureel erfgoed niet uitgevoerd. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de uitvoering van de eerste grootschalige onderhoudswerken aan de Catharinakerk zijn doorgeschoven naar 2021 vanwege noodzakelijke planuitwerking rond onderhoud en/of restauratie van Catharinakerk. Dit bedrag wordt teruggestort in de reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed.					
Overig	73	6	32	111	
SALDO	891	6	-786	111	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	34	54	53	1
Bijdrage derden	0	-67	0	-67
Saldo	34	-13	53	-66

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

De begrote bijdrage derden komt in de vorm van een schenking uit de erfenis van een overleden burger en is bestemd voor een tweede molensteen bij de Gennepse watermolen. De nabestaanden zijn echter nog bezig met de afwikkeling van de erfenis.

5.6 Media

Eindhovenaren dagelijks informeren

Eindhovenaren via de lokale publieke omroep Studio 040 (gratis toegankelijk) dagelijks informeren via tv, radio, online en social media over de relevante ontwikkelingen in de stad.

Nieuwsminuten

Studio040 maakt op jaarbasis minimaal 1300 nieuwsminuten tv én bericht daarnaast ook online, via social media en radio over de ontwikkelingen in Eindhoven. In 2020 zijn 2178 nieuwsminuten gemaakt.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Bereik		21%	21%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal nieuwsminuten	-	2.150	2178

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Nieuwsitems: Deze ook via andere communicatiekanalen en platformen ontsluiten.
- Samenwerking: Regionale samenwerking verder uitbouwen.
- Genereren inkomsten: Meer inkomsten uit de markt en via landelijke subsidies genereren.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	412	412	411	1
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	0	0	0
Saldo	412	412	411	1

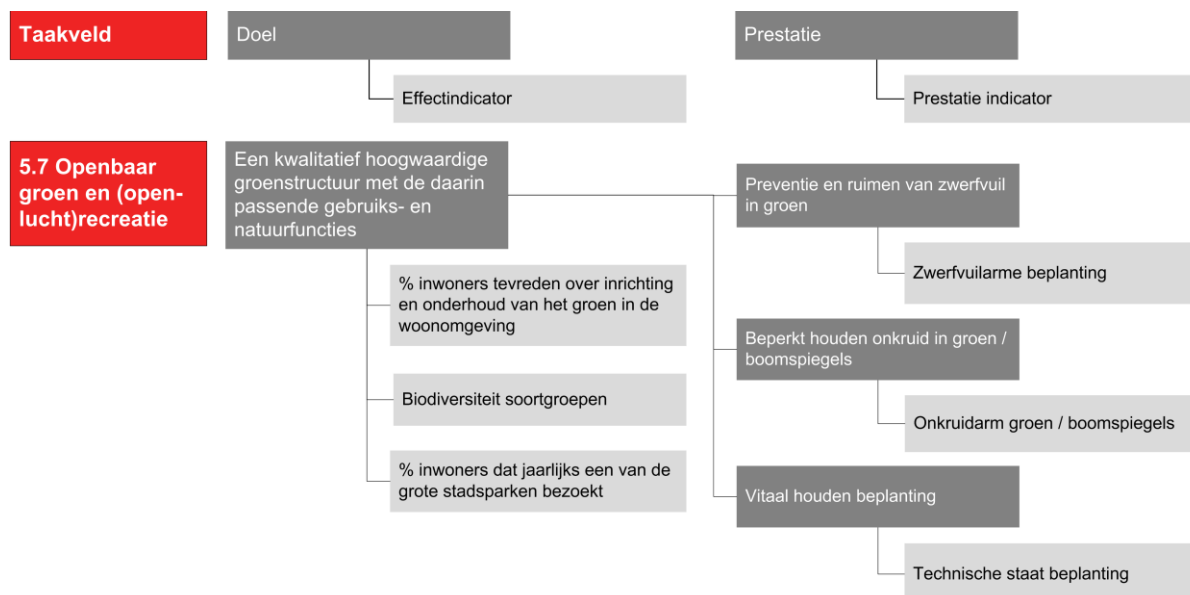
* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Groen en Recreatie

Het taakveld Openbaar Groen en Recreatie richt zich op het vergroenen van de stad, het beheer van het groene deel van de openbare ruimte en de speelvoorzieningen. Openbaar groen maakt de stad aantrekkelijk, is belangrijk voor de natuurwaarde en waarborgt een gezonde leefomgeving waarin bewoners kunnen recreëren. Investerings in groen worden samen met andere taakvelden en in samenwerking met bewoners, omliggende gemeenten en belangengroepen gedaan. Groen versterkt de ruimtelijke structuur, de leefbaarheid en klimaatbestendigheid van de stad met behulp van onder meer parken, plantsoenen, wegbermen, straatbomen en gevelgroen. Met groen dragen we bij aan sociale doelstellingen en doelstellingen op het gebied van sport en gezondheid, bewegen, biodiversiteit, luchtkwaliteit en reductie van hittestress en waterdoelstellingen zoals het lokaal langer vasthouden van water.

In 2020 hebben we naast het beheer en onderhoud van het groen, ingezet op het uitvoeren van het plan van aanplant, het versterken van de groene wijk, het verder brengen van Natuur Netwerk Brabant (NNB) en het vergroenen van de binnenstad.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Een kwalitatief hoogwaardige groenstructuur met de daarin passende gebruiks- en natuurfuncties

Een robuuste stedelijke groenstructuur vanuit het buitengebied fijnmazig vertakt tot diep in de wijken, draagt bij aan biodiversiteit, gezondheid, klimaatrobustheid van de stad en vermindert hittestress. We hebben met gericht beheer en investeringen de groene ruimte als leefomgeving voor planten/dieren versterkt en het nationaal/Brabants natuurnetwerk verder verbonden met de stad, waarmee we ook het verblijfs- en vestigingsklimaat voor de mens hebben verbeterd. Natuurinclusief bouwen (bouwen met aandacht voor de natuur) is gepromoot bij initiatiefnemers van nieuwe bouwplannen, zowel actief in gesprek als door middel van promotiemateriaal. Door het duurzaam onderhouden van stads-, wijk- en buurtparken nodigen we uit tot bewegen, ontspannen, verblijven en ontmoeten en dragen we bij aan sociale- en gezondheidsdoelstellingen.

Preventie en ruimen van zwerfvuil in groen

We hebben gewerkt aan het schoon, heel en netjes houden van de stad. Het zwerfvuil in beplanting is periodiek (op beeldnorm) verwijderd. Dit is tegelijk met het verwijderen van zwerfvuil op verharding en het verwijderen van onkruid gebeurd.

Beperkt houden onkruid in groen / boomspiegels

De beplanting is zo veel mogelijk onkruidvrij gemaakt (we onderhouden de buitenruimte van stad voor het overgrote deel op grond van het streefbeeld basiskwaliteit). Vanwege de corona-maatregelen was het soms lastig om bijsturing in het veld te doen.

Vitaal houden beplanting

We hebben doelgericht- en cyclisch beheer uitgevoerd, opnieuw ingeplant, investeringen in het groen gedaan en periodieke renovaties uitgevoerd in afstemming met bewoners. We hebben in totaal ruim 13.000 bomen en boomvormers aangeplant. Ook hebben we groen uitgebreid door het verwijderen van verharding ten gunste van de aanleg van groen en het stimuleren van private (bijdrage aan) groenontwikkeling. Daarmee spelen we in op klimaatverandering.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % inwoners tevreden over inrichting en onderhoud van het groen in de woonomgeving De doelstelling wordt ruimschoots gehaald. Er is daarbij een geleidelijke stijging te zien van de tevredenheid ten aanzien van het groen in de woonomgeving.	87%	≥ 80%	88%
 Biodiversiteit soortgroepen Gemiddeld genomen lopen de natuurwaarden landelijk gezien licht achteruit. Bijvoorbeeld met betrekking tot de broedvogels. Dit landelijke fenomeen treedt ook in Eindhoven op. Juist factoren die buiten de invloed van de gemeente liggen zijn mede van grote invloed op de natuur, zoals bijvoorbeeld de droogte van de afgelopen jaren en stikstofdeposities vanuit de lucht. Met de gegevens van 2020 kan de 3e volledige monitoringperiode van 4 jaar worden afgesloten, waarmee in Q2 van 2021 meer informatie in breder perspectief bekend zal zijn over de ontwikkeling van de natuur in Eindhoven tot en met 2020. Ten gunste van biodiversiteit zijn in Eindhoven de volgende concrete maatregelen uitgevoerd in 2020: - De gunningscriteria voor groenaannemers zijn aangepast. Vanaf heden wegen ecologische en duurzaamheidsaspecten mee in het aanbestedingstraject, hetgeen per direct voor de helft van de stad al resulteert meer natuur-inclusieve beheervormen die in overleg met de aannemer komende jaren verder ontwikkeld worden. - Missie bladgoud: in de halve stad is gestart met het laten liggen van blad in beplantingsvakken. - In het buitengebied zijn oude landschapsstructuren terug gebracht in de vorm van houtsingels (meer dan 3500 inheemse planten). Dit is goed voor de biodiversiteit omdat ze schuilgelegenheid en voedsel bieden voor diverse soorten. - Mede voor de broedvogels is bijna 10 ha. Landbouwgrond ingezaaid met een speciaal akkervogelmengsel. - Op de sportvelden is het gebruik van biologische bestrijdingsmiddelen afgebouwd ten gunste van een meer natuurvriendelijke aanpak. Ook wordt er geen kunstmest meer gebruikt maar alleen organische bemesting. - Voor de bestrijding van de eikenprocessierups zijn met vrijwilligers 160 nestkasten voor koolmezen opgehangen. Ook is een start gemaakt met het ophangen van kasten met daarin oude nesten ter bevordering van natuurlijke vijanden. Dit krijgt zijn vervolg in de komende jaren. - We hebben in 2020 in nieuwe aanleg en bestaande gebieden ruim 50.000 m2 kruidenrijk gras gerealiseerd. In bestaande gebieden steeds meer op verzoek van bewoners. Deze maatregelen zullen naar verwachting geleidelijk aan positief door gaan werken in de toekomst (ook voor broedvogels).	kl.: +/-	kl.: +/-	-

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % inwoners dat jaarlijks een van de grote stadsparken bezoekt Door een aangescherpte vraagstelling met ingang van vorig jaar laat deze indicator sinds dien een waarde zien die niet vergelijkbaar is met die van de jaren daarvoor. Het aantal bezoekers van parken neemt nog steeds toe. De doelstelling dat 90% van de inwoners doelbewust de grote stadsparken bezoekt wordt op een haar na gehaald.	84%	≥ 90%	89%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Zwerfvuilarme beplanting Voldoet ruimschoots aan de norm. Sinds 2015 wordt extra aandacht geschonken aan het verwijderen van zwerfvuil omdat zwerfvuil van grote invloed blijkt op de ervaring van netheid en de leefbaarheid.	99%	>90%	99
 Onkruidarm groen / boomspiegels De beplanting is onkruidvrij gemaakt (we onderhouden de buitenruimte van stad voor het overgrote deel op grond van het streefbeeld basiskwaliteit). We halen hier net niet de gestelde norm, dit komt in elk geval deels omdat bijsturing in het veld onder invloed van de coronamaatregelen soms lastig te doen was. In sommige straten zijn boomspiegels in beheer bij omwonenden, hetgeen soms een gevarieerd beeld oplevert.	91%	>90%	89
 Technische staat beplanting Met name onder invloed van corona wordt de doelstelling voor het eerst sinds jaren niet gehaald. Dit wordt vooral veroorzaakt door discontinuïteit in de manier van meten. Door de coronamaatregelen is er in het veld minder begeleiding mogelijk geweest van nieuwe inspecteurs, hetgeen in de eerste drie kwartalen tot afwijkende meetresultaten heeft geleid (Q1:79%, Q2:85%, Q3:86%, Q4:90%). Er is geen reden aan te nemen dat er werkelijk tijdelijk zo'n grote achteruitgang is geweest in de technische staat van de beplanting. Hoewel in het laatste kwartaal de doelstelling van 90% weer wordt gehaald, hebben we hierdoor gemiddeld over het jaar genomen een afwijking moeten noteren.	93%	>90%	85%

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Verder versterken van de groene landschapswaarden van de groene wiggan Van Gogh nationaal Park, Groote Heide, Genneper Parken, Dommelpark: Eindhoven neemt deel in het in 2020 opgerichte Van Gogh Nationaal Park. Voor het gebied tussen Nuenen en Eindhoven is een visie op hoofdlijnen opgesteld (Dommelpark). In Genneper Parken is voorbereidend werk verricht voor 4 groencompensatielocaties als gevolg van de komst van de P+R Genneper Parken (realisatie verwacht in 2021/2022), het Heempark Frater Simon Deltour (tegenover de Genneper Watermolen) is vergroot door de voormalig wasserij erbij te betrekken.
- Realiseren van Natuur Netwerk Brabant (NNB): De provinciale subsidieaanvraag voor de realisatie van de eerste tranche van 30 ha natuur van het B5 -bod voor het Natuur Netwerk Brabant (NNB) is in 2020 goedgekeurd. Deze tranche betreft percelen in de Loovelden, Urkhovense Zeggen, Gijzenrooi Eckhartse Bos en wordt in de periode t/m 2023 uitgevoerd. Onder meer omdat volgens de subsidievoorwaarden niet voorafgaand aan goedkeuring gestart mag worden met uitvoering, zijn alvast twee aanvragen voorbereid ter indiening in 2021.
- Meer groen in de binnenstad: Er is flink meer groen toegevoegd aan de Binnenstad in 2020. De Vestdijk, Hertogstraat en Kanaalstraat zijn vergroend tot een soort lijnparken. Een aanzienlijk deel van Domus Dela is toegevoegd als openbaar toegankelijk park. Er is gestart met de planvorming voor vergroening van het Stratumseind (uitvoering start najaar 2021). De Demer en de Rechtestraat zijn vooruitlopend op definitieve herinrichting vergroend met bomen in tijdelijke bakken. Het Clausplein is opgeleverd en is daarmee veranderd van een stenige waaihoek in een groen verblijfsgebied met een uitgekende waterberging: een nieuw park in de binnenstad waar het goed toeven is. Verder is de Stadhuisentree vergroend en is 't College op initiatief van de aanwonenden en samen met de aanwonenden verder vergroend en is op een aantal plaatsen in de binnenstad het gevelgroen uitgebreid.

- We zetten in op Landschapstriënnale 2020 in combinatie met 100 jaar Eindhoven: In het kader van 100 jaar Eindhoven is in elk stadsdeel een Lindeboom geplant met een (vanwege corona) bescheiden ceremonie. De landschapstriënnale (programma gericht op vergroten van het bewustzijn van de waarde van het cultuurlandschap bij bewoners en bedrijven) in combinatie met de beoogde openingsceremonie Van Gogh Nationaal Park is vanwege corona doorgeschoven naar 2021 en zal vooral online plaatsvinden.
- Voortzetten bomenvervangingsprogramma in combinatie met uitvoering plan van aanplant: Er zijn meer dan 1150 bomen vervangen in 2020 en 1250 nieuwe volwaardige bomen geplant (incl. boomvormers in bosplantsoen ruim 13.000 stuks). Er is een aanvang gemaakt met het realiseren van het 'plan van aanplant'. De inboet in dit kader loopt door tot in 2022.
- Onderhoudsprogramma groen - uitvoeren van renovaties in de stad: Er hebben in 2020 verscheidene groenrenovaties in het kader van het onderhoudsprogramma plaatsgevonden zoals de boomvervangings aan de Rode Kruislaan. Speelvoorzieningen: Spraypark Philipsdorp is gerealiseerd en in de korte periode dat het open mocht is het goed gebruikt. Er zijn 38 speeltoestellen vervangen door de hele stad, onder andere aan de Henchenlaan.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	14.198	15.402	15.404	-2
Baten	-870	-1.192	-1.167	-25
Mutatie reserves (TV 0.10)	-345	84	226	-142
Saldo	12.983	14.294	14.463	-169

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Juridische afwikkeling Genderpark Er is een geschil met de aannemer over het Genderpark. De extra kosten zijn opgebouwd uit personele lasten, juridische kosten en een volgens uitspraak aan de aannemer te betalen bedrag. De aannemer heeft hoger beroep aangetekend. Onbekend is of er in 2021 nog extra kosten komen. In 2019 waren ook al extra kosten gemaakt voor de juridische afwikkeling. Hiervoor is budget gestort in de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Deze wordt daarvoor onttrokken.	-200	-	100	-100	incidenteel
Projecten openbaar groen en (openlucht)recreatie Bij de projecten kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Per saldo is de afwijking nihil. Binnen dit taakveld gaat het om tientallen verschillende projecten waarbij het gaat om geringe afwijkingen per project.	265	-52	-213	-	incidenteel
Overig	-67	27	-29	-69	
SALDO	-2	-25	-142	-169	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	3.254	2.214	1.762	452
Bijdrage derden	-158	-116	-492	376
Saldo	3.095	2.098	1.271	827

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Er vallen veel verschillende projecten onder de activa van taakveld openbaar groen en openluchtrecreatie. In totaal is er in 2020 ca. € 439.000 minder uitgegeven dan geraamd. Deze investeringsruimte is doorgeschoven naar het jaar 2021. De onderbesteding komt voornamelijk door de investeringen in bomen naoorlogse wijken / populieren. In 2020 is de projectvoorbereiding gestart, uitvoering vindt plaats vanaf plantseizoen 2021/2022.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 5 Sport, cultuur en recreatie zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Niet-sporters	2016	48,7%	46,6%	44,0%
Op dit moment zijn er geen actuelere gegevens beschikbaar.				

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 5 Sport, cultuur en recreatie zijn dat de volgende:

Taakveld 5.3: Muziekgebouw Eindhoven N.V.

De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Muziekgebouw en het verzorgen van een pluriform muziekaanbod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Taakveld 5.3: Parktheater Eindhoven N.V.

De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Parktheater te Eindhoven. Het verzorgen van een pluriform theateraanbod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Programma 6 Sociaal domein

Dit programma omvat de taakvelden 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, 6.2 Wijkteams, 6.3 Inkomensregelingen, 6.4 Begeleide participatie, 6.5 Arbeidsparticipatie, 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO), Maatwerk-dienstverlening (6.71 en 6.72) en Geëscaleerde zorg (6.81 en 6.82). Deze tien taakvelden hebben we ondergebracht in vier thema's.

Sociale basis

6.1 Samenkracht en
burgerparticipatie
6.2 Wijkteams

Werk & Inkomen

6.3 Inkomensregelingen
6.4 Begeleide participatie
6.5 Arbeidsparticipatie

WMO & Jeugd

6.6 Maatwerkvoorzieningen
(WMO)
6.71/6.72 Maatwerk-
dienstverlening
6.81/6.82 Geëscaleerde zorg

Het jaar 2020 zou het jaar worden van doorontwikkeling van het sociaal domein. De financiële basis was op orde, het was tijd voor investeren en vooruitkijken waarbij het in 2019 gehouden onderzoek naar de toekomst van het sociaal domein en onze vier ontwikkelijnen ons richting gaven. Door de wereldwijde corona-uitbraak ontstond in het eerste kwartaal van 2020 echter een nieuwe realiteit, ook in Eindhoven. Deze crisis heeft in 2020 een grote impact op onze inwoners gehad en daardoor op het sociaal domein en de activiteiten die in 2020 zijn uitgevoerd. Corona heeft de agenda veranderd, we zijn aan de slag gebleven met de belangrijkste zaken, en hebben volgeanticipeerd op het inzetten op ondersteuning van inwoners. Bijvoorbeeld meer dan de helft van de ZZP-ers in Eindhoven heeft in 2020 een beroep gedaan op financiële ondersteuning. Het aantal Eindhovenaren met een WW uitkering is flink toegenomen en ook het aantal toegekende bijstandsuitkeringen steeg. Bovendien neemt het aantal Eindhovenaren dat zich veel of enige zorgen maakt om hun financiële situatie nog steeds toe. Hoewel er veel veerkracht is in Eindhoven en inwoners ook met elkaar oplossingen vinden, moesten we snel acteren om directe ondersteuning in deze crisis te bieden. Het gemeentelijk sociaal domein heeft daarom in 2020 een omvangrijk pakket aan maatregelen uitgevoerd die gericht waren op het direct (financieel) ondersteunen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Denk bijvoorbeeld aan de uitvoering van de TOZO-regeling voor zzp'ers en de (tijdelijke) uitbreiding van de maatschappelijke opvang naar 24-uursopvang. Maar ook het regelen van noodopvang voor kwetsbare kinderen in samenspraak met het onderwijs. Denk ook aan de financiering aan maatschappelijke organisaties en zorgpartners die gericht was op zorgcontinuïteit en waar nodig extra ondersteuning. De focus in 2020 lag dus vooral op deze directe (financiële) ondersteuning, het anticiperen op een stijgende zorgvraag, een stijgend beroep op bijstand (waarbij met 'het huis naar werk' gaan investeren in slimme werk naar werk transitie). We bleven in 2020 investeren in de bestrijding van armoede en schulden in lijn met het nieuwe beleidsplan, omdat ook daar een stijging aan hulpvragen wordt verwacht. De druk op onze organisatie was dus hoog. Ons oorspronkelijke voornemen om in 2020 te gaan ontwikkelen en investeren heeft daarom een andere vorm en dynamiek gekregen. We hebben de directe crisis het hoofd geboden en zijn blijven investeren waar dit kon.

We lichten enkele specifieke ontwikkelingen toe onder de thema's Sociale basis, Werk & Inkomen en WMO & Jeugd die ondanks Corona in 2020 hebben plaatsgevonden.

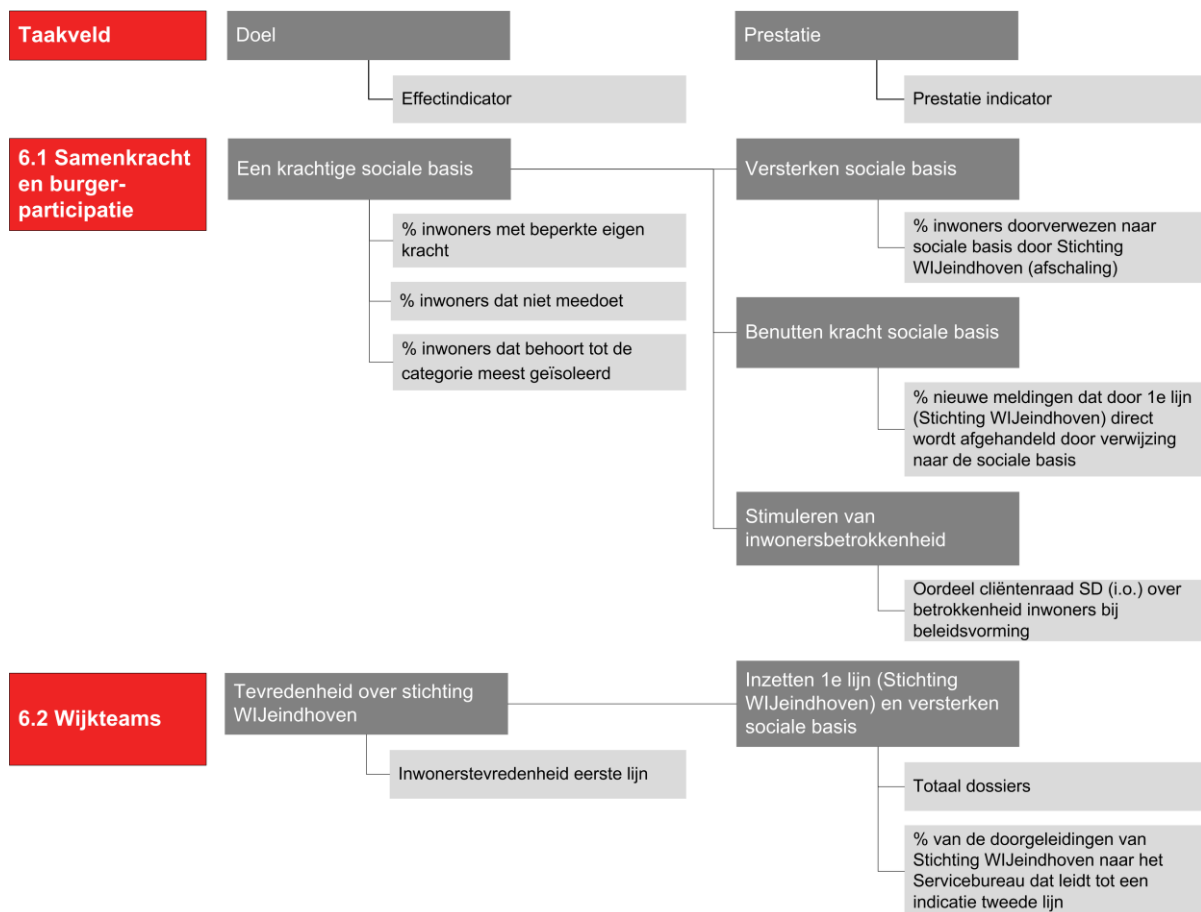

Sociale basis

Nu de financiën op orde zijn, is in 2020 meer geïnvesteerd in de transformatie van het sociaal domein: het afschalen van zorg waar dat mogelijk is en de inwoner en zijn/haar huishouden centraal stellen. De sociale basis en de wijkteams van Stichting WIJeindhoven in de eerste lijn vervullen daarin een belangrijke rol. Hoe meer inwoners passende ondersteuning en antwoorden op hun vragen vinden in de sociale basis en/of de wijkteams, hoe minder gebruik hoeft te worden gemaakt van specialistische – veelal duurdere – tweedelijns voorzieningen. Ondersteuning in de sociale basis en eerste lijn is daarbij vrij toegankelijk en dichtbij in de wijk of buurt georganiseerd.

In 2020 hebben we ons gericht op deze doorontwikkeling van de sociale basis, onder andere door de transformatieagenda verder vorm te geven. Deze agenda concentreert zich op drie speerpunten: vernieuwende samenwerkingen, vernieuwende financieringsconstructies en vernieuwende aanpakken om de beweging van 2e naar 1e naar 0e lijn vorm te geven. Daarnaast is de uitvoering van Stichting WIJeindhoven verder aangesloten op de behoefte van de stad, onder meer door het verbeterplan Jeugd van de Stichting WIJeindhoven te omarmen. Meer dan de helft van alle generalisten is Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) geregistreerd, waardoor zij beter in staat zijn gesteld verschillende vormen van ondersteuning en begeleiding te bieden aan gezinnen met kinderen. Corona heeft ook tot nieuwe uitdagingen binnen het subsidieproces geleid, zoals de uitvoering van de aanvullende noodmaatregelen voor maatschappelijke partners Sociaal domein. Het college van de gemeente Eindhoven heeft ook besloten om subsidie partijen in het sociaal domein niet af te rekenen op deze onvoorziene omstandigheden. Voor de periode dat organisaties aantoonbare hinder hebben van de maatregelen rondom Corona is het begrijpelijk dat ze de prestatieverplichtingen conform hun subsidieverplichting niet na kunnen komen. Met de uitvoering van aanvullende noodmaatregelen ondersteunden wij de buurthuizen en alle subsidiepartijen van het sociaal domein om hen te behouden voor de sociaal-maatschappelijke/culturele infrastructuur van de stad. Tegelijkertijd is de uitvoering van de verschillende opgaven uit het subsidieplan (Plan subsidies SD 2021 en verder) grotendeels doorgegaan. In 2020:

- zijn er voor het eerst een groot aantal subsidies voor meerdere jaren verleend;
- heeft de transformatie van dagbesteding plaatsgevonden, waarbij de 'basis dagbesteding' nu volledig gesubsidieerd wordt; zie daarvoor ook bij WMO;
- zijn een aantal subsidieregelingen aangepast, waardoor ze beter aansluiten bij de gewenste maatschappelijke effecten die we beogen;
- is de subsidiegids sterk verbeterd (en ingekort) ten opzichte van eerdere jaren;
- is er meer zicht op de effectiviteit van een aantal gesubsidieerde activiteiten.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Een krachtige sociale basis

Het versterken van de sociale basis is essentieel vanuit het idee dat een krachtige sociale basis met sterke algemene voorzieningen een alternatief kan zijn voor ondersteuning door de eerste en / of tweede lijn.

Versterken sociale basis

We zetten in op preventie (versterken van eigen kracht en informele ondersteuning) en substitutie (alternatieven voor 2e lijn). Dit doen we o.a. via inzet van verschillende subsidieregelingen en uitvoering van de transformatieagenda.

Benutten kracht sociale basis

Om het aantal verwijzingen naar (en het gebruik van) de sociale basis te stimuleren hebben we gewerkt aan de zichtbaarheid en vindbaarheid van activiteiten in de sociale basis bij verwijzers in de 1e lijn en partners in de 2e lijn. In 2020 hebben we om die reden de Steunwijzer geactualiseerd, inhoudelijk doorontwikkeld en opnieuw onder onze gesubsidieerde partners en medewerkers van het gemeentelijk servicebureau onder de aandacht gebracht.

Stimuleren van inwonersbetrokkenheid

Samen met de cliëntenraad Sociaal domein (CRSD) is aandacht gegeven aan cliëntparticipatie in nieuw perspectief. Uitgangspunt hierbij is meer directe betrokkenheid van inwoners bij beleidskeuzes. De CRSD is meer uitgenodigd aan de voorkant mee te denken bij nieuw beleid.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % inwoners met beperkte eigen kracht	8%	≤ 7%	7%
 % inwoners dat niet meedoet Ongewijzigd	4%	≤ 4%	4%
 % inwoners dat behoort tot de categorie meest geïsoleerd Realisatie is hoger dan begroot en hoger dan voorgaande jaren. Een mogelijke verklaring zou natuurlijk de situatie rondom corona en daaraan gerelateerde opgelegde maatregelen kunnen zijn.	7%	≤ 5%	9%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % inwoners doorverwezen naar sociale basis door Stichting WIJeindhoven (afschaling) Er is geen waarde in de begroting opgenomen. We baseren ons op de kwartaalcijfers van Stichting WIJeindhoven. Stichting WIJeindhoven registreert het percentage inwoners dat vanuit een lopend traject is afgeschaald naar de 0e lijn. Daar waar geen begeleiding door WIJeindhoven of een tweedelijnsaanbieder meer plaatsvindt, maar nog wel ondersteuning vanuit gesubsidieerde partijen. Het percentage is lager dan in 2019 doordat in 2019 is uitgegaan van het aantal aanmeldingen en in 2020 van het aantal lopende dossiers.	17%	nmb	10,7%
 % nieuwe meldingen dat door Stichting WIJeindhoven direct wordt afgehandeld door verwijzing naar sociale basis Het gaat hier om nieuwe meldingen die direct worden doorverwezen naar de sociale basis. De begrotingsnorm is ruimschoots gehaald.	53%	50%	71,29
 Oordeel cliëntenraad SD over betrokkenheid inwoners bij beleidsvorming Dit is niet uitgevraagd in 2020. In 2021 komen wij samen met de cliëntenraad met een uitvraagmodel waarmee we de realisatie structureel kunnen meten.	7,4	7	-

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Transformatieagenda: In 2020 liepen de reeds in 2019 gestarte projecten door. Ook zijn nieuwe projecten opgestart en is een plan gemaakt voor de doorontwikkeling van de transformatie. Dit plan moet nog bestuurlijk worden vastgesteld.
- In 2020 is de nieuwe subsidieregeling 'basisdagbesteding volwassenen' opgesteld en gepubliceerd: In de aanloop van deze algemene voorziening zijn initiatieven uit de sociale basis, zorgorganisaties (2e lijn) en WIJeindhoven actief betrokken bij de vormgeving (zie ook bij WMO).
- Impactmeting transformatieagenda: In 2020 heeft de impactmeting binnen de transformatieagenda een belangrijke rol gehad. Voor de transformatie sociaal domein is op basis van beschikbare inhoudelijke informatie over de activiteiten die plaatsvinden binnen de transformatieagenda een ToC (Theory of Change) uitgewerkt. Hiermee zijn tools ontwikkeld om scherper en beter te meten of projecten bijdragen aan de doelstellingen/indicatoren die we met de transformatieagenda willen bereiken. In 2020 heeft de impactmeting plaatsgevonden en zijn de resultaten o.a. gebruikt voor de plannen om de transformatieagenda door te ontwikkelen naar een breder transformatieprogramma.
- In 2020 heeft het CBS op verzoek van de gemeente zogenaamde inwonerprofielen jeugd opgesteld: Hierbij gaat het over welke kinderen een verhoogde kans hebben om in te stromen in tweedelijns jeugdhulp. Om deze profielen te gebruiken om het preventieve aanbod beter te richten is een vervolgonderzoek gestart. Ten aanzien van het jongerenwerk is de subsidiegids in 2020 aangepast en is veel gedetailleerder vastgelegd wat we verwachten van het jongerenwerk.
- Uitvoeringsprogramma diversiteit: in 2020 zijn verschillende activiteiten gestart, zoals o.a. een woningmarktonderzoek, communitylijst en verschillende plannen voor het organiseren van stadsgesprekken, publiekscampagne en het vernieuwen van de subsidieregeling m.b.t. diversiteit.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	27.241	27.669	24.698	2.971
Baten	-1.581	-2.048	-2.183	135
Mutatie reserves (TV 0.10)	-75	449	568	-119
Saldo	25.585	26.070	23.083	2.987

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vertraging onderhoud welzijnsaccommodaties	114	-	-88	26	incidenteel
Vanwege verduurzamingsmaatregelen en afspraken met huurders is het dagelijks- en planmatig onderhoud op welzijnsaccommodaties dit jaar vertraagd waardoor het onderhoudsbudget niet volledig is benut (€ 114.000). Voor het deel planmatig onderhoud wordt het niet bestede budget teruggestort in de reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed (€88.000).					
Subsidie gebiedsgericht werken	299	-	-	299	incidenteel
Er is voor 2020 € 195.000 minder subsidies aangevraagd (deadline voor de aanvragen was 01-10-2019). Een deel hiervan komt doordat er in 2 actiegebieden (Limbeek en Kruidenbuurt) geen buurtvereniging actief is. Voor deze gebieden is gebruik gemaakt van het budget voor de waardebonnen en kunnen eenmalige subsidies worden aangevraagd. Daarnaast is er gedurende 2020 een aantal bewonersorganisaties opgeheven en hebben zij hun subsidie voor 2020 teruggestort aan ons. Hierdoor is er uiteindelijk meer budget overgebleven.					
Initiatieven en activiteiten met maatschappelijke waarden: subsidiëren en anderszins faciliteren van initiatieven gericht op jeugd en jongeren in de sociale basis	778	-	-	778	incidenteel
De afwijking heeft deels (€ 489.000) betrekking op lagere kosten aan kinderopvang voor kinderen met een sociaal medische indicatie. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een beleidswijziging waarbij de indicatiestelling is verlegd van 2e lijnspartijen naar Stichting WIJ Eindhoven die dit binnen het bestaande subsidie bedrag realiseert. Voorts waren de kosten aan toezicht op kindercentra en peuteropvang (€ 208.000) lager dan begroot. In 2020 zijn er minder inspecties uitgevoerd dan begroot vanwege corona. Ten gevolge van de corona situatie hebben er ook minder jeugdvakantieweekactiviteiten plaatsgevonden. Op dit onderdeel is (€ 65.000) minder subsidie verleend dan begroot. Het resterende verschil (€ 16.000) wordt veroorzaakt door onderbesteding op diverse kleinere posten.					
Initiatieven en activiteiten met maatschappelijke waarden: subsidiëren van initiatieven gericht op de beweging 2-1-0	127	-	-	127	incidenteel
Binnen de subsidieregeling Versterken Sociale Basis is er per saldo € 112.000 minder subsidie uitgegeven dan voorzien. Reden: o.m. subsidieterugvorderingen (lagere vaststellingen) over voorgaande jaren.					
Innovatie en extra inzet in de sociale basis: Transformatieagenda sociale basis	-613	-	613	-	incidenteel
Door de raad is midden 2019 op het raadsdossier Transformatieagenda sociale basis 2019-2020 beslist. Projecten zijn in 2020 later opgestart dan eerder begroot daardoor zijn in het reserveringsdossier middelen gereserveerd naar 2021. Echter de eerder opgelopen achterstand is (eind 2020) flink ingelopen waardoor een nadeel is ontstaan in de exploitatie. Dit nadeel wordt gedekt uit de reserve, waardoor er per saldo geen resultaat is.					
Maatschappelijk ondersteuningsfonds welzijn, ter behoud van vitale zorginfrastructuur in coronatijd	767	-	-767	-	incidenteel
Met als doel om de sociaal maatschappelijke/culturele infrastructuur voor de stad te behouden is door de raad midden 2020 besloten om maatschappelijke partners van het sociaal domein tegemoet te komen in de huisvestingslasten. De daadwerkelijke ondersteuning op basis van ingediende aanvragen is hierbij € 767.000 achtergebleven bij de eerdere verwachting. Op basis van het reserveringsbesluit zijn de restant middelen van het fonds teruggestort in de saldireserve specifiek (coronamiddelen).					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Migratie	1.027	140	144	1.311	incidenteel
Het positieve resultaat van € 1,3 miljoen wordt vooral veroorzaakt door een overschot op de gemeentelijke BBBB-regeling van bijna € 1,2 miljoen. Conform het collegebesluit inzake de LVV 2020 worden BBBB uitgaven ten laste gebracht van het budget Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) dat gevormd is door de van het Rijk hiervoor ontvangen decentralisatie uitkering. Een groot deel van de gemeentelijke BBBB-middelen vallen hierdoor vrij. Daarnaast dragen met name twee niet gebudgetteerde baten (Divosa en AMIF subsidie) bij tot het uiteindelijke resultaat.					
Overig	472	-5	-21	446	incidenteel
SALDO	2.971	135	-119	2.987	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	1.937	918	925	-6
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	1.937	918	925	-6

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.2 Wijkteams

Tevredenheid over stichting WIJeindhoven

Generalisten van Stichting WIJeindhoven bieden ondersteuning aan de inwoners met hulpvragen in het sociaal domein. We willen dat inwoners tevreden zijn over de dienstverlening van Stichting WIJeindhoven en dat inwoners beter functioneren door de ondersteuning die zij krijgen.

Inzetten 1e lijn (Stichting WIJeindhoven) en versterken sociale basis

Met stichting WIJeindhoven zijn prestatie afspraken gemaakt. Voor 25% van alle Wmo hulpaanvragen en 50% van alle jeugdhulp aanvragen dient WIJeindhoven zelfstandig ondersteuning te bieden zonder aanvullende 2e lijnsvoorziening. In 2020 heeft WIJeindhoven op 45% van de Wmo vragen en 73,5 % van de jeugdhulpvragen zelfstandig ondersteuning geboden. Daarmee voldoen ze aan de afgesproken indicatoren. De resultaten die de sociale basis moeten versterken zijn echter wel achter gebleven op de begrote doelen. Door corona hebben verschillende activiteiten die gepland waren voor Buurt in Bloei niet kunnen plaatsvinden. Omdat de groepsactiviteiten in de wijken in het kader van Buurt in Bloei niet hebben kunnen plaatsvinden heeft de ondersteuning door Stichting WIJeindhoven veel meer individueel plaatsgevonden, onder andere door middel van raamgesprekken en wandelingen. Stichting WIJeindhoven heeft zich daarnaast actief ingezet in de ondersteuning van inwoners met Corona, of zij die in quarantaine moesten.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Inwonerstevredenheid eerste lijn	57%	≥ 64%	78%
78% van de bevraagde inwoners vindt de kwaliteit van de ondersteuning goed (41% helemaal mee eens, 37% mee eens). De gestelde indicator ligt lager, de afwijking is om die reden positief.			

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Totaal dossiers In 2020 hebben 31.717 dossiers de status 'actief' gehad bij Stichting WIJeindhoven. Dat wil zeggen dat in dat jaar ondersteuning heeft plaatsgevonden bij deze inwoners. Dit is hoger dan begroot omdat meer mensen de weg naar WIJeindhoven hebben gevonden. Op peildatum 31-12-2019 had WIJeindhoven 19.210 actieve dossiers onderhanden, dit is op 31-12-2020 18.071 dossiers. Stichting WIJeindhoven ziet, met name in de laatste maanden van 2020 een flinke stijging in het aantal nieuwe inwoners dat zich meldt.	19.210	27.500	31.717
 % van de doorgeleidingen van Stichting WIJeindhoven naar het Servicebureau dat leidt tot een indicatie tweede lijn Circa 90% van de afgeronde werkprocessen (aanvragen) is toegekend.	95%	95%	90%

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Monitoring resultaatafspraken: Stichting WIJeindhoven legt ieder kwartaal verantwoording af aan de gemeente op de vastgestelde resultaatafspraken. Dit doet zij door middel van een kwartaalrapportage. Wij sturen actief op de uitkomsten van de kwartaalrapportage door een intensieve samenwerking tussen het sociaal domein en Stichting WIJeindhoven, welke is vormgegeven door middel van een accountteam. Door deze aanpak kunnen wij eventuele afwijkingen snel opsporen en in gezamenlijkheid aanpakken.
- Optimaliseren processen WIJeindhoven en servicebureau: Door het optimaliseren van de processen tussen Stichting WIJeindhoven en het Servicebureau, krijgt de inwoner tijdig een passende indicatie en krijgen we meer grip op de tweedelijns-zorgkosten WMO en Jeugd. In 2020 is gewerkt aan het verbeteren van de samenwerkingsafspraken tussen WIJeindhoven en het Servicebureau, wat heeft geleid tot duidelijke procesafspraken en overdrachtsmomenten.
- Inzet generalisten: In 2020 zijn afspraken gemaakt over de rol en inzet van generalisten en/of specialisten in bepaalde trajecten. De afspraken zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst en het mandaatregister.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	33.090	30.908	30.877	31
Baten	0	0	0	0
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	0	0	0
Saldo	33.090	30.908	30.877	31

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Overig	31			31	incidenteel
SALDO	31	-	-	31	

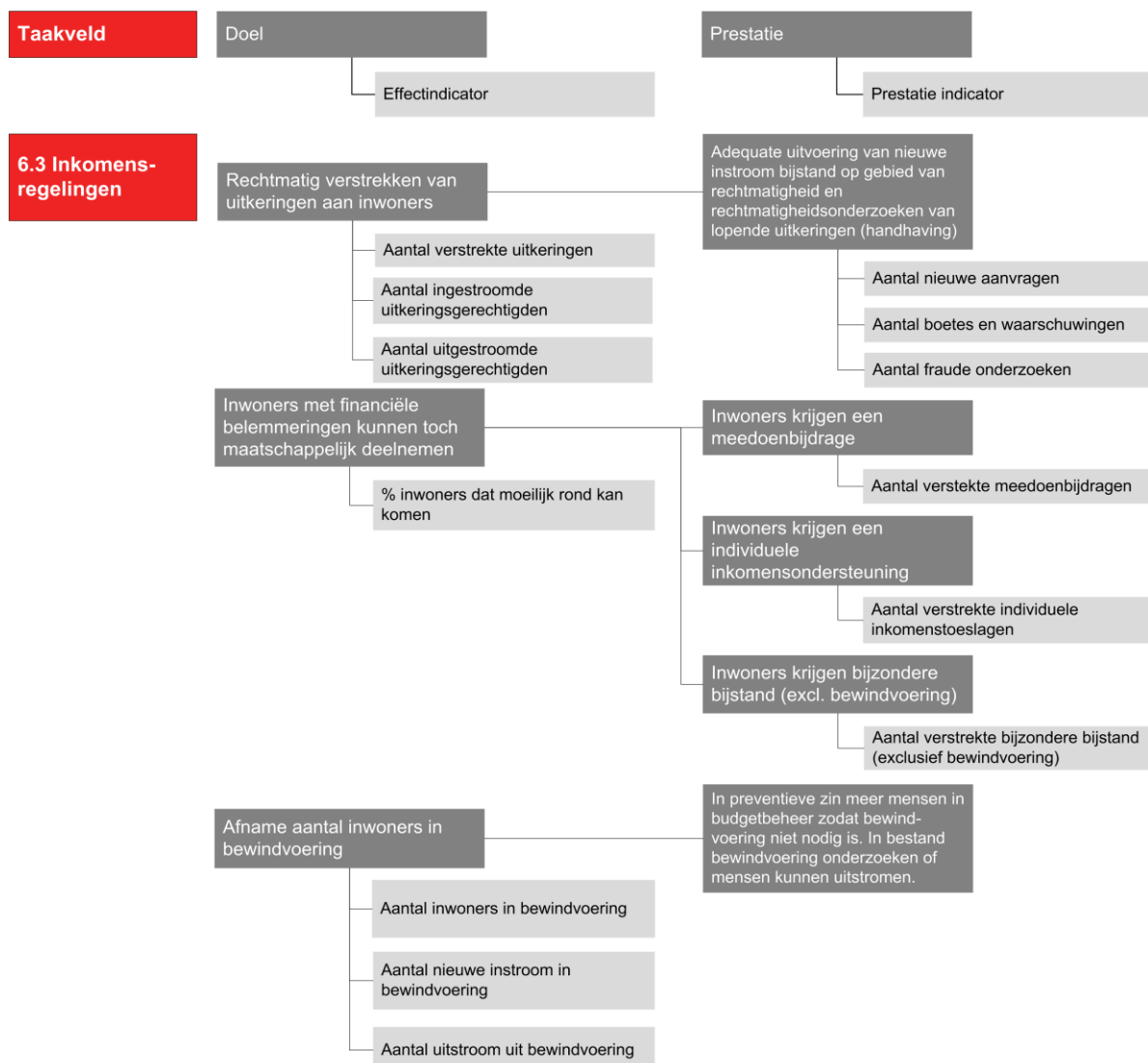
* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

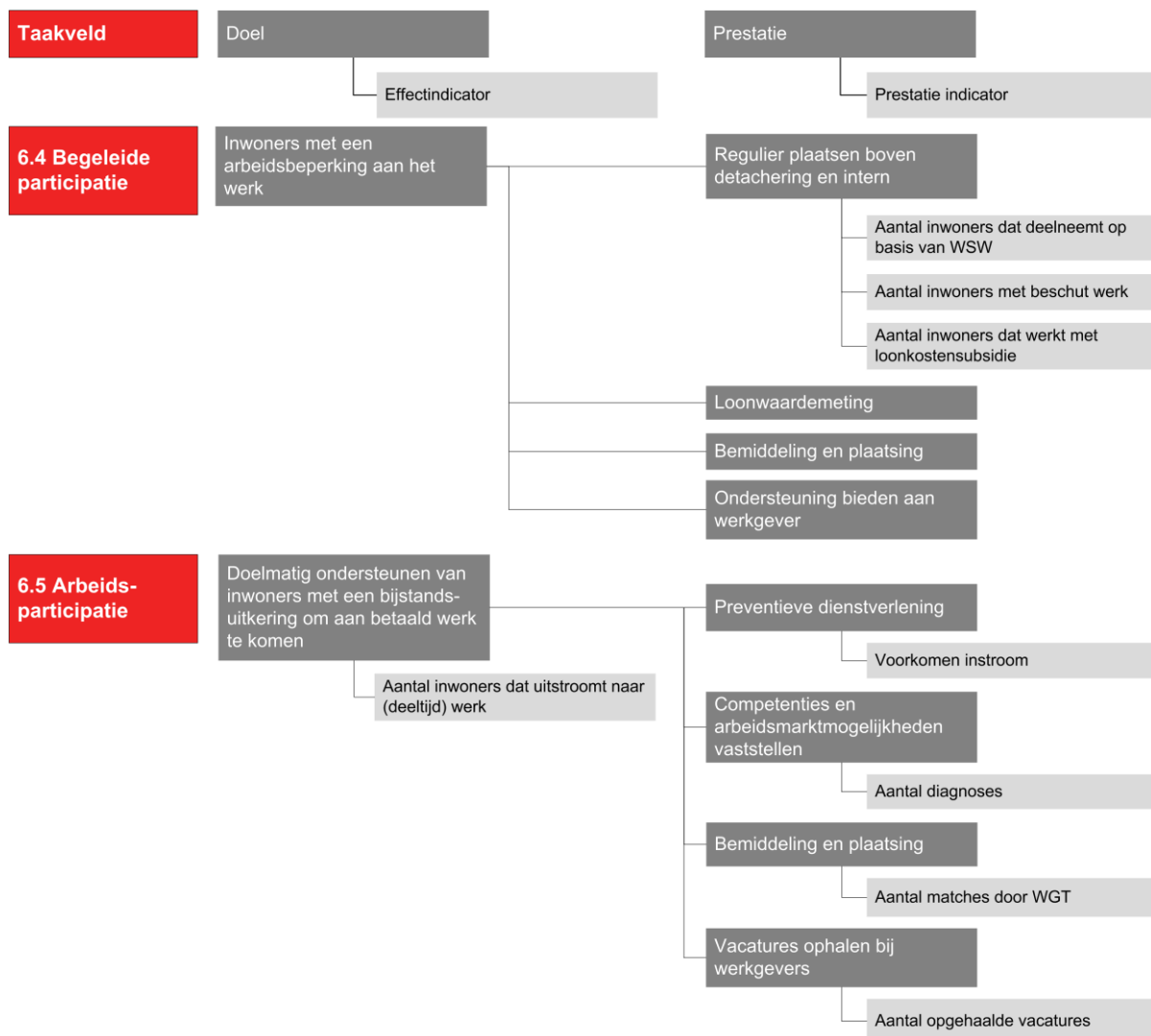

Werk en inkomen

Met ons arbeidsmarktbeleid sluiten wij aan op de behoefte van bedrijven, stimuleren we de economische ontwikkeling in onze regio en creëren we duurzame werkgelegenheid voor onze inwoners, zowel voor de boven- als de onderkant van de arbeidsmarkt. We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt en versterken de samenwerking tussen de ketenpartners, zoals Stichting WIJeindhoven, gemeente en Participatiebedrijf, zodat inwoners zonder werk zo snel mogelijk aan de slag kunnen of een traject krijgen om de stappen te zetten die nodig zijn om aan werk te komen. In 2020 zagen we als gevolg van de crisis de instroom in de bijstand toenemen en hebben veel ondernemers gebruik gemaakt van de Tozo-regeling. In samenspraak met publieke en private partners treffen we voorbereidingen om dienstverlening op het gebied van werk en inkomen via één voordeur aan te bieden aan ondernemers en werkzoekenden.

Mensen die nog niet aan het werk kunnen, ondersteunen wij met ons armoedebeleid. In 2020 is het onderzoek en het nieuwe beleidsplan 'armoede en schulden, een nieuw perspectief 2020-2014' afgerond. Er is een start gemaakt met de uitvoering van dit beleidsplan. De dienstverlening aan inwoners voor het aanvragen van een minimaregeling is bijvoorbeeld verbeterd. Ook is de samenwerking met WIJeindhoven en de Werkplaatsen Financien XL versterkt doordat de budgetcoaches structureel deel van onze dienstverlening zijn geworden. Er is een Geldkrant uitgebracht met relevante en actuele vragen rondom financiën.

6.3 Inkomensregelingen

Rechtmatig verstrekken van uitkeringen aan inwoners

Op grond van de Participatiewet hebben we bijstandsuitkeringen rechtmatig verstrekt aan inwoners.

Adequate uitvoering van nieuwe instroom bijstand op gebied van rechtmatigheid en rechtmatigheidsonderzoeken van lopende uitkeringen (handhaving)

Op grond van de Participatiewet hebben we invulling gegeven aan de poortwachtersrol, voor inwoners in een uitkering werden periodieke rechtmatigheidsonderzoeken uitgevoerd, mede op basis van signalen.

Inwoners met financiële belemmeringen kunnen toch maatschappelijk deelnemen

In 2020 is een ontwikkeltraject met de Kindfondsen gestart om meer kinderen beter te helpen. Dit traject zal in de loop van 2021 tot een ontwikkelplan voor de ondersteuning van kinderen in armoede leiden.

Inwoners krijgen een meedoenbijdrage

Met de meedoenbijdrage kunnen inwoners met een laag inkomen een vergoeding ontvangen voor maatschappelijke participatie. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de leeftijd. Het proces van de meedoenbijdrage is in 2020 vereenvoudigd zodat inwoners gemakkelijker een aanvraag kunnen doen. Er is een filmpje gemaakt hoe de meedoenbijdrage aan te vragen en met de Geldkrant is hier bekendheid aan gegeven.

Inwoners krijgen een individuele inkomensondersteuning

In 2020 is bij de uitvoering van het nieuwe beleidsplan armoede en schulden onder meer ingezet op betere toegang tot regelingen en gerichtere communicatie. Het geeft aan dat we mensen in langdurige armoede beter bereiken maar dat de langdurige armoede niet afneemt. De effecten van corona verwachten we hierin de komende jaren ook terug te gaan zien.

Inwoners krijgen bijzondere bijstand (excl. bewindvoering)

Voor specifieke noodzakelijke kosten hebben inwoners via de bijzondere bijstand een vergoeding gekregen.

Afname aantal inwoners in bewindvoering

In 2020 hebben we een start gemaakt door de vaststelling van het nieuwe beleidsplan armoede en schulden. De aanpak van bewindvoering wordt in 2021 verder uitgerold.

In preventieve zin meer mensen in budgetbeheer zodat bewindvoering niet nodig is. In bestand bewindvoering onderzoeken of mensen kunnen uitstromen.

In samenwerking met onze ketenpartners wordt de route van bewindvoering zoveel als mogelijk alleen gevolgd als dit nodig is. De noodzakelijke veranderingen hiervoor zijn in 2020 nog niet gerealiseerd maar volgen, conform het beleidsplan armoede en schulden, in 2021.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal verstrekte uitkeringen Als gevolg van corona is het aantal participatiewet-gerechtigden hoger dan begroot	6.245	6.400	6.476
Aantal ingestroomde uitkeringsgerechtigden De instroom is lager dan begroot omdat we meer op preventie ingezet hebben zodat minder mensen bijstandsafhankelijk worden	1343	1.800	1.575
Aantal uitgestroomde uitkeringsgerechtigden Vanwege de corona-crisis is de uitstroom lager dan begroot.	1583	1.702	1.344
% inwoners dat moeilijk rond kan komen Dit percentage is gebaseerd op de in 2020 gehouden inwonersenquête waar gevraagd is naar de beleving rondom financiën. De verwachting is dat dezelfde vraag in 2021 (door de effecten van corona) tot een ander beeld zal leiden.	10%	9%	8%
Aantal inwoners in bewindvoering We zien een lichte toename van het aantal inwoners dat onder bewind staat. De effecten van corona zullen hier in beperkte mate al een rol in vervullen. We gingen uit van een lichte daling omdat de verwachting was dat in 2020 het landelijk adviesrecht (gemeenten adviseren de rechtbank om wel/geen onderbewindstelling toe te kennen) zou worden ingevoerd.	2.404	2.750	2.957

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Dit is verschoven naar 2021. Bovendien is in het nieuwe beleidsplan armoede en schulden de herijking van bewindvoering naar 2021 verplaatst.			
 Aantal nieuwe instroom in bewindvoering De instroom is hoger dan geprognosticeerd. Redenen daarvoor zijn de effecten van corona, de uitstel van de invoering van het Adviesrecht voor gemeenten. Conform de planning van het beleidsplan staat het onderzoek naar bewindvoering in 2021 op de agenda.	325	150	342
 Aantal uitstroom uit bewindvoering De uitstroom is lager dan geprognosticeerd. Redenen daarvoor zijn de effecten van corona, de uitstel van de invoering van het Adviesrecht voor gemeenten. Conform de planning van het beleidsplan staat het onderzoek naar bewindvoering in 2021 op de agenda.	87	200	87
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal nieuwe aanvragen Er zijn meer aanvragen ingediend dan begroot. Maar veel aanvragen zijn vervolgens weer ingetrokken op verzoek van de aanvrager of zijn niet compleet ingediend.	-	2.100	3.175
 Aantal boetes en waarschuwingen Het aantal boetes bedroeg 106 en het aantal waarschuwingen 87. In 2019 is het boeteproces verbeterd waardoor er een reductie heeft plaatsgevonden van het aantal boeteprocessen maar waarbij wel effectiever en efficiënter gewerkt is. Dit heeft geleid tot een lager aantal boeten en waarschuwingen. Het aantal boeten en waarschuwingen in de begroting is te hoog gebleken.	-	600	193
 Aantal fraude onderzoeken Het aantal onderzoeken ligt iets lager dan begroot. Dit heeft te maken met een procesverbetering van het boeteproces dat sinds 2019 in gang is gezet. Hierdoor worden signalen effectiever en efficiënter opgepakt.	-	600	527
 Aantal verstrekte meedoenbijdragen Het aantal verstrekkingen voor de meedoenbijdrage is licht gedaald. Eind 2020 is het proces voor aanvraag vereenvoudigd en toegankelijker gemaakt. Ook is door middel van communicatie (Geldkrant/filmpjes) bekendheid hieraan gegeven. Het mogelijke effect daarvan zal vooral in de eerste helft 2021 zichtbaar zijn.	11.218	12.500	11.011
 Aantal verstrekte individuele inkomenstoeslagen In 2020 is bij de uitvoering van het nieuwe beleidsplan armoede en schulden onder meer ingezet op betere toegang tot regelingen en gerichtere communicatie. Het geeft aan dat we mensen in langdurige armoede beter bereiken maar dat de langdurige armoede niet afneemt. De effecten van corona verwachten we hierin de komende jaren ook terug te gaan zien.	3.555	3.900	4.041
 Aantal verstrekte bijzondere bijstand (exclusief bewindvoering) Bij de begroting 2020 is per abuis het aantal verstrekte bijzondere bijstand inclusief bewindvoering opgenomen. Dit waren er 2.000. Voor de realisatie 2020 betekent dit dat dit in lijn ligt met de prognose (4.300-2.000 is 2.300, realisatie is 2.261)	2.088	4.300	2.261

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- De resultaten van het onderzoek Armoedebeleid en Schuldhulpverlening en de mogelijke aanbevelingen die hieruit volgen: Er is voor vier jaar (2020-2024) een beleidsplan armoede en schulden opgesteld dat in juli 2020 door de raad is vastgesteld. In de jaarlijkse planning staat wat er in dat jaar is gerealiseerd. Enkele projecten die in 2020 zijn gerealiseerd:
- Betere samenwerking tussen WIJ Eindhoven en de gemeentelijke uitvoering van schulddienstverlening: bijvoorbeeld door het inregelen van het driegesprek met WIJ Eindhoven, gemeente en inwoner en door duidelijke afspraken te maken over de stabilisatiefase.

- Ontwikkeling van een dashboard armoede en schulden: Inregelen van vroegsignalering zodat signalen van beginnende schulden snel opgepakt worden. De Werkplaatsen Financiën XL zijn in 2020 verder geprofessionaliseerd. De budgetcoaches zijn structureel onderdeel geworden van de financiële dienstverlening aan onze inwoners. De werkprocessen voor het aanvragen van minimaregelingen zijn vereenvoudigd zodat de aanvraag sneller en gemakkelijk is geworden.
Er is een breed communicatietraject gevoerd om bekendheid te geven aan de veranderingen, zoals vroegsignalering en toegankelijkheid van regelingen, bijvoorbeeld door het uitgeven van een geldkrant en het maken van filmpjes voor het aanvragen van minimaregelingen.
- 1% Beter presteren dan landelijk: De gemeente Eindhoven heeft de ambitie om 1% beter te presteren dan landelijk met betrekking tot de mutatie van het aantal verstrekte uitkeringen. Richting kadernota zal deze ambitie in 2021 herijkt worden.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	130.936	162.562	162.276	286
Baten	-110.535	-139.656	-142.317	2.661
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-2.525	-2.525	0
Saldo	20.401	20.381	17.434	2.947

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Armoederegelingen De uitgaven zijn € 175.000 lager uitgevallen dan begroot doordat er minder is uitgegeven aan Bijzondere Bijstand en de Meedoenbijdrage en er meer is uitgegeven aan de Collectieve Zorgverzekering en de Individuele Inkomensvoet. In het jaar 2020 hebben we a.g.v. corona geen (grote) toename in hulpvragen en uitgaven gezien. Dit is in lijn met het landelijke beeld. De gerealiseerde inkomsten zijn € 115.000 hoger dan begroot door het terugvorderen van uitbetalingen Bijzondere Bijstand, het aflossen van verstrekte leningen Bijzondere Bijstand en de compensatie vanuit de Voorziening Dubieuze Debiteuren ten gevolge van oninbare vorderingen.	175	115	-	290	incidenteel
Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ) Vanaf januari 2020 is een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden te zien. In januari bedroeg dit aantal 43, in december 23. De coronamaatregelen hebben tot gevolg dat zelfstandigen een beroep doen op de TOZO-regeling i.p.v. de BBZ. Ondanks de compensatie vanuit de Voorziening Dubieuze Debiteuren ten gevolge van oninbare vorderingen zijn de gerealiseerde inkomsten lager dan begroot door lagere ontvangsten van het terugvorderen van verstrekkingen Levensonderhoud en het aflossen van verstrekte leningen Bedrijfskapitaal.	993	-256	-	737	incidenteel
Buizezzclub De informatievergaring door de uitvoerende externe partij, bleek lastig waardoor er maar één rapportage, die aanleiding is voor de facturatie, heeft plaatsgevonden. Wel zijn alle groepen gestart. Het rendement is lager dan geschat.	219	-	-	219	incidenteel
Loonkostensubsidie In verband met het corona effect is het aantal externe plaatsen veel lager dan begroot. (totale eindstand was geraamd op 561, realisatie is 523) Dit levert een voordeel op van € 1.350.000.	1.349	-	-	1.349	incidenteel
Voorziening dubieuze debiteuren In 2020 heeft er een opschoningsactie debiteuren plaatsgevonden waardoor veel vorderingen zijn afgeboekt ten laste van de voorziening dubieuze debiteuren. Dit heeft ertoe geleid dat er een extra dotatie in de voorziening moet plaatsvinden van € 1.600.000.	-1.619	-	-	-1.619	incidenteel
Apparaatskosten Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering).	-115	-	-	-115	incidenteel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Participatiewet	-5	-183	-	-188	incidenteel
Als gevolg van de corona maatregelen en het effect op de werkgelegenheid zien we dat ons uitkeringenbestand harder is gestegen dan geraamd. In 2020 is het bestand met 231 gestegen, begroot was 98. Bij de 2e turap is de begroting hierop al aangepast. De ontwikkelingen in de laatste maanden en het feit dat de ontvangsten van de openstaande vorderingen lager zijn dan begroot leveren nog een geringe nadelige afwijking op van € 188.000.					
TOZO	-627	3.351	-	2.724	incidenteel
De TOZO-regeling (Tijdelijke inkomensondersteuning zzp' ers) is 'neutraal' begroot met gelijke baten en lasten ter grootte van € 29.341.000. Voor wat betreft de verstrekkingen is de realisatie ook budgettair neutraal omdat dit 100% vergoed wordt door het Rijk. In de baten van € 29.341.000 zit ook een bedrag voor uitvoeringskosten van € 3.900.000. Hiervoor hadden we in de begroting een bedrag van € 3 miljoen geraamd onder personeelslasten. Mede daardoor ontstaat hier een voordeel van € 2.700.000 miljoen. We verwachten voor de afwikkeling van Tozo 1,2 en 3 ook nog in 2021 budget nodig te hebben. Daarom stellen wij voor om dit voordeel middels resultaatbestemming over te hevelen naar 2021.					
BUIG baten	-	-366	-	-366	incidenteel
Per abuis is de BUIG bate te hoog geraamd als gevolg van de BBZ wetswijziging. Dit levert een nadeel op van € 366.000					
Overig	-84	-	-	-84	
SALDO	286	2.661	-	2.947	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	0	0	-7	7
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	0	0	-7	7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.4 Begeleide participatie

Inwoners met een arbeidsbeperking aan het werk

Inwoners met een arbeidsbeperking (die niet 100% van het wettelijk minimumloon kunnen verrichten) hebben betaald werk verricht via de Wsw, via loonkostensubsidie of via beschut werk. Sinds de invoering van de Participatiewet is de Wsw een afbouwregeling. Werken via loonkostensubsidie en beschut werk zijn in opbouw.

Regulier plaatsen boven detachering en intern

We hebben de ambitie om zoveel mogelijk mensen in een zo reguliere mogelijke werkomgeving te plaatsen. Dus we hebben zoveel mogelijk werknemers geplaatst in een reguliere werksetting als dit kan. Als dit vooralsnog niet mogelijk bleek, vond plaatsing via detachering plaats of intern bij Ergon.

Loonwaardemeting

Op basis van de Participatiewet vond bij plaatsing met loonkostensubsidie en beschut werk een periodieke loonwaardemeting plaats. Op grond van de vastgestelde loonwaarde van de medewerker werd de hoogte van de loonkostensubsidie voor de werkgever bepaald als compensatie voor het verlies aan productiviteit.

Bemiddeling en plaatsing

Bijstandsgerechtigden worden bemiddeld en geplaatst op de arbeidsmarkt. Indien nodig worden hierbij (tijdelijke) voorzieningen richting werkgever en werknemer ingezet (zoals begeleiding).

Ondersteuning bieden aan werkgever

Voor werkgevers die bijstandsgerechtigden in dienst namen, zijn specifieke voorzieningen ingezet die nodig zijn om plaatsing mogelijk te maken, zoals loonkostensubsidie, jobcoaching en een no/low-riskpolis.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal inwoners dat deelneemt op basis van WSW Er zijn minder mensen uit de Wsw gestroomd dan gepland. Dit is een autonome ontwikkeling waar we geen invloed op hebben. De Wsw is een afbouwregeling waarbij er in 2020 minder mensen met pensioen zijn gegaan of anderszins uit een Wsw-dienstverband zijn gestroomd.	1.192	1.010	1.113
 Aantal inwoners met beschut werk Vanwege de COVID-19 crisis zijn er minder beschut werk banen gerealiseerd. Ook zien we dat het aantal indicaties achterblijft dat door het UWV wordt afgegeven.	47	66	59
 Aantal inwoners dat werkt met loonkostensubsidie Het aantal mensen dat werkt met loonkostensubsidie is iets lager dan gepland. Reden hiervoor is de COVID-19 crisis waardoor minder werk beschikbaar is voor deze doelgroep.	381	495	464

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Werkomgeving mensen met een arbeidsbeperking: Het zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking in een zo regulier mogelijke werkomgeving te werk stellen.
- Faciliteren werkgevers: Het daar waar nodig faciliteren van werkgevers die mensen met een arbeidsbeperking in dienst nemen via het inzetten van specifieke voorzieningen zoals jobcoaching.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	33.569	39.995	37.079	2.916
Baten	0	-2.900	0	-2.900
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-2.554	-2.554	0
Saldo	33.569	34.541	34.525	16

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
WSW Per abuis is er bij de 2e turap een begrotingswijziging gemaakt die de lasten en baten kant van de WSW bijdrage aan Ergon (GRWRE) verhoogd heeft met € 2,9 miljoen. Dit bedrag had echter betrekking op corona- maatregelen die binnen GRWRE genomen zijn om het exploitatie tekort per eind 2020 beperken en had dus niet binnen onze begroting moeten landen.	2.900	-2.900	-	-	incidenteel
Overig	16	-	-	16	
SALDO	2.916	-2.900	-	16	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelmatig ondersteunen van inwoners met een bijstandsuitkering om aan betaald werk te komen

Op basis van de ontbrekende kennis en vaardigheden van de bijstandsgerechtigde om betaald werk mogelijk te maken, werd een individueel arrangement ontwikkeld waarin het aanleren van de ontbrekende vaardigheden centraal staat. Hierin kunnen zowel trajecten bij het Participatiebedrijf als externe (private) trajecten worden ingezet.

Preventieve dienstverlening

De dienstverlening op het gebied van werk heeft zo snel mogelijk na de uitkeringsaanvraag plaatsgevonden en de focus lag op het verkrijgen van betaald werk.

Competenties en arbeidsmarktmogelijkheden vaststellen

Van alle nieuwe instroom en de huidige bijstandsgerechtigden werden de talenten en competenties in beeld gebracht via het systeem van Competensys. Hierin werd onder meer ingezoomd op opleiding, werkervaring, werknemerschap, sociale vaardigheden, plaatsbaarheid en loonwaarde/inzetbaarheid.

Bemiddeling en plaatsing

Bijstandsgerechtigden werden bemiddeld en geplaatst waarbij indien noodzakelijk (tijdelijke) voorzieningen aan werkgevers en bijstandsgerechtigden worden ingezet. Zo is in 2020 de Werkcheque ingezet voor werkgevers die een bijstandsgerechtigde voor minimaal 6 maanden in dienst nam (met de intentie om een vervolg arbeidsovereenkomst aan te bieden) en waarbij de werkgever met de subsidie extra begeleiding kon inzetten en een compensatie voor de inwerkperiode geboden is.

Daarnaast wordt in het kader van het EU-project PassportforWork ingezet op vernieuwing van het arbeidsmarktinstrumentarium.

Dit is een innovatief arbeidsmarktproject -onderdeel van het Collegeprogramma, dat zich focust op het innoveren van de arbeidsmarkt en arbeidsmarktinstrumentarium. Deze tool wordt door 10 partners in gezamenlijkheid ontwikkeld. Dit vergemakkelijkt het voor werkzoekenden en werkenden om te kunnen migreren naar (nieuw) werk. De focus ligt daarbij nu op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Via een laagdrempelige en vernieuwende manier worden daarbij de hard en vooral de soft skills op een gestandaardiseerde wijze in beeld gebracht (skillsprint). In 2020 is een 1e prototype opgeleverd. Eind 2020 is gestart om te onderzoeken of Passportforwork gekoppeld kan worden aan Competensy.

Vacatures ophalen bij werkgevers

We hebben vacatures opgehaald bij werkgevers en bemiddelden onze werkzoekenden hierop. Ook ontwikkelden we werkgelegenheidsprojecten waarbij meerdere werkzoekenden bij een werkgever geplaatst konden worden.

Effect-indicatoren

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal inwoners dat uitstroomt naar (deeltijd) werk	591	800	612
Het aantal mensen dat in deeltijd werkt is lager dan begroot. Het is gedurende het jaar gedaald van ruim 700 naar ruim 600. De reden is hiervan is corona.			

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Voorkomen instroom Er is veel aandacht besteed aan de kansen en mogelijkheden van de mensen die door de crisis werkloos zijn geworden, met name bij jongeren. Aan hen is ander (tijdelijk) werk aangeboden in sectoren die niet getroffen zijn door de crisis of zelfs gegroeid zijn.	-	300	545
 Aantal diagnoses Er zijn totaal 1.879 aanmeldingen gedaan bij het Participatiebedrijf waarvan 97% een diagnose heeft gehad.	-	2.100	1.822
 Aantal matches door WGT Het aantal matches van het werkgeversteam (WGT) is fors lager vanwege corona.	-	600	352
 Aantal opgehaalde vacatures Waarvan een deel unieke vacatures en een deel permanente instroommogelijkheden voor grote ondernemers (zoals DAF en United Consumers) en instroommogelijkheden in zorg, schoonmaak, logistiek en klantenservice	-	1500	1.676

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Voorkomen dat inwoners afhankelijk worden van een uitkering: Daar waar dit wel noodzakelijk is de periode van bijstandsafhankelijkheid zo kort mogelijk maken.
- Talenten en competenties in beeld: Van zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden de talenten en competenties in beeld krijgen, zodat zij bemiddeld kunnen worden naar geschikte functies

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	13.166	18.935	13.773	5.162
Baten	-750	-3.710	-1.147	-2.563
Mutatie reserves (TV 0.10)	640	-300	575	-875
Saldo	13.056	14.925	13.200	1.725

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Begeleidingsvergoeding Loonkostensubsidie	368	-	-	368	incidenteel
In verband met het corona effect is het aantal externe plaatsen veel lager dan begroot. (totale eindstand was geraamd op 561, realisatie is 523) Dit levert een voordeel op van € 368.000.					
Re-integratietrajecten	787	-	-	787	incidenteel
De inzet van re-integratie trajecten (door het participatiebedrijf) blijft achter bij de raming als gevolg van corona. Het aantal private trajecten blijft ook achter bij de verwachting. Hier moet een verbeteringslag bij het Participatiebedrijf gemaakt worden, het onderzoek naar de effecten van deze trajecten zal handvatten bieden om te verbeteren.					
Individuele studietoelagen	406	-	-	406	incidenteel
Een deel van dit budget blijft onbenut omdat er minder aanvragen zijn van arbeidsbeperkte studenten die geen baan kunnen vinden. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door onder andere onbekendheid met deze regelgeving.					
Inkomende provinciale subsidies	645	-645	-	-	incidenteel
Als gevolg van de corona pandemie blijven de uitgaven achter. De bestedingen voor het laatste jaar 2021 worden gedekt door de provinciale subsidies. De subsidieperiode loopt tot medio 2021.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Projecten maatschappelijk nut Bij de projecten maatschappelijk nut kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Het gaat hier met name om Europese projecten waarbij de definitieve afronding in 2021 en 2022 plaatsvindt.	2.665	-1.790	-875	-	incidenteel
Werkcheque Dit betreft een goed instrument om niet-arbeidsbeperkte mensen aan de slag te helpen, echter vanwege de corona crisis minder benut dan begroot.	143	-	-	143	incidenteel
Overig	148	-128	-	20	
SALDO	5.162	-2.563	-875	1.724	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

WMO & Jeugd

Het streven is dat zoveel mogelijk inwoners ondersteuning dichtbij in hun buurt of wijk kunnen vinden, in de sociale basis of de eerstelijns wijkteams van Stichting WIJeindhoven. Wanneer dit ontoereikend is, vindt toegang plaats naar geïndiceerde voorzieningen in de tweede lijn zoals specialistische jeugdhulp, ambulante begeleiding (Wmo en Jeugd), beschermd wonen of maatschappelijke opvang. Daarnaast bieden we eenvoudige ondersteuning waarmee het mogelijk wordt gemaakt dat inwoners langer en zelfstandiger thuis kunnen wonen. Denk daarbij aan woningaanpassingen, mobiliteitshulpmiddelen, vervoersvoorzieningen of huishoudelijke ondersteuning.

In 2020 hebben we de hiaten in het beleid rondom huishoudelijke ondersteuning opgelost.

De uitvoering van het toegangsproces vindt plaats door de samenwerking tussen Stichting WIJeindhoven en het Servicebureau. Daar waar WIJeindhoven met de inwoner onderzoekt welke vormen van ondersteuning in de sociale basis of de eerste lijn passend zijn, beoordeelt het servicebureau de noodzaak tot en het type voorziening in de tweede lijn. In 2020 hebben wij gewerkt aan het verbeteren van deze samenwerking waardoor de inwoner sneller en beter geholpen is.

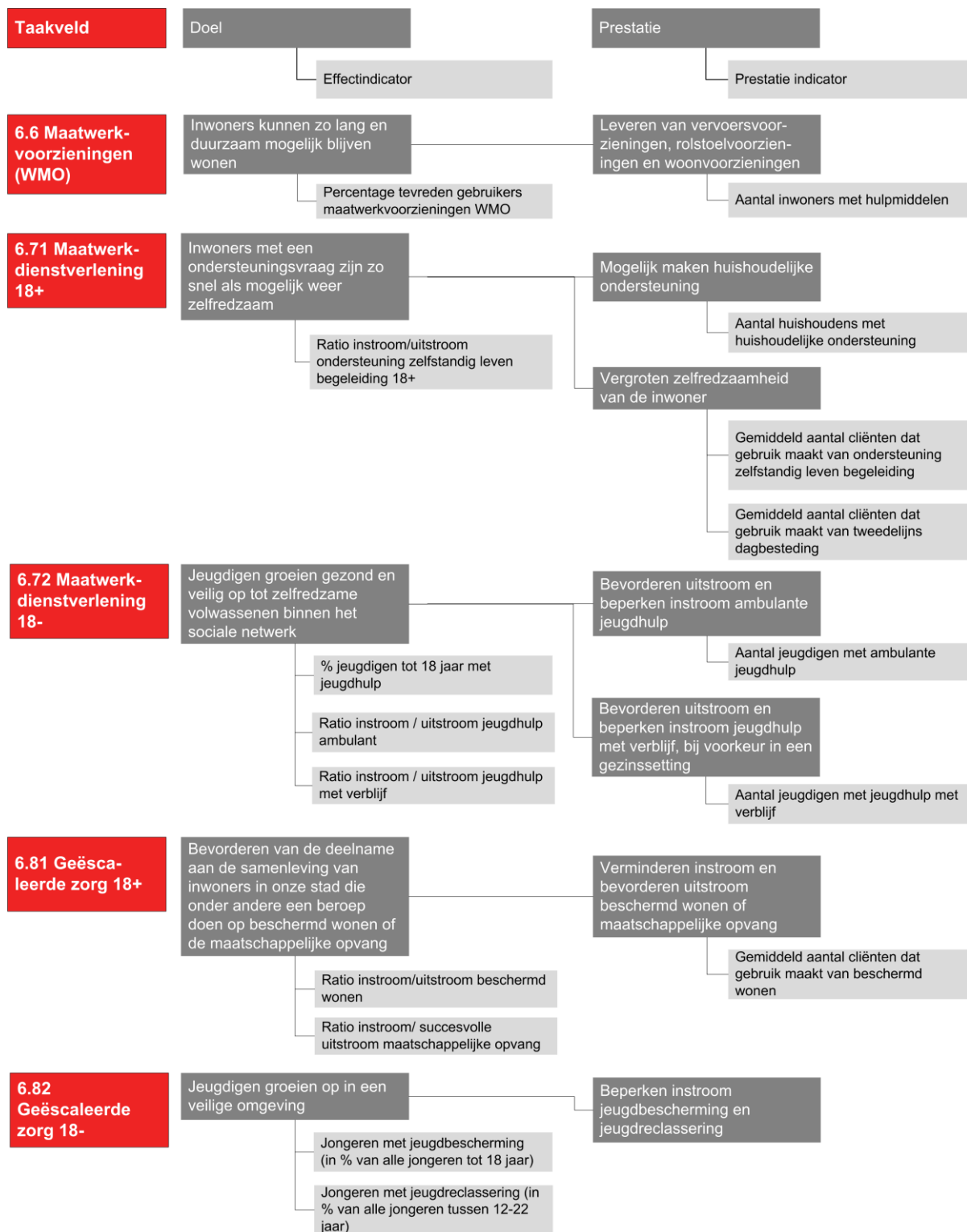
In 2020 hebben wij ons ook voorbereid op de nieuwe contractering voor Wmo en Jeugdzorg per 2021. Door corona is dit traject uitgesteld tot 1 januari 2022. Belangrijk was rust creëren zodat zorgaanbieders in 2020 de zorg konden blijven bieden aan inwoners die nodig was. De contracten zijn daarom verlengd voor 2021 en de doorontwikkeling van de mono - multi aanpak en de nieuwe inkoop vinden in 2021 plaats. In de tussenliggende periode hebben we de ondersteuning geboden die nodig is. Tijdens de eerste lockdown hebben we gezien dat het aantal nieuwe aanmeldingen constant bleef. Een grote stijging (boeggolf) is in 2020 uitgebleven. We zien echter wel dat de trajecten minder succesvol waren, waardoor er minder uitstroom heeft plaatsgevonden. Vanwege de uitzonderlijke situatie zijn wij coulant omgegaan met verlengingen van indicaties.

De transformatie van de dagbesteding naar 'basisdagbesteding' (collectieve voorziening) en een 'maatwerkdagbesteding' (aanbesteding) heeft in 2020 tot concrete subsidieafspraken geleid. Twaalf partijen gaan op circa 30 locaties vanaf 2021 aan de slag met het bieden van basisdagbesteding als collectieve voorziening aan verschillende doelgroepen. De aanbesteding van de 'maatwerkdagbesteding' is met een jaar uitgesteld tot 1 januari 2022.

Wij hebben verder gewerkt aan de implementatie van de nieuwe visie op de maatschappelijke opvang en de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen. De regionale samenwerking op het gebied van Beschermd Wonen heeft ertoe geleid dat in december 2020 in alle colleges van de regio Eindhoven het regioplan Doordecentralisatie Beschermd Wonen is vastgesteld.

Dit geeft richting voor de verdere invulling van de Doordecentralisatie, zoals het beoogde zorglandschap, nieuwe regionale samenwerkingsafspraken en de nieuwe inkoop van Beschermd Wonen per 1 januari 2023.

De financiële resultaten van wmo en jeugd laten een divers beeld zien, bij wmo hebben we een incidenteel voordeel van € 11,8 mln. Dit wordt veroorzaakt doordat de begroting was gebaseerd op hogere aantallen uit het verleden (begroting 2021 is hierop aangepast) alsmede de invoering van het abonnementstarief leidt in de realisatie vooralsnog niet tot hogere instroom. Ook uit de jaarrekening 2019 bleek reeds een overschot op WMO. Wij hebben in 2020 de begroting tussentijds niet aangepast omdat we door corona (meerkostenregeling en omzetgarantieregeling) onvoldoende inzicht hadden op de gevolgen voor 2020. De begroting in 2021 hebben we wel structureel verlaagd mede om ruimte te creëren voor nieuwe opgaven. Bij Jeugd daarentegen zien we een nadeel van € 3,5 mln. Conform landelijk beeld is hier mogelijk sprake van een structureel tekort bij jeugd. Dit heeft onder andere te maken met niet gecontracteerde zorg (verwijzers kiezen vaak aanbieders waar wij geen contract mee hebben afgesloten), landelijke producten en hogere indicaties met soms duurdere producten. Het blijkt in de praktijk lastig om beheersmaatregelen goed te kunnen effectueren.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Inwoners kunnen zo lang en duurzaam mogelijk blijven wonen

Wij ondersteunen inwoners door middel van mobiliteitshulpmiddelen, woningaanpassingen zodat zij zelfstandig veilig thuis kunnen wonen.

Leveren van vervoersvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en woonvoorzieningen

Wij verstrekken WMO voorzieningen zoals mobiliteitshulpmiddelen en woningaanpassingen. We leveren hiermee een bijdrage aan het participerend vermogen van de inwoner om middels eigen kracht en eigen regie langer thuis te kunnen blijven wonen en actief mee te kunnen doen in de samenleving.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Percentage tevreden gebruikers maatwerkvoorzieningen WMO 76% van de inwoners geeft aan tevreden te zijn met de ondersteuning die is geboden. Dit is een stijging van 5% ten opzichte van een jaar eerder.	71%	77%	76%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal inwoners met hulpmiddelen Het aantal inwoners met hulpmiddelen is conform begroting. De individuele kosten zien wij echter stijgen vanwege inzet duurdere voorzieningen.		4.126	4.089

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Continuering zorgvraag: In 2020 hebben wij er door middel van goede afspraken met onze verschillende leveranciers, partners en (zorg) aanbieders, voor gezorgd dat het bieden, repareren van hulpmiddelen, zorg en ondersteuning zoveel mogelijk is gecontinueerd.
- Monitoring uitvoering beleid: Wij monitoren door middel van cliëntervaringsonderzoek, klachtenregistraties en contractmanagement de uitvoering van beleid en stellen dit waar nodig bij.
- In 2020 is uitvoering gegeven aan het contract hulpmiddelen: We hebben inwoners geholpen met het bieden van individuele mobiliteitsoplossingen (rolstoel, elektrische rolstoel, scootmobiel e.d.). Onder andere door corona zijn verdere ontwikkelingen op het gebied van collectieve voorzieningen niet opgepakt.

Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	6.443	6.421	7.929	-1.508
Baten	0	0	-6	6
Saldo	6.443	6.421	7.923	-1.502

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Woonvoorzieningen De begroting is gebaseerd op de realisatie van enkele jaren geleden. Inmiddels wordt vanwege de vergrijzing en het feit dat inwoners langer thuis wonen in toenemende mate een beroep gedaan op relatief dure voorzieningen. De begroting 2022 is hierop aangepast.	-1.185	-	-	-1.185	structureel
Vervoersvoorzieningen Het structurele beroep dat wordt gedaan op vergoedingen voor het gebruik van eigen auto en tegemoetkomingen voor andersoortig vervoer leiden tot	-213	-	-	-213	structureel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
een overschrijding van € 83.000. Daarnaast worden voorzieningen buiten de Lumpsum contracten voor mobiliteitsvoorzieningen verstrekt waardoor een overschrijding optreedt van € 120.000.					
Overig	-110	6	-	-104	incidenteel
SALDO	-1.508	6	-	-1.502	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Inwoners met een ondersteuningsvraag zijn zo snel als mogelijk weer zelfredzaam

Inzet van tweedelijns ondersteuning heeft bijgedragen aan het vergroten van de zelfredzaamheid van de inwoner, waarbij maatschappelijke participatie en het onderhouden en opbouwen van een sociaal netwerk belangrijke elementen waren.

Mogelijk maken huishoudelijke ondersteuning

We geven inwoners de noodzakelijke ondersteuning zodat zij kunnen wonen in een schoon en leefbaar huis. Wij kennen de huishoudelijke ondersteuning desgevraagd toe in uren. Door de geboden ondersteuning kunnen inwoners langer zelfstandig thuis wonen. Wij hebben 2544 toekenningen voor incidentele taken gedaan.

Vergroten zelfredzaamheid van de inwoner

79% van de inwoners is van mening zich beter te kunnen redden door de geboden ondersteuning.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Ratio instroom/uitstroom ondersteuning zelfstandig leven begeleiding 18+ We zien een lagere uitstroom dan instroom. Dit kan verklaard worden doordat de geboden ondersteuning gedurende de coronapandemie minder effectief was waardoor uitstroom nog niet mogelijk was. Door de bijzondere situatie werd ook vaker niet voorziene ondersteuning geboden waardoor het behalen van gestelde doelen vertraging heeft opgelopen.	0,86	0,8	1,28

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal huishoudens met huishoudelijke ondersteuning Inwoners met een verzoek om huishoudelijke ondersteuning in het kader van de Wmo hebben dit ontvangen. We maken de uitsplitsing 5105 (zorg in natura) en 170 (persoonsgebonden budget). In 2020 hebben wij 2544 toekenningen voor incidentele taken gedaan. Hier is minder gebruik van gemaakt dan verwacht.	4.875	5.100	5.275
Gemiddeld aantal cliënten dat gebruik maakt van ondersteuning zelfstandig leven begeleiding Door corona hebben zich minder mensen gemeld dan verwacht. Na de eerste lockdown is wel een stijging in het aantal aanmeldingen en nieuwe aanvragen te zien, maar financieel zijn we nog onder de begroting gebleven.	1.648	2.287	1.755
Gemiddeld aantal cliënten dat gebruik maakt van tweedelijns dagbesteding In 2020 zijn verschillende ontwikkelplaatsen gestart met het bieden van dagbesteding in de sociale basis, dat vertaalt zich in de gunstige uitkomst van deze indicator. In samenwerking met WIJ Eindhoven is in deze periode onderzocht of inwoners met een hulpvraag een passende plek konden vinden in deze vorm van dagbesteding. In 2020 zijn 130 inwoners verwezen naar een plek in de ontwikkelplaatsen, in plaats van in de tweede lijn. De verschillende afwegingen hebben input gegeven bij de ontwikkeling van de uitgangspunten en afspraken voor de basisdagbesteding.	-	1.185	907

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- In 2020 is een voorstel uitgewerkt voor wat betreft de inzet van incidentele huishoudelijke taken: Daarnaast is uitvoering gegeven aan het tijdelijke beleid voor huishoudelijke ondersteuning, waarmee de huishoudelijke ondersteuning in uren wordt toegekend in plaats van resultaat (schoon huis).
- We zijn nauw betrokken bij landelijke ontwikkelingen om het resultaatgericht indiceren in de wetgeving te verankeren: Daarnaast hebben verschillende aanpassingen in het beleid van huishoudelijke ondersteuning plaatsgevonden, in afwachting van de aankomende wetwijziging.
- De nieuwe subsidieregeling 'basisdagbesteding volwassenen' is opgesteld en gepubliceerd: In de aanloop zijn initiatieven uit de sociale basis, zorgorganisaties (2de lijn) en WIJindhoven actief betrokken bij de vormgeving. Met sociale basis initiatieven en zorgorganisaties zijn voorbereidende gesprekken gevoerd om te komen tot subsidieaanvragen binnen de nieuwe regeling waar in het vierde kwartaal besluitvorming op heeft plaatsgevonden.
- Wij zijn gestart met de contractering van ondersteuning en begeleiding in de Wmo: Vanwege corona is het inkooptraject uitgesteld. In 2020 zijn de lopende contracten voor 2021 verlengd.
- Wij hebben voorbereidende taken uitgevoerd voor de begeleiding en dagbesteding: De aanbesteding voor tweedelijns ondersteuning is uitgesteld.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	52.448	53.753	44.378	9.375
Baten	-2.074	-2.074	-2.465	391
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.000	-1.000	0
Saldo	50.374	50.679	40.914	9.765

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Maatschappelijke deelname en werk	3.576	-	-	3.576	incidenteel
De begroting voor 2020 was nog gebaseerd op een hogere realisatie in eerdere jaren, hierdoor is dit jaar voor het laatst een groot voordeel te zien. Dit is aangepast in de begroting 2021. Door het overgaan van een deel van de cliënten naar de WLZ, de budgetplafonds, de verscherpte toegang en de meer passende tarieven is een voordeel van € 3,5 miljoen op de lasten te zien. Door corona is daarnaast een deel van de geïndiceerde zorg niet geleverd in 2020. Uit het voordeel dat hierdoor is ontstaan, zijn de lasten voor de omzetgarantierегeling waarop door een beperkt deel van de aanbieders beroep is gedaan, gedekt.					
Ondersteuning zelfstandig leven (OZL)	3.194	-	-	3.194	incidenteel
De begroting voor 2020 was nog gebaseerd op een hogere realisatie in eerdere jaren, hierdoor is dit jaar voor het laatst een groot voordeel te zien. Vanaf 2021 is de begroting hierop aangepast. De verwachte stijging van de kosten door het nieuwe product OZL chronisch is in 2020 uitgebleven. Wel is een lichte stijgende trend in cliëntaantallen te zien gedurende het jaar. Mede door de budgetplafonds, de verscherpte toegang, de verschuiving van lichte begeleiding naar de eerste lijn en de meer passende tarieven is een voordeel van € 3,2 miljoen op de lasten te zien.					
Huishoudelijke ondersteuning	2.242	204	-	2.446	incidenteel
Als gevolg van de corona crisis is het niet mogelijk gebleken om alle geïndiceerde zorg te leveren. Als gevolg hiervan is de uitnutting op zowel Zorg in natura als PGB voorzieningen lager dan voorzien. Dit resulteert in een voordeel van € 1,2 miljoen op zorg in natura en € 0,1 miljoen op PGB. Daarnaast heeft de corona crisis invloed op het uitvoeren van incidentele taken waardoor een voordeel ontstaat van € 0,9 miljoen. De inkomsten uit eigen bijdragen zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit komt deels door nagekomen afdracht uit eerdere jaren toen cliënten nog een hogere eigen bijdrage hadden en deels door een stijging van cliënten met huishoudelijke ondersteuning.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vervoersvoorzieningen	246	49	-	295	incidenteel
Vanwege de coronacrisis is minder beroep gedaan op de voorziening. Vanaf 2020 wordt de eigen bijdrage op een nieuwe manier berekend. Ondanks het lagere aantal ritten is hierdoor de ontvangen eigen bijdrage gestegen. Door corona is daarnaast een deel van de vervoersvoorziening (Taxibus) niet geleverd in 2020. Uit het voordeel dat hierdoor is ontstaan, zijn de lasten voor de compensatieregeling gedekt.					
Inkomsten regiogemeenten	-	122	-	122	incidenteel
Het voordeel betreft een niet-begrote bijdrage van de regiogemeenten voor uitvoering van enkele regionale taken.					
Schulddienstverlening	276	16	-	292	incidenteel
Middels het reserveringsdossier 2019 is een bedrag van €300.000 naar jaarschijf 2020 overgeheveld voor het inregelen van de pilot Werkplaats Financien XL. Binnen de bestaande budgetten van armoede en schulden 2020 was reeds een bedrag voorzien voor het inregelen van deze activiteit. Derhalve is er 2020 een incidenteel voordeel.					
Meerkosten	-208	-	-	-208	incidenteel
Diverse zorgaanbieders hebben een vergoeding gevraagd voor meerkosten die zij hebben gemaakt. Deze hebben wij beoordeeld en overeenstemming over bereikt. In de saldi reserve specifiek zijn hier middelen voor gereserveerd. In raadsvoorstel 2020 wordt voorgesteld dit te onttrekken uit deze reserve.					
Overig	49	-	-	48	
SALDO	9.375	391	-	9.765	
<i>In bovenstaand overzicht is bij de incidentele en/of structurele afwijkingen rekening gehouden met de aanpassingen die zijn doorgevoerd in de begroting 2021. Vanaf 2021 zijn de budgetten van WMO structureel verlaagd.</i>					

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugdigen groeien gezond en veilig op tot zelfredzame volwassenen binnen het sociale netwerk

In 2020 hebben kinderen die dat nodig hadden ondersteuning ontvangen. Hiertoe hebben we afspraken gemaakt met stichting WIJeindhoven en jeugdhulpaanbieders. Er is zowel ambulante ondersteuning geboden als behandeling binnen een verblijfssetting.

Bevorderen uitstroom en beperken instroom ambulante jeugdhulp

Het aantal nieuwe jeugdigen dat instroomt in de ambulante jeugdhulp is kleiner dan het aantal jeugdigen dat uitstroomt uit de ambulante jeugdhulp. De ingezette beheersmaatregelen, zoals de afspraak dat Stichting WIJeindhoven meer ambulante begeleiding zelf biedt, invoeren van budgetplafonds en inrichting van het Servicebureau hebben resultaat opgeleverd. Wel wordt een verschuiving geconstateerd naar zwaardere ondersteuningsvormen, omdat de doelgroep die gespecialiseerde jeugdhulp nodig heeft complexer wordt en om vooral ook uithuisplaatsingen te voorkomen.

Bevorderen uitstroom en beperken instroom jeugdhulp met verblijf, bij voorkeur in een gezinssetting

Het aantal jeugdigen dat niet meer thuis kan wonen is naar verhouding meer opgevangen in pleeggezinnen en gezinshuizen (37% in 2019 en 50% in 2020). Daarnaast zien we in 2020 dat de instroom in jeugdhulp verblijf beperkt is door een kritischer indicatiestelling aan de voorkant door het Servicebureau en de budgetindicaties. Naast de beheersmaatregelen op de instroom ambulante jeugdhulp en jeugd verblijf is er meer gekeken naar passende oplossingen in de Sociale Basis en de eerste lijn. Dit draagt bij aan de vermindering van de tweedelijnsaanvragen.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % jeugdigen tot 18 jaar met jeugdhulp Het betreft alleen het percentage van de eerste helft van 2020 en sluit aan bij de begroting. Mogelijk laten de cijfers over geheel 2020 een ander percentage zien, omdat dan ook de effecten van de COVID-19 crisis zichtbaar zijn. Deze cijfers zijn momenteel nog niet beschikbaar. Dit betreft gegevens vanuit waarstaatjegemeente.nl	9,1%	8,4%	8,0%
 Ratio instroom / uitstroom jeugdhulp ambulant Het aantal nieuwe cliënten dat instroomt in de jeugdhulp is kleiner dan het aantal cliënten dat uitstroomt uit de jeugdhulp. Dit komt door de combinatie van de ingezette beheersmaatregelen, zoals de afspraak dat Stichting WIJJeindhoven er ambulante jeugdhulp gaat bieden, het invoeren van budgetplafonds en de inrichting van het Servicebureau. De effecten van de COVID-19 crisis lijken nihil. We zien het gehele jaar door een min of meer een stabiele instroom en uitstroom. Het uitgangspunt is en blijft dat we inwoners de ondersteuning bieden die nodig is.	0,92	<1,0	0,92
 Ratio instroom / uitstroom jeugdhulp met verblijf Een ratio van < 1 is positief, omdat er dan meer jeugdigen uitstromen dan instromen en het totaal aantal jeugdigen in zorg daarmee daalt. Dit is deels te verklaren door de afspraak met grote aanbieders over de afbouw van verblijfsplekken en meer ambulant aanbod te bieden. Onder verblijf valt echter ook ondersteuning aan kinderen door middel van logeren. Daar realiseren we een afname door de betere inrichting van de toegang middels het Servicebureau waardoor de jeugdigen thuis hulp ontvangen. De effecten van de COVID-19 crisis lijken nihil. We zien het gehele jaar door een min of meer een stabiele instroom en uitstroom.	0,88	< 1,0	0,82
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal jeugdigen met ambulante jeugdhulp Het aantal jeugdigen met een vorm van ambulante jeugdhulp ligt lager dan begroot. Dit is te verklaren door een betere sturing bij de toegang door de inrichting van het Servicebureau, waarbij meer oplossingen in de sociale basis worden gevonden.	2.593	3.198	2.878
 Aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf Het aantal jeugdigen met een vorm van verblijf ligt lager dan begroot. Dit is deels te verklaren door de afspraak met grote aanbieders over de afbouw van verblijfsplekken en meer ambulant aanbod te bieden. Onder verblijf valt echter ook ondersteuning aan kinderen door middel van logeren. Daar realiseren we een afname door de betere inrichting van de toegang middels het Servicebureau. Ook lukt het om meer kinderen onder te brengen in een pleeggezin (13% meer t.o.v. 2019).	356	520	410

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Nieuwe contracten voor alle zorgvormen binnen de gespecialiseerde jeugdhulp per 2021 gebaseerd op de nieuwe visie op de gemeentelijke opdrachtgeversrol en inkoopstrategie: Tot en met het eerste kwartaal van 2020 is op basis van de nieuwe visie op de gemeentelijke opdrachtgeversrol en inkoopstrategie, het Mono-Multi model, gewerkt aan de contractering per 2021. Hierin is samengewerkt met de overige gemeenten in de inkoopregio jeugd, WIJJeindhoven en het Servicebureau, onderwijspartners en zorgaanbieders. Na publicatie van de eerste aanbestedingen is besloten vanwege de COVID-19 crisis de contractering op basis van het Mono-Multi model stop te zetten. De impact daarvan was te groot en zorgaanbieders moesten vooral focussen op de continuering van zorg is deze lastige tijd. De bestaande contracten zijn met enkele inhoudelijke wijzigingen en aanpassingen van de tarieven verlengd.
- Beperken van zij-instroom jeugdhulp via medisch verwijzers: afspraken zijn gemaakt met zorggroepen huisartsen, andere medisch verwijzers, instellingen en Stichting WIJJeindhoven over de inzet van jeugdhulp na medische verwijzing alsmede evaluatie van het protocol medische verwijzingsroute.

Het College is voornemens om de inzet die wordt gepleegd om grip te krijgen op de medische verwijsroute inzichtelijk te maken. Daarbij zal antwoord worden gegeven wat we daarin doen, waarom we dit doen, wat de resultaten daarvan zijn. Hierbij zullen de ervaringen met het convenant met de huisartsen en het protocol medische verwijsroute betrokken worden. De raad wordt hier in Q2 van 2021 separaat over geïnformeerd.

- Meer opvang jeugdigen in gezinsgericht verblijf: jeugdigen meer opvangen in pleegzorg en gezinshuizen in plaats van intramurale setting. Actieplan pleegzorg is gericht op werving pleegouders, faciliteren pleegouders en verlenging pleegzorg tot 21 jaar. Daarnaast investeren in verblijfsvoorkomende methodieken vanuit het transformatiefonds.
Voor pleegzorg is ingezet op werving en faciliteren van pleegouders en op het voorkomen van breakdowns. Ook is een pilot gestart om een ervaren gezinshuis te koppelen aan andere gezinshuizen en pleeggezinnen. Daarnaast is geïnvesteerd in verblijfsvoorkomende en -verkortende methodieken vanuit het transformatiefonds en in het opzetten van een triage-instrument voor de gesloten jeugdzorg. Dit moet leiden tot het voorkomen (of verkorten) van gesloten jeugdzorg en het bieden van perspectief na afloop van een gesloten plaatsing.
- Uitvoering geven aan pilots ondersteuning complexe huishoudens: maatwerk voor jongvolwassenen en complexe gezinssituaties die op meerdere leefgebieden zwaardere ondersteuning nodig hebben. Hiervoor is een integrale aanpak vanuit de sectoren j-GGZ, LVB en opvoedingsondersteuning opgezet. Dit noemen we het intersectoraal FACT: een multi-disciplinair team van specialisten (vanuit 3 aanbieders uit de verschillende sectoren) die gezamenlijk de ambulante behandeling van jongeren met complexe problematiek bieden.
- Evalueren van het protocol Medisch Verwijsroute: Vanwege de impact van de corona crisis is de het protocol niet geëvalueerd, zorgaanbieders moesten vooral focussen op de continuering van zorg is deze lastige tijd. De raad wordt in Q2 van 2021 separaat geïnformeerd over de ervaringen met het protocol.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	47.725	48.542	52.654	-4.112
Baten	-474	-1.023	-1.166	143
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-193	-193	0
Saldo	47.251	47.326	51.295	-3.969

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Jeugdzorgplus	-533	-	-	-533	incidenteel
Er is weinig tot geen invloed op de hoogte van deze kosten omdat de rechter de maatregelen oplegt. We zien in de loop van 2020 een stijging van het aantal kinderen in jeugdzorgplus.					
Regionaal Werkplan voor de jeugd	141	109	-	250	incidenteel
De bijdrage van de gemeente Eindhoven voor het inkoopproces is voor 2020 lager vastgesteld dan begroot. Verder is een overschot van 2019 terugbetaald aan de deelnemende gemeenten. De afrekening 2019 was ten tijde van de jaarrekening 2019 nog niet gereed en daarom valt deze terugbetaling ten gunste van het boekjaar 2020. De baten zijn hoger dan begroot omdat de ontvangen vergoeding door de regiogemeenten voor de voorzitter beschermtafel niet begroot was.					
Transformatiefonds jeugd	103	-	-	103	incidenteel
Om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven is door het Rijk en de VNG een transformatiefonds in het leven geroepen. Gemeente Veldhoven is penvoerder van dit project (2018-2020) en heeft alle middelen ineens ontvangen en verdeeld binnen de (sub)regio's. Voor één subregio is gemeente Eindhoven de kartrekker. Het hieraan gekoppelde bedrag van € 741.682,52 is eind december 2019 door gemeente Veldhoven uitgekeerd zodat de activiteiten in 2020 uitgevoerd konden worden. Omdat sprake is van een decentralisatie-uitkering zijn de middelen formeel vrij					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
besteedbaar. Het restant bedrag is eind 2019 daarom via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020. Omdat in 2020 een subsidieaanvraag is ingetrokken is sprake van een voordeel van € 103.000 eind 2020. Er wordt voorgesteld de restantmiddelen opnieuw te bestemmen omdat het regiomiddelen betreft en om op deze manier de middelen toch in te kunnen zetten voor het doel waarvoor ze bestemd zijn.					
Variante A (OZL 18- en OW 18-)	-566	-	-	-566	incidenteel
Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL) 18- N € 1,4 miljoen De realisatie van Ondersteuning Zelfstandig Leven 18- (ZIN) laat een forse overschrijding zien van bijna € 1,4 miljoen ten opzichte van het budget. Het budget bestaat uit het budgetplafond vermeerderd met 5% fractiebudget voor onvoorziene zorgvraag. De overschrijding komt voornamelijk door meer indicaties op begeleiding individueel en een hogere prijs per indicatie vanwege een productomslag van gecombineerde producten (zijnde een uitsplitsing tussen individuele en groepsproducten). Door de productomslag is er een grotere afname van individuele producten. Ondersteuning Wonen (OW) 18- V € 0,3 miljoen. Op Ondersteuning Wonen is een voordeel behaald van € 0,8 miljoen. We hebben minder uitgegeven aan OW 18- omdat we te maken hebben gehad met wachttijden bij zowel het gecontracteerde aanbod daar waar snel een plek nodig was, als bij bepaling jeugdhulp van wettelijke verwijzers. Mede door de wachttijden zien we een toename van de uitgaven niet gecontracteerde zorg (NGZ), (zie hieronder N € 1,9 miljoen). Daarnaast hebben we een nadeel op OW 18- voorgaande jaren van € 0,5 miljoen (te lage inschatting transitorische post). PGB V € 0,3 miljoen Financiering van de jeugdproducten door PGB laat een afname zien van 26% (€ 0,3 miljoen) ten opzichte van begroot. Breed gecontracteerd aanbod zorgt voor voldoende keuzevrijheid waardoor PGB minder nodig is. Pleegzorg en Gezinshuizen V 0,2 miljoen Op inzet in Pleegzorg en Gezinshuizen is € 0,2 miljoen minder ingezet dan begroot ondanks dat deze gezinsgerichte verblijfsvormen verhoudingsgewijs steeds meer ingezet worden. Dit heeft o.a. te maken met schaarste aan pleeggezinnen en gezinshuizen, waardoor ander soort hulp ingezet moet worden.					
Niet Gecontracteerde Zorg (NGZ)	-1.906	-	-	-1.906	incidenteel
In 2020 is ten opzichte van begroot € 1,3 miljoen meer ingezet aan NGZ op Ondersteuning Wonen 18- en € 0,6 miljoen meer aan NGZ op Ondersteuning Zelfstandig Leven 18-. De invoering van budgetplafonds heeft op deze onderdelen nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Uit een uitgebreide analyse op NGZ blijkt dat de stijging merendeels te maken heeft met het voorkomen van wachttijden en/of schaarste bij het gecontracteerde aanbod, geen passend aanbod en buitenregionale plaatsing. Daarnaast vindt een groot deel van de inzet plaats op basis van bepalingen jeugdhulp door Gecertificeerde Instellingen (wettelijke verwijzer). De uitgezette acties bestaan uit verbeterde sturing op wachtlijsten bij gecontracteerd aanbod en het realiseren van een dekkend zorglandschap 2022 door invulling Mono-Multimodel en de ontwikkelagenda jeugd.					
Landelijke inkoop jeugd	-1.040	-	-	-1.040	incidenteel
Er is 24,8% meer uitgegeven op het budget landelijke inkoop jeugd dan begroot. Doordat de landelijke contracten worden afgesloten door de VNG namens de gemeenten, is er geen tot beperkte invloed op indicering van deze a-specifieke landelijke producten. De hoogte van de verplichting kan pas op het declaratiemoment geduid worden. Het beeld is vergelijkbaar met vorig jaar.					
Variante B contract 2020 (ondersteuning zelfstandig leven en ondersteuning wonen)	403	-	-	403	incidenteel
In 2020 blijken minder klanten bij de B-aanbieders geplaatst. Hierdoor komen 6 van de 9 aanbieders onder hun bandbreedte, wat leidt tot een terugbetaling. Voor 4 aanbieders die in aanmerking komen voor de omzetgarantieregeling wordt de terugbetaling verlaagd voor de lagere instroom in maart-juni, conform de richtlijn van Rijk/VNG.					
Variante B afwikkeling contract 2019/2018 (ondersteuning zelfstandig leven en ondersteuning wonen)	-493	-	-	-493	incidenteel
Voor 2019 heeft een fout in de eindafrekening bij 2 gemeenten geleid tot een creditnota op de berekende factuur ad € 78.000. De eindafrekening 2018 was bij het finaliseren van de jaarstukken 2019 nog niet gereed. Geschillen met 2 aanbieders moesten nog afgewikkeld en financieel verwerkt worden in					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
2020, evenals de verdeling over de regiogemeenten. Dit is € 414.000 hoger uitgevallen dan transitorisch opgenomen ultimo 2019.					
Meerkosten Diverse zorgaanbieders hebben een vergoeding gevraagd voor meerkosten die zij hebben gemaakt. Deze hebben wij beoordeeld en overeenstemming over bereikt. In de saldireserve is hiervoor een reservering opgenomen. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2020 wordt voorgesteld dit bedrag te onttrekken.	-243	-	-	-243	incidenteel
Overig	22	34		56	
SALDO	-4.112	143	-	-3.969	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Bevorderen van deelname aan de samenleving van inwoners die een beroep doen op beschermd wonen of de maatschappelijke opvang

Wij hebben inwoners met complexe zorgvragen in de gelegenheid gesteld zo snel mogelijk weer deel te nemen aan de samenleving. Dit hebben we gedaan door de inzet van maatschappelijke opvang of beschermd- of voorzieningen voor begeleid wonen.

Verminderen instroom en bevorderen uitstroom maatschappelijke opvang of beschermd wonen

Doordat de uitstroom naar de WLZ is vertraagd zien wij meer inwoners in beschermd wonen.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Ratio instroom/uitstroom beschermd wonen De instroom is hoger dan de uitstroom. De verwachting was dat inwoners in beschermd wonen zouden uitstromen naar de WLZ. Dit proces heeft vertraging opgelopen, waardoor wij de beschikkingen hebben verlengd en inwoners verzekerd blijven van de juiste zorg en ondersteuning.	0,84	0,95	1,17
Ratio instroom/ succesvolle uitstroom maatschappelijke opvang De realisatie is conform begroting	1,0	0,7	0,7
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Gemiddeld aantal cliënten dat gebruik maakt van beschermd wonen De begroting ging uit van meer cliënten dan daadwerkelijk in beschermd wonen zaten in 2020.	1.163	1.242	1.151

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Afspraken woningbouwcorporaties: Door de corona-maatregelen en de noodzaak tot prioritering van taken (intern en extern) is het niet gekomen tot nieuwe of extra afspraken met de woningcorporaties (buiten de prestatie-afspraken) of met private partijen over meer flexibele beschikbaarheid van woningen.
- In 2020 zijn we gestart met de voorbereidingen van de transformatie Maatschappelijke opvang conform de nieuwe visie: Er is een aanbesteding voor Maatschappelijke opvang doorlopen die in de zomer is afgerond. Met Springplank als hoofdaannemer en Ervaring die Staat, Neos en Leger des Heils als onderaannemers zijn in 2020 de voorbereidingen getroffen voor zowel de nieuwe Basisvoorziening MO als de Maatwerkvoorziening MO. De opzet hiervan is om nieuwe instromers zo snel mogelijk een baan en woning aan te bieden.
- Voorbereiden decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (MO): Gezien de landelijke ontwikkelingen rondom Beschermd Wonen en het uitstel van de financiële decentralisatie van de

middelen is ervoor gekozen om de daadwerkelijke inkoop uit te stellen naar 1 januari 2023. Naar verwachting starten medio 2021 de voorbereidingen weer op en wordt er in 2022 een aanbestedingsprocedure uitgevoerd. De gezamenlijke voorbereidingen met de regiogemeenten van de decentralisatie van Beschermd Wonen lopen daarom ook door tot in 2022

- De voorbereiding van de contractering van Beschermd wonen is uitgevoerd.
- Inzetten op kennis -en kwaliteitsverbetering MO bij ketenpartners ter voorbereiding van inkoopproces vanaf 2021. Gezien de landelijke ontwikkelingen rondom Beschermd Wonen en het uitstel van de financiële decentralisatie van de middelen is ervoor gekozen om de daadwerkelijke inkoop uit te stellen naar 1 januari 2023. Naar verwachting starten medio 2021 de voorbereidingen weer op en wordt er in 2022 een aanbestedingsprocedure uitgevoerd. De gezamenlijke voorbereidingen met de regiogemeenten van de decentralisatie van Beschermd Wonen lopen daarom ook door tot in 2022

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	58.255	60.758	57.613	3.145
Baten	-2.426	-2.406	-2.775	369
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	336	339	-3
Saldo	55.829	58.688	55.177	3.511

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Beschermd wonen De begroting voor 2020 was nog gebaseerd op een hogere realisatie in eerdere jaren, hierdoor is dit jaar voor het laatst een groot voordeel te zien. De begroting 2021 is hierop aangepast. Door gebruik te maken van budgetplafonds en het verscherpen van de toegang is het aantal voorzieningen afgenomen, zonder dat dit gevolgen heeft gehad voor de ondersteuning van de inwoners. In combinatie met meer passende tarieven levert dit een voordeel op aan de lastenkant van € 1,3 miljoen. Er is een voordeel van € 0,1 miljoen op de lasten veroorzaakt door transitoria over voorgaande jaren. Daarnaast is er een voordeel op de baten van € 338.000 meer aan eigen bijdrage ontvangen dan begroot vanwege hoger gerealiseerde aantallen.	1.448	338	-	1.786	incidenteel
Maatschappelijke opvang Het budget in de begroting 2020 voor het inkoopproduct Maatschappelijke opvang is nog gebaseerd op de hogere realisatie van voorgaande jaren. We zien al langere tijd een dalende trend op dit onderdeel. De doelgroep zit ook deels in Beschermd wonen. Hierdoor is een voordeel te zien op Maatschappelijke opvang van € 1 miljoen. Daarnaast is een voordeel van € 0,3 miljoen op de kosten voor de nachtopvang te zien en vielen de corona meerkosten op dit onderdeel € 0,2 miljoen lager uit dan geraamd.	1.471	-	-	1.471	incidenteel
Ondersteuning wonen 18+ De begroting voor 2020 was nog gebaseerd op een hogere realisatie in eerdere jaren, hierdoor is dit jaar voor het laatst een groot voordeel te zien. De begroting 2021 is hierop aangepast.	309	-	-	309	incidenteel
Meerkosten Diverse zorgaanbieders hebben in het kader van corona een vergoeding gevraagd voor meerkosten die zij hebben gemaakt. Deze hebben wij beoordeeld en overeenstemming over bereikt. In de saldi reserve specifiek is hiervoor een bedrag gereserveerd. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening wordt voorgesteld om dit bedrag te onttrekken uit de reserve.	-127	-	-	-127	incidenteel
Overig	44	31	-3	72	
SALDO	3.145	369	-3	3.511	

In bovenstaand overzicht is bij de incidentele en/of structurele afwijkingen rekening gehouden met de aanpassingen die zijn doorgevoerd in de begroting 2021. Vanaf 2021 zijn de budgetten van WMO structureel verlaagd.

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Jeugdigen groeien op in een veilige omgeving

Ondanks de gevolgen van de pandemie, hebben de partners in de jeugdbeschermingsketen hun samenwerking ook in 2020 geïntensiveerd. Zo vonden er evaluaties plaats van de 'beschermtafel' (de regionale toegang tot de Raad voor de Kinderbescherming) en investeerden gezinsvoogdij instellingen en de gemeentelijke toegang binnen de regio onverkort in een effectieve tandemfunctie. Effectief ingrijpen door de jeugdbescherming, kan alleen middels gelijkwaardige samenwerking met lokale partijen zoals de wijkteams, is de heersende overtuiging in onze regio. Ook de inzet van aanvullende 2e lijns hulp, vindt plaats vanuit die tandemfunctie en het (gezins)plan dat wijkteams hebben.

Beperken instroom jeugdbescherming en jeugdreclassering

In 2020 zette de ontwikkeling van de uitbreiding van geregistreerde generalisten jeugd bij WIJeindhoven zich door (inclusief generalistenplus welke zich bezighouden met complexe opvoedissues). Deze geregistreerde generalisten jeugd en generalistenplus vormen méér en méér voor en na overdracht van een kind aan de jeugdbescherming een effectieve samenwerkingspartner voor de justitiële partijen waaronder de gezinsvoogdij, die altijd slechts tijdelijk in een gezin aanwezig is. Wijkteams die goed uit de voeten kunnen met ernstige opvoedissues van gezinnen door zelf te ondersteunen, vroegtijdig laagdrempelig hulp in te zetten én doeltreffend een indicatie voor specialistische hulp op gang te brengen, dragen daarmee bij aan een verminderd beroep op de jeugdbescherming.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Jeugdigen met jeugdbescherming (% van alle jeugdigen tot 18 jaar) Het gaat in absolute zin om zeer kleine aantallen, daarom is al snel sprake van een afwijking. Het gaat om ongeveer 40 jongeren.	1,0%	0,8%	1,1
Jeugdigen met jeugdreclassering (% van alle jeugdigen van 12 t/m 22 jaar) Gaait in absolute zin om zeer kleine aantallen, daarom al snel sprake van een afwijking. Het gaat om ongeveer 40 jongeren.	0,3%	0,2%	0,4

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Versterken crisisaanpak: versterken samenwerking en vroegtijdige interventie bij crisismeldingen en inzet crisishulp ter voorkoming van inzet zware zorg. Op verschillende manieren is ingezet op het versterken van de samenwerking tussen zorgaanbieders om (zware) problematiek vroegtijdig te herkennen en daar gericht en passend hulp te kunnen leveren. Voorbeelden hiervan zijn het integraal FACT (multidisciplinair team van specialisten uit verschillende sectoren die gezamenlijk de ambulante behandeling van jongeren met complexe problematiek bieden), de samenwerking binnen Spoed voor Jeugd en de inzet van het Regionaal Expertise Team (RET) voor complexe problematiek. Daarnaast is er door middel van het versterken van de wijkteams van WIJeindhoven (inclusief generalisten-plus, die zich bezighouden met complexe opvoedissues) en de continu versterkte samenwerking bij ernstige opvoed- en opgroei problemen door Veilig Thuis en de wijkteams, voor gezorgd dat het steeds vaker lukt om vroegtijdig te de-escaleren bij crises. Dit zodat ondersteuning in dergelijke gevallen niet zonder meer gezocht hoeft te worden in zware tweedelijns hulp of een time out buitenshuis.
- Nieuwe contracten voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering: beperking uitgaven door effectievere inzet en vermindering administratieve lasten. De nieuwe contracten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn per 1 januari 2021 voor onze regio ingegaan. Onderdeel ervan is vereenvoudiging van werk(processen) waar kán, bijvoorbeeld de administratieve protocollen. Een belang dat met name de bovenregionaal werkende gezinsvoogdij instellingen raakt, en als gevolg daarvan de uitgaven van gemeenten. Deze partijen kunnen inmiddels bijvoorbeeld eenduidig te werk gaan binnen heel Brabant, wat betreft facturatie van casuïstiek bij de backoffices van gemeenten en wat betreft het aanleveren van managementinformatie in de accountgesprekken.

- Versterken samenwerking rondom Veilig Thuis: samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis, Jeugdbescherming en jeugdreclassering en Stichting WIJeindhoven zijn aangepast, zodat effectief en tijdig gehandeld kan worden bij meldingen/vermoedens van kindermishandeling. In 2020 is - ondanks de gevolgen van de COVID-19 crisis - de samenwerking rondom vermoedens van huiselijk geweld geïntensiveerd. Er is in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling geschoold, Veilig Thuis en gemeentelijke toegangsteams evalueerden hun samenwerking en de toeleiding van kinderen uit kwetsbare opvoedsituaties naar de noodopvang is tot twee keer toe in korte tijd geregeld door genoemde samenwerkingspartners. Ook is een verbeterplan gemaakt ten behoeve van de samenwerking in het lokale netwerk, na inmenging door Veilig Thuis.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	9.085	9.206	8.802	404
Baten	-205	-265	-237	-28
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	576	533	43
Saldo	8.880	9.517	9.098	419

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Jeugdbescherming/jeugdreclassering	-211	-	-	-211	incidenteel
Er is een nadeel op JB/JR van € 211.000. Doordat de rechter de maatregelen oplegt, is er weinig tot geen invloed op de hoogte van deze kosten.					
Crisishulp 18-	656	-	-	656	incidenteel
Het contract Spoedeisende Zorg is € 91.000,- lager dan begroot. Op het budget voor crisishulp ambulant en verblijf is in 2020 minder uitgegeven, waardoor een voordeel ontstaat van € 455.000. Dit beeld is vergelijkbaar met 2019. In 2021 is de begroting derhalve naar beneden bijgesteld. Tekorten aan crisisverblijfplekken zorgen voor meer inzet van niet gecontracteerde zorg (NGZ). In voorkomende gevallen is door adequate inzet van inzet producten OZL 18- minder crisishulp noodzakelijk gebleken. Daarnaast is er een voordeel uit voorgaande jaren van € 110.000.					
Overig	-41	-28	43	-26	
SALDO	404	-28	43	419	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 6 Sociaal domein zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	2019	792,1	871,2	1.035
Jongeren met een delict voor de rechter	2019	1%	1%	1%
De indicator is voor de gemeente Eindhoven in 2019 gelijk aan die van 2018. De gemeente Eindhoven wijkt niet af van de andere gemeenten. Ten opzichte van de 4 grote gemeenten (indicator bij deze gemeenten over het algemeen 2%) is de indicator van de gemeente Eindhoven beter.				
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	2019	6%	7%	8%
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	2019	2%	2%	2%
Netto arbeidsparticipatie	2019	68,8%	68,7%	69,9%
Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	2019	459,7	540,5	538,7
Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners van 15-64 jaar)	2019	202	174	56,1
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	12,3	12,7	10,6
Dit betreft cijfers over jaar 2019. Het aantal jeugdigen met jeugdhulp ligt in Eindhoven ca. 2% lager dan de gemiddelde waarde voor heel Nederland. Dit kan o.m. verklaard worden door verbeteringen in de toegang en begeleiding die door WJ Eindhoven wordt geboden (die niet wordt meegeteld in deze waarde). In Nederland zijn vele gemeenten die enkel doorverwijzen en geen begeleiding bieden in de eerste lijn, waardoor het percentage daar vaak hoger ligt.				
Jongeren met jeugdbescherming	2019	1,2%	1,3%	1,2%
Het percentage jeugdigen met jeugdbescherming is in Eindhoven gelijk aan het landelijk gemiddelde.				
Jongeren met jeugdreclassering	2019	0,4%	0,5%	0,4%
Het percentage jeugdigen met jeugdreclassering is gelijk aan het landelijk gemiddelde.				
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (per 10.000 inwoners)	2020	640	675	630

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 6 Sociaal domein zijn dat de volgende:

Taakveld 6.4: Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE)

De GRWRE behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), loonkostensubsidie en beschut werken. Daarnaast zijn er gezamenlijk participatietaken afgesproken in de keten van Werk en Inkomen. Ergon en het Participatiebedrijf zijn de uitvoeringsorganisatie van de GRWRE. Ergon is de uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet en de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening voor de gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. Het Participatiebedrijf van de GRWRE brengt de talenten/competenties van bijstandsgerechtigden in beeld en zorgt ervoor dat mensen vaardigheden opdoen zodat ze bemiddeld kunnen worden naar betaald werk.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat vijf taakvelden (7.1 Volksgezondheid, 7.2 Riool, 7.3 Afval, 7.4 Milieubeheer en 7.5 Begraafplaatsen en crematoria) die we hebben ondergebracht in twee thema's.

Volksgezondheid: dit betreft de maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking. De uitvoering is belegd in een gemeenschappelijke regeling te weten de GGD Brabant-Zuidoost. Het sturen op doelen, prestaties en indicatoren vindt dan ook in GGD verband plaats. Er is voor dit taakveld dan ook geen doelenboom opgesteld.

Onder het thema *milieu* vallen riool, afval, milieubeheer en begraafplaatsen en crematoria. Voor dit laatste taakveld voeren we gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging uit, hierbij hoort logischerwijs geen doelenboom.

Volksgezondheid

7.1 Volksgezondheid

Milieu

7.2 Riolering

7.3 Afval

7.4 Milieubeheer

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

De opgave is Eindhoven duurzaam en gezond door te ontwikkelen, als aantrekkelijke en leefbare centrumstad binnen de Brainport/Mainport ambities en -regio. Hiervoor hebben we gewerkt aan de uitwerking van de verdichtingsopgaven en het op peil houden van de volksgezondheid.

7.1 Volksgezondheid

Het taakveld volksgezondheid richt zich met name op de uitvoering van de wet Publieke Gezondheid.

Deze uitvoering is belegd in een gemeenschappelijke regeling, te weten de GGD Brabant-Zuidoost. De GGD Brabant Zuidoost is een samenwerking tussen Eindhoven en de 20 overige regiogemeenten, met als doel bij te dragen aan een positieve ontwikkeling van de gezondheidssituatie van de inwoners. Deze ontwikkelingen zijn beschreven in de kadernota van de GGD. Het sturen op doelen, prestaties en indicatoren vindt dan ook in GGD verband plaats. Resultaten worden op landelijk en/of regionaal niveau bereikt en/of gemonitord.

In 2020 lag de focus op de bestuursopdracht die de GGD Brabant-Zuidoost heeft. Belangrijkste onderdelen van de bestuursopdracht zijn de integratie van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-4 jaar binnen de GGD, van een drielagen naar een tweelagen managementstructuur, implementatie van Lean principes en zelforganisatie en het verbeteren van de bedrijfsvoering van de GGD. Dit veranderingsproces is een meerjarig proces. Door de Coronacrisis is er vertraging opgetreden in het veranderingsproces, met name in de verbetering van de bedrijfsvoering, implementatie van Lean en de transformatie naar een tweelagenstructuur en zelforganisatie.

In het integratieproces JGZ is wel voortgang geboekt en de ambitie om per 1.1.2021 de taken, mensen en middelen JGZ 0-4 jaar van ZuidZorg en Zorgboog over te nemen is gehaald.

De verbeteracties m.b.t. bedrijfsvoering en de veranderingen in de structuur en werkwijzen zijn in 2020 voortvarend opgepakt.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	10.369	10.440	10.360	80
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	42	42	0
Saldo	10.369	10.482	10.402	80

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Overig	80	-	-	80	incidenteel
SALDO	80	-	-	80	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Milieu

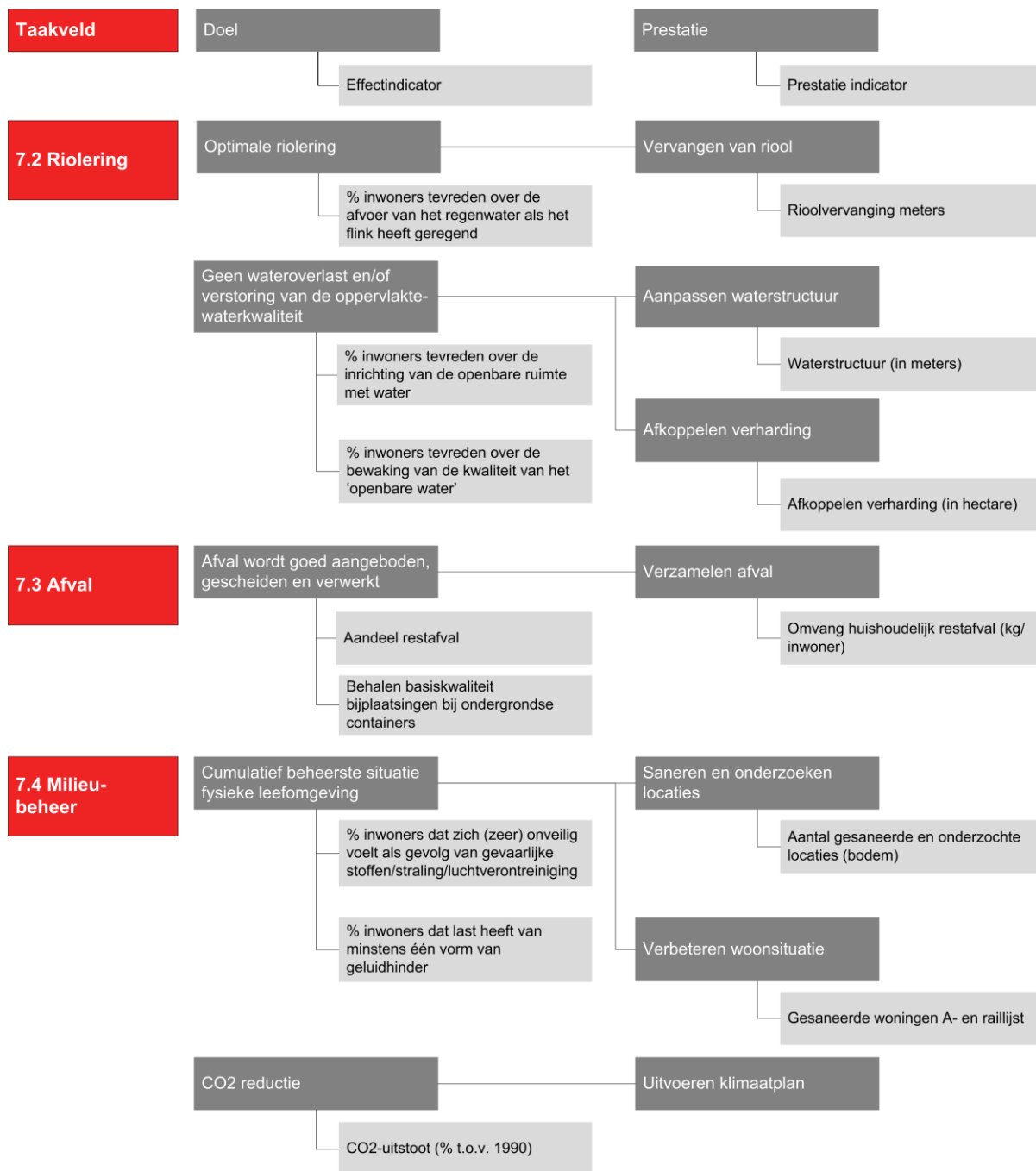
Binnen het taakveld milieu kennen we de thema's riolering, afval en milieubeheer.

Daarbinnen hebben we ingezet op een goed functionerende riolering, door het vervangen en renoveren van het riool, aan bijvoorbeeld de Heezerweg. Daarnaast hebben we door het aanpassen van de waterstructuur aan o.a. de Havenstraat / Bleekstraat en het ontharden op diverse plekken in de stad via Operatie Steenbreek ingezet op het voorkomen van wateroverlast. Ook hebben we waterstructuren zichtbaar gemaakt, zoals bij het Clausplein.

We hebben gezorgd voor de afvalinzameling en de verwerking van afval. De nieuwe milieustraat op GDC Acht is geopend en we hebben gewerkt aan het beperken van de illegale bijzet van afval. Daarnaast zijn de aanbiedingsregels voor afval aangepast.

In het kader van milieubeheer hebben we gewerkt aan het verminderen van overlast en het verbeteren van externe veiligheid. Zo is er een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om hoogspanningslijnen ondergronds te brengen en hebben we het Schone Lucht Akkoord ondertekend.

Op het gebied van duurzaamheid is in 2020 de Regionale Energie Strategie (RES) opgesteld, zijn voorbereidingen getroffen voor de transitievisie warmte en de proeftuin 't Ven Aardgasvrij en hebben we met de woningcorporaties gewerkt aan het verduurzamen van de sociale woningvoorraad binnen het Duurzaamheidspact.

7.2 Riolering

Optimale riolering

We hebben gewerkt aan een optimaal functionerende riolering. Een optimale riolering voert al het afvalwater af naar de rioolwaterzuivering (rwzi) en beperkt, op een doelmatige wijze, wateroverlast en/of verstoring van de oppervlaktewaterkwaliteit door lozingen uit het rioolstelsel. Een voorbeeld is het uitvoeren van kleinschalige reparaties die de afvalwaterafvoer belemmeren.

Vervangen van riool

We hebben de basisvoorzieningen op een doelmatige wijze (o.b.v. inspectie gegevens en integrale afstemming met overige beleidsvelden) in stand gehouden. Dit betekent dat we volgens de programmering in 2020 een aantal riolen hebben vervangen of hebben gerenoveerd via een relining (nieuwe wand in een bestaande rioolbuis). Een voorbeeld is de Heezerweg.

Geen wateroverlast en/of verstoring van de oppervlakte-waterkwaliteit

We hebben gewerkt aan een gezonde en water- en klimaat robuuste(re) stad. Bij de inrichting van de openbare ruimte, bijvoorbeeld bij het project Havenstraat - Kleine Bleekstraat, hebben we de richtlijnen gehanteerd voor de aanleg van regenwaterberging om wateroverlast of beperking van verstoring van het oppervlaktewaterkwaliteit door lozingen van vuil water.

Aanpassen waterstructuur

We hebben op basis van onderhoudsplannen, metingen, observaties en berekeningen waterstructuren geoptimaliseerd en nieuwe waterstructuren (bijvoorbeeld Havenstraat - Kleine Bleekstraat) gerealiseerd om wateroverlast en verdroging te beperken en hittestress te verminderen voor een gezonde, water- en klimaat robuuste(re) stad.

Afkoppelen verharding

Om lozingen uit het rioolstelsel te voorkomen en de rioolwaterzuivering effectiever te laten functioneren, koppelen we, indien doelmatig, verharding af en leiden het regenwater naar waterbergingslocaties. In 2020 is in de openbare ruimte 7,7 hectaren verharding afgekoppeld. Daarnaast is in 2020 op particulier terrein via de subsidieregeling 0,26 hectare afgekoppeld. Naast afkoppelen zetten we ook in op het vergroenen / ontharden van de stad in projecten (voorbeelden: Venuslaan en Clausplein), via operatie 'Steenbreek' (voorbeelden: Lakerstraat, Karel de Grotelaan, Samariaan en Lodewijk Napoleonplein) en een subsidieregeling voor particulieren. In totaal zijn in 2020 119.700 tegels uit onze stad verwijderd en vervangen voor groen. Tenslotte hebben we ook een particuliere subsidieregeling voor de aanleg van duurzame groene daken. In 2020 is 0,4 hectare duurzaam groen dak gerealiseerd via deze subsidieregeling. We hebben een communicatietraject ingezet om de subsidieregelingen onder de aandacht te brengen, wat heeft geleid tot een toename in het aantal subsidieaanvragen.

Effect-indicatoren

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
% inwoners tevreden over de afvoer van het regenwater als het flink heeft geregend De waarde is ruim boven begroting en gelijk aan 2019.	79%	≥ 70%	79%
% inwoners tevreden over de inrichting van de openbare ruimte met water De waarde is ruim boven begroting en beter dan in 2019.	86%	≥ 80%	89%
% inwoners tevreden over de bewaking van de kwaliteit van het 'openbare water' De waarde is ruim boven begroting en beter dan in 2019.	85%	≥ 80%	90%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Rioolvervanging meters Voorbeelden zijn: Hastelweg, Havenstraat en Willem Elschotlaan. De kleine afwijking heeft te maken met verschil tussen inschatting (begroting) en daadwerkelijk ontwerp en projecten die in uitvoering net de jaargrens overschrijden.	1.600	5.400	5.005
 Waterstructuur (in meters) Realisatie is boven begroting onder andere door aanpak Havenstraat - Kleine Bleekstraat waarin 200m regenwaterriool is aangelegd, gecombineerd met wadi's.	700	450	600
 Afkoppelen verharding (in hectare) Waarde is ruim boven begroting onder andere door Hastelweg 1,3 ha, bedrijventerrein Vaalserbergweg 1,8 ha en Philipsdorp circa 4,0 ha.	5,8	5	7,7

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Basisvoorzieningen in stand houden: het huidige rioolstelsel en de hemel- en grondwatervoorzieningen hebben we op een doelmatige wijze in stand gehouden en verbeterd waar mogelijk. In 2020 hebben we de reparaties aan de riolering geïntensiveerd om de ontstane achterstand in te lopen. Dit loopt zeer goed. In hoog tempo worden veel riool reparaties uitgevoerd (deelkousen aanleggen, wortelfrezen, inlaten opgraven, etc.).
- Klimaatbestendig en water robuust tot in de haarvaten van de stad: we hebben gewerkt aan het klimaatbestendig(er) en water robuust(er) maken van de stad door afkoppelen van hemelwater en realiseren van (liefst groene) waterberging in de openbare ruimte door slimme (her)inrichting. Een voorbeeld van een klimaat robuuste ingericht project dat in 2020 is afgerond, is Clausplein. Het water en klimaat beleid uit het huidige GRP 2019 - 2022 hebben we verankerd in een paraplu bestemmingsplan en uitgewerkt in stads dekkende waterstructuurkaarten welke voorzien zijn van een nieuw afwegingskader voor klimaat robuuste inrichtingsprincipes. Hierdoor zijn we bij alle toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de stad in staat om vanuit het watersysteemdenken de eisen, randvoorwaarden en wensen voor een klimaat robuuste stad mee te geven aan de ruimtelijke ontwikkelingen die op ons afkomen. In 2020 hebben we ook de landelijk verplichte (Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie) "klimaatstresstest" uitgevoerd. Hierdoor hebben we de aandachtspunten in beeld gebracht voor hemelwateroverlast (te nat), droogte, hittestress en het risico op overstromen van de beken. In 2021 verwerken we deze kennis in de waterstructuurkaarten, zodat we precies weten hoe we deze knelpunten in de toekomst gaan aanpakken.
- Zichtbare waterstructuren: we hebben de belevingswaarde vergroot via zichtbare waterstructuren. Daarmee beperken we wateroverlast en verdroging, verbeteren we de waterkwaliteit, verminderen we hittestress en verbeteren we groenstructuren. Allemaal bijdragen aan een leefbare, aantrekkelijke en gezonde stad. Mooie voorbeelden zijn het Clausplein en Havenstraat - Kleine Bleekstraat.
- Beheersbaar grondwatersysteem: we hebben gewerkt aan een beheersbaar grondwatersysteem om de aan de grond gegeven bestemming te realiseren. We hebben ingezet op het bestrijden van de huidige grondwateroverlast en het voorkomen van grondwateroverlast door nieuwe ontwikkelingen. Het thema droogte nemen we vanuit klimaatadaptatie, naast grondwateroverlast, ook mee bij onze advisering voor ruimtelijke ontwikkelingen.
- Gedeeld eigenaarschap voor een klimaat robuuste stad: Randvoorwaarde voor de doelmatige invulling van onze gemeentelijke watertaken is een goede samenwerking met onze waterpartners (o.a. Waterportaal Zuidoost Brabant, waterschap De Dommel, Brabant Water en provincie Noord-Brabant) en belanghebbenden. De samenwerking met deze waterpartners hebben we in 2020 uitgebreid met het thema klimaatadaptatie en de samenwerking in het stroomgebied van de Tongelreep verbreed met nieuwe partners, ook in België. We zijn samen met alle relevante stakeholders gestart met de uitwerking van het inrichtingsplan Gennepark (Tongelreep). Voor dit inrichtingsplan is klimaat robuustheid een speerpunt. We kunnen de stad niet klimaat robuust inrichten als we ons enkel beperken tot de openbare ruimte, immers bijna 3/4 deel van onze stad is particulier terrein. Daarom hebben we ons in 2020 ook

ingezet om de Eindhovenaren zelf handelingsperspectief te geven, onder andere door 'operatie steenbreek' en de mogelijkheden voor subsidies (groene daken, afkoppelen en ontharden / vergroenen). Waterschap De Dommel vindt dit zo'n goed initiatief dat ze sinds 2020 bijdragen aan deze subsidies. Voor particuliere ontwikkelingen / herinrichten hebben we een rekentool ontwikkeld, zodat altijd duidelijk is hoe zij hun ontwikkeling klimaat robuust kunnen realiseren.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	18.340	18.704	17.801	903
Baten	-19.134	-19.134	-18.783	-351
Mutatie reserves (TV 0.10)	-24	-50	21	-71
Saldo	-818	-480	-961	481

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Bijdrage rioolrecht	-	122	-	122	incidenteel
Hogere opbrengst door meer gerealiseerde aansluitingen dan begroot.					
Storting in egalisatievoorziening riolen	-21	-	-	-21	incidenteel
Het resultaat op de rioleringsexploitatie was € 21.000 (Voordeel). Dit betreft het resultaat van ontvangen baten uit rioolheffingen minus exploitatielasten van riolerings inclusief aan riolerings toegerekende extracomptabele overhead. Het resultaat is gestort in de egalisatievoorziening riolerings, waardoor het saldo in deze voorziening per 31-12-2020 € 1.202.000 bedraagt. (Stand 1-1-2020 € 1.181.000 + € 21.000 = € 1.202.000 per 31-12-2020)					
Monitoring riolen	88	-	-	88	incidenteel
In het 4e kwartaal van 2020 is gestart met het maken van een plan. Basis hiervoor zijn de meetdata die vanuit al geïnstalleerde meetapparatuur in gemalen en bij overstorten ter beschikking komen. Door een andere prioritering zijn deze werkzaamheden in de tijd verschoven naar de periode 4e kwartaal 2020 t/m 2022.					
Opsporen en verhelpen foutieve aansluitingen	96	-	-	96	incidenteel
In 2018 is een plan gemaakt om foutieve aansluitingen (aansluitingen van hemelwater op afvalwaterriolen of aansluitingen van afvalwater op hemelwaterriolen) aan te pakken in de planperiode van het GRP 2019-2022 over een periode van 4 jaar. Door een andere prioritering zijn deze werkzaamheden in de tijd verschoven naar de periode 2021-2022.					
Ontharden en afkoppelen particulieren	108	-	-	108	incidenteel
Er zijn minder aanvragen geweest dan vorig jaar. Het plafondbedrag zoals opgenomen in de nieuwe regeling is niet bereikt.					
Onderzoek, innovatie, planvorming en samenwerking	102	-	-	102	incidenteel
Vanwege corona is een aantal onderzoeken, planvormingsstudies en samenwerkingsopgaven later opgestart. De oorzaak is dat bij dit soort ontwikkelingen (bijvoorbeeld inrichtingsplan klimaatrobuust Gennepark) vaak een start met een grotere groep mensen nodig is om vanaf het begin 'alle neuzen dezelfde kant op te krijgen'. Bijeenkomsten van meerdere personen waren (zijn) vanwege corona verboden en het opstarten van digitale alternatieven heeft tijd gekost en is niet in alle gevallen een aanvaardbaar alternatief. Een voorbeeld hiervan is het opstarten van de risico- en kansendialogen in het kader van klimaatadaptatie als vervolg op de uitwerking van de klimaatstresstest. Op vlak van innovatie is na onderzoek besloten dat een Biomakerij (gebruik van plantenwortels voor zuivering) op Strijp S vooralsnog niet haalbaar noch doelmatig is. Ook het Pharmafilter (concept gericht op het verwijderen van medicijnresten uit afvalwater) bij het Catharina Ziekenhuis heeft vanwege corona (logisch, prioriteit in ziekenhuis is verschoven) enige vertraging opgelopen.					
Rioolaansluitingen	296	-393	-	-97	incidenteel
Er zijn in 2020 weinig rioolaansluitingen gemaakt op verzoek, waardoor de opbrengsten evenals de kosten lager dan begroot zijn. Het netto effect is € - 97.000					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Projecten Maatschappelijk nut	102		-	102	incidenteel
Bij de projecten maatschappelijk nut kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een nagenoeg gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning van het project Unalab.					
Overig	132	-80	-71	-19	
SALDO	903	-351	-71	481	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	16.454	15.343	13.466	1.877
Bijdrage derden	-14.672	-15.042	-13.208	-1.834
Saldo	1.781	301	257	43

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op basis van de inschattingen in Turap 2 -2020 is de begrote investeringsopgave bijgesteld van afgerond € 17 miljoen naar afgerond € 15 miljoen voor jaarschijf 2020. Een aantal grote projecten bleken complexer dan verwacht waardoor de uitvoering is verschoven naar 2021 (o.a. Grote Berg, Mathildelaan, Geldropseweg).

Per jaareinde is de gerealiseerde investeringsopgave € 13,4 miljoen, zo'n € 1,9 miljoen lager dan ingeschat bij Turap 2. Dit verschil kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

- Vanuit het waterportaal Zuid Oost Brabant heeft de gemeente samen met andere gemeenten en waterschap de Dommel een overeenkomst gesloten om de waterkwaliteit van de Dommel en Zijbeken te verbeteren. Gemeente Eindhoven draagt bij aan het overeengekomen programma dat onder leiding van het waterschap wordt uitgevoerd, het waterschap heeft in Q3 2020 voorgesteld de bijdrage voor 2020, zijnde circa € 0,5 mln, later te verrekenen in verband met vertragingen in de uitvoering van het programma;
- Voor het al eerder afgeronde project Maerlantlaan is de bijdrage vanuit een andere programmalijn pas in 2020 verrekend, in wezen heeft hier voorfinanciering plaatsgevonden in eerdere jaren vanuit het programma water, sinds vorig jaar worden bijdragen vanuit andere programmalijnen jaarlijks verrekend, dit heeft een voordeel van ongeveer € 0,4 mln opgeleverd voor 2020;
- Project Limburglaan - Maria van Bourgondiëlaan is doorgeschoven naar 2021 (€ 0,8 mln) in verband met een verwacht aanbestedingsvoordeel bij start in de eerste helft van 2021;
- Vanwege corona is de afstemming tussen alle programmalijnen lastiger en daardoor worden integrale projecten later opgestart. Hierdoor neemt de besteding binnen het boekjaar af.

Voor de totale looptijd van het huidige GRP (2019-2022) is € 63,5 miljoen aan investeringen opgenomen. In 2019 is € 15,1 miljoen geïnvesteerd. In 2020 € 13,4 miljoen. In totaal is tijdens de eerste twee jaar, ondanks corona, € 28,5 mln geïnvesteerd, wat 45% is van het totale investeringsbudget voor 4 jaar. Voor 2019 lag de gemiddelde investering (jaarrealisatie) rond de € 10 mln. Verwachting is dat in 2021 en 2022 de resterende € 35 miljoen wordt gerealiseerd (mogelijk met afronding of uitloop van enkele projecten in 2023).

7.3 Afval

Afval wordt goed aangeboden, gescheiden en verwerkt

We hebben ingezet op het goed aanbieden (door inwoners en bedrijven) en scheiden bij de afvalinzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Verwerking van afval (op alle deelstromen) vergt immers actieve inzet en doorontwikkeling naar uiteindelijk 0% restafval, om de duurzaamheidsdoelstellingen met betrekking tot circulaire economie en beperking van kosten/afvalstoffenheffing te bereiken.

Verzamelen afval

We hebben gestuurd op het kwalitatief goed scheiden van afval. Om overlast in de straten te voorkomen hebben we de aandacht gevestigd op het aanbieden volgens de vastgestelde regels en indien nodig handhaven daarvan. In het 2e en 3e kwartaal zagen we een sterke toename van door inwoners aangeboden afval (rolcontainers, bijzet ondergrondse containers milieustraten) als gevolg van corona.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aandeel restafval Verschil wordt veroorzaakt door corona waardoor meer afval is aangeboden door de inwoners, en doordat de businesscase REnescience (om de hoeveelheid restafval terug te dringen) niet gerealiseerd wordt. Er is in 2020 een alternatief plan in voorbereiding genomen (Taskforce; aanpassing afvalstrategie) om het restafval terug te dringen in 2021 e.v. jaren.	47%	40%	48%
Behalen basiskwaliteit bijplaatsingen bij ondergrondse containers Het Plan van aanpak verminderen bijzet begint zijn vruchten af te werpen. Door Corona hebben inwoners in 2020 echter ook veel meer afval aangeboden, ook als bijzet bij ondergrondse containers.	28%	95%	75%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner) Toename is naar verwachting grotendeels toe te wijzen aan Corona, waardoor veel inwoners thuis moesten werken en een grondige opruimactie hebben uitgevoerd. Afwijking ten opzichte van begroting is ook gevolg van niet doorgaan van de businesscase REnescience.	220	204	234

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- **Reduceren restafval en realiseren van een nieuwe milieustraat op Bedrijventerrein GDC Acht-Noord:** De nieuwe milieustraat op GDC Acht is in juli 2020 opengesteld. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de service en terugdringen hoeveelheid restafval en te verbranden afval. Tegelijkertijd is de verouderde milieustraat aan de Gabriël Metsulaan gesloten.
Er is een verkenning uitgevoerd naar alternatief plan voor REnescience. De verkenning richt zich op verbeteringen op korte termijn (verbeteren bronscheiding) en de middellange termijn (verbeteren nascheiding). Er is een pilot van Cure gestart met handmatige nascheiding van grof vuil in Geldrop, waar ook Eindhovenens grof vuil wordt nabewerkt. Dat geeft meer herbruikbare grondstoffen, minder te verbranden afval, nieuwe werkgelegenheid.
- **Beperken illegale bijzet afval:** Het plan van aanpak illegale bijzet van afval bij ondergrondse afvalcontainers is gecontinueerd. Daarbij wordt een integrale aanpak gehanteerd: vergroten van de inzet voor het opruimen van bijgeplaatst afval, het opzetten van een monitoringssysteem, verbeteren van de communicatie, vergroten van de burgerbetrokkenheid, en zo nodig inzet van handhaving (is in 2020 door corona vanwege capaciteitsgebrek bij Stadstoezicht zeer beperkt geweest). In diverse buurten wordt in samenwerking met de buurt- en wijkcoördinatoren en soms woningcorporaties maatwerkoplossingen ontwikkeld. Dit varieert

van een aanpak met verbetering van de locaties (bv tuintjes), gerichte aanpak met buurtcoaches en/of intensieve communicatie. Er is m.n. als gevolg van corona extra inzet gepleegd in het 2e en 3e kwartaal op de sterke toename van door inwoners aangeboden afval (rolcontainers, bijzet ondergrondse containers milieustraten).

- Aangepaste aanbiedingsregels voor afval: In juni 2020 heeft de Raad het dossier doorontwikkeling afvalinzameling vastgesteld. Hierin zijn meerdere maatregelen besloten die moeten leiden tot kostenreductie bij de afvalinzameling, verbetering van de aanpak van oneigenlijk aanbieden van afval en gebruik van de milieustraten. Aansluitend daarop is de aanpassing van de Afvalstoffenverordening voorbereid. Vaststelling is voorzien voor Q1 2021. Daarmee wordt het onder meer mogelijk een bestuurlijke boete op te leggen (uitwerking van raadsbesluit juni 2020). Ook is de frequentie van inzameling van groenafval in de wintermaanden ingeregeld. En is een nieuwe Milieupas als vervanging van de bestaande Afvalpas in voorbereiding.
- Het doorontwikkelen van de GR Cure: Cure heeft zich in 2020 toegelegd op het verbeteren van de uitvoering (inzameling, beperken van bijzet, aanvullende inzet vanwege corona, terugdringen van klachten, voorbereiding Stadspas, operationeel maken van de milieustraat GDC). Daarnaast heeft Cure heeft de bedrijfsvoering robuuster gemaakt met deskundige en ervaren medewerkers op de goede plek en heeft Cure bijgedragen aan de voorbereiding van een alternatief plan voor REnescience.
- Curatief en preventief beheer van clandestien vuil en ongedierte: we hebben ingezet op de bestrijding en beheersing van ratten en de eikenprocessierups.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	24.141	24.797	25.038	-241
Baten	-25.580	-25.573	-25.986	413
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-690	-690	0
Saldo	-1.439	-1.466	-1.637	171

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Bedrijfsafval opbrengst reinigingsrecht	-	-187	-	-187	incidenteel
Er is te hoog begroot. Dit is rechtgezet in Begroting 2021-2024					
Begrotingswijziging GR Cure 2020	-730	-	-	-730	incidenteel
In 2020 heeft Cure haar begroting moeten wijzigen, resulterende in € 1.420.000 extra lasten voor Eindhoven, bestaande uit 2 delen t.w. € 730.000 en € 690.000. € 730.000 behelst het deel vnl. veroorzaakt door omstandigheden op de internationale afvalmarkt resulterende in hogere verwerkingskosten en lagere opbrengsten. € 690.000 is veroorzaakt door corona en reeds bij de 2e Turap in de begroting van Eindhoven verwerkt middels een begrotingswijziging.					
Dekking uit voorziening afval	730	289	-	1.019	incidenteel
Het resultaat op de afvalexploitatie was € -1.153.000 (Nadeel). Dit betreft het resultaat van ontvangen baten uit afvalstoffenheffingen minus exploitatielasten van afval en de bijdragen aan Cure, en de aan afval toegerekende extracomptabele overhead. € 1.019.000 hiervan is gedekt door het saldo van de afvalvoorziening, waardoor deze voorziening per 31-12-2020 € 0 bedraagt. Het restant ad € 134.000 is niet te dekken binnen de afvalexploitatie.					
Diverse posten afval	-317	-	-	-317	incidenteel
In 2020 is een plan voor het aanpassen van de afvalstrategie in voorbereiding genomen, als alternatief voor het begin 2020 stop gezette plan REnescience (€ -97.000). De Belastingdienst heeft rente i.v.m. btw/bcf t.a.v. Afvalfonds doorberekend (€ -50.000). Transitische post Afvalfonds (€ -170.000).					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vrijval voorziening renaissance		200		200	
De in 2019 getroffen voorziening renaissance is in 2020 deels vrijgevallen omdat op basis van actueel inzicht het negatief eigen vermogen Cure lager is dan eerder ingeschat.					
Overig	76	111	-	187	
SALDO	-241	413	-	172	-

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	336	286	360	-74
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	336	286	360	-74

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

7.4 Milieubeheer

Cumulatief beheerste situatie fysieke leefomgeving

We hebben onze wettelijke taken uitgevoerd door in te zetten op sanering van te hoog belaste situaties van bodem, geluid, luchtkwaliteit, risico's (gevaarlijke stoffen, elektromagnetische straling) en bij ruimtelijke ontwikkelingen te zorgen dat voldaan wordt aan de gestelde normen. In de ruimtelijke ontwikkeling van de stad hebben we ingezet op een zo veel mogelijke beperking van een opeenstapeling van milieu-gezondheidseffecten.

Saneren en onderzoeken locaties

Om milieu-gezondheidsrisico's te beperken hebben we te hoog belaste situaties onderzocht en gesaneerd.

Bodem: Op Stratumseind is rondom de oude stadspoort gesaneerd en aan de achterzijde van de Palingstraat zijn voorbereidingen getroffen om te kunnen starten met de sanering. De voorbereiding voor een gebiedsgericht grondwaterbeheerplan en een masterplan bodemenergie voor de binnenstad is gestart. Er is de laatste hand gelegd aan de afkoop van de grondverontreiniging Strijp S. En er zijn voorbereidingen gestart om bodem en ondergrond op te nemen in de Omgevingsvisie en -plan. Door het vervallen van de Wet Bodembescherming moeten we namelijk zelf regels opstellen voor bodemonderzoek en sanering en een visie opstellen voor zaken die onder het maaiveld liggen (explosieven, kabels, leidingen etc.).

Geluid: De John F. Kennedylaan is tussen de Sterrenlaan en de Tempellaan voorzien van een stille deklaag. Geluidmeetsysteem Munisense (wat de geluidbelasting veroorzaakt door de rijkswegen, de Ring en het spoor en van evenementen monitort) is operationeel gehouden, met flexibel inzetbare sensoren effectief ingezet in een aantal VTH situaties en ingezet om de invloed van corona op de geluidbelasting door het wegverkeer op de Ring in beeld te brengen.

Verbeteren woonsituatie

Terugdringen van de cumulatieve milieu-gezondheidslast in de verdichtende stad/regio. In de Brabantse Health Deal werken gemeenten, provincie, GGD-en, waterschappen en kennisinstellingen (Telos, RIVM, UU) samen aan het realiseren van een gezonder Brabant. Daarbij zijn nieuwe instrumenten ontwikkeld om integraal te kunnen werken aan opgaven van de Omgevingswet. Zoals de Brabantse Omgevingsscan (BrOS) van GGD en de Milieu-Gezondheid Risico-indicator (MGR) van RIVM. Onder het Brabantstad programma Gezond Brabant wordt de samenwerking voortgezet tot 2022. Het doel is gezondheidswinst (door betere omgevingskwaliteit en gezondere leefstijlen) in de verder verdichtende stad/regio. Er zijn in het kader van 'healthy ageing' (gezond ouder worden) voorbereidingen getroffen voor projectmatige aanpak van bewezen beweeginterventies voor ouders in de Eindhovense wijken Eckart-Vaartbroek en Vlokhoven-Jagershoef. In Brabantstad- verband wordt uitwerking gegeven aan Contourennota Gezonder Brabant. In samenhang tussen economie, mobiliteit, groen en ruimtelijke ordening en het sociaal domein. En er is een subsidieaanvraag ZonMW ingediend (alliantie gemeenten, kennisinstellingen) om kennis/ervaring te ontwikkelen/delen ten aanzien van integrale gezondheid via wijkgericht werken met de burger aan zet.

CO2 reductie en circulaire samenleving

95% CO2 reductie in 2050 en 55% in 2030. Beide ten opzichte van 1990.

Uitvoeren klimaatplan

De doelstelling om in 2030 55% CO₂ te reduceren ten opzichte van 1990 is uitdagend. In 2020 is het klimaatplan 2021-2025 vastgesteld, waarin we in lijn met de principes Impact, Inclusief en Innovatie de samenwerking met partijen versterken. Dat is verdeeld over de onderwerpen gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, eigen organisatie en productie duurzame energie. Onderdeel van de aanpak van het klimaatplan is een (in 2021 op te stellen) adaptieve uitvoeringsagenda.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 % inwoners dat zich (zeer) onveilig voelt als gevolg van gevaarlijke stoffen/straling/luchtverontreiniging Wat opvalt is dat de beleving stadsbreed gelijk is gebleven; er is een lichte toename van 2% in het Centrum op alle drie de thema's (gevaarlijke stoffen/straling/luchtverontreiniging. Terwijl de luchtkwaliteit feitelijk is verbeterd (NO2 reductie van 13% op De Ring tot 35% van het stedelijke achtergrondniveau).	41%	35%	41%
 % inwoners dat last heeft van minstens één vorm van geluidhinder Er is stadsbreed een lichte toename. Er is een significante afname bij geluidhinder van evenementen (van 16 naar 7%), een lichte toename van burenlawaai (van 17 naar 18%), en van wegverkeer (van 28 naar 32%). Terwijl het wegverkeer in 2020 is afgenomen. De effecten zijn grotendeels het gevolg van corona.	48%	38%	49%
 CO2-uitstoot (% t.o.v. 1990) De beschikbare gegevens zijn uit 2018. Dit zijn de laatst beschikbare gegevens.	nrb	101%	99% (2018)

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal gesaneerde en onderzochte locaties (bodem) 117 waarvan 69 onderzoeken en 48 saneringen Als gevolg van het grote aantal bouwprojecten worden er veel onderzoeken en saneringen uitgevoerd. Het grote aantal saneringen wordt deels veroorzaakt door verandering in bedrijven en werkwijze bij de aanleg van kabels en leidingen. Dit leverde bijna 20 kleine saneringen extra op in 2020.	118	80	117

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Gesaneerde woningen A- en raillijst Een sanering is pas afgerond als de combinatie van benodigde bron- (bv. stil asfalt), overdracht (geluidsscherm of -wal) en ontvangstaatregelen (gevelisolatie) zijn uitgevoerd. Er is een start gemaakt met de voorbereidingen van de sanering van woningen aan de Leenderweg binnen de Ring en aan de Beukenlaan (Strijps Bultje), maar omdat de sanering nog niet is afgerond tellen we die niet mee. Ook is een gedeelte van de Kennedylaan voorzien van stil asfalt. In navolging daarop wordt bezien waar eventuele aanvullende gevelisolatie van woningen nodig is.	115	137	0

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Bijdragen aan het uitvoeren van projecten/plannen Gezond Brabant in Brabant Zuid-Oost: Er zijn bijdragen geleverd aan een gezonde en toekomstbestendige stad via gebiedsontwikkelingen, zoals op geluidbelasting spoor en risico's externe veiligheid in Knoop XL en District E, maar ook in Eindhoven Noordwest en bij de planontwikkeling Buurtschap 't Veld. Ook is de beleidsregel windhinder vastgesteld. In het kader van slimme en gezonde verstedelijking is een impuls voor integraal gemeentelijk gezondheidsbeleid vanuit positieve gezondheid voorbereid. Ter ondersteuning is een versnellersteam SD/RD gestart en er zijn factsheets ontwikkeld. In het project Duurzame Gezonde Leefomgeving Eindhoven-Waalre Valkenswaard met TUe en provincie is in het 2e jaar van het project verder uitwerking gegeven aan de gezamenlijke verkenning naar kansen voor gezonde en toekomstbestendige gebiedsontwikkeling in de woonkernen als de N69 wordt opengesteld. Het regionale meetnet lucht (ILM 2.0) is in 2020 voorbereid en in Eindhoven geïnstalleerd. Vervolgens zal het in nog 17 gemeenten uitgerold worden. Gemeente Eindhoven heeft het Schone Lucht Akkoord ondertekend. Ter uitwerking daarvan is een Bidbook voorbereid. Daarnaast is het luchtkwaliteitsknelpunt aan de Mauritsstraat opgelost. Er is opdracht gegeven aan CE Delft voor een verdiepende verkenning voor Eindhoven naar de sociale gezondheidskosten van luchtkwaliteit. Van het project Longen van de Stad is de concept rapportage voorbereid door TUe en ENS. Oplevering van de eindrapportage wordt verwacht in Q2 2021.
- Bijdragen aan de uitwerking van de Proefcasus Eindhoven Airport vanuit duurzaamheids-, gezondheids- en natuurbelangen: In 2020 is een start gemaakt met de uitwerking van de vijf speerpunten uit het rapport "Opnieuw verbonden". Zo is de nieuwe participatie- en overlegtafel ingesteld: Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). Er zijn voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van de overige speerpunten, onder andere op het gebied van geluid, luchtkwaliteit en klimaat. Zo is in samenwerking met alle stakeholders een meetstrategie geluid vliegverkeer voorbereid en aan het LEO aangeboden. De meetstrategie draagt bij aan de speerpunten uit de proefcasus. Daarnaast hebben we geparticipeerd in de werkorganisatie Stichting leefbaarheid Luchthaven Eindhoven met betrekking tot de beoordeling van ingediende subsidie aanvragen voor het leefbaarheidsfonds Luchthavenontwikkeling. We hebben (in afstemming met omliggende gemeenten) zienswijzen voorbereid en ingediend voor de Nota Reikwijdte en Diepgang Luchtruimherziening en de Luchtvaartnota.
- Participeren in verkenningen van het rijk t.a.v. Omgevingsveiligheid, vervoer gevaarlijke stoffen over de Brabanneroute, Wet PAS, etc.:
Externe veiligheid (gevaarlijke stoffen): met het ministerie van IenW is een start gemaakt met de verkenning naar de herijking van risicoplafonds voor het Basisnet spoor.
Antennes en Zendmasten: Het jaarlijkse plaatsingsplan antennes van de providers is besproken en beoordeeld. Er is een bijdrage geleverd aan de aanpak voor digitalisering van de stad met betrekking tot het onder randvoorwaarden (gezondheid, pro-actieve communicatie) mogelijk maken van 5G. Er is in de usecase HTC met Vodafone, TUe, GGD en het Antennebureau uitwerking gegeven aan de randvoorwaarden. Er is een meetplan gemaakt en uitgevoerd door TUe en een communicatieplatform opgezet. Hoogspanningslijnen: Er is een verkenning gedaan naar de mogelijkheden om de bestaande 150kV hoogspanningslijn door de stad ondergronds te brengen (verkabelen). Er is een brief gestuurd naar Ministerie EZK voor 100% inzet rijksmiddelen verkabeling. Er is bijgedragen aan het onderzoek van Tennet en RVO naar vernieuwing en uitbreiding van de bestaande hoogspanningslijnen in Noordwest Eindhoven. Wet PAS en stikstof: we hebben bijgedragen aan gemeentelijke, regionale en landelijke werkgroepen en meegewerkt aan de voorbereiding van een provinciale stikstofbank.

- Realiseren van de Regionale Energie Strategie/Transitie naar aardgasvrije verwarming: Gemeente Eindhoven werkt met het programma Duurzaamheid structureel aan de klimaat en energieopgaven; CO2 reductie en circulaire samenleving. Daartoe zijn de afgelopen jaren intensiveringsmiddelen beschikbaar gesteld. In paragraaf 3i Duurzaamheid is ten aanzien van het gehele portfolio (inclusief dit speerpunt) van het programma Duurzaamheid in samenhang toegelicht wat we daarvoor hebben gedaan.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	10.956	14.602	12.248	2.354
Baten	-5.411	-8.256	-7.268	-988
Mutatie reserves (TV 0.10)	2.499	1.964	3.047	-1.083
Saldo	8.044	8.310	8.027	283

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Juridische kosten TR centrale	-96	-	-	-96	incidenteel
Er loopt een juridisch traject tussen de gemeente en de voormalig asbestsaneerder van de Biomassacentrale op Strijp-T. Zolang de afwikkeling van deze zaak lopend is worden er juridische kosten gemaakt. In 2020 betrof dit een kostenpost van circa € 96.000 welke niet was begroot. In de risicoparagraaf wordt nader ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot dit juridisch traject.					
Regionaal Zonnepanelenproject	-1.858	1.774	32	-52	incidenteel
In 2020 hebben we een inhaalslag gemaakt op de dekking van de administratiekosten. Daarnaast is het rentetekort lager dan verwacht. Opgeteld komen we op een tekort van € 52.000					
VTH-taken ODZOB	371		-	371	incidenteel
Door corona is er minder fysiek toezicht mogelijk geweest. Daarnaast is de horeca grotendeels gesloten geweest en zijn evenementen amper mogelijk geweest, waardoor er minder klachten waren, en er minder inhuur nodig was, zowel bij gemeente als bij ODZOB					
Projecten Maatschappelijk nut (Milieu en Duurzaamheid)	3.817	-2.764	-1.053	-	incidenteel
Bij de projecten maatschappelijk nut kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering). Dit geldt o.a. voor duurzaamheidsprojecten (RRE Reductie energieverbruik, Transitievisie Warmte en Pionierbuurten 1e ronde) en projecten vanuit bodemsanering en geluidssanering.					
Overig	120	2	-62	60	
SALDO	2.354	-988	-1.083	283	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	1.302	1.000	969	31
Bijdrage derden	-919	-545	-627	82
Saldo	383	455	342	113

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Duurzaamheid

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen investeringen op het gebied van Duurzaamheid. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een

verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering. De afwijkingen zijn o.a. te zien op de kredieten 't Ven infra (€ 200.000 V) en Biomassa Meerhoven (€ 87.000 N).

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

We voeren de gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging uit: begraafplaatsen en crematoria, lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden), baten voor begraafplaatsrechten en afkoopsommen grafrechten.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	767	703	775	-72
Baten	-648	-648	-538	-110
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	63	63	0
Saldo	119	118	300	-182

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Begraafplaatsen	-77	-110	-	-187	incidenteel
Enkele jaren geleden is de keuze geïntroduceerd om grafrechten voor 5 jaar af te kopen i.p.v. de gebruikelijke 10 jaar. In plaats van 1x een opbrengst voor 10 jaar ontvangen we hierdoor 2x een opbrengst voor 5 jaar. We zien echter dat relatief veel grafrechten die voor 5 jaar waren afgesloten en in 2020 afliepen, niet meer verlengd worden. Dat betekent dat er minder inkomsten binnenkomen. Het niet verlengen van grafrechten heeft tot gevolg dat het graf geruimd wordt. Nu er minder verlengingen afgesloten worden, betekent dit dat er meer graven geruimd worden. Dit heeft geleid tot meer kosten in 2020.					
Overig	5	-	-	5	
SALDO	-72	-110	-	-182	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 7 Volksgezondheid en milieu zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000- 300.000	Eindhoven
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	2019	163	171	215
Andere steden hebben sinds 2015 gewerkt aan reductie van restafval via reguliere technieken en inzamelsystemen (zoals bv. Diftar). Cure en Eindhoven hebben vanaf 2015 tot Q1 2020 ingezet op realisatie van de businesscase REnescience, waarmee een reductie in restafval van 25% bereikt zou kunnen worden. De businesscase REnescience is in Q1 2020 stopgezet. Andere steden hebben daar eerder voor gekozen en uitwerking aan gegeven. Tot die tijd zijn geen alternatieve plannen ontwikkeld die kunnen leiden tot minder restafval. In Q1 2020 is in Eindhoven een start gemaakt met de verkenning naar een alternatief plan om tot minder restafval te komen (Taskforce, aanpassing afvalstrategie).				

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Hernieuwbare elektriciteit	2018	17,6%	8,3%	3,0%
Het betreft hier cijfers over 2018. De reden dat Eindhoven relatief laag scoort ten opzichte van andere gemeenten lijkt grotendeels veroorzaakt door gemeenten die windenergie binnen de gemeentegrenzen gerealiseerd hebben.				

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 7 Volksgezondheid en milieu zijn dat de volgende:

Taakveld 7.1: GR GGD Brabant Zuidoost

De GGD Brabant Zuidoost is een samenwerking tussen Eindhoven en 20 regiogemeenten met als doel bij te dragen aan een positieve ontwikkeling van de gezondheidssituatie van de inwoners.

Taakveld 7.3: GR Centrum Uitvoering reinigingstaken Eindhoven en omgeving (CURE)

Cure behartigt de belangen van en de samenwerking tussen Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard voor het beheer van huishoudelijke afvalstoffen en daarmee samenhangende taken. Dit, in lijn met de Wet milieubeheer en het door de overheid gevoerde afvalstoffenbeleid.

Taakveld 7.4: Eindhoven Airport N.V.

Samenwerkingsverband met de provincie Noord-Brabant en Schiphol Nederland BV voor de exploitatie van voorzieningen ten behoeve van de burgerluchtvaart op het militaire luchtvaartterrein Eindhoven.

Taakveld 7.4: GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB voert ten behoeve van de deelnemers taken uit op het gebied van het omgevingsrecht en levert als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Dit programma omvat de taakvelden 8.1 Ruimtelijke Ordening, 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en 8.3 Wonen en bouwen.

Tot taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening. Taakveld 8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) heeft betrekking op bouwgrondexploitaties zoals verwerving, bouw- en woonrijp maken en verkoop van gronden. Grond zetten we als instrument in om doelstellingen van de andere programma's te bereiken. Taakveld 8.3 Wonen en bouwen is gericht op gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening.

Dit programma draagt door middel van woningbouw, stedelijke vernieuwing en ruimtelijke ontwikkeling bij aan een aantrekkelijke en duurzame woon- en leefomgeving voor huidige en nieuwe bewoners. Dit met behoud van onze identiteit als ambitieuze, solidaire en innovatieve stad. We willen immers dat Eindhovenaren trots op de stad kunnen zijn.

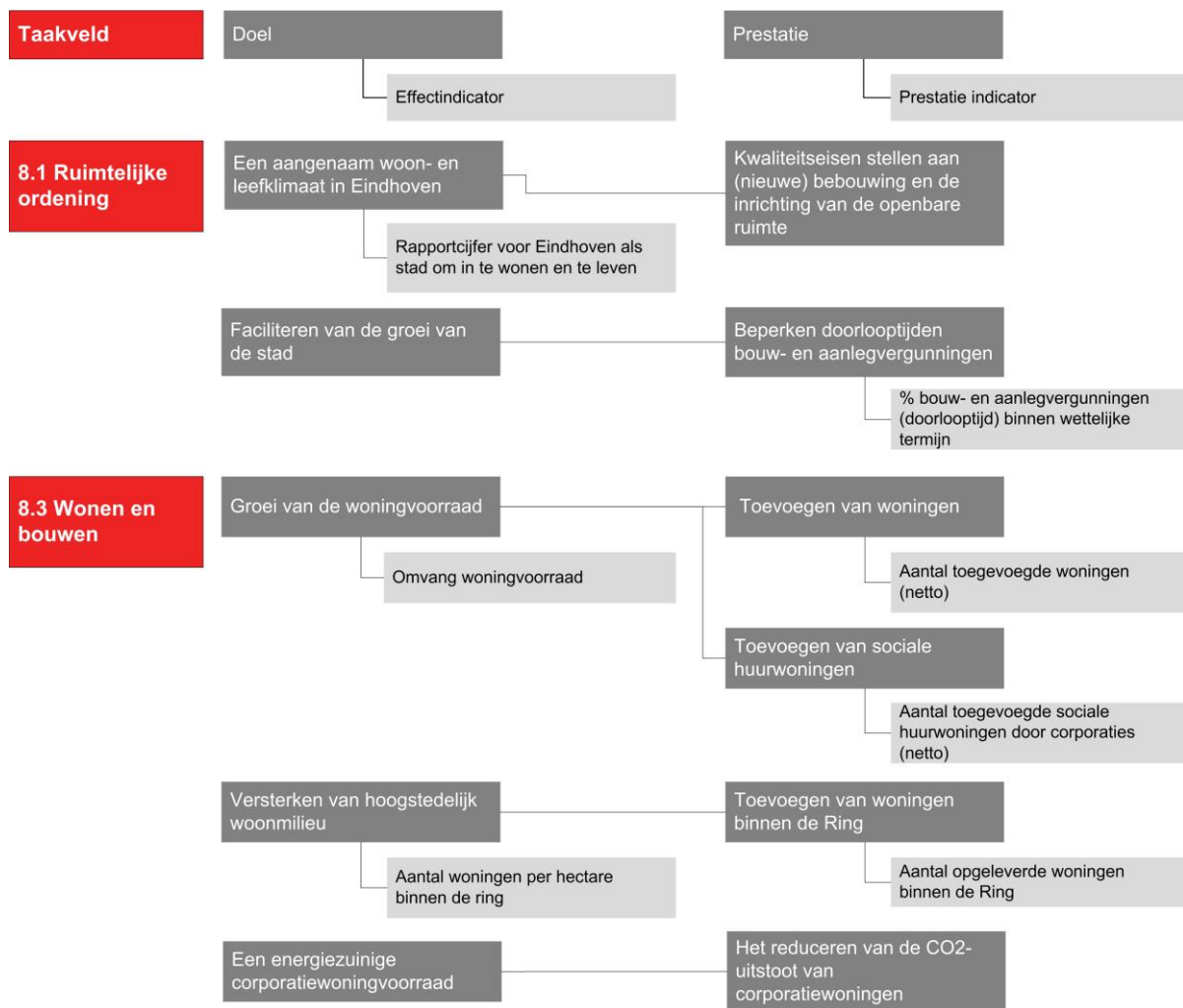
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimtelijke Ordening
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
8.3 Wonen en bouwen

In 2020 heeft de raad een aantal belangrijke dossiers vastgesteld die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Allereerst is de Omgevingsvisie vastgesteld, daarna het Ontwikkelperspectief Centrum en vervolgens de Verdichtingsvisie binnenstad. Bovendien is in het BOMIRT afgesproken dat Eindhoven op basis van het MIRT-onderzoek naar verstedelijking en bereikbaarheid van de regio, in 2021 tot een verstedelijkingsakkoord met het Rijk komt. Daarnaast hebben we gewerkt aan samenhangende integrale gebiedsontwikkelingen, zoals Brainport City, Spoorzone, Internationale Knoop XL en BIC en hebben we initiatieven uit de stad gefaciliteerd.

Daarnaast is in december 2020 het Woonprogramma Eindhoven 2021-2025 vastgesteld, dit is de sectorale uitwerking van de omgevingsvisie op het gebied van het wonen. Hierin wordt de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave gegeven die nodig is om de doelstellingen uit de omgevingsvisie en Woonvisie 2015 te behalen.

8.1 Ruimtelijke ordening

Een aangenaam woon- en leefklimaat in Eindhoven.

In de Woondeal en in het MIRT-onderzoek naar verstedelijking en bereikbaarheid zijn afspraken gemaakt om in de regio 62.000 woningen te bouwen, waarvan ca. 40.000 in Eindhoven. Om dat in goede banen te leiden zijn onder andere de Omgevingsvisie, het Ontwikkelperspectief Centrum en de Verdichtingsvisie binnenstad vastgesteld. Hiermee staat het kader voor verdere verdichting en veraangenaming van het woon- en leefklimaat.

Kwaliteitseisen stellen aan (nieuwe) bebouwing en de inrichting van de openbare ruimte

Bij de vergunningverlening, in de intake en in de supervisie overleggen hebben we aan initiatiefnemers eisen gesteld op het gebied van stedenbouw, duurzaamheid, klimaat, mobiliteit, woonproducten en groen. In de dynamische supervisiegebieden waren die kwaliteitseisen hoger dan in laagdynamische woongebieden.

Faciliteren van de groei van de stad

Doordat we inzetten op groei zijn er veel initiatieven voor nieuwbouw, verbouw of transformatie van bestaande gebouwen ingediend. Daarvoor hebben we het hele scala van planologische instrumenten ingezet. Denk aan planwijzigingen, vergunningverlening en ontheffingen. Afgelopen corona jaar zijn over de gehele linie meer bouwvergunningaanvragen ingediend dan vorig jaar.

Beperken doorlooptijden bouw- en aanlegvergunningen

We hebben de doorlooptijden van (bouw)vergunningen, vrijstellingen en ontheffingen beperkt gehouden tot maximaal de wettelijke termijn en meestal sneller.

Effect-indicatoren

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Rapportcijfer voor Eindhoven als stad om in te wonen en te leven	7.1	7.5	7.3
Het rapportcijfer is hoger dan in 2019, maar niet zo hoog als gehoopt. Aangezien het om een rapportcijfer gaat, is een kleine afwijking is het lastig dit verschil te verklaren.			

Prestatie-indicatoren

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
% bouw- en aanlegvergunningen (doorlooptijd) binnen wettelijke termijn	99%	99%	99%
Ondanks het hogere aantal aanvragen, hebben we toch 99% binnen de wettelijke termijn afgehandeld.			

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Verder werken aan de Omgevingsvisie: We hebben na een intensief samenspraakproces de Omgevingsvisie vastgesteld.
- Actualiseren bestemmingsplannen: We hebben 30 bestemmingsplannen in procedure gebracht waarvan 3 actualisatieplannen (conserverend) en 27 nieuwe of gewijzigde plannen (ontwikkelingsgericht). In 2021 hoeven we nog slechts 9 bestemmingsplannen te actualiseren.
- Integraal ontwikkelplan verdichting: We hebben het Ontwikkelperspectief Centrum vastgesteld. Hierin wordt een perspectief geschetst voor stedelijke verdichting binnen de ring met 21.000 woningen, in combinatie met een mobiliteitstransitie, vergroening, vernatting en veraangenaming van het leefklimaat en de gezondheid binnen De Ring.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	13.258	20.446	25.112	-4.666
Baten	-4.532	-8.914	-17.365	8.451
Mutatie reserves (TV 0.10)	-1.109	-2.866	287	-3.153
Saldo	7.617	8.666	8.033	633

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Gronddepot	-498	496	-	-2	incidenteel
De opbrengsten van het gronddepot zijn in 2020 € 496.000 hoger dan begroot. Hier staat een bedrag ad. € 498.000 aan extra kosten tegenover. De reden voor de hogere opbrengsten/ kosten is dat er meer projecten zijn uitgevoerd.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Ontvangen bijdragen bovenwijkse voorzieningen	-	237	-237	-	incidenteel
In 2019 is kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen ingevoerd. Hierbij wordt bij private initiatienemers van nieuw te ontwikkelen vastgoed bij het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan een vaste bijdrage voor BOVO in rekening gebracht. In 2020 heeft dit geresulteerd in een totaal bijdrage van € 236.666 welke conform besluit is gestort in de reserve BOVO.					
Voorziening verliesgevende facilitaire projecten	-248	560	-	312	incidenteel
Voor negatieve facilitaire exploitaties wordt een voorziening gevormd, die jaarlijks bij de jaarrekening aan de hand van de herijking MPG wordt geactualiseerd. Dit jaar kon er per saldo een gedeelte uit de voorziening vrijvallen als gevolg van onder andere een iets positievere prognose van facilitair project Emmasingelkwadrant en Brainport industries Campus (BIC). Voor dit laatste project is de vrijval voornamelijk veroorzaakt doordat de BBV-wetgeving het niet toe laat om de investering ecologische verbindingzone als kosten te ramen in het project. De investering wordt nu administratief buiten het project gehouden. Enkele projecten laten een negatiever resultaat zien, oa voor Philips Lighting en Ontwikkeling MO/Tio. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf grondbeleid.					
Facilitaire exploitaties	-409	409	-	-	incidenteel
De facilitaire exploitaties hebben veelal een meerjarig karakter. De lasten en baten per jaar worden in het taakveld binnen het programma grond verwerkt. Het jaarsaldo wordt geboekt naar de balans zodat er voor lopende projecten geen resultaat op het taakveld is.					
Projecten (geen investeringen)	-3.832	6.748	-2.916	-	incidenteel
Bij de projecten kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. De afwijkingen worden met name veroorzaakt door fasering in project Knoop XL waarin de onderhandeling en uiteindelijke samenwerkingsovereenkomst langer op zich hebben laten wachten dan gepland. Maar ook het uitstel van de ingangsdatum van de Omgevingswet en fasering in het Groene Raamwerk.					
Apparaatskosten	115	-	-	115	incidenteel
Betreft het resultaat op de doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering).					
Overig	206	1	-	207	
SALDO	-4.666	8.451	-3.153	632	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsopgave	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	21.787	5.062	10.322	-5.260
Bijdrage derden	-21.555	48	-5.528	5.576
Saldo	232	5.110	4.794	316

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsruimtelijke ordening

Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteert niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen. Deze afwijking wordt geheel veroorzaakt door de wegenstructuur Brainport park.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De gebiedsontwikkeling in de stad krijgt mede vorm via projecten op basis van grondexploitaties. De grondexploitaties en private ontwikkelingen zijn ondersteunend aan vooral de programma's Wonen, Economie (Kantoren en bedrijventerreinen) en maatschappelijke functies (zoals Onderwijs, Cultuur en Sport). In de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks grondexploitatieprojecten geprogrammeerd en geprioriteerd. Daarnaast faciliteren we private ontwikkelingen via (zogenoemde 'anterieure') overeenkomsten, waarbij we door kostenverhaal actief en projectmatig meewerken aan initiatieven van derden op hun eigen grond. Dit gebeurt vooral daar waar maatschappelijke meerwaarde te realiseren is.

De krapte op de Eindhovense woningmarkt blijft. De coronacrisis heeft, zo lijkt het, geen remmend effect op het aantal verkopen en de woningprijzen. Uit de kwartaalrapportages van Van Santvoort Makelaars blijkt dat de verkoopprijzen in het 3^e kwartaal 2020 8% hoger zijn dan in dezelfde periode in 2019. De krapte indicator, die aangeeft hoeveel keuze een woningzoekende heeft, is in een gezonde woningmarkt tussen de 5 en 6. In Eindhoven staat die tussen de 2 en 2,5. Hierdoor wordt vaak de vraagprijs overboden en is het voor veel woningzoekenden erg lastig om een betaalbare woning te bemachtigen.

De coronacrisis brengt voor bedrijven onzekerheid met zich mee. Tot nu lijken bedrijven in de HTSM en logistiek sector nog weinig getroffen te worden. De vraag naar producten lijkt nog door te lopen, de technologie bedrijven groeien nog evenals de logistiek/ E-commerce. Deze sector heeft een impuls gekregen door toename van het internet winkelen voor dagelijkse en niet-dagelijkse behoeften die nu worden gekocht online. Bedrijven zijn afwachting als het gaat om investeringsbeslissingen voor nieuwbouw en verhuizingen. Investeringsbeslissingen worden uitgesteld of bijgesteld in afwachting van wat de effecten van de coronacrisis op termijn zullen zijn.

De gevolgen van de Corona-crisis op de vraag naar kantoren zijn op dit moment lastig in te schatten. Uit recente gesprekken met de regionale makelaars komt evenwel het beeld naar voren dat de opname van kantoorruimte in Eindhoven dit jaar fors minder zal zijn dan voorgaande jaren. Ondernemers maken een pas op de plaats en stellen hun huisvestingsbeslissing uit in afwachting van betere tijden. Hoe de kantooropname er na dit jaar uit gaat zien, zal voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van de tijd die we nog nodig hebben om het Covid-19 virus te bedwingen.

De opgave om woningen, bedrijven en kantoren toe te voegen wordt steeds complexer. Er is geen ruimte meer voor grootschalige uitbreidingslocaties, dus zal de opgave door middel van verdichting in de bestaande stad moeten worden gerealiseerd. Dit zorgt voor meer complexiteit in projecten waardoor we worden geconfronteerd met langere doorlooptijden, meer kosten en risico's.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties en private ontwikkelingen zijn deze ontwikkelingen doorgevoerd. Uitgangspunt blijft echter dat we kosten, opbrengsten en te hanteren parameters realistisch inschatten in het kader van het voorzichtigheidsbeginsel. Voor 2020 betekent dit dat conform BBV-regelgeving circa € 7,6 miljoen winst uit de exploitaties is genomen. In 2020 hebben we meer kosten dan opbrengsten gerealiseerd. Tezamen met de winstneming zorgt dit voor een toename van de boekwaarde van € 80,5 miljoen eind 2019 tot € 95,7 miljoen eind 2020.

Gezien de goed functionerende economie en het verwachte positieve resultaat kunnen we spreken van een nog resterende zeer courante voorraad. Om aan de stijgende vraag te kunnen voldoen, en hiervoor de juiste woningen en werklocaties te kunnen bieden, blijft het noodzakelijk om grondposities in voorraad te hebben en deze tot ontwikkeling te brengen.

De benodigde weerstandscapaciteit voor risico's in de huidige projectenportefeuille stijgt van € 16,3 miljoen naar € 16,7 miljoen. Een toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Voor een toelichting op de ontwikkelingen in de projecten verwijzen we naar paragraaf G Grondbeleid.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	65.086	41.992	19.616	22.376
Baten	-62.741	-39.915	-23.958	-15.957
Mutatie reserves (TV 0.10)	330	405	5.568	-5.163
Saldo	2.675	2.482	1.226	1.256

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Grondexploitaties niet-bedrijven terreinen	22.723	-22.752	-	-29	incidenteel
De grondexploitaties hebben een meerjarig karakter. De lasten en baten per jaar worden in het taakveld binnen het programma grond verwerkt. Het jaarsaldo wordt geboekt naar de balans zodat er voor lopende projecten geen resultaat op het taakveld is. Zie voor een toelichting op de ontwikkelingen in de lopende projecten de paragraaf grondbeleid.					
Voorziening nadelige grondexploitaties	-580	54	-	-526	incidenteel
Voor negatieve (grond)exploitaties wordt een voorziening gevormd, die jaarlijks aan de hand van de herijking MPG wordt geactualiseerd. De voorziening wordt bij het afsluiten van deze negatieve (grond)exploitaties vervolgens ingezet ter compensatie van het verlies. In de voorziening was per saldo een storting nodig van € 526.000 in verband met een hoger verwacht negatief resultaat voor de projecten Mariënhage en herinrichting woonwagenlocaties. Zie voor een nadere toelichting paragraaf grondbeleid.					
Resultaat projecten niet bedrijventerreinen	64	6.435	-5.152	1.347	incidenteel
Dit betreft het resultaat van grondexploitaties als gevolg van het afsluiten van projecten en het tussentijds nemen van winst conform BBV-voorschriften. In 2020 is voor projecten niet bedrijventerreinen per saldo € 6,3 miljoen aan resultaat gerealiseerd. Conform besluitvorming is van het gerealiseerde resultaat een storting gedaan van € 5,1 miljoen in de reserve bovenwijks.					
Incidentele projectkosten	167	97	-	264	incidenteel
Dit betreft de kosten voor de gronden in voorraad en projecten die nog niet in uitvoering zijn. De grootste verschillen zijn: - Het jaarlijks budget dat beschikbaar is om kosten af te boeken voor projecten die niet in uitvoering kunnen worden genomen, is in 2020 in beperkte mate aangesproken. - Een niet geraamde storting (€ 58.977) in de voorziening waardevermindering voorraad gronden omdat de marktwaarde voor 1 object lager is dan de boekwaarde en een niet geraamde vrijval (€ 38.000) uit deze voorziening door een iets hogere inschatting van de marktwaarde van 1 object.					
Overig beheerresultaat	-40	230	-	190	structureel
In het overig beheerresultaat worden de baten en lasten verwerkt die niet gekoppeld zijn aan de actieve- en niet actieve voorraad gronden. De grootste verschillen zijn: - Beheer onbebouwde eigendommen: Hier is een nadeel ontstaan van € 431.000 als gevolg van lagere huuropbrengsten onder andere door de verkoop van diverse kavels. Het structurele nadeel is € 50.000. - Beheer bebouwde eigendommen: De gemeente houdt panden tijdelijk in beheer om deze op een later moment op te nemen in een grondexploitatie. In de begroting is voor dit tijdelijk beheer structureel een standaard budget geraamd. Daarnaast is in het budget ruimte voor incidentele uitgaven. Binnen deze incidentele uitgaven is voornamelijk een voordeel ontstaan. Dit in verband met temporisering van geplande onderhoudswerkzaamheden. Per saldo is er op het totaal een voordeel van € 102.000. - Zakelijke lasten: Als gevolg van hogere OZB-tarieven en waterschapslasten is een nadeel op zakelijke lasten ontstaan van € 175.000. Het structurele nadeel is € 75.000 - Incidentele grondverkoop: In 2020 hebben er diverse incidentele grondverkoop plaatsgevonden. Oa de verkoop van een stuk grond na beëindiging van het huurcontract en diverse garageboxen. Incidentele grondverkoop zijn slechts beperkt te ramen (alleen incidentele grondverkoop als onderdeel van een facilitair project worden geraamd)					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
waardoor de grondverkoop leiden tot een incidenteel voordeel (€ 736.000) Hiertegenover staat een incidenteel nadeel (€ 36.000) in verband met de benodigde desinvestering van de boekwaarde van deze gronden en een structureel nadeel bij taakveld 2.1 (€ 10.000) als gevolg van het vervallen van de erfpachtinkomsten.					
Overig	42	-21	-11	10	
SALDO	22.376	-15.957	-5.163	1.256	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	13.696	6.801	-8.202	15.003
Bijdrage derden	0	0	-345	345
Saldo	13.696	6.801	-8.547	15.348

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Er is in 2020 voor een iets lager bedrag dan geraamd aan grondposities verworven. Dit leidt tot een afwijking van € 4 miljoen. Daarnaast is er een afwijking ontstaan van € 10,5 miljoen doordat er door vaststelling van grondexploitaties enkele grondposities zijn geherrubriceerd van (im)materieel vast actief naar Onderhanden werken op de balans.

8.3 Wonen en bouwen

Groei van de woningvoorraad

Om de huidige druk van de woningmarkt te halen en om de economische groei te faciliteren, moeten er veel woningen worden toegevoegd. Om deze groei ten goede te laten komen aan een leefbare en betaalbare stad, moeten er, onder meer, ook voldoende sociale huurwoningen worden toegevoegd.

Toevoegen van woningen

De gemeente zet in op het verder verhogen van de woningbouwproductie naar gemiddeld 3.000 woningen per jaar. Hiervoor is het Bouwoffensief gelanceerd en zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt met de regio, provincie en het Rijk om zoveel mogelijk te versnellen en belemmeringen weg te nemen. De woningbouwaantallen voor 2020 zijn aanleiding geweest voor maatregelen om de sturing op het woningbouwproces te verbeteren. Overigens valt de netto productie ook laag uit door een groot aantal gesloopte en onttrokken woningen in 2020: 368 woningen. Dit zijn voor een groot deel sociale huurwoningen. Recent is er een woningbouwregisseur aangetrokken. Er wordt momenteel een versnellingsplan woningbouw voorbereid gericht op het versnellen van de productie op de korte termijn.

Toevoegen van sociale huurwoningen

De woningcorporaties hebben het begrote aantal sociale huurwoningen gerealiseerd. Verder is erin het kader van de gezamenlijke investeringsagenda ook gewerkt aan meer harde woningbouwplannen, ook op dat vlak is voortgang geboekt. In het licht van de opgave liggen deze aantallen echter nog te laag.

Versterken van hoogstedelijk woonmilieu

Een hoogstedelijk woonmilieu is een belangrijke vestigingsplaatsfactor voor expats en (internationale) ondernemingen. Dit is een aanvulling op de reeds ruim aanwezige groenstedelijke woonmilieus in de randen van de stad en de regio.

Toevoegen van woningen binnen de Ring

De begrote toename van de woningdichtheid binnen de ring is gerealiseerd.

Een energiezuinige corporatiewoningvoorraad

Het verwarmen van de corporatiewoningvoorraad is een belangrijke bijdrage aan de volledige CO₂-uitstoot van Eindhoven. Het reduceren van deze uitstoot draagt enerzijds bij aan de gemeentelijke klimaatdoelstelling en anderzijds aan het beperken van woonlasten.

Het reduceren van de CO₂-uitstoot van corporatiewoningen

In het duurzaamheidspact is afgesproken dat de woningcorporaties de uitstoot van hun woningen gaan monitoren en dat gemeente en corporaties in het najaar van 2021 afspraken maken over de CO₂ reductie per woning per jaar. Deze afspraak kan vervolgens in de begroting van 2022 als indicator worden meegenomen.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Omvang woningvoorraad Aantal woningen is lager dan begroot.	111.295	113.000	112.965
 Aantal woningen per hectare binnen de Ring Waarde is hoger dan in 2019 en hoger dan begroot. Begrote waarde was te laag ingezet.	31,4	30,9	31,8
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aantal toegevoegde woningen (netto) Bruto is het aantal 1821. Het aantal nieuwbouwwoningen is dit jaar laag, maar het aantal gesloopte en onttrokken woningen, vooral in Woensel-West was dit jaar ook erg groot. In totaal 368 woningen. Dit maakt het netto aantal woningen erg laag.	2.562	2.500-3.000	1540
 Aantal toegevoegde sociale huurwoningen door corporaties (netto) Waarde is hoger dan begroot, door nauwe samenwerking tussen gemeente en woningcorporaties	103	425	475
 Aantal opgeleverde woningen binnen de Ring Het cijfer laat zien dat er relatief minder woningen in het centrum worden gerealiseerd dan daarbuiten. Grote bouwprojecten voor het centrum zijn nu in voorbereiding, zoals District E, Emmasingelkwadrant, VDMA. Op termijn zal de productie hier weer gaan toenemen.	1.015	2.000	723

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- De woningbouwproductie was in 2020 duidelijk lager dan begroot: Dit geeft aanleiding tot extra acties om de woningbouw te versnellen. Eind 2020 is een woningbouwregisseur aangesteld om te sturen op de voortgang.
- Het begrote aantal sociale huurwoningen is gerealiseerd: Er is nauw samengewerkt tussen gemeente en corporaties om meer plannen richting uitvoering te krijgen.

- In 2020 is er gewerkt aan de uitvoering van de Woondeal: Zo zijn er op regionale schaal versnellingstafels woningbouw georganiseerd, evenals een samenwerkingstafel middenhuur. Er is gestart met een regionaal woningmarktonderzoek en de pilot betaalbare huurwoningen van gemeenten en corporaties samen is gestart. In december is het Woonprogramma Eindhoven 2021-2025 vastgesteld.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	33.773	47.110	44.284	2.826
Baten	-36.442	-47.692	-43.087	-4.605
Mutatie reserves (TV 0.10)	-25	-314	-24	-290
Saldo	-2.694	-896	1.173	-2.069

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Mutatie voorziening duurzame waardevermindering vastgoedobjecten	-	113	-	113	incidenteel
Jaarlijks dient met betrekking tot de waardering van de diverse vastgoedobjecten te worden beoordeeld hoe de huidige boekwaarden zich verhouden tot de marktwaarden en/of dat waarderingen bijgesteld dienen te worden. Door afschrijving en nieuwe WOZ waarde is het verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde voor de panden in de voorziening kleiner geworden. Tevens is er geen sprake van panden waarbij de boekwaarde dit jaar voor het eerst hoger lagen dan de marktwaarde en waardering dus bijgesteld zou moeten worden. Dit heeft tot gevolg dat een bedrag van € 113.000 kan vrijvallen vanuit de voorziening.					
Inspecties gemeentelijk vastgoed	-40	-	-	-40	incidenteel
In 2020 is er een start gemaakt met de benodigde Wet- & Regelgeving inventarisaties (W&R), zoals asbest, legionella, brandveiligheid en NEN3140 (elektra) in ons gemeentelijk vastgoed. De uitvoering van legionella- en asbestinspecties hebben inmiddels plaatsgevonden en de werken die daaruit voortvloeien worden inmiddels opgepakt of gepland. De aanbesteding van brandveiligheid- en NEN3140-inspecties zijn doorgeschoven naar 2021, waardoor de overschrijding in 2020 lager uitvalt dan eerder gepland (€ 200.000 bij 2e TURAP). De NEN2767-inspecties om te komen tot nieuwe onderhoudsplannen zijn in volle gang en de verwerking daarvan zal nog tot het 4e kwartaal van 2021 doorlopen. Voor 2020 is er uiteindelijk sprake van een additionele kostenpost van € 40.000.					
Ontvangst uit vordering Stichting Zonnehuizen	-	455	-	455	incidenteel
Als resultaat van een rechterlijke uitspraak heeft de gemeente een bedrag van € 455.000 ontvangen van de inmiddels failliet verklaarde Stichting Zonnehuizen, de voormalige huurder van het gemeentelijk vastgoed aan de Gennepeweg 142, 169 en 171. De juridische claim was door de gemeente ingesteld wegens voortijdige beëindiging van de overeenkomst door Stichting Zonnehuizen. De reden hiervoor is dat er destijds conform overeenkomst door de gemeente is geïnvesteerd in herontwikkeling van de drie Genneper panden om deze geschikt te maken voor zorg(gebruikersinvestering). Stichting Zonnehuizen zou vervolgens over een periode van 50 jaar annuïtair de gebruikersinvestering van € 1 miljoen aflossen. Bij vroegtijdige ontbinding door de Stichting zou conform de overeenkomst een verrekening plaatsvinden voor wat betreft de gebruikersinvestering. Dit bedrag is binnen vastgoed niet ingezet om incidentele knelpunten op te lossen en komt derhalve volledig ten gunste van de algemene middelen. Er is dus ook geen sprake van duurzame waardevermindering bij de vastgoedobjecten op deze locatie.					
Verkoop Ventoseflat	7	-453	-	-446	incidenteel
De Ventoseflat is 28 februari 2020 overgedragen aan Stayinc. Conform de financiële spelregels blijft het beheerbudget van 2020 staan in de begroting en deze budgetten zijn bij de opbouw van de begroting 2021 verwijderd. Voor 2020 leidt dit tot een nadeel op de baten van € 453.000 en een voordeel op de lasten van € 7.000. Per saldo resulteert dit in een nadeel van € 446.000.					
Taakstelling verkoop panden	-226	-388	-	-614	incidenteel
Het verkopen van panden kent een eigen dynamiek waardoor panden soms eerder of later verkocht worden dan verwacht. De verkoop van panden houdt					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
hierdoor geen gelijke pas met begrotingsjaren. Dit heeft er in 2020 toe geleid dat het niet gelukt is om voldoende panden te verkopen om de 'sub' taakstelling 2020 van € 1.7 miljoen te realiseren. Het saldo van de verkoopopbrengsten en de hieraan gekoppelde kosten zijn € 614.000 lager dan begroot. Het nadeel op de kosten doet zich voor omdat er in de begroting geen budget voor verkoopkosten was opgenomen. Het nadeel op de baten komt zuiver voort uit het feit dat het niet gelukt is om voldoende panden te verkopen. De panden die in 2020 niet zijn verkocht worden naar verwachting in 2021 verkocht.					
Onvoorzien onderhoud woonwagencentra	-150	-	77	-73	incidenteel
Naar aanleiding van asbestinventarisatie op de woonwagenlocaties Borneolaan, Heezerweg en Welschapsedijk is er in de bergingen asbesthoudend en/of asbestverdacht materiaal aangetroffen. In 2020 zijn de saneringswerkzaamheden uitgevoerd. Tevens zijn tijdens deze werkzaamheden verwarmingsinstallaties vervangen. In totaal is er sprake van een additionele kostenpost van € 150.000. De kosten voor het vervangen van de verwarmingsinstallaties zijn ten laste gebracht van de reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed (€ 77.000).					
Huisuitzettingen	201	-174	-	27	incidenteel
De kosten voor huisuitzettingen worden vergoed. Minder huisuitzettingen betekent dus minder kosten en minder inkomsten. In 2020 zijn er bijna geen huisuitzettingen geweest. Dit in verband met de afspraak om vanwege corona huizen van bewoners met een huurachterstand niet te ontruimen. Verder zijn maatregelen uitgevoerd om de kosten voor huisuitzettingen tot een minimum te beperken.					
Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed	639	-296	-343	-	incidenteel
Met het programma Slim Verduurzamen Vastgoed (SVV) wordt niet alleen ons eigen vastgoed verduurzaamd (en daarmee invulling te geven aan onze voorbeeldrol en wettelijke verplichtingen), maar fungeert nadrukkelijk ook als 'aanjager' in de stad om zo de schaa sprong voor het verduurzamen een impuls te geven. Het resultaat voor de verduurzaming wordt via de reserve CO2 geëgaliseerd (en gebruikt als revolving fund), conform raadsbesluit 2019.					
Bouwvergunningen	-227	1.675	-	1.448	incidenteel
De corona crisis heeft ervoor gezorgd dat mensen deze tijd aangrijpen om te gaan verbouwen. Er zijn meer aanvragen voor "kleine" bouwvergunningen ontvangen waardoor ook extra kosten worden gemaakt. Daarnaast is de gemiddelde opbrengst voor "grote" bouwvergunningen hoger wat samen zorgt voor een positief resultaat op de bouwleges.					
Diverse afwijkingen beheer vastgoed	80	44	-40	84	incidenteel
1. Aquaveste Meerhoven – Waterlinie: Op de locatie Aquaveste Meerhoven - Waterlinie bezit de gemeente een aantal losse bergingen en parkeerplaatsen welke nog verkocht en overgedragen moeten worden. In 2020 zijn zeven bergingen- en negen parkeerplaatsen verkocht en overgedragen, wat meer is dan waar in de begroting rekening mee was gehouden. Dit heeft geresulteerd in een nadeel van € 6.000 op de lasten en een voordeel van €47.000 op de baten. 2. Afwikkeling reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed: In verband met minder kosten voor planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed dan begroot wordt er €40.000 in de reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed teruggestort. 3. Restant overig vastgoed: Lasten € 46.000 voordeel, Baten € 4.000 nadeel.					
Bezwarencommissie uitvoering urgentie	-21	145	-	124	incidenteel
Eind 2019 is de Huisvestingsverordening gemeente Eindhoven 2020 door de raad vastgesteld. De looptijd van de verordening is 4 jaar tot 01-01-2024. De incidentele afwijking in 2020 wordt veroorzaakt doordat de presentiegelden van de bezwarencommissie (lasten) en ontvangst vanuit het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) ter dekking van de kosten in 2020 niet zijn begroot. De kosten voor ambtelijke ondersteuning van de bezwarencommissie zijn meegenomen in het resultaat van de personeelskosten.					
Apparaatskosten	2.476	-5.675	-	-3.199	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering). Door aanpassing van het BBV mag op een groot deel van de projecten geen overhead toegerekend worden. Daarnaast zijn er meer uren gemaakt voor beleid en minder voor projecten. Dit leidt tot een tekort van ca. € 3,2 miljoen.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Overig	87	-51	16	52	
SALDO	2.826	-4.605	-290	-2.069	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	5.879	2.977	1.549	1.428
Bijdrage derden	0	-600	-88	-512
Saldo	5.879	2.377	1.461	916

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Slim verduurzamen vastgoed (SVV)

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen o.a. de twee investeringen op het gebied van Slim verduurzamen vastgoed. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering. De afwijking is te zien op de kredieten SVV (€ 826.000 V). De overige kredieten laten een verschuiving zien ad. € 90.000 (V).

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Gemiddelde WOZ waarde (x € 1.000)	2020	270	261	265
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	2019	9,2	9,7	16,8
Demografische druk	2020	70,0%	63,4%	56,8%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	2020	€ 700	€ 701	€ 639
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2020	€ 773	€ 770	€ 721

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening zijn dat de volgende:

Taakveld 8.3: Park Strijp Beheer B.V.

Zie Park Strijp C.V.

Taakveld 8.3: Park Strijp C.V.

Dit betreft een samenwerkingsverband met VolkerWessels voor ontwikkeling van vm. Philips-locatie Strijp S met de ambitie om een kwalitatief aantrekkelijk en bruisend hoogstedelijk gebied te maken voor nieuwe gebruikers; cultuuruitingen, innovaties, bedrijven, evenementen en bewoners.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Dit programma omvat veel uiteenlopende taakvelden. We hebben deze onderverdeeld in drie thema's: (1) bestuur en burgerzaken, (2) organisatie en financiën en (3) lokale lasten en belastingen. Een groot deel van de taakvelden is puur financieel en/of technisch van aard en hebben om die reden geen doelenboom.

We zijn verplicht binnen de programmaverantwoording het inzicht te geven in de algemene dekkingsmiddelen. Onderstaand wordt volstaan met een totaaloverzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor een nadere toelichting per post verwijzen we u naar hoofdstuk 4.

	Begroting 2020 voor wijziging			Begroting 2020 na wijziging			Realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-	77.543	77.543	-	77.430	77.430	-	77.816	77.816
Algemene uitkeringen	-	482.193	482.193	-	534.084	534.084	-	545.139	545.139
Dividend	-	528	528	-	250	250	-	253	253
Saldo financieringsfunctie	-	-36	-36	-	-800	-800	-	668	668
Overige algemene dekkingsmiddelen		2.503	2.503		2.838	2.838		2.838	2.838
Onvoorzien	227		227	227		227	97		97
Totaal algemene dekkingsmiddelen	227	562.731	562.958	227	613.802	614.029	97	626.714	626.811
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting									
	-	-	-	-	-	-	1.324	-	-1.324
Totaal saldo van baten en lasten	896.581	901.095	4.514	1.004.017	991.974	-12.043	946.073	995.133	49.060
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	39.807	35.293	-4.514	109.285	128.654	19.369	127.899	122.206	-5.693
Het gerealiseerde resultaat	936.388	936.388	-	1.113.302	1.120.628	7.326	1.073.972	1.117.339	43.367

Bestuur en burgerzaken

0.1 bestuur
0.2 burgerzaken

Organisatie en financiën

0.3 beheer overige gebouwen en gronden
0.4 overhead
0.5 treasury
0.7 algemene uitkering
0.8 overige baten en lasten
0.9 vennootschapsbelasting
0.10 mutaties reserves

Lokale lasten en belastingen

0.61/0.62 OZB
0.63 parkeerbelasting
0.64 overige belastingen

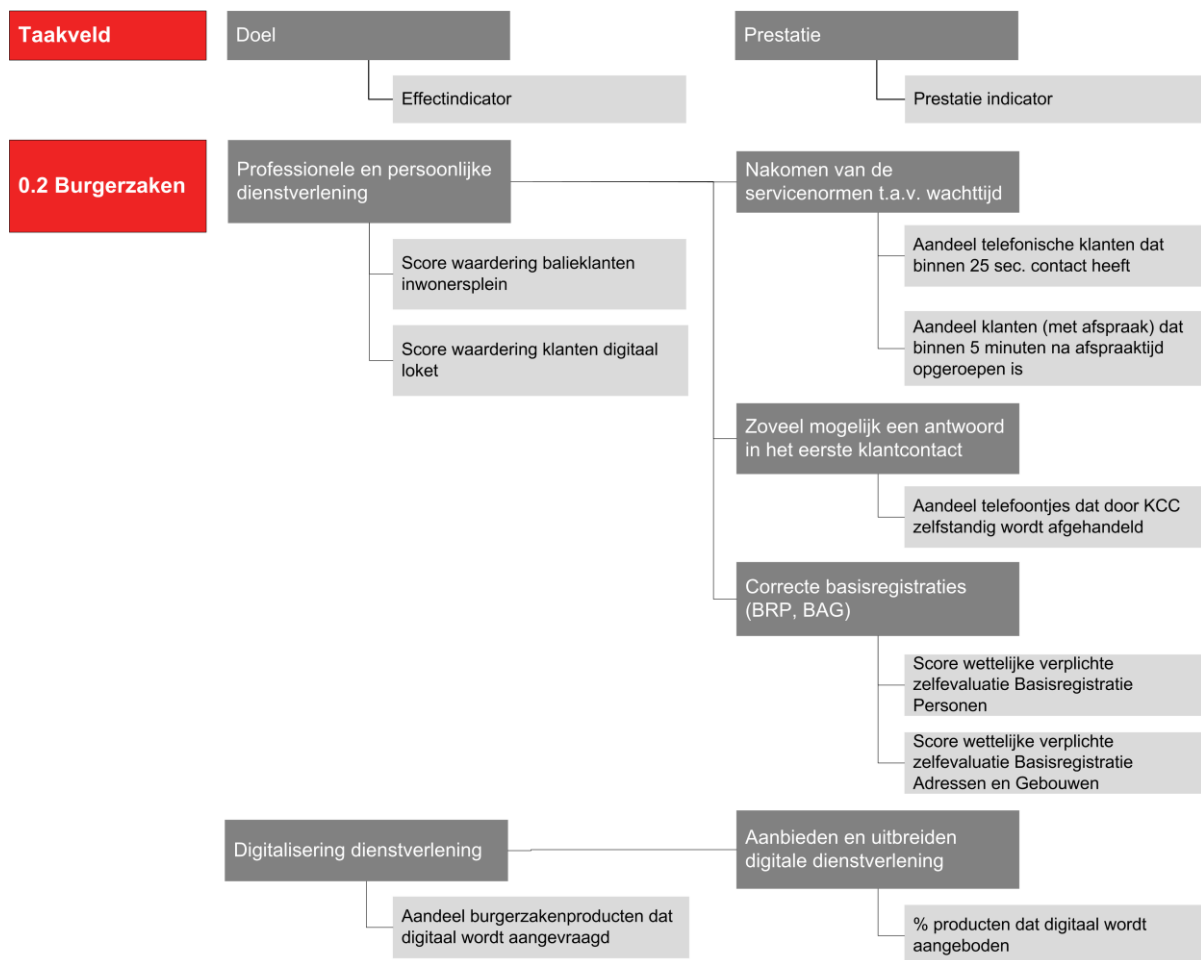

Bestuur en burgerzaken

Het taakveld Bestuur gaat over (het voorbereiden en ondersteunen van) de bestuurlijke inzet in de verschillende netwerken en arena's waarin Eindhoven haar strategische belangen behartigt: in de regio, provincie, nationaal en internationaal. In 2020 hebben we ons ingezet om de positieve ontwikkeling van Eindhoven als levendige, zorgzame, inclusieve en veilige stad verder te versterken. Uiteraard met blijvende inzet op het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Corona zorgde in 2020 voor een extra uitdaging en zorgt voor de nodige druk op de ambities en op het welbevinden in stad en samenleving. Meer dan ooit vraagt dit sensitiviteit voor vragen vanuit de samenleving, het voorbereiden naar bestuurlijke besluitvorming en sturen op de uitvoering daarvan.

Het taakveld burgerzaken heeft betrekking op de gemeentelijke dienstverlening op het gebied van burgerzaken. In maart 2020 is na een grondige verbouwing het Inwonersplein verhuisd naar het mooie souterrain van het Stadhuis. Nog geen week later brak corona uit. Hierdoor zijn we volledig op afspraak gaan werken (geen vrije inloop meer), is de avondopenstelling op maandag komen te vervallen en is de pilot omtrent de verruimde openingstijden (waaronder de zaterdagopenstelling) later van start gegaan. Van uitstel kwam echter geen afstel en de zaterdagopenstelling is inmiddels een groot succes gebleken! De pilot is inmiddels verlengd tot 1 juli 2021. Daarnaast hebben we de dienstverlening vanaf oktober 2020 op het Inwonersplein noodgedwongen moeten afschalen vanwege de coronamaatregelen die een maximum aantal personen op het Inwonersplein voorschrijven, om zo de veiligheid van bezoekers en balie medewerkers te kunnen waarborgen. Prioriteit lag, en ligt nog steeds, bij de strikt noodzakelijke balieafspraken waarvoor wettelijke termijnen gelden, zoals aangifte van geboorte en overlijden. Ondanks alle onzekerheden en veranderingen is de dienstverlening aan de balies toch zoveel en zo goed mogelijk doorgegaan. We zijn er enorm trots op dat we ondanks corona de deuren van het Inwonersplein het hele jaar hebben kunnen openhouden.

In maart werd ook het KCC overvallen door de uitbraak van corona. De komst van corona vroeg een grote inspanning van onze medewerkers van het Klantcontactcentrum in 2020. In de weken na maart 2020 is als onderdeel van de coronamaatregelen het KCC gedeeltelijk overgestapt op thuiswerken. Daarnaast leidde corona tot een verhoging van het contactaanbod (telefoon, chat, mail). Ook duurden de gesprekken langer, onder andere door een grotere sociale component in de gesprekken maar ook door de verslechterde telefonische bereikbaarheid van de achterliggende afdelingen omdat die voornamelijk thuiswerkten. Team KCC heeft alle gesprekken overgenomen en beantwoord in de eerste lijn. Wanneer KCC de antwoorden niet kon achterhalen werden hiervoor terugbelnotities gemaakt. Er is extra hulp ingezet om de TOZO-regeling te laten landen. In 2020 zijn we vroeg begonnen met het organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen 2021 omdat dit verkiezingsproces in verband met corona anders verloopt dan anders. Dit om het risico op verspreiding van corona op de verkiezingsdag klein te houden. Er worden maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat het voor kiezers veilig is om te stemmen en het voor stembureauleden veilig is om hun werk te doen in de stemlokalen.

0.1 Bestuur

Dit taakveld heeft met name betrekking op het realiseren van onze ambities door bestuurlijke en ambtelijk samen te werken in wisselende coalities en op wisselende schaalniveau. Samenwerking in netwerken is en wordt steeds noodzakelijker om (complexe) maatschappelijke opgaven te realiseren. In 2020 zijn een aantal mooie resultaten behaald door samen te werken met anderen. De voorbeelden hiervan kunnen bevonden worden bij de verschillende taakvelden in deze jaarrekening. Corona heeft voor extra uitdagingen gezorgd om onze Brusselse en Haagse lobby goed en effectief vorm te geven, maar deze uitdaging was niet uniek voor Eindhoven gezien het globale karakter van de pandemie. Tenslotte hebben we in 2020 een start gemaakt met het herijken van ons beleid rondom inwoners- en overheidsparticipatie. We hebben in 2020 de uitgangspunten van het nieuwe beleid geactualiseerd en hebben experimenten voorbereid om dit in de praktijk te beproeven.

Blijven inzetten op de verbinding en samenwerking met de ons omliggende gemeenten

Als verantwoordelijke centrumstad van de Brainportregio hebben we ook in 2020 onverkort ingezet op de verbinding en samenwerking met omliggende gemeenten. In het stedelijk gebied geven we in samenwerking met de andere 8 gemeenten uitvoering aan de agenda op het gebied van wonen en werken, voorzieningen en ruimte. Op het niveau van Zuidoost-Brabant werken we samen op de thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied. De belangrijkste resultaten vindt u terug onder het kopje 'In 2020 hebben we ons vooral gericht op'.

Uitvoering Stedelijke agenda Brabantstad

In 2020 hebben wij uitvoering gegeven aan de in de Stedelijke Agenda Brabantstad gemaakte afspraken. Eindhoven heeft als bestuurlijk trekker de summit Slimme en Duurzame Mobiliteit en als ambtelijk trekker de summit Digitale Stad verder gebracht. Concrete resultaten in 2020 zijn bijvoorbeeld een (sub-)regionale aanpak voor het datawise maken van het MKB met een gezamenlijk online loket, het borgen van de 'principes voor digitale samenleving' in de inkoopvoorwaarden van de gemeentelijke organisaties, de zuidelijke uitwerking van het Toekomstbeeld OV 2040 en de verdere uitvoering van projecten in de Samenwerkingsagenda Brabantstad Fietst zoals de aanleg van snelfietsroutes en de uitbreiding fietsparkeervoorzieningen bij diverse OV-knooppunten in Brabant.

Versterking van triple helix-samenwerking met inwoners

Met de Brainport Nationale Actieagenda brengen Rijk, provincie en de regio mét de door haar betrokken instellingen en bedrijven- samenhang en focus aan in belangrijke rijks- en regionale doelen op het gebied van (1) talent, (2) kennis, innovatie en ondernemen, (3) vestigingsklimaat, (4) digitalisering en (5) maatschappelijke innovaties. In de jaarlijkse Raadsinformatiebrief voortgangsrapportage Brainport Nationale agenda -de laatste is van begin juli 2020- hebben we laten zien dat deze manier van actiegericht samenwerken werkt: grosso modo liggen de projecten van de BNA goed op koers. Met een positieve impact op de brede welvaart. De financiële impuls van de Regio Deal werkt hierbij als een belangrijke versneller. De coronacrisis heeft zijn impact op de voortgang van de projecten, maar vooralsnog lijken de vertragingen die binnen de projecten door de crisis worden opgelopen slechts beperkte gevolgen te hebben voor de te bereiken resultaten. De belangrijkste resultaten uit de pijler voorzieningen benoemen we bij het kopje 'in 2020 hebben we ons vooral gericht op',

Behalve dat versterking van de 3-helixsamenwerking met inwoners tot uitdrukking komt in meerdere projecten uit de Regio Deal, wordt de maatschappelijke samenwerking vanuit het Brainport-netwerk ook zichtbaar met de in 2020 opgerichte stichting 'Partnerfonds Brainport Eindhoven', geïnitieerd vanuit de Brainport-PSV-partners. Deze stichting beoogt het Brainport-netwerk te koppelen aan maatschappelijke vraagstukken die publieke partners verder kunnen helpen. Het Partnerfonds richt zich op armoede, afstand tot de arbeidsmarkt en vitaliteit. Een eerste initiatief is de samenwerking met WIJeindhoven. Om schuldenproblematiek te voorkomen, wil WIJeindhoven in een eerder stadium met werkgevers aan maatwerkoplossingen werken.

Intensivering samenwerking

Medio 2020 heeft het Rijk de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) gepresenteerd. Daarin is Ruimtelijk Economisch Ontwikkel Strategie (REOS) uitgewerkt, bijvoorbeeld door opnemings van de Spoorzone Eindhoven (waaronder Eindhoven Internationale Knoop XL, Strijp S en Strijp T) als zoekgebied voor de grote verstedelijkingslocaties in Nederland, passend in de nationale verstedelijkingsstrategie. Met de G4 trekken we op ruimtelijk en economische thema's steeds meer samen op richting het Rijk.

Bestuurlijke netwerken en samenwerkingsverbanden

In 2020 hebben we vanzelfsprekend deelgenomen aan de bestuurlijke nationale netwerken en samenwerkingsverbanden, zoals de VNG, het G40-netwerk (met name voor de Sociale pijler) en het netwerk van directeuren Sociaal Domein.

Samenwerking op Europese schaal

De Europese Commissie presenteerde het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021-2027, waarin de gevolgen van corona en de economische herstelmaatregelen meegenomen werden. We zijn gestart met voorsortering op het nieuwe beleid van de Europese Commissie en het analyseren van de bijbehorende subsidie- en financieringsprogramma's voor de komende jaren. We hebben naast "reguliere" belangenbehartiging en positionering van (regio) Eindhoven ook ingezet op lobby voor de missie Klimaatneutrale en slimme steden. We hebben actief bijgedragen aan de vormgeving van deze missie. Tegelijkertijd is een begin gemaakt met de positionering (als opmaat naar een bidbook), in samenwerking met gemeente Helmond, om als Brainportregio een voorloperpositie op te nemen binnen de Missie.

Er zijn in 2020 minder subsidieprojecten succesvol gehonoreerd dan in andere jaren, met name door het kleine aanbod vanwege aflopende programma's en het uitstel van nieuwe programma's (vanwege corona).

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Ook in 2020 hebben we ons gericht op verbinding en samenwerking met de ons omringende gemeenten: In 2020 hebben we gebruik makend van de overlegstructuren van MRE (met name vwb Mobiliteit) en SGE (met name vwb Wonen en Ruimte)- in verbinding tot de regio het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)-onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainport Eindhoven afgerond en op basis daarvan in november vervolgspraken gemaakt in het BO MIRT. Een ander voorbeeld is dat in juni door AB-MRE is besloten tot de regionale Meerjarenfinanciering van Brainport Development voor de periode 2021-2024. In het najaar is in MRE-verband besloten tot een regionale coronaherstelaanpak met als belangrijkste focus digitalisering van het brede MKB en het intensiveren van opleiding (omscholing) van mensen voor kansrijke sectoren zoals techniek, zorg en onderwijs. Medio december is de erfpachtconstructie met Attero / Landgoed Gulbergen door de Metropoolregio Eindhoven afgekocht.
- Stimuleren en aanjagen van grotere Brainport-economie en het meer actief betrekken van inwoners bij de Brainport-samenwerking: In de jaarlijkse Raadsinformatiebrief voortgangsrapportage Brainport Nationale agenda -de laatste is van begin juli 2020- hebben we laten zien dat deze manier van actiegericht samenwerken werkt.
- In het verlengde daarvan: versterken van het voorzieningenniveau: de start van de verbouwing van de Urban Culture & Sports hal 'Area 51' op Strijp-S, de bouw van het Urban Sport Park, de voorbereiding voor de verbouwing van twee gemeentelijke panden tot structureel beschikbare atelierruimte en Nationaal Zwembad De Tongelreep. En niet in de laatste plaats de succesvolle jaarlijkse events – World Design Embassies, GLOW, Dutch Technology Week en STRP-festival.
- Verdere Intensivering van de samenwerking met de G4/Noord- en Zuidvleugel Randstad: Medio 2020 heeft het Rijk de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) gepresenteerd, waarin opgenomen de uitwerking van REOS (waaronder Eindhoven Internationale Knoop XL, Strijp S en Strijp T)
- Samenwerking op Europese schaal: Belangrijkste resultaten zijn het voorbereiden op de Klimaatmissie en de voorbereiding op de nieuwe periode van de Europese Commissie (met bijbehorende subsidie- en financieringsprogramma's) voor de periode 2021-2027.
- Sustainable development goals (SDG) in onze samenwerkingen (regionaal, nationaal en internationaal): De nieuwe subsidieregeling Global Goals biedt de kans om buiten de eigen gemeentegrenzen bij te dragen aan het behalen van de Global Goals. Daarbij moet wel altijd een link behouden blijven met Eindhoven. Een goede balans tussen een bijdrage in de stad en een bijdrage aan de Global Goals als geheel. Op nationaal niveau hebben we meegedaan met de SDG-Challenge en hiernaast is het vierjarig mondiaal partnerschap met Rwanda afgerond.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	14.161	44.906	44.143	763
Baten	-422	-573	-857	284
Mutatie reserves (TV 0.10)	122	217	217	0
Saldo	13.861	44.550	43.503	1.047

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Raadsbudgetten en Griffie	164	-	-	164	incidenteel
Het voordeel ad € 164.000 bestaat uit: * Door corona hebben activiteiten niet of minder plaatsgevonden ad € 51.000 * Per abuis is de begrotingswijziging van de uitgaven van de wireless televic microfoons om corona-proof te kunnen vergaderen twee keer verwerkt door middel van onttrekking uit saldireserve specifiek, zowel op taakveld 0.1 als op taakveld 0.4. De besteding is verantwoord bij bedrijfsvoering onder taakveld 0.4. Derhalve betekent dit op taakveld bestuur een voordeel ad € 51.000 * Overig kleine afwijkingen optellend tot € 62.000					
Werkbudget Europa	-	115	-	115	incidenteel
Het voordeel op de baten betreft niet begrote bijdragen van partners ten behoeve van het kantoor in Brussel en bijdrage van derden voor de capacitaire inzet en kosten die samenhangen met het binnenhalen van EITUrban Mobility en uitvoering Helium Project.					
Werkbudget functionaris gegevensbescherming	57	-	-	57	incidenteel
Het voordeel van € 57.000 is ontstaan als gevolg van het minder kunnen organiseren van bijeenkomsten, lezingen en themamiddagen op het gebied van bewustwording en omgaan met weerstand.					
Apparaatskosten	149	-	-	149	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering)					
Voormalige Wethouders	181	117	-	298	incidenteel
In 2020 is geen gebruik gemaakt van een re-integratietraject voor voormalig wethouders. Hiervoor stond wel € 41.000 begroot. Daarnaast is er een voordelig resultaat op de personele lasten €141.000 doordat een oud wethouder uitgestroomd is uit de wachtgeldvoorziening. De voorziening "ter financiering van de wachtgeldverplichtingen van voormalige burgemeesters en wethouders" is (her)berekend. De voorziening is toereikend. Het overschot van €117.000 valt vrij in de jaarrekening.					
College B&W	112	-	-	112	incidenteel
Door corona zijn minder vervoersbewegingen gemaakt (chauffeursdiensten en reis- en verblijfkosten) en hebben minder fysieke activiteiten in de stad plaatsgevonden door het College.					
Overig	100	52	-	152	
SALDO	763	284	-	1.047	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	10	267	188	79
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	10	267	188	79

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.2 Burgerzaken

Professionele en persoonlijke dienstverlening

Inwoners die contact opnemen ervaren een prettige, kwalitatief goede en betaalbare dienstverlening, waarbij de klant centraal staat. We streven naar een hoge klanttevredenheid. Dit alles binnen de financiële en wettelijke kaders.

Nakomen van de servicenormen t.a.v. wachttijd

Voorals gevolg van de corona crisis en bijbehorende veiligheidsmaatregelen, hebben we op dit onderdeel de servicenormen niet of net niet gehaald.

Het niet inzetbaar zijn van medewerkers, bijvoorbeeld door quarantaineplicht, en de stijging van het aantal contactmomenten in verband met de crisis, zijn de voornaamste oorzaak.

Zoveel mogelijk een antwoord in het eerste klantcontact

Voor professionele dienstverlening is het van belang dat inwoners zoveel mogelijk in het eerste klantcontact antwoord krijgen op hun vraag. We hebben de focus gericht op first contact fix.

Het gaat over het in één keer goed afhandelen van een vraag of klacht. Bij ingewikkelde vragen wordt doorverbonden naar de backoffice. Als de medewerkers van de afdeling in eerste instantie niet telefonisch bereikbaar zijn, wordt er een terugbelafpraak gemaakt met de bewuste klant.

In 2020 is in 76% van de gevallen de klant een antwoord op hun vraag geboden, direct in het eerste contactmoment. De gestelde norm van 70% is hiermee behaald.

Correcte basisregistraties (BRP, BAG)

Een goede kwaliteit van de persoonsgegevens in de BRP (Basisregistratie Personen) en de adresgegevens in de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) draagt bij aan een correcte dienstverlening door de gemeente (en overige overheden).

De basisregistraties vormen de basis voor de (gemeentelijke) dienstverlening. Registratie van onjuiste of onvolledige gegevens heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat de mensen die recht hebben op de voorzieningen, de voorzieningen niet kunnen krijgen of dat mensen ten onrechte voorzieningen krijgen. Andere overheidsorganisaties zijn verplicht de gegevens uit de basisregistraties te gebruiken. De betrouwbaarheid is dan ook van het grootste belang.

In 2020 is er een nieuwe BAG applicatie geïmplementeerd en is er veel aandacht geweest voor het wegwerken van achterstanden. Dit in het kader van het project "BAG op orde". Tevens is er aandacht geweest voor een structurele borging van de kwaliteitsverbeteringen.

De score op de zelfevaluatie van de BAG laat in 2020 een positieve ontwikkeling zien t.o.v. het verleden.

Digitalisering dienstverlening

We hebben de ambitie om de digitale dienstverlening te versterken door het aanbieden, stimuleren en uitbreiden van de digitale producten. Goede digitale dienstverlening is echter meer dan alleen digitale diensten bieden. Zo vergt digitale dienstverlening een visie op het niveau van dienstverlening op andere tijden dan de traditionele openingstijden, het moet het gemak en de efficiency voor de inwoner vergroten, het vergt een robuuste beveiliging van persoonsgegevens en andere gevoelige data en er moet aandacht zijn voor inwoners met minder digitale vaardigheden. Daarnaast wordt het gebruik van digitale dienstverlening gestimuleerd. Het motto is 'digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is'.

Aanbieden en uitbreiden digitale dienstverlening

Digitalisering biedt grote mogelijkheden. Het maakt betere dienstverlening tegen lagere kosten mogelijk en we sluiten aan bij de wensen van een groot deel van de inwoners. We hebben grote stappen gezet op het gebied van digitalisering van de dienstverlening door het aanbod van onze digitale diensten te vergroten. Maar we weten dat er een enorme opgave in het verschiet ligt om nog meer diensten en producten te vertalen naar een goede (digitale) dienstverlening die redeneert vanuit de behoeften van inwoners.

In 2020 is het aanbod digitale diensten verder uitgebreid, met de mogelijk tot het doen van een digitale aangifte van een geboorte. Ook is het aanvragen van een reisdocument deels gedigitaliseerd. Wetgeving stelt hier echter fysieke identificatie op het Inwonersplein nog verplicht. Deze stap kan zonder afspraak plaatsvinden aan de snelbalie.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Score waardering balieklanten inwonersplein	9,1	≥ 8	8,8
 Score waardering klanten digitaal loket	9,1	≥ 8	8,6
 Aandeel burgerzakenproducten dat digitaal wordt aangevraagd	61%	50%	60%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Aandeel telefonische klanten dat binnen 25 sec. contact heeft De corona crisis heeft grote gevolgen gehad voor het KCC. Er zijn veel extra vragen vanuit de stad gekomen en voor vragen rondom bijv. de TOZO regeling is extra ondersteuning geleverd. Het advies om zoveel mogelijk vanuit huis te werken heeft vooral impact gehad op de telefonische bereikbaarheid. Achterliggende afdelingen zijn namelijk slecht/niet bereikbaar. Een gesprek doorschakelen naar huis is nl. niet mogelijk. Daarom zijn voor alle gesprekken terugbelverzoeken gemaakt, wat leidt tot een langere afhandeltijd en daarmee wachttijd. Om het chatkanaal te kunnen bemensen is capaciteit uit het telefoniekanaal gehaald, wat een nadelige impact op het servicelevel heeft gehad.	75%	80%	60%
 Aandeel klanten (met afspraak) dat binnen 5 minuten na afspraaktijd opgeroepen is Corona heeft een flinke impact op de dienstverlening op het Inwonersplein gehad. Door veiligheidsmaatregelen, zoals quarantaineplicht, ontstond geregeld druk op de bezetting van de balies. Daarnaast hebben we geregeld te kampen gehad met verstoringen in de IT systemen, met een langere wachttijd voor onze klanten tot gevolg.	84%	80%	79%
 Aandeel telefoontjes dat door KCC zelfstandig wordt afgehandeld Deze prestatie-indicator is vanaf 2020 opgenomen in de begroting/jaarrekening.	80%	70%	76%
 Score wettelijke verplichte zelfevaluatie Basisregistratie Personen Deze prestatie-indicator is vanaf 2020 opgenomen in de begroting/jaarrekening.	93%	95%	97%
 Score wettelijke verplichte zelfevaluatie Basisregistratie Adressen en Gebouwen Deze prestatie-indicator is vanaf 2020 opgenomen in de begroting/jaarrekening.	56%	60%	85%
 % producten dat digitaal wordt aangeboden	-	65%	68%

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Versnelling digitalisering van de dienstverlening: Het aanbod digitale diensten is uitgebreid om zo het gemak en de efficiency voor de burger te vergroten. Het vergt echter ook een robuuste beveiliging van persoonsgegevens en andere gevoelige data die worden ingewisseld. Wij doen dit zonder de drempels te verhogen voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- Verhuizen van het Inwonersplein naar het Stadhuis: In maart is het nieuwe Inwonersplein in gebruik genomen. Een lichte en fris ogende ruimte waar we onze inwoners op prettige wijze welkom kunnen heten. Bij de inrichting van het nieuwe Inwonersplein is zoveel mogelijk rekening gehouden met aandachtspunten of beperkingen van het oude Inwonersplein. Door een gedegen voorbereiding hebben de inwoners en medewerkers, en daarmee onze dienstverlening, ook geen hinder ondervonden van de daadwerkelijke verhuizing.
- Stadspassen: Vervanging van de stadspas voor de inwoners vindt plaats in 2021 en wordt niet aangestuurd vanuit Burgerzaken. Bij Cure, Sport en Facilitair bedrijf zijn projecten opgestart om alternatieven in te richten voor de verschillende functionaliteiten van de huidige Stadspas. Tot het moment van uitfasering wordt de reguliere dienstverlening rondom de Stadspas binnen dit taakveld uitgevoerd.
Op grond van de uitgevoerde Data Protection Impact Assessment (DPIA) zijn diverse maatregelen genomen om de privacy rondom de huidige Stadspas, waar mogelijk, beter te borgen.

Cure: nadat het raadvorstel voor afschaffing van de Stadspas als toegangsmiddel is aangenomen, is Cure in het derde kwartaal gestart met de uitwerking en voorbereidingen voor de invoering van een nieuwe afval-/milieupas. Dit implementatieproces blijkt complex en de voorbereidingen en uitwerkingen zijn eind 2020 nog niet geheel afgerond. Na afronding van het uitwerkte invoeringsvoorstel, verwacht begin 2021, zal definitief worden aangegeven hoe, wanneer en met welke kosten een nieuwe afval-/milieupas kan worden ingevoerd en voor besluitvorming aan de diverse besturen worden voorgelegd.

Facilitair bedrijf: verwachting is dat eind 2021 de nieuwe medewerkerspas is geïntroduceerd. Daarmee kan eind van het jaar de Stadspas voor medewerkers worden afgeschaft. Een groot aantal fysieke paslezers (ca. 300) dient in de verschillende gebouwen vervangen te worden, wat betekent dat de oude en nieuwe pas een bepaalde periode nog naast elkaar gebruikt zal moeten worden.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Lasten	7.800	7.923	7.574	349
Baten	-3.086	-3.308	-3.254	-54
Mutatie reserves (TV 0.10)	140	43	293	-250
Saldo	4.854	4.658	4.613	45

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Naturalisaties	-159	198	-	39	incidenteel
Ondanks de afschaling van de dienstverlening op het Inwonersplein vanaf oktober 2020 zijn er toch meer naturalisatieaanvragen verwerkt dan begroot (begroot 690 en werkelijk 910 naturalisatieaanvragen). Door meer naturalisatieaanvragen waren ook Rijksafdrachten hoger dan begroot.					
Reisdocumenten	5	141	-	146	incidenteel
Ondanks corona zijn er meer reisdocumenten (paspoorten en ID-kaarten) uitgegeven dan begroot. Onze begroting voor reisdocumenten is gebaseerd op het algemene VNG model, maar de demografie van Eindhoven wijkt daar van af door o.a. de studentenpopulatie en samenstelling van de bevolkingsgroei. Begroot aantal paspoorten 4.127, werkelijk aantal verstrekte paspoorten: 5.817. Begroot aantal ID-kaarten: 5.836, werkelijk aantal verstrekte ID-kaarten: 6.369. In het resultaat op de lasten zit een					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
voordeel € 71.000 op het thuisbezorgen van reisdocumenten waarvoor uit de Saldirserve Specifiek-corona een budget van € 122.000 was toegekend (werkelijke kosten voor het thuisbezorgen van reisdocumenten bedroeg in 2020 € 51.000). Op de afdrachten aan het Rijk is er een nadelig resultaat van € 66.000 doordat er meer reisdocumenten zijn uitgegeven dan begroot. Per saldo resteert een voordelig resultaat van € 5.000 op de lasten.					
Rijbewijzen	92	-170	-	-78	incidenteel
Van Rijksweg is vanwege corona de geldigheidsduur van rijbewijzen met 9 maanden verlengd. Daardoor zijn er minder rijbewijzen uitgegeven dan begroot. Als gevolg hiervan blijven de legesopbrengsten achter bij de begroting. Daar staat een voordeel op Rijksafdrachten (lasten) tegenover. Begroot waren 24.765 rijbewijsaanvragen, het werkelijke aantal was 16.952 in 2020. Daarnaast is er een vergoeding ontvangen van € 106.000 voor de afgifte van de fysieke rijbewijzen op het Inwonersplein die digitaal aangevraagd zijn bij het RDW. Deze post was nog niet begroot.					
Registratie niet-ingezetenen	48	-188	-	-140	incidenteel
In 2020 zijn er o.a. als gevolg van corona en de daarmee beperkende maatregelen op het Inwonersplein minder arbeidsmigranten ingeschreven in de RNI. Dit wordt deels gecompenseerd door een voordeel op het budget (externe)kosten. Begroot aantal: 17.250, werkelijk aantal 11.392.					
Overige producten Burgerzaken	57	-31	-	26	incidenteel
Hieronder vallen de volgende producten: de huwelijken, de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit, de verstrekkingen Basis Registratie Personen en overige verstrekkingen Burgerzaken.					
Verkiezingen	250	-	-250	-	incidenteel
De werkelijke lasten voor de voorbereidingen van de Tweede Kamer verkiezingen 2021 zijn lager dan begroot. Op basis van de werkelijke kosten wordt dit verrekend met de reserve Burgerzaken. Een deel van het budget is toegekend in 2020, terwijl de meeste daadwerkelijke uitgaven voor de verkiezingen in 2021 plaatsvinden.					
Persoonsinformatiesysteem PIV4U	84	-	-	84	incidenteel
Resultaat is het gevolg van: € 15.000 voordeel uit uitbestede werkzaamheden voor E-diensten (voor 3 E-diensten zijn geen kosten in rekening gebracht), een voordeel van € 10.000 doordat de E-dienst Verkiezingen ten laste is gebracht van het Verkiezingsbudget en € 59.000 door temporisering investeringen a.g.v. overgang naar Inwonersplein, corona en transitie naar Agile werken.					
Corona	-28	-4	-	-32	incidenteel
Hieronder vallen de aanvullende coronamaatregelen: de aanvullende extra bemensing KlantContactCentrum voor Bedrijvenloket en overige Coronagerelateerde vragen (€ 25.000 nadelig resultaat op de personeelslasten KCC) en de extra personele capaciteit om de bezoekersstroom te reguleren op het Inwonersplein n.a.v. corona waarvoor uit de saldirserve Specifiek Corona € 13.000 beschikbaar is gesteld, deze middelen zijn volledig aangewend.					
Overig	-	-	-	-	
SALDO	349	-54	-250	45	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

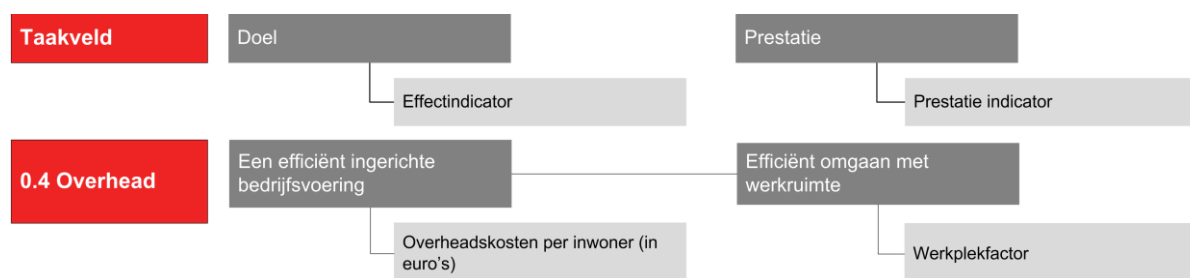
Investeringsopgave	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2020	2020	2020	2020
Investeringsopgave	349	138	129	10
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	349	138	129	10

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Organisatie en financiën

De financiële opgave vraagt om een strakke begrotingsdiscipline. Om terug te keren naar een solide financiële basis zijn stevige ingrepen nodig. De effecten van de maatregelen zijn direct zichtbaar (en lopen verder op in de tijd). We leggen met elkaar spel- en gedragsregels vast om het financiële beeld in de greep te houden. Keuzes ten aanzien van nieuw beleid maken we integraal bij de kadernota en de begroting. Bij de begroting maken we de afweging of het - gezien de ontwikkeling van de financiële situatie - al verantwoord is om met nieuw beleid te starten. Daarbij zoeken we ook naar andere manieren van uitvoering en meeliftkansen om onze doelstellingen te realiseren. Tussentijdse voorstellen over bestaand beleid moeten volledig gedekt zijn. We gaan geen ongedekte intentieverklaringen aan. Door de raad vastgestelde financiële kaders en normen zijn leidend. Extra weerstandsvermogen is met het oog op mogelijke aanlooprisico's van wezenlijk belang.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Het gaat hier om beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt. Deze gebouwen / gronden passen in verwachte gemeentelijke bebouwingsuitbreiding, maar er is nog geen grondexploitatiebegroting voor gestart.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	1.334	1.346	1.538	-192
Baten	-65	-152	-757	605
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	0	0	0
Saldo	1.269	1.194	780	414

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vrijval uit voorziening dubieuze debiteuren i.v.m. overeenkomst stichting Petri m.b.t. TAC gebouw	-	500	-	500	incidenteel
De betalingsachterstand (bestaande uit niet betaalde servicekosten) van de gebruiker van het TAC gebouw, stichting Petri, aan de gemeente bedraagt circa € 1 miljoen. Hiervoor is door de gemeente reeds € 1 miljoen gestort in de voorziening dubieuze debiteuren. In 2020 heeft voor 'vernieuwbouw' van de locatie Vonderweg 1 een aanbesteding plaatsgevonden en naar verwachting wordt in Q1 2021 een anterieure overeenkomst gesloten met de begunstigde partijen (Stichting Petri/TAC en Focus Real Estate). Onderdeel van de aanbesteding zijn afspraken over betaling van € 500.000 van de openstaande vordering aan de gemeente. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarden voor kwijtschelding van het overige deel van de betalingsachterstand van circa € 500.000 waardoor dit bedrag in 2020 vrijvalt uit de voorziening dubieuze debiteuren.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Apparaatskosten	-20	-	-	-20	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering)					
Diverse afwijkingen beheer vastgoed	-172	105	-	-67	incidenteel
1. Een deel van de overige afwijking wordt verklaard door extra onderhoudslasten voor voormalig NIEGG panden. Het onderhoudsbudget voor deze panden is minimaal omdat deze panden op korte termijn worden afgestoten. De extra onderhoudslasten voor 2020 zijn incidenteel om de panden verhuurbaar te houden (€ 68.000). 2. Een ander deel van de overige afwijkingen wordt verklaard door hogere kosten voor energie- en leegstandsbeheer van de NIEGG panden. Deze hogere kosten (€ 79.000) zijn echter doorberekend aan de gebruikers van deze panden waardoor er per saldo geen sprake is van een nadeel. 3. Restant overig vastgoed: Lasten € 25.000 nadeel, Baten € 26.000 voordeel.					
Overig	-	-	-	-	
SALDO	-192	605	-	413	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	284	98	98	0
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	284	98	98	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.4 Overhead

Een efficiënt ingerichte bedrijfsvoering

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces conform het BBV.

Efficiënt omgaan met werkruimte

Door het afstoten van het stads kantoor is 5.000m² ingeleverd terwijl de organisatie met zo'n 200 personen is gegroeid. Daarmee wordt de huisvesting geconcentreerd in de 3 eigendomsgebouwen, stadhuis, Mercado en NRE.

Effect-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Overheadskosten per inwoner (in euro's)	253	357	332
Vanaf 2020 is de definitie van het effect-indicator aangepast. Voorheen werd alleen de kosten van bedrijfsvoering gedeeld door het aantal inwoners. Het nieuwe kengetal betreft alle kosten van de overhead conform de definitie van BBV gedeeld door het aantal inwoners. De overheadkosten per inwoner zijn 4,1% lager dan de bijgestelde begroting. Het verschil wordt verklaart bij "toelichting afwijking" van dit taakveld.			

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
 Werkplekfactor Door het afstoten van het stadskantoor is 5.000m ² ingeleverd terwijl de organisatie met zo'n 200 personen is gegroeid. Daarmee wordt de huisvesting geconcentreerd in de 3 eigendomsgebouwen, stadhuis, Mercado en NRE.	???	0,6	0,6

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Intensivering voor directe doelen in de stad (o.a. stadspas, omgevingswet, digitalisering van de openbare ruimte): Zo gaan we alle Stadspassen vervangen om te voldoen aan de AVG (privacywet). Implementeren een integraal werkend loket voor inwoners zodat zij die vanuit een totaal beeld op een vertrouwelijke en beveiligde manier hun omgevingsaanvraag kunnen volgen.
- Intensivering om te (blijven) voldoen aan landelijke wet- en regelgeving: (o.a. Basisregistratie Ondergrond, Basisregistratie Gebouwen en Adressen, Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), wet digitoegankelijkheid).
- Intensivering toekomstbestendigheid van onze organisatie en fundament voor de stad en de organisatie: (o.a. versterken en implementeren van informatiegestuurd werken, Informatie- en Procesmanagement, de (landelijke) ICT-architectuur, Financiële administratie, innovatieve inkoopcontracten).
- Invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra): Voor onze medewerkers geldt dan het private arbeidsrecht.
- Verdere implementatie van het nieuwe HR systeem: Het nieuwe HR systeem is vanaf januari 2020 live. Daarnaast afronden van de aanbesteding en implementatie van onze inhuur en arbodienstverlening.
- Verhuizing naar de stadhuistoren en stadhuis.
- Strategische personeelsplanning: Versterken we onze strategische personeelsplanning om ook in de toekomst de collega's te hebben die met ons werken aan de opgaven van de stad en de organisatie.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	81.706	83.414	81.313	2.101
Baten	-1.979	-2.136	-3.752	1.616
Mutatie reserves (TV 0.10)	7.011	-121	498	-619
Saldo	86.738	81.157	78.059	3.098

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Personeelslasten	575	551		1.126	incidenteel
We hebben € 575.000 minder uitgegeven aan personeelskosten dan begroot. Dit voordeel van de personeelslasten is een saldo van minder kosten vast personeel en meer kosten inhuur. Daarnaast ontvangen we ook inkomsten op personeel. We hebben meer ontvangen dan begroot; we hadden namelijk meer inkomsten uit detachering en meer ontvangen uitkeringen uww.					
Mutaties voorzieningen	-853	197		-656	incidenteel
De storting in de voorziening (nadeel bij lasten) wordt voornamelijk veroorzaakt door nieuwe instroom in de ww (voorziening voormalig personeel). De vrijval uit de voorziening (voordeel bij baten) wordt veroorzaakt door uitstroom uit de voorziening frictiekosten ombuigingen.					
Afwijkingen als gevolg van (des)investeringen	-220			-220	incidenteel
In 2020 is er een voordeel op de kapitaallasten ontstaan als gevolg van het doorschuiven van aanbestedingen naar 2021 en 2022 o.a. i.v.m. een nog lopend onderzoek naar een passend Zaaksysteem en op komst zijnde					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
nieuwe wettelijke verplichtingen. Een aantal hulpmiddelen waren niet voorzien in het E-werkplek project dit heeft geleid tot hogere uitgaven. Daarnaast is de restwaarde van de inwonersbalie stadskantoor, conform BBV, gedinvesteerd.					
Inkoopvoordelen	48	873		921	incidenteel
Een aantal leveranciers heeft niet voldaan aan de afspraken m.b.t. social return, dit heeft geleid extra opbrengsten (boetes, bonus malis regeling). Daarnaast is er een inkoopvoordeel behaald op een contract.					
Uitgestelde aanpassingen software	633			633	incidenteel
Vervangen en aanpassen van software hebben deels niet plaatsgevonden omdat enkele aanbestedingen zijn uitgesteld of omdat het fundament van de IT-omgeving nog niet was uitgekristalliseerd. De vervanging van de telefooncentrale wacht op de aanbesteding vanuit de VNG.					
Doorbelasting	352	2		354	incidenteel
De apparaatskosten van de primaire processen worden verdeeld naar de verschillende taakvelden. Voor een deel komen deze kosten ook terecht op taakveld 0.4. Het betreft de doorbelasting van o.a. loonkosten uit hoofde van managementkosten en managementondersteuning. Door een voordeel op de apparaatskosten (net name de personeelskosten) in de primaire processen ontstaat met de doorbelasting een voordeel op dit taakveld.					
Slim verduurzamen	165	17	-619	-437	incidenteel
Het afgesloten contract van Slim Verduurzamen Gemeentelijke Gebouwen van 2017-2027 dient juist verwerkt te worden in de begroting voor de jaren 2020 t/m 2024. Dit leidt voor 2020 tot nadeel van 437.000, e.e.a. conform vaststelling 2e Turap 2020.					
Leerlingsysteem	149			149	incidenteel
Abusievelijk is het budget voor het centraal leerlingsysteem bij taakveld overhead opgenomen en zijn de kosten (conform BBV) bij taakveld onderwijs verantwoord.					
Corona gerelateerd:					
Door corona en de coronamaatregelen hebben opleidingen, trainingen (zeker in de eerste maanden van de maatregelen) op een lager pitje gestaan. De meeste opleidingen zijn het afgelopen jaar alleen maar in digitale vorm mogelijk geweest. Terwijl voor een aantal trainingen / opleidingen de voorkeur uit gaat naar sessies met fysieke aanwezigheid. Daarom zijn diverse opleidingswensen uitgesteld naar een later tijdstip. In 2020 is door corona minder gebruik gemaakt van repro, koffieautomaten, zijn er minder reisbewegingen geweest (vervoersmanagement), minder introductiedagen voor nieuwe medewerkers, minder vacatures opengesteld en zijn minder mobiele telefoons aangeschaft. Ook zijn door corona projecten uitgesteld. Dit leidt tot minder uitgaven dan begroot.	1.228	4		1.232	incidenteel
Door corona ontstaan ook nadelen zoals extra kosten voor arbo-faciliteiten, schoonmaak en een effect op oninbare vorderingen. Daarnaast is de opbrengst uit het restaurant lager en minder inkomsten vervoersmanagement (parkeren)	-260	-90		-350	incidenteel
Overig	284	62		346	incidenteel
SALDO	2.101	1.616	-619	3.098	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsopgave	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave	12.216	7.516	6.085	1.430
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	12.216	7.516	6.085	1.430

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Huisvesting gemeentehuis en Slim Verduurzamen Gemeentelijke Gebouwen (SVGG)

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen o.a. investeringen contract Slim verduurzamen gemeentelijke gebouwen. Dit betreft verduurzaming van de ambtelijke huisvesting, onder andere de verbouwing/verduurzaming stadhuis. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering. In totaal onderschrijden de investering in 2020 met € 324.000. Dit heeft grotendeels te maken met de verbouwing van Stadhuisplein 1.

Diverse activa software en hardware ICT

Temporiseren van de investeringen op hardware en software gebied in verband met nog te maken strategische keuzes, nog niet uitgewerkte Programma's van Eisen, aanbestedingsprojecten, het niet kunnen leveren door leveranciers en het langer gebruik maken van huidige systemen dan gepland. In 2020 is voor €784.000 ICT investeringen doorgeschoven naar 2021. Het betreft hier een verschuiving in de tijd, die geen effect heeft op het resultaat.

Overig

Betreft diverse afwijkingen tussen geplande investeringen in 2020 en gerealiseerde investeringen in 2020. Per saldo een afwijking van € 322.000.

0.5 Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot beheer van geld en kapitaal (de treasury). Zie hiervoor ook paragraaf 3d - Financiering.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	891	1.663	52	1.611
Baten	-3.770	-3.825	-3.685	-140
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-278	-278	0
Saldo	-2.879	-2.440	-3.911	1.471

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Renteresultaat	1.611	-143	-	1.468	incidenteel
Het voordelige renteresultaat is met name het gevolg van € 1,228 miljoen lagere externe rentelasten door minder investeringen in de afgelopen jaren. Er is geen nieuwe financiering aangetrokken en herfinanciering van vervallende leningen was niet nodig in 2020, waardoor nauwelijks courtage betaald is aan banken en geldmakelaars (€ 204.000 V). Daarnaast is rente ontvangen over opgenomen kasgeldleningen, terwijl kosten begroot waren (€ 285.000 V). Overige afwijkingen (kosten betalingsverkeer, doorbelaste rente) tellen op tot € 106.000 nadelig. Op de baten is een nadeel van € 143.000 als gevolg van minder rente inkomsten uit aan derden verstrekte leningen als gevolg van vervroegde aflossingen in 2019 en 2020.					
Overige afwijkingen	-	3	-	3	incidenteel
Per saldo bedragen de diverse overige kleinere afwijkingen € 3.000 voordelig.					
SALDO	1.611	-140	-	1.471	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.7 Algemene en overige uitkering gemeentefonds

Via het gemeentefonds ontvangen wij de algemene uitkering, de integratie-uitkeringen participatie, beschermd wonen en voogdij en een aantal decentralisatie-uitkeringen. De algemene uitkering en integratie-uitkeringen zijn vrij besteedbaar en daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De decentralisatie-uitkeringen zijn vaak geoormerkt vanwege aanvraagprocedures en convenanten.

De algemene uitkering 2020 is conform bestendige gedragslijn gebaseerd op: de accressen op basis van de septembercirculaire en alle overige mutaties op basis van de decembercirculaire. Alles wat officieel in latere circulaire wordt toegekend met betrekking tot 2020 wordt een nagekomen bate in een volgend rekeningjaar. De onderdelen uit het aanvullend corona compensatiepakket 2020 die in de decembercirculaire zijn aangekondigd, maar waarvan de exacte verdeling in latere circulaire bekend wordt gemaakt worden dus een nagekomen bate 2020 in rekeningjaar 2021. Dit is in lijn met de uitspraak van de commissie BBV hierover.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	113	113	113	0
Baten	-482.193	-534.084	-545.139	11.055
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	14.508	16.981	-2.473
Saldo	-482.080	-519.463	-528.045	8.582

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Resultaat op algemene uitkering					
Nagekomen resultaat 2017, 2018, 2019 - actualisering verdeelmaatstaven	-	491	-	491	incidenteel
Uitnamen gemeentefonds: Bijdragen aan landelijke voorzieningen (DigiD, Mijn Overheid)	-	-291	-	-291	incidenteel
Afrekening en aanpassing accressen	-	3.296	-	3.296	incidenteel
Plafond BTW-Compensatiefonds: ruimte onder BCF-plafond - aanpassing	-	480	-	480	incidenteel
Compensatie loon- en prijsontwikkeling Sociaal Domein	-	2.106	-	2.106	incidenteel
Vrijval restant behoedzaamheidsreserve	-	2.500	-	2.500	incidenteel
Taakmutaties decembercirculaire (o.a. vrouwenopvang)	-	222	-	222	incidenteel
Flankerend beleid corona decembercirculaire	-	1.492	-	1.492	incidenteel
Coronacompensatie decembercirculaire	-	759	-	759	incidenteel
Jaarovergang: Storting reserve circulaire gemeentefonds decembercirculaire	-	-	-2.473	-2.473	incidenteel
SALDO	-	11.055	-2.473	8.582	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.8 Overige baten en lasten

In dit taakveld zijn de overige baten en lasten ondergebracht die niet tot een specifiek taakveld behoren, zoals vrijval voorziening claims en juridische geschillen en onvoorziene uitgaven (post onvoorzien).

Post onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een bedrag van € 227.000 opgenomen voor onvoorziene lasten, voor niet begrote uitgaven die onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar (O-O-O) zijn. In 2020 is de post ingezet ter dekking van de kosten voor het inschakelen van een externe trekker voor de opdracht aanpak Brede Welvaart (€ 32.000). Daarnaast is er onderzoek verricht naar de aankoop van woningen Joodse eigenaren en navordering belasting tijdens en na WOII (€ 30.000) en is onderzoek verricht naar ontwikkeling van de Heuvel en

gezondmaking van het muziekgebouw (€ 35.000). Daarmee resteert een bedrag van € 130.000 op de post onvoorzien dat vrijvalt in het rekeningresultaat 2020. In het raadsvoorstel crisismaatregelen corona virus is € 1 miljoen uit de reserve eigen kapitaal (weerstandsvermogen) toegevoegd aan de post onvoorzien. In het raadsvoorstel begrotingswijzigingen Turap-2 is dit teruggedraaid door alle corona middelen onder te brengen in de saldireserve specifiek.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	-4.261	-3.387	-3.591	204
Baten	377	-58	-418	360
Mutatie reserves (TV 0.10)	35	58	37	21
Saldo	-3.849	-3.387	-3.971	584

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vrijval voorziening	-	374	-	374	incidenteel
In het boekjaar 2020 is sprake van een voordelige afwijking van € 373.573 in verband met de vrijval uit de voorziening claims en juridische geschillen naar aanleiding van de afwikkeling claim Swimmers (vrijval € 157.090) en actualisering van het bedrag voorzien voor een project bouwgrondexploitatie (vrijval € 216.483).					
Stelpost onvoorziene uitgaven	130	-	-	130	incidenteel
In de primaire begroting 2020 was een bedrag van € 227.000 begroot voor onvoorziene uitgaven. Ultimo 2020 bedraagt het begrote bedrag € 130.000 (na verwerking begrotingswijzigingen).					
Overig	74	-14	21	81	incidenteel
SALDO	204	360	21	585	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)

Per 1 januari 2016 is de "Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen" in werking getreden. Dit betekent dat lagere overheden vennootschapsbelastingplicht (VPB) moeten betalen over de fiscale winsten die met ondernemersactiviteiten worden behaald. Op basis van de huidige wetgeving en interpretatie van deze regels is de te betalen vennootschapsbelasting over 2020 berekend.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	0	0	1.324	-1.324
Saldo	0	0	1.324	-1.324

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vennootschapsbelasting	-1.324	-	-	-1.324	incidenteel
Op basis van de voorlopige aangifte 2020 is een bedrag van € 266.000 aan vennootschapsbelasting betaald. Op basis van de bepaling van de fiscale positie per jaareinde is deze voorlopige aanslag te laag waardoor aanvullend een te verwachte VPB last over 2020 van € 1.097.910 is opgenomen.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Daarnaast een voordelig verschil van € 40.000 op de eerder ingeschatte lasten VPB over de jaren 2017 t/m 2019					
SALDO	-1.324	-	-	-1.324	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.10 Mutaties reserves

Voorheen werden op dit taakveld alle mutaties (vermeerderingen en verminderingen) in de reserves opgenomen. Met ingang van 2020 worden deze mutaties op de bijbehorende taakvelden gepresenteerd. In bijlage 7 is een verloopoverzicht opgenomen van alle reserves.

0.11 Resultaat rekening van baten en lasten

Onder dit taakveld is het verwacht en gerealiseerd rekeningresultaat van 2020 gepresenteerd.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	0	7.326	43.367	-36.041
Saldo	0	7.326	43.367	-36.041

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Begroot saldo / rekeningresultaat 2020	-36.041	-	-	-36.041	incidenteel
De vermelde afwijking is het verschil tussen het begrote saldo 2020 inclusief mutaties reserves (conform vastgestelde en verwerkte begrotingswijzigingen) en het daadwerkelijke rekeningresultaat 2020 (inclusief mutaties reserves). Als begroot saldo is € 7,3 miljoen voordelig opgenomen (dit betreft een aantal doorgevoerde begrotingswijzigingen zijnde: gedeeltelijke vrijval reserve groot onderhoud wegenbeheerplan, actualisatie afschrijvingen, kredieten en bulk besluiten, ontmanteling reserve MIP en bijsturing lasten op programma's in verband met rechtmatigheid). Het daadwerkelijke rekeningresultaat is € 43,4 miljoen voordelig, een afwijking van € 36 miljoen. Voor een nadere toelichting van het rekeningresultaat verwijzen wij naar de financiële hoofdlijn (paragraaf 1.3) waar het financiële resultaat 2020 nader is toegelicht. Daarnaast verwijzen we naar de afzonderlijke programma's waar per taakveld de afwijkingen zijn toegelicht.					
SALDO	-36.041	-	-	-36.041	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Lokale lasten en belastingen

Voor de woonlasten hanteren we het gemiddelde van de G40 als uitgangspunt. In 2020 bedragen de gemiddelde woonlasten voor een gezin in Eindhoven € 722. Een nadere toelichting staat in de paragraaf 3a Lokale heffingen.

0.61 OZB woningen

Dit betreft de kosten voor de waardebeoordeling woningen in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken en de baten vanuit de heffing en inning van gemeentelijke onroerende-zaakbelastingen woningen.

In 2020 hebben we ons vooral gericht op:

- Wegwerken achterstanden basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) inclusief de structurele borging van de kwaliteitsverbeteringen: De achterstanden zijn weggewerkt. Structurele borging van kwaliteitsverbetering voor de BAG is ingeregeld. De juistheid krijgt nog een extra impuls n.a.v. het project "Van inhoud naar oppervlakte" bij de WOZ. Dan vullen BAG, WOZ en BGT elkaar steeds beter aan met kwaliteitsimpulsen door bestandsverbetering en -vergelijkingen.
- Omschakelen van waarden op basis van gebruiksoppervlakte: vanuit een wettelijke verplichting is Eindhoven verplicht om per 2021 woningen te waarden op basis van gebruiksoppervlakte. Om deze reden moeten alle woningen worden herberekend naar gebruiksoppervlakte. Dit project wordt eind maart 2021 afgerond.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	1.137	1.162	1.161	1
Baten	-35.227	-35.227	-35.471	244
Saldo	-34.090	-34.065	-34.310	245

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
OZB Woningen	1	244	-	245	incidenteel
Voordeel als gevolg van een hogere toename van de woningvoorraad (accres) dan begroot, en een lager bedrag aan toegekende verminderingen.					
SALDO	1	244	-	245	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.62 OZB niet-woningen

Dit betreft de waardebeoordeling van niet-woningen in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de heffing en inning van gemeentelijke onroerende zaakbelastingen niet-woningen.

In 2020 richten we ons vooral op het wegwerken van de achterstanden in de basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) inclusief de structurele borging van de kwaliteitsverbeteringen.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	858	874	874	0
Baten	-40.249	-40.449	-40.246	-203
Saldo	-39.391	-39.575	-39.372	-203

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
OZB niet- woningen eigenaren	-	52	-	52	incidenteel
De toegekende verminderingen n.a.v. bezwaar en beroep op de OZB aanslagen zijn lager dan begroot.					
OZB niet- woningen gebruikers	-	-255	-	-255	incidenteel
In 2020 was sprake van meer leegstand daarentegen zijn de toegekende verminderingen n.a.v. bezwaar en beroep op de OZB aanslagen lager dan begroot					
SALDO	-	-203	-	-203	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.63 Parkeerbelasting

In dit taakveld komen tot uitdrukking de inkomsten voor betaald parkeren, naheffing en invordering en opbrengsten van parkeergefaciliteiten en -boetes.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	453	464	625	-161
Baten	-14.468	-12.002	-11.534	-468
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-2.800	-2.800	0
Saldo	-14.015	-14.338	-13.710	-628

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Inkomsten betaald parkeren	-160	-451	-	-611	incidenteel
De inkomsten betaald parkeren waren gedurende de eerste maanden van de coronacrisis een stuk lager. Ter compensatie is hiervoor € 1.4 miljoen uit het gemeentefonds ontvangen. Tijdens de zomerperiode waren de inkomsten weer op het normale niveau. Door een verscherping van de maatregelen na de zomer en een verdere verscherping in december zijn de inkomsten fors gedaald. Na een bijdrage van € 200.000 uit de gemeentebrede coronamiddelen naar aanleiding van het najaarsbericht resteert er een nadeel van € 451.000 dit jaar. Een deel van de inkomsten (€ 160.000) voor tijdelijk betaald parkeren van het project Lichtstraat is afgestaan aan een ontwikkelaar.					
Naheffingsaanslagen parkeren	-	-167	-	-167	incidenteel
Het college heeft in april, juli en november besloten dat de Eindhovense toezichthouders worden ingezet voor handhaving van de coronamaatregelen in de stad. Dit besluit heeft tot gevolg gehad dat de vastgestelde inzet binnen het Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving 2020 is geprioriteerd. Deze herprioritering heeft onder andere gevolgen gehad voor handhaving van parkeerbelasting, enerzijds omdat er minder personeel kon worden ingezet om controle uit te voeren en anderzijds omdat er minder geparkeerd wordt in betaald parkeergebieden. Op dat moment en later in het jaar is een verwacht tekort gemeld. Ter compensatie is hiervoor € 465.000 vanuit het gemeentefonds en € 735.000					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
vanuit het gemeentebrede coronabudget ontvangen. De volledige lockdown in december is de oorzaak dat er nog een tekort resteert.					
Parkeervergunningen	-	150	-	150	incidenteel
Naast parkeervergunningen worden ook parkeeronthefingen voor 1 of meerdere dagen verstrekt. Deze opbrengsten van € 50.000 zijn niet geraamd. Door uitbreiding van het aantal gebieden met parkeervergunningen is €100.000 aan extra inkomsten gerealiseerd.					
Overig	-1	-	-	-1	
SALDO	-161	-468	-	-628	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.64 Belastingen overig

Dit betreft de heffing en inning van de overige gemeentelijke belastingen. De heffing heeft betrekking op hondenbelasting en precariobelasting.

In 2020 richten we ons vooral op versnelling van digitalisering van de dienstverlening.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Lasten	1.097	1.106	1.147	-41
Baten	-2.567	-2.254	-2.769	515
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-313	-313	0
Saldo	-1.470	-1.461	-1.935	474

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Hondenbelasting	-	171	-	171	structureel
Voordeel als gevolg van intensivering in de controles op hondenbezit m.i.v. 2018 en continuering daarvan in 2019 en 2020. Het resultaat kan voor een bedrag van € 150.000 als structureel worden aangemerkt..					
Invorderingskosten	-	175	-	175	incidenteel
Voordeel op de opbrengst van in rekening gebrachte aanmaningskosten, wettelijke rente en dwangbevelen t.a.v. de gemeentelijke belastingen en heffingen.					
Precario	-	173	-	173	incidenteel
Voordeel als gevolg van het gebruik van openbare grond t.b.v. bouwprojecten. T.a.v. de precario terrassen (kohieren), voor de ambtshalve vermindering is een bedrag van € 313.000 beschikbaar gesteld uit de Saldireserve Specifiek-corona, werkelijke verminderingen bedroeg € 313.680, de middelen zijn derhalve volledig aangewend)					
Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-72	-	-	-72	incidenteel
De storting is gebaseerd op de gemiddelde historische oninbaarheid t.o.v. de belastingopbrengst. Bovendien heeft vanwege de corona crisis een nadere analyse plaatsgevonden op de inbaarheid van de nog openstaande vorderingen. Dit heeft geleid tot een hogere storting dan geraamd in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren.					
Overig	31	-4	-	27	incidenteel
SALDO	-41	515	-	474	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 0 Bestuur en ondersteuning zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	Eindhoven 2019	Eindhoven 2020
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	8,0	8,2
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	8,0	8,3
In 2020 is overgestapt naar een nieuw salarispakket. In het nieuwe salarispakket wordt als bezetting de contracturen geteld in plaats van de gewerkte uren (gebruik A+O definitie). Hierdoor worden met name de 43 FTE deelnemers aan het generatiepact volledig geteld als bezetting, terwijl zij niet volledig werken (verschil 17 FTE). Deze andere registratie zorgt ervoor dat eind 2020 de bezetting hoger is dan de formatie (fte per 1.000 inwoners).		
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 840	€ 891
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	13,1%	15,6%
De hier gepresenteerde externe inhuur indicator is gebaseerd op het BBV en de hieraan ten grondslag liggende berekeningswijze. Naast deze landelijke definitie heeft Eindhoven een gemeentelijke maximale inhuurnorm die is vastgesteld op 15%. De berekeningswijze van de gemeentelijke norm wijkt af van de BBV-indicator en wordt berekend exclusief externe detacheringen en projecten omdat deze inhuur dekking elders heeft. De realisatie in 2020, uitgaande van de gemeentelijke definitie, bedraagt 12% en ligt onder de gestelde norm.		
Overhead (% van totale lasten)	7,5%	8,2%

Voor de indicatoren binnen programma 0 geldt dat deze gegevens niet worden ontsloten via de website Waarstaatjegemeente.nl, waardoor vergelijkende cijfers van andere gemeenten niet beschikbaar zijn. Daarom vergelijken we daar realisatie 2020 met realisatie 2019.

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 0 Bestuur en ondersteuning zijn dat de volgende:

Taakveld 0.1: GR Metropoolregio Eindhoven

Bestuurlijk samenwerkingsverband tussen Eindhoven en de twintig andere Zuidoost Brabantse gemeenten dat bijdraagt aan een excellent vestigingsklimaat voor bedrijven en inwoners in de Brainportregio. De focus van het vigerende samenwerkingsakkoord 2019-2022 ligt op het terrein van Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Binnen deze focus zijn o.a. de uitvoering van het Stimuleringsfonds en de functie van betaalautoriteit en aandeelhouder Brainport Development NV door de 21 samenwerkende gemeenten belegd. Tot slot maakt ook het Regionaal Historisch Centrum (RHCE) onderdeel uit van de GR-MRE.

Taakveld 0.4: ICT-coöperatie Beware

De ICT coöperatie Beware richt zich met name op het (door)ontwikkelen, innoveren en standaardiseren van ICT-toepassingen voor digitale dienstverlening en bedrijfsvoering bij gemeenten.

Taakveld 0.5: BNG Bank N.V., gevestigd te Den Haag

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.

Taakveld 0.5: Enexis Holding N.V.

Zorgt voor distribueren en transporteren van energie, en voor in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van de benodigde netwerken. Het netwerk is bij wet in overheidshanden.

3. Paragrafen

3a. Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct in hun portemonnee. Binnen de lokale heffingen worden belastingen, bestemmingsbelasting en rechten/retributies onderscheiden. Een belasting betreft een heffing waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat. Deze belastingopbrengsten zijn vrij besteedbaar voor algemene uitgaven. Voorbeelden hiervan zijn de onroerende-zaakbelastingen (ozb), de parkeerbelasting en de hondenbelasting. Bestemmingsbelastingen zijn belastingen die dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze belastingen/heffingen mogen op begrotingsbasis niet meer dan kostendekkend zijn. Voor rechten of retributies geldt dat hiervoor wel een individuele prestatie van de gemeente tegenover staat. Dit betreffen bijvoorbeeld de begraafplaatsrechten en de leges. Ook voor deze heffingen geldt dat zijn niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Hierbij houden we rekening met de maatschappelijke effecten van de tariefstelling. Door scherp naar de kosten en opbrengsten te kijken, hebben we bereikt dat de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend zijn.

De paragraaf start met het overzicht in de begrote en gerealiseerde inkomsten per lokale heffing, vervolgens wordt een toelichting op de belastingen gegeven (woonlasten, kwijschelding, toelichting op het beleid per heffing) en sluiten we af met een overzicht van de kostendekkendheid per tarief op realisatiebasis.

Inkomsten lokale heffingen

In onderstaand overzicht wordt van de diverse lokale belastingen/heffingen een opsomming gegeven van de begrote en gerealiseerde opbrengsten voor 2020. Afhankelijk van de afwijking wordt per belastingsoort een toelichting gegeven.

Belastingsoort (x € 1.000)	Herziene begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020	Toelichting
Onroerende-zaakbelastingen	75.676	75.718	42	
Precariobelasting	746	919	173	Voordeel als gevolg van het gebruik van openbare grond t.b.v. bouwprojecten. T.a.v. de precario terrassen (kohieren), voor de ambtshalve vermindering is een bedrag van € 313.000 beschikbaar gesteld uit de Saldirreserve Specifiek-corona, werkelijke verminderingen bedroeg € 313.680, de middelen zijn derhalve volledig aangewend)
Hondenbelasting	1.008	1.179	171	Voordeel als gevolg van intensivering in de controles op hondenbezit m.i.v. 2018 en continuering daarvan in 2019 en 2020. Het resultaat kan voor een bedrag van € 150.000 als structureel worden aangemerkt..
Toeristenbelasting	1.942	2.128	186	Door de corona crisis zijn de bezettingscijfers van overnachtingen in de Horeca sterk gedaald (van 77% in 2019 naar 39% in 2020). Hiermee rekening houdend wordt verwacht dat over 2020 een bedrag van € 1.844.574 aan toeristenbelasting kan worden opgelegd. In de begroting is voor 2020 voor de opbrengsten van de toeristenbelasting een bedrag opgenomen van € 1.942.000, hierin is de ontvangen Rijkscompensatie van € 691.000 verwerkt. Het nagekomen resultaat 2019 in 2020 bedraagt € 280.147 en het nagekomen resultaat van voor 2019 in 2020 bedraagt € 3.199. Meer- of minder opbrengsten op de toeristenbelasting worden conform de besluitvorming (raadsdossier 12R4988) respectievelijk gestort in- of onttrokken aan de reserve city marketing, toerisme, recreatie en evenementen. Na analyse in het kader van de jaarrekening 2020 blijkt dat een storting van €185.920 in reserve citymarketing nodig is.
Standplaatsgeld autobussen	12	30	18	
Kanaalrechten	56	41	-15	
Parkeerbelastingen	12.002	11.680	-322	De inkomsten betaald parkeren waren gedurende de eerste maanden van de coronacrisis een stuk lager. Ter compensatie is hiervoor € 1.4 miljoen uit het gemeentefonds ontvangen. Tijdens de zomerperiode waren de inkomsten weer op het normale niveau. Door een verscherping van de maatregelen na de zomer en een verdere verscherping in december zijn de inkomsten fors gedaald. Na een bijdrage van € 200.000 uit de gemeentebrede coronamiddelen naar aanleiding van het najaarsbericht resteert er een nadeel van € 451.000 dit jaar. Naheffingsaanslagen: Het college heeft in april, juli

Belastingsoort (x € 1.000)	Herziene begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020	Toelichting
				en november besloten dat de Eindhovense toezichthouders worden ingezet voor handhaving van de coronamaatregelen in de stad. Dit besluit heeft tot gevolg gehad dat de vastgestelde inzet binnen het Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving 2020 is geherprioriteerd. Deze herprioritering heeft onder andere gevolgen gehad voor handhaving van parkeerbelasting, enerzijds omdat er minder personeel kon worden ingezet om controle uit te voeren en anderzijds omdat er minder geparkeerd wordt in betaald parkeergebieden. Op dat moment en later in het jaar is een verwacht tekort gemeld. Ter compensatie is hiervoor € 465.000 vanuit het gemeentefonds en € 735.000 vanuit het gemeentebrede coronabudget ontvangen. De volledige lockdown in december is de oorzaak dat er nog een tekort resteert. Parkeervergunningen: Naast parkeervergunningen worden ook parkeeronthefingen voor 1 of meerdere dagen verstrekt. Deze opbrengsten van € 50.000 zijn niet geraamd. Door uitbreiding van het aantal gebieden met parkeervergunningen is €100.000 aan extra inkomsten gerealiseerd. Afkoop parkeernorm: dit zijn ontvangen middelen van ontwikkelaars voor de omgevingsvergunning (parkeernorm) en deze worden gestort in de reserve mobiliteitsfonds
Leges Burgerzaken	2.251	2.071	-180	Reisdocumenten: ondanks corona zijn er meer reisdocumenten (paspoorten en ID-kaarten) uitgegeven dan begroot. Onze begroting voor reisdocumenten is gebaseerd op het algemene VNG model, maar de demografie van Eindhoven wijkt daar van af door o.a. de studentenpopulatie en samenstelling van de bevolkingsgroei. Rijbewijzen: van Rijksweg is vanwege corona de geldigheidsduur van rijbewijzen met 9 maanden verlengd. Daardoor zijn er minder rijbewijzen uitgegeven dan begroot. Als gevolg hiervan blijven de legesopbrengsten achter bij de begroting. Ook de verstrekkingen uit de Basisregistratie Personen en overige verstrekkingen Burgerzaken bleven o.a. door de afschaling van de dienstverlening a.g.v. coronamaatregelen achter op de begroting
Leges Naturalisaties	318	517	199	Ondanks de afschaling van de dienstverlening op het Inwonersplein vanaf oktober 2020 zijn er toch meer naturalisatieaanvragen verwerkt dan begroot (begroot 690 en werkelijk 910 naturalisatieaanvragen). Door meer naturalisatieaanvragen waren ook Rijksafdrachten hoger dan begroot.
Milieuzone	5	8	3	
Drank- en horecavergunningen	224	327	103	Door de aanhoudende sluiting van de horeca, zijn er in het 4e kwartaal nauwelijks nieuwe horecavergunningen aangevraagd. Hierdoor zijn uiteindelijk € 27.000 minder reguliere legesinkomsten binnengekomen. Dit tekort wordt gecompenseerd door € 90.000 extra leges inkomsten voor de exploitatie van een speelautomatenhal (1x per 5 jaar) en € 40.000 extra legesinkomsten voor de exploitatie van een koffiешop. Per saldo hebben we in 2020 een overschot van € 103.000 gerealiseerd.
Prostitutievergunningen	45	41	-4	
Collecte- en ventvergunningen	3	2	-1	
Standplaatsvergunningen	65	25	-40	
Bouwvergunningen & bouwtoezicht	6.714	8.389	1.675	De corona crisis heeft ervoor gezorgd dat mensen deze tijd aangrijpen om te gaan verbouwen. Er zijn meer aanvragen voor "kleine" bouwvergunningen ontvangen waardoor ook extra kosten worden gemaakt. Daarnaast is de gemiddelde opbrengst voor "grote" bouwvergunningen hoger wat samen zorgt voor een positief resultaat op de bouwleges.
Kapvergunningen	149	148	-1	
Leges evenementen	15	17	2	
Taxi (TTO) leges	9	4	-5	
Opbrengst gehandicaptenparkeren	117	113	-4	
Uitwegvergunningen (leges)	7	12	5	
Leges gebruik openbare grond	228	194	-34	
Leges kabels en leidingen	305	413	108	Grond wordt beschikbaar gesteld voor o.a. het leggen van kabels en leidingen. Partijen moeten betalen om onze grond te gebruiken. Hier zijn meer kosten en inkomsten dan begroot. Als er meer inkomsten

Belastingsoort (x € 1.000)	Herziene begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020	Toelichting
				zijn, zijn er ook meer kosten, om de aanvragen af te handelen. De hoeveelheid is vooraf niet te plannen; deze is afhankelijk van andere partijen.
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	25.563	25.444	-119	Bedrijfsafval opbrengst reinigingsrecht: er is te hoog begroot. Dit is rechtgezet in Begroting 2021-2024
Rioolrechten	18.153	18.246	93	
Deelmobiliteit	15	4	-11	
Jachtrecht	0	6	6	
Begraafplaatsrechten	648	538	-110	Enkele jaren geleden is de keuze geïntroduceerd om grafrechten voor 5 jaar af te kopen i.p.v. de gebruikelijke 10 jaar. In plaats van 1x een opbrengst voor 10 jaar ontvangen we hierdoor 2x een opbrengst voor 5 jaar. We zien echter dat relatief veel grafrechten die voor 5 jaar waren afgesloten en in 2020 afliepen, niet meer verlengd worden. Dat betekent dat er minder inkomsten binnenkomen.
Marktgelden	460	320	-140	De opbrengsten van de markten blijven al jaren achter door dalende vierkante meters en minder marktkooplieden. Er wordt gewerkt aan een nieuw marktbeleidsplan waarin bekeken wordt hoe hier structureel mee omgegaan wordt. In 2021 zijn de opbrengsten eenmalig lager vastgesteld.
BIZ-heffing	787	787	-	
Totaal	147.523	149.321	1.798	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting op belastingen

Woonlasten

Woonlasten	Realisatie 2019 Eindhoven	Realisatie 2019 G40	Begroting 2020 Eindhoven	Realisatie 2020 G40	Realisatie 2020 Eindhoven
Onroerende-zaakbelastingen	308	244	314	256	314
Afvalstoffenheffing	225	287	264	306	264
Rioolheffing	144	169	144	172	144
Totaal gemiddelde woonlasten per jaar	677	700	722	734	722

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Beleid en tariefstelling

Met de vaststelling van de Begroting 2020-2023 is ervan uitgegaan dat er bij de inkomsten geen andere dan autonome tariefsverhogingen zullen plaatsvinden. Als zodanig is bij de belastingen in het algemeen sprake van een trendmatige verhoging van 2% ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de woonlasten, de parkeerbelastingen en de toeristenbelasting. Anders dan voor de belastingen geldt voor bestemmingsbelastingen en rechten dat zoveel mogelijk kostendekkende tarieven worden gehanteerd. Hierbij houden we rekening met de maatschappelijke effecten van de tariefstelling.

Vergelijking woonlasten met overige gemeenten

Net als in 2019 betaalden Eindhovenaren in 2020, in vergelijking met 3 andere grote gemeenten, minder dan gemiddeld aan woonlasten (onroerende-zaakbelastingen, rioolheffing en reinigingsheffingen). Dit is te lezen in het rapport Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2019 van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere overheden (COELO). Van de 40 deelnemende gemeenten zijn er 9 met lagere gemiddelde woonlasten. In de deelnemende gemeenten werd gemiddeld € 734,- betaald bij een meerpersoonshuishouden van een eigenaar-bewoner. Dit is in Eindhoven € 722,-.

Kwijtschelding

Kwijtschelding kan voor verschillende belastingen, heffingen en rechten verleend worden. De voorwaarden voor het verlenen van kwijtschelding van belastingen en heffingen zijn geregeld in de Invorderingswet 1990 (www.wetten.overheid.nl). Op gemeentelijk niveau is dit geregeld in de Kwijtscheldingsverordening en de Leidraad Invordering (www.eindhoven.nl/belastingen onder de titel 'Meer informatie'). In 2020 is € 1,345 miljoen kwijtgescholden.

Onroerende zaakbelasting

De onroerende-zaakbelasting maakt samen met de rioolheffing en de reinigingsheffingen onderdeel uit van de woonlasten. De stijging van de woonlasten is voor de duur van de bestuursperiode vastgelegd en de ontwikkelingen hebben geen aanleiding gegeven om af te wijken van het coalitieakkoord. Voor de tarieven van de onroerende-zaakbelastingen is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor belastingjaar 2020 ging het daarbij om de waarde naar peildatum 1 januari 2019. De uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering zijn mede bepalend voor de tarieven onroerende-zaakbelastingen voor 2020. De definitieve tarieven zijn in december 2019 door de raad vastgesteld. Uiteindelijk zijn de opbrengsten hoger dan begroot, door minder verminderingen dan geraamd vanuit bezwaar/beroep, een afwijkend accres (hoger bij woningen ondanks meer leegstand bij niet-woningen dan was ingeschat).

Precariobelasting

Ten opzichte van 2019 zijn de tarieven voor 2020 trendmatig verhoogd met 2%. Door de sterke groei van de bouwactiviteiten, in combinatie met een aantal grote bouwprojecten, zijn de opbrengsten hoger dan begroot.

Hondenbelasting

Ten opzichte van 2019 zijn de tarieven voor 2020 trendmatig verhoogd met 2%. Door een inhaalslag ten aanzien van de controle op de hondenbelasting zijn de opbrengsten hoger dan begroot.

Toeristenbelasting

Door de corona crisis zijn de bezettingscijfers van overnachtingen in de hotels sterk gedaald (van 77% in 2019 naar 39% in 2020). Hiermee rekening houdend wordt verwacht dat over 2020 een bedrag van € 1.844.574 aan toeristenbelasting kan worden opgelegd. In de begroting is voor 2020 voor de opbrengsten van de toeristenbelasting een bedrag opgenomen van € 1.942.000, hierin is de ontvangen Rijkscompensatie van € 691.000 verwerkt. Het nagekomen resultaat 2019 in 2020 bedraagt € 280.147 en het nagekomen resultaat van voor 2019 in 2020 bedraagt € 3.199. Meer- of minder opbrengsten op de toeristenbelasting worden conform de besluitvorming (raadsdossier 12R4988) respectievelijk gestort in- of onttrokken aan de reserve city marketing, toerisme, recreatie en evenementen. In 2020 is een bedrag van €185.920 in de reserve citymarketing gestort. Overeenkomstig bestuurlijk besluit i.v.m. corona is er in 2020 geen voorlopige aanslag Toeristenbelasting 2020 opgelegd en zal in 2021 de definitieve aanslag Toeristenbelasting 2020 worden opgelegd,

Leges

Algemeen uitgangspunt bij legesheffing is streven naar een zoveel mogelijk kostendekkend tarief met oog voor maatschappelijke effecten. In verband met de kostendekkendheid mogen de begrote opbrengsten van de leges, de begrote kosten van de daarmee samenhangende dienstverlening niet overstijgen. Bij de tariefstelling zijn de kosten van de samenhangende dienstverlening over de verschillende legestarieven verdeeld, de zogenaamde kruissubsidiëring, zodat er binnen de samenhangende dienstverlening geen sprake is van overschrijding van de opbrengstlimiet van 100%.

Afvalstofheffingen en reinigingsrechten

De gemeente mag onder de naam afvalstoffenheffing een belasting heffen ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke afvaltaken. Het betreft een zogenaamde bestemmingsbelasting, waarmee alle kosten die de gemeente maakt voor de uitvoering van de afvaltaken worden verhaald op de gebruikers. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing mogen de kosten niet overschrijden.

Voor de opstelling van de tariefberekening zijn de kosten geactualiseerd op basis van de vastgestelde begroting 2020 van Cure, inclusief begrotingswijziging 2020 van Cure, en op de gemeentelijke kostenposten.

Na jarenlange periode van kostendalingen en verlaagde afvalstoffentarieven, zijn de kosten voor inzameling en verwerking opgelopen en wordt te verbranden afval progressief belast door het Rijk. Ook in 2020 zijn we geconfronteerd met verder toegenomen kosten (toegenomen verwerkingskosten en afgenomen opbrengsten van gescheiden restafvalstromen) ten opzichte van de begroting 2020. Om de toegenomen kostenstijging in 2020 te kunnen dekken is een begrotingswijziging door Cure doorgevoerd. Tot en met 2020 hebben we dit financieel op kunnen vangen door het inzetten van de afvalvoorziening. Voor 2020 zijn hogere afvaltarieven voor huishoudelijk afval vastgesteld. Daarbij is aangegeven dat gelet op de huidige ontwikkelingen in de afvalmarkt, rekening moet worden gehouden met het feit dat de afvalkostenstijging noopt tot het verhogen van het de afvaltarieven in 2021 en volgende jaren.

Rioolrechten

Op basis van de actualisatie van het kostendekkingsplan van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022 zijn voor 2020 de tarieven voor rioolrechten ongewijzigd gebleven en ook niet geïndexeerd. In de Gemeentewet (artikel 228a) is geregeld dat de gemeente onder de naam rioolheffing een belasting kan heffen ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is een zogenaamde bestemmingsbelasting, waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor een bepaald doel. Met deze belasting kunnen alle kosten die de gemeente maakt voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken worden verhaald op de gebruikers. Dit geldt ook voor de kosten die collectief profijt opleveren, zoals het afkoppelen van verhard oppervlak, infiltratie regenwater en klimaatadaptatie maatregelen.

Begraafplaatsrechten

Algemeen uitgangspunt bij begraafplaatsrechten is streven naar een zoveel mogelijk kostendekkend tarief met oog voor maatschappelijke effecten.

Reclamebelasting/BIZ-heffing

Op verzoek van de binnenstadondernemers is sinds 2017 de Stichting BIZ Eindhoven Centrum actief. De BIZbijdrage is zowel bij de eigenaren als gebruikers van onroerende zaken in dit gebied (niet-woningen) opgelegd. De opbrengst van deze heffing wordt als subsidie naar de Stichting Bedrijven Investeringszone Eindhoven Centrum overgemaakt. De uitvoering verloopt conform afspraak.

Bestemmingsplan/omgevingsplan:

De verwachting is dat de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking treedt. Eventueel uitstel van de inwerkingtreding van de wet zal halverwege dit jaar bekend worden. Onder deze wet worden geen bestemmingsplannen meer gewijzigd, maar is sprake van wijzigingen van het omgevingsplan. De effecten van deze procedure op de leges zijn nog niet bekend. Omdat een Omgevingsplan over de hele fysieke leefomgeving gaat en niet alleen over de ruimtelijke ordening, is de verwachting dat er meer capaciteit moet worden besteed aan dit product en dat de leges voor het wijzigen van een omgevingsplan hierop moeten worden aangepast.

Parkeerbelasting

In 2020 zijn de uurtarieven in het centrum en de schilwijken licht verhoogd en is het dagtarief sterker gestegen teneinde parkeren in parkeergarages en het gebruik van P&R aantrekkelijker te maken. Daarnaast is het gebied waar parkeerbelasting wordt geheven, met ruim 20 straten fors uitgebreid. Er was in 2020 nog geen terugval in parkeerinkomsten door het vervallen van parkeerterreinen vanwege bouwontwikkelingen, omdat de planontwikkeling langer duurt dan gepland. Verder is betalen met muntgeld afgeschaft en kan er alleen nog met PIN of app worden geparkeerd. De grootste invloed op het taakveld parkeren is in 2020 de Coronacrisis geweest, waardoor er veel minder is geparkeerd dan normaal en de inkomsten navenant zijn afgenomen. De raming van de parkeerbelasting is met € 2,8 miljoen naar beneden bijgesteld en gecompenseerd met € 1,9 miljoen uit het gemeentefonds en € 0,9 miljoen uit de gemeentebrede Coronamiddelen.

Milieuzone

Eigenaren van vrachtwagens die niet voldoen aan de toegangseisen van de milieuzone kunnen een ontheffing aanvragen. Voor incidenteel bezoek is het mogelijk om een dagontheffing aan te vragen (tot een maximum van 12 per kenteken per jaar). Als je een nieuwe vrachtwagen hebt besteld, kan voor de duur van de levertijd een tijdelijke ontheffing worden verleend. Ondernemers kunnen ook een beroep doen op de hardheidsclausule als ze aantoonbaar financieel afhankelijk zijn van de milieuzone maar niet kunnen investeren in een schoon voertuig. De leges voor de ontheffingen worden ieder jaar met 2% verhoogd (conform de indexering). Op basis van landelijke afspraken zijn deze leges niet kostendekkend. Het aantal aangevraagde ontheffingen loopt ieder jaar terug omdat steeds meer voertuigen voldoen aan de toegangseisen.

De gemeenteraad heeft 16 september besloten om het handhavingsgebied van de milieuzone vanaf 1 januari 2021 te vergroten. Na een gewenningsperiode van vier maanden moeten chauffeurs vanaf 1 mei 2021 ook in het noordelijk deel van de milieuzone een ontheffing hebben als ze niet aan de toegangseisen voldoen. Dit geldt ook voor chauffeurs van autobussen. Mogelijk worden door deze aanscherping in 2021 meer ontheffingen aangevraagd.

Taxivergunning

Algemeen uitgangspunt bij de leges voor de taxivergunning is streven naar een zoveel mogelijk kostendekkend tarief met oog voor maatschappelijke effecten.

Leges Evenementen

De coronacrisis is in 2020 van invloed geweest op de opbrengst leges evenementen. Op basis van het kabinetsbesluit van 23 maart 2020 zijn de meeste evenementen tot en met het einde van 2020 verboden. In een aantal gevallen kunnen evenementen met ingang van 01 juli 2020 onder strikte voorwaarden plaatsvinden. Hierdoor zijn in 2020 slechts in de periode tot 23 maart 2020 leges voor de aanvraag van een vergunning in rekening gebracht. Na deze datum zijn geen leges meer in rekening gebracht en zijn reeds betaalde leges terugbetaald aan organisatoren waarvan het evenement niet door kon gaan.

Kostendekkendheid

Onderstaande tabellen geven een specificatie van de berekeningen kostendekkendheid van de leges. De termen 'titel 1, titel 2, titel 3 en titel 4' verwijzen naar de titels in het burgerlijk wetboek. De kostendekkendheid wordt per titel aangetoond waarbij rekening is gehouden met de toegestane kruissubsidiëring.

Rioolheffing	x € 1.000
0.8 BTW/BCF	1.544
7.2 Riolering	7.669
Reserves en voorzieningen	8.588
Personeelskosten	
Overhead	982
Totaal kosten	18.783
Eigenarendeel	17.099
Gebruikersdeel	1.166
Overige baten	518
Totaal opbrengsten	18.783
Kostendekkingspercentage	100%

Afvalstoffenheffing	x € 1.000
0.8 Overige baten en lasten	-137
0.9 BTW/BCF	2.986
2.1 verkeer en vervoer	1.681
5.7 Openbaar groen	457
6.3 Inkomen (kijtschelding)	1.286
7.3 Afval	20.645
7.4 Milieubeheer	-
Reserves en voorzieningen	-1.709
Overhead	286
Totaal kosten	25.495
Eenpersoonshuishoudens	7.896
Tweepersoonshuishoudens	7.597
Driepersoonshuishoudens	3.310
Meerpersoonshuishoudens	5.779
Bedrijven	779
Totaal opbrengsten	25.361
Kostendekkingspercentage	99%

Begraafplaatsrechten	x € 1.000
7.5 Begraafplaatsen	740
Personeelskosten	62
Overhead	41
Totaal kosten	843
Begraafrecht	538
Grafrecht	
Totaal opbrengsten	538
Kostendekkingspercentage	64%

Kanaalrechten	x € 1.000
2.4 Economische havens	90
Personeelskosten	49
Overhead	
Totaal kosten	139
Kanaalrechten	41
Totaal opbrengsten	41
Kostendekkingspercentage	29%

Marktgeld	x € 1.000
3.3 Bedrijfsloket	306
Personeelskosten	477
Overhead	292
Totaal kosten	1.075
Markt gelden	289
Totaal opbrengsten	289
Kostendekkingspercentage	27%

Naheffingsaanslagen	x € 1.000
1.1 Informatieverwerking	365
1.2 Kosten van afschrijving en interest	73
Personeelskosten	1.308
Overhead	654
Overhead en kapitaallasten	
Totaal kosten	2.400
Op te leggen bonnen	1.904
Oninbare bonnen	
Totaal opbrengsten	1.904
Kostendekkingspercentage	100%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bedragen x € 1.000

Titel 1 Algemene dienstverlening	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
hoofdstuk 1 Vervallen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 2 Taxivergunning	3	3	6	4	67%
hoofdstuk 3 Verkeer en vervoer	208	77	285	175	61%
hoofdstuk 4 Gebruik openbare grond	198	145	343	194	57%
hoofdstuk 5 Bouwhinder	-	-	-	-	-
hoofdstuk 6 Kansspelen	14	15	29	96	331%
hoofdstuk 7 Leegstand	2	1	3	2	67%
hoofdstuk 8 Collectevergunning	4	4	8	1	13%
Kostendekking Titel 1	429	245	674	472	70%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 2 Conceptaanvraag	339	249	588	68	12%
hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	4.169	2.389	6.558	8.472	129%
hoofdstuk 4 Vermindering en afwijking eerder ingediende aanvraag	-	-	-	-55	-
hoofdstuk 5 Vermindering en teruggaaf	-	-	-	-6	-
hoofdstuk 6 Bestemmingswijzigingen / herzieningen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 7 Sloopvergunning	12	9	21	6	29%
hoofdstuk 8 In deze titel niet benoemde beschikking en overige diensten	-	-	-	64	-
Kostendekking Titel 2	4.520	2.647	7.167	8.549	119%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
hoofdstuk 1 Horeca	131	116	247	231	94%
hoofdstuk 2 Organiseren evenementen	35	39	74	17	23%
hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven	36	19	55	41	75%
hoofdstuk 4 Vermindering en teruggaaf	-	-	-	-	-
hoofdstuk 5 Huisvesting	-	-	-	-	-
hoofdstuk 6 Telecommunicatie, kabels en leidingen	261	265	526	439	83%
hoofdstuk 7 Standplaats	68	21	89	25	28%
hoofdstuk 8 Winkeltijdenwet	-	-	-	-	-
hoofdstuk 9 In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	-	-
Kostendekking Titel 3	531	460	991	753	76%

Titel 1 Algemene dienstverlening	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
hoofdstuk 1 Algemene Verstrekingen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 2 Huwelijken / partnerschap	93	35	128	218	170%
hoofdstuk 3 Reisdocumenten en (vervangende) Nederlandse identiteitskaart	1.045	212	1.257	712	57%
hoofdstuk 4 Rijbewijzen	612	308	920	755	82%
hoofdstuk 5 Verstrekingen uit de basisregistratie personen	472	58	530	117	22%
hoofdstuk 6 Verstrekingen uit het kiezersregister	-	-	-	-	-
hoofdstuk 7 Vervallen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 8 Overige producten burgerzaken	215	98	313	269	86%
Kostendekking Titel 1	2.437	711	3.148	2.071	66%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

3b. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Een gezonde financiële positie van de gemeente vergt niet alleen een sluitende begroting, maar vraagt ook om voldoende beschikbare weerstandscapaciteit in relatie tot de optredende risico's. Het weerstandvermogen bepaalt in hoeverre de gemeente in staat is de financiële gevolgen van optredende risico's op te vangen en legt een relatie tussen de risico's die de gemeente loopt (deze bepalen het *benodigd* weerstandvermogen) en de middelen die de gemeente vrij kan maken om de risico's op te vangen (*beschikbare* weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit en norm

In onze nota reserves, voorzieningen en weerstandvermogen is vastgelegd dat de vrij beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de algemene reserve (eigen kapitaal). Eind 2020 bedraagt de reserve eigen kapitaal € 128 miljoen. Het rekeningresultaat over 2020 (+ € 43,4 miljoen) wordt toegevoegd aan de reserve eigen kapitaal. De voorgestelde resultaatbestemming in het raadsvoorstel behorende bij de jaarrekening 2020 (- € 4,3 miljoen) wordt hierop weer in mindering gebracht. Daarnaast is conform de begroting 2021 in de jaren 2021 t/m 2024 al een gedeelte van het weerstandvermogen ingezet (- € 32 miljoen). Specifiek voor het sociaal domein is een buffer gestort conform de besluitvorming over de begroting 2021 (+ € 10 miljoen). Daarnaast wordt het weerstandvermogen de komende jaren aangevuld door vrijval van de reserve onderhoud wegen conform het in 2020 vastgestelde raadsvoorstel over het wegenbeheerplan. Per saldo een vrij inzetbare weerstandscapaciteit van € 149 miljoen.

Naast deze beschikbare weerstandscapaciteit is er potentiële weerstandscapaciteit bestaande uit stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit. Stille reserves zijn waardecomponenten die vanuit de voorschriften niet op onze balans mogen worden opgevoerd, zoals de overwaarde op onze panden en de waarde van de kunst die in ons bezit is. De onbenutte belastingcapaciteit wordt bepaald door de huidige belastingdruk van de gemeente af te zetten tegen het 'redelijk peil' van het belastingpakket. De Financiële verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald 'redelijk peil' moeten hebben, wil de gemeente als zij in financieel zwaar weer verkeerd in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12. In de meicirculaire wordt de berekening van het redelijk peil jaarlijks gepubliceerd. Zoals vastgelegd in de nota reserves, voorzieningen en weerstandvermogen, nemen we op voorhand de stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit niet mee als beschikbare weerstandscapaciteit. Daartegenover staat dat ook niet alle risico's goed kwantificeerbaar zijn.

Voor de benodigde weerstandscapaciteit is geen wettelijke norm. De raad heeft voor de weerstandscapaciteit de minimum norm bepaald op 10% van het begrotingstotaal. De norm van 10% van het begrotingstotaal beweegt jaarlijks mee met de omvang van de primaire begroting en daarmee met mogelijke extra risico's uit een hogere exploitatie. Eind 2020 voldoen we aan de vastgestelde norm. In het volgende gedeelte van deze paragraaf is toegelicht of de beschikbare weerstandscapaciteit ook voldoende is om de risico's die we onderkennen op te vangen.

Overzicht weerstandvermogen (x € 1 miljoen)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beschikbaar 1 januari	81	130	167	158	154	149
Mutaties gedurende het jaar	1	-2				
Rekeningresultaat 2019	52					
Bestemming rekeningresultaat 2019	-4					
Inzet cf. begroting 2021			-21	-6	-5	
Storting buffer SD			10			
Storting middelen wegenbeheerplan ¹			2	3		
<i>Stand cf. reeds vastgestelde besluitvorming</i>	<i>130</i>	<i>128</i>	<i>158</i>	<i>154</i>	<i>149</i>	<i>149</i>
Rekening resultaat 2020		43				
Voorstel bestemming rekeningresultaat 2020		-4				
Weerstandvermogen 31 december 2020	130	167	158	154	149	149
<i>Norm</i>	<i>89</i>	<i>93</i>	<i>93</i>	<i>93</i>	<i>93</i>	<i>93</i>
<i>verschil</i>	<i>41</i>	<i>74</i>	<i>65</i>	<i>61</i>	<i>56</i>	<i>56</i>

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen. 1. De verwachte vrijval in de jaren 2023 en 2024 wordt meegenomen bij de kadernota 2023.

Risico's en benodigd weerstandsvermogen

Onze gemeente kent een grote diversiteit aan beleidsterreinen zoals de decentralisaties in het sociaal domein, vastgoed, grondexploitaties, sport en veiligheid. Op al deze gebieden lopen we verschillende soorten risico's: financieel, juridisch, veiligheid, bestuurlijk, imago, maatschappelijk en integriteit. Daarom is het belangrijk dat we vooraf nadenken over de mogelijke gevolgen van beleid en dat we afwegen welke risico's we kunnen en willen nemen en welke maatregelen we nemen om de risico's te monitoren en te beheersen. Risicobeheersing is geen doel op zich maar draagt bij aan het bereiken van onze doelstellingen.

De nota risicomanagement van gemeente Eindhoven onderkent drie soorten risico's:

- *Externe risico's*: risico's waar je als organisatie geen invloed op hebt zoals (natuur)rampen, economische omstandigheden, vluchtelingenstromen, wet- en regelgeving vanuit het Rijk.
- *Strategische risico's*: risico's die inherent zijn aan de aard van de organisatie zoals risico's op het gebied van decentralisaties, subsidieverstrekingen, grondexploitaties, investeringen, samenwerkingsverbanden en overige exploitatierisico's.
- *Te voorkomen risico's*: interne risico's als gevolg van gedrag en risico's die beheersbaar zijn. Ze kunnen beheerst en/of voorkomen worden door actieve preventie.

Het weerstandsvermogen is bedoeld om de *externe* en *strategische risico's* op te kunnen vangen zonder direct een ingreep in de begroting te doen. Tevens biedt het weerstandsvermogen ruimte om een overbrugging te creëren om de eventueel structurele financiële gevolgen vanuit de externe en strategische invloeden structureel op te lossen.

Onderstaande figuur maakt duidelijk voor welk gedeelte van de risico's we weerstandsvermogen aanhouden:

bruto risico	beheers- maatregelen			
	netto risico	kwantificeerbaar	voorziening/ bestemmingsreserve van materiële omvang	weerstandsvermogen
		niet goed kwantificeerbaar	van geringe betekenis	

Het weerstandsvermogen is dus de belangrijkste buffer voor risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen of bestemmingsreserves zijn getroffen en die materieel van betekenis zijn in relatie tot de financiële positie en die niet te voorkomen zijn door actieve preventie.

Voor de juridische claims waarvan het waarschijnlijk is dat ze leiden tot een toekomstige financiële verplichting en waarvan een reële inschatting gemaakt kan worden, is conform de verslaggevingsvoorschriften een voorziening gevormd (voorziening juridische claims en geschillen). De overige claims en geschillen vormen onderdeel van de risico's die ten laste van het weerstandsvermogen komen. De risicoreserve garanties en geldleningen dekt de risico's op de verstrekte leningen en garanties. Dit risico komt daarom niet ten laste van het weerstandsvermogen.

Zowel bij jaarrekening als begroting wordt de relatie gelegd tussen de risico's (benodigd weerstandsvermogen) en het beschikbare weerstandsvermogen (ook wel weerstandscapaciteit genoemd).

De op dit moment te kwantificeren risico's tellen op tot een bedrag van maximaal € 96,8 miljoen. Als we dit bedrag afzetten tegen de vrij beschikbare weerstandscapaciteit van € 149 miljoen zijn we ruimschoots in staat om 100% van de gekwantificeerde risico's op te vangen en is er ook nog ruimte om (een gedeelte) van de niet gekwantificeerde risico's op te vangen.

Onderstaand een samenvatting van de risico's.

Onderwerp (bedragen x € 1 miljoen)	Programma	Bedrag min	Bedrag max
Externe Risico's		-	45,5
Uitbraak Covid-19 (corona)	0	-	15,0
Herijking gemeentefonds "klassiek gedeelte"	0	-	10,0
Ontwikkeling Rijksbeleid Sociaal Domein			
- Budgetuitname Wet Langdurige Zorg	6	-	10,0
- Doordecentralisatie beschermd wonen			
- Macro-budget Buig			
Schade als gevolg van extreem weer	5	-	2,0
Overige externe risico's	div.	-	8,5
Strategische risico's		24,3	51,3
Afhandeling bezwaar- en beroepschriften	0	0,5	0,5
Asbestsaneerder TR Ketelhuis Eindhoven	0	-	2,5
Claim Lidl planschade (bestuursrechtelijk)	0	0,1	0,2
Vennootschapsbelasting	0	-	0,2
OZB	0	0,5	0,5
Maatregelen inspecties wet- en regelgeving	0	0,5	1,5
BTW risico bij realisatie fietsflat Neckerspoel	2	0,8	0,8
Parkeerterrein 't Eindje	2	-	0,5
Staat bruggen/viaducten	2	2,5	2,5
Beroep Bibliotheek Eindhoven tegen subsidiebesluit SCE	5	0,8	0,8
Kandinsky	5	PM	PM
Sportbesluit BTW / Specifieke uitkering Sport	5	-	0,3
Open einde regelingen	6	-	5,0
Toename van de zorg zwaarte	6	-	6,0
Afval: leveringscontract Attero	7	-	1,5
Renescience	7	2,0	2,0
Programma Aanpak Stikstof	7	PM	PM
Grondbedrijf – weerstandscapaciteit	8	16,7	16,7
Exploitatierisico's	div.	-	10,0
Totaal Risico's		24,3	96,8

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

In bijlage 2 zijn de specifieke risico's per programma toegelicht. Onderstaand een algemene toelichting op de risico's.

Externe risico's

Uitbraak COVID -19 (corona-virus)

Begin 2020 zijn we geconfronteerd met de uitbraak van corona wat al snel tot een pandemie leidde. De gevolgen van de crisis raakt nagenoeg alle beleidsvelden. Er zijn maatregelen getroffen om de stad overeind te houden. In 2020 is € 15 miljoen vrijgemaakt uit het eigen vermogen. Ook het Rijk is gekomen met steunpakketten in verschillende tranches. De rijkscompensatie, ontvangen via de circulaires, en de eigen middelen zijn gestort in de saldireserve specifiek. Van daaruit worden de middelen ingezet ter dekking van de getroffen maatregelen en om de inkomstenderving op te kunnen vangen. Eind 2020 resteert een bedrag van € 11,3 miljoen in de saldireserve specifiek voor 'coronamaatregelen'. Tegelijkertijd is Nederland eind 2020 in een volledige lockdown terecht gekomen en heeft het Rijk in de decembercircularie aanvullende compensatie aangekondigd. Naar verwachting zal in de 2e helft van 2021 het land langzaam weer 'opengaan'. Dat betekent dat ook in 2021 financiële effecten optreden. Bovendien is er onzekerheid over de (middel) lange termijn effecten voor de stad van deze crisis en is onzeker hoeverre de steunpakketten van het Rijk zullen reiken met name op die (middel) lange termijn effecten. We houden daarom vooralsnog vanuit behoedzaamheid binnen de risico's rekening met de mogelijkheid dat opnieuw € 15 miljoen vrijgemaakt moet worden binnen het eigen kapitaal om de gevolgen van de crisis op te vangen zonder grote ingrepen in de beleidsterreinen te hoeven doen. Bij de kadernota 2022 komen we hier op terug.

Ontwikkeling van het gemeentefonds

Gemeenten en provincies ontvangen jaarlijks geld van het Rijk. Een groot deel daarvan krijgen gemeenten via het gemeentefonds. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via dit fonds bedraagt zo'n € 30 miljard in totaal. Door deze uitwisseling ontstaat een financiële verhouding tussen hen en de Rijksoverheid. Het doel van het gemeentefonds (Financiële Verhoudingswet) is om iedere gemeente een gelijkwaardige financiële uitgangspositie te geven, zodat ze een gelijkwaardig voorzieningenniveau kunnen realiseren tegen gelijke belastingdruk (gelijke gemeentelijke belastingtarieven). Sinds de laatste herziening van de Financiële-verhoudingswet in 1997 is er veel veranderd. Zo pakken gemeenten meer taken op in het sociaal domein en werken overheden steeds meer samen. Er is bij het aantreden van kabinet Rutte III dan ook ingezet op een herziening van het gemeentefonds. Redenen hiervoor waren achterstallig onderhoud aan het gemeentefonds klassiek, de wens tot sterke vereenvoudiging, het beter uitlegbaar maken van de verdeling en een correcte toedeling van het gemeentefonds-onderdeel sociaal domein. Het Rijk is in maart 2019 in samenwerking met de VNG een herijkingsonderzoek gestart dat bestaat uit twee onderdelen: de clusters die middelen voor het sociaal domein verdelen en de overige clusters ('klassiek gedeelte' gemeentefonds). In februari 2020 besloten de beheerders van het gemeentefonds om de invoering van het gemeentefonds- nieuwe-stijl met een jaar uit te stellen tot 2022. Reden daarvoor was dat met name het verdeelmodel dat is ontwikkeld voor de klassieke taken (alles behalve het sociaal domein) onvoldoende werd bevonden. Op aangeven van Binnenlandse Zaken zijn daarom vervolgonderzoeken ingesteld. Intussen heeft het VNG-bestuur de beheerders van het gemeentefonds laten weten dat er pas sprake kan zijn van een herverdeling van middelen als dat gepaard gaat met een oplossing van de totale financiële pijn van gemeenten, de koek moet groter. Dit alles heeft geleid tot vertraging in de procedure en het moment van besluitvorming. Op 7 december 2020 heeft de minister van BZK de Tweede Kamer geïnformeerd dat de beslissing over de nieuwe verdeling door het volgende kabinet wordt genomen. Mogelijke invoering van een nieuw verdeelmodel is daarom niet eerder aan de orde dan in 2023. Het herijkingvoorstel ligt april 2021 ter consultatie bij de Raad Openbaar Bestuur. Hoewel Eindhoven uit de presentatie van voorlopige herverdeeleffecten naar voren kwam als voordeelgemeente, kan dit resultaat nog veranderen, omdat BZK waarschijnlijk het herijkingvoorstel op basis van het advies van ROB nog gaat aanpassen.

Ontwikkeling rijksbeleid sociaal domein

Doordecentralisatie beschermd wonen/ uitname WLZ

Onderdeel van de actualisatie van de financiële verhoudingen en gemeentefonds is de herverdeling van de middelen voor het sociaal domein. Via de verdeelmodellen is voor het sociaal domein in het gemeentefonds landelijk zo'n € 16 miljard beschikbaar. De herijking richt zich op een herverdeling, niet op de omvang van de middelen. De herijking kijkt niet alleen naar de nieuwe taken die gemeenten in 2015 hebben gekregen, maar ook naar de taken die gemeenten daarvoor al uitvoerden in het sociaal domein. Binnen het sociaal domein blijven de middelen voor beschermd wonen voorlopig apart inzichtelijk. Het Rijk en VNG hebben besloten in tien jaar tijd tot een objectief verdeelmodel en algehele doordecentralisatie van beschermd wonen te komen. Dat betekent dat gemeenten in die periode geleidelijk overstappen van de huidige historische verdeling over centrumgemeenten naar een volledig objectieve verdeling over alle gemeenten.

BUIG

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De financieringssystematiek sluit hierbij aan. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over de gemeenten (macro-budget BUIG). Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen. Het macro-budget voor BUIG wordt op twee momenten in het jaar bijgesteld. Rond 1 oktober wordt het voorlopig budget voor komende jaar bekend gemaakt en wordt het definitief budget bekend gemaakt voor het lopend jaar. Rond 1 mei wordt voor het lopend jaar het budget tussentijds bijgesteld. De effecten voor de gemeenten van deze bijstellingen kunnen aanzienlijk zijn en dienen opgevangen te worden.

Schade als gevolg van extreem weer en overige externe risico's

In opmars naar de begroting 2021 hebben we de kwetsbaarheden in onze begroting per programma in kaart gebracht. We zien kwetsbaarheden op de volgende vlakken: opwaartse druk op het loongebouw door krapte op de arbeidsmarkt, rentestijgingen en prijsstijgingen van aanbestedingen op (middel)langere termijn en de groei van

de stad. In lijn met de begroting 2021 houden we maximaal € 8,5 miljoen ruimte binnen het weerstandsvermogen beschikbaar voor deze risico's. Daarnaast zien we dat afgelopen drie jaar regelmatig sprake is geweest van schade aan bomen en beplanting als gevolg van droogte en stormen. Gebaseerd op afgelopen drie jaar schatten we het risico op € 2 miljoen.

Strategische risico's

Claims en geschillen

De voorziening juridische claims en geschillen bedraagt eind 2020 € 0,7 miljoen. Deze dekt de lopende claims en geschillen af waarvan met redelijke zekerheid gesteld kan worden dat de gemeente een toekomstige verplichting heeft en waarvan het bedrag reëel kan worden ingeschat. Aanvullend daarop lopen we risico op de overige lopende claims en geschillen. Het gaat dan om het aangevochten eigendomsrecht Kandinsky, de ingediende claim door de curator van Horyon inzake de asbestsanering TR ketelhuis, het risico op te betalen planschadevergoeding tot het moment dat bestemmingsplan Hofdijkstraat onherroepelijk is, lopende beroepszaken tegen opgelegde OZB, casus bibliotheek Eindhoven waarvoor de gemeente via Stichting Cultuur Eindhoven nu aansprakelijk is en naheffing te betalen door MRE gemeenten aan Attero inzake de garantieplicht van te leveren brandbaar restafval over 2015-2017.

In het verlengde hiervan zien we dat nieuwe beleidsregels met grote impact voor bewoners, maar ook de impact van corona invloed heeft op het regulier aantal ingediende bezwaar- en beroepsschriften. Dit legt druk op de huidige juridische capaciteit en vergroot het risico op toenemende dwangsommen.

BTW en VPB risico's

De btw-sportvrijstelling is met ingang van 1 januari 2019 aangepast. Hierdoor is het gelegenheid geven tot sportbeoefening door gemeenten weer vrijgesteld van btw. De gemeente kan hierdoor de betaalde btw op onder andere investeringen in sportaccommodaties (alsmede onderhoud en exploitatie) niet meer als vooraf trek terugkrijgen van de belastingdienst. Vanuit het Rijk (ministerie VWS) is hiervoor compensatie opgenomen (via de specifieke uitkering sport). Omdat er landelijk een (maximaal) plafond geldt voor de compensatie via de (jaarlijkse) specifieke uitkering, is het risico dat de gemeente alsnog een gedeelte zelf zal moeten bekostigen.

Daarnaast is er mogelijk sprake van een niet verrekenbaar btw-risico bij ProRail, dat (deels) door de gemeente moet worden gedekt. Het verwacht risico is € 1,5 miljoen waarbij wordt uitgegaan van de verdeling 50% gemeente (€ 0,8 miljoen) en 50% ProRail. De netto investering voor de gemeente in de fietsflat Neckerspoel neemt toe als de btw als niet verrekenbaar door de fiscus aangemerkt wordt.

Per 1 januari 2016 is de "Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen" in werking getreden. De berekende VPB-last voor de periode 2016-2020 is voor een beperkt deel nog gebaseerd op aannames en interpretaties van de wet- en regelgeving. De meeste onderwerpen zijn inmiddels uitgekristalliseerd, maar op het punt van reclame-inkomsten is er nog een verschil van inzicht tussen belastingdienst en gemeenten

Exploitatierisico's

De externe risico's leiden ook tot effecten in de exploitatie en extra druk op de beschikbare budgetten. Hierbij kan worden gedacht aan de gevolgen voor de beheerbudgetten door grote strategische investeringen, wegvallende parkeerinkomsten door beleidskeuzes en herontwikkeling, druk op de veiligheidsbudgetten door groei van de stad. We houden, in lijn met de begroting 2021, 10% van de normruimte beschikbaar om dit toekomstig op te kunnen vangen.

Tegelijkertijd zijn er op dit moment een aantal concrete risico's die nu spelen en apart gekwantificeerd zijn. De W&R inspecties op ons vastgoed en inspecties van en toets op bouwbesluit van bruggen en viaducten kunnen leiden tot direct te treffen maatregelen. Onderhandelingen over het beheer van parkeerterrein 't Eindje kunnen leiden tot overname van beheer door de eigenaren waardoor parkeerinkomsten vervallen. Het mogelijk extra verlies binnen GR Cure op de gemaakte voorbereidingskosten Renaissance (biovergisting en bewerkingsmethode) kan leiden tot negatief eigen vermogen van de GR. Er is een risico op de ontwikkeling van bedrijven en bedrijventerreinen door het ontbreken van stikstofruimte. Momenteel wordt op rijksniveau de

discussie gevoerd of de sanering van varkenshouderij een oplossing kan bieden voor het verkrijgen van stikstofruimte. Binnen het sociaal domein speelt met name dat de WMO en Jeugdwet, wetten zijn met een open einde. Dat betekent dat de financiële effecten van de vraag-ontwikkeling onzeker zijn. Daarnaast is de uitvoering complex en leidt zwaardere indicatiestelling tot extra lasten.

Tot slot houden we rekening met risico's vanuit *grondbedrijf* welke nader zijn toegelicht in de paragraaf 3g grondbeleid.

Kengetallen

De BBV- kengetallen zijn voorgeschreven, maar niet genormeerd. Ze geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Omdat de landelijke cijfers voor 2020 niet beschikbaar zijn, presenteren we de landelijke gemiddelde over het voorgaand jaar op (via de website waarstaatjegemeente.nl). Dat sluit aan bij de werkwijze van vorige jaren. Hierbij is dit jaar het nadeel dat in de landelijke gegevens over 2019 de effecten van de coronapandemie nog niet zichtbaar zijn. Dat maakt het vergelijk in die zin beperkt mogelijk.

	Realisatie 2019		Begroting 2020	Realisatie 2020
	NL 2019	Eindhoven	Eindhoven	Eindhoven
netto schuldquote	60,5%	49,2%	62,0%	44,8%
netto schuldquote gecorrigeerd voor doorleningen	52,3%	46,5%	60,0%	42,9%
solvabiliteitsratio	33,2%	33,8%	26,0%	37,6%
grondexploitatie	9,4%	8,1%	2,0%	9,1%
structurele exploitatieruimte	-1,3%	6,8%	1,0%	8,5%
belastingcapaciteit	98,1%	96,7%	100,0%	98,4%

De *netto schuldquote* weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het percentage daalt verder onder het landelijk gemiddelde door aflossingen op opgenomen leningen (€ 27,4 miljoen). De *gecorrigeerde netto schuldquote* geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente (dus exclusief doorlening aan derden) extern gefinancierd is. Door een vervroegde aflossing (€ 6 miljoen) op doorleningen neemt ook dit percentage verder af. De *solvabiliteit* geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te blijven voldoen. Dit jaar laat net als voorgaand jaar een stijgende lijn zien wat resulteert in een percentage licht boven het landelijk gemiddelde. Het kengetal *grondexploitatie* geeft aan hoe hoog de waarde van de grond is ten opzichte van de totale geraamde baten. Door de inbreng van gronden in de grondexploitatie stijgt dit percentage licht ten opzichte van voorgaand jaar. Bij de *structurele exploitatieruimte* betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit percentage is beperkt toegenomen ten opzichte van 2019. De *belastingcapaciteit* reflecteert de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing, reinigingsheffing). Landelijk daalt de belastingcapaciteit terwijl Eindhoven een stijging laat zien waardoor we net boven het landelijk gemiddelde uitkomen, maar wel binnen de G40- norm blijven conform het coalitieakkoord. In 2019 zagen we dat het voorzichtige herstel van de financiële positie zich had doorgezet. In 2020 zien we opnieuw een verdere verbetering van de financiële positie. In 2020 lijken de financiële effecten van de corona pandemie mee te vallen, met name ook vanwege de ontvangen rijkscompensatie. Belangrijke kanttekening is dat onzeker is en blijft wat de effecten van deze crisis zijn op (middel)lange termijn voor de stad en dus voor onze financiële positie.

3c. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte, de gemeentelijke gebouwen en gemeentelijke sportcomplexen. Deze paragraaf beschrijft de verschillende onderhoudsprogramma's en activiteiten op het gebied van onderhoud van de openbare ruimte (kapitaalgoederen); de wegen, openbare verlichting, bruggen, tunnels en viaducten, groen en water (inclusief riolering). Veel meldingen van inwoners hebben betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen. De inwoner spreekt de gemeente bijvoorbeeld aan op zaken als loszittende stoeptegels of gaten in de weg.

We maken onderscheid in de volgende kapitaalgoederen:

- wegen, openbare verlichting, kunstwerken (taakveld 2.1);
- groen (taakveld 5.7);
- water inclusief riolering (taakveld 7.2).
- gemeentelijke gebouwen en sportcomplexen

Beleidskaders

Onderhouden van kapitaalgoederen is nodig om de voorzieningen voor de stad in stand te houden en is onder te verdelen in:

- cyclisch jaarlijks onderhoud: dagelijks of cosmetisch onderhoud zoals onkruidbestrijding, straatvegen, maaien, snoeien, kolken reinigen, rioolgemalen reinigen en periodiek reinigen en onderhouden van oppervlaktewater;
- curatief onderhoud: naar aanleiding van meldingen. Hier spelen de 'drie o's': onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar. Curatief onderhoud is noodzakelijk voor de permanente gebruikskwaliteit van de openbare ruimte, het rioolsysteem, oppervlaktewatersysteem en oplossen van bijvoorbeeld plagen in het groen;
- groot onderhoud en vervanging zoals renovatie van beplantingen en bomen, opnieuw bestraten en asfaltrenovaties.

Voor wegen, openbare verlichting, kunstwerken, groen en water is de in 2006 vastgestelde Visie Openbare Ruimte het leidend kwaliteitskader. Hierin is de ambitie opgenomen om de basis kwaliteit in de openbare ruimte op het gebied van onderhoud voor alle wijken te behalen. Samen met het handboek Openbare Ruimte (2017), het Basisboek Openbare Ruimte (2013) en de Kwaliteitscatalogus Onderhoud Openbare Ruimte zorgt dit voor een bestuurlijk vastgesteld ambitieniveau voor het onderhoud van de stad.

Voor gemeentelijke gebouwen en sportcomplexen wordt dit kader gevormd door de spelregels vastgoedbeleid.

Onderstaand een toelichting op de sturing en verwerking van de onderhoudskosten van gemeentelijke gebouwen, sportcomplexen en wegen omdat hier sprake is van een tijdelijke situatie waarbij bekostiging uit reserves plaatsvindt. Vervolgens gaan we per kapitaalgoed nader in op de realisatie 2020

Sturing op en verwerking van de onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen, sportcomplexen en wegen

Gemeentelijke gebouwen en sportcomplexen

Klein onderhoud (dagelijkse reparaties) wordt uit reguliere exploitatiebudgetten betaald. Groot onderhoud is in de regel gepland onderhoud dat nodig is na een langere periode van gebruik (slijtage). Bij de jaarrekening 2018 zijn alle beschikbare onderhoudsvoorzieningen bedoeld voor de bekostiging van het groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed, cultuurtotaal en sportvoorzieningen opgeheven. De bijbehorende middelen zijn via resultaatbestemming in een aantal reserves ten behoeve van (groot) onderhoud gestort. In de exploitatie is een gemiddeld exploitatiebudget voor groot onderhoud opgenomen. De kosten voor groot onderhoud, die niet kunnen worden geactiveerd, worden hieruit gedekt. Omdat de feitelijke uitvoeringskosten per jaar fluctueren wordt de afwijking tussen de werkelijke kosten en het beschikbare budget jaarlijks verrekend (geëgaliseerd) met onderhoudsreserves, die bij de jaarrekening zijn ingesteld. Om de bekostiging van onderhoudslasten uit reserves

als structurele dekking te mogen blijven aanmerken is deze situatie slechts tijdelijk toegestaan. In overleg met onze toezichthouder maken we afspraken over deze tijdelijkheid.

Om de onderhoudsreserves weer om te kunnen zetten naar onderhoudsvoorzieningen dienen er actuele beheerplannen te zijn. De raad dient de plannen te hebben vastgesteld. Over het algemeen geldt dat de raad het onderhoudsniveau wel heeft vastgesteld, maar de actuele beheerplannen niet. De komende jaren worden fasegewijs alle panden geïnspecteerd en de beheerplannen per type vastgoed geactualiseerd. Tevens worden de sportmaterialen technisch gekeurd. Per onderdeel kunnen vervolgens de beheerplannen door uw raad worden vastgesteld en de betreffende reserve naar een voorziening worden omgezet. De verwachting is dat het gehele proces vier tot vijf jaar duurt.

Wegen

In november 2020 is het nieuwe wegenbeheerplan 2021-2024 vastgesteld. Het in 2016 vastgestelde kwaliteitsniveau blijft gehandhaafd. We blijven met het onderhoud bijdragen aan een toekomstbestendige stad en we dekken de daaruit voortvloeiende kosten uit de beschikbare middelen in de meerjarenbegroting.

Wegen

Kerncijfers en overige gegevens

Elementenverharding	8.780.000 m2
Asfaltverharding	4.070.000 m2
Halfverharding	360.000 m2
Aantal lichtpunten	54.288 stuks

Kosten onderhoud kapitaalgoederen

Exploitatie:

Begrote kosten onderhoud	€ 9,2 miljoen
Werkelijke kosten onderhoud	€ 8,3 miljoen

Investerings:

Begrote investeringen	€ 13,0 miljoen
Werkelijke investeringen	€ 13,8 miljoen

Werkelijke kosten onderhoud (exploitatie en investeringen) in 2020 ten opzichte van begrote kosten

Voor onderhoud van kapitaalgoederen (groot onderhoud aan wegen, terreinen, verlichting, civieltechnische kunstwerken) maken we sinds de stelselwijziging in de BVV onderscheid in onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen. Onderhoud wordt bekostigd uit structurele middelen uit de begroting, vervangingen worden geactiveerd en hier vloeien kapitaallasten uit voort. In de begroting 2020 is voor onderhoud (exploitatie) een bedrag van € 9,2 miljoen opgenomen. Hiervan hebben we € 8,3 miljoen euro uitgegeven aan de uitvoering van onderhoud in 2020. Daarnaast is in 2020 is een bedrag ad. € 13,8 miljoen geïnvesteerd (begroot € 13,0 miljoen) in het vervangen van Wegen, fietspaden, verlichting en kunstwerken. Deze investeringen resulteren (conform BBV) een jaar na ingebruikname van de kapitaalgoederen in kapitaallasten (2020 € 0,4 miljoen). Dit loopt op in 2021 e.v.

Verklaring afwijking werkelijke kosten ten opzichte van begrote kosten

Het verschil tussen begroting en realisatie in het onderhoud (+ € 0,9 miljoen) zit grotendeels (€ 0,7 miljoen) in het vooraf begroten/plannen van projecten in de financiële systemen. Het moment van feitelijke realisatie wijkt in een aantal gevallen af van de planning zoals die voor aanvang van het project in de begroting is opgenomen. Dit zijn dus afwijkingen in de jaarschijf 2020 en leiden niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten.

Het verschil tussen begrote en gerealiseerde investeringen (- € 0,8 miljoen) wordt ook veroorzaakt doordat het moment van feitelijke realisatie afwijkt van de planning. De realisatie kan in een bepaald jaar anders zijn dan het bedrag dat in enig jaar is begroot echter dit is niet van invloed op het totaal van het te realiseren onderhoud op een activum.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2020 in relatie tot het geplande onderhoud 2020

Voor de kapitaalgoederen is het cyclisch onderhoud, het technisch meerjaarlijkse onderhoud en de vervangingen relevant. In 2020 is onder andere de deklaag vervangen van 't Hool en de Sliffertsestraat, er is onderhoud uitgevoerd aan de fietspaden Boschdijk en Karel Martelweg en de Venuslaan en Hastelweg zijn heringericht. Daarnaast zijn in een groot aantal gebieden (14) de trottoirs die niet aan het kwaliteitsniveau voldeden, aangepakt. Naast de middelen voor het feitelijk onderhoud van de kapitaalgoederen zijn er ook curatieve middelen ten behoeve van de kapitaalgoederen. Deze middelen zijn ingezet om de veiligheid van de openbare ruimte te garanderen oftewel om gevaarlijke situaties of afsluiting van wegen te voorkomen (gebaseerd op onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar). Inzet van deze middelen geeft een signaal over hoe het staat met het onderhoud van de stad. In 2020 is er geen noodzaak geweest om extra curatief in te grijpen. Er zijn geen overschrijdingen op de curatieve middelen in 2020.

Onderhoudsachterstanden

In november 2020 heeft de gemeenteraad het wegenbeheerplan 2021-2024 vastgesteld. Hierin is, evenals in het vorige wegenbeheerplan, het kwaliteitsniveau voor het onderhoud van wegen opgenomen: kwaliteitsniveau C, waarbij kwaliteitsniveau D wordt geaccepteerd mits dit niet leidt tot kapitaalvernietiging en onveilige situaties (dit behelst maximaal 9,6% van het totale areaal). Weginspecties worden 1x per 2 jaar gehouden. De laatste inspectie is in 2019 gehouden. In 2019 voldeed 88,9% van de wegen aan de norm. Er is nog sprake van een kleine afwijking t.o.v. het gestelde kwaliteitsniveau. Dit komt doordat er nog onderhouds- en vervangingsprojecten uitgevoerd moeten worden die in 2019/2020 uitgevoerd moesten worden. Als de geplande (en reeds financieel gedekte) wegen aangepakt zijn, voldoet 89,5% van de wegen aan het vastgestelde niveau. Als ook de reeds geplande en financieel gedekte projecten uitgevoerd zijn van programma's die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van wegen, dan verwachten we dat het vastgestelde kwaliteitsniveau behaald is.

Uitvoering projecten maatschappelijk- en economisch nut ter verbetering van kapitaalgoederen

Het onderhoud lift ook mee in projecten die in het kader van andere programma's (waaronder water en verkeer) worden uitgevoerd. Zo is in 2020 de Havenstraat en Veluwelaan aangepakt.

Ontwikkelingen

In 2020 is het nieuwe wegenbeheerplan vastgesteld voor de periode 2021-2024. Hieruit blijkt dat, zoals het er nu naar uit ziet, tot 2035 voldoende structurele middelen zijn om het groot onderhoud en de vervangingen uit te voeren (passend binnen het vastgestelde kwaliteitsniveau). Elke 4 jaar wordt een nieuw wegenbeheerplan opgesteld en wordt opnieuw bekeken of het kwaliteitsniveau moet worden aangepast en of de middelen toereikend zijn.

Openbare verlichting

De openbare verlichting in Eindhoven bestaat uit ruim 54.000 lichtpunten die worden onderhouden op basis van de uitgangspunten "Veiligheid" (er is voldoende goed werkende openbare verlichting) en betrouwbaarheid. In het kader van het project 'versneld vervangen van openbare verlichting door led' is in 2020 voor een bedrag van 1,5 miljoen euro verlichting vervangen.

Civieltechnische kunstwerken

We hebben rond de 300 kunstwerken (bruggen en viaducten) in beheer die jaarlijks worden geschoond en iedere 3-5 jaar technisch worden geïnspecteerd. Jaarlijks voeren we regulier en groot onderhoud uit aan de bruggen en viaducten. Hier zijn vooralsnog voldoende middelen voor beschikbaar.

Bij bruggen en viaducten die ouder zijn dan 20 jaar bestaat het risico dat deconstructie niet meer voldoet, omdat de verkeersbelasting en -intensiteit sterk zijn toegenomen t.o.v. de oorspronkelijke situatie en als gevolg daarvan

de rekenregels zijn verscherpt. Met visuele inspecties kan niet in beeld worden gebracht of de constructie voldoende is. Door middel van risicoanalyses en herberekeningen onderzoeken we of maatregelen noodzakelijk zijn. Uit de huidige risicoanalyses blijkt dat 67 kunstwerken voldoen. Twee bruggen voldoen op dit moment niet (dit zijn de twee voetgangersbruggen in het Genderpark). Deze zijn momenteel fysiek afgesloten voor gemotoriseerd verkeer en worden in 2021 vervangen. De Hanevoetbrug en de Dommelbruggen Insulindelaan worden in 2021 vervangen resp. versterkt. Ook daar zijn tijdelijke maatregelen getroffen. Als een brug niet tijdig wordt versterkt of vervangen, moeten we wegen afsluiten voor bijvoorbeeld vrachtverkeer om de situatie veilig te houden. De civieltechnische kunstwerken die niet voldoen controleren we door middel van een periodieke veiligheidsmonitoring. Eind 2022 zijn de risico's van de kunstwerken inzichtelijk en is duidelijk welke maatregelen getroffen moeten worden. Op dit moment lopen we geen acuut risico.

Water (inclusief riolering en oeverbescherming)

Water kerncijfers en overige gegevens

Riool	1.367 km
Rioolkolken	85.729 stuks
Gemalen	160 stuks
Oppervlaktewater	58 km lengte

Werkelijke kosten onderhoud in 2020 ten opzichte van begrote kosten

Voor onderhoud van kapitaalgoederen (riolering, gemalen, oppervlaktewater) is in de begroting 2020 een bedrag van € 4,4 miljoen opgenomen. Dit zijn de kosten voor exploitatieonderhoud exclusief de personele lasten en exclusief de kapitaallasten, afdracht BCF en mutatie voorziening. De werkelijke kosten bedragen € 3,6 miljoen.

Verklaring afwijking werkelijke kosten ten opzichte van begrote kosten

De afwijking wordt veroorzaakt doordat werkzaamheden t.a.v. monitoring riolen en t.a.v. opsporen en verhelpen van foutieve aansluitingen in de tijd verschoven zijn door een andere prioritering. Ook is vanwege corona en aantal onderzoeken, planvormingsstudies en samenwerkingsopgaven later opgestart.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2020

Het GRP 2019-2022 legt een duidelijk accent op een gestructureerd beheer en onderhoud en bijbehorende exploitatielasten. Er heeft in de afgelopen jaren een intensivering van het reinigings- en inspectieprogramma plaatsgevonden, waarbij het hele stelsel aan bod is gekomen. Alle overige elementen van onderhoud (zoals kolken, lijnafwatering, overstorten, gemalen, bergingskelders, zinkers) zijn opgenomen in het meerjarig onderhoudsprogramma. Hierin zijn frequentie en wijze van onderhoud vastgelegd. Dit borgt de instandhouding van deze voorzieningen. Het onderhoud kan onderverdeeld worden in:

- *Cyclisch jaarlijks onderhoud:* kolken reinigen, rioolgemalen reinigen; periodiek reinigen en onderhouden oppervlaktewater.
- *Curatief onderhoud:* naar aanleiding van klachten. Noodzakelijk voor goed laten functioneren van het rioolsysteem en het oppervlaktewatersysteem.
- *Meerjaarlijks onderhoud:* reinigen en inspecteren (stam)riolen.

Er is volledig uitvoering gegeven aan de geplande onderhoudswerkzaamheden.

Uitvoering projecten ter verbetering van kapitaalgoederen

Conform het GRP 2019-2022 zijn in 2020 vervangings- en verbeteringsinvesteringen uitgevoerd. In totaal is netto (vanuit de voorziening riolen, dus exclusief subsidies en bijdragen) een bedrag van € 13,4 miljoen geïnvesteerd. Dit betreft vervangingsprojecten en verbeteringen, zoals afkoppelen verhard oppervlak, aanleg waterstructuren en opheffen/voorkomen grondwateroverlast.

Groen

Aantal individueel geregistreerde bomen in beheer	109.000 stuks
Oppervlakte groen in beheer in stedelijk gebied	873 ha.
Oppervlakte groen in beheer in buitengebied	954 ha.
Kinderboerderij	1 stuk en 4 bokkentuinen
Speelplekken	513 stuks en 5 omheinde speeltuinen

Met ingang van 2020 wordt het onderscheid tussen stedelijk- en buitengebied gemaakt op grond van de bebouwde komgrens (in de zin van de wet natuurbeschermer).

Werkelijke kosten onderhoud in 2020 ten opzichte van begrote kosten

De bijgestelde begrote en werkelijke onderhoudskosten in 2020 bedragen afgerond € 11,6 miljoen. De werkelijk uitgaven zijn ongeveer gelijk aan de raming.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2020 in relatie tot het geplande onderhoud 2020.

Er heeft conform planning cyclisch jaarlijks onderhoud plaatsgevonden aan beplantingsvakken, bomen, speelvoorzieningen en de kinderboerderij. Zo zijn onder meer het gras gemaaid, onkruid verwijderd, beplantingen gesnoeid en speelvoorzieningen zijn gecontroleerd en zo nodig op basis daarvan gerepareerd. Er is ongedierte bestreden en de dieren in de kinderboerderij zijn verzorgd.

Er heeft cyclisch meerjaarlijks onderhoud plaatsgevonden. Onder meer zijn bomen op kwaliteit gecontroleerd en zo nodig gesnoeid. Beplantingsvakken en bomen zijn zo nodig ingeboet. Afschrijven speelvoorzieningen zijn indien nodig in overleg met omwonenden vervangen. De kinderboerderij is in stand gehouden wat betreft gebouw en veestapel.

Er heeft gecombineerd met investeringen groot onderhoud plaatsgevonden. Zo zijn in overleg met omwonenden speelplaatsen gerenoveerd en zijn (al dan niet met riolerings- of verkeersprojecten gecombineerd) straten opnieuw ingericht met bomen, parkrenovaties voorbereid en zover de budgetten dat toelieten uitgevoerd.

Er heeft curatief onderhoud plaatsgevonden. Zo zijn er veelal op basis van meldingen van bewoners schade gerepareerd. Het herstel van de stormschade 2019 is opgenomen in het in 2019 vastgestelde 'plan van aanplant'. Er is gestart met uitvoering met een doorlooptijd tot in 2022.

Ontwikkelingen

Door de intensivering van binnenstedelijk wonen wordt het bestaande groen intensiever gebruikt, hetgeen in 2020 nog versterkt werd doordat de mensen i.v.m. corona meer in de buurt bleven. Met een hogere dichtheid aan bebouwing en bijbehorende infrastructuur staat de resterende fysieke ruimte voor bomen en beplanting zowel ondergronds als bovengronds in verdichtingsgebieden onder druk, terwijl deze tegelijk aan belang wint. In zulke gebieden is extra aandacht nodig voor onderhoud. Het blijft van belang goed in te zetten op kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de groene wijk en het binnenstedelijk groen. In combinatie met de schaa sprong wordt waar mogelijk het groen in projecten uitgebreid om aan de toenemende behoefte aan groen te voldoen.

Risico's

Eind 2020 voldoen de bomen en het groen aan de normen. Door de toenemende hoge druk op het bestaande groen in samenhang met de schaa sprong en de geleidelijke uitbreiding van het groen om te kunnen voldoen aan de vraag, houden de reguliere uitbreidings- en inflatiecorrecties op de onderhoudsbudgetten echter geen gelijke tred met de werkelijke kostenstijgingen van het groenonderhoud. De druk op de middelen voor de instandhouding van het groen zal hierdoor de komende jaren naar verwachting oplopen.

Mede in het verlengde van de bovenstaande ontwikkelingen wordt op de middellange termijn een krapte op het gebied van de jaarlijks beschikbare investeringsmiddelen voor vervangingen voorzien. Deze investeringskostenstijgingen voor vervangingen worden mede veroorzaakt door het toenemend intensief ruimtegebruik (ook ondergronds) en de vraag om meer flexibiliteit in de openbare ruimte. Steeds meer

voorzieningen zijn nodig om bomen en beplanting de kans te geven om op termijn weer net zo groot te worden als in de huidige situatie.

Onderhoud gebouwen / gemeentelijk vastgoed

Beleidskader

De gebouwenportefeuille omvat 487 gebouwen (peildatum 1 oktober 2020). Vanuit de verantwoordelijkheid als eigenaar verzorgt de gemeente het technisch, administratief en juridisch beheer van de in eigendom zijnde en beperkt aantal aangehuurde gebouwen, niet zijnde de panden waarvoor deze rol is ondergebracht bij derden, zoals de gemeentelijke parkeergarages en de claimrechtscholen (onderwijspanden waarvan de eigendom bij het schoolbestuur ligt zolang de instelling het pand als school gebruikt). De kantoorpanden voor ambtelijke huisvesting (incl. stadhuis) en Van Abbe Museum worden structureel beheerd en gerenoveerd vanuit een contract met het marktconsortium IMPULS! en vallen ook buiten ons reguliere beleidskader.

Conform de vastgestelde "Spelregels vastgoedbeleid" van 15 december 2020 hanteren wij Conditie Afhankelijk Onderhoud (NEN 2767) voor de permanente gemeentelijke gebouwen in de gebouwenexploitatie. Hierbij is tevens het minimaal onderhoudsniveau vastgesteld op Basisniveau.

Het Basisniveau van een object garandeert een redelijke tot goede bruikbaarheid van de gebouwen voor gebruikers en medewerkers. Gestreefd wordt naar een evenwicht tussen de uitgaven voor onderhoud en de effecten daarvan en de afbreukwaarde van onvoldoende onderhoud aan het object. Uitgangspunt voor dit onderhoudsniveau is doelmatigheid. Het streven is de overlast als gevolg van uitval zoveel mogelijk te voorkomen door het tijdig uitvoeren van planmatig onderhoud en een naar de huidige maatstaven acceptabel gebruikscomfort.

De gebouwen, gebouwdelen en bouwdelen verkeren in een redelijk tot goede technische staat, die incidenteel verstoord mag worden door calamiteiten. De uitstraling van het gebouw of een bouwdeel is sober zonder dat de gebouwen een verwaarloosde indruk maken. Het onderhoud wordt planmatig aangepakt. Gebreken die de uitstraling en het gebruik van gebouwdelen ernstig en duidelijk zichtbaar aantasten dienen op korte termijn te worden verholpen.

Actuele staat van onderhoud

De actuele staat van onderhoud van de gemeentelijke gebouwen die permanent bij ons in beheer zijn voldoet, conform het uitgangspunt, aan conditieniveau Basis. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Enkel bij de panden die op de verkooplijst worden vermeld of gepland staan voor sloop, is er sprake van een lagere onderhoudsconditie, waarbij geldt dat verloedering niet acceptabel is.

Overzicht onderhoudsbudgetten

(x € 1.000)	Realisatie 2019	Prognose 2020	Realisatie 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Dagelijks onderhoud	2.406	2.217	2.664	2.417	2.591	2.287	2.143
Groot onderhoud	733	2.920	1.143	3.178	2.752	2.103	1.208
Investerings	977	4.060	2.199	3.418	3.699	5.661	2.380
Totaal	4.116	9.197	6.006	9.013	9.042	10.051	5.731

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting

De overschrijding op dagelijks onderhoud wordt met name veroorzaakt door het uitvoeren van maatregelen voor asbest (o.a. Parktheater) en de onvoorziene vervanging van de warmwaterleidingen in het zwembad.

De realisatie van het planmatige onderhoud in 2020 is achtergebleven op de planning. Dit laat zich hoofdzakelijk verklaren door een tweetal factoren, te weten de uitvoering van de activiteiten vanuit Cultuur Totaal en combinatie met de verduurzamingsopgave voor het gemeentelijk vastgoed, waardoor een langere voorbereidingstijd nodig is.

De uitvoering van Cultuur Totaal bestaat uit investeringen en groot onderhoud voor de huurders/exploitanten van onze cultuurpanden, denk hierbij aan audiovisuele apparaten en de inrichting. Dergelijk 'onderhoud' heeft haar eigen planning en staat los van de conditiescores conform de NEN 2767, welke vastgoed gerelateerd is. Het werk voor Cultuur Totaal laat zich over het algemeen wat lastiger plannen, omdat de visie en wensen van de culturele instellingen hierbij leidend zijn. Het afgelopen jaar waarin de instellingen met name gericht waren op bezuinigen en reorganiseren, droegen daar niet aan bij. Dit zorgt ervoor dat de planmatige uitgaven (niet zijnde dagelijks onderhoud) veelal achterblijven op de planning, maar het heeft daarentegen geen effect op de algemene staat van onderhoud van onze panden.

De gemeente is daarnaast aan de slag gegaan met het verduurzamen van de kernvoorraad van haar gemeentelijk vastgoed, waarvoor in de begroting 2020 een deel van de benodigde middelen beschikbaar zijn gesteld (SVV fase 1). Slim investeren houdt in dat de verduurzamingsactiviteiten en het planmatig onderhoud met elkaar in lijn worden gebracht. In de praktijk houdt dit in, dat een deel van de onderhoudsplanning voor deze panden wat naar achteren schuift zodat de voorbereidende activiteiten hebben plaatsgevonden en de bijbehorende contracten met leveranciers en huurders zijn afgesloten. Deze beperkte vertraging leidt niet tot grootschalig achterstallig onderhoud of verpaupering.

3d. Financiering

Deze paragraaf gaat in op het treasurybeleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille. In 2020 voldoen we aan de kasgeldlimiet, renterisiconorm en norm voor schatkistbankieren. De netto-schuldpositie is licht toegenomen. Lagere schuld en lage rentes op de geld- en kapitaalmarkt geven een positieve renteresultaat. Het bedrag aan verstrekte leningen en garanties aan derden is wederom gedaald.

De kaders zijn vastgelegd in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de (mogelijk) uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Het wettelijk kader is verder uitgewerkt in het treasurystatuut van de gemeente Eindhoven, dat in 2015 is vastgesteld. Hierin staan de doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de administratieve organisatie rond het beheer van liquiditeiten van de gemeente op korte en lange termijn.

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de feitelijke geldstromen in 2020. Het rekeningresultaat wordt gecorrigeerd voor resultaatposten die geen kasstroom met zich meebrengen (bijvoorbeeld afschrijvingen) en voor kasstromen die geen resultaatpost zijn (bijvoorbeeld mutaties in voorzieningen). De gemeente werkt vanuit totaalfinanciering: alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden gesaldeerd voordat de gemeente zich op de geld- of kapitaalmarkt begeeft.

Op basis van de cijfers in de primaire begroting was een liquiditeitenuitstroom van € 87 miljoen voorzien. De werkelijke kasuitstroom over 2020 bedraagt € 23 miljoen. De netto kasstroom uit operationele activiteiten is substantieel hoger (dus netto instroom) dan begroot o.a. door lagere exploitatie uitgaven als gevolg van corona en door landelijke bijdragen/voorschotten ter dekking van corona-uitgaven.

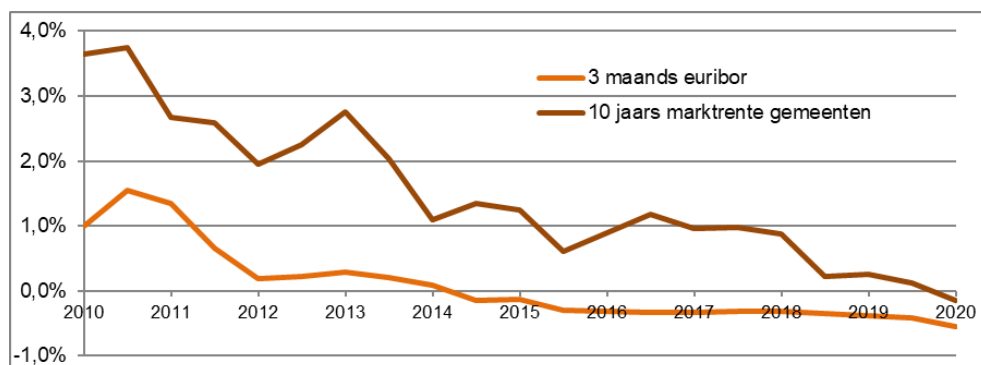
Kasstroomoverzicht 2020 (x € 1 miljoen)	
Rekeningresultaat	43,4
Correctie voor afschrijvingen en mutaties voorzieningen/reserves	34,9
Aanpassingen voor mutaties in netto werkkapitaal (voorraden)	-5,9
Aanpassingen voor mutaties in netto werkkapitaal (overig: crediteuren, debiteuren)	-8,9
Kasstroom operationele activiteiten	63,4
Investeringsactiviteiten	
Investeringsactiviteiten in (im)materiële vaste activa	-66,7
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	1,8
Totaal kasstroom investeringsactiviteiten	-64,9
Financieringsactiviteiten	
Aflossing van opgenomen leningen	-27,5
Aflossing van verstrekte leningen	5,8
Totaal kasstroom financieringsactiviteiten (benodigde herfinanciering)	-21,7
Netto kasuitstroom	-23,2
Financiering (x € 1 miljoen)	
Lager saldo bankrekeningen en contant geld	8,2
Nieuwe opgenomen langlopende leningen	0
Toename kasgeldleningen	15,0
Financiering van kasuitstroom	23,2

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Renteontwikkelingen

Vanaf eind februari werd de wereld beheerst door corona. Kijkende naar de rentetarieven begin 2020 (10 jaars marktrente voor gemeenten: 0,25%) en eind 2020 (-0,14%) lijkt er niet veel veranderd, al staat de rente eind 2020 op een all-time low. Integendeel, procentueel hebben er flinke bewegingen omhoog en omlaag plaatsgevonden. In het begin van de coronacrisis daalde de rente fors, om vervolgens na de eerste coronagolf te herstellen als gevolg van uitgebreide financiële steunmaatregelen door de overheden en extra opkopen van obligaties door de Europese Centrale Bank (al hield de ECB de depositorente het gehele jaar op -0,5%). Toen het optimisme over een snel economisch herstel vervloog door de tweede coronagolf en uitgebreide lock-downs, daalde de rente weer. Begin 2021 overheerst de hoop: er zijn diverse vaccins om het virus te bestrijden, er waait een nieuwe wind

in de VS en er is duidelijkheid over Brexit, waardoor de economische vooruitzichten verbeteren. Over de afgelopen tien jaar hebben de rentes zich als volgt ontwikkeld:

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De wet FIDO stelt dat de gemeente maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (de kasgeldlimiet) met kort geld mag financieren. Als de netto-vlottende schuld, bestaande uit kasgeldleningen en het saldo van de bankrekeningen, de kasgeldlimiet (€ 80 miljoen) drie kwartalen overschrijdt, moeten aanvullende maatregelen worden genomen. De netto vlottende schuld bleef in 2020 ruim onder de norm, ondanks dat geen lange financiering is aangetrokken. Ook in 2020 was de rente op kasgeld het gehele jaar negatief (ca. -0, 5%).

Kasgeldlimiet (x € 1 miljoen)	kw1	kw2	kw3	kw4
Norm 8,5% van begrotingstotaal	80	80	80	80
Gemiddelde Netto vlottende schuld (x € 1 miljoen)	47	36	7	24

De renterisiconorm uit de wet FIDO regelt dat gemeenten tot een dusdanige opbouw van de leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Het totaal aan aflossingen en renteherziening op leningen mag jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal zijn. Voor Eindhoven is dat in 2020 € 187,3 miljoen. Het bruto bedrag aan aflossingen bedroeg € 27,5 miljoen, inclusief een lening voor een woningbouwcorporatie, die op de renteherzieningsdatum vervroegd is afgelost.

Renterisiconorm (X € 1 miljoen)	2018	2019	2020
Norm 20% van begrotingstotaal	179	177,4	187,3
Stand	43,2	40,9	27,5

Ontwikkeling langlopende schuld

De langlopende schuldpositie van de gemeente Eindhoven is in 2020 gedaald van € 400 miljoen naar € 373 miljoen. In 2020 werd voor een bedrag van € 27,5 miljoen aan leningen afgelost. Ruim € 6 miljoen betrof een leningen, die één op één was doorgeleend aan een woningbouwcorporaties en niet geherfinancierd hoefde te worden. Daarnaast werd een leningen voor eigen financiering van € 20 miljoen afgelost. Vanwege de ruime liquiditeitspositie was het niet noodzakelijk om nieuwe lange financiering aan te trekken in 2020.

Ontwikkeling opgenomen geldleningen (x € 1.000)	Restant bedrag per 31-12-2019	Vermeerdering in 2020	Aflossing in 2020	Restant bedrag per 31-12-2020
Eigen financiering	333.392		20.492	312.900
Projectfinanciering zonnepanelen project	9.855		653	9.202
Lening t.b.v. aankoop gronden PSV	48.600			48.600
Voor doorlening aan woningbouw	7.885		6.322	1.564
Waarborgsommen van derden	515	0	25	491
Totaal vaste schuld	400.247	0	27.491	372.757

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verstrekte leningen

Het totaal bedrag aan verstrekte leningen is in 2020 afgenomen met € 5,8 miljoen tot € 18,9 miljoen.

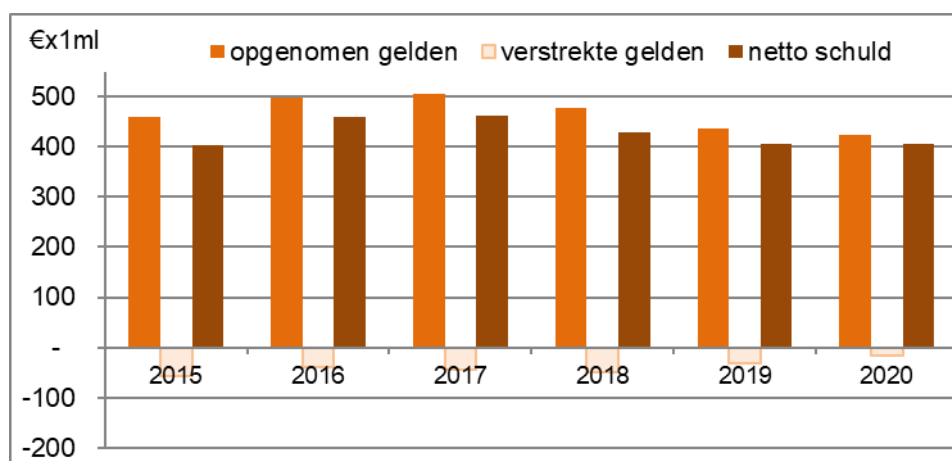
- woningbouw: de verstrekte leningenportefeuille bevat nog slechts één lening, die is doorgeleend aan een Eindhovense woningbouwcorporatie. De andere lening, die de gemeente Eindhoven had aangetrokken bij de BNG en doorgeleend aan Woonbedrijf is op de renteherzieningsdatum vervroegd afgelost. De resterende lening à € 1,6 miljoen is afgesloten met zogenaamde WSW-garantie; in geval de tegenpartij in gebreke blijft, kan de gemeente haar lening via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) terug krijgen.
- deelnemingen: aan Enexis is een aandeelhouderslening verstrekt ter grootte van € 77.421. Alle aandeelhouders (provincies en gemeenten) hebben naar rato van hun aandelenbezit bijgedragen voor in totaal € 500 miljoen. Park Strijp heeft een deel van de achtergestelde lening afgelost.
- overige: er is voor € 2,3 miljoen aan nieuwe leningen verstrekt aan particulieren binnen het zonnepanelenproject Zuidoost-Brabant. Aan het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties is een tweede tranche verstrekt van € 300.417 voor de herontwikkeling van bedrijventerreinen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven, conform het raadsbesluit uit 2017. In 2018 vond de eerste uitbetaling plaats. De bibliotheek Eindhoven heeft de aan haar verstrekte lening vervroegd afgelost.

Ontwikkeling verstrekte geldleningen (x € 1.000)	Restant per 31-12- 2019	Mutatie	Restant per 31-12-2020
Lening aan woningbouw	7.885	-6.322	1.564
Lening aan deelnemingen	10.803	-1.098	9.705
Overige leningen (startersleningen, zonnepanelen, duurzaamheidsleningen, Enexis, ROW, bijstand, waarborgsommen derden, etc.)	5.978	1.664	7.643
Totaal vaste schuld	24.666	-5.755	18.911

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Netto schuld

Om de netto schuld te bepalen corrigeren we de opgenomen gelden (lang en kort) met de verstrekte leningen en liquide middelen. Per saldo is de netto schuld in 2020 licht gestegen met € 1,5 miljoen naar € 406 miljoen. De opgenomen gelden zijn € 27,5 miljoen afgenomen door aflossing van langlopende leningen. Hier tegenover staat een toename van de kasgeldpositie met € 15 miljoen tot € 50 miljoen, een afname van het saldo liquide middelen met € 8,2 miljoen en een afname van de verstrekte leningen van € 5,8 miljoen. Over de afgelopen jaren heeft de netto-schuld zich als volgt ontwikkeld:

Renteresultaten

De treasury-rol, die wordt ingevuld vanuit de sector Control, kan gezien worden als de interne bank van de gemeente en opereert op de geld- en kapitaalmarkt. De kosten van het eigen vermogen en de rentekosten van de leningen worden via de interne rekenrente doorberekend aan de sectoren met investeringen in economisch nut of grond. De commissie BBV heeft in 2016 de methode van berekening van de interne rente en de rente grondbedrijf voorgeschreven. Voor de berekening van de interne rente worden de rentekosten omgeslagen over de activa die integraal zijn gefinancierd. De interne rente en de rente op reserves en voorzieningen zijn bij de

begroting 2020 vastgesteld op 1,0%. De, op basis van dit percentage, doorbelaste rentelasten mogen in de realisatie niet meer dan 25% afwijken van de werkelijke netto (externe) rentelasten: het zogenaamde renteresultaat. Het gerealiseerde renteresultaat op het taakveld treasury valt in 2020 binnen de bandbreedte die in de BBV notitie is gedefinieerd. Het rentepercentage voor het grondbedrijf is bij de primaire begroting vastgesteld op 1,08%. Dit percentage is ook gehanteerd in de realisatie.

Onderstaand schema geeft inzicht in de netto rentelasten, de wijze waarop rente aan grondexploitatie, projectfinanciering aan specifieke taakvelden en omslagrente aan investeringen wordt toegerekend en het renteresultaat op het taakveld treasury.

Het gerealiseerde renteresultaat is € 0,7 miljoen positief. De voordelige afwijking ten opzichte van gewijzigde begroting is met name het gevolg van lagere externe rentelasten door minder investeringen in de afgelopen jaren. Ook in 2020 was het niet noodzakelijk om lange financiering aan te trekken. Daarnaast is door de positieve rente op kasgeldleningen een niet begrote opbrengst gerealiseerd.

Schema rentetoerekening (x € 1 miljoen)	Primaire begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Saldo externe rente lasten en baten	7,9	7,8	6,4
Rente over eigen vermogen en voorzieningen	2,5	2,8	2,8
Totale netto rentekosten op taakveld treasury	10,4	10,6	9,3
Doorbelaste rente naar grondexploitatie en projectfinanciering	-3,4	-3,4	-3,5
Doorbelaste rente naar activa via renteomslag	-6,9	-6,4	-6,4
Renteresultaat op taakveld treasury	0,0	0,8	-0,7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verstrekte garanties

Per eind 2019 is voor een bedrag van € 11,6 miljoen aan leningen direct gegarandeerd door de gemeente aan instellingen, die actief zijn op het gebied van gezondheidszorg, welzijn, sport en cultuur. De garanties zijn deels verstrekt met hypothecaire zekerheid. Het college van B&W is terughoudend in het verstrekken van nieuwe garanties of leningen. In geval van materiële bedragen wordt vooraf advies ingewonnen van de raad. Er zijn geen nieuwe garanties verstrekt in 2020. In 2016 is besloten om een garantie te verstrekken voor de gebiedsontwikkeling Mariënhage (€ 2,5 miljoen), waarvoor ook de provincie Noord-Brabant en het Nationaal restauratiefonds leningen verstrekken. De gronden en gebouwen zijn geleverd aan DomusDELA Vastgoed B.V. en de herontwikkeling is gereed. De garantie wordt in 2021 geformaliseerd. Per saldo is het bedrag aan verstrekte garanties afgenomen in 2020 met € 3,7 miljoen door vervroegde aflossing van een lening door een woningbouwcorporatie, de aflossing van de lening aan vv Wodan (inroeping borgstelling) en reguliere aflossingen door geldnemers.

Op de uitstaande leningen en garanties loopt de gemeente risico. Daarom brengen we over (een deel van) de lopende leningen en garanties jaarlijks een risicopremie in rekening bij de geldnemers. Met deze premies voeden we de reserve algemene risico's garanties en geldleningen. Als de gemeente wordt aangesproken op haar garantie, of een lening niet wordt afgelost, komt dit verlies ten laste van deze reserve. In verband met de ontbinding van vv Wodan en het inroepen van de borgstelling door de bank, is een bedrag van € 0,8 miljoen in 2020 ten laste van de reserve gebracht. Er zijn geen garanties ingeroepen als gevolg van corona. Jaarlijks bepalen we de minimale hoogte van de reserve aan de hand van de financiële positie van de geldnemers (solvabiliteit) en de (hypothecaire) zekerheden. Daarbij is dit jaar extra rekening gehouden met het effect van corona op de geldnemers en het risico dat dit met zich meebrengt voor de gemeente. Uit deze analyse bleek dat een reserve van € 3,3 miljoen eind 2020 passend is voor het afdekken van de risico's.

Woningbouwcorporaties kunnen voor de financiering van hun investeringen leningen aantrekken met borging van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Rijk en gemeenten staan samen garant voor het WSW via de achtervangpositie. Indien het garantievermogen van het WSW te laag is (bijvoorbeeld doordat corporaties in andere steden een beroep op het WSW doen) moeten alle deelnemende gemeenten en het rijk aan het WSW renteloze leningen verstrekken. Eindhoven neemt eind 2020 voor een bedrag van € 1,39 miljard de achtervangpositie in. Momenteel zijn er geen signalen dat deze achtervangpositie wordt aangesproken.

Gewaarborgde geldleningen (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2019	Mutatie	31-12-2020
Garanties aan derden	12,7	-3,7	9,1
Garanties incl. best. toezeggingen voor Mariënhage	15,2	-3,7	11,6

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden ingevoerd. Nieuwe beleggingen zijn niet meer toegestaan, maar oude beleggingen mogen worden aangehouden tot de einddatum. Eindhoven heeft geen structurele tegoeden. Mocht een tijdelijk kasoverschot gemiddeld over een kwartaal boven de norm (€ 4,62 miljoen voor Eindhoven) uitkomen, moet dit afgestort worden bij de Staat. In 2020 is het saldo op de bankrekeningen onder de norm gebleven.

Schatkistbankieren	kw1	kw2	kw3	kw4
Limiet (norm)	4,6	4,6	4,6	4,6
Gemiddeld saldo op bankrekeningen gedurende het kwartaal	1,3	1,1	0,8	0,7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

3e. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de opgave van bedrijfsvoering. Aanvullend wordt een dwarsdoorsnede op personeelskosten en norm personeelskosten gegeven. De paragraaf sluit af met de rapportage over de voortgang van de rekenkameronderzoeken.

Bedrijfsvoering

Inleiding

De opgaven voor bedrijfsvoering vloeien voor het grootste deel voort uit de ontwikkelingen in de stad en de effecten daarvan op de gemeentelijke organisatie. Bedrijfsvoering is daarmee minder zichtbaar voor de buitenwereld maar onmisbaar voor de te behalen resultaten en de te leveren dienstverlening. Bedrijfsvoering is het samenspel van Personeel & Organisatie, Facilitaire processen zoals Inkoop, Huisvesting, Administratieve Ondersteuning, Documentaire Informatie Voorziening (DIV), Communicatie, ICT (strategie, beleid en uitvoering), Financiën en Control samen met de andere sectoren van de gemeente Eindhoven.

De bijdrage die geleverd wordt aan het collegeprogramma en de continuïteit van alle processen, loopt vaak via de producten en diensten van de andere sectoren. Om zichtbaar te maken welke bijdragen dit zijn, werken we hierna de behaalde resultaten uit en geven we ook een doorkijk naar de uitdagingen waar we voor staan. Deels veroorzaakt door corona, deels door de niet aflatende bezuinigingen en de vele wettelijke veranderingen, nieuwe werkzaamheden en vooral de dynamische en technologische omgeving waarin we onze dienstverlening leveren. Dat maakt ook dat we meerdere sectoren en teams onder de loop hebben genomen. We moeten meer investeren in het op orde brengen van systemen, processen, informatie en de kwaliteit van onze medewerkers. We hebben een inhaalslag gemaakt op de bevindingen in de managementletter 2020. Corona heeft daarnaast ook effect gehad op de te leveren dienstverlening. We hebben gehandeld vanuit de principes wendbaar en snel. Zo veel als mogelijk is vastgehouden aan bestaande afspraken, als dit niet mogelijk was, is het servicelevel en ambitieniveau naar beneden bijgesteld of doorgeschoven naar 2021.

We zijn er nog lang niet, maar wel ambitieus genoeg om door te gaan met het verkleinen van de door de jaren heen opgelopen achterstand.

Directe doelen in de stad

Stadspas

In oktober 2018 bleek dat de huidige stadspas niet voldoet aan de nieuwe privacywetgeving AVG. Omdat vervanging van alle 265.000 (in omloop zijnde) stadspassen noodzakelijk bleek, heeft de raad in juni 2020 besloten om de stadspas in zijn huidige vorm af te schaffen. In 2020 is de vervanging van de huidige stadspas voor een milieupas per adres (dus niet persoonsgebonden), een sportpas voor de zwembaden (met QR-codes) en een toegangspas voor gemeentelijke medewerkers (betere beveiliging) in gang gezet. In de loop van 2021 worden de nieuwe passen ingevoerd, waarmee de informatieveiligheid is verbeterd. Parallel hieraan is in 2020 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een mogelijk nieuw stadspassysteem. Het college heeft de aanbeveling positief ontvangen, om de sportpas in de toekomst breder in te gaan zetten als een vitaliteitspas en -app.

Omgevingswet en bedrijfsvoering

De Omgevingswet is behalve een integratie van ruim 26 wetten in één Omgevingswet, vooral een opgave die de uitvoering van taken in met name het Ruimtelijk Domein raakt. De Omgevingswet vraagt om aanpassingen in processen, dienstverlening, ICT, data, mens en organisatie.

De sectoren van bedrijfsvoering faciliteren deze aanpassingen en op onderdelen moeten ze ook zelf aanpassingen doorvoeren. Hieronder is de impact vanuit vier invalshoeken beschreven:

1. Impact op processen & dienstverlening

Er worden 23 bedrijfsprocessen van de gemeente geraakt. De uitwerking van de proceswijzigingen wordt onder meer ondersteund door de gemeentebrede Procesmanagement expertise. In beperkte mate moeten we nog enkele proceswijzigingen doorvoeren in de eigen organisatie. Denk hierbij aan mogelijke

effecten bij Belastingen (WOZ waarde bepaling wijzigt als gevolg van meer vergunningsvrij bouwen) en aanpassingen in de beantwoording van vragen door het klantcontactcentrum (gewijzigde content). Ook ondersteunen we bij de wijzigingen in de dienstverlening. Denk aan het wijzigen van alle content op de website en het leveren van inzet en expertise m.b.t. de nieuwe participatie werkwijze.

2. Impact op ICT

We ondersteunen bij de aanbesteding en implementatie van vergunningsverlenings- software (VTH-software) en Plansoftware. Daarnaast zorgen we voor de realisatie van de koppelingen van deze systemen met de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) Omgevingsloket incl. de benodigde generieke voorzieningen (zoals Digi-koppeling) tot stand komen.

3. Impact op data

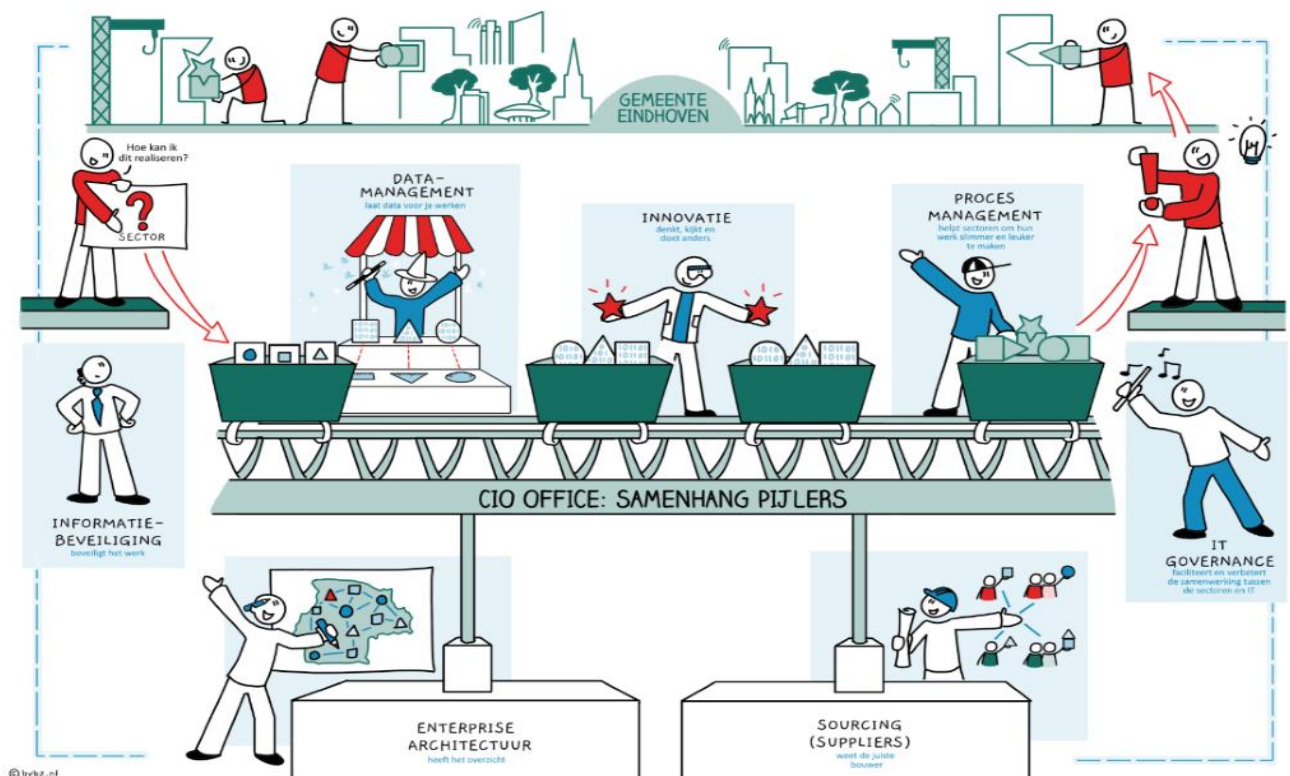
Het op orde zijn van de basisregistraties is van groot belang voor de Omgevingswet. Data worden via het DSO veel transparanter gedeeld (gelijke informatie positie). Met name voor de Basis Administratie Gemeenten (BAG), ligt hier een forse opgave. Maar ook de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en Basis Registratie Ondergrond (BRO), welke beheerd worden binnen het Ruimtelijk Domein, moet de datakwaliteit up to date zijn. Er is een proceseigenaar Brondatabaseer.

4. Impact op mens & organisatie

We ondersteunen de implementatie van de Omgevingswet met het aanbieden van opleidingen via de Eindhoven Academie. Waar nodig betrekken we de leidinggevenden van alle afdelingen die geraakt worden door de Omgevingswet bij de strategische personeelsplanning.

Digitalisering, automatisering en informatisering

Technologische ontwikkelingen gaan snel en krijgen een steeds prominentere plaats in de maatschappij. Dit werkt door in onze eigen organisatie. Naast de ontwikkelingen in de stad waar we op aansluiten, krijgt de informatietechnologie een steeds strategischere factor in dienstverlening naar de stad. Voorbeelden zijn: digitale samenwerkingsplatformen, digitale dienstverlening, sensors en app's. Via het digitaliserings I-plan hebben we stappen gezet in het op orde krijgen van het fundament van de gemeentelijke IT-organisatie. Extra aandacht is besteed aan informatieveiligheid en privacy. Hieronder is beschreven welke thema's aangepakt zijn, hoe ze samenhangen en wat er is bereikt. Zie figuur 1 waarin dit is verbeeld.

Figuur 1: Digitalisering I-plan: samenhang opgave stad en strategische I-thema's.

In 2021 en verder zal dit fundament uitgebouwd moeten worden om in groeiende mate waarde voor burgers en bedrijven te creëren. Daarvoor hebben we twee nieuwe producten met het college afgesproken, te weten de Informatievoorziening-roadmap (op te leveren in eerste kwartaal 2021) en de uitwerking en verdieping daarvan (op te leveren in tweede kwartaal 2021).

Diverse onderdelen zijn in 2020 later gestart in verband met corona en de daaruit voortvloeiende herprioritering. Zoals vermeld in de 2e Turap zal door de opgelopen vertraging een herverdeling plaatsvinden van het meerjarig kostenpatroon van de geplande besteding.

IT-Governance

In 2020 is de versterking van de strategische advisering, beleid en kaderstelling en IT governance (de aansturing van de IT-operatie) op concernniveau bij de CIO Office in gang gezet.

Voor de governance van het Informatievoorziening (IV) en ICT-werkveld, is gekozen voor het Cobit Framework, een raamwerk voor de besturing en uitvoering van de IT-organisatie. De governance processen op IV-/ICT-gebied zijn in dat kader geïnventariseerd en de mate van volwassenheid is bepaald. Er is op basis van een prioriteitstelling gestart met het doorvoeren van de verbeteringen. Verder zijn de aanbevelingen en maatregelen vanuit de Management Letter voor de IT integraal opgepakt en is de opvolging gestructureerd en organisatorisch geborgd. Het gros van de aanbevelingen is inmiddels weggewerkt.

In het kader van de intensivering van de I-functie is een plan uitgewerkt om de effectieve inzet van I(P)M adviseurs te borgen. Hierin is beschreven welke aanpassingen er nodig zijn in de gelieerde functies en processen. De benodigde afstemming hiervoor heeft vertraging opgelopen en dat heeft ertoe geleid dat een deel van het budget is doorgeschoven (zie ook Turap 2).

Tot slot er is een compact sector-/organisatieplan voor de CIO Office opgesteld waarin ook aandacht is besteed aan o.a. de visie, de werkwijze en de gewenste verandering gekoppeld aan competentie-ontwikkeling.

Sourcingstrategie

Het wordt steeds belangrijker dat we als gemeente kijken hoe we, samen met andere gemeenten, marktpartijen en de VNG, betaalbare en flexibele IV/ICT producten en diensten kunnen ontwikkelen en inzetten ("Sourcing").

In 2020 is hiervoor de sourcingstrategie opgeleverd en in de stuurgroep vastgesteld. De collegeproducten sourcingstrategie en sourcingkalender zijn eind Q4 opgeleverd, en worden in Q1 aan het college aangeboden. De collegeproducten m.b.t. sourcing zijn behulpzaam om te komen tot gefundeerde keuzes rondom aanschaf en beheer van de IV/ICT voorzieningen.

Architectuur

Architectuur van het IV-landschap is nodig om een beter inzicht te krijgen in de benodigde informatievoorziening en de daarvan afgeleide ICT-behoefte. Hierdoor kunnen betere keuzes gemaakt worden wat er nodig is aan infrastructuur en applicaties om de bedrijfsprocessen van de gemeente goed te kunnen ondersteunen. Deze architectuur was zwaar verwaarloosd. Om te komen tot een goede inbedding van de architectuurfunctie is een kwartiermaker Enterprise Architectuur aangetrokken. Deze heeft eind 2020 een architectuurvisie en architectuurhandboek opgeleverd. Verder zijn flinke stappen gemaakt met de organisatorische invulling van de architectuurfunctie, de ontwikkeling van de kennis alsmede de vormgeving van architectuur-producten en processen en werkwijzen. Aan de hand van een casus (webpresence) is het theoretische framework deels al geoperationaliseerd en geïmplementeerd.

Zaakgericht werken i.r.t. omgevingswet en dossierclassificatie/beveiliging

Gezien de grote hoeveelheid andere projecten is ervoor gekozen dit programma te herprioriteren en tijdelijk on hold te zetten. Het uitstel van de Omgevingswet bood hiervoor ook enige ruimte. De urgentie van dit onderdeel blijft hoog. In 2020 is wel de huidige situatie in kaart gebracht met een eerste ontwerp en concept van aanpak.

GGI-bouwstenen

Het onderdeel GGI (Gemeenschappelijke Gemeentelijke Infrastructuur) bouwstenen is komen te vervallen en is samengegaan met de ontwikkeling van de Common Ground architectuur (was gepland 2021). Common Ground voorziet in de gezamenlijke ontwikkeling (met de markt) in opdracht van gemeenten en de VNG van een nieuwe

innovatieve en flexibelere IT-infrastructuur (stelsel van applicatie componenten) . In 2020 hebben we een eerste verkenning gedaan. Eindhoven participeerde daarvoor in diverse werkgroepen van de VNG.

Informatiebeveiliging & privacy

De jaarlijkse ENSIA-audit is succesvol doorlopen. Daarnaast is een meerjarenkoers opgesteld voor verdere professionalisering van het team CISO en zijn de basisactiviteiten uitgevoerd. Het team CISO is actief geweest in kader van de corona-ondersteuning van de gemeente (o.a. versneld doorvoeren digitale werkplekken en veilig thuiswerken) en er is gezorgd voor een veilige (digitale en fysieke) dienstverlening aan de stad. Door dat deze werkzaamheden zijn uitgevoerd is de oplevering van de kaderstelling rond informatiebeveiliging verschoven naar 2021.

In 2020 is in het kader van de verdere professionalisering van o.a. de DPIA's, een centrale privacy coördinator aangesteld en toegevoegd aan CIO office. Dit heeft geleid tot een versnelde afhandeling van het onderhanden werk DPIA's.

Data strategie

Het vanuit een datastrategie bijdragen aan de ontwikkeling van de organisatie en de stad is een van de speerpunten binnen de strategische thema's. In 2020 is de datastrategie opgeleverd. Deze is enerzijds gebaseerd op wettelijke/landelijke ontwikkelingen en anderzijds op de behoeften vanuit de sectoren. Een belangrijk element is het ontwikkelen van het bewustzijn waar data gedreven werken aan bijdraagt. Dit vraagt om andere competenties, kennis en kunde. Het biedt kansen o.a. op het gebied van samenwerking en kent ook risico's o.a. rond veiligheid, betrouwbaarheid, ethiek. Er is een toekomstvast oplossingslijn voor een benodigd integratieplatform opgeleverd.

Innovatie

De eerste experimenten met RPA-technologie (robotisering van procesuitvoering) zijn uitgevoerd in het sociaal domein. Corona leidde tot fors extra werk inzake de TOZO-regeling en is deels met deze nieuwe technologie opgevangen. Er is dus aantoonbaar waarde gecreëerd voor burgers en bedrijven. Zie:

<https://gemehv.sharepoint.com/sites/Sociaal-Domein/SitePages/Op-naar-een-toekomstbestendig-sociaal-Eindhoven.aspx>

Procesmanagement

Er is een stappenplan voor de gemeente Eindhoven geïntroduceerd waarbij de sectoren op een gestructureerde manier Procesmanagement kunnen implementeren. Er is een kernteam Procesmanagement opgezet dat hierbij ondersteunt en is een applicatie voor de registratie van alle processen aangeschaft en geïmplementeerd. Door structurele aandacht te besteden aan de vastlegging van de processen in dezelfde applicatie met dezelfde terminologie is een basis gelegd om processen te ontdebellen, te verbeteren en is het een opmaat naar het inzichtelijk maken van ketenprocessen.

Voor de sectoren I&B, PuCo en Sociaal Domein zijn processenhuisen (raamwerk voor procesmanagement) opgezet. De processenhuisen voor Ruimtelijk Domein, CIO en P&O zijn in zeer vergevorderd stadium en vrijwel afgerond. De 19 meest kritische processen zijn beoordeeld op volwassenheid en de score ligt tussen de 1,5 en 1,9, op een schaal van 5. Om in control te zijn moeten we minimaal op 3 uitkomen. Dit vergt dus nog forse aandacht in werkwijze en investeren in medewerkers in 2021.

ICT

Corona heeft een grote impact op de basis dienstverlening van ICT. In 2020 hebben we grote inspanningen geleverd voor de opschaling en het beheer van alle ICT-voorzieningen die nodig zijn voor digitaal (samen)werken binnen het nieuwe werkplekconcept. We hebben hierbij ook veel aandacht gegeven aan de informatieveiligheid. Een gelukkige samenloop van omstandigheden was dat het project nieuwe E-werkplek voor 2020 op de planning stond:

- Alle medewerkers zijn voorzien van een nieuwe laptop. Hiermee kunnen ze op een veilige manier op elke locatie binnen en buiten de gemeente gebruik maken van alle applicaties die een medewerker nodig heeft.
- De mail en de opslag van persoonlijke bestanden zijn gemigreerd naar de cloud. De opslagomgevingen voor afdelingen en projecten volgen spoedig.

Door de medewerkers is een veel groter beroep gedaan op de ICT servicedesk dan gebruikelijk. Sinds de aanvang van de corona periode (maart 2020) ligt de werkdruk 33,7% hoger. Als gevolg van de uitrol van e-werkplek (versneld ivm corona) zien we boven op de al hoge werkdruk nog eens een extra toename van de belasting op de servicedesk. Deze verhoogde aantallen hebben geleid tot verhoogde werkdruk, langere wachttijden, lagere telefonische bereikbaarheid van de servicedesk en langere afhandeltijd op meldingen die per mail/ selfservice portal zijn binnengekomen. We verwachten dat ook na corona een blijvende toename van digitaal- en thuiswerken een blijvende behoefte is aan ICT-ondersteuning voor eindgebruikers.

Het autorisatiesysteem (IAM) is in 2020 gedeeltelijk geïmplementeerd. Het systeem bestaat uit twee onderdelen namelijk een identiteitsmodule (geeft toegang tot het gemeentelijk netwerk) en een autorisatiemodule (geeft toegang tot software met specifieke rechten). In verband met de extra inspanningen voor corona, is de implementatie van het toegangsgedeelte in 2020 niet gehaald. Want hierbij is de betrokkenheid van alle sectoren nodig voor het definiëren van de rollen en het koppelen van medewerkers aan rollen.

De ambitie in het collegeprogramma en nieuwe wet- en regelgeving vraagt om andere ICT-oplossingen dan nu geleverd kan worden. De vraag naar innovatieve ICT neemt toe. Daarnaast heeft onze gemeente design en technologie als leidende thema's in haar profilering en dienstverlening geïntegreerd. Omdat bijna alles ICT-impact heeft, vraagt dit veel en iets anders van onze ICT-organisatie. Daar zijn we op dit moment nog niet voldoende op voorbereid. Door de toenemende vraag is er minder aandacht geweest voor de kwaliteit van onze bestaande ICT-infrastructuur. Hierdoor komt de continuïteit steeds meer onder druk te staan. We zien een hoge uitval door storingen in een verouderd technisch landschap, wat een nadelig effect heeft op de gebruikers en daarmee op de inwoners van de stad. Ook de zogeheten datastrategie kan niet de gewenste schaa sprong maken. In 2021 voeren we een onderzoek uit naar de huidige risico's en komt er een plan voor het wegwerken van deze "digitale en technische schuld". Dit betekent keuzes maken en prioriteren om tot een gezond evenwicht te komen tussen business innovatie met ICT en de continuïteit van onze huidige ICT-infrastructuur. Als basis hiervoor hebben we al onze ICT-voorzieningen (infrastructuur en applicaties) in samenhang geïnventariseerd, gecategoriseerd en vastgelegd in een applicatie. Deze registratie gaat mede input zijn voor het opzetten van het proces "lifecyclemangement".

Op HR gebied hebben we aandacht gegeven aan de ontwikkeling en performance van onze medewerkers in het ICT-werkveld. Ze worden meegenomen in de nieuwe ontwikkelingen en gestimuleerd om na en mee te denken over wat deze ontwikkelingen betekenen voor hun (toekomstig) werk. We zien de afgelopen jaren een sterke toename van de inzet van externe inhuur. Deze wordt met name ingezet voor extra ondersteuning bij vernieuwingsprojecten. Deze inhuur is enerzijds nodig omdat intern kwantitatief onvoldoende capaciteit beschikbaar is door de toenemende vraag. Dat maakt helaas ook dat we de kennis niet kunnen borgen bij onze eigen medewerkers.

Doordat "vraag en aanbod niet met elkaar in evenwicht zijn, is gestart met een verkenning naar business en ICT-portfolio management om deze vraag beter te kunnen sturen. Anderzijds zien we ook dat regelmatig dat specifieke kennis ontbreekt die nodig is voor vernieuwingsprojecten. Door opleiding en training willen we onze eigen medewerkers meer bij innovatie inzetten. Hierbij kijken we naar wat we zelf blijven doen, wat in samenwerking met de markt kan en wat we eventueel kunnen uitbesteden. De nog vast te stellen sourcingstrategie gaat daarbij helpen.

Met een adviesbureau werken we een concreet perspectief ('de stip op de horizon') uit zodat we voor drie jaar een scherp beeld hebben op inhoud, besturing en financiën. Dit wordt uitgewerkt in een IV-roadmap die van impact zal zijn op alle betrokkenen die werken met automatisering en aan digitalisering.

Professionalisering inkooporganisatie

In 2020 is de verdere professionalisering van de inkooporganisatie geïmplementeerd. Hiervoor zijn middelen uit de Kadernota 2020 aangewend.

- De Directieraad heeft eind 2020, na een positief advies van de Ondernemingsraad, besloten tot de oprichting van het Chief Procurement Office en de aanstelling van drie leadbuyers. Hierdoor kunnen we starten met de

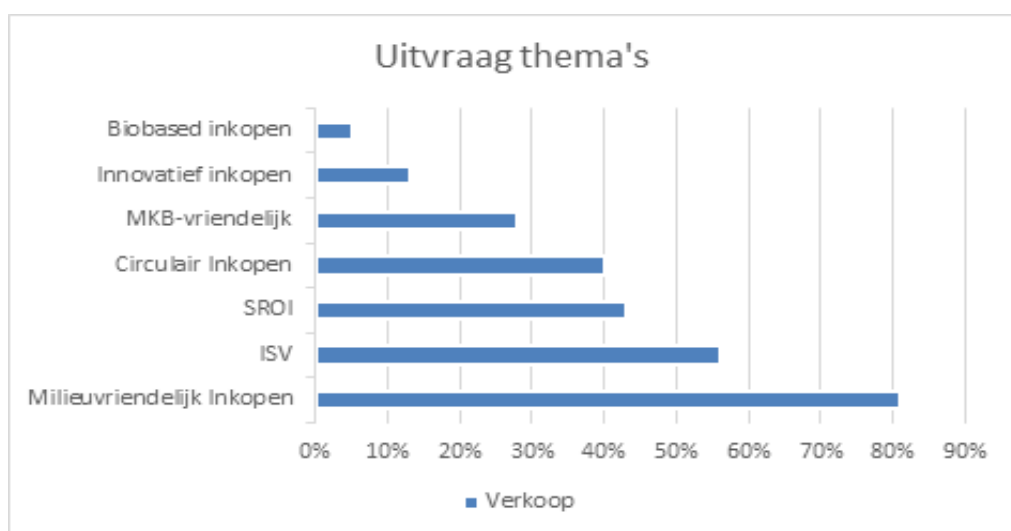
implementatie van een centraal gecoördineerde inkooporganisatie. Doel is om met onze inkoop beter in control te komen en door te groeien naar een hoger volwassenheidsniveau. De keuze hiervoor komt voort uit de toename in projecten en aanbestedingen en past bij de schaalsprong die de gemeente wil maken.

- We hebben in 2020 onze inkoopgovernance ontwikkeld, door rollen en taken van onze gemeentelijke inkoopprofessionals te definiëren.
- De algemene inkoopvoorwaarden zijn geactualiseerd, zodat we in staat zijn om uniform te opereren naar de markt.
- We sturen actiever op soorten uitgaven, door in de sectoren de afdelingen inkoop eerder te betrekken bij de projecten. Dit krijgt in 2021 verder vorm door het instellen van tools voor analyse van onze uitgaven en ontwikkeling van het CPO Dashboard.
- Uit bevindingen van de accountant blijkt dat de rechtmatigheid van onze inkoop steeds beter is geborgd.

Maatschappelijk verantwoord Inkopen (MVI)

Met MVI zijn forse sprongen voorwaarts gezet. Voor de monitoring maken we gebruik van de Zelf Evaluatie Tool (ZET) van het Rijk. Deze tool maakt het mogelijk om voor zeven thema's de markt tegen elkaar af te zetten en ontwikkelingen hierin te volgen. Zie hiervoor de onderstaande grafiek. De tool is bij ca. 90% van de 75 unieke Europese aanbestedingen (93 percelen) toegepast. Bij 53,5% van de aanbestedingen zijn minimaal drie MVI-thema's toegepast. In 2019 was dit 36%. Deze ontwikkeling laat duidelijk zien dat we op het gebied van MVI steeds meer criteria (eisen, wensen en contractvoorwaarden) uitvragen en daarmee de lat blijven verhogen.

In 2020 werd uitvraag gedaan naar de volgende thema's.

In 2021 wordt het beleid uit 2018 geëvalueerd. De uitkomsten leiden, samen met nieuw intern (klimaat)beleid en (inter)nationale speerpunten en ontwikkelingen, tot nieuw MVI-beleid (2022-2025). Hierbij behouden we de goede basis die voor MVI is gelegd. Vanuit deze basis bekijken we hoe- en waar de lat hoger gaan leggen. Dit doen we zowel in- en extern, door samen te werken met de markt. Waarbij we aandacht geven aan de mondiale doelen (SDG's) en nieuwe onderwerpen zoals diversiteit en inclusie. Het jaar 2021 zal op dit gebied een belangrijk 'tussenjaar' zijn, waarin we deze transitieslag maken.

We werken momenteel aan de herijking van het inkoopbeleid en ontwikkelen een gemeentebrede inkoopvisie. Deze bevindt zich in de afrondende fase. Volgens planning leveren we de visie op in het eerste kwartaal van 2021.

Het handboek Inkoop heeft enige vertraging opgelopen. Het heeft meer tijd gekost dan voorzien om gemeentebreed tot een sluitend en uniform beeld te komen. Vaststelling vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021.

Gezien de impact van corona op de stad, is ervoor gekozen om meer inkopen te gunnen aan het MKB in de regio. Dit is vastgelegd in de aanpassing van het aanbestedingsbeleid door meervoudig onderhands aan te besteden. Deze inkoopmaatregelen lopen door tot en met half 2021.

Professionalisering van tactisch en operationeel inkoop- en contractmanagement

Bij de Kadernota 2020 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de professionalisering van tactisch en operationeel inkoop- en contractmanagement. De kennis van inkopen en de markt zijn vergroot, medewerkers hebben benodigde competenties verder ontwikkeld en we hebben nieuw talent weten aan te trekken.

De professionalisering van ons tactisch en operationeel inkoop- en contractmanagement leidt tot zichtbare resultaten binnen onze organisatie. Zo zijn we beter in staat om met partners gemaakte afspraken te bewaken en blijven we steeds beter binnen de gestelde condities van onze contracten. Daardoor voorkomen we meerwerk. We krijgen ook beter grip op onze contracten en zorgen ervoor dat we het aantal verminderen, bijvoorbeeld door om te zetten naar een integrale dienstverleningsovereenkomst of raamovereenkomst. We houden onze leveranciers ook in toenemende mate aan de gemaakte afspraken voor o.a. social return. We controleren of zij voldoen aan de afspraken en leggen boetes op indien ze zich niet aan de afspraken houden.

Met de beschikbare middelen van de Kadernota 2020 zijn we bovendien in staat geweest om meer aanbestedingen te begeleiden. Binnen de afdeling inkoop- en contractmanagement zijn in 2020 25% meer aanbestedingen begeleid ten opzichte van 2019. Er zijn 50% meer eenvoudige inkooptrajecten en andere inkoopvraagstukken begeleid.

Doordat we als gemeente nu meer kennis in huis hebben, is het de bedoeling bij een gelijkblijvend werkaanbod om minder externe ondersteuning nodig te hebben voor de begeleiding van aanbestedingen. Nog belangrijker is dat we als organisatie steeds beter in staat zijn om te bepalen wat we als gemeente willen inkopen en tegen welke voorwaarden. We vinden een steeds betere balans tussen het zijn van een grote stad in Nederland, die grote Europese aanbestedingen uitvoert en tegelijk bereikbaar en aanspreekbaar is voor het lokale/regionale MKB met kleinere gerichte inkooptrajecten (zoals voor start-ups). Daardoor dragen we met onze inkopen zichtbaar bij aan de beleidsdoelen van de gemeente.

Modernisering financiële administratie

De gemeenteraad heeft voor meerdere jaren middelen beschikbaar gesteld om te zorgen voor een meer robuuste en toekomstbestendige financiële administratie. De resultaten hiervan worden zichtbaar, zowel binnen de organisatie als richting onze inwoners. We hebben de processen voor memorialen, tussenrekeningen en ontvangstbevestigingen gestandaardiseerd en controleren nu periodiek op de kwaliteit daarvan. Ook betalen we sneller de inkoopfacturen, de bedragen die na 30 dagen worden betaald zijn verlaagd van 25% naar 17%.

In 2020 zijn ook de eerste e-inkoopfacturen verwerkt. Het aantal is gegroeid naar 20% in december 2020. Verder is in het afgelopen jaar ook het invorderingsbeleid geactualiseerd. Openstaande vorderingen ouder dan één jaar zijn zowel in aantallen als in totale bedragen teruggebracht. De vorderingen op korte termijn zijn door de coronasteunmaatregelen tijdelijk wel verder opgelopen in verband met uitstel van betaling.

Hieronder hebben we de resultaten voor 2020 weergegeven.

	2019	2020
Gemiddelde betaaltermijn	29,4 dagen	22,0 dagen
Bedragen die na 30 dagen betaald worden	25%	17%
Aandeel e-facturen	0%	20%
Openstaande vorderingen > 1 jaar in €	€ 5,1 miljoen*	€ 2,2 miljoen
Openstaande vorderingen > 1 jaar in aantallen	830*	417

*september 2019

We hebben in 2020 ook een basis gelegd met een proceshuis waardoor we inefficiency in een aantal processen eruit weten te halen. Er is ook een proces ingericht voor de maandelijkse softclose van de administratie. Hierdoor is beter in beeld wat de stand van zaken is op gebied van afstemmingen met subsystemen, openstaande verplichtingen en afloop van transitorische posten. Ook zijn verbeteringen doorgevoerd bij de projectadministratie die leiden tot beter inzicht en bestuurbaarheid. Door de getroffen maatregelen is onze financiële sturingsinformatie verbeterd. Deze is betrouwbaarder en kwalitatief beter. Ook zijn op tal van andere aspecten, waar de accountant in de Managementletter op attendeerde, flinke stappen gezet.

De financiële kaders en richtlijnen zijn in 2020 geactualiseerd in verband met gewijzigde BBV regels en als gevolg van interne beleidswijzigingen. De raad heeft de geactualiseerde kaders vastgesteld van onder andere de financiële verordening, de nota reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen, en de nota investeringen en vaste activa.

Toekomstvaste Financiële Functie

Eind 2019 is een onderzoek gestart naar de doorontwikkeling van de gehele financiële (control) functie binnen de gemeente Eindhoven. In 2020 zijn de uitkomsten en aanbevelingen van dit onderzoek ondergebracht in het programma Toekomstvaste Financiële Functie. Hierin zijn uitgangspunten en inrichtingsprincipes vastgesteld voor een toekomstige bestendige inrichting op het totaal van de financiële functie: systemen, processen, informatie en mensen.

Het programma stond voor 2020 in het teken van inrichten en richten alvorens te gaan vereenvoudigen, verbeteren en sturen. Onderstaande projecten zijn in 2020 opgestart, en zullen in 2021 afgerond worden:

1. Rolduidelijkheid financiële functies;
2. Werkend budgethouderschap;
3. Optimale beheersing investeringen;
4. Procesoptimalisatie beheersing personeelskosten.

Er is vooral energie gestoken in het doorleven van de uitgangspunten van het programma door de deelnemers in de diverse project- en stuur/adviesgroepen, omdat het ook loslaten van bestaande werkwijzen betekent. Dit is essentieel voor het vervolg, maar heeft ook extra tijd gekost waardoor de doorlooptijd van het programma meer tijd vraagt.

Huisvesting

Begin 2020 is opdracht verstrekt om een toekomstbestendige integrale huisvestingsvisie voor de gemeente op te stellen. Deze opdracht is doorgeschoven naar eind 2020 en zal in het eerste kwartaal 2021 in concept worden opgeleverd. Het jaar is vooral door corona qua huisvesting heel anders uit komen te zien. Vanaf maart is er vooral geïnvesteerd in korte termijn acties. De kantooromgeving is corona-proof gemaakt en gehouden, rekening houdend met tussentijdse aanscherpingen.

Hoewel we, waar het kan qua werk, zoveel als mogelijk thuiswerken, bestaat de mogelijkheid om veilig gebruik te maken van de daarvoor aangewezen werkplekken gebaseerd op de beslissingsboom.

In de periode april – september 2020 is, anticiperend op het langer thuiswerken, aandacht geschonken aan het behouden van de motivatie en productiviteit en is een middellange termijn huisvestingsvisie opgesteld. Deze middellange termijn huisvestingsvisie is daarmee een opmaat naar de lange termijn visie.

De aanpassingen in de kantooromgeving door corona kwamen net op het moment dat de verhuizing van het stadskantoor naar het verduurzaamde stadhuis vrijwel was afgerond. Daardoor is het stadhuis nog niet optimaal in gebruik genomen. Het afstoten van het stadskantoor maakt dat de ambtelijke huisvesting zich nu concentreert in de eigendomspanden. We huren geen grote panden meer en het aantal m2 huisvesting is met 5.000 m2 teruggebracht, terwijl de organisatie met zo'n 200 fte is gegroeid.

Met de verduurzaming van het stadhuis heeft de gemeente een grote stap gezet in het verder verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. Met de renovatie en de verduurzaming van het stadhuis is zelfs de Cobouw Award gewonnen in de categorie Duurzaamheid.

Waar in het begin van de pandemie is uitgegaan van een tijdelijke situatie, wordt de hybride werkomgeving meer en meer structureel van aard. Dat betekent dat we in gekeken hebben naar een goede werkplek thuis in combinatie met een thuiswerkfaciliteiten regeling en aanpassingen van werkplekken op kantoor. Zo ligt op

kantoor meer nadruk op concentratie-, project- en ontmoetruimten in ruil voor reguliere werkplekken. De huidige (corona-gerelateerde) regeling thuiswerkfaciliteiten voorziet onze medewerkers van een arbo-proof thuiswerkplek en vormt de basis voor de nieuwe hybride werkomgeving.

Personeel en organisatie

Waar 2019 een jaar was van de voorbereiding van een aantal grote ontwikkelingen (WNRA, HR systeem), is 2020 het jaar van het werken in die nieuwe realiteit. Dus verder implementeren, wennen, de organisatie meenemen, door ontwikkelen, borgen.

Nieuw HR systeem, Youforce

We hebben voor het eerst met het nieuwe HR-systeem van Youforce gewerkt. Deze grote conversie is succesvol verlopen, correcte salarisbetalingen zijn geborgd, self service mogelijkheden voor medewerkers en leidinggevendenden zijn beschikbaar en we hebben een HR-systeem waarmee we weer een aantal jaren vooruit kunnen.

De basis staat, maar we merken ook hoe groot de verandering naar een nieuw systeem met nieuwe werkprocessen is. Dit is zowel voor P&O als voor de organisatie wennen. Leren in de nieuwe rollen heeft veel aandacht gehad in 2020, evenals het verbeteren van allerlei proces- en systeeminrichtingen. En dat blijft ook het komende jaar nog het geval. Dat dit in 2020 grotendeels op afstand moest gebeuren was een extra hindernis, dus we mogen extra trots zijn op de geboekte resultaten.

In 2020 zijn ook verschillende nieuwe modules geïmplementeerd, waaronder verschillende rapportages en een werving- en selectiemodule.

Aanbesteding Arbo- en inhuurdienstverlening

Het contract met onze arbodienstverlener liep af. We hebben een intensief aanbestedingstraject doorlopen en onze eerdere aanbieder HCC opnieuw kunnen contracteren. Daarmee is hoogwaardige arbo-ondersteuning geborgd, en zetten we de ingeslagen lijn ten aanzien van verzuim en verzuimbegeleiding voort. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van het eigen regiemodel. En uiteraard spannen we ons in om onze lage verzuimcijfers (we behoren tot de beste 25% van de 100.000+ gemeenten) te behouden. Bovendien is in 2020 gewerkt aan een visie op vitaliteit en hebben we voor onze medewerkers constant een actueel aanbod van informatie, trainingen, workshops en hulplijnen gericht op de corona situatie beschikbaar gehad. Dit is gebundeld op ons intranet op een pagina 'vitaal werken in coronatijd'.

Ook onze inhuur van flexibel personeel is opnieuw aanbesteed. We hebben daarbij gekozen voor een vernieuwende manier van inhuurdienstverlening met een zogenaamde Managed Service Provider, vanuit de overtuiging dat we hiermee de best passende dienstverlening voor gemeente Eindhoven konden organiseren. Hierop is een kort geding aangespannen. Deze is gewonnen door gemeente Eindhoven. Daarna hebben we het aanbestedingstraject kunnen afronden en zijn we de samenwerking met Brainnet aangegaan. Met hen hebben we hoogwaardige inhuurdienstverlening in huis gehaald, en hebben we een groot bereik op de inhuurarbeidsmarkt.

Duurzame talentinzet

Leren en ontwikkelen, het volgen van trainingen en workshops is in 2020 totaal anders gelopen dan gepland. Door het vele thuiswerken en de steeds veranderende maatregelen om het coronavirus te bedwingen, hebben we trainingen moeten verzetten en afzeggen, en vooral ook veel leeractiviteiten in online varianten omgezet. Ook na Corona zullen we de vruchten plukken van de online mogelijkheden waar we ervaring mee op hebben gedaan, maar per saldo concluderen we ook dat er in dit drukke en gekke jaar minder in opleidingen is geïnvesteerd dan we graag hadden gewild. Tegelijkertijd zijn er ook hele mooie voorbeelden, zoals het traject Grip op Loslaten waarin leidinggevendenden verspreid over de organisatie in een leertraject aan de slag zijn gegaan met het thema duurzame talentinzet. Inmiddels zijn ongeveer 75 collega's betrokken!

Aantrekkelijk werkgever

Op <https://www.werkenvooreindhoven.nl/> is te zien hoe "wij maken samen Eindhoven" werkt op de krappe arbeidsmarkt. Ook op social media zijn we goed vertegenwoordigd en dit betaalt zich uit. We zijn in een krappe arbeidsmarkt veelal goed in staat om goede nieuwe collega's te vinden. Slechts in enkele gevallen hebben we

hierbij de hulp van een extern werving & selectiebureau nodig. Ook hebben we de resultaten ontvangen van de restudy naar diversiteit in onze organisatie. Onze inspanning over de afgelopen jaren loont. De Tilburg University heeft vastgesteld dat vrijwel alle resultaten die op de relatief korte termijn geboekt konden worden, geboekt zijn. Dat is een stimulans om door te gaan op de ingeslagen weg met het objectief inrichten van HR processen, en om de komende jaren nog verder te investeren in een breed bereik op de arbeidsmarkt.

Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op de arbeidsmarkt tonen we ook door studenten een stageplaats te bieden. Studenten hadden dit jaar veel moeite om stageplaatsen te vinden, omdat verschillende werkgevers de begeleiding van een stagiair in tijden van corona niet zagen zitten. Wij hebben als gemeente werkgevers in de stad opgeroepen om hun best te doen om toch zo goed mogelijk stageplaatsen te bieden. Ook in de organisatie hebben we ons hiervoor ingespannen. Door het vele thuiswerken zien we weliswaar een kleine daling in het aantal stagiairs binnen onze organisatie, maar toch hebben we schooljaar 2019 – 2020 150 stagiairs een stageplaats kunnen bieden.

De voorbereiding van de WNRA heeft in 2019 plaatsgevonden. Hier kunnen we melden dat de feitelijke overgang op 1 jan 2020 soepel is verlopen.

Communicatie

Corona heeft gezorgd voor veel extra communicatiewerk. Inwoners, ondernemers, bezoekers, medewerkers en andere doelgroepen zijn frequent en via allerlei communicatiekanalen geïnformeerd over landelijke en lokale maatregelen. Daarbij zijn veel verschillende communicatiemiddelen zeer frequent ingezet. Bijvoorbeeld live gestreamde persconferenties via allerlei kanalen tot video's, én van led-borden in het centrum tot social-media campagnes. De samenwerking met Studio040 is geïntensiveerd en heeft geresulteerd in talkshows 'Ingelicht', waarin besproken wordt hoe Eindhoven omgaat met de coronacrisis. Specifiek voor ouderen zijn de Stadsjournaals vanaf 1956 uitgezonden.

Compliment 'Direct Duidelijk' brigade

De landelijke overheid heeft sinds kort een zogenaamde 'Direct Duidelijk Brigade'. Een brigade die overheidsinstanties helpt bij begrijpelijke overheidsbrieven. Al jaren heeft de sector Communicatie dat als één van de speerpunten. Brieven worden herschreven en medewerkers worden getraind om duidelijker te schrijven. Bij het 1-jarig bestaan van de 'Direct Duidelijk Brigade' werd onze eigen expert 'heldere taal' 'gecomplimenteerd' voor de vele duidelijke brieven. In 2020 zijn tientallen beschikkingen en brieven voor het Sociaal- en Ruimtelijk Domein in heldere taal geschreven. Ook is er een beeldbrief met informatie over de Energiebox ontwikkeld.

De wet Digitoegankelijkheid

Onze website heeft in 2020 het drempelvrij certificaat verworven. Hierdoor voldoen we aan de wet Digitoegankelijkheid. Dat betekent dat Eindhoven.nl gebruikt kan worden door iedereen, inclusief mensen met een functiebeperking. Dit is een belangrijke stap, want alle inwoners en andere bezoekers moeten eenvoudig toegang hebben tot de informatie op onze website. Onze website hoort tot de groep van gemeentelijke websites dat volledig aan de toegankelijkheidseisen voldoet.

Personeelskosten

Norm personeelskosten

Bij de jaarrekening 2017 is een motie aangenomen die het jaarlijkse bedrag voor personeelskosten (vast formatie plus inhuur) maximeert. Deze norm gold zolang het weerstandsvermogen niet op peil was. Door de vaststelling van de jaarrekening 2019 en toevoeging van het rekening resultaat aan het eigen vermogen is het weerstandsvermogen op peil. Daarmee is de motie formeel niet meer actueel en wordt de norm in de toekomst losgelaten. In deze jaarstukken rapporteren we voor het laatst over de norm.

Op basis van de jaarstukken 2017 is de norm gemaximeerd op € 140,8 miljoen. Dit bedrag wordt jaarlijks geactualiseerd met de ontwikkelingen op het gebied van cao/pensioenpremies en mutaties van taken en volumegroei (door conjuncturele ontwikkelingen) en invulling van nieuw beleid. Voor 2020 komt de geactualiseerde norm uit op € 170,3 miljoen.

Personeelskostennorm (x € 1 miljoen)	2020 norm
Bovengrens 2019	151,1
Kadernota 2020	14,1
Norm volgens primaire begroting 2020	165,2
Taakuitbreiding en volumegroei: Regiodeal (0,3) Europees project (0,2), circulaires gemeentefonds (0,8), reserveringen (-2,3), veiligheid (0,1), regioteam SD (0,3), sport (0,2), pilot Werkplaats Financiën XL (0,3), duurzaamheid (0,2), High Impact Crimes + Jeugdoverlast en Jeugdcriminaliteit (JOC) (0,2), maatregelen a.g.v. COVID-19 crisis (3,6), overheveling formatie Wijk- Eindhoven (1,2)	5,1
Norm conform bijgestelde begroting	170,3

In 2020 is de realisatie € 168,4 miljoen (zie tabel hieronder) ruim onder de norm van € 170,3 miljoen.

Bedragen x (€ 1.000)

	Begroot	Realisatie	Verschil
Personeelslasten (vast, trainees, stage, flexibel belonen etc.)	165.186	161.850	3.336
Personeelslasten (inhuur)	26.576	25.792	784
Personeelsopbrengsten	-2.470	-4.001	1.531
Personeelslasten (inhuur projecten)	5.637	4.077	1.560
Personeel projecten	-25.889	-19.285	-6.604
Subtotaal	169.040	168.432	608
		1.018	(1)
Personeelslasten via voorziening boventalligen, IJsbaan, en bestuurders Geactiveerde personeelslasten		35	(2)
Totaal		169.486	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

1) Deze kosten zijn afgewikkeld met voorzieningen, hierdoor is er geen resultaat in de exploitatie.

2) Deze kosten zijn geactiveerd (balanspost), daardoor is er geen resultaat in de exploitatie. Bij de investeringen is rekening gehouden met implementatiekosten (waaronder deze personeelskosten).

Financieel is er sprake van een positief resultaat van € 0,6 miljoen

- Doordat de Cao-stijging en de premie stijging in werkelijkheid lager was dan begroot ontstaat een voordeel van € 1,3 miljoen op vast personeel.
Daarnaast zijn er gedurende het jaar inschalingsverschillen en vacatureruimte (voordeel € 2,0 miljoen).
- Minder inhuurkrachten dan begroot (voordeel € 0,8 miljoen).
- Er zijn vaste medewerkers gedetacheerd naar andere organisaties (voordeel € 1,5 miljoen).

- Voor projecten is minder rechtstreeks ingehuurd (€ 1,6 miljoen) waardoor ook de inkomsten vanuit de projecten niet gerealiseerd worden.
 - Daarnaast mag door de aanpassing van de BBV op een groot deel van de projecten geen overhead toegerekend worden waardoor het tarief lager uitvalt dan begroot (€ 2,3 miljoen).
 - Specifieke onderdelen zijn gerealiseerd waardoor de inkomsten uit projecten van vast personeel niet zijn gerealiseerd (nadeel € 0,9 miljoen). Zie hiervoor ook taakveld 8.3.
- Het resterende nadeel van het niet realiseren van de projectopbrengsten wordt veroorzaakt doordat er meer beleidstaken zijn gerealiseerd en omdat er minder personeel is ingezet waardoor voordeel ontstaat bij vast personeel en inhuur personeel (punt één en twee).

De hierboven vermelde cijfers betreffen de volledige analyse op personeelskosten. Hierbij is rekening gehouden met aanvullende personeel gerelateerde kosten en opbrengsten. De vaste personeelslasten in deze integrale analyse bevatten meer dan de personeelslasten gepresenteerd bij 4.1 "Baten en lasten naar categorieën" (alleen vast personeel en inhuur).

Rekenkameronderzoeken

Rekenkameronderzoeken

Luchtkwaliteit (2020)

Aanbieding	Loopt.
Stand van zaken	Rekenkameronderzoek Lucht. De gemeenteraad heeft in november 2020 besloten een rekenkameronderzoek te starten naar Luchtkwaliteit. Daarbij is de vraagstelling: Wat is de doelmatigheid en doeltreffendheid van de maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren? Bij de behandeling van de begroting 2021 is de motie van Groen Links en D'66 "Happen naar lucht" aangenomen. De Rekenkamercommissie heeft besloten het in de motie aanbevolen het onderzoek van CE Delft oktober 2020 (zie Health costs of air pollution in European cities and the linkage with transport - CE Delft) naar de sociale kosten van gezondheidsschade door luchtkwaliteit in Eindhoven niet in het Rekenkameronderzoek te betrekken. In november 2020 is buiten het Rekenkameronderzoek om opdracht verstrekt aan CE Delft voor een nadere toelichting op de rapportage van oktober 2020 voor Eindhoven. De rapportage wordt naar verwachting in februari 2021 opgeleverd.

ODZOB onderzoek (2020)

Aanbieding	Mei 2020.
Stand van zaken	"Draaien aan de knop van de ODZOB (Onderzoek Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant). Er is in het AB Odzob van 24 september 2020 unaniem besloten om uitwerking te geven aan de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek in de vorm van een concreet Plan van aanpak. De uitwerking is erop gericht het Plan van aanpak voor besluitvorming in het AB Odzob van maart 2021 voor te leggen.

Werk aan de winkel (2019)

Aanbieding	19 maart 2019
Stand van zaken	De rapportage 'Werk aan de winkel' alsmede de vervolgrapportage is afgerond.

Voorbereiding Omgevingswet in Eindhoven (2018)

Aanbieding	Met de rekenkamer(commissie)s van Breda, Den Bosch, Oss en Tilburg heeft de Eindhovense rekenkamercommissie in het najaar '17 een rekenkamerscan verricht naar de voorbereiding van deze gemeenteraden op de Omgevingswet, met als doel om inzicht te geven in de stand van zaken en om leerpunten aan te wijzen. De Omgevingswet beoogt ruimtelijke regelgeving integraal aan te pakken en te vereenvoudigen. De materie is complex vanwege de veelheid van beleidsthema's. De impact van de Omgevingswet is verstrekkend en de opgave is groot. De Eindhovense bevindingen zijn in maart 2018 aangeboden aan de Raad.
Stand van zaken	Sturing op de implementatie van de Ow vindt ook in 2021 plaats o.b.v. de minimale eisen van de VNG. De Ow is uitgesteld naar 1-1-2022 met name omdat de landelijke digitale voorzieningen en de wetgeving niet op tijd gereed was. Eind 2020 moeten we constateren dat de tijdige landelijke oplevering nog steeds een groot risico vormt. Eindhoven heeft haar planning aangepast aan de beoogde nieuwe datum. De extra tijd door het uitstel is hard nodig en de gemeentelijke voorbereidingen gaan derhalve onverminderd door. De Omgevingsvisie 1.0 is in juni 2020 door de Raad vastgesteld. Met de Raadswerkgroep wordt toegewerkt naar de benodigde besluiten die de raad in 2021 moet nemen aangaande de onderwerpen leges, participatie, omgevingsplan, adviesrecht, en de commissie ruimtelijke kwaliteit. Verder worden de werkprocessen en gemeentelijke systemen aangepast (met name t.b.v. vergunningverlening en opstellen omgevingsplan).

Evaluatie Rekenkamer Commissie 2015-2018 aan de maat (2018)

Aanbieding	Het rapport 'Evaluatie Rekenkamercommissie 2015-2018 aan de maat' is in november 2018 aangeboden en besproken.
Stand van zaken	De raad heeft besloten de monitoring van de implementatie van raadsbesluiten naar aanleiding van rekenkameronderzoek van de afgelopen 4 jaar te faciliteren door vanaf 2019 hierover halfjaarlijks te rapporteren in de P&C-cyclus. In 2020 is hier invulling aangegeven door de voortgang van rekenkameronderzoeken op te nemen in een tweetal P&C-rapportages. Deze rapportages zijn de 2e tussentijdse rapportage 2020 (turap-2) en de jaarrekening 2020. In deze rapportages is een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen met als onderdeel van deze paragraaf een toelichting op de voortgang van de

Rekenkameronderzoeken

rekenkameronderzoeken. De raadsinformatiebrief inzake de 2e tussentijdse rapportage 2020 is op 20 oktober 2020 aan u als raad aangeboden waarbij de rapportage als bijlage is verstrekt.

Reserves, risico's en ratio's (2018)

Aanbieding	April 2018
Stand van zaken	Dit rekenkamerrapport is vorig jaar afgerond. De aanbevelingen worden nog steeds toegepast in de P&C-cyclus (zijn geïntegreerd in de reguliere werkzaamheden). Verder loopt nog het meerjarige traject tav het omzetten (weer terugzetten) van onderhoudsreserves naar voorzieningen (dit staat echter los van het rekenkamerrapport).

Conditie voor co-creatie (2017)

Aanbieding	Het rapport Conditie voor co-creatie is in maart 2017 aan de raad aangeboden.
Stand van zaken	In 2017 reeds afgerond.

Duurzaamheid, de next step (2017)

Aanbieding	Het rekenkamerrapport is op 20-09-2017 aan de raad aangeboden.
Stand van zaken	Middelen die vanuit het Rijk ('t Ven) of Europa ontvangen zijn, worden al inzet om de ambitie gedeeltelijk waar te maken. Hoewel voor de periode 2021-2023 intensiveringsmiddelen voor Groen en Duurzaamheid beschikbaar zijn gesteld, ontbreekt het aan voldoende structurele middelen om de doelstellingen te realiseren en is er nog steeds sprake van een onbalans tussen de gestelde doelen en beschikbare middelen. Hiervan zijn we ons bewust en zoeken naast het evt. beschikbaar komen van eigen middelen dan ook actief naar aanvullende financiering vanuit Rijk of Europe. Conclusie van het rekenkamerrapport (beschikbare middelen ontoereikend voor de ambitie) geldt dus nog steeds.

3f. Verbonden partijen

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van een faillissement van de verbonden partij.

Rechtspersonen zijn in te delen naar privaatrechtelijke rechtspersonen en de publieksrechtelijke rechtspersonen. Bij de privaatrechtelijke rechtspersonen gaat het primair om een stichting/vereniging, de NV, de BV en de CV. De privaatrechtelijke organisaties vinden hun wettelijke oorsprong in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Bij de publieke rechtspersonen gaat het primair om de Gemeenschappelijke Regeling (in verschillende verschijningsvormen), die hun basis vinden in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Verder bestaat er nog de combinatievorm, zoals de P.P.S.-constructie (publiek-privaatrechtelijke samenwerking). Het deelnemingenbeleid van de gemeente Eindhoven is verankerd in de nota 'Op afstand verbonden'. Deze nota is geactualiseerd in 2018 en geeft een bestuurlijk-juridisch, financieel en organisatorisch kader voor de (privaatrechtelijke) deelnemingen en de (publiekrechtelijke) openbare lichamen, waaraan de gemeente bevoegdheden en taken heeft overgedragen. Het deelnemingenbeleid gaat uit van actief aandeelhouderschap om de publieke belangen binnen de verbonden partijen te borgen.

Als aandeelhouder wil de gemeente op de volgende terreinen actief invloed uitoefenen: strategie (onder andere koersbepalende investeringen), beloningen in de (semi)publieke sector (Wet Normering Topinkomens), maatschappelijk verantwoord ondernemen (waaronder social return), risicobeheersing, eigen vermogen, benoemingen bestuurders en commissarissen (met aandacht voor diversiteit) en duurzaamheid. Tussen een verbonden partij en de gemeente kunnen ook andersoortige relaties bestaan, bijvoorbeeld subsidies, inkoop en ter beschikking stelling van vastgoed.

Op de volgende pagina is uiteengezet:

- In welke verbonden partijen de gemeente Eindhoven participeert (officiële benaming);
- Welke type rechtsvorm de verbonden partij heeft;
- Op welke wijze de gemeente een bestuurlijk belang heeft in de verbonden partij;
- Relevante ontwikkelingen die verwacht worden en eventuele risico's die van invloed zijn op onze financiële positie.
- In de jaarrekening 2019 zijn van een aantal verbonden partijen de concept cijfers over 2019 opgenomen op basis van het concept jaarverslag 2019. In de jaarrekening 2020 zijn deze geactualiseerd naar de definitieve cijfers over 2019 op basis van het definitief jaarverslag 2019. Door deze actualisatie zijn de vergelijkende cijfers over 2019 niet altijd overeenkomstig de cijfers zoals in de gemeentelijke jaarrekening 2019 opgenomen.

Naam verbonden partij	Taak	Resultaat	Vreemd	Eigen	Resultaat	Vreemd	Eigen	Vestigings
	veld	2020	vermogen	vermogen	2019	vermogen	vermogen	plaats
(bedragen x € 1.000)			2020	2020		2019	2019	
Gemeenschappelijke regelingen								
Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE)	6.4	2.625	7.239	11.585	0	8.292	9.780	Eindhoven
GR Centrum Uitvoering reinigingsstaken Eindhoven en omgeving (CURE)	7.3	261	38.119	-524	-785	25.050	-785	Eindhoven
GR GGD Brabant Zuidoost	7.1	940	30.835	4.420	213	14.879	2.864	Eindhoven
GR Metropoolregio Eindhoven	0.1	1.531	26.299	5.967	1.039	18.050	5.821	Eindhoven
GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)	7.4	354	4.523	2.429	915	3.413	2.429	Eindhoven
GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	1.1	265	43.051	2.483	647	39.720	6.887	Eindhoven

Naam verbonden partij	Taak	Resultaat veld	2020	Vreemd vermogen	2020	Eigen vermogen	2020	Resultaat 2019	Vreemd vermogen	2019	Eigen vermogen	2019	Vestigings plaats
(bedragen x € 1.000)													
Vennootschappen en coöperaties													
BNG Bank N.V., gevestigd te Den Haag	0.5	221.000	155.262.000	5.097.000	163.000	144.802.000	4.887.000	Den Haag					
Brainport Development N.V.	3.1	11	2.839	3.277	2	2.317	3.266	Eindhoven					
Breedband Regio Eindhoven B.V.	3.1	306	1.016	3.892	-356	975	3.586	Eindhoven					
Eindhoven Airport N.V.	7.4	-10.545	27.976	103.618	14.330	16.260	113.936	Eindhoven					
Enexis Holding N.V.	0.5	108.000	4.635.000	4.116.000	210.000	4.146.000	4.112.000	Groningen					
Flight Forum Beheer B.V.	3.2	0	14	18	0	19	18	Eindhoven					
Flight Forum C.V.	3.2	-794	4.961	22.071	4.521	6.244	22.865	Eindhoven					
ICT-coöperatie Beware	0.4	-25	19	33	-46	84	-21	Eindhoven					
Muziekgebouw Eindhoven N.V.	5.3				-259	6.455	-2.963	Eindhoven					
Park Strijp Beheer B.V.	8.3	nnb	nnb	nnb	186	429	980	Eindhoven					
Park Strijp C.V.	8.3	nnb	nnb	nnb	215	21.950	2.811	Eindhoven					
Parktheater Eindhoven N.V.	5.3	nnb	nnb	nnb	35	4.345	3.118	Eindhoven					
Twice Eindhoven B.V.	3.1	nnb	nnb	nnb	773	12.784	6.624	Eindhoven					

Bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE)

Doelstelling en openbaar belang	De GRWRE behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), loonkostensubsidie en beschut werken. Daarnaast zijn er gezamenlijk participatietaken afgesproken in de keten van Werk en Inkomen. Ergon en het Participatiebedrijf zijn de uitvoeringsorganisatie van de GRWRE. Ergon is de uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet en de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening voor de gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. Het Participatiebedrijf van de GRWRE brengt de talenten/competenties van bijstandsgerechtigden in beeld en zorgt ervoor dat mensen vaardigheden opdoen zodat ze bemiddeld kunnen worden naar betaald werk.
Inzicht bestuurlijk belang	Aandeel (jaarlijkse bijdrage): - Gemeente Eindhoven ca. 80%; - Overige gemeenten ca. 20 % Het bestuur bestaat uit het Algemeen Bestuur (AB), het Dagelijks Bestuur (DB) en de Voorzitter. Het DB bestaat uit de leden van het AB. Het AB benoemt uit zijn midden een voorzitter van het AB die tevens voorzitter is van het DB. De voorzitter vertegenwoordigt Ergon in- en buiten rechte. Het AB, DB en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen. Voor zowel het algemeen alsook het dagelijks bestuur geldt één stem per lid, de voorzitter inbegrepen. Een besluit komt tot stand wanneer meer dan de helft van het aantal stemmen die meer dan de helft van het totaal aantal inwoners van de gemeenten die deelnemen in deze gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigen, zich voor het voorstel heeft verklaard. Bij staking der stemmen heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Het AB bestaat uit 10 leden, 2 collegeleden uit elke gemeente. Vanuit Eindhoven zijn dit wethouder Torunoglu en wethouder Oosterveer. Het DB kent 3 leden, te weten een van zetel Veldhoven (voorzitter), zetel Valkenswaard en een zetel voor Eindhoven (plv. voorzitter).
Wet Normering Topinkomens	Wordt op getoetst. Uit navraag blijkt dat er geen bestuurders zijn bij Ergon die een salaris ontvangen groter dan de norm.
Maatsch. verantwoord ondernemen	De GRWRE voert de Wsw, LKS (Banenafsprake), beschut werk en re-integratietaken uit. Daarmee voeren zij belangrijke taken in het kader van MVO uit. Ergon heeft als opdracht om loonvormende arbeid tot stand te brengen. Daarnaast dragen ze bij aan de CO2-reductie door inzet van elektrische auto's, met name voor gebruik in de binnenstad (stadsreiniging). Tevens elektrisch gereedschap. De gemeente Eindhoven heeft Ergon ook een bijdrage in de kosten verstrekt voor het inrichten van de benodigde laad-infrastructuur. Verder heeft Ergon voor haar activiteiten in de openbare ruimte van Eindhoven een CO2-emissie-certificaat behaald.

Geleverde prestaties Levering prestaties: de belangrijkste taakstellingen zijn:

1. Het uitvoeren van de WSW-oud voor de 5 deelnemende gemeenten. Met ingang van 2015 is er geen sprake meer van een echte taakstelling, maar van een verwachte realisatie. Er is immers geen instroom meer.
2. Het aanbieden van trajecten aan deelnemende gemeenten i.h.k.v. participatie gericht op betaald werk.
3. Uitvoering geven aan beschut werk nieuw en loonkostensubsidie (Banenafpraak) onder de Participatiewet.
4. Uitvoering geven en doorontwikkelen van re-integratiedienstverlening aan de vijf deelnemende gemeenten.
5. Het aanbieden van (betaalde) werkplekken aan deelnemende gemeenten in het kader van re-integratie of in een andere vorm (met behoud van uitkering).

Realisatie doelstellingen:

Uit de geleverde prestaties blijkt dat de doelstellingen voldoende zijn gerealiseerd.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Er is sprake van een landelijk risico op het gebied van de WSW vanwege een lagere rijkssubsidie per WSW-werkplek (de zogenaamde efficiëncykorting), vergrijzing van de doelgroep en een lager volume Wsw-werknemers. Op termijn zijn er nog andere risico's die verband houden met Rijksmaatregelen als de Wet arbeidsmarkt in Balans, fiscale wetgeving etc.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
2.625	7.239	11.585	0	8.292	9.780

Toelichting financiële informatie Betreft de definitieve jaarcijfers 2020.

GR Centrum Uitvoering reinigingstaken Eindhoven en omgeving (CURE)

Doelstelling en openbaar belang Cure behartigt de belangen van en de samenwerking tussen Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard voor het beheer van huishoudelijke afvalstoffen en daarmee samenhangende taken. Dit, in lijn met de Wet milieubeheer en het door de overheid gevoerde afvalstoffenbeleid. Cure doet dit door de focus te leggen op 4 kernwaarden, zijnde 100% hergebruik van de huishoudelijke afvalstromen, het optimaliseren van het serviceniveau voor de burgers, het beheersen en optimaliseren van de kosten en de inzet van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Hierdoor kan het product afval verder ontwikkeld worden tot nieuwe grondstoffen en kan onder andere de werkgelegenheid en de circulaire regionale economie worden gestimuleerd.

Inzicht bestuurlijk belang Aandeel (jaarlijkse bijdrage):

- Gemeente Eindhoven ca. 75%;
- Overige gemeenten ca. 25 % (Geldrop en Valkenswaard tezamen).

Voor zowel het AB alsook het DB geldt één stem per lid, de voorzitter inbegrepen. Bij staking der stemmen heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.

- Het AB bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente. De voorzitter is voorzitter van het AB en van het DB;
- Het DB wordt gevormd door de voorzitter van het AB alsmede twee overige leden. De twee overige leden worden uit en door het AB aangewezen. De leden van het DB zijn elk afkomstig uit verschillende deelnemende gemeenten.

Wisselingen bestuur /Niet van toepassing.

RvC / RvT

Wet Normering Topinkomens Niet van toepassing: het betreft aangestelde bestuurders van gemeenten (vanuit hun functie als wethouder) en een ambtenaar als directeur, ingepast in de lokaal gemeentelijke CAR structuur.

Maatsch. verantwoord ondernemen Cure staat op de PSO-Prestatieladder op Trede 3. Dat betekent dat ze koploper zijn als het gaat om werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidspositie. Naast het bieden van kansen aan deze mensen om werkzaam te zijn worden ze ook opgeleid door Cure. Hierdoor vergroten zij hun kansen om door te stromen naar een regulier betaalde baan in onze samenleving. In 95% van de

	gevallen stromen de medewerkers uit naar een regulier betaalde baan. De nieuwe milieustraat + kantoor Cure op lokatie GDC Acht zijn duurzaam en toekomstbestendig gebouwd.
Geleverde prestaties	Het afval in Eindhoven is binnen de ruimte van de begroting ingezameld en verwerkt. De begroting is tussentijds aangepast met € 1,4 mln vanwege hogere verwerkingskosten en corona-effecten.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	De belangrijkste ontwikkelingen en financiële risico's bij Cure zijn: • Hogere verwerkingskosten en lagere opbrengsten voor gescheiden afvalstromen als gevolg van (internationale) marktwerking. • Corona: Cure kan haar dienstverlening (nog) volledig voortzetten. Er ligt een draaiboek klaar voor het geval uitval van personeel leidt tot beperking van de dienstverlening. De continuïteit is (nog) geborgd. De financiële gevolgen zijn op dit moment onzeker. Er is sprake van toename van het aanbod van een aantal afvalstromen, m.n. huishoudelijk restafval, t.o.v. vorig jaar, vermoedelijk omdat mensen meer thuis leven, werken en klussen. Dit hogere aanbod is in de begrotingswijziging 2020 meegenomen.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
261	38.119	-524	-785	25.050	-785
Toelichting financiële informatie	Betreft concept Jaarcijfers 2020.				

GR GGD Brabant Zuidoost

Doelstelling en openbaar belang	De GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulance zorg (AZ). De GGD Brabant Zuidoost vervult daartoe de volgende kerntaken: • Infectieziektenbestrijding; • medische milieukunde; • toezichthoudende taken (o.a. kinderopvang, WMO); • jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar; • onderzoek en beleidsadvisering; • gezondheidsbevordering; • ambulancezorg.
Inzicht bestuurlijk belang	Gemeentebestuurders zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de GGD. Het algemeen bestuur (AB) stelt de hoofdlijnen van het GGD beleid vast alsmede de begroting en de jaarrekening. Het dagelijks bestuur (DB) ziet toe op de dagelijkse gang van zaken, bereidt samen met de directeur de AB-vergaderingen voor en draagt zorg voor het uitvoeren van de besluiten van het AB. Het AB en DB vergaderen ca. 5 keer per jaar. Stemverhouding: De stemverhouding van de aangewezen leden bij (financiële) besluitvorming in het Algemeen Bestuur is als volgt: • gemeenten tot 20.000 inwoners heeft één stem; • gemeenten vanaf 20.000 inwoners heeft twee stemmen; • de gemeente Helmond heeft drie stemmen; • de gemeente Eindhoven heeft vijf stemmen. Aandeel jaarlijkse bijdrage: • gemeente Eindhoven ca. 30,0% • overige gemeenten ca. 70,0%
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Namens gemeente Eindhoven maakt wethouder Richters deel uit van het AB en DB van de GGD-BZO. Wethouder Oosterveer is aangewezen als vervanger bij afwezigheid van mevrouw Richters.
Wet Normering Topinkomens	In 2019 werd voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Bij de GGD-BZO ontvangt de directeur de hoogste beloning. Deze beloning valt ruimschoots onder het genoemde bezoldigingsmaximum. De definitieve jaarrekening 2020 is nog niet ontvangen.

Maatsch. verant- woord ondernemen Dit zit opgesloten in het feit dat zij in het leven geroepen zijn voor het uitvoeren van een wettelijke taak (Wet Publieke Gezondheid).

- Geleverde prestaties**
- In 2019 is een plan opgeleverd vanuit de GGD-BZO om voor 8 gemeenten in de regio de uitvoering te verzorgen rondom de Wet Verplichte GGZ. Zij hebben daarvoor per 1 januari 2020 een meldpunt ingericht voor meldingen, een team dat de triage verzorgt en het verkennend onderzoek om zo tot een aanvraag te komen voor een eventuele zorgmachtiging en hebben ze op die wijze de WVGGZ uitgevoerd. Eind 2020 heeft een positieve evaluatie plaatsgevonden, dat heeft geleid tot het meerjarig beleggen van deze taken bij de GGD BZO. In 2023 volgt een volgende evaluatie.
 - Per 1 januari is de integrale jeugdgezondheidszorg - als onderdeel van de businesscase- als publieke/wettelijke taak bij de GR GGD BZO belegd. Hiertoe heeft ook een GR-wijziging plaatsgevonden. Ook zijn alle JGZ-medewerkers van Zuidzorg en Zorgboog over gegaan naar de GGD om de continuïteit en kwaliteit van de JGZ-taken te waarborgen.
 - In 2020 heeft de GGD BZO opgeschaald in het kader van Corona. Daartoe zijn alle taken uitgevoerd die benoemd zijn in de Wet Publieke gezondheid als het gaat om rampenbestrijding en infectiebestrijding.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's

De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD Brabant Zuidoost in 2020 te maken heeft gekregen zijn:

- coronabestrijding (testen, broncontactonderzoek, vaccineren, informeren publiek en professionals);
- implementatie van het paraatheid- en spreidingsplan ambulancezorg;
- het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisies en omgevingsplannen van gemeenten;
- programmatische aanpak voor preventie van suicide- en depressie;
- optimaal inzetten van jeugdgezondheidszorg (JGZ) als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociaal domein;
- integratie JGZ 0-4 binnen de GGD (per 1-1-2021 gerealiseerd);
- tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen (extra inzet op werving en aantrekkelijk werkgeverschap);
- implementatie van het Lean gedachtengoed (continue verbeteren) binnen de GGD;
- implementatie van zelforganisatie en tweelagenstructuur.

Financieel:

In 2020 bedroeg de algemene reserve publieke gezondheid, inclusief voorgestelde resultaatbestemming 2020, ca. € 550.000 en was daarmee lager dan de ondergrens van de, op basis van de omzet PG, kaderstellende bandbreedte van minimaal € 600.000 en maximaal € 1.200.000. Dit was mede door een onttrekking uit de algemene reserve t.b.v. de eenmalige kosten van de bestuursopdracht/integratie JGZ 0-4. De algemene reserve ambulancezorg bedroeg in 2020, inclusief voorgestelde resultaatbestemming 2020, ca. € 1.400.000 bij een vigerende bandbreedte van minimaal € 1.200.000 en maximaal € 1.500.000. De verwachting is dat het weerstandsvermogen (algemene reserve) van de GGD Babant Zuidoost door de Bestuursopdracht de komende jaren verder zal verbeteren.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
940	30.835	4.420	213	14.879	2.864

Toelichting financiële informatie Betreft voorlopige jaarcijfers 2020. Het positieve resultaat 2020 van € 940.000 heeft voor € 510.000 betrekking op het programma publieke gezondheid en voor € 430.000 op het programma Ambulancezorg.

GR Metropoolregio Eindhoven

Doelstelling en openbaar belang	Bestuurlijk samenwerkingsverband tussen Eindhoven en de twintig andere Zuidoost Brabantse gemeenten dat bijdraagt aan een excellent vestigingsklimaat voor bedrijven en inwoners in de Brainportregio. De focus van het vigerende samenwerkingsakkoord 2019-2022 ligt op het terrein van Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Binnen deze focus zijn o.a. de uitvoering van het Stimuleringsfonds en de functie van betaalautoriteit en aandeelhouder Brainport Development NV door de 21 samenwerkende gemeenten belegd. Tot slot maakt ook het Regionaal Historisch Centrum (RHCE) onderdeel uit van de GR-MRE.
Inzicht bestuurlijk belang	Financiële jaarlijkse bijdrage geschiedt op basis van (relatief) inwoneraantal. · Gemeente Eindhoven ca. 30% · Overige gemeenten ca. 70% Specifiek voor het onderdeel RHCE geldt dat ook het voor een gemeente in gebruik zijnde aantal strekkende meters archief onderdeel uitmaakt van de verdeling van de bijdrage over de deelnemende gemeenten. In het Algemeen Bestuur heeft iedere gemeente een gelijk stemgewicht. Bij besluiten moet meer dan de helft van het totale aantal stemgerechtigde leden van het algemeen bestuur aanwezig zijn, besluitvorming geschiedt bij meerderheid van stemmen. Voor het tot stand komen van een beslissing over vaststelling van de begroting, begrotingswijzigingen, jaarrekening en regionale agenda is een gekwalificeerde meerderheid vereist van drie/vierde van hen die een stem uitbrengen.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Burgemeester Jorritsma van Eindhoven heeft medio oktober 2020 in verband met de bestrijding van de coronacrisis tijdelijk het voorzitterschap van de Metropoolregio Eindhoven overdragen aan vice-voorzitter Blanksma, burgemeester van Helmond. Formeel blijft Jorritsma voorzitter van het MRE, maar hij heeft gedurende de laatste maanden van 2020 geen vergaderingen bijgewoond. Voor deze stap is gekozen om zowel de bestrijding van de pandemie, als de zorg voor de Metropoolregio recht te doen. Vooralsnog is deze tijdelijke taakverdeling verlengd tot en met Q1-2021.
Wet Normering Topinkomens	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Mocht het onderwerp bezoldiging op de agenda staan, dan neemt de gemeente Eindhoven dit mee in haar advies richting het lid algemeen bestuur.
Maatsch. verantwoord ondernemen	De organisaties van de Metropool Regio Eindhoven (MRE) en RHCE kennen een beperkte omvang, waarbij het merendeel van de begroting bestaat uit de kosten van personeel, bedrijfsvoering en gebouwen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt hierbij continue nagestreefd.
Geleverde prestaties	Metropoolregio Eindhoven (MRE): specifiek vermeldenswaard resultaten binnen het thema economie zijn het op 1 juli instemmen met de regionale inwonerbijdrage aan Brainport Development als onderdeel van de meerjarenfinanciering 2021-2024 van Brainport Development en het op 30 september instellen van een regionaal herstellfonds Breed Economisch Vestigingsklimaat a.g.v. de coronacrisis. Op 16 december is een besluit genomen over de 1e tranche. Tijdens de Ontwikkeldag op 17 december is ingestemd met de interim Regionale Mobiliteitsagenda 2021 en het daaruit voortvloeiende regionale Mobiliteitsprogramma 2021. Na vaststelling door alle 21 gemeenteraden, het college van GS en de DB's van beide waterschappen is de concept RES op 30 september ingediend bij het rijk. Alle partijen werken nu samen aan de doorontwikkeling tot de RES 1.0. In de zomerperiode is door alle 21 gemeenteraden het Streefbeeld voor het Landelijk Gebied vastgesteld. Medio december is de erfpachtconstructie met Attero / Landgoed Gulbergen afgekocht. Hierdoor heeft de Metropoolregio Eindhoven weer volledig eigendom verkregen, waardoor een betere uitgangspositie is ontstaan om te komen tot een ontwikkeling van het gebied en een overdracht van eigendom, exploitatie en beheer aan een marktpartij. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE): RHCE: Uitvoering gegeven aan het programma "Werk en Uitvoering 2019-2020". Op 16 december is als toekomstscenario gekozen om binnen de vastgestelde MRE-begroting en meerjarencijfers:

**Belangrijkste ontw.
en wijz. risico's**

- De taken van het RHCE zoals die uit wet- en regelgeving en uit de tekst van de gemeenschappelijke regeling voortvloeien onverkort voort te zetten;
- De huidige uitvoeringsactiviteiten, dienstverlening en werkwijzen van het RHCE te continueren;
- De advisering aan gemeenten te intensiveren (met name informatica en archivistiek).

Gulbergen: de voormalige stortplaats is officieel nog niet gesloten en de nazorg niet overgedragen aan de Provincie Noord Brabant. De voornaamste reden hiervoor is dat er tussen de stortplaatsen en de provincie Noord Brabant nog geen overeenstemming is over de voorwaarden van sluiting en overdracht.. Onlangs is besloten om de erfpacht overeenkomst aangaande de gronden en opstallen Landgoed Gulbergen tussen MRE en Attero te beëindigen. MRE kan daardoor zelfstandig beschikken over de toekomstige bestemming (in goed overleg met de beide grondgebied gemeenten), met ongedeelde aandacht voor het maatschappelijk belang van Gulbergen voor de regio. Het MRE verwacht een sterke reductie op de jaarlijkse ontwikkelkosten die betaald werden aan Attero: ca € 350.000. Daarnaast een te verwachten feitelijke bezuiniging op het jaarlijks onderhoud. Ook de inkomsten van het gebruik van het gebied (bv. de golf: ca. € 400.000; pacht en huurovereenkomsten ca. €40.000) vallen nu rechtstreeks toe aan MRE . Verwachting is dat de exploitatiekosten van ca € 700.000 kunnen worden gehalveerd. Het belangrijkste risico is of er voldoende belangstelling uit de markt om het landgoed aan te kopen met een ontwikkel- en exploitatieafpraak die voldoet aan de planologische verwachtingen van MRE (in casu de 21 MRE-gemeenten), met daarbij in het bijzonder de beide grondgebiedgemeenten. Hierbij is het risico aanwezig dat een te hoge ambitie voor toekomstig gebruik en beheer, en te veel (planologische) beperkingen in de mogelijkheden voor een marktpartij (of consortium) er toe kunnen leiden dat landgoed Gulbergen niet tot ontwikkeling komt resp. verkocht wordt.

Naheffingen afval: Het geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over het jaar 2015 tot en met januari 2017 is tot een eindvonnis gekomen. Het eindvonnis geeft aan dat de Brabantse gewesten zijn verplicht tot het betalen van een naheffing van € 15 miljoen voor minder levering, waarvan € 5,1 miljoen voor de 21 gemeenten in MRE-verband. Er is door de Brabantse gewesten een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. De uitspraak van deze procedure wordt 29 juni 2021 verwacht. De Gemeente Eindhoven heeft binnen het aandeel restafval van de 21 MRE-gemeenten nagenoeg ongewijzigde hoeveelheden afval aangeleverd aan Attero. Daarom stelt Eindhoven zich op het standpunt dat bij een succesvolle claim van Attero aan het MRE de bijdrage van de gemeente Eindhoven nihil is. Dat is tot nu toe ook steeds zo uitgedragen. Het gecalculeerde risico is gezien het voorgaande 0. De mogelijke claim zal volgens de gemeente Eindhoven dan ook betaald moeten worden door de overige regiogemeenten die in betreffende jaren minder afval zijn gaan aanleveren. Indien Eindhoven toch zou moeten meedoen in een regionale verdeling van de claim is het risico maximaal € 1,5 miljoen. Binnen Eindhoven wordt voor deze regionale vordering geen claim op de voorziening afvalstoffen gelegd.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
1.531	26.299	5.967	1.039	18.050	5.821
Toelichting financiële informatie		Betreft concept cijfers 2020 en ligt te beoordeling bij de accountant. Tevens dienen de conceptcijfers nog te worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur.			

GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Doelstelling en openbaar belang	De ODZOB voert ten behoeve van de deelnemers taken uit op het gebied van het omgevingsrecht. Als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur levert de Odzob een bijdrage aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De opdrachtportefeuille van de ODZOB is voor circa 30% landelijk opgelegd als verplichte basistaak, de rest van de taken zijn verzoektaken. En door de deelnemers ingebrachte budgetten voor collectieve taken en intensivering van taken.
Inzicht bestuurlijk belang	Aandeel (financiële bijdrage, op basis van omzet, bepaald in 2016 (jaarrekening, afgerond)): • Gemeente Eindhoven: 9% • Andere gemeenten: 47%

- Provincie: 35%
- Derden: 9% (Dit percentage is juridisch begrensd tot 17% als richtwaarde, in verband met de Europese richtlijn aanbestedingen (bron: Adviesbureau AKD, 2013)).

Het openbaar lichaam heeft een algemeen bestuur (AB). Gedeputeerde Staten en de colleges wijzen uit hun midden ieder één lid van het AB aan. De ODZOB kent 22 deelnemers. De voorzitter wordt door en uit het AB aangewezen. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit minimaal 3 leden en maximaal 6 leden waaronder de voorzitter. De leden worden uit en door het AB gekozen.

Wisselingen bestuur /Niet van toepassing.

RvC / RvT

Wet Normering	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens.
Topinkomens	De rollen worden ingevuld vanuit de aanstelling bij de deelnemende partijen. Er worden geen salarissen of vergoedingen uitgekeerd.
Maatsch. verantwoord ondernemen	Bij de verbouwing van kantoorruimte als gevolg van de groei van de organisatie is LED-verlichting toegepast. Er zijn ook elektrische bedrijfsauto's geleased. Het facilitaire team is uitgebreid met een gastvrouw via de Ergon (SW bedrijf). Voor wat betreft inkoop is ingezet op verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.
Geleverde prestaties	De opgedragen taken (basis, verzoek, collectief, intensivering) zijn volgens planning gerealiseerd binnen de ruimte van de begroting 2020.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	De belangrijkste ontwikkelingen en financiële risico's bij ODZOB zijn: • Plan van aanpak Rekenkameronderzoek: Het AB Odzob heeft in september 2020 unaniem besloten de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek (maart 2020) uit te werken tot een concreet Plan van aanpak • Omgevingswet: Invoering van de Omgevingswet staat gepland op 1 januari 2022. Voor de jaren 2020 en 2021 is twee maal € 400.000 beschikbaar gesteld voor te treffen voorbereidingen. De besteding daarvan loopt in 2020 achter ten opzichte van de planning. Niet uitgesloten is dat er eind van 2021 budget resteert. Er zijn extra kosten te verwachten in het eerste jaar van uitvoering (2022). Of en in welke mate daartoe extra middelen nodig zijn tekent zich later in het jaar af. Overigens is niet uitgesloten dat de invoeringsdatum van de Omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld. • Corona heeft beperkt impact op de uitvoering van de taken van Odzob (VTH-taken bedrijven en bodemsanering). Het gaat hier met name over toezicht en handhaving, dat gebeurt meer op afstand en administratief in plaats van fysiek binnen het bedrijf.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
354	4.523	2.429	915	3.413	2.429
Toelichting financiële informatie	Betreft concept Jaarcijfers 2020.				

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Doelstelling en openbaar belang	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de regionale ambulancevoorziening (RAV) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.
Inzicht bestuurlijk belang	Aandeel (financiële bijdrage) 2020: • Gemeente Eindhoven: 34,3% • Overige gemeenten: 65,7% Het bestuur van VRBZO bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten en kent een Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en de voorzitter. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening adviseren door de Adviescommissie Financiën & Bedrijfsvoering waarin vertegenwoordigers van het bestuur, gemeentesecretarissen(2) en controllers van gemeenten (2) zitting hebben. Daarnaast zijn er drie bestuurlijke vooroverleggen waarin onderwerpen met

betrekking tot crisisbeheersing, incidentbestrijding en risicobeheersing met enkele burgemeesters inhoudelijk worden voorgesproken.

Het AB bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Bij het nemen van besluiten door het AB tot vaststelling van de jaarrekening en tot vaststelling van de begroting en begrotingswijzigingen brengen de leden die een gemeente vertegenwoordigen tot 20.000 inwoners 1 stem uit. De leden die een gemeente vertegenwoordigen met 20.000 of meer inwoners brengen 2 stemmen uit vermeerderd met een stem per volledig veelvoud van 15.000 inwoners, waarmee het aantal van 20.000 inwoners door die gemeente wordt overschreden.

Het dagelijks bestuur (DB) bestaat naast de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter uit maximaal 5 leden, aan te wijzen door en uit de leden van het AB. Bij de samenstelling van het DB geldt als uitgangspunt dat een evenredige geografische verdeling over de regio wordt aangehouden. Eindhoven vult 1 zetel in.

Het AB kan, conform artikel 25 van de Wet gemeenschappelijke regelingen commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.

Wisselingen bestuur / Met betrekking tot de gemeente Eindhoven hebben zich geen wisselingen voorgedaan.

RvC / RvT

Wet Normering Topinkomens Binnen VRBZO valt, gezien het criteria van de dagelijkse leiding over de gehele veiligheidsregio, alleen de directeur onder de meldingsplicht WNT. Op basis van de concept jaarrekening 2020 voldeed de VRBZO aan de Wet Normering Topinkomens.

Maatsch. verantwoord ondernemen Hier is in het concept jaarverslag VRBZO 2020 niet specifiek iets over opgenomen.

Geleverde prestaties Voor de in 2020 geleverde prestaties verwijzen we naar het concept jaarverslag VRBZO 2020, wat onderdeel is van de jaarrekening VRBZO 2020.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Zie hiervoor paragraaf 4.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen van het concept jaarverslag VRBZO 2020. Hierin is o.a. het volgende opgenomen:

VRBZO heeft in 2019 de beleidsnota Risicomanagement & Weerstandsvermogen geëvalueerd en herijkt. De beleidsnota is door het Algemeen Bestuur vastgesteld voor de periode 2020 - 2023. De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor VRBZO op gebied van risicomanagement zijn:

- Risico's in een cyclisch proces inventariseren, beoordelen en monitoren via een continuïteitsplan;
- De instelling van een weerstandsvermogen heeft als doel om een stabiele (trendmatige) ontwikkeling van de gemeenschappelijke bijdrage te waarborgen.
- Streven naar een ratio weerstandsvermogen van 1 of hoger. De hoogte van de algemene reserve is vastgesteld op € 2,0 miljoen.

In hoofdstuk 1 van het concept Jaarverslag VRBZO 2020 zijn de Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2020 aangegeven. Dit betreft:

Coronacrisis (Covid-19)

Begin 2020 werd Nederland en de rest van de wereld getroffen door de uitbraak van een nieuw coronavirus dat zich ontwikkelde tot een pandemie van ongekende omvang. Naast de medische gevolgen had (en heeft) het virus een enorme impact op de economie en het sociaal-maatschappelijke leven. Samen met de GGD had de veiligheidsregio een belangrijke rol in de bestrijding van (de effecten van) Covid-19. Zeker in de eerste acute fase van de crisis was de druk op de veiligheidsregio groot. Diverse vraagstukken en belangen van burgers, bedrijven, bestuurders en brancheorganisaties passeerden de revue. De dilemma's spitsen zich toe op wat medisch, maatschappelijk en economisch toelaatbaar is. VRBZO had een coördinerende en uitvoerende rol in de behandeling van de vraagstukken. Kort voor het begin zomer leek de coronacrisis zich te stabiliseren. Helaas stegen de besmettingen en werden de maatregelen stapsgewijs verder aangescherpt. Initieel werd hiervoor het instrument van noodverordeningen via de bevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio voor ingezet. Vanaf december is de tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) van kracht waarmee het kabinet de maatregelen borgt in een democratisch proces via de Tweede Kamer.

De crisisorganisatie Covid-19 van VRBZO heeft de zomermaanden tevens gebruikt om een tussentijds verslag voor te bereiden namens de voorzitter voor de gemeenteraden. Het verslag had betrekking op de regionale aanpak van de bestrijding van de coronacrisis in de periode januari tot begin augustus 2020. Het tussentijds verslag Covid-19 is eind september aangeboden aan de raden. In december is namens de voorzitter VRBZO het eindverslag opgesteld, dit is begin 2021 aangeboden aan de gemeenteraden.

Ook voor de rest van de organisatie is de impact groot; er zijn speciale coronaprotocolen voor een veilige uitruk, trainingen en oefeningen worden in aangepaste vorm gegeven of zijn digitaal, kantoorpersoneel werkt zo veel mogelijk thuis en de meeste bijeenkomsten zijn digitaal. Om deze zaken te faciliteren zijn een aantal ontwikkelingen in 2020 versneld uitgevoerd.

Grootste natuurbrand van Nederland ooit in de Deurnese Peel

In april 2020 woedde in het natuurgebied de Deurnese Peel een enorme brand. De brand kon zich door de lastige omstandigheden (moeilijk begaanbaar gebied, droogte en veel wind) ontwikkelen tot de grootste natuurbrand ooit in Nederland.

Het incident is door de hulpdiensten en de gemeente Deurne gezamenlijk bestreden, onder leiding en coördinatie van VRBZO. De grootschalige inzet werd vanuit een multidisciplinaire GRIP-3 crisisstructuur geleid. Na ruim 5 dagen en de inzet van in totaal ruim 400 brandweerlieden was de brand op dat moment onder controle.

VRBZO en de gemeente Deurne startten ondertussen met de voorbereidingen van een brede evaluatie van het incident. Na de brand is in overleg tussen Provincie Noord-Brabant, gemeente Deurne en VRBZO besloten om 3 onderzoeken uit te laten voeren:

- Team brandonderzoek VRBZO, Brandweer Nederland en het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) deden onderzoek naar het ontstaan en verloop van de brand.
- Een onafhankelijke onderzoekscommissie onderzocht de (bestuurlijke) samenwerking om een onbeheersbare natuurbrand te voorkomen.
- Wageningen University & Research werd ingeschakeld voor een onderzoek naar de relatie tussen brandveiligheid en natuurbeheer.

De rapportages van de onderzoeken zijn op 19 november aan de opdrachtgevers gepresenteerd en aangeboden.

Visie 2025

Na de regionalisering in 2014 en het vormingsproces van de organisatie breekt nu een nieuwe fase aan voor veiligheidsregio's. Ook de VRBZO is toe aan een nieuwe ontwikkelfase om een hoogwaardige advies- en dienstverleningsorganisatie op het gebied van fysieke veiligheid en crisisbeheersing te worden. Risicogericht, flexibel, professioneel en verbindend zijn daarin belangrijke begrippen. VRBZO wil investeren in netwerkmanagement, business intelligence en de professionaliteit van onze medewerkers om toegevoegde waarde te blijven leveren in een veeleisende maatschappij. De nieuwe visie laat de thema's en het pad zien aan de hand waarvan de VRBZO deze volgende fase inzet.

Het proces rondom de Visie 2025 werd door de focus op de coronacrisis vertraagd. In het eerste kwartaal van 2021 worden de burgemeesters in de gelegenheid gesteld om de visie met hun gemeenteraden te bespreken. De definitieve Visie 2025 staat in april op de agenda voor bestuurlijke vaststelling.

Vervoltraject denktank rechtspositie brandweervrijwilligers

Het huidige brandweerstelsel is gebaseerd op een mix van vrijwilligheid en beroepsbrandweer. Hierin hebben alle brandweermensen in principe dezelfde taken en opleidingsvereisten. Door Europese en internationale regelgeving blijkt dat we deze manier van werken moeten aanpassen. Een landelijke bestuurlijke denktank heeft een denkrichting uitgewerkt, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden

blijft. De denkrichting gaat uit van een onderscheid tussen beroeps en vrijwilligers, die geen afbreuk doet aan het niveau en de kwaliteit van de brandweezorg.

Het Veiligheidsberaad heeft alle veiligheidsregio's verzocht om de consequenties van de bestuurlijke koers inzichtelijk te maken en in gesprek te gaan met betrokken partners. Onder andere op basis van het landelijke beeld en de resultaten van de (landelijke) digitale opiniepeiling heeft de denktank de denkrichting op bepaalde punten nog wat aangescherpt.

Het Veiligheidsraad heeft de denktank opdracht gegeven om de implementatie van de denkrichting verder vorm te geven in een uitwerkingsplan, zodat op basis daarvan naar een definitief besluit kan worden genomen. Naar verwachting gebeurt dit na de kabinetsformatie.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

In de zomer van 2019 heeft de ministerraad ingestemd met de instelling van de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr). De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. In december heeft de commissie haar eindrapport opgeleverd.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
265	43.051	2.483	647	39.720	6.887
Toelichting financiële informatie	Het betreft hier de concept jaarcijfers 2020. Voor een toelichting verwijzen we naar de concept jaarrekening VRBZO 2020, waarbij het positieve resultaat 2020 m.n. wordt veroorzaakt door een positief resultaat op de volgende onderdelen 'Loonkosten' en 'Kapitaallasten'.				

Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank N.V., gevestigd te Den Haag

Doelstelling en openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inzicht bestuurlijk belang	0,3% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA; geen actieve vertegenwoordiging vanwege beperkt aandeelbelang). Er heeft geen wijziging in aandeelverhouding plaatsgevonden in 2020.
Wisselingen bestuur	AvA 16 april 2020:
RvC / RvT	Wisseling Raad van Commissarissen: herbenoeming van de heer J. Conijn en de heer J. van Rutte voor de periode tot einde AVA 2024. Aankondiging van aftreden van mevrouw J. Kriens per 31 december 2020.
Wet Normering Topinkomens	Voor de BNG bank NV is de wet Normering Topinkomens niet van toepassing. In dossiers ter voorbereiding van de AvA's wordt aandacht geschonken aan het beloningsbeleid. De BNG bank NV behandelt het onderwerp van beloning tijdens de AvA's of tijdens een bijzondere AvA in geval er een besluit wordt gevraagd.
Maatsch. verantwoord ondernemen	In 2020 heeft BNG Bank haar strategie aangescherpt en kiest ervoor om zich exclusief te richten op de publieke sector, gedreven door maatschappelijke impact. De focus ligt op 4 sustainable goals, waarmee de bank, samen met publieke klanten het verschil wil maken: Goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, betaalbare duurzame energie en duurzame steden en gemeenschappen.
Geleverde prestaties	De bank ondersteunt overheidsbeleid door op basis van haar kredietwaardigheid financiering tegen gunstige voorwaarden te verstrekken ten behoeve van gemeenten, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen, projectfinanciering en andere instellingen met een maatschappelijk belang.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	De naar risico's afgewogen solvabiliteitsratio's van de BNG bank blijven op een hoog niveau. Het leverage ratio van de bank is ten opzichte van ultimo 2019 afgenomen met 0,1% tot 3,5%. De BNG bank stelt voor 2020 hetzelfde dividendpercentage aan als 2019, zijnde 50% van de beschikbare winst na belasting. Voor de gemeente Eindhoven betekent dit een dividend van € 310.596, gebaseerd op de

conceptcijfers. Uitkering van het dividend vindt niet eerder plaats dan 30 september 2021 en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Kredietbeoordelaar Fitch Ratings geeft de BNG bank AAA rating. De ratings van Moody's, Standard & Poor's en Fitch Ratings zijn nu allemaal triple A. Hiermee behoort BNG bank tot de veiligste banken ter wereld.

Op basis van een uitdrukkelijke aanbeveling van de Economic Systemic Risk Board (ESRB), heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken laten weten haar aanbeveling omtrent het uitstellen of schrappen van dividenduitkeringen over 2019 te verlengen tot eind 2020. De Raad van Commissarissen (RvC) en de Raad van Bestuur (RvB) hebben daarop besloten de uitbetaling van het dividend van BNG Bank over 2019 opnieuw uit te stellen, tot in elk geval na 31 december 2020. De BNG Bank en NWB Bank, gesteund door een meerderheid van de aandeelhouders, hebben in een gezamenlijke brief aan de ECB, als reactie op de hernieuwde aanbeveling van de ESRB, gepleit voor ruimte om als sectorbanken toch dividend te mogen uitkeren. De ECB heeft aangegeven de situatie te begrijpen, maar toch vast te houden aan de aanbeveling tot uitstel, danwel schrappen van dividenduitkeringen over 2019. Het dividend is in 2020 niet uitgekeerd. Een gedeelte van het dividend over 2019 wordt in maart 2021 uitgekeerd.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
221.000	155.262.000	5.097.000	163.000	144.802.000	4.887.000
Toelichting financiële informatie					
De nettowinst over 2020 bedraagt € 221 miljoen, een stijging van € 58 miljoen ten opzichte van 2019. De winststijging is vooral veroorzaakt door de hoge incidentele debiteurenvoorziening in 2019. In 2020 is de toevoeging aan de debiteurenvoorziening € 15 miljoen. Het renteresultaat van BNG bank bedraagt € 477 miljoen (2019 435 miljoen). Het resultaat financiële transacties komt per saldo op € 17 miljoen negatief. De daling van € 53 miljoen ten opzichte van 2019 is vooral veroorzaakt door de COVID-19 pandemie.					

Brainport Development N.V.

Doelstelling en openbaar belang	Brainport Development draagt bij aan de economische structuurversterking van Brainport Eindhoven, versterking van het vestigingsklimaat en een toename van werkgelegenheid. Dat doet de onderneming door het stimuleren en realiseren van projecten en programma's, het promoten van Brainport Eindhoven in binnen- en buitenland, en het ontwikkelen en monitoren van de regionaal-economische strategie van de triple helix (Stichting Brainport).
Inzicht bestuurlijk belang	14,52% aandelenbelang (aandelen A) en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA. De andere publieke aandeelhouders ('A'-aandeelhouders) zijn: de Metropoolregio Eindhoven (24,73%), de gemeente Helmond (5,27%), de gemeente Veldhoven (3,25%) en de gemeente Best (2,23%). De houder van de B-aandelen (de Stichting Brainport (50%)) bepaalt de strategie van de vennootschap. De publieke aandeelhouders (A-aandelen) hebben de zeggenschap over de financiën/bedrijfsvoering.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Algemeen directeur van Brainport Development is de heer Van Nunen. Hij is (enig) statutair bestuurder van de vennootschap. De leden van de raad van commissarissen zijn: de heer Van Ham, de heer. Nelissen en de heer Van der Beek.
Wet Normering Topinkomens	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Hoewel Brainport Development formeel niet onder de werkingssfeer van de WNT valt, wil de vennootschap vanwege zijn (deels) publieke aandeelhouders en financiering buiten twijfel hebben dat ten allen tijde wordt voldaan aan deze wettelijke norm, ook bij een eventuele toekomstige 2-hoofdige directie (waarin de statuten voorzien). In het bezoldigingsbeleid is expliciet opgenomen dat de beloningscomponenten in het bezoldigingsbeleid tezamen de bezoldigingsnorm, die voortkomt uit de WNT, niet mag overschrijden. Dit is door de AvA van 18 mei 2017 bekrachtigd.
Maatsch. verantwoord ondernemen	De vennootschap heeft ten doel het creëren van een duurzaam en innovatief ecosysteem dat internationaal kan concurreren en zo de basis vormt voor welvaart en welzijn in de regio en daarbuiten.
Geleverde prestaties	De strategische koers van de Stichting Brainport (vastgelegd in het plan Brainport Next Generation) is vertaald in een door de AvA vastgesteld meerjarenplan voor de periode 2017-2020. Dit meerjarenplan draagt bij aan de economische structuurversterking van Brainport Eindhoven, waaronder diversificatie van de regionale economie, minder conjunctuurgevoelige economische groei, versterking van het

vestigingsklimaat en een toename van werkgelegenheid. Focus in het meerjarenplan ligt op de versterking van de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt, meer startende en groeiende bedrijven en verdere internationalisering van de regio. Op het meerjarenplan zijn de Jaarplannen 2017, 2018, 2019 en 2020 gebaseerd. In 2019 is gestart met het opstellen van een nieuw meerjarenplan voor de periode 2021-2024. Onder Brainport Development NV (100% aandeelhouder) hangt ook het Regiofonds Brainport BV. Via de regiodeal wordt door rijk en regio gezamenlijk voor €370 miljoen geïnvesteerd in de regio. Hiervan is €130 miljoen afkomstig van het rijk. Een eenmalige extra impuls voor een aantal concrete en aanvullende investeringen op het gebied van het voorzieningenniveau, aantrekken en behouden van talent (op alle onderwijsniveaus) en innovaties met een maatschappelijke impact. De Rijksmiddelen uit de Regio Deal Brainport Eindhoven (€130 miljoen) zullen gedurende vier jaar (2018-2021) naar projecten van de Triple Helixpartners in de regio stromen. Het bestuur van Regiofonds Brainport BV berust bij de stichting Brainport die ook bepalend is bij de toekenning van de Rijksmiddelen aan projecten.

De uitvoering van de Regio Deal Brainport Eindhoven eindigt op 31 december 2025 tenzij door de contractpartners eerder, uiterlijk 1 juli 2025, tot een verlenging wordt besloten. De oplevering van de eindevaluatie gebeurt uiterlijk 1 september 2026. Naar huidige verwachting zullen de middelen van Regiofonds Brainport BV dan ook uitgeput zijn en zal de dochteronderneming enige tijd daarna worden opgeheven.

**Belangrijkste ontw.
en wijz. risico's**

Regio Deal Brainport Eindhoven: De 'Regio Deal' bevat de kaders waarbinnen partijen zich inspannen om de bijdrage van 130 miljoen euro die het rijk vanuit de Regio Envelop heeft gereserveerd voor Brainport Eindhoven in te zetten. De financiële stroom van middelen loopt via de begroting van gemeente Eindhoven, doordat het geld via een decentralisatie uitkering aan gemeente Eindhoven wordt verstrekt, die het vervolgens doorzet via een incidentele subsidie naar een regiofonds onder beheer en aansturing van Stichting Brainport ('Regiofonds Brainport BV', een 100% dochteronderneming van Brainport Development NV).

De risico's voor de financiële positie van de gemeente zijn over het algemeen beperkt. Voor financiële risico's die voort zouden kunnen komen uit de door de vennootschap ontwikkelde en uitgevoerde projecten wordt binnen de onderneming een weerstandvermogen opgebouwd. Op basis van het risicoprofiel heeft de AvA in mei 2016 de hoogte van het weerstandsvermogen bepaald op € 2,8 mln. Ultimo 2017 bedroeg het weerstandsvermogen € 2,4 mln. Positieve resultaten zullen toekomstig dan ook aan het eigen vermogen worden toegevoegd.

De Belastingdienst en Brainport Development NV zijn samen het traject horizontaal toezicht ingegaan. Het strategisch behandelplan betreft een schriftelijke weergave van de onderwerpen die op verschillende momenten met elkaar zijn besproken en afgestemd. Op 27 februari 2019 is de analyse van de door Brainport uitgevoerde monitoring van de fiscale beheersingsmaatregelen besproken. Het behandelplan van de Belastingdienst is hierop afgestemd. Brainport heeft de werking van het Tax Control Framework getoetst. Hieruit is gebleken dat de interne beheersmaatregelen werken en de fiscale risico's beperkt zijn.

De snelle verspreiding van het coronavirus en de daarop volgende maatregelen van het Kabinet vanaf 12 maart 2020 hadden een stevig effect op de geplande activiteiten van de vennootschap. Met name de onderwijsprojecten (Talentenpijler) en geplande grotere evenementen (o.a. DTW2020) vertraagden hierdoor of kwamen in het geheel stil te liggen, medewerkers uit die programma's werden ingezet ten behoeve van coronanoodmaatregelen. De niet-geplande terugloop in projectinkomsten is - in financieel opzicht - in 2020 door de vennootschap opgevangen door besparingen op inhuur van medewerkers en out-of-pocket (project)kosten. Hoewel inhoudelijke resultaten uit projecten door het effect van corona vertragen, wordt er in financieel opzicht geen risico voorzien.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
11	2.839	3.277	2	2.317	3.266

Toelichting financiële informatie Financiële informatie op basis van de definitieve jaarrekening Brainport Development 2020.

Breedband Regio Eindhoven B.V.

Doelstelling en openbaar belang	Breedband draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven door het in eigendom verwerven, exploiteren en beheren, dan wel het op andere wijze realiseren van glasvezelinfrastructuur in de regio Eindhoven ten behoeve van bedrijven en instellingen. Vanuit maatschappelijk perspectief is BRE is een deelneming met een strategisch karakter voor het realiseren van de ambities van de gemeente Eindhoven op het gebied van digitalisering. De coronacrisis heeft het belang en noodzaak van excellente digitale infrastructuur nog eens extra onderstreept. Meer en meer is digitale connectiviteit een nutsfunctie geworden waarvan goede borging van het publiek belang aan de orde is.
Inzicht bestuurlijk belang	Gemeente Eindhoven 30,7% van de aandelen. Andere belangrijke aandeelhouders zijn Stichting Woonbedrijf SWS HhVL (12,3 %), Stichting De Vitalis Zorg Groep (6,8 %), Stichting beheer Activa Summa (6,8 %) en Trudo Lichtrijk B.V. (5,9 %).
Wisselingen bestuur /n.v.t.	
RvC / RvT	
Wet Normering	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens.
Topinkomens	Via de voorbereiding van een AVA wordt dit in het advies meegegeven aan de aandeelhouder
Maatsch. verantwoord ondernemen	Indien van toepassing wordt hiervoor bij de AvA-vergaderingen aandacht gevraagd. Bij het inrichten van het datacentrum (operation room) is nadrukkelijk aandacht besteed aan duurzaamheid. Zo is gekozen voor een systeem van koeling die energiezuinig is en worden waar mogelijk aanvullende activiteiten opgepakt om het energieverbruik te verminderen en/of klanten bewust te maken van hun mogelijkheden. Ook de onderwerpen diversiteit en social return krijgen aandacht. Zo is er eerder contact geweest met WijEindhoven over het invullen van stage-/leerplaatsen.
Geleverde prestaties	BRE is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en eventuele uitbreiding van het BRE netwerk voor haar aandeelhouders en andere klanten. Daarnaast is BRE verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van de EFX (een neutraal en onafhankelijk knooppunt voor communicatienetwerken, met name glasvezelnetwerken). Via BRE/EFX worden honderden bedrijven en instellingen en een groot aantal huishoudens voorzien van een hoogwaardige breedbandverbinding . Met de nieuwe locatie aan de Dorgelolaan en de vervanging van de Switch is ruimte ontstaan ruimte voor verdere groei van hun activiteiten. Er is sprake van een positieve trend in de ontwikkeling van klanten en omzet. Voor een aantal grotere projecten zijn opdrachten ontvangen zoals verkeersregelinstallaties (VRI's) gemeente Eindhoven, Inzicht verlicht van Gemeente Eindhoven, Consultatiezorg GGD Brabant-Zuidoost. BRE is daarnaast partner in het BrabantStad-project BrabantRing en trekt samen op met de B5-steden en de provincie om een open en laagdrempelig toegankelijke digitale hoofdsnelweg naar alle Brabantse gemeenten te realiseren, te beginnen tussen de B5-steden.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	De nieuwe locatie aan de Dorgelolaan en de vervanging van de Switch hebben om stevige investeringen gevraagd. Het jaar 2020 laat in tegenstelling tot de begroting 2020 een voordelig resultaat van € 306.000 zien. De begroting 2020 ging nog uit van een verlies van € 88.500. De meerjarige planning geeft aan dat het herstel zich verder voortzet. De begroting 2021 laat voor het eerst sinds jaren een voordelig resultaat zien. De meerjarenprognose geeft aan dat de stand van de algemene reserve in de jaren 2020 tot en met 2023 negatief zal zijn. Echter het totaal eigen vermogen inclusief aandelenkapitaal blijft ook in deze jaren positief. Gemeente Eindhoven beschouwt deze ontwikkeling daarom als een tijdelijke en niet als een duurzame waardevermindering. Op basis van de te verwachten positieve ontwikkelingen van het exploitatieresultaat vanaf het boekjaar 2021 zien wij geen aanleiding om onze deelname af te waarderen. Doordat BRE ook diensten op het gebied van zogenaamde 'laag 2'-verbindingen kan aanbieden, gaat BRE actiever de markt benaderen met het bieden van hoogwaardige breedbandverbindingen voor maatschappelijke toepassingen als zwaartepunt en zich ontwikkelen tot een maatschappelijke netwerkoperator. Dit heeft naar verwachting zowel een positief effect op het verdienvermogen, als op de

maatschappelijke impact van BRE. Onder andere is BRE partner in het RegioDeal-project voor de ontwikkeling van een Regionale Zorginfrastructuur.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
306	1.016	3.892	-356	975	3.586
Toelichting financiële informatie					
Betreft de conceptcijfers 2020 en ligt ter beoordeling bij de accountant. Tevens dienen de conceptcijfers nog te worden vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.					

Eindhoven Airport N.V.

Doelstelling en openbaar belang	Samenwerkingsverband met de provincie Noord-Brabant en Schiphol Nederland BV voor de exploitatie van voorzieningen ten behoeve van de burgerluchtvaart op het militaire luchtvaartterrein Eindhoven. Coalitieakkoord 2018 zegt hierover: Duurzaamheid, klimaat, geluidsoverlast. Luchtkwaliteit, gezondheid en parkeerproblematiek zijn randvoorwaarden in de discussie over de toekomst van Eindhoven Airport. Wij hechten aan een zorgvuldig proces waar alle stakeholders in worden betrokken. Wij verwachten een goede en gelijkwaardige dialoog met Eindhoven Airport en het Rijk. Daarbij is de gebiedsontwikkeling rondom het vliegveld ook onderwerp van gesprek.
Inzicht bestuurlijk belang	24,5% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA, andere aandeelhouders zijn provincie Noord-Brabant (24,5%) en SchipholGroup (51%). Zeggenschap verloopt via de AVA (via minderheidsbelang).
Wisselingen bestuur	In de raad van commissarissen hebben in 2020 geen wisselingen plaatsgevonden.
RvC / RvT	
Wet Normering Topinkomens	Door de Gemeente Eindhoven is in de AVA als aandeelhouder aandacht gevraagd voor het gemeentelijk standpunt dat de salariering van de directie van Eindhoven Airport te hoog is in vergelijking met de normen die gelden op grond van de WNT. Dit standpunt is in de AVA echter niet overgenomen.
Maatsch. verantwoord ondernemen	Eindhoven Airport heeft de vijf speerpunten uit het advies van dhr. Van Geel verwerkt in de herijkte strategie en positionering. Nadrukkelijk is hierbij gekozen voor een strategie waarbij de regio en het belang van de luchthaven voor de regio centraal staat.
Geleverde prestaties	In 2020 is, mede door Eindhoven Airport, verder gewerkt aan de uitvoering van het advies van dhr. Van Geel. Dit heeft geresulteerd in oprichting van het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO), het nieuwe overleg- en participatieorgaan rond de luchthaven, met dhr. Van Geel als voorzitter voor deze oprichtingsfase. Eindhoven Airport heeft voor zover mogelijk verder gewerkt aan het uitvoeren van de eigen strategie. Uiteraard heeft de focus en prioriteit van Eindhoven Airport in 2020 voor een groot deel gelegen bij de corona-crisis en de impact daarvan op het vliegverkeer en de luchthaven. Zowel op het gebied van veilig en verantwoord reizen, als ook de bedrijfsvoering van het luchthaven bedrijf.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	In de AVA van 2020 is het nieuwe dividendbeleid vastgesteld door de aandeelhouders. Vanwege de coronacrisis en bijbehorende financiële onzekerheden wordt er over het boekjaar 2020 geen dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders en dit is ook voor de komende jaren een financiële onzekerheid. Per 1 januari 2020 is voor 2 jaar een nieuwe vergunning afgegeven voor 41.500 vliegbewegingen (een zogenoemde stand still), in lijn met het advies van Pieter van Geel. Ook voor 2022 zal een maximum aantal van 41.500 vliegbewegingen vergund worden.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
-10.545	27.976	103.618	14.330	16.260	113.936
Toelichting financiële informatie					
Betreft de concept jaarcijfers 2020. Het jaar 2020 was een slecht jaar voor Eindhoven Airport. Het vliegverkeer en het aantal passagiers is als gevolg van de coronapandemie – en de daaraan gekoppelde reisadviezen – sterk teruggelopen. Hierdoor is een nadelig resultaat ontstaan.					

Enexis Holding N.V.

Doelstelling en openbaar belang	Zorgt voor distribueren en transporteren van energie, en voor in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetwerken. Het is wettelijk geregeld dat het netwerk in overheidshanden moet blijven en dat energielevering bij private partijen weggelegd kan worden.
Inzicht bestuurlijk belang	0,015% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA, andere aandeelhouders zijn zes provincies (ligging van het netwerk) die de meerderheid (74 % van de aandelen) bezitten. De 116 gemeenten bezitten 26 % van de aandelen. Alleen sprake van eigenaarschap (eigenaarsrol) – belegd bij wethouder Financiën. Puur “volgend”, wel AVA stukken vooraf in het college, echter gezien de zeggenschap geen vertegenwoordiging in de AVA.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	In de AVA van 25 juni 2020 is commissaris de heer M. Calon teruggetreden en de heer P. Rüpp benoemd als commissaris. Herbenoeming van mevrouw C. Velthuis en de heer van Dijk.
Wet Normering Topinkomens	In 2019 is de afbouw van de beloning van de raad van bestuur conform overgangsrecht ingezet. De beloning van de raad van bestuur en van commissarissen voldoet in 2020 aan de bezoldigingsbepalingen van de WNT.
Maatsch. verantwoord ondernemen	Enexis is partner voor de provincies, gemeenten en waterschappen bij de totstandkoming van de Regionale Energie Strategieën (een lokaal ontwerp van het energiesysteem van de toekomst).
Geleverde prestaties	Enexis hield ook in 2020 vast aan de vier prioriteiten: veilig werken, klantgedreven werk, verbeterprojecten voor de klant en het versnellen van de energietransitie. De impact van corona op de organisatie bleef tot nu toe beperkt dankzij flexibiliteit van medewerkers, aannemers en leveranciers. In de periode maart - mei werd een aantal werkzaamheden tijdelijk stilgelegd, zoals werk bij klanten thuis. In mei 2020 werden al alle werkzaamheden successievelijk weer opgestart met in acht neming van de benodigde voorzorgsmaatregelen (veilig werken blijft de belangrijkste prioriteit).
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	De ontwikkeling van de energietransitie zette ondanks de coronacrisis onverminderd door. Door de energietransitie en de daarmee toenemende vraag naar transportcapaciteit op het elektriciteitsnet loopt het werkpakket van Enexis steeds verder op. De extra vraag leidt tot toenemende schaarste van technisch personeel en materialen. Vanwege krapte van technisch personeel op de arbeidsmarkt is gestart met een programma om (externe) medewerkers op te leiden tot vakbekwame uitvoerders. Om de extra investeringen in de energienetten te kunnen bekostigen is een robuuste financiële positie belangrijk. Enexis heeft een solide financieel fundament met een A+ credit rating. Om de benodigde investeringen in de energietransitie te kunnen blijven financieren is in juni een eerste groene obligatielening uitgegeven van € 500 miljoen met een looptijd tot juni 2032. Daarnaast hebben de aandeelhouders € 500 miljoen vermogen verstrekt in de vorm van een converteerbare hybride aandeelhouderslening.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
108.000	4.635.000	4.116.000	210.000	4.146.000	4.112.000

Toelichting financiële informatie De nettowinst over 2020 bedroeg € 108 miljoen (2019: € 210 miljoen). Deze afname wordt met name veroorzaakt door een stijging van de inkoopkosten TenneT en een toename van latente belastingverplichtingen. De coronacrisis heeft in 2020 geen materiële impact gehad op het financieel resultaat van Enexis.

Flight Forum Beheer B.V.

Doelstelling en openbaar belang	Zie Flight Forum C.V.
Inzicht bestuurlijk belang	Zie Flight Forum C.V.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Zie Flight Forum C.V.
Wet Normering Topinkomens	Zie Flight Forum C.V.
Maatsch. verantwoord ondernemen	Zie Flight Forum C.V.
Geleverde prestaties	Zie Flight Forum C.V.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Zie Flight Forum C.V.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
0	14	18	0	19	18

Toelichting financiële informatie Betreft voorlopige jaarcijfers 2020.

Flight Forum C.V.

Doelstelling en openbaar belang Dit betreft een samenwerkingsverband met Schiphol Real Estate voor de ontwikkeling van een innovatief en kwalitatief hoogstaand businesspark nabij Eindhoven Airport. De ontwikkeling van dit terrein versterkt de economie van Eindhoven. Het versterkt het vestigingsklimaat, het zorgt voor nieuwe bedrijvigheid en uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en dit bevordert weer een toename van werkgelegenheid.

Inzicht bestuurlijk belang Gemeente is als aandeelhouder vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering (50,95 % belang) van zowel de BV als de CV. De CV wordt bestuurd door de beherend vennoot (BV). De voorbereiding voor de AVA vergaderingen gebeurt vanuit sector economie en cultuur door de ambtelijke opdrachtgever Flight Forum. Dit in goed overleg met de betreffende gebiedsmanagers binnen het Ruimtelijk Domein.

Wisselingen bestuur / RvC / RvT Bestuur: Per 1 maart 2020 is de heer van Midden afgetreden als Directeur. Per 1 oktober 2020 is de heer Verschut als Directeur aangesteld (inhuur t/m 1 oktober 2021).
RvC: Per 1 mei 2020 heeft mevrouw Lemkes zich vroegtijdig teruggetrokken als voorzitter van de Raad van Commissarissen van Flight Forum. Dit vanwege haar benoeming als gedeputeerde bij de Provincie Noord-Brabant. De heer Verhagen is in plaats van haar benoemd als voorzitter van de RvC namens gemeente Eindhoven met als einddatum 30 september 2024 (hij kan dan worden herbenoemd). Eind 2021 verloopt de eerste termijn van mevrouw Hicks (vanuit Schiphol Real Estate) en de tweede termijn van de heer Jansen (vanuit Gemeente Eindhoven). De heer Jansen kan hierna niet meer herbenoemd worden.

Wet Normering Topinkomens Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens.

Maatsch. verantwoord ondernemen De intentie is om Flight Forum als duurzaam businesspark verder te ontwikkelen. Het is de bedoeling het terrein verder te vergroenen, de fiets meer en prominenter te introduceren en mogelijk te maken en door te onderzoeken of een duurzame energie voorziening mogelijk is.

Geleverde prestaties In 2020 is door Flight Forum verder geïnvesteerd om de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten. De vergroening van de Noordelijke straatjes is afgerond en de plannen voor de vergroening van de Zuidelijke straatje zijn inmiddels concreet en zullen medio 2021 worden uitgevoerd. Ook is opdracht gegeven aan Karres & Brands om het ontwerp voor het Luchtruimplein zodanig aan te passen dat we hiermee binnen de op dit moment hiervoor beschikbare middelen wel een stap zetten om deze plek het groene visitekaartje van Flight Forum te laten zijn.

Samen met de gemeente is een Landschapsvisie opgesteld. Hierin zijn de volgende ambities uitgewerkt: samenhangend landschapsbeeld met sterke eigen identiteit, aantrekkelijke en prettige werkomgeving en verblijfskwaliteit en een duidelijker wegbeeld en verbindingen voor langzaam verkeer.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's In 2020 werd ook Flight Forum geconfronteerd met de gevolgen van het coronavirus. Dit heeft een forse impact gehad op de activiteiten van Flight Forum. Het is heel stil geworden op businesspark Flight Forum. Wat voor de langere termijn het huidige "thuiswerkexperiment" zal betekenen voor de vraag naar kantoren in het algemeen en op Flight Forum in het bijzonder - en daarmee voor de resterende ontwikkelopgave van ca. 50.000 m2 BVO - is op dit moment nog niet duidelijk. Een directe consequentie is dat er de komende periode naar verwachting weinig bereidheid is om te investeren in nieuwe kantoren op businesspark Flight Forum. In de loop van 2020 is er daarom voor gekozen om de versterking van de acquisitie voor 2020 on-hold te zetten en om deze tijd te benutten om alternatieve scenario's voor de invulling van de resterende uit te geven kavels van Flight Forum in beeld te brengen. Belangrijke aspecten hierbij zijn de markt, de (beperkingen als gevolg van) regelgeving en een

financiële analyse. Na afronding van dit onderzoek (februari 2021) worden de verschillende scenario's besproken met de aandeelhouders, waarbij het draagvlak ook een belangrijk onderwerp van gesprek zal zijn. Dit onderzoek zal medio 2021 resulteren in een gedragen ontwikkelstrategie voor businesspark Flight Forum. Voor Flight Forum is het van belang dat er samenhang is tussen de visie voor het Luchthavengebied en de ontwikkelstrategie. Hiermee kunnen wij de ontwikkeling van Flight Forum naar een vitaal businesspark voortvarend ter hand nemen. Dit is mede / extra van belang met het oog op enkele huurcontracten die in 2021 expireren, waarvan het niet zeker is dat deze zullen worden verlengd.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
-794	4.961	22.071	4.521	6.244	22.865

Toelichting financiële informatie De cijfers 2020 betreffen voorlopige jaarcijfers. In deze cijfers is een negatieve herwaardering op de parkeervoorzieningen verwerkt van € 720.000. Het resultaat exclusief deze herwaardering is € - 159.000.

De cijfers 2019 zijn gewijzigd ten opzichte van de vastgestelde jaarcijfers 2019, die zijn voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Deze cijfers zijn namelijk achteraf gecorrigeerd vanwege hierin opgenomen waardering van de tijdelijke parkeerplekken (€ 1.140.000). Hiervan is het huidige standpunt (ook afgestemd met accountant) dat deze ten onrechte is doorgevoerd, omdat deze parkeerplaatsen onderdeel uitmaken van de ontwikkelopgave.

ICT-coöperatie Beware

Doelstelling en openbaar belang De werkwijze van de Coöperatie verbindt beide pijlers: het leidt tot standaardisering van de infologische en technische kern en het biedt een innovatief alternatief voor de huidige situatie, waarin de markt wordt gedomineerd door een beperkt aantal spelers, waarbij gemeenten voor de ontwikkeling van hun dienstverlening gebonden zijn aan de "huisleverancier". Hiermee draagt de verbonden partij bij aan de effectiviteit en efficiency van de organisatie.

Inzicht bestuurlijk belang

Wisselingen bestuur / De heer Brussen, sectorhoofd. Wethouder Oosterveer, gemandateerde bestuurder ALV

RvC / RvT

Wet Normering NVT, geen RvC

Topinkomens

Maatsch. verantwoord ondernemen Bij de verdere ontwikkeling en van Beware nemen we de gemeentelijke uitgangspunten van MVO mee

Geleverde prestaties Op 23 november 2020 heeft de algemene ledenvergadering van Beware unaniem besloten om de ICT-coöperatie te ontbinden en met haar activiteiten te stoppen. In de maanden voorafgaand aan de ALV heeft het bestuur van Beware samen met haar leden kritisch gekeken naar de toekomst van de coöperatie. Na diverse gesprekken zijn de leden van Beware unaniem tot de conclusie gekomen dat de coöperatievorm niet langer past bij de behoefte van de deelnemende gemeenten. De aanleiding voor dit besluit is de verdergaande ontwikkeling van Common Ground en het verschil in ontwikkelagenda's van de leden. Beware is destijds gestart om samen software te ontwikkelen en op die manier minder afhankelijk te worden van een (te) beperkt aantal softwareleveranciers. Het landelijke initiatief Common Ground heeft deze componenten 'geadopteerd' en vult hiermee op een soortgelijke manier de behoefte in. Daarnaast bleek dat door diverse oorzaken verschil was ontstaan in de ontwikkelagenda's en daarmee beschikbare capaciteit van de individuele leden. Er is destijds bewust gekozen voor een 'bijenkorf-principe' waarbij gezamenlijke behoeften én capaciteit van leden werden ingebracht. In de praktijk bleek dat het steeds lastiger werd om een gezamenlijke behoefte te formuleren en capaciteit vrij te maken.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Het resterende saldo van Beware wordt na de ontbinding naar rato onder de leden verdeeld. De laatste maanden stonden dan ook uitsluitend in het teken van de ontbinding van Beware: stappen rondom de ontbinding Beware inzake de vereisten zoals gesteld door Kamer van Koophandel, opzeggen contracten met leveranciers, opleveren archief, borging van Beware software etc.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
-25	19	33	-46	84	-21

Toelichting financiële informatie Betreft definitieve jaarcijfers 2020.

Muziekgebouw Eindhoven N.V.

Doelstelling en openbaar belang	De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Muziekgebouw en het verzorgen van een pluriform muziekaanbod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.	
Inzicht bestuurlijk belang	De gemeente is 100% aandeelhouder van het Muziekgebouw Eindhoven, subsidieverlener en vastgoedverstrekker. Door deze meervoudige rol is er sprake van een aanzienlijk bestuurlijk belang.	
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Per 1 mei 2019 is de heer Don benoemd als lid van de RvC. Daarnaast heeft de AVA op 5 december 2019 de heer Janssen, de heer Dierick en de heer de Jong herbenoemd voor 4 jaar respectievelijk als lid, lid en voorzitter van de RvC tot 8-12-2023. In de statuten van het Muziekcentrum Eindhoven N.V. is opgenomen dat de RvC een rooster van aftreden opstelt zodanig dat elk jaar tenminste één commissaris aftreedt en de zittingsduur van een lid op ten hoogste vier achtereenvolgende jaren wordt gesteld. Op 25 mei 2020 dit rooster van aftreden als volgt vastgesteld:	
	Aangesteld per	Aftreden per
Dierick	December 2019	December 2021
de Jong	December 2019	December 2022
Janssen	December 2019	December 2023
Don	Maart 2019	Maart 2023
Wet Normering Topinkomens	De jaarrekening 2020 is nog niet ontvangen en volgt medio 2021. De WNT is overigens niet van toepassing op de bezoldiging van de directeur. Het MGE ontvangt weliswaar structureel subsidie (gedurende meer dan 3 opeenvolgende jaren) voor meer dan € 500.000. Echter de verhouding subsidie/omzet is lager dan 50% waardoor niet voldaan wordt van het vereiste van artikel 1.3 lid 1 sub c WNT.	
Maatsch. verantwoord ondernemen	Hier wordt bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) aandacht voor gevraagd.	
Geleverde prestaties	De jaarrekening 2020 is nog niet ontvangen en volgt medio 2021.	
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	Het Muziekgebouw Eindhoven (MGE) heeft sinds 2010 een niet-sluitende exploitatie. In de afgelopen jaren zijn diverse scenario's onderzocht en strategieën ontwikkeld om dit vraagstuk op te lossen. De afgelopen periode is burgemeester Jorritsma als verbindende en onafhankelijke coördinator in dit complexe proces met een zestal belangrijke stakeholders tot een propositie gekomen, waarmee een belangrijke stap wordt gezet richting een structurele termijn oplossing voor De Heuvel als geheel en het Muziekgebouw Eindhoven in het bijzonder.	

In december 2019 is met de betrokken stakeholders; Gemeente Eindhoven, Provincie Noord-Brabant, Muziekgebouw Eindhoven, Brainport Development, CBRE en het gezamenlijke regionale bedrijfsleven (vertegenwoordigd door VNO-NCW Brabant Zeeland) gekomen tot afspraken welke nader staan uitgewerkt in een drietal documenten. De gemeenteraad heeft op basis van deze propositie op 28 januari 2020 ingestemd met een financiële bijdrage aan het MGE van €300.000 voor het aanpakken van de huidige financiële tekorten van het MGE. In de Mou is afgesproken dat het geprognosticeerde tekort van circa €600.000 per jaar middels de bijdragen van de partners voor de jaren 2019 tot en met 2021 is/wordt opgelost. Het effect van corona was bij de afspraken nog niet bekend. De stakeholders hebben afgesproken dat het MGE een ontwikkelplan opstelt en CBRE een Strategische visie. De Raad van Commissarissen van het MGE heeft eind 2020 ruimte gevraagd om ook de richting EIK XL verder te verkennen in een haalbaarheidsonderzoek. Hier heeft het college van B&W mee ingestemd.

De gemeente stelt een toetsingskader op om de deliverables (ontwikkelplan, strategische visie, haalbaarheidsonderzoek Eik XL) te toetsen. Hierna worden de plannen mét advies voorgelegd aan de gemeenteraad..

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
			-259	6.455	-2.963

Toelichting financiële informatie Cijfers 2020 zijn nog niet bekend. Volgt medio 2021.

Park Strijp Beheer B.V.

Doelstelling en openbaar belang Zie Park Strijp C.V.

Inzicht bestuurlijk belang Zie Park Strijp C.V.

Wisselingen bestuur /Zie Park Strijp C.V.

RvC / RvT

Wet Normering Zie Park Strijp C.V.

Topinkomens

Maatsch. verant- Zie Park Strijp C.V.

woord ondernemen

Geleverde prestaties Zie Park Strijp C.V.

Belangrijkste ontw. zie Park Strijp C.V.

en wijz. risico's

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
nmb	nmb	nmb	186	429	980

Toelichting financiële informatie Jaarcijfers 2020 nog niet bekend.

Park Strijp C.V.

Doelstelling en openbaar belang Dit betreft een samenwerkingsverband met VolkerWessels voor ontwikkeling van vm. Philips-locatie Strijp S met de ambitie om een kwalitatief aantrekkelijk en bruisend hoogstedelijk gebied te maken voor nieuwe gebruikers; cultuuruitingen, innovaties, bedrijfjes, evenementen en bewoners. Primaire doelstelling van de gemeente is de kwaliteitsverbetering van het Plangebied, de wijk en de stad door de herontwikkeling van de huidige bedrijfsbestemming in wervende woon-, werk- en centrumfuncties zoals voorzien in het Masterplan.

De doelstelling van Park Strijp C.V. is een kostendekkende grondexploitatie tegen een beheersbaar risico ten behoeve van een vernieuwd stedelijk gebied met hoge dichtheid, hoge kwaliteit en hoge mate van functiemenging, met een zodanige flexibiliteit in plan en programma dat ingespeeld kan worden op marktontwikkelingen met een wervend hoogstedelijk milieu, met ruimte voor een maximale 'woon- resp. werk-ladder', en van hoogwaardige kwaliteit.

Inzicht bestuurlijk belang Gemeente Eindhoven:

- Park Strijp Beheer B.V.: 50 % aandelen;
- Park Strijp Beheer C.V.: 50 % aandelen

VolkerWessels:

- Park Strijp Beheer B.V.: 50 % aandelen;
- Park Strijp Beheer C.V. 50 % aandelen

Grondexploitatie/bouw- en woonrijp maken vindt plaats voor rekening en risico van Park Strijp C.V.

Door Park Strijp C.V. zullen de nu nog resterende gronden en gebouwen in het plangebied gefaseerd worden aangeboden aan de ontwikkelende partij VolkerWessels ten behoeve van de opstalontwikkeling.

De aandeelhouders ontmoeten elkaar 4-5x/jr in de AVA.

Wisselingen bestuur /Er zijn geen wijzigingen opgetreden.

RvC / RvT

Wet Normering Bij de bezoldiging van directie/bestuurders wordt voldaan aan de Wet Normering Topinkomens. Voor
Topinkomens zover dit aan de orde komt/moet komen, ziet de AVA hierop toe i.c. neemt hiertoe benodigde beslissingen

Maatsch. verant- woord ondernemen Via de AVA wordt hier met enige regelmaat aandacht voor gevraagd. In 2016 is door de gemeente een PSO-convenant getekend met Stam & De Koning, de vaste bouwaannemer binnen het gebied. Tevens is in 2017 extra aandacht besteed aan een verkenning van kansen voor duurzaamheid (vloeit voort uit in 2017 vastgesteld gemeentelijk Klimaatplan). Verdere effectuering vindt plaats.

Geleverde prestaties Strijp-S krijgt steeds meer vorm. Vastgesteld kan worden dat de industriële bedrijvigheid nagenoeg is weggetrokken. En dat de ruimte nu steeds meer wordt ingenomen door nieuwe gebruikers; cultuuruitingen,

innovaties, bedrijfjes, evenementen en bewoners.

Om te bewerkstelligen dat de feitelijke zogenaamde opstalontwikkeling op gang blijft, blijft consequent energie gestopt worden in continue marktverkenning en acquisitie. Nu er steeds meer woon- en werkruimten hun definitieve invulling krijgen, verschuift de aandacht steeds meer naar het behoud van 'merk Strijp-S' en het duurzaam verkrijgen van een zo compleet mogelijke 'woon- resp. werkkladder' (m.n. ook qua diversiteit in prijsniveau's). Het totale plangebied is opgedeeld in deelplannen. Deze deelplannen zijn verder opgedeeld in 31 bouwvelden. Er resteren nog 5 te leveren bouwvelden (gelegen in de laatste fase van de ontwikkeling), waarbij er voor 2 al afspraken bestaan met een eindgebruiker.

Op dit moment zijn ca. 1500 woningen opgeleverd, en in 2021 worden weer 550 sleutels uitgedeeld (daarmee staat de teller al op ruim 2000, uiteindelijk verwachten we in 2028/2030 op ca. 3500 wooneenheden het gebied te voltooien). Na ingebruikname van parkeergarage 'Om de hoek' is op dit moment een 2e nieuwbouw-parkeergarage nagenoeg gereed. Tevens is de stedenbouwkundige verkenning/planvorming voor de laatste fase van Strijp-S (fase IV) vrijwel afgerond, waarna de komende jaren aan de invulling/realisatie van de daar gelegen bouwvelden (en bestaande gebouwen) kan worden begonnen.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Natuurlijk heeft de ontwikkeling van Strijp-S ook te maken met de momenten van economische recessie. Dit had m.n. effect op het tempo waarin bouwplannen gerealiseerd werden en worden. Maar, hoe vreemd het wellicht ook moge klinken, leverde dit juist ook positieve effecten op; de creatieve kansen, de events, de tijdelijke verhuur etc., accentueerden juist de inhoudelijke meerwaarde voor identiteit en klankkleur van het gebied. Daarnaast had/heeft Strijp-S het voordeel dat mogelijke renteverliezen/vertragingsschade voor een belangrijk deel gecompenseerd werd/wordt door de opbrengsten van de langere tijdelijke verhuur. In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat de ontwikkeling van Strijp-S opereert binnen gezonde financiële kaders en verwachtingswaarden.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
nmb	nmb	nmb	215	21.950	2.811

Toelichting financiële informatie De (concept)cijfers 2020 zijn nog niet beschikbaar.

Parktheater Eindhoven N.V.

Doelstelling en openbaar belang De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Parktheater te Eindhoven. Het verzorgen van een pluriform theateraangebod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Inzicht bestuurlijk belang 100% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA.

Wisselingen bestuur /In december 2020 zijn de RvC-leden Deckers en Van de Molengraft herbenoemd.

RvC / RvT

Wet Normering Onderdeel subsidieverlening.

Topinkomens

Maatsch. verant- woord ondernemen Het Parktheater heeft hier vanuit intrinsieke motivatie veel aandacht voor. Binnen het Parktheater is bijvoorbeeld al meerdere jaren aandacht voor social return. Medewerkers van de Ergon zijn al vele jaren aan boord van het theater en verzorgen het groen, doen de post, regelen het magazijn en doen de schoonmaak. In de keukenbrigades van zowel het Parktheater als Pand P begeleiden de medewerkers van Parktheater meerdere mensen met een afstand tot de horeca-arbeidsmarkt.

Geleverde prestaties Het verzorgen van een pluriform theateraangebod voor alle geledingen van de bevolking.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Het Parktheater heeft in 2020 een vierjarige subsidie (2017-2020) ontvangen in het kader van de Basisinfrastructuur (BIS) regeling via de stichting Cultuur Eindhoven (SCE). Met de oprichting van stichting SCE heeft de gemeente de uitvoering van haar kunst- en cultuurbeleid verzelfstandigd. Hiermee is een van de rollen die de gemeente had, namelijk subsidieverstrekker, verdwenen. Nu is er sprake van 2 rollen te weten verhuurder en eigenaar/aandeelhouder in de vennootschap. Voor het laatste geldt dat indertijd bij de oprichting van de NV vanwege het publieke belang gekozen is voor de deelneming. Heroverweging op dit punt zou kunnen plaatsvinden.

De maatregelen van de overheid ter bestrijding van het coronavirus hebben grote gevolgen voor het Parktheater. Naast de generieke steun van het rijk heeft het Parktheater in 2020 steun ontvangen van de provincie Noord-Brabant en van de gemeente Eindhoven.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2020	2020	2020	2019	2019	2019
nmb	nmb	nmb	35	4.345	3.118

Toelichting financiële informatie De AvA dient de jaarrekening 2020 nog vast te stellen.

Twice Eindhoven B.V.

Doelstelling en openbaar belang Twice stimuleert de totstandkoming en ontwikkeling van jonge, innovatieve technologie-ondernemingen in vier thematische bedrijvencentra op 2 innovatieve hotspots in Eindhoven (Twinning 1999 - Bèta 2007 - Catalyst 2012 - Mμ 2013). Doel is om kleinschalige innovatieve high tech bedrijven hoogwaardige (infrastructurele) faciliteiten en voorzieningen te bieden (waaronder huisvesting) en uit te laten stromen om de sociaal economische structuur te vergroten voor de Brainport Regio. Daarnaast ondersteunt Twice het ecosysteem door verbinding met het regionale netwerk van adviseurs, investeerders en andere interessante partners. Twice blijft daarmee uniek en daarmee van groot belang voor het Brainportvestigingsklimaat. Instroom -, uitbreiding- en uitstroom van bedrijven zijn de KPI parameters voor succes.

Inzicht bestuurlijk belang Gemeente Eindhoven 20% aandelenbelang. Andere aandeelhouders: Brainport Development 20%, De Brabantse Ontwikkelmaatschappij 20%, De Rabobank 20%, TU/e 20%. Elk aandeel geeft recht tot het uitbrengen van één stem (1/5 deel van de zeggenschap).

In 2016 is het proces rondom governance ingang gezet. In de AvA van 2 februari 2017 is de concept statutenwijziging op de agenda geweest. Daarin wordt het huidige afspiegelingsbeginsel verlaten en de aandeelhouders meer op afstand gezet. De facto was dat al het geval voor (enkel) aandeelhouder Eindhoven, gegeven ons gemeentelijk deelnemingenbeleid (externe commissaris), nu is voorgesteld dat dit ook voor de overige aandeelhouders geldt. Dat brengt aandeelhouder gemeente in dezelfde informatiepositie als de overige aandeelhouders (die uit hun eigen organisatie een commissaris voordroegen, in de praktijk een en dezelfde persoon daarvoor aanwezig en zo informatievoorsprong hadden op aandeelhouder gemeente). De statuten zijn bovendien geactualiseerd (Flex BV-wetgeving). Inmiddels is de wijziging geformaliseerd.

Er is tevens in relatie tot de governance een directie-reglement, RvC-reglement en personeels-reglement opgesteld.

Wisselingen bestuur RvC / RvT Tot 1 januari 2020 waren mevrouw Naus en mevrouw Van der Schoot gezamenlijk bestuurlijk bevoegd voor Twice Eindhoven B.V. Eind 2019 heeft de RvC aan de AVA voorgesteld om de toenmalige directeur "New Business" (Van de Schoot), die strategieontwikkeling in haar portefeuille heeft, te benoemen als éénhoofdige directeur van Twice. De AvA heeft met dit voorstel ingestemd. Mevrouw Naus heeft haar 'oude functie' als Manager Interne organisatie weer op zich genomen.

Wet Normering Topinkomens	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Mocht dit onderwerp bezoldiging op de agenda staan, neemt bij de voorbereiding op het agendapunt gemeente Eindhoven dit mee in haar advies richting de aandeelhouder.				
Maatsch. verant-woord ondernemen	Alle gebouwen van Twice hebben een prima duurzaamheidslabel, maar hier is eerder nog geen promotie aan gegeven. Twice erkent in de strategische roadmap dat duurzaamheid een belangrijk onderwerp is op de agenda van veel partijen.				
Geleverde prestaties	Het resultaat van Twice wordt bepaald door verhuur van gebouwen (bezettingsgraad). Prestatie-indicatoren/resultaat Twice Eindhoven BV voor 2020 waren: • Het geconsolideerd bedrijfsresultaat en - brutoresultaat zoals begroot. bedrijfsresultaat begroot € 754.800, prognose € 639.000 brutoresultaat begroot € 481.950, prognose € 369.020 • Het gemiddelde bezettingspercentage met een marge van 3% conform begroting. Twinning 75% (70%), Bèta 83% (92%), Catalyst 85% (exclusief optie TU/e ca 11%, tijdelijk verhuur (90%), Mμ 87% (92%) • Jaarlijkse dynamiek in de 4 formules door herhuisvesting, nieuw-vertrek-inkrimpinguitbreiding, van minstens 40% van het totaal aantal gevestigde bedrijven. Twinning 23 mutaties Bèta 29 mutaties Catalyst 15 mutaties Mμ 11 mutaties Totaal 78 mutaties/ 101 bedrijven = 77% * *Vanaf maart 2020 hebben we te maken met corona, waardoor veel mutaties hebben plaatsgevonden voor tijdelijke oplossingen, wat heeft geleid tot extra mutaties (uit en terug) • Vernieuwing brengen in de formule Twice c.q. actief bezig zijn met business development. Nieuwe strategie met 6 denklijnen, waaronder nieuwe thema (Brainbloc, plus bieden, verkennen nieuwe locaties, verbouwen Twinning, samenwerking andere partijen, community creëren), subsidie verkenning/aanvragen, bedrijvenportal, website Alpha. Nieuwe doelgroep startup met nieuwe locatie/ startup hub, live per 01-01-2021 inclusief nieuwe organisatie) Vernieuwing website, vergroten naamsbekendheid, automatiseren nieuwsbrieven Eventorganisatie.				
Belangrijkste ontw.en wijz. risico's	In 2020 heeft de directie / RvC van Twice twee sessies met de AvA belegd om te komen tot een aangepaste strategie, gericht op het verder ondersteunen van de doelgroep bij de groei van hun bedrijf. In de nieuwe strategie zijn 6 denklijnen geformuleerd, waarvan een denklijn van start is gegaan per eind 2020: de nieuwe doelgroep startups, middels een nieuwe 5e hub. Op de TU/e campus in een leegstaand pand gehuurd om de nieuwe doelgroep te ondersteunen in goedkope huisvesting. In de loop van 2021 zullen de overige denklijnen van deze strategie verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd. In november 2020 is de AvA akkoord gegaan met de oprichting van de Besloten Vennootschap Alpha Eindhoven BV met Twice Eindhoven BV als enige aandeelhouder. Deze nieuwe BV vloeit voort uit een samenwerkingsovereenkomst tussen TU/e en Twice met als doel om in het zogenaamde 'IPO-gebouw' op de TU/e-campus een nieuw bedrijfsverzamelgebouw op te zetten. Dit nieuwe concept richt zich op jonge startups in de tech-sector, onder andere afkomstig van de TU/e. Omdat het om een ouder, minder luxe gebouw gaat, kunnen de ruimten tegen een relatief lage huur worden aangeboden, waardoor een nieuwe doelgroep van jonge bedrijven wordt bediend. In hetzelfde gebouw is ook 'The Gate' gevestigd, een eerste hulp loket voor startups.				
Resultaat 2020	Vreemd vermogen 2020	Eigen vermogen 2020	Resultaat 2019	Vreemd vermogen 2019	Eigen vermogen 2019
nnb	nnb	nnb	773	12.784	6.624
Toelichting financiële informatie	Jaarcijfers 2020 nog niet bekend.				

3g. Grondbeleid

Vanuit het programma Grond wordt het grondbeleid van de gemeente Eindhoven gevoerd. Grondbeleid is een geheel van hulpmiddelen (instrumenten) dat in onderlinge samenhang en gedoseerd wordt ingezet om ruimtelijke bestuurlijke doelen te realiseren. Grondbeleid is geen primair beleid met een zelfstandig doel. Het geeft aan op welke wijze een gemeente de verschillende haar beschikbaar gestelde instrumenten inzet om ander beleid te realiseren. Denk daarbij aan bijvoorbeeld volkshuisvestelijk, economisch en maatschappelijk beleid. Grondbeleid is dus dienstbaar aan andere beleidsdoelen.

In 2017 heeft de raad de nieuwe nota Grondbeleid “Koersen op waarden” vastgesteld. In het beleid is daarmee verankerd dat Eindhoven bij gebiedsontwikkelingen niet alleen kijkt naar het financieel rendement van de grondexploitatie, maar is het begrip waardecreatie het centrale thema geworden. Er wordt gestreefd naar het best mogelijke resultaat, waarbij naar de optimale mix wordt gezocht van totaal financieel en maatschappelijk rendement. Vier maatschappelijke waarden stellen wij centraal: innovatie, duurzaamheid, economie/ werkgelegenheid en inclusiviteit. Met deze nota heeft Eindhoven in beleid verwoord hoe in de praktijk bij gebiedsontwikkelingen al langere tijd gewerkt wordt; een belangrijke en breed (unaniem) door de gemeenteraad gedragen stap die de basis legt voor een gezonde, consequente en langdurige stedelijke ontwikkeling.

Wijze waarop het grondbeleid in 2020 is uitgevoerd

Vanuit de diverse raadsprogramma's worden bestuurlijke ambities vertaald in projecten. Er wordt daarbij vastgoed (her)ontwikkeld. Hierbij kan de gemeente een actieve rol vervullen middels eigen grondexploitaties of een faciliterende rol bij private ontwikkelingen. De financiële vertaling van het ruimtelijke plan, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, worden opgenomen in (grond)exploitaties.

Net als in voorgaande jaren is ook dit jaar weer een Meerjaren Prognose Grondexploitaties en Private Ontwikkelingen (MPG) opgesteld. Het MPG voorziet in de belangrijkste bestuursinformatie over deze projecten. Naast verantwoording over 2020 (informatie voor deze jaarrekening) wordt ook een vooruitblik naar de toekomst gegeven (informatie voor kadernota en begroting).

Deze paragraaf beschrijft achtereenvolgens de volgende verplichte onderdelen voor deze jaarrekening (gebaseerd op het MPG 2021):

- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten, waarbij voor de meest invloedrijke projecten een korte toelichting wordt gegeven;
- Afwijking 10 jaarstermijn grondexploitaties;
- Een onderbouwing van de gerealiseerde winstneming en voorzieningen;
- De benodigde weerstandscapaciteit (in relatie tot de risico's);
- Een korte toelichting op de voorraad en strategische verwervingen.

Prognose van de te verwachten resultaten

De verwachte nog resterende eindwaarde is momenteel circa € 54,9 miljoen, waarbij er conform BBV regelgeving tot en met 2019 circa € 48,2 miljoen winst is genomen. In totaal (reeds genomen en nog verwacht resultaat) circa € 103,1 miljoen. Dit is een toename van circa € 20,3 miljoen ten opzichte van vorig jaar.

Dit positieve effect wordt veroorzaakt door een sterke toename van het verwacht eindresultaat van Meerhoven en Emmasingelkwadrant en het toevoegen van een aantal nieuwe projecten met een verwacht positief resultaat, waaronder VDMA, Jan Heynslaan, Vlokhovenseweg, Mainelaan, Vitruviusweg en Generaal Collaertpad. Naast deze positieve effecten zien we ook projecten waar het verwacht eindresultaat is afgenomen als gevolg van tegenvallende kosten. De belangrijkste is Stationsgebied.

De belangrijkste ontwikkelingen in de meest invloedrijke projecten zijn hieronder opgenomen.

Meerhoven

Het verwachte eindresultaat van Meerhoven is toegenomen. Belangrijkste oorzaak is hogere grondopbrengsten uit woningbouw in de deelgebieden Grasrijk, Bosrijk en Meerrijk. Anderzijds zien we een toename van de voorbereidingskosten maar door de hogere grondopbrengsten leidt dit niet tot een daling van het verwachte eindresultaat. Door de toename van het verwachte eindresultaat en de in 2020 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2020 winst genomen

Meerhoven	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-41.145.478	-41.636.083
Nog te realiseren:		
Kosten	-40.626.163	-37.190.184
Opbrengsten	87.202.438	84.490.510
Rente	-2.321.703	-1.840.493
Eindwaarde incl. winstneming	3.109.095	3.823.750

Meerhoven	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	10.288.771	5.051.083	15.339.854

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Tongelresche Akkers

Het verwachte eindresultaat van Tongelresche Akkers is licht afgenomen. De belangrijkste mutaties zijn het uitlopen van de planning door de langere doorlooptijd van bestemmingsplannen. Daarnaast vraagt de verdichtingsstudie deelplan 7 en 9 (bestuursopdracht van het SGE) om meer capaciteit voor toetsing (complexe opgave). Ook spelen er enkele niet voorziene technische en juridische discussies die extra capaciteit vragen en heeft er een aanpassing plaatsgevonden in de exploitatiegrens van de woonwagenlocatie. Van de civiele werken zijn de geraamde kosten naar beneden bijgesteld omdat er meer inzicht is deze kosten. Door de in 2020 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2020 winst genomen.

Tongelresche Akkers	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-5.319.618	-5.250.765
Nog te realiseren:		
Kosten	-1.711.362	-1.458.932
Opbrengsten	7.494.911	7.088.700
Rente	-144.943	-84.564
Eindwaarde incl. winstneming	318.989	294.439

Tongelresche Akkers	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	492.804	17.617	510.421

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Strijp S

De kosten voor tijdelijk beheer zijn verhoogd omdat verzekeringen en WOZ aanslagen hoger zijn dan verwacht. Anderzijds zien we lagere service en energie kosten vanwege het ontmantelen van de cleaningrooms in MicroLab (SFH). Omdat deze service en energie kosten worden doorbelast vallen ook de opbrengsten lager uit. De gemeentelijke grondexploitatie sluit door levering tegen boekwaarde altijd op 'nul'.

Strijp S	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-26.735.501	-27.212.501
Nog te realiseren:		
Kosten	-32.474.647	-25.768.667
Opbrengsten	61.815.023	56.065.221
Rente	-2.604.875	-3.084.054
Eindwaarde incl. winstneming	-	-

Strijp S	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	-	-	-

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Blixembosch

Het verwachte eindresultaat van Blixembosch is toegenomen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn een afname van de voorbereidingskosten en een lagere kostenstijging. Door de toename van het verwachte eindresultaat en de in 2020 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2020 winst genomen.

Blixembosch	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-4.426.339	-9.179.387
Nog te realiseren:		
Kosten	-10.803.614	-6.144.051
Opbrengsten	17.964.681	17.967.882
Rente	-158.479	-51.086
Eindwaarde incl. winstneming	2.576.249	2.593.357

Blixembosch	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	1.489.421	524.799	2.014.219

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Stationsgebied

Het verwachte eindresultaat van het totale project Stationsgebied is afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door een toename van voorbereidingskosten als gevolg van de complexiteit van dit project en een lagere grondopbrengst voor Lichthoven fase 2. Wel zien we een hogere opbrengst uit exploitatiebijdragen voor de bouwvelden Lichthoven fase 1 en een hogere opbrengst uit reserveringsrente als gevolg van vertraging. Door het lager verwachte eindresultaat is een correctie van de eerder teveel genomen winst noodzakelijk.

Stationsgebied	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-2.068.067	-2.386.846
Nog te realiseren:		
Kosten	-27.820.734	-28.440.773
Opbrengsten	37.655.852	37.191.510
Rente	1.504.867	1.476.305
Eindwaarde incl. winstneming	9.271.917	7.840.196

Stationsgebied	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	5.885.135	-756.173	5.128.962

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

GDC Noord

Het verwachte eindresultaat van dit project is toegenomen. De belangrijkste oorzaken zijn de afgenomen voorbereidingskosten. Er is nog geen winstneming omdat er nog geen opbrengsten uit gemeentelijke grondverkoop zijn gerealiseerd.

VDMA

Omdat VDMA een relatief nieuw project is kan er nog niet worden gesproken over een afname of toename van het verwachte eindresultaat. Door de in 2020 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2020 winst genomen.

VDMA(herontwikkeling)	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-	-9.876.759
Nog te realiseren:		
Kosten	-	-2.884.905
Opbrengsten	-	15.747.563
Rente	-	-94.689
Eindwaarde incl. winstneming	-	2.891.210

VDMA(herontwikkeling)	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	-	252.316	252.316

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Brainport Industries Campus (BIC)

Het verwachte negatieve eindresultaat van het eerste cluster is afgenomen. De belangrijkste mutaties zijn allereerst € 180.000,- aan kosten die zijn afgeboekt. Dit betrof de ophoging van het budget voor de groencompensatie, als gevolg van hogere verwachte kosten en een groter compensatiegebied. Deze ophoging past niet in de BBV-regelgeving. Deze kosten zullen via een investeringskrediet worden afgedekt. Daarnaast is er sprake van een positief faseringseffect, omdat we de kosten met betrekking tot groencompensatie en groen raamwerk pas maken wanneer we de bijdrage ontvangen van de ontwikkelaar. Dit leidt tot een positief rente-effect.

Brainport Industries Campus	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-2.288.678	-2.374.330
Nog te realiseren:		
Kosten	-1.463.829	-1.242.181
Opbrengsten	2.778.919	2.817.940
Rente	-260.884	-119.983
Eindwaarde incl. winstneming	-1.234.472	-918.555

Brainport Industries Campus	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	-	-	-

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Emmasingelkwadrant

Het verwachte positieve financiële resultaat van dit project is toegenomen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de lagere bouwrijp kosten en het ingerekende deel van de Woningbouwimpuls subsidie. Daarnaast hebben we te maken met hogere voorbereidingskosten. De gemeente is initiatiefnemer en regisseur en dient partijen bij elkaar te brengen. Deelprojecten kosten meer inspanning dan bij het vorige MPG ingeschat (dit dempt het toegenomen positieve financiële resultaat). Omdat er nog geen opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt nog geen winst genomen.

Emmasingelkwadrant	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-694.197	-1.298.510
Nog te realiseren:		
Kosten	-8.975.708	-7.767.835
Opbrengsten	16.152.150	18.993.589
Rente	243.368	321.757
Eindwaarde incl. winstneming	6.725.613	10.249.001

Emmasingelkwadrant	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	-	-	-

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Deken van Somerenstraat

Het verwachte eindresultaat van dit project is toegenomen. De belangrijkste oorzaak is een toename van de door SDK te betalen reserveringsrente, omdat de levering van de gemeentelijke panden een jaar vertraagt. Door een toename van het verwachte eindresultaat en de in 2020 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2020 winst genomen.

Deken van Somerenstraat	Jaarrekening 2019 31-12-2019	MPG 2021 31-12-2020
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	215.640	278.534
Nog te realiseren:		
Kosten	-3.671.389	-3.441.680
Opbrengsten	8.825.549	8.731.600
Rente	171.544	150.051
Eindwaarde incl. winstneming	5.541.345	5.718.505

Deken van Somerenstraat	Jaarrekening 2019	MPG 2021	Totaal
Winstneming	-	34.202	34.202

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verbonden partijen

Voor de ontwikkeling van de projecten Strijp-S en Flight Forum is de gemeente Eindhoven een samenwerking aangegaan met andere partijen. Deze grondexploitaties zijn deels (gemeentelijk deel) opgenomen in de beschreven resultaten en prognoses. De totale grondexploitatie speelt zich echter af binnen de verbonden partijen, waarover de rechtspersoon van deze verbonden partij zelf verantwoording aflegt. Dit wordt in de jaarrekening van de gemeente verantwoord in de paragraaf verbonden partijen. Hieronder worden de projecten waar dit speelt toegelicht.

Strijp-S

'Strijp-S is een publiek-private samenwerking tussen Gemeente Eindhoven (50%) en VolkerWessels (50%). Deze samenwerking is geregeld in een samenwerkingsovereenkomst die is vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van februari 2002. Voor het werkapparaat van de samenwerking is een BV/CV-constructie opgericht, Park Strijp Beheer (PSB) genaamd. De directie werkt onder een raad van aandeelhouders waarvan Gemeente Eindhoven en VolkerWessels aandeelhouders zijn. Park Strijp neemt gronden en gebouwen tegen boekwaarde over van de gemeente (om financiële redenen heeft de gemeente indertijd van Philips gekocht, de verantwoordelijkheid is echter 50-50 met VolkerWessels beschreven). Vervolgens legt Park Strijp nieuwe openbare ruimte aan en verkoopt de bouwkavels aan opstalontwikkelaars. De grondexploitatie van Park Strijp is kostendekkend.

Flight Forum

Voor de ontwikkeling van dit bedrijventerrein is in 1998 een samenwerking met Schiphol Real Estate Eindhoven (SREE) aangegaan in de vorm van een BV/CV constructie. De gemeente Eindhoven is voor 50,95% aandeelhouder. Op dit moment zijn de gronden voor ongeveer 75% uitgegeven. De gemeente Eindhoven heeft eerder een winstuitkering van € 7 miljoen ontvangen. De uitgifte van kantoren stagneert al jaren. Op dit moment worden de aanbevelingen uit onderzoek nader uitgewerkt en maatregelen om de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten geconcretiseerd en uitgevoerd.

Richttermijn maximale looptijd grondexploitaties 10 jaar

De commissie BBV heeft de richttermijn voor de maximale looptijd van grondexploitaties gesteld op 10 jaar. Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren.

De grondexploitatie Meerhoven heeft een looptijd tot en met 2030. Binnen het MPG 2021 valt deze grondexploitatie nu binnen de 10-jaars termijn. Daarmee zijn er geen grondexploitaties meer die afwijken van de 10-jaars termijn.

Gerealiseerde winstneming

Winst uit grondexploitaties of exploitaties voor private ontwikkeling ontstaat als volgt:

- Winstneming uit grondexploitaties conform BBV-regelgeving (tussentijds en bij afsluiten);
- Grondverkoop bij private ontwikkeling;

Gezien de grote onzekerheden over resultaten uit (grond)exploitaties zijn er in de begroting 2020 geen resultaten begroot. In onderstaande figuur is het gerealiseerde resultaat weergegeven.

Jaarrekening 2020	Baten	Lasten	Gerealiseerd
Resultaat projecten	7.832.013	-	
Verliesvoorziening	894.095	887.083	
Afdrachten:			
Saldirreserve specifiek (fietsenkelder station)	-	-	
Reserve bovenwijken	-	6.374.569	
Reserve IKXL	-	-	
Vastgoed		11.249	
Voorziening claims en juridische geschillen		243.247	
Totaal	8.726.108	7.516.148	1.209.960

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Het resultaat uit projecten bedraagt circa € 7,83 miljoen. Van dit resultaat wordt conform de door uw raad vastgestelde nota Bovenwijkse voorzieningen circa € 6,37 miljoen gestort in de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

De dotatie aan de verliesvoorziening als gevolg van projecten die meer negatief worden is ongeveer gelijk aan de vrijval van de verliesvoorziening als gevolg van projecten die minder negatief worden.

De vrijval van de verliesvoorziening als gevolg van het minder negatief worden van het project Karregat (circa € 0,24 miljoen) gaat naar de Voorziening claims en juridische geschillen omdat de vorig jaar getroffen voorziening voor Karregat hieruit was gedekt.

Met het besluit over het raadsvoorstel 'Financiële effecten van verkoop gemeentelijk vastgoed' heeft de raad besloten dat bij verkoop van een gemeentelijk pand, via resultaatbestemming de opbrengstbestemming wordt gehanteerd zoals genoemd in de door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde verkooplijst, óók indien de verkoop plaatsvindt met gebruik van een grondexploitatie (waarbij normaliter het resultaat na vrijval naar de algemene middelen zou vloeien). In 2020 betreft dit een beperkt bedrag van circa € 11.000.

Het netto resultaat van circa € 1,2 miljoen komt ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Bovenwijkse voorzieningen

In 2019 is de nota Bovenwijkse Voorzieningen door de raad vastgesteld. Onderstaand een korte toelichting.

Private ontwikkelingen

Het gaat hierbij om een afdracht vanuit de private initiatieven waar sprake is van een bouwplan waarvoor een wijziging of afwijking van het bestemmingsplan nodig is (ook kleine plannen conform art. 6.2.1.a BRO1). De bijdrage door private initiatieven dient betaald te worden op het moment van het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan. De in 2020 ontvangen bijdrage van € 236.666 gaat rechtstreek naar de reserve Bovenwijks.

Grondexploitaties

Ook de gemeentelijke grondexploitaties dragen bij aan de reserve Bovenwijks. Vooraf wordt per project de hoogte van de bijdrage bepaald (te realiseren programma * M² prijs voor de bijdrage Bovenwijks). Dit wordt afgezet tegen het verwachte resultaat (welk percentage van het resultaat wordt bijgedragen aan de reserve Bovenwijks). Vervolgens wordt jaarlijks het resultaat uit de projecten bepaald, waarna aan de hand van het percentage de bijdrage aan de reserve Bovenwijks wordt vastgesteld. Dit uiteraard voor zover het resultaat van de grondexploitatie dit toelaat (conform BBV regelgeving mag niet meer uit de grondexploitaties worden bestemd dan het resultaat uit de grondexploitaties toelaat). Als er geen resultaat wordt verwacht, vindt dus geen afdracht plaats. In 2020 wordt circa € 6,37 miljoen afgedragen naar de reserve Bovenwijks.

Voorzieningen

De gemeente Eindhoven kent naast projecten met een verwacht positief financieel resultaat ook projecten met een verwacht nadelig financieel resultaat. De noodzakelijke investeringen zijn soms nodig om de gemeentelijke ambities en doelstellingen te verwezenlijken. Als uitgangspunt (BBV regelgeving) geldt dat voor een project met een verwacht negatief resultaat direct een voorziening moet worden getroffen. Verliezen in projecten moeten dus al genomen worden zodra ze worden geraamd. Als dit het geval is, wordt een verliesvoorziening gevormd ter grootte van de netto contante waarde (NCW) van de (grond)exploitatie. Deze NCW wordt berekend aan de hand van de door de commissie BBV voorgeschreven discontovoet (het streefpercentage van de ECB voor de inflatie, zijnde 2%).

Verloopoverzicht voorziening grondexploitaties

	NCW	Eindwaarde
Beginstand voorziening grondexploitaties 01-01-2020	-5.946.031	
-/- vrijval i.v.m. afsluiting verliesgevende exploitaties	-	
-/- vrijval i.v.m. wijziging verliesgevend naar winstgevend	296.591	
+ Mutatie voorziening i.v.m. (extra) verliesgevende exploitaties	-579.941	
Eindstand voorziening grondexploitaties 31-12-2020	-6.229.381	-6.407.479

** Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.*

De storting in de verliesvoorziening als gevolg van een hogere verliesverwachting van € 0,58 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door een hoger verwacht negatief resultaat van de grondexploitatie Woonwagenlocaties en Marienhage. De vrijval van de voorziening wordt met name veroorzaakt door een lager verwacht negatief resultaat van de grondexploitatie Karregat.

Verloopoverzicht voorziening private ontwikkelingen

	NCW	Eindwaarde
Beginstand voorziening private ontwikkelingen 01-01-2020	-2.224.237	
-/- vrijval i.v.m. afsluiting verliesgevende exploitaties	1.199	
-/- vrijval i.v.m. wijziging verliesgevend naar winstgevend	558.306	
+ Mutatie voorziening i.v.m. (extra) verliesgevende exploitaties	-248.165	
Eindstand voorziening private ontwikkelingen 31-12-2020	-1.912.898	-2.006.731

** Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.*

De storting in de verliesvoorziening als gevolg van een hogere verliesverwachting van € 0,25 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door een hoger verwacht negatief resultaat van de private ontwikkelingen Philips Lighting en MO/Tio. De vrijval van de voorziening wordt met name veroorzaakt door een lager verwacht negatief resultaat van de private ontwikkeling Brainport Industries Campus (BIC) en Emmasingelkwadrant.

Voor de voorraadprojecten geldt dat er verlies moet worden genomen indien de boekwaarde (het tot nu toe geïnvesteerde vermogen) hoger is dan de actuele marktwaarde. Om dit te beoordelen wordt de boekwaarde vergeleken met de marktwaarde. Als de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde, wordt hiervoor direct een verliesvoorziening getroffen. De mutaties zijn beperkt.

Verloopoverzicht voorziening voorraad

Beginstand voorziening voorraad 01-01-2020	-4.885.191
-/- vrijval i.v.m. overheveling naar grondexploitatie	-
-/- vrijval i.v.m. wijziging overheveling naar grondexploitatie	38.000
+ Mutatie voorziening i.v.m. (extra) verliesgevende exploitaties	-58.977
Eindstand voorziening voorraad 31-12-2020	-4.906.168

** Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.*

Per saldo blijft de totale voorziening voorraad nagenoeg gelijk.

Het weerstandsvermogen

Het identificeren en beheersen van de risico's draagt er aan bij om de projecten binnen de (financiële) kaders te laten verlopen. De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's van de projecten is licht gestegen van circa € 16,3 miljoen naar circa € 16,7 miljoen. Enerzijds zien we een toename van marktrisico's en risico's van tussentijds winstnemen. Anderzijds zien we een afname van projectrisico's en risico's van de voorraad (projecten in voorbereiding).

Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit houden we rekening met:

- De ontwikkeling van de nog te realiseren opbrengsten en rente in de grondexploitaties. Ervaring uit de afgelopen jaren heeft ons geleerd dat deze sterk afhankelijk zijn van marktontwikkelingen waar wij als Eindhoven geen invloed op hebben. Daarom rekenen we scenario's uit om te bepalen wat lagere opbrengsten (5-15%), vertraging in realisatie (2-6 jaar) en hogere rente (0,5-1%) zou betekenen voor de verwachte resultaten van onze grondexploitaties.
- Projectspectifieke risico's. Deze bestaan hoofdzakelijk uit het risico op tegenvallende kosten, bijvoorbeeld als gevolg van sanering, archeologie of explosieven, en contractuele risico's.
- Het risico dat eerder teveel genomen tussentijdse winst moet terugvloeien naar de grondexploitatie.
- De mogelijkheid om financiële effecten van het optreden van risico's gedeeltelijk op te vangen binnen de verwachte resultaten van de projecten zelf voordat het weerstandsvermogen moet worden aangesproken.

Voorraad en strategische verwervingen

We beschikken nog over meerdere grondposities die mogelijk naar de toekomst toe tot ontwikkeling worden gebracht. Voor enkele van deze grondposities worden momenteel voorbereidingen getroffen om deze tot ontwikkeling te brengen. De meest invloedrijke zijn Brainport Industries Campus, Castiliëlaan en Drents buiten.

In 2020 zijn voor enkele grondposities, waaronder VDMA, Jan Heynslaan, Vlokhovenseweg, Mainelaan, Vitruviusweg en Generaal Collaertpad, grondexploitaties vastgesteld. En met het tot ontwikkeling brengen van bovengenoemde locaties nemen onze strategische grondposities verder af. Om voldoende strategische grondposities beschikbaar te houden voor realisatie van de ambities en doelstellingen van Eindhoven, wordt gewerkt aan een Strategisch verwervingsplan.

3h. Gebiedsgericht werken

Het afgelopen jaar heeft voor een groot deel in het teken van corona gestaan. Op een aantal trajecten heeft dat zeker haar effect gehad; zo zagen we een aantal zaken zich ontwikkelen die vooraf niet verwacht waren. Denk aan de beperkingen t.a.v. gebruik van buurthuizen, spanningen in wijken doordat jongeren zich langere tijd vervelen en de beperkingen omtrent fysieke ontmoetingen. Dit heeft een sterke druk gelegd op de sociale veerkracht van de stad, van haar inwoners, maar ook voor professionals. Door corona lijkt het erop dat het contrast in een aantal gebieden scherper begint te worden.

De stad heeft op een aantal punten juist ook weer niet stilgestaan. Zo werd het afgelopen jaar de visie op maatschappelijke opvang geëffectueerd in aanloop naar ingang op 1 januari 2021. Dat leverde in een aantal buurten ook extra spanningen op door de op handen zijnde wijzigingen met betrekking tot het gebruik van bestaande locaties ten aanzien van opvang.

Integraal gebiedsgericht werken

Over de eerdere pilots rondom gebiedsgericht werken heeft het college halverwege het jaar besloten een vervolg te geven in Woensel Zuid en Gestel. Verschillende ontwikkelingen zijn op gang gebracht, maar moeten in 2021 nog verder gebundeld en uitgewerkt gaan worden.

Manifest en 16 stedelijke vernieuwingsgebieden

Net voor de zomer heeft burgemeester Jorritsma het Manifest Kwetsbare gebieden ondertekend. Door de impact van corona luidden de burgemeesters van 15 steden, waaronder Eindhoven, de noodklok richting het kabinet. Het manifest Kwetsbare gebieden heeft geleid tot de aankondiging van een Volkshuisvestingsfonds waarvoor we voor Woensel Zuid gaan werken voor een propositie. De maanden daarna is dit aspect uitgegroeid tot een belangrijk onderwerp waar wekelijks over gesproken is vanuit o.a. het doorbraak-overleg (waar Aline Zwierstra namens Eindhoven in zit).

Woondeal - Programma Leefbaarheid en Veiligheid

Vanuit de Woondeal en het programma Leefbaarheid en Veiligheid moest er voor het eind van het jaar een impactanalyse voor Woensel Zuid gemaakt worden. Deze impactanalyse is een eerste globale verkenning en brengt op hoofdlijnen de kosten van een aantal ingrepen in beeld, inclusief de beoogde meerwaarde. Vanuit BZK is het bureau Atlas voor Gemeenten aan ons verbonden. De impactanalyse is inmiddels opgeleverd voor ons gebied.

Gebiedsgericht instrumentarium

Het afgelopen jaar zijn er diverse dossiers door het college vastgesteld t.a.v. het instrumentarium rondom gebiedsgericht werken. Denk hierbij aan de aanpassing van de subsidieverordening gebiedsgericht werken, aanwijzing actiegebieden 2021/2022 (conform aanbeveling van de eerdere Evaluatie Actiegebieden 2015 - 2018), opstellen buurtcontracten en de gebiedsprogramma's 1.0. Deze gebiedsprogramma's zijn opgesteld voor Woensel Noord, Woensel Zuid, Strijp, Meerhoven, Gestel, Stratum en Tongelre. Komende jaar krijgen deze gebiedsprogramma's nog een verdere verfijning op wijk- en buurtniveau en gaat expliciet voor Woensel Noord en Woensel Zuid de dialoog gevoerd worden met partijen/partners in de stad. Dit gaat bijdragen aan het neer kunnen leggen van een stevige propositie door de connectie met deze partijen. De samenloop met de ontwikkelingen vanuit het Rijk valt hiermee perfect in elkaar!

De subsidieverordening gebiedsgericht werken is per 1 januari 2021 gewijzigd wat als resultaat gaat hebben dat deze middelen ook meer adaptief voor de wijken en buurten ingezet kunnen gaan worden.

Meetinstrument Leefbaarheid

Gekoppeld hieraan is het beter monitoren, delen, duiden en koppelen van informatie (hard en zacht) uit de verschillende sectoren en de wijken. Er is een eerste prototype van het meetinstrument op Leefbaarheid, opgesteld in samenwerking met de verschillende corporaties. Begin 2021 verwachten we dit instrument meer en meer operationeel te krijgen, samen met diverse partners uit de stad.

Over bovenstaande ontwikkelingen is de raad tijdens een a-avond geïnformeerd op 1 december. Gezien de positieve reacties zijn we voornemens om ook de raad hier in 2021 met regelmaat over bij te praten, mede met het oog op het belang van deze ontwikkelingen.

3i. Duurzaamheid

Inleiding

Op het gebied van duurzaamheid hebben we voor onze gemeente een aantal concrete doelen vastgesteld in de KLimaatverordening:

- in 2030 gebruiken we 50% minder primaire grondstoffen en hebben we 55% CO₂ gereduceerd t.o.v. 1990;
- in 2050 zijn we een circulaire stad en hebben we 95% CO₂ gereduceerd t.o.v. 1990;
- met onze eigen organisatie geven we het goede voorbeeld en zijn we in 2025 100% uitstootvrij en duurzaam.

Om deze doelstellingen te behalen hebben we in 2020 vele acties ondernomen. In deze paragraaf geven we een nadere toelichting op de acties en projecten die we hebben uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de vastgestelde doelen. We doen dit voor de verschillende onderdelen:

- Energie en energietransitie
- Missie Europa
- Circulaire energie
- Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en woningbouw
- Mobiliteit
- Bedrijvigheid
- Bedrijfsvoering

Energie en Energietransitie

Klimaatplan 2021-2025

In 2020 is het Klimaatplan 2021-2025 vastgesteld door gemeenteraad. In dit plan zijn de concrete acties opgenomen die nodig zijn om de gestelde CO₂-reductiedoelen in 2030 te realiseren. Hierbij zetten we in op de drie 'i's': Impact, Innoveren en Iedereen mee (inclusief). Onderdeel van de aanpak van het klimaatplan is een (in 2021 op te stellen) adaptieve uitvoeringsagenda.

Klimaataakkoord040

In 2020 hebben we voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor het Klimaataakkoord040. Dit zien we als een adaptief document in samenhang met de uitvoeringsagenda van het klimaatplan. In dit akkoord leggen we de klimaatdeals vast die we maken met partijen die grote impact hebben op de CO₂-reductie in de stad. Er zijn deals in voorbereiding op bedrijventerreinen De Hurk, De Run en Flight Forum en we bereiden deals voor op het gebied van evenementen, met het MKB en op het gebied van circulariteit. Het akkoord wordt de komende jaren steeds aangevuld met afspraken tussen de gemeente en partners.

Regionale Energie Strategie (RES)

Samen met de 20 andere gemeenten in de regio, de provincie, het waterschap en Enexis hebben we gewerkt aan de totstandkoming van de concept-RES van de Metropoolregio Eindhoven. Belangrijk onderdeel van de RES zijn de aantallen en globale zoekgebieden voor de in de regio te plaatsen windmolens en zonneparken. Daarnaast levert de RES input voor de TransitieVisiesWarmte die de gemeenten moeten opstellen en bundelt het de meest effectieve aanpakken voor energiebesparing. Het opstellen van een RES is een afspraak die gemaakt is in het landelijk klimaataakkoord. De concept-RES is op 1 oktober ingediend bij het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving.

Transitievisie Warmte

In 2020 zijn we gestart met de voorbereiding van de Transitievisie Warmte. Experts en stakeholders zijn in dit traject betrokken. De gemeenteraad heeft de uitgangspunten voor de warmtetransitie vastgesteld: de drie principes Impact, Inclusief en Innovatie en een aantal uitgangspunten voor het reduceren van zoveel mogelijk CO₂. De raad heeft bijvoorbeeld voorwaarden gesteld aan biomassa en aan de uitrol van warmtenetten. Daarnaast zijn criteria vastgesteld voor het selecteren van buurten die een traject starten om aardgasvrij te

worden. Tot slot is de raad geïnformeerd over de vervolgstappen om tot stadsbrede plannen voor de warmtetransitie te komen.

Warmte- en koudenetten

Op basis van een commissienotitie met een vergelijking van opties voor de lokale warmtemarkt, heeft de Raadscommissie een positieve grondhouding uitgesproken om te streven naar een overwegend publiek en particulier eigendom van warmte- en koudenetten. Dit is verder verwerkt in de Raadsnotitie Sturing en Eigendom Warmtenetten.

Buurtplannen aardgasvrij

In februari 2020 overhandigden de meedenkteams van respectievelijk de Sintenbuurt en de Generalenbuurt het Buurtplan Aardgasvrij aan wethouder Thijs. De bewoners van beide pioniersbuurten hebben ruim een jaar lang actief meegedacht hoe ze zich optimaal voor kunnen bereiden om het van het aardgas te gaan. Het resultaat is een plan met daarin concrete suggesties voor maatregelen die je nu al kunt nemen om je voor te bereiden op aardgasvrij wonen, zoals isoleren. In 2020 heeft de gemeente in deze buurten collectief burenadvis uitgeoefend en zijn collectieve inkoopacties georganiseerd. In 2021 worden deze gepresenteerd aan en uitgevoerd met de buurten.

Raadsbesluit proeftuin 't Ven

Na twee jaar intensief voorwerk met alle belanghebbenden, heeft de gemeenteraad in december 2020 definitief besloten over de uitbreiding van het gemeentelijke warmtenet naar delen van de buurten 't Ven en Lieveendaal en over de inrichting van de gemeentelijke investeringen die daarmee gepaard gaan. Als één van de eerste landelijke proeftuinen, start Eindhoven in 2021 met de uitvoering van de proeftuin en de aanleg van een duurzaam warmtenet dat aardgas op termijn kan vervangen.

Aardgasvrije warmte in Woensel Zuid West

In Woensel Zuid West, bestaande uit 7 buurten, loopt mede op initiatief van de woningbouwcorporaties en Ennatuurlijk een haalbaarheidsonderzoek voor uitbreiding van het warmtenet van Ennatuurlijk. Dit onderzoek moet antwoord geven op de vraag of een warmtenet de oplossing is met de laagst maatschappelijke kosten voor (delen van) dit gebied. Een dynamisch begrotingsmodel is opgesteld waarin verschillende scenario's in zijn doorgerekend.

Duurzame innovaties

Om de energiedoelstelling te realiseren zetten we in op innovaties om nieuwe (energie)technieken en ontwikkelingen te onderzoeken, verkennen en te testen. We participeren bijvoorbeeld in het Europese subsidieproject Heat Insyde. Dit project richt zich op de ontwikkeling en demonstratie van een innovatieve warmtebatterij voor consumenten. De batterij maakt het mogelijk om duurzaam opgewekte energie op een goedkope en efficiënte manier op te slaan, zodat die ook beschikbaar is op windstille en bewolkte dagen. Eindhoven is één van de drie Europese proeftuinen, waar de innovatieve warmtebatterij zal worden gedemonstreerd. In 2020 is gezocht naar deelnemers voor dit demonstratieproject en geschikte woningen. Op dit moment zijn er meerdere geïnteresseerden waar de batterij geplaatst mag worden.

Zonnewarmte voor bestaande stadswijken

Samen met Enpuls (onderdeel van Enexis) en bewonersinitiatief Duurzaam Prinsejagt hebben we een onderzoek afgerond naar zonthermie in combinatie met seizoensopslag voor de buurt Prinsejagt. Het energieconcept bestaat uit een kleinschalig collectief energiesysteem met zonnecollectoren op de daken van de deelnemers, ondergrondse seizoensopslag en een buurtwarmtenet. Het gedetailleerde systeemontwerp laat zien dat het energieconcept technisch haalbaar is, alleen de investeringen waren voor de betrokken partijen een brug te ver.

Klimaatnetwerk040

Begin 2020 is vanuit de gemeente onderzocht of er behoefte is aan een Klimaatnetwerk in Eindhoven. Veel verschillende (vrijwillige) organisaties zijn actief op het gebied van duurzaamheid. Inmiddels is er een lijst met 37 actieve organisaties. Veel van deze organisaties hebben aangegeven elkaar beter te willen leren kennen

waardoor verbindingen kunnen worden gelegd, van elkaar kan worden geleerd en acties samen kunnen worden opgepakt. Verschillende activiteiten zijn ikv het klimaatnetwerk040 georganiseerd, waaronder een paar online brainstormsessies, een fysieke bijeenkomst en een digitale enquête om informatie te verzamelen over alle betrokken organisaties. In december vond de eerste casenight sessie plaats en ging over 'hoe bereiken en betrekken we jongeren bij klimaatvraagstukken'. In 2021 wordt de samenwerking met The New Block uitgewerkt, een platform voor duurzame partijen en inwoners.

Missie Europa

In december 2019 heeft de Europese Commissie een nieuwe, groene focus in gang gezet met de Europese Green Deal. Parallel aan deze Green Deal heeft de Commissie vijf Europese 'missies' (moonshots) geformuleerd. Dit zijn aansprekende, maatschappelijk relevante missies waarin 'de burger en zijn/haar leefwereld centraal staat' en die duidelijk de 'toegevoegde waarde aantonen van Europese investeringen in onderzoek en ontwikkeling.' Eén daarvan is de missie rond 100 klimaatneutrale steden tegen 2030 voor en door de burger. We willen ons daarvoor, samen met de gemeente Helmond, namens de Brainportregio kandidaat stellen. Daartoe is het afgelopen jaar een projectorganisatie opgezet en een plan van aanpak geschreven om te komen tot een bidbook. De geplande start van de missie was het najaar van 2020, maar de lanceringsdatum is uitgesteld. De feitelijke lancering zal naar verwachting in het voorjaar van 2021 plaatsvinden. Daar bereiden we ons nu op voor.

Circulaire economie

Cirkelstad

Samen met de Provincie hebben we in 2020 gewerkt aan het opbouwen van een Eindhovense tak van Cirkelstad. In de Green Business Club Spoorzone is een werkgroep Circulaire Economie actief. Hieraan nemen we deel om een bijdrage te leveren aan kansen die bedrijven in de Spoorzone zien om circulair te gaan werken.

E-waste Race

We hebben de E-Waste Race gefaciliteerd en mede mogelijk gemaakt. Door de corona-maatregelen kon de E-waste Race Eindhoven in maart 2020 niet in dezelfde vorm plaatsvinden als de afgelopen jaren. De organisatie heeft hier zeer snel op gereageerd door een digitaal lespakket te ontwikkelen, waardoor alsnog via de scholen bewustzijn bij kinderen op gebied van e-waste gecreëerd is.

The New Block

Tijdens de Dutch Design Week 2020 is The New Block (voorheen: Circulab) geopend. Dit nieuwe 'clubhuis voor circulair bouwen' heeft als doel om een fysieke plek te creëren waar lokaal samenspel op het gebied van circulariteit kan ontstaan. Samen met het Klimaatnetwerk dat in 2020 is opgestart worden events over onderwerpen op gebied van duurzaamheid georganiseerd.

Circulaire woningbouw

Zowel in Bosrijk als op vier vastgoedlocaties elders in de stad hebben we door middel van tenders de markt met succes uitgedaagd om duurzame, circulaire woningbouwplannen te ontwikkelen. Dit uit zich in het volgende aanbod: veel meer prefab, hout, demontabel, flexibel, circulaire natuurlijke materialen (Strobouw) en hergebruik van materiaal.

Binnen het Pact met de woningcorporaties lopen diverse initiatieven om circulair te bouwen, slopen en renoveren. Waar in 2020 de kennis is opgedaan kan deze in 2021 vertaald worden naar meer uniform opdrachtgeverschap.

Circulaire school

Onder ons bouwheerschap is in 2020 gestart met de bouw van de school aan de Avignonlaan. Vernieuwend opdrachtgeverschap in combinatie met een vroegtijdig bouwteam met de markt, heeft dit project tot een voorbeeld gemaakt. Dit heeft o.a. geleid tot hergebruik van de stalen constructie, vloerisolatie en kozijnen en een fundering die grotendeels uit circulair beton bestaat. De kennis en ervaring die we in dit traject opgedaan hebben bieden kansen voor projecten in de toekomst.

Wegenbouw

Bij de vervanging van het asfalt op de Insulindelaan, is asfalt gebruikt dat voor 50% uit hergebruikt oud asfaltgranulaat bestaat. Dit project kreeg de nodige aandacht in de vakmedia. De aanbesteding van dit project is de eerste waarbij we als opdrachtgever MKI (milieukostenindicator) hebben toegepast.

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en woningbouw

Gebiedsontwikkeling

Door advisering op inhoud en proces hebben we duurzame ambities geborgd en uitwerking daarvan ondersteund in verschillende ontwikkelingen: Hooghlanden Grasrijk, Buurtschap Te Veld en diverse centrumprojecten. Door deze rol ook te pakken in gebiedsontwikkelingen als Knoop XL, Stationsgebied Zuid, VDMA, Campina, Strijp S, Stadionkwartier, Luchthavengebied, BIC Fase 2, Emmasingelkwadrant, Deken van Somerenstraat en Stadhuisplein, ontstaat inzicht in slimme koppelkansen. Al deze ontwikkelingen en projecten dragen nu bij (of gaan bijdragen) aan een duurzame en gezonde stad.

Hiervoor zijn we actief op zoek gegaan naar samenwerking, zowel in- als extern. Dit doen we door het houden van een simpel gesprek, lezingen, werksessies, rondleidingen, kennisateliers en inspiratiesessies waarin we vertellen wat we willen, waarom en hoe. We onderzoeken welke gezamenlijke ambities er zijn en hoe we de elkaar kunnen helpen. Hiervoor zijn ook hulpmiddelen ontwikkeld zoals het PDF Duurzame Ambities.

Het Pact

In het Pact hebben onverminderd doorgewerkt samen met de woningbouwcorporaties aan het verduurzamen van de woningvoorraad. Op basis van vier duurzaamheidspijlers:

- Duurzame energie en CO₂-neutraal
- Natuurlijke stad
- Duurzame materialen en gesloten kringlopen
- Aandacht voor (het effect op) mensen

Binnen het Pact lopen diverse initiatieven ten aanzien van circulair te bouwen, slopen en renoveren. We dagen onder andere gezamenlijk de markt uit om duurzame producten aan te bieden bij renovatie- en nieuwbouwprojecten en bepalen samen welke buurten als eerste aardgasvrij gemaakt kunnen worden. We werken samen de Transitievisie Warmte uit zoals in de pioniersbuurten 't Ven, Generalenbuurt en Sintenbuurt en zetten de eerste stappen naar volgende buurten. Samen met onze partners binnen het Pact verstrekken we energieboxen en concrete energie-adviezen aan huurders.

Regeling Reductie Energieverbruik (RRE)

Door toekenning van de landelijke RRE-subsidie hebben we aan meerdere energiebesparingsprojecten een impuls kunnen geven. Het betreft onder andere ondersteuning van de werkzaamheden van vrijwilligersvereniging 040energie, project Energiebox en energie-advies bij VvE's en op buurniveau. De VvE's zijn met circa 18.000 woningen verdeeld over 965 complexen in Eindhoven een significante doelgroep. Door Covid19 waren de mogelijkheden voor het houden van informatieavonden en persoonlijk advies aan huis zeer beperkt. Er is daarom ingezet op alternatieven zoals webinars en advies via videobellen en het uitvoeren van warmtescans. De RRE-subsidie is vanwege Covid19 met drie maanden verlengd tot 31 maart 2021. Afhankelijk van een nieuwe overheidsbijdrage hopen we dit traject ook na maart 2021 te continueren.

Energiearmoede

Vanaf eind 2020 werken we mee in een 3-jarig Europees project waarin we de belemmeringen en mogelijkheden onderzoeken van huishoudens die kampen met armoede en een stijgende energierekening. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met Project Energiebox, waarbij energiecoaches op verzoek langs gaan bij geïnteresseerde bewoners. Zij nemen een 'energiebox' mee bij hun bezoek waarin concrete instrumenten zitten om energie in de woning te besparen zoals spaarlampen en radiatorfolie.

Mobiliteit

Raadsbesluit stappenplan nul-emissiezone binnen de Ring

De gemeenteraad heeft het stappenplan voor een nul-emissiezone binnen de Ring vastgesteld (september 2020). Een nul-emissiezone is een zeer effectief instrument in het reduceren van de uitstoot van CO₂ door stedelijk verkeer. De zone levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de klimaatdoelstellingen en zorgt voor verbetering van de luchtkwaliteit en daarmee een bijdrage aan een gezonde stad. Eindhoven spreekt de ambitie uit dat in 2030 alle verkeer binnen de Ring zonder uitstoot van schadelijke stoffen rijdt. Stapsgewijs worden de toegangseisen van de huidige milieuzone voor schoon vrachtverkeer aangescherpt richting een nul-emissiezone voor alle voertuigen. Een belangrijke mijlpaal is het invoeren van een nul-emissiezone voor vrachtauto's en bestelauto's en autobussen in 2025. Eindhoven sluit daarbij aan bij landelijke afspraken en richtlijnen die zijn vastgelegd in de Uitvoeringsagenda Stadslogistiek die begin 2021 wordt ondertekend.

Verkenning mogelijkheden stimuleren bouwhub

Eindhoven heeft een grote bouwopgave de komende jaren. Meer dan 13.000 woningen staan gepland tot en met 2022. Daarvan zal ongeveer de helft worden gerealiseerd in hoogbouwprojecten in het centrum van de stad. Alle bouwprojecten tezamen zorgen voor een stijging van het bouwverkeer in en rondom de stad.

Het slimmer organiseren van de logistiek van en naar de bouwplaats (zgn. bouwlogistiek) zorgt ervoor dat het bouwverkeer vermindert en de uitstoot van CO₂ afneemt. Een initiatief uit de bouwwereld heeft geleid tot een vergoederd plan voor opening van een bouwhub aan de rand van de stad. De gemeente werkt aan een voorstel om het gebruik van een bouwhub door projectontwikkelaars en aannemers te stimuleren.

MaaS-pilot zakelijke reizen gemeente Eindhoven (vertraagd door de corona)

Eindhoven doet sinds 2019 mee aan één van de MaaS-pilots (Mobility as a Service) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Met onze partners ASML, Brainport en MaaS-dienstverlener TURNN zijn we in 2020 enthousiast van start gegaan. Met de Turnn-app kan je een duurzame reis plannen, boeken en betalen. Reizen met openbaar vervoer, deelauto's, deelfietsen, gemeentelijke dienstfietsen, elektrische dienstauto's: alles via één app. Door corona is de uitrol van MaaS uitgesteld van 2020 naar 2021. Covid-19 en de bijbehorende maatregelen hebben zakelijk reizen en woon- werkverkeer namelijk zo goed als stil gelegd. Daardoor is de testfase opgeschoven naar januari 2021. Als corona het toelaat zal de lancering voor de gemeente Eindhoven naar verwachting in april 2021 plaats gaan vinden.

Bedrijvigheid

De Hurk

Met VNO-NCW zijn we in 2020 op De Hurk een traject gestart om samen met ondernemers te verduurzamen. Zo wordt daar onder andere gekeken naar de kansen voor duurzame opwek van energie, duurzame warmte, ontharden en vergroenen.

Flight Forum

Op Flight Forum is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar het zelf opwekken van zo veel mogelijk energie en deze uit te wisselen met de naastgelegen kantoorpanden. De businesscase is positief en de ondernemers zijn benaderd. In 2021 werken we verder aan de uitvoering, waaronder het leggen van zonnepanelen en de mogelijkheden om de energie onderling uit te wisselen door middel van een handelsplatform.

Toezicht en Handhaving

Vanuit toezicht en handhaving is, net zoals voorgaande jaren, energietoezicht meegenomen. Daarnaast is voor alle bedrijven onderzocht of ze aan de informatieplicht voldeden en kunnen we gaan controleren of ze aan het activiteitenbesluit voldoen, waarin is opgenomen dat energiemaatregelen die zich binnen 5 jaar terugverdienen, genomen moeten worden. Als bedrijven niet voldoen aan de informatieplicht of het activiteitenbesluit, wordt hierop gehandhaafd.

Green Deal Zorg

Van de vijf bedrijven van de Green Deal Zorg 1.0, hebben twee bedrijven het bronzen keurmerk en één bedrijf het zilver keurmerk op de milieu thermometer zorg behaald. Wanneer de Green Deal Zorg op 1 april 2021 afloopt

zullen alle vijf de bedrijven minimaal het bronzen keurmerk hebben. Door het succes willen deze bedrijven na april 2021 doorgaan en de komende 3 jaar toewerken naar het zilveren en gouden keurmerk. Door het grote succes gaan we een tweede deal maken met regionale bedrijven die voor het bronzen keurmerk zullen gaan. Zo zetten wij de kennis we als gemeente met deze partijen hebben opgedaan ook in voor omliggende gemeenten en bedrijven.

Bedrijfsvoering

Ambtelijke huisvesting (contract SVGG)

Samen met het consortium Impuls hebben we in 2020 de duurzame upgrade van het Stadhuis afgerond. Daarbij zijn we nog een stap verder gegaan als oorspronkelijk voorzien en zijn het Stadhuis en de Stadhuistoren deze zomer volledig aardgasloos gemaakt. Gezamenlijk zijn deze panden nu van energielabel G (Stadhuistoren) en E (Stadhuis) naar label A++ gegaan. Een bijzondere prestatie die veel publiciteit heeft gegenereerd en waarvoor we de Cobouw Awards 2020 in de categorie Duurzaamheid hebben gewonnen.

Eigen vastgoed (programma SVV)

In 2020 zijn we aan de slag gegaan met de verduurzaming van een groot deel van de kernportefeuille van ons eigen vastgoed. Dit is vooral gericht geweest op de eerste fase van verduurzaming: monitoring (bijna alle panden zijn nu voorzien van slimme meters), PV-panelen, dakisolatie en ledverlichting. De verduurzamingswerkzaamheden voeren we gefaseerd uit. Daarnaast heeft de focus gelegen op het verkrijgen van subsidies en monitoring van het verbruik. Hiermee hebben we eind 2020 1,8 miljoen kg CO₂-reductie gerealiseerd. In 2021 gaan we door met verduurzaming van de volledige kernportefeuille. Hierover zal nog aanvullende besluitvorming plaats vinden.

Gekoppeld hieraan werken we binnen SVV ook samen met de vier Eindhovense woningbouwcorporaties en het PEK (Platform Eindhovense Klantenraden) aan de realisatie van het Pact (waarin de gezamenlijke ambities voor het verduurzamen van het vastgoed van de corporaties en de gemeente zijn vastgelegd) en aan het Vlieg wiel. In het Pact is eind 2020 gestart met de overgang van de 'startfase' met pilotprojecten naar een bredere samenwerking bijvoorbeeld op het gebied van het gezamenlijk inkopen te beginnen met isolatiemateriaal. Binnen het Vlieg wiel is in 2020 de samenwerking met diverse schoolbesturen en zorginstellingen opgestart en zijn op enkele scholen PV-panelen gelegd.

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)

Voor de monitoring van MVI maken we gebruik van MVI ZET: Zelf Evaluatie Tool. Dit instrument maakt het mogelijk voor zeven MVI thema's ambitie en uitvraag in de markt tegen elkaar af te zetten. Hierbij gaat het om Milieuvriendelijk Inkopen, Circulair Inkopen, Biobased Inkopen, Innovatief Inkopen, Internationale Sociale Voorwaarden (ISV), Social Return on Investment (SROI) en MKB vriendelijk inkopen. In 2020 is MVI ZET bij ca. 90% van de 75 unieke aanbestedingen (93 percelen) ingevuld door verschillende (inkoop)teams binnen de organisatie. Dit geeft een goed beeld van de borging van MVI binnen onze organisatie. Bij 53,5% van de aanbestedingen zijn minimaal drie MVI-thema's toegepast. In 2019 was dit nog maar bij 36%. Deze ontwikkeling laat duidelijk zien dat we op gebied van MVI steeds meer criteria (eisen, wensen en contractvoorwaarden) uitvragen daarmee de lat blijven verhogen. Er werd in 2020 voornamelijk uitgevraagd naar Milieuvriendelijk Inkopen. In 81% van de aanbestedingen werd dit thema uitgevraagd, gevolgd door ISV (56%), SROI (43%), Circulair inkopen (40%), MKB-vriendelijk(28%), Innovatief Inkopen (13%) en Biobased Inkopen (5%).

3j. Investeringsen

Inleiding en ontwikkelingen

De paragraaf investeringen geeft een totaalbeeld van de investeringen maatschappelijk en economisch nut. Voor de analyse van investeringen in grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Basis voor de analyse van de afwijkingen is de gewijzigde begroting 2020. Bij de analyse van de taakvelden zijn de afwijkingen gedetailleerd in beeld gebracht.

Analyse afwijking investeringen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Investeringsopgave economisch nut	69,0	41,1	27,9
Bijdragen derden economisch nut	-18,2	-14,9	-3,3
Saldo investeringsopgave – bijdragen derden	50,8	26,2	24,6
Investeringsopgave maatschappelijk nut	35,9	40,0	-4,1
Bijdragen derden maatschappelijk nut	-16,0	-21,2	5,2
Saldo investeringsopgave – bijdragen derden	19,8	18,8	1,1
Totaal saldo investeringsopgave – bijdragen derden	70,7	45,0	25,7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Een investering kan een langere doorlooptijd hebben (langer dan één jaar), waarbij de realisatie in een jaarschijf kan afwijken van de geplande investering in de jaarschijf. De investeringsopgave wordt wel gerealiseerd, maar in een andere verhouding van de investeringen per jaarschijf. De hieronder genoemde afwijkingen moeten worden gelezen als een verschil tussen planning en realisatie (bijvoorbeeld door vertraging in de uitvoering). Onderstaande tabellen lichten de grote planningsafwijkingen toe.

Bedragen x € 1 miljoen

-/- = realisatie hoger dan planning

Investeringsen economisch nut	Afwijking planning
Overhead (verbouwing Stadhuisplein 1 en ICT voorzieningen)	
De afwijking in de jaarschijf 2020 voor (met name) verbouwing/verduurzaming van Stadhuisplein 1 wordt veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering. In totaal is in 2020 € 324.000 minder geïnvesteerd en schuift door naar 2021.	0,3
In 2020 is voor €784.000 ICT investeringen (soft- en hardware) doorgeschoven naar 2021. Het betreft een verschuiving in tijd, die geen effect heeft op het krediet.	0,8
Sport	
De afwijking van per saldo (afgerond) €4,3 is naar de volgende onderdelen te specificeren: sportzalen (€0,4 miljoen), sportparken (€0,6 miljoen), zwembaden (€3,1 miljoen) verdeeld naar Ottenbad (€1,2 miljoen) en zwembad de Tongelreep (€1,9 miljoen), IJssportcentrum (€0,1 miljoen) en overig/afronding (€0,1 miljoen).	4,3
Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	
Er is in 2020 voor een iets lager bedrag dan geraamd aan grondposities verworven. Dit leidt tot een afwijking van € 4 miljoen.	4,0
Daarnaast is er een afwijking ontstaan van € 10,5 miljoen doordat er door vaststelling van grondexploitaties enkele grondposities zijn geherrubriceerd van (im)materieel vast actief naar Onderhanden werken op de balans.	10,5
Overige afwijkingen economisch nut	4,7
Totaal afwijkingen economisch nut	24,6

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bedragen x € 1 miljoen**-/- = realisatie hoger dan planning**

Investerings maatschappelijk nut	Afwijking planning
Verkeer en vervoer	
Onder bovenstaande investeringsopgave vallen zeer veel verschillende investeringen op het gebied van verkeer en vervoer en Openbare ruimte. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen. De grootste afwijkingen zijn te zien op de investeringen Wegen (€ 2,6 miljoen N) en Verkeersregelinstantaties (€ 0,3 miljoen V).	-1,7
Parkeren	
Onder bovenstaande investeringsopgave vallen investeringen op het gebied van parkeren. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2020 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten. De afwijkingen worden met name veroorzaakt door de kredieten voor de P&R Genneper Parken (€ 1.125.000 V) en Ambulancedienst (€ 361.000 V)	1,5
Overige afwijkingen maatschappelijk nut	1,3
Totaal afwijkingen maatschappelijk nut	1,1

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Gevolgen voor kapitaallasten

De investeringen in economisch nut en de geactiveerde investeringen maatschappelijk nut hebben jaarlijkse kapitaallasten. Door wijzigingen in de investeringen ontstaat een resultaat op kapitaallasten. De kapitaallasten over alle activa (immateriële vaste activa, materiële vaste activa, financiële vaste activa en voorraden gereed product en handelsgoederen) laten het volgende beeld zien:

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2019	Primitieve begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020 (1)	Realisatie 2020 (2)	Afwijking (3=1-2)
Afschrijvingen	21.822	24.516	22.897	22.173	724
Rente	6.375	6.888	6.428	6.438	-10
Totaal kapitaallasten	28.197	31.404	29.325	28.611	714
Extra afschrijving	113			860	-860
Totaal kapitaallasten	28.310	31.404	29.325	29.471	-146

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Gemeentebreed wijkt de realisatie van de kapitaallasten met € 0,1 miljoen af van de begroting. Gedurende het boekjaar is geconstateerd dat de geraamde investeringen niet conform planning konden worden uitgevoerd (temporisering) en is de planning van de investeringen bijgesteld. Dit is te zien in het verschil tussen de primaire begroting en gewijzigde begroting 2020. Omdat er minder is gerealiseerd dan gepland zijn de kapitaallasten ook lager. In totaal is € 0,7 miljoen aan lagere kapitaallasten (rente en afschrijving) gerealiseerd dan begroot. Grote afwijkingen op afschrijvingen komt door vertragingen bij onder andere verduurzamen Stadhuis, investeringen in de openbare ruimte, investeringen in maatschappelijk vastgoed en sport. Hierbij wordt opgemerkt dat afschrijvingen worden berekend over activa (objecten) in het jaar nadat het object in gebruik is genomen. Ingebruikname in 2020 leidt tot een eerste afschrijving in 2021. Er wordt wel rente berekend over de investeringen gedurende de uitvoering. Uitzondering zijn de vervangingsinvesteringen in openbare ruimte. Bij deze investeringen start de eerste afschrijving het jaar nadat er lasten zijn geboekt. Reden is dat investeringen in openbare ruimte in gedeeltes worden opgeleverd c.q. in gebruik genomen. Zo wordt een weg nooit in zijn geheel afgesloten, maar slechts gedeeltelijk.

De extra afschrijving betreft het versneld afschrijven van versleten sportvelden van € 0,2 miljoen die niet zijn begroot, correctie op boekwaarde van activa Muziekgebouw van € 0,5 miljoen en extra afschrijving op wegen vanwege een te corrigeren investering van een fietspad van € 0,2 miljoen.

Jaarrekening

4. Jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financieel beleid alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De financiële verordening 2020, zoals bedoeld in art 212 Gemeentewet is vastgesteld in de raadsvergadering van 3 november 2020. De jaarrekening bestaat uit de algemene grondslagen van waardering en resultaatbepaling (4.1), balans inclusief verloopoverzicht en toelichting op de balans (4.2), het overzicht van baten en lasten met toelichting (4.3), een overzicht met de gebeurtenissen na balansdatum (4.4), de SISA bijlage (4.5) en de verantwoording over de specifiek ontvangen middelen onder de subsidieregeling van het bereikbaarheidsakkoord (4.6).

4.1 Algemene grondslagen van waardering en resultaatbepaling

4.1.1 Algemene grondslagen

Grondslagen voor waardering

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen de nominale waarden. Waardeverminderingen op een actief worden op het actief zelf in mindering gebracht door het vormen van een voorziening voor waardevermindering. Indien een actief buiten gebruik is gesteld, is deze afgewaardeerd (via een voorziening) indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Voor de resultaatbepaling is conform het Besluit Begroting en Verantwoording het gemodificeerde stelsel van baten en lasten gehanteerd. Dat wil zeggen dat de baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Algemene uitkering

Met het betrekking tot het verwerken van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatste gepubliceerde accresmededeling die doorgaand is opgenomen in de septembercirculaire van het betreffende boekjaar. In lijn hiermee is de uitspraak van commissie BBV van toepassing dat het in de decembereirculaire aanvullend toegezegd compensatiepakket voor corona wordt verwerkt in 2021. Gemeenten kunnen op dit moment een onvoldoende nauwkeurige en betrouwbare schatting maken van hun aandeel in het compensatiepakket.

Personeelslasten en arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod (BBV) op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijkse terugkerende

arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten toegerekend aan het jaar waarin ze zijn uitbetaald.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten, bijvoorbeeld door een reorganisatie dient wel een verplichting te worden opgenomen.

Eigen bijdrage CAK

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De ontvangen eigen bijdragen 2020 zijn op kasbasis verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op de verwachte levensduur. Voor de diverse soorten van activa zijn per soort afschrijvingspercentages vastgesteld die zijn vastgelegd in de financiële verordening. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Vanaf 2019 wordt er afgeschreven vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/ verworven wordt. Op grond wordt niet afgeschreven.

4.1.2 Grondslagen balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en naar verwachting duurzame waardeverminderingen. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden direct ten laste van de exploitatie gebracht en niet als zodanig geactiveerd.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

Kosten van onderzoek en ontwikkeling bij grondexploitaties blijven uiterlijk 5 jaar geactiveerd staan. Binnen die periode worden zij bij realisering van het actief overgeboekt naar het betreffende actief of bij niet realiseren van het actief doch uiterlijk na 5 jaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling gerelateerd aan een investering in materieel vast actief worden (o.b.v. de financiële verordening 2020) niet meer geactiveerd met ingang van 1 januari 2020. In de periode tot en met 1 januari 2020 zijn deze kosten wel geactiveerd.

Bijdrage aan activa in eigendom van derden

De bijdrage worden geactiveerd voor het bedrag van de verstrekte bijdragen verminderd met de afschrijvingen. Conform de vastgestelde financiële verordening (2020) worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Ondergrond			Conform afschrijvingstermijn ondergrond in eigendom
	Schoolgebouwen			
	Overig			Conform afschrijvingstermijn activa in eigendom

Materiële vaste activa

Algemeen

Waardering van de geactiveerde materiële vaste activa geschiedt op basis van de verkrijgingsprijs (inkoopprijs plus de bijkomende kosten) of tegen vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend).

Voorts kan worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het activum kan worden toegerekend).

Conform de financiële verordening 2020 activeren we activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 niet, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatstgenoemden worden altijd geactiveerd. Activa met een levensduur van minder dan drie jaar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht, tenzij wettelijk voor het betreffende activa anders is voorgeschreven. Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarden en de BTW op activa indien deze compensabel is volgens de Wet op het BTW-compensatiefonds activeren we eveneens niet.

Afschrijving vindt plaats op basis van de lineaire methode. Voor de investeringen ten behoeve van de afvalinzameling, parkeergarage KBC, biomassacentrales, krachtcentrum Tongelreep alsmede de nieuwbouw van de Effenaar, Parktheater, Dynamo en NatLab is de annuïtaire methode gehanteerd.

Indien de waarde van een actief duurzaam vermindert in enig jaar, is deze waardevermindering onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Conform de vastgestelde financiële verordening (2020) worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
Gronden en terreinen	Grond	Oneindig	Oneindig	Op grond wordt niet afgeschreven
	Sportparken	25		Kosten aanleg sportparken inclusief civiel technisch (park, verharding paden en riool plus alle velden).
		30/8-12		Kunstgras en all weatherbanen. Onderlaag 30 jaar en bovenlaag 8 t/m12 jaar. *)
		20/15		Hekwerken 20 jaar en overige voorzieningen 15 jaar.
		30/15		Verlichting: masten 30 jaar en armaturen 15 jaar
		50		Tribune 50 jaar met renovatie na 25 jaar
	Voorzieningen aan parkeerterrein	20	20	Betreft openbare parkeerterreinen (omheiningen en blokkades)
	Voorzieningen aan overige terreinen	20-30	20-30	Voorzieningen aan / bij bedrijfsgebouwen zoals buitenverlichting, hekwerk, fietsenstallingen, beplanting *)
	Begraafplaatsen	50		Aanleg (niet ondergrond, op grond wordt niet afgeschreven)
	overige categorieën	25		Open hekken verzonken staal
		40		Centrale electr. voorz. Collse Watermolen
		20		led-verlichting
		15/40		Terreinvoorzieningen
Grond erfpacht	Grond erfpacht	oneindig	oneindig	Op grond wordt niet afgeschreven
Gebouwen	Gebouwen	50		Kantoor- en bedrijfsgebouwen, sporthallen, zwembaden en watersport-accommodaties, kunstijsbaan, parkeergarage, kleedlokalen. Niet de installaties en inrichting.

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
	Gebouwen van hout	15		Noodlokalen, houten units (houten noodlokalen: levensduur 15 jaar, subsidie rijk)
	Bio-massacentrale (niet zijnde gebouw)	20/10		Feitelijke levensduur afhankelijk van type *)
	Schoolgebouwen	20/ 50		Upgrade 20 jaar; transformatie en nieuwbouw 50 jaar
	Kwekerijen / kassen	25		
	Jongerencentra, jeugdhonken, gemeenschapshuizen	40		
	Voorzieningen aan gehuurde gebouwen	Max 25		Af te stemmen op de huurtermijn, maar niet langer dan 25 jaar. *)
	Verbouwingen	Max 25		Tenzij de verwachte levensduur of huurtermijn van het gebouw korter is: dan daaraan koppelen. *)
	Achterstallig onderhoud en saneringen	Max 10	0	Achterstallig onderhoud in openbare ruimte mag niet worden geactiveerd *)
	Voegwerk	40		
	Daken, opstal, boeibord, kozijnen, verduurzamen	15/40		incidentele investeringen (daken, opstal verduurzamen, boeibord, kozijnen). Afhankelijk materialen e.d.
Woonruimten	Woningen	50		Alleen gebouw. Op grond wordt niet afgeschreven
Grond- weg- en waterbouw- kundige werken	Havens, kanalen	50		
	Rioleringen	60		
	Beschoeiing van metaal	80		
	Overige beschoeiing		10	
	Bruggen en viaducten		80	
	Verkeersinfrastructuur		40	Wegen, bestrating, fietspaden, voetpaden
	Herinrichting centrumgebied		25	
	Verkeersvoorzieningen		20	Voorzieningen met uitzondering van verlichting. Bijv. drempels over middegeleiders
	Vorbereidingskosten HOV 3		40	
	Openbare verlichting: kabels en masten		40	
	Openbare verlichting: armaturen en behuizing (evt. LED)		20	
	Roadmap licht, verlichting		10	
	Groeninrichting		40	Bomen en parkrenovaties
	Groenvoorzieningen		10	Parkmeubilair (o.a. banken en prullen-bakken)
	Overig groen		15/25	Hekwerken, bruggen hout, aanleg, vergroening, groeiverbindeing, herin-richting en renovatie
	Winkelcentrum Woensel		25	Bestrating en verlichting
	Gebied binnen de ring		25	Bestrating en verlichting
Machines, installaties, meubilair en gereed-schappen	Installaties en inrichting van gebouwen	10-30		Verlichting, Liften, centrale verwarming, installaties van bedrijfsgebouwen *)
	Inventaris en meubilair	Max 20		Voor scholen geldt de rijksnorm *)
	Machines	Max 15		Pompen, aggregaten, zaagmachines en compressen. Reprografie apparaten. *)
	Computer hardware, elektronische apparatuur	3		Hardware 3 jaar: (balie)printers en plotters, CPU's, laptops, tablets, aanvullende beveiligingsapparatuur, beeldschermen/displays.
		4		Hardware 4 jaar: laptops (raad), tablets (raad) en vaste PC's
		5		Hardware 5 jaar: netwerkkapparatuur, printers/ multi-functionals, overige apparatuur (tenzij anders vermeld)
		6		Hardware 6 jaar: servers & storage, gewone beeldschermen
		20/10/8		Overig: computerruimte bouwkundig 20 jaar; Noodstroom, blusinstallatie, airco 10 jaar;

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
				inrichting 8 jaar. Paspomaat Dynamische reizigers systeem
	Computer software	3		Beveiligingssoftware
		5		KA- en lokale PC-applicaties, virtualisatie software en overige procesapplicaties
		7		Grote proces-software
	Infrastructuur	15/12		Glasvezel 15 jaar, overige kabels in en tussen gebouwen 12 jaar
	Telefonie	6		(server based) telefooncentrale, telefoontoestellen
	Speeltuinen (toestellen)	10		Zwembad op speelterrein 20 jaar
	Parkeermeters, parkeerautomaten	20		
	Verkeersregelinstal-laties		8/15/30	Verkeersregeltoestel incl verkeerslantaarns en detectielussen 15 jaar; grondkabels en masten 30 jaar.switch 8 jaar
	VRI voorziening en ICT oplossing		20	
	Aanleg VRI		10	
	Containers (grof vuil standplaatsen)	10		
	Containers (ondergronds bij flats)	30/10/5		Buitenbak 30 jaar, binnenbak en opbouw 10 jaar, elektronica 5 jaar
	Zonnepanelen	15/20		Afhankelijk van type/plaatsing e.d.
	Klein apparatuur	5/10		brandmelders, couverteermachine
	Incidenteel	5/20		Afhankelijk van type investering, eenmalige zaken
Vervoers-middelen	Bedrijfswagens, tractie	7		Vrachtwagen, huisvuilwagen
	Personenauto's, bestelauto's	7		Dienstauto's
	Postauto	7		
	Hoogwerker	10		
	Gladheidsbestrijdingsmaterieel	10/20		Gladheid
	Overige vervoersmiddelen	7		Aanhangwagens

*) Voor elke nieuwe investering wordt de exacte afschrijvingstermijn vastgesteld.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor de in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden gewaardeerd tegen zogenaamde registratiewaarde.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Dit zijn bijvoorbeeld investeringen in rioleringen, begraaftplaatsen en afval.

Investerings met een economisch nut (excl. erfpacht)

Deze activa zijn handelbaar en/of kunnen bijdragen tot het genereren van middelen. Ze worden geactiveerd voor het bedrag van de investering, het zogenaamde bruto-activeren. Aftrek van eigen middelen (reserves) is niet toegestaan. Bijdragen van derden welke in directe relatie staan met het activum worden wel in mindering gebracht (netto-variant).

Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bijvoorbeeld wegen)

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. Volgens de nieuwe BBV-regelgeving moeten deze investeringen met ingang van 2017 worden geactiveerd, daarvoor was dit een keuze. De gemeente Eindhoven heeft er voor gekozen om deze met ingang van 2016 te activeren. De investeringen tot en met 2015 zijn direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer sprake is van duurzaam lagere marktwaarde waarden we de grond- en hulpstoffen af naar deze duurzaam lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De als onderhanden werk opgenomen 'bouwgronden in exploitatie' worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde duurzaam lager is, dan wordt deze lagere marktwaarde als waardering gebruikt. Indien sprake is van een geprognosticeerd verlieslatend project wordt een voorziening getroffen tegen de netto contante waarde. Deze voorziening wordt als waardecorrectie op bouwgrond in exploitatie verwerkt en jaarlijks opnieuw bepaald. Voor de kosten die aan de vervaardigingsprijs kunnen worden toegerekend wordt aangesloten op de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening. Dit betekent dat maximaal deze kostensoorten kunnen worden toegerekend aan de bouwgronden in exploitatie, waarbij ten aanzien van de rente geldt dat alleen de rente over het vreemd vermogen wordt toegerekend en geen rente over het eigen vermogen. Voor Strijp-S wordt projectfinanciering toegepast.

In overeenstemming met BBV-regelgeving wordt winst uit grondexploitatie genomen als:

1. Het resultaat op de grondexploitatie betrouwbaar kan worden ingeschat, én
2. De grond (of een deelperceel) is verkocht, én
3. Kosten zijn gerealiseerd.

Voor de grondexploitatie die aan deze drie voorwaarden voldoen wordt winst genomen gebaseerd op de door BBV voorgeschreven POC-methode.

Voor de berekening dient onderstaande formule te worden gehanteerd:

$$(\text{gerealiseerde kosten} / \text{totale kosten}) \times (\text{gerealiseerde opbrengsten} / \text{totale opbrengsten}) = \% \text{ POC}$$
$$((\text{geraamd eindsaldo} - \text{project specifieke risico's}) \times \% \text{ POC}) - \text{eerder genomen tussentijdse winst} = \text{bedrag tussentijds winst nemen lopend boekjaar.}$$

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de duurzaam lagere marktwaarde. Indien de marktwaarde duurzaam lager is, wordt een voorziening getroffen als waardecorrectie op de boekwaarde gereed product. Op de handelsportefeuille panden wordt niet afgeschreven.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening (o.a. dubieuze debiteuren) in mindering gebracht. Deze voorziening is bepaald via een combinatie van de statische en dynamische methode.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

Overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Uitzondering hierop vormt de voorziening facilitaire grondexploitatie die is gevormd tegen netto contante waarde. Deze netto contante waarde wordt berekend middels de discontovoet die is voorgeschreven door de commissie BBV (Het streefpercentage van de ECB voor inflatie bedraagt 2%). Deze voorziening wordt gepresenteerd als correctie op de boekwaarde aan de activazijde van de balans (overlopende activa).

Vaste schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke hoofdsom (nominale waarde), verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.2 Balans en toelichting

Activa

Balans Activa (bedragen x € 1.000)		31-12-2019	31-12-2020
VASTE ACTIVA		697.983	722.848
Immateriele vaste activa	B01	127.159	142.980
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		1.680	747
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		125.479	142.233
Materiële vaste activa	B02	538.039	552.837
In erfpacht uitgegeven gronden		50.307	50.271
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		70.376	69.072
Investerings met een economisch nut (excl. erfpacht)		374.963	373.945
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		42.393	59.548
Financiële vaste activa	B03	32.785	27.030
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- deelnemingen		8.119	8.119
Leningen aan:			
- woningbouwcorporaties		7.885	1.564
- deelnemingen		10.803	9.705
Overige langlopende leningen		5.953	7.618
Overige financiële vaste activa		25	25
VLOTTENDE ACTIVA		195.265	210.729
Voorraden	B31	91.702	97.909
Grond- en hulpstoffen		14	14
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		75.690	90.923
Gereed product en handelsgoederen		15.998	6.972
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	B11	68.439	85.696
Vorderingen op openbare lichamen		46.803	55.547
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		662	156
Overige vorderingen		20.971	29.990
Overige uitzettingen		2	2
Liquide middelen	B12	6.164	33
Kassaldi		53	33
Banksaldi		6.111	0
Overlopende activa	B21	28.961	27.090
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:			
- Europese overheidslichamen		755	779
- het Rijk		284	798
- overige Nederlandse overheidslichamen		5.595	4.780
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		22.327	20.734
TOTAAL ACTIVA		893.248	933.577
Recht op verliescompensatie krachtens de wet VPB 1969		nihil	nihil

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Passiva

Balans Passiva (bedragen x € 1.000)		31-12-2019	31-12-2020
VASTE PASSIVA		722.882	739.386
Eigen vermogen	B04	301.553	350.613
Algemene reserve		100.031	128.031
Bestemmingsreserves		149.686	179.215
Het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening		51.836	43.367
Voorzieningen	B05	21.082	16.016
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)		4.699	3.730
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)		1.181	1.202
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)		14.682	11.084
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)		519	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	B06	400.247	372.757
Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		321.277	294.464
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		29.855	29.202
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		48.600	48.600
Ontvangen waarborgsommen van derden		515	491
VLOTTENDE PASSIVA		170.366	194.191
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	B13	90.425	104.192
Overige kasgeldleningen		35.000	50.000
Banksaldi		0	2.105
Overige schulden		55.425	52.087
Overlopende passiva	B22	79.941	89.999
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		38.640	40.706
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:			
- Europese overheidslichamen		2.149	1.350
- het Rijk		25.399	29.431
- overige Nederlandse overheidslichamen		5.302	10.103
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		8.452	8.408
TOTAAL PASSIVA		893.248	933.577
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt		12.747	9.067

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

4.2.1 Toelichting per balanspost

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Overzicht immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.680	747	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	125.479	142.233	
Immateriële vaste activa	B01	127.159	142.980

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop immateriële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa in 2020.

bedragen in € x 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 01-01- 2020	Herru- bricering	Invester- ingen / Uitzet- tingen	Desinves- tingen	Afschrij- vingen	mut. Voorz. Waardeverm.	Bijdrage n van derden	Boek- waarde 31-12- 2020
Immateriële vaste act	127.159	7.705	12.013	-	3.552	-	345	142.980
Kosten afsluiten geldleningen en saldo agio en disagio	-	-	-	-	-	-	-	-
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	1.680	-366	-222	-	-	-	345	747
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	125.479	8.071	12.235	-	3.552	-	-	142.233

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vanwege duurzame waardeverminderingen. Deze afwaarderingen worden verwerkt via een voorziening die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde.

Onder de herrubricering bij de activa in eigendom van derden zijn de boekwaarden overgenomen die zijn verbonden aan de overdracht van schoolgebouwen aan schoolbesturen. Deze overdracht vindt via een notariële akte plaats. Deze vormen een verlaging met hetzelfde bedrag bij de materiële vaste activa, omdat de kosten al waren geactiveerd maar nu een andere status hebben gekregen.

Qua investeringen is het grootste volume besteed aan de bijdragen aan het schoolbestuur voor de vervangende nieuwbouw van het schoolgebouw, inclusief gymnastieklokaal Henegouwlaan 2.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling hebben enkel nog betrekking op de activering van voorbereidingskosten voor grondlocaties. Indien mogelijk worden de kosten overgebracht naar de betreffende grondexploitatie, maar dan moet er eerst sprake zijn van een vastgestelde exploitatie.

Op de activa in eigendom van derden wordt op een reguliere en vergelijkbare basis als de eigen activa afgeschreven. In 2020 is er ruim € 3,5 mln. afgeschreven.

Op basis van de overdracht van scholen, de gedane directe investeringen en de reguliere afschrijving neemt de boekwaarde met ruim € 15 miljoen toe.

Materiële vaste activa

Overzicht materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
In erfpacht uitgegeven gronden	50.307	50.271
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	70.376	69.072
Investerings met een economisch nut (excl. erfpacht)	374.963	373.945
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	42.393	59.548
Materiële vaste activa	B02	538.039
		552.837

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop materiële vaste activa

Onderstaand overzicht toont het verloop van de materiële vaste activa in 2020.

bedragen x € 1.000

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 01-01- 2020	Herru- bricing	Inves- teringen / Uitzet- tingen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	mut. Voorz. Waardeverm.	Bijdrage n van derden	Boek- waarde 31-12- 2020
Materiële vaste activa	538.039	-19.756	91.181	1.842	19.084	-420	36.120	552.837
Investerings met een economisch nut	374.963	-19.756	37.773	1.842	15.894	-420	1.718	373.945
Gronden en terreinen	103.084	-10.178	5.158	529	1.308	20	416	95.791
Woonruimten	618	-	-	-	21	-	-	597
Bedrijfsgebouwen	197.118	-4.288	18.129	992	7.255	-440	776	202.376
Vervoermiddelen	1.556	-	229	-	220	-	-	1.565
Machines, apparaten en installaties	72.520	-5.290	14.257	322	7.079	-	527	73.561
Overige materiële vaste activa	66	-	-	-	11	-	-	55
Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	70.376	-	13.474	-	1.561	-	13.217	69.072
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken	70.376	-	13.474	-	1.561	-	13.217	69.072
Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	42.393	-	39.969	-	1.628	-	21.185	59.548
Gronden en terreinen	46	-	332	-	5	-	332	41
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken	38.146	-	37.752	-	1.381	-	20.854	53.663
Machines, apparaten en installaties	4.201	-	1.886	-	243	-	-	5.844
In erfpacht uitgegeven gronden	50.307	-	-36	-	-	-	-	50.271
In erfpacht uitgegeven gronden	50.307	-	-36	-	-	-	-	50.271

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting materiële vaste activa (algemeen)

Vanaf 2019 wordt er afgeschreven vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt / verworven wordt. Op grond wordt niet afgeschreven.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vanwege duurzame waardeverminderingen. Deze afwaarderingen worden verwerkt via een voorziening die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde.

De toename van de materiële vaste activa van € 538 miljoen naar € 552,8 miljoen is te verklaren vanuit een aantal activiteiten en ontwikkelingen, waarvan de belangrijkste zijn:

- De notariële overdracht van scholen naar de schoolbesturen, waardoor deze activa naar de immateriële vaste activa zijn overgebracht; dit betekent hier een verlaging van € 8 miljoen;
- Overheveling van de boekwaarden van gronden naar de grondexploitatie, waardoor deze nu in de voorraad op de balans zijn opgenomen (verlaging circa € 10 miljoen);
- Overheveling van panden naar de voorraad, omdat deze panden zijn bestemd voor de verkoop (verlaging van ca. € 1,5 miljoen);
- Nieuwe investeringen minus de daaraan te relateren bijdragen van derden (netto toename circa € 55 miljoen);
- Reguliere afschrijving en desinvesteringen op de lopende activa (verlaging circa € 21 miljoen);
- Verlaging van de voorziening waardevermindering met ruim € 0,4 miljoen, omdat de verhouding van de boekwaarde en de te verwachten opbrengstwaarde, dat toelaat.

Stille reserves

De kunstvoorwerpen van het Van Abbemuseum met een cultuurhistorische waarde zijn niet in de balans opgenomen (de verzekerde waarde per 31 december 2020 inclusief bruiklenen, bedraagt circa € 151,5 miljoen)

Tevens is sprake van een stille reserve (verwachte opbrengstwaarde is hoger dan de boekwaarde) met betrekking tot niet bedrijfsgebonden activa.

Toelichting investeringen met een economisch nut

De investeringen 2020 bedragen in totaal € 37,7 miljoen. Dit bedrag wordt gevormd door een groot aantal mutaties van welke hierna een beperkte opsomming volgt:

- Machines, apparaten en installaties voor een totaal bedrag van € 14,3 miljoen. De grootste en daarmee belangrijkste investeringen betreft aanschaf mobiele devices (€ 2,1 miljoen), warmte-installatie (€ 1,0 miljoen), verduurzaming gemeentelijke gebouwen (€ 1,4 miljoen) en meubilair stadhuis (€ 0,7 miljoen);
- Bedrijfsgebouwen totaal € 18,1 miljoen, waarvan Schoolgebouw aan Avignonlaan (€ 11,2 miljoen), gebouwen HOV2 (€ 2,7 miljoen) en investeringen biomassacentrale (€ 1,0 miljoen);
- Vervoermiddelen in totaal € 0,2 miljoen; voornamelijk ten behoeve van gladheidsbestrijding;
- Gronden en terreinen voor € 5,1 miljoen. Dit betreft de voorraad voor toekomstige grondexploitaties (€ 2,4 miljoen) en de investeringen in diverse sportparken (€ 2,4 miljoen).

Toelichting investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

De investeringen in waterbouwkundige werken zijnde riolen, rioolkolken en gemalen, zijn gerelateerd aan het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2019-2022. De heffing die hiertegenover staat betreft de rioolheffing zoals in de paragraaf lokale heffingen nader toegelicht. De investeringen 2020 bedroegen € 13,4 miljoen en de afschrijvingen zijn € 1,5 miljoen. De vervangingsinvesteringen voor riolering worden zoveel als mogelijk is gedekt vanuit de voorziening riolering die in het verloop overzicht als bijdrage van derden is weergegeven € 13,2 miljoen. Per saldo daalt daarmee de boekwaarde met afgerond € 1,3 miljoen.

Toelichting investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Vanaf 1 januari 2017 zijn we verplicht de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut te activeren. Per 1 januari 2017 zijn de restantbudgetten ad € 25,4 miljoen van 86 bestaande projecten omgezet naar activa. Van deze investeringen bedragen de uitgaven en inkomsten tot en met 2016 netto € 49,9 miljoen. Dit deel is niet geactiveerd. Vanaf 2017 worden alle nieuwe investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut geactiveerd.

De investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut bedragen in totaal € 40,0 miljoen. Dit zijn veel mutaties, waarvan de grootste hieronder worden opgesomd:

- Verkeer en vervoer voor een totaalbedrag van € 17,6 miljoen. De grootste investeringen zijn wegen (€ 12,2 miljoen), Verkeersregelinstanties (€ 1,7 miljoen), verlichting (€ 1,2 miljoen)
- HOV2 voor een totaalbedrag van € 12,6 miljoen
- Wegenstructuur Brainport Park voor een totaalbedrag van € 10,2 miljoen

Een deel van de investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut wordt gedekt door bijdragen van derden. In totaal is voor € 21,2 miljoen geboekt aan bijdragen van derden.

Toelichting in erfpacht uitgegeven gronden

De boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden is met € 36.000 afgenomen door verkoop van een aantal objecten.

Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa

De financiële vaste activa wordt onderverdeeld in:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	8.119	8.119
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	7.885	1.564
- deelnemingen	10.803	9.705
Overige langlopende leningen	5.953	7.618
Overige financiële vaste activa	25	25
Financiële vaste activa	B03	32.785
		27.030

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 is als volgt:

bedragen in € x 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 01-01- 2020	Herru- bering	Inves- teringen / Uitzet- tingen	Desinves- teringen/ aflossinge n	Afschrij- vingen	mut. Voorz. Waardever- m.	Bijdrage n van derden	Boek- waarde 31-12- 2020
Financiële vaste activa	32.785	-	2.837	8.592	-	-	-	27.030
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	8.119							8.119
Leningen aan woningbouwcorporaties	7.885			6.322				1.564
Leningen aan deelnemingen	10.803		77	1.175				9.705
Overige langlopende leningen	5.953		2.759	1.095				7.618
Betaalde waarborgsommen	25							25

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vanwege duurzame waardeverminderingen. Deze afwaarderingen worden verwerkt via een voorziening die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde. Voor de afdekking van het risico met betrekking tot de verstrekte leningen aan derden is een reserve gevormd (saldo per 31-12-2020 € 3,324 miljoen).

Toelichting kapitaalverstrekking aan deelnemingen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de aandelen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

(x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020	Mutatie	Omvang deelneming
Muziekgebouw Eindhoven N.V.	45	45	-	100%
Af: voorziening Afwaardering Muziekgebouw ¹	-45	-45	-	
Parktheater Eindhoven N.V.	45	45	-	100%
Meerderheidsdeelneming in nom kapitaal	45	45	-	
Enexis Holding N.V. (voorheen Essent)	11	11	-	0,02%
Eindhoven Airport N.V.	556	556	-	24,5%
Twice Eindhoven B.V.	113	113	-	20%
N.V. Brainport Development	7	7	-	14,5%
BNG N.V.	429	429	-	0,3%
Park Strijp C.V.	1.000	1.000	-	50%
Park Strijp Beheer B.V.	10	10	-	50%
Breedband Regio Eindhoven B.V. ²	1.279	1.279	-	30,7%
Minderheidsdeelneming in nom kapitaal	3.405	3.405	-	
Flight Forum BV/CV (035-09-13) ³	4.669	4.669	-	50,9%
Flight Forum	4.669	4.669	-	
Totaal verstrekte geldleningen	8.119	8.119	-	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

¹⁾ Vanwege de financiële positie van het Muziekgebouw is het aandelenpakket van het Muziekgebouw afgewaardeerd tot op nihil.

²⁾ Breedband: door nieuwe huisvesting en investeringen in de infrastructuur zijn over 2018 en 2019 aanzienlijke verliezen geleden. Door deze verliezen wordt ingeteerd op het eigen vermogen. De algemene reserve gaat naar nihil en een deel van het geplaatste kapitaal van de deelnemers wordt gebruikt ter afdekking van de verliezen. Vanaf het boekjaar 2020 worden er weer positieve resultaten verwacht. Op basis van deze verwachting is dan ook de inschatting dat in 2024 weer sprake zal zijn van een vrij beschikbare algemene reserve en dat dus het gestorte kapitaal van de deelnemers weer is aangevuld vanuit de positieve resultaten. Daarmee is voor nu geen sprake van een duurzame lagere marktwaarde en dus afwaardering.

³⁾ Flight Forum: Voor een nadere toelichting zie de paragraaf grondbeleid onderdeel verbonden partijen.

Toelichting leningen aan woningbouwcorporaties

Eén leningen aan een woningbouwcorporaties is vervroegd afgelost op de renteherzieningsdatum. De resterende lening is ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het WSW staat garant indien een woningbouwcorporatie in gebreke blijft met betrekking tot rente- en aflossingsverplichtingen. Daarnaast vonden reguliere rente- en aflossingen plaats.

Toelichting leningen aan deelnemingen

Dit betreft een lening aan Park Strijp CV, waarop in 2020 € 1,175 miljoen is afgelost en een lening aan het Muziekgebouw Eindhoven.

Toelichting overige langlopende leningen

De lening aan de bibliotheek Eindhoven is vervroegd afgelost. Aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting is de uitvoering uitbesteed voor activiteiten waarbij de gemeente Eindhoven leningen (€ 3,1 miljoen) verstrekt ten behoeve van onder andere starters op de woningmarkt en duurzaamheid (energiebeperkende maatregelen). Er is voor € 3,5 miljoen aan leningen verstrekt aan particulieren binnen het zonnepanelenproject Zuidoost-Brabant.

Vlottende activa

Vorraden

Overzicht voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Grond- en hulpstoffen	14	14
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	75.690	90.923
- bouwgronden in exploitatie	80.454	95.946
- voorziening verliesgevende exploitatie	-5.946	-6.229
- overig	1.181	1.206
Gereed product en handelsgoederen	15.998	6.972
Vorraden	91.702	97.909

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De balanspost 'Onderhanden werk' heeft per ultimo 2020 een saldo van € 90,9 miljoen. Binnen deze post zijn onder andere begrepen de in exploitatie genomen gronden. De boekwaarde hiervan bedroeg ultimo 2019 € 80,5 miljoen. Deze balanspost betreft de grondexploitaties waarbij de gemeente de in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen omvormt naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Ultimo 2020 was de boekwaarde van deze grondexploitaties € 95,9 miljoen (dit vóór aftrek van voorziening verliesgevende planexploitaties) en is met € 15,5 miljoen toegenomen. Dit is onder andere veroorzaakt doordat voor diverse projecten een grondexploitatie is vastgesteld waarbij eerder gemaakte kosten (grondaankoop en kosten voorbereiding) zijn geherrubriceerd van materieel vast actief naar onderhanden werken. Daarnaast zijn bij diverse grondexploitaties in 2020 kosten gemaakt voor bijvoorbeeld het bouw- en woonrijp maken van de grond. Op termijn worden deze kosten goedge maakt door het realiseren van opbrengsten door verkoop van deze bouw- en woonrijp gemaakte kavels en overige grondverkoop.

Ook dit jaar zijn de prospecties van de grondexploitaties herijkt. De verwachte eindwaarde van de grondexploitaties bedraagt circa € 51,4 miljoen en de verwachte netto contante waarde circa € 46,7 miljoen. Voor de bij de herijking gehanteerde parameters en uitgangspunten zie paragraaf grondbeleid. In de prospecties (toekomstige opbrengsten) zijn een aantal verliesgevende exploitaties naar voren gekomen. Hiervoor is een voorziening gevormd. De voorziening verliesgevende grondexploitaties (stand per 31-12-2020 € 6,2 miljoen) wordt in mindering gebracht op de boekwaarde. De voorziening is contant gemaakt met de wettelijk voorgeschreven disconteringsvoet van 2%. De voorziening zal in de komende jaren jaarlijks minimaal met de rentecomponent verhoogd worden om aan het einde van de looptijd het verwachte verlies te kunnen afdekken.

bedragen x € 1.000

Verloop- overzicht	1-1-2020 (1)	Vermeer- deringen (2)	Vermind- eringen (3)	31-12-2020 (1+2-3)	Geraamde lasten	Geraamde baten	Verwacht eindsaldo	NCW
Bouwgronden in exploitatie	80.454	31.751	16.259	95.946	129.731	277.073	V 51.396	V 46.659

De resultaten die uiteindelijk werkelijk worden behaald, worden beïnvloed door vele factoren, waaronder conjunctuur, marktontwikkelingen en overheidsbeleid. Om eventuele risico's in dit kader te kunnen opvangen is bij de herijking een berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij zijn de specifieke projectrisico's en marktrisico's benoemd en gekwantificeerd. Bij de marktrisico's is daarbij rekening gehouden met mogelijke rentestijging, opbrengstdaling en vertraging. Het totale weerstandsvermogen (zie paragraaf weerstandsvermogen) van de gemeente is voldoende om de ingeschatte benodigde weerstandscapaciteit van € 16,8 miljoen op te kunnen vangen (zie paragraaf grondbeleid).

Tussentijds winstnemen

De totale tussentijdse winstneming bedraagt € 7,763 miljoen. Bij de berekening hiervan hebben we, evenals bij de berekening van de tussentijdse winst bij de jaarrekening 2018 en 2019, de projectrisico's buiten beschouwing gelaten.

Toelichting gereed product en handelsgoederen

Onder gereed product zijn panden opgenomen die bestemd zijn te verkopen. De boekwaarde van deze panden is conform voorschrift BBV bij de bestemming tot verkoop overgaan van materieel vast actief naar voorraden. De mutaties op de post betroffen de verkoop van de Ventoseflat, waarvan de opbrengst ten gunste van de exploitatie is gekomen, maar waarvan de restant boekwaarde een incidentele last voor 2020 is geweest. Door de verkoop is de boekwaarde van de handelsvoorraad met afgerond 10,2 miljoen afgenomen. Daarnaast heeft er reguliere afschrijving plaatsgevonden waardoor de boekwaarde met afgerond € 0,4 miljoen verlaagd is. Tot slot is de boekwaarde gestegen met € 1,5 miljoen omdat panden vanuit de materiële vaste activa naar de voorraad handelsportefeuille zijn verplaatst omdat sprake is van een voornemen tot verkoop.

bedragen x € 1.000

Verloop- overzicht	Boekwaarde 1-1-2020	Herrubricering (voorgenomen verkoop)		Desinvestering (verkoop)	Afschrijving	Boekwaarde 31- 12-2020
		Investering				
Handelsportefeuille	15.998	1.547	0	10.175	397	6.972
Panden						

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overzicht uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder worden als volgt gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	46.803	55.547
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	662	156
Overige vorderingen	20.971	29.990
Clientdebiteuren	5.902	11.094
Belastingdebiteuren	1.488	3.405
Overige debiteuren	13.581	15.492
Overige uitzettingen	2	2
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	B11 68.439	85.696

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting vorderingen op openbare lichamen

De vordering bestaat uit een tweetal grote posten. Dit zijn de vordering op de fiscus inzake het landelijk BTW-compensatiefonds van € 41,2 miljoen en de vordering op het Rijk inzake de regeling BBZ (Bijstand Besluit Zelfstandigen) € 3,7 miljoen. Van de overige €10,5 miljoen heeft € 9,3 miljoen betrekking op openstaande saldo's inzake facturatie jeugdzorgplus/variant B aan de regio gemeenten.

Toelichting overige vorderingen

Algemeen

Eind 2020 was de stand van de overige vorderingen afgerond € 41,6 miljoen. Dit is opgebouwd uit 3 soorten vorderingen, namelijk cliëntdebiteuren, belastingdebiteuren en overige debiteuren. Inzake deze vorderingen is de inschatting dat niet alle bedragen ontvangen zullen worden. We corrigeren daarom de boekwaarde met een bedrag voor verwachte oninbaarheid (voorziening dubieuze debiteuren) van in totaal afgerond € 11,7 miljoen. Dit resulteert in een balanswaarde van € 29,9 miljoen. Deze voorziening dubieuze debiteuren wordt voor de drie componenten afzonderlijk bepaald. Onderstaand overzicht toont per component de boekwaarde eind 2020, de getroffen voorziening en de balanswaarde per 31-12-2020.

(x € 1.000)	Totaal debiteuren	Voorziening	Te ontvangen 31-12-2019	Totaal debiteuren	Voorziening	Te ontvangen 31-12-2020
Clïentdebiteuren	15.444	9.542	5.902	19.468	8.374	11.094
Belastingdebiteuren	2.032	544	1.488	3.954	549	3.405
Overige debiteuren	17.280	3.699	13.581	18.237	2.745	15.492
Totaal overige vorderingen	34.756	13.785	20.971	41.659	11.668	29.991

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Clientdebiteuren

De vorderingen op clientdebiteuren ontstaat vanuit de diverse soorten inkomensregelingen. De belangrijkste oorzaken zijn: terugvorderingen, fraudevorderingen, boetes, geldleningen alsmede sinds 2020 TOZO vorderingen (circa € 2 miljoen). We vormen een voorziening voor deze debiteuren omdat er een risico bestaat op oninbaarheid. Bij de bepaling van de voorziening hebben we het deel van de BBZ waar we geen risico overlopen uitgesloten, alsmede de 30% rijksvergoeding voor Tozo. Tenslotte hebben we geen voorziening gevormd voor Tozo bedrijfskapitaal. Mede op basis van ervaringscijfers blijkt dat het percentage van oninbaarheid ongeveer 50% bedraagt (2019: 52%). De afname van het oninbaarheidspercentage kan worden verklaard doordat de totale vordering op cliëntdebiteuren (exclusief TOZO debiteuren), waarbij het financiële risico bij de gemeente Eindhoven ligt, is afgenomen. De gemiddelde ouderdom van de debiteuren is lager, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een opschoon actie onder debiteuren.

Belastingdebiteuren

De vorderingen op de belastingdebiteuren zijn opgebouwd uit openstaande belastingaanslagen voor gemeentelijke belastingen. Eind 2020 bedraagt de boekwaarde € 3,9 miljoen. Een toename van ruim € 1,9 miljoen ten opzichte van eind 2019. Als gevolg van corona is de solventie van ondernemingen (niet-natuurlijke rechtspersonen) door corona aangetast. In 2020 is één van de algemene maatregelen geweest dat uitstel verleend kan worden op de te betalen belasting. Er is geen sprake van automatisch verlenen van uitstel. Het uitstel kan bij de gemeente worden aangevraagd. Bij het verlenen van dit uitstel is direct een betalingsregeling overeengekomen. Op het openstaand saldo is een voorziening voor verwachte oninbaarheid getroffen van € 0,5 miljoen. Voor deze schatting is gebruik gemaakt van de ervaringscijfers uit het verleden (feitelijke oninbaarheid afgezet tegen de oorspronkelijke vorderingen). Aanvullend zijn de vorderingen van niet-natuurlijke personen boven de € 10.000 van de twee belastingsoorten (gemeentelijke belastingen en toeristenbelasting) met het grootste aandeel in het openstaand debiteurensaldo individueel beoordeeld. Hierbij is gekeken naar:

- Hebben er betalingen plaatsgevonden na 31-12-2020;
- Worden de betalingsregelingen nagekomen;
- Geven de belastingdebiteuren aan dat ze kunnen betalen (telefonisch contact).

De voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren is in 2020 nagenoeg gelijk gebleven t.o.v. 2019. De oninbare vorderingen die in 2020 ten laste van de voorziening zijn gebracht (€ 0,2 miljoen) zijn gelijk aan de extra storting die op basis van de beoordeling per jaareinde 2020 heeft plaatsgevonden (+ € 0,2 miljoen).

Overige debiteuren

De boekwaarde van de overige debiteuren bedraagt per jaareinde € 18,2 miljoen. Een toename van € 1 miljoen ten opzichte van voorgaand jaar. Als gevolg van de coronapandemie is op verzoek uitstel van betaling verleend aan ondernemers, zzp-ers, culturele instellingen en verenigingen. Tegelijkertijd is in 2020 ook het besluit genomen om ten aanzien van de verhuur van gemeentelijk vastgoed op aangeven van de huurder automatische incasso's voor niet-woningen stop te zetten en geen herinnering, aanmaning te versturen en/of incassotraject te starten wanneer een huurder niet in staat is de huur te voldoen. In algemene zin zorgt dit voor de toename van het debiteurensaldo eind 2020.

Voor het openstaand debiteurensaldo is een voorziening getroffen voor een bedrag van afgerond € 2,7 miljoen. De voorziening voor dubieuze debiteuren is net als voorgaand jaar bepaald o.b.v. de beste schatting. Uitgangspunt is de debiteurenstand per 31-12-2020. De betalingen tot en met 27 januari 2021 zijn in mindering gebracht. Voor het dan nog openstaande deel van de vorderingen is de voorziening bepaald. In 2020 hebben de

gevolgen van corona impact op de liquiditeit en continuïteit van onze debiteuren. Tegelijkertijd is op verschillende onderdelen compensatie beschikbaar en hebben we ook veelal geen direct zicht op de liquiditeit van onze debiteuren. We hebben onze debiteuren in groepen verdeeld naar aard van debiteuren (o.a. horeca, culturele instellingen, sportverenigingen, scholen, welzijnsinstellingen etc.). Door het verder specificeren van de groepen is geprobeerd een groter gedeelte van de massa individueel te beoordelen, rekening houdend met informatie die we hebben over en naar aanleiding van corona.

De voorziening is in 2020 met afgerond € 1,0 miljoen afgenomen. Deze mutatie laat zich verklaren door oninbare vorderingen die ten lasten van de voorziening zijn gebracht (- € 0,5 miljoen), gedeeltelijk vervallen van eerder voorziene bedragen omdat tot betaling is overgegaan dan wel concrete afspraken zijn gemaakt (- € 1,0 miljoen) en per saldo bijstorten in de voorziening voor verwachte oninbaarheid o.b.v. eindejaarsbeoordeling (€ 0,6 miljoen waarvan € 0,3 miljoen begroot was en gedekt is uit de coronamiddelen).

Liquide middelen

Overzicht liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de kas- en banksaldi per 31-12-2020.

De banksaldi (ING en BNG) laten per 31-12-2020 laten een negatief saldo zien van ruim € 2,1 miljoen. Deze zijn conform de verslaggevingsregels daarom in de balanspresentatie opgenomen onder vlottende schulden (passiva).

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Kassaldi	53	33
Banksaldi	6.111	0
Liquide middelen	B12 6.164	33

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden ingevoerd. Nieuwe beleggingen zijn niet meer toegestaan, maar oude beleggingen mogen worden aangehouden tot de einddatum. Eindhoven heeft geen structurele tegoeden (vrijvallende beleggingen worden ingezet voor de aflossing van leningen). Mocht een tijdelijk kasoverschot gemiddeld over een kwartaal boven de norm (€ 4,52 miljoen voor Eindhoven) uitkomen, moet dit afgestort worden bij de Staat. In 2020 is het saldo op de bankrekeningen onder de norm gebleven.

Schatkistbankieren	kw1	kw2	kw3	kw4
Limiet (norm)	4,6	4,6	4,6	4,6
Gemiddeld saldo op bankrekeningen gedurende het kwartaal	1,3	1,1	0,8	0,7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Overlopende activa

Overzicht overlopende activa

De balanspost overlopende activa wordt als volgt onderscheiden:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
--	------------	------------

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:

- Europese overheidslichamen	755	779
- het Rijk	284	798
- overige Nederlandse overheidslichamen	5.595	4.780

	31-12-2019	31-12-2020
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	22.327	20.734
Overige nog te ontvangen bedragen	17.366	14.574
Vooruitbetaalde bedragen	4.961	6.160
Overlopende activa	B21 28.961	27.090

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting op de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de nog te ontvangen inkomende geldstromen (subsidies) van projecten die mede gefinancierd worden door Europa, het Rijk en overige Nederland. De te ontvangen bedragen worden jaarlijks, volgens een vastgestelde methodiek, toegerekend naarmate de subsidiabele uitgaven worden gerealiseerd.

	Het saldo aan het begin van het begrotingsjaar 2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Het saldo aan het einde van het begrotingsjaar 2020
bedragen x € 1.000				
Europese overheidslichamen	755	342	318	779
Europese commissie deelname project SPEA	188	0	188	0
Europese Unie interreg project Helium	3	27	0	30
Europa SynchroniCity	139	-13	127	0
UMOS	0	2	0	2
Provincie NoordBrab Reg. Werkgelegenheid 2017 2018	338	191	0	529
Rock - Cultural Heritage	12	6	0	18
Citizens engagement/DecidiUM	0	1	0	1
KIC	0	144	3	141
C-Mobile	0	58	0	58
KIC Urban Mobility Knowledge and Innovation Community	74	-74	0	0
het Rijk	284	1.678	1.164	798
HR Academy	0	44	0	44
Stille deklaag Kennedylaan 2020 2021	0	432	0	432
Ministerie VROM SISA E3	103	0	0	103
RVO subsidie Biomassacentrale	175	1.143	1.104	214
Begeleiding ex-gedetineerden	5	60	60	5
Overige Nederlandse overheidslichamen	5.595	10.880	11.695	4.780
Warmte uitwisseling Brabant Water met Zwembad de Tongelreep	0	125	100	25
Urban Sportpark Eindhoven 't Schoot II	0	332	0	332
Dedicated Conference Center A1.3 2e fase	0	55	21	34
Provincie NoordBrab HOV traject	4.457	9.376	10.733	3.100
Mensgerichte Maatregelen 2020	0	141	127	14
Internationale Knoop XL	0	225	0	225
Provincie NoordBrab Tracking en Monitoring	20	0	20	0
Snelfietsroute HTCE - De Run	0	110	0	110
Grensinforvoorziening	13	-13	0	0
Voorwerk Passport 4 Work	5	-5	0	0
Services Holland Expat Center South / Brainport	276	419	490	206
Fietsenstalling stationsplein Zuid	42	-4	38	0
Urban Sportpark Eindhoven 't Schoot	115	70	110	75
Korte termijn maatregelen Neckerspoel	240	1	0	241
Landschap van Allure	258	0	0	258
Fietstellers	16	-16	0	0
Sneller en Beter naar Nul op de Meter	44	-3	42	0
Mensgerichte Maatregelen 2019	7	8	15	0
DU Regionale systeemanalyse projectondersteuning	14	-14	0	0
SOK Internationale Knoop XL (PNB)	88	73	0	161
Totaal voorschotbedragen	6.634	12.900	13.178	6.356

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren

Overige nog te ontvangen bedragen

Hierin is een daling te zien vanwege aangescherpt beheer op tijdige facturering en derhalve tijdige ontvangsten. Overeenkomstig het BBV zijn de vorderingen inzake faciliterend grondbeleid onder de overige nog te ontvangen bedragen opgenomen en zijn deze uitgesplitst in verhaalbare (€ 3,0 miljoen) en verrekenbare kosten (€ 2,1 miljoen) (totaal € 5,1 miljoen). Voor het gedeelte wat hiervan op basis van een prognose naar verwachting niet verhaalbaar zal zijn, is een verliesvoorziening gevormd (stand per 31-12-2020 € 1,9 miljoen) en hierop in mindering gebracht. Per saldo bedroeg het aandeel faciliterend grondbeleid afgerond € 3,2 miljoen. Het aandeel privaatrechtelijke instanties bedroeg afgerond € 8 miljoen. Van publiekrechtelijke instanties was nog € 2,6 miljoen te ontvangen. Het restant bestond uit nog te ontvangen rente leningen, een gestort depotbedrag en overige.

Vooruitbetaalde bedragen

Het balanssaldo van de vooruitbetaalde bedragen per 31-12-2020 nam licht toe ten opzichte van 2019. Het tijdiger factureren door onze relaties en afhandelen van facturen is hier onder andere mede debet aan. Het betreft facturen welke op voorschot worden voldaan en waarvan de lasten betrekking hebben op het boekjaar 2021. De vooruitbetaalde kosten ICT (hardware en software) op basis van doorlopende contracten bedroegen afgerond €1,0 miljoen. De rente op de erfpachtconstructie met PSV (€ 1,1 miljoen). Daarnaast gaat het daarbij o.a. om verzekeringspremies, energievoorschotten, huren.

Vaste passiva

Eigen vermogen/reserves

Overzicht eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Algemene reserve	100.031	128.031
Bestemmingsreserves	149.686	179.215
Totaal reserves	249.717	307.246
Gerealiseerd resultaat	51.836	43.367
Eigen vermogen	B04 301.553	350.613

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop reserves

Aard en reden (doel) van de reserves en het verloop van de reserves in 2020 is in onderstaand overzicht toegelicht. In de kolom 'bestemming resultaat voorgaand boekjaar' is de toevoeging van het resultaat aan de algemene middelen vermeld vanuit de resultaatbestemming 2019. De aanwending van reserves die specifiek gevormd zijn ter afdekking van de kapitaallasten is apart weergegeven in de kolom 'vermindering ter dekking van afschrijvingen'. Algemene lijn binnen de gemeente is, dat we in principe geen reserves aanhouden ter dekking van afschrijvingen.

	1-1-2020	Toe-voeging	Onttrek-king	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Vermindering ter dekking afschrijvingen	31-12-2020	Doel
Algemene reserves							
Reserve Eigen Kapitaal	100.031	8.462	28.086	47.624	-	128.031	Het Eigen Kapitaal is een algemene reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. Het Eigen Kapitaal is het belangrijkste onderdeel van de weerstandscapaciteit en dient als buffer voor het kunnen opvangen van tegenvallers.
Algemene reserves	100.031	8.462	28.086	47.624	-	128.031	

Bestemmingsreserves

Reserve Volkshuisvesting	36	-	17	-	-	19	Onderbrengen van middelen voortkomend uit de liquidatie van het Woningbedrijf per 1-1-1997, zodat bijdragen die verleend worden voor werkzaamheden op het gebied van de volkshuisvesting kunnen worden gevolgd. Door het vervallen van de Woonwagenwet is per 1 april 2003 het beheer en gedeeltelijk het eigendom van de woonwagenstandplaatsen overgedragen aan de woningbouwcorporaties. Toen besloten om de reserve in te zetten om het ingezette woonwagenbeleid verder tot uitvoering te brengen.
Reserve herstructurering sportparken SEN	71	-	-	-	-	71	Herstructurering van sportpark Woensel, met name de velden van v.v. Woensel en ESV. Tevens voor de opvang van de lagere boekwinst bij verkoop van gronden als gevolg van een gewijzigde waardering (BBV).
Saldireserve specifiek	2.572	48.732	34.778	1.744	-	18.270	De Saldireserve Specifiek is een reserve die middelen bevat die zijn bestemd voor verschillende specifiek benoemde doeleinden (bestedingsfunctie).
Reserve internationale school	5.813	428	1.979	-	-	4.262	De middelen dienen voor de bouw en exploitatie van de Internationale School.
Reserve bodemsanering	78	332	410	-	-	0	Medefinanciering van uitvoeringstaken i.h.v. de Wet Bodembescherming en heeft tot doel stagnatie als gevolg van onverwachte verontreiniging te voorkomen en eventueel acuut optredende risico's van bodemverontreiniging te kunnen aanpakken.
Reserve integrale wijkvernieuwing	1.268	-	25	-	-	1.243	Ingesteld 7 oktober 2002. Doel is de beschikbare middelen te clusteren en daaruit de uitgaven te bekostigen van de integrale wijkvernieuwing.
Reserve GroenVoorz	5	-	5	-	-	-	Ingesteld 14 april 2003 ter uitvoering van het Groenprogramma. Dit programma richt zich op het voorbereiden en uitvoeren van investeringen in openbaar groen, speelvoorzieningen, natuur en landschap.
Reserve buurtsportcoaches	843	228	402	-	-	669	Afdekking van de inzet combinatiefunctionaris/buurtspor tcoaches en de bijbehorende activiteiten.
Reserve Opkomst verkiezingen	29	11	-	-	-	40	Jaarlijks wordt geld gereserveerd om bij

	1-1-2020	Toe-voeging	Onttrek-king	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Vermindering ter dekking afschrijvingen	31-12-2020	Doel
							verkiezingen een opkomstcampagne te kunnen voeren.
Reserve Burgerzaken	545	485	57	-	-	973	Egaliseren van de kosten van de verkiezingen over de jaren.
Reserve maatschappelijk nut projecten	2.400	111	-	-	-	2.511	Ingesteld 20 december 2004. Doel van deze reserve is de uitgaven te dekken voor investeringen van maatschappelijk nut.
Reserve Buurtontmoeting	100	0	100	-	-	-	Ingesteld om buurtontmoeting verder te kunnen ontwikkelen in de toekomst
Reserve WKO Botenlaan	100	17	-	-	-	117	Opvangen aanloopverliezen en tariefegalisatie.
Reserve circulaire gemeentefonds	4.063	2.995	4.063	-	-	2.994	Het administratief verwerken van bedragen die worden ontvangen in de algemene uitkering tbv komende jaren en/of dusdanig laat in het jaar worden ontvangen dat besluitvorming en besteding niet meer in het lopende jaar mogelijk is.
Reserve huisvesting/het nieuwe werken	40	-	-	-	-	40	Realisatie van ambtelijke huisvesting en invoering van het nieuwe werken.
Reserve Citymarketing, toerisme, recr-ev	2.000	186	573	-	-	1.613	Inzetten tbv incidentele activiteiten en investeringen op het gebied van citymarketing, toerisme, recreatie en evenementen.
Res. Onderz. & ontwikkeling (vh voorb.kr.)	1.258	443	595	-	-	1.106	Het dekken van kosten van onderzoek en ontwikkeling voor nog te starten projecten en investeringen. Daarnaast het afboeken van kosten voor voorbereiding van investeringen die niet leiden tot een investering.
Reserve Duurzaamheidsfonds SVGG	846	875	250	-	-	1.471	mogelijk maken van flexibiliteit (BVP-aanbesteding /systeemgerichte aanpak) om te schuiven in tijd budgetten t.b.v. verduurzaming en taakuitvoering en binnen het contract SVGG
Reserve reserveringen 2016	3	72	75	-	-	-	monitoring van de in 2016 gereserveerde middelen die nodig zijn voor het nakomen van verplichtingen en afspraken met derden.
Reserve VVE	1.354	894	344	-	-	1.904	Dekking van VVE begroting 2020 tot en met 2022
Reserve Stimuleren energietransitie	-	667	503	-	-	164	Inzet op CO2 reductie door met name in te zetten op de warmtetransitie.
Reserve knooppunt XL	2.265	-	214	-	-	2.051	Gelden die in het plangebied internationale knoop XL als opbrengst of via winstneming vrijkomen tbv hetzelfde gebied inzetten om hiermee de ontwikkeling van internationale knoop XL daadwerkelijk gestalte te kunnen geven.
Reserve huisvesting onderwijs	8.695	7.711	5.804	-	-	10.602	Het doel is toekomstige tekorten in het budget onderwijshuisvesting op te vangen. De voeding van de reserve wordt gevormd door de jaarlijkse overschotten binnen de onderwijsbegroting in eerdere jaren en door verkoopwinsten van schoolpanden.
Reserve maatsch nut in ontwikkeling	25.502	24.305	8.966	-	-	40.841	Ingesteld 12-12-2006. Financiering van projecten met een maatschappelijk nut in

	1-1-2020	Toevoeging	Ottrekking	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Vermindering ter dekking afschrijvingen	31-12-2020	Doel
							ontwikkeling in de openbare ruimte.
Reserve aankoop kunstvoorwerpen	807	258	-	-	-	1.065	T.b.v. aankoop kunst (incl. bijkomende kosten).
Reserve tentoonstellingen Van Abbemuseum	1.056	1.062	-	-	-	2.117	Egaliseren kosten voor langlopende voorbereidings- en ontwikkelingskosten voor presentaties in van Abbemuseum.
Res.Bio-energiecentr.&warmtenet Meerhov.	454	4.441	159	-	-	4.735	Egaliseren van de resultaten van de exploitatie warmtenet 't VenLievendaal en de Bio-energiecentrale Meerhoven.
Res.niet te activeren invester.(vh MIP)	21.620	-	10.209	-	-	11.411	Inzetten ten behoeve van de dekking van investeringen maatschappelijk nut die niet geactiveerd hoeven te worden dan wel ter dekking van de gemeentelijke bijdrage aan investeringen van derden.
Reserve Revolving fund monumenten	1.463	-	415	-	-	1.048	Met de opbrengsten uit monumenten financiële ruimte bieden om aan de onderhoudsverplichting en overige kosten met betrekking tot de monumenten te kunnen voldoen.
Reserve groot onderhoud	18.650	7	9.817	-	-	8.841	Egaliseren van de groot-onderhoudskosten in de openbare ruimte (niet zijnde groen en water)
Reserve CO2-reductie	118	-	71	-	-	47	Het reduceren van de CO2-uitstoot in de stad
Reserve bovenwijkse voorzieningen	2.473	6.611	-	-	-	9.084	Ter dekking voor lasten van bovenwijkse voorzieningen
res. vastgoed eigenaarsonderhoud	11.146	2.308	1.170	-	-	12.285	Het egaliseren van de onderhoudskosten vastgoed
res.onderwijshuisv.eigen aarsonderhoud	2.171	111	149	-	-	2.134	Het egaliseren van de onderhoudskosten onderwijshuisvesting
res.sport gebruikersonderhoud	3.050	-	75	-	-	2.975	Het egaliseren van de kosten gebruikersonderhoud sport
res.SVGG planmatig onderhoud	3.448	-	89	-	-	3.358	Het egaliseren van het planmatige onderhoud in het kader van slim verduurzamen gemeentelijke gebouwen
res.Biomassacentr.plan matig onderhoud	-2	89	-	-	-	87	Het egaliseren van onderhoudskosten Bio Energie Centrale Meerhoven
res.Van Abbemuseum gebruikersonderhoud	624	56	-	-	-	680	Het egaliseren van onderhoudskosten gebruiker van Abbe
Reserve Bomencompensatie	489	348	215	-	-	622	Dekking voor kosten bomencompensatie u/v Regeling Bomencompensatiefonds. Het egaliseren van uitgaven in de openbare ruimte tbv het aanplanten van een boom inclusief realisatie standplaats, het revitaliseren van het bomenbestand en onderzoek tbv regeling tegemoetkoming particuliere waardevolle bomen.
Reserve Groencompensatie	-	163	-	-	-	163	Dekking voor kosten groencompensatie u/v Regeling Groencompensatiefonds.
Reserve Mobiliteitsfonds	20	146	-	-	-	166	Het reserveren van middelen voor de financiering van maatregelen die direct bijdragen aan het verminderen van de parkeerdruk in de openbare ruimte waardoor de kwaliteit van het parkeeraanbod gegarandeerd blijft en er een bijdrage wordt geleverd

	1-1-2020	Toevoeging	Ottrekking	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Vermindering ter dekking afschrijvingen	31-12-2020	Doel
Reserve reserveringen 2019	8.488	-	10.957	2.469	-	-	monitoring van de gereserveerde middelen die nodig zijn voor het nakomen van verplichtingen en afspraken met derden.
Reserve reserveringen 2020	-	14.455	-	-	-	14.455	monitoring van de in 2020 gereserveerde middelen Deze posten zijn allen specifiek benoemd.
Res.regiobr. proj.bereikb.heidsagenda ZOB	4.600	-	520	-	-	4.080	het voldoen aan de cofinancieringsbijdrage van de gemeente Eindhoven ad €5.109.317,- voor financiering van de regiobrede projecten van de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant conform de Samenwerkingsovereenkomst
Risicoreserve PSV	3.562	423	-	-	-	3.985	Ter dekking van mogelijke optredende risico's in de financiering en waarde van de gronden PSV.
Reserve frictiekosten VRBZO	316	-	316	-	-	-	Mogelijke tekorten en de onderkende risico's inzake frictiekosten VRBZO in de toekomst af te dekken
Reserve risico's garanties geldleningen	4.095	22	793	-	-	3.324	Dekking van eventuele aanspraken/claims in verband met verstrekte garanties en geldleningen
CO2-reductie vastgoed	1.150	446	6	-	-	1.590	Egalisatie van kosten en revolving fund (bv bij subsidies) t.b.v. het programma SVV, verduurzamen kernportefeuille vastgoed.
Bestemmingsreserves	149.686	119.437	94.120	4.212	-	179.215	
TOTAAL RESERVES	249.717	127.899	122.206	51.836	-	307.246	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting verloop reserves

Reserve eigen kapitaal

Van het rekeningresultaat 2019 ad € 51,8 miljoen wordt € 47,6 miljoen gestort in de reserve EK. Conform primaire begroting wordt € 8,5 miljoen gestort in de reserve.

De grootste verschuiving naar de bestemmingsreserves heeft betrekking op het overhevelen van € 26,8 miljoen naar saldireserve specifiek waarvan € 15 miljoen voor de inzet op Corona en € 11,8 miljoen inzet kadernota. Daarnaast is er €1 miljoen ingezet voor aanvulling op subsidies en wordt € 0,3 miljoen onttrokken met raadsvoorstel 'Gemeentelijke bijdrage Gezondmaking Muziekgebouw'.

Bestemmingsreserves

Toelichting op de stortingen

In de bestemmingsreserves is in 2020 zo'n €123 miljoen gestort. Onderstaand zijn de voornaamste mutaties toegelicht.

€ 48,7 miljoen heeft betrekking op Saldireserve Specifiek

Conform primaire begroting wordt er € 18,8 miljoen in de reserve gestort waarvan € 4,1 miljoen voor risicomaatregelen SD, € 2,5 miljoen voor versnelde inkomsten / afbouw uitgaven, € 0,4 miljoen voor BUIG. € 11,8 betreft een overheveling uit het Eigen kapitaal voor de incidentele middelen uit de kadernota 2020.

Verder wordt er een bedrag van € 29,9 miljoen gestort voor Coronamaatregelen waarvan € 14 miljoen rijksmiddelen en € 15 miljoen uit het Eigen kapitaal en € 0.9 miljoen uit de reserveringen 2020.

€ 24,3 miljoen reserve MNIO (maatschappelijk nu in ontwikkeling).

De reserve MNIO wordt gebruikt om de jaarschijven van projecten te egaliseren (welke niet geactiveerd worden conform BBV). Vanuit andere reserves en vanuit de exploitatie worden middelen binnen de reserve MNIO geconcentreerd ter besteding aan deze projecten. Voeding vindt plaats uit de reserve groot onderhoud € 1,9 miljoen, reserve niet te activeren investeringen/MIP € 6,9 miljoen, reserve circulaires gemeentefonds €1 miljoen, reserve knooppunt XL 0,2 miljoen, reserve bodemsanering € 0,4 miljoen, reserve stimuleren energietransitie 0,4 miljoen, reserve O&O/voorbereidingskrediet € 0,3 miljoen. Verder vinden er stortingen uit de exploitatie plaats ad € 13,1 miljoen voor de diverse projecten.

€ 14,5 miljoen betreft het besluit op de reserveringen 2020.

Aan het einde van elk jaar worden de reserveringsvoorstellen aan de raad voorgelegd. Eind 2020 is er voorgesteld om maximaal € 16,1 miljoen te storten in de reserve reserveringen 2020. De storting vindt plaats op basis van het werkelijk restant budget wat ultimo het jaar aanwezig is. Dit betekent dat er voor een bedrag ad € 14,5 gestort is in de reserve. Dit bedrag wordt in 2021 weer ingezet als budget binnen de exploitatie.

€ 7,7 miljoen reserve huisvesting onderwijs

In deze reserve worden jaarlijks kosten van onderwijshuisvesting geëgaliseerd. Eind 2020 is er sprake van een voordelig saldo van € 7,4 miljoen. Dit bedrag is derhalve teruggestort in de reserve.

Daarnaast wordt er voor nieuwbouw de Tweelingen € 0,3 miljoen gereserveerd.

€ 6,6 miljoen reserve bovenwijkse voorzieningen

Ultimo 2020 zijn de resultaten van projecten bovenwijkse voorzieningen met de reserve verrekend.

€ 4,2 miljoen komt voort uit de nadere bestemming van het rekening resultaat 2019. Dit betreft een storting in:

- Saldireserve specifiek €1,7 miljoen bedoeld voor de bijdrage aan de fietsenkelder
- Reserve reserveringen 2019 € 2,5 miljoen voor de volgende activiteiten in 2020:
 - o € 0,7 miljoen uitvoering transformatie(fonds) jeugd
 - o € 0,7 miljoen uitvoering transformatieagenda
 - o € 0,1 miljoen uitvoering EED
 - o € 0,1 miljoen uitvoering LEA
 - o € 0,9 miljoen uitvoering Armoede en schulden

€ 4,2 miljoen reserve Bio-energiecentrale & warmtenet Meerhoven

De eerder toegekende rijksbijdrage worden vanuit de exploitatie toegevoegd aan de reserve Bio-energiecentrale.

€ 3 miljoen heeft betrekking op het gemeentefonds.

Bestuurlijke besluitvorming op de septembercirculaire 2020 vond dusdanig laat plaats dat niet alleen de toegekende middelen voor taakwijzigingen uit de decembercirculaire, maar ook de middelen uit de septembercirculaire zijn gestort in de reserve circulaires gemeentefonds.

€ 2,2 miljoen betreft de reserve vastgoed eigenaarsonderhoud waarin jaarlijks de onderhoudskosten vastgoed worden geëgaliseerd.

Toelichting op de onttrekkingen

Aan de bestemmingsreserves is in 2020 € 94,1 miljoen onttrokken. Onderstaand zijn de voornaamste mutaties toegelicht.

€ 34,8 miljoen heeft betrekking op Saldireserve Specifiek

Er wordt in 2020 €18,4 miljoen onttrokken voor inzet op Corona, €3,8 miljoen wordt ingezet voor Buig en Huishoudelijke ondersteuning. Conform primaire begroting 2020 wordt €12 miljoen onttrokken waarvan €11,8 voor incidentele inzet uit de kadernota 2020 en € 0.6 miljoen aan diverse onttrekkingen.

€ 9,8 miljoen reserve groot onderhoud

Dit betreft een vrijval ad € 7,5 miljoen n.a.v. het raadsvoorstel Wegenbeheerplan 2021-2024.

Een bedrag van € 0,5 miljoen is ingezet ter gedeeltelijke dekking van de kosten van groot onderhoudsprojecten. € 1,8 miljoen is vanuit de reserve groot onderhoud gestort in de reserve MNIO.

€ 10,2 miljoen reserve MIP

Een correctie op kapitaallasten en het niet activeren van SAAS oplossingen voor in totaal € 3,3 miljoen is niet meegenomen bij de opbouw van de primaire begroting en wordt gedekt uit de reserve financieringsfonds MIP.

Daarnaast is € 6,9 miljoen onttrokken als extra bijdrage van de gemeente Eindhoven aan een groot investeringsproject (BO MIRT).

€ 9 miljoen reserve MNIO

Uit de reserve MNIO is € 9 miljoen ingezet op projecten met een maatschappelijk nut in ontwikkeling in de openbare ruimte.

€ 5,8 miljoen reserve onderwijshuisvesting

Voor het programma 2020 en spoedaanvragen is een bedrag van € 2,3 miljoen ingezet.

Daarnaast is € 0,3 miljoen onttrokken voor asbestsanering, € 0,4 miljoen is ingezet op de projectbegeleiding van de onderwijsprojecten. Voor het saneren van Spil Normandiëlaan en inrichting Novalis-college wordt 1 miljoen onttrokken. Voor inzet uit de primaire begroting wordt er € 1 miljoen ingezet voor BC Dommelbeemd en programma 2019. Voor de verhoging van geraamde beheerskosten wordt € 0,8 miljoen onttrokken.

€ 11 miljoen betreft de inzet van de middelen die in 2019 zijn gereserveerd per jaareinde om in de jaren erna in te zetten.

€ 4 miljoen reserve circulaires gemeentefonds

De toegekende middelen voor taakwijzigingen op basis van de september- en december-circulaire 2019 zijn eind 2019 gestort in de reserve. In 2020 zijn deze middelen weer onttrokken en ingezet. De grootste mutatie heeft betrekking op aardgasvrije wijken (€ 1,3 miljoen).

€ 1,9 miljoen reserve internationale school

Voor de jaarlijkse financiële bijdrage wordt € 0,7 miljoen onttrokken. De terugbetaling aan SPVOZN wordt voor € 0,9 miljoen uit de reserve gedekt en voor aanvullende parkeervoorzieningen wordt eenmalig een bedrag van €0,3 onttrokken.

€ 7,6 miljoen diverse onttrekkingen

Voor een bedrag van € 7,6 miljoen zijn diverse onttrekkingen onder de €1,5 miljoen aan reserves gedaan. De grootste onttrekkingen betreft € 1,2 miljoen inzet voor onderhoud uit de reserve vastgoed eigenaarsonderhoud.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen

De voorzieningen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)	4.699	3.730
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)	1.181	1.202
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)	14.682	11.084
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	519	0
Voorzieningen	B05	21.082
		16.016

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop voorzieningen

Aard en reden (doel) van de voorziening en het verloop van de voorzieningen in 2019 is in onderstaand overzicht toegelicht. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste zijn gekomen van de rekening van baten en lasten. Alle aanwendungen zijn rechtstreeks ten laste gekomen van de voorzieningen en zijn opgenomen in de kolom 'vermindering'.

	01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Vermindering	31-12-2020	Doel
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)						
Voorz. risico's schulddienstverlening	118	38	-	6	150	Ten behoeve van oninbare leningen verstrekt door Schulddienstverlening (Stadsbank)
Voorziening voormalig personeel	507	-	-52	60	499	Kosten voormalig personeel
Voorziening frictiekosten ombuigingen	644	-	197	259	187	De voorziening dient ter financiering van de frictiekosten (loon- en WW-kosten) van (tijdelijk) boventalligen als gevolg van de afwikkeling van de uit Route 2014 voortvloeiende personele taakstellende bezuiniging.
Voorz. sociaal plan medewerkers Ijsbaan	813	84	-	228	669	Afwikkeling van de financiële aspecten naar aanleiding van het overeengekomen sociaal plan voor de medewerkers Ijsbaan welke ten tijde van de verzelfstandiging in dienst waren bij de gemeente Eindhoven
voorz.overige WW-ers	417	853	-	417	854	Bekostigen van de WW verplichtingen van voormalige werknemers
Voorziening wachtgeld bestuurders	406	-	169	158	79	Voldoen aan de wachtgeldverplichtingen voormalige bestuurders
Voorz. claims en juridische geschillen	1.001	243	400	143	700	Afwikkelen van lopende claims en geschillen waarbij sprake is van onzekerheid
Voorziening renaissance	792	-	200	-	592	Dekken negatief eigen vermogen GR Cure dat is ontstaan door beëindigen van de samenwerking met Orsted
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)	4.699	1.218	915	1.272	3.730	
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)						
Voorziening tariefsegalisatie riolering	1.181	21	-	-	1.202	Egalisatie van tarieven om tekorten of overschotten uit rioolexploitatie op te vangen.
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)	1.181	21	-	-	1.202	
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)						
Voorziening Riolen	14.682	8.563	-	12.162	11.084	Deze voorziening wordt ingezet voor vervangings- en verbeteringsinvesteringen vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan.
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)	14.682	8.563	-	12.162	11.084	
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)						
Voorziening afvalstoffen	519	500	-	1.019	-	Opvangen van schommelingen in de afvalstoffenheffing (huishoudens) en reinigingsrecht (bedrijven).
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	519	500	-	1.019	-	
TOTAAL VOORZIENINGEN	21.082	10.302	915	14.452	16.016	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting verloop voorzieningen

Voorzieningen voor verplichting, verliezen en risico's

Voorzieningen arbeidsgelateerde kosten (verplichting)

Onder deze categorie zijn een aantal voorzieningen opgenomen die gerelateerd zijn aan arbeidsgelateerde kosten. Voor deze kosten wordt (conform BBV) een voorziening gevormd omdat sprake is van een niet jaarlijks gelijkblijvend volume. Het gaat dan om de kosten van voormalig personeel, frictiekosten ontstaan door bezuinigingsoperatie route 2014, kosten als gevolg van het sociaal plan van de ijsbaan, de WW- verplichting voormalige werknemers en de wachtgeldverplichtingen voormalig bestuurders. De werkelijke kosten worden per jaar ten laste van de voorziening gebracht. Eind 2020 heeft de jaarlijkse beoordeling plaatsgevonden of de voorzieningen van voldoende omvang zijn. Uitgangspunt bij de berekening van deze voorzieningen is een gemiddelde stijging van de kosten van 2,3% per jaar, gebaseerd op de gegevens van het CBS over de jaren 2017-2020. Daarnaast wordt rekening gehouden met de levensverwachting zoals deze door het CBS wordt gehanteerd (voorziening voormalig personeel). Een bijzonderheid (omvang bedrag) is een bijstorting in de voorziening overige WW – ers als gevolg van acht nieuwe instroom in de WW in 2020 (€ 0,9 miljoen). De voorziening wachtgeldverplichting bestuurders valt gedeeltelijk vrij omdat één van de oud-wethouders afziet van het wachtgeld. De vrijval van de voorziening frictiekosten ombuigingen ontstaat door het uit dienst treden van twee medewerkers.

Voorziening schulddienstverlening

Op basis van de openstaande vorderingen per 31-12-2020 wordt een onderscheid gemaakt tussen de saldi van debiteuren met een achterstand en de saldi van debiteuren zonder een achterstand in de betalingsverplichting. Bij de debiteuren met een achterstand wordt een aantal debiteuren gekenmerkt als dubieuze debiteuren. Het saldo van de dubieuze debiteuren wordt voor 100% voorzien wegens het risico op oninbaarheid. Bij de debiteuren zonder achterstand is 21% van het openstaand saldo voorzien wegens het risico op oninbaarheid. Hierbij is eenzelfde percentage gehanteerd als bij de Debiteuren met achterstand, niet zijnde dubieuze debiteuren.

Voorziening claims en juridische geschillen

De risico's die de gemeente loopt, zijn in bijlage 2 van de jaarstukken toegevoegd. Het financieel effect van deze risico's is vertaald als onderdeel van de benodigde weerstandscapaciteit in de paragraaf weerstandsvermogen. In sommige situaties wordt een risico concreter, bijvoorbeeld door rechtspraak. Er is dan sprake van een verplichtingen/ verlies waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Voor die risico's is deze voorziening bedoeld. In 2020 is een bedrag van € 0,4 miljoen vrijgevallen omdat claims zijn afgewikkeld en/of de schatting is bijgesteld, een bedrag van € 0,1 miljoen is aan de voorziening onttrokken ter dekking van gemaakte kosten en € 0,2 miljoen is teruggestort vanuit een andere voorziening. Per saldo een mutatie van € 0,3 miljoen in 2020.

Voorziening Renescience GR Cure

Op 4 december 2019 is de samenwerking tussen GR Cure en Orsted beëindigd voor wat betreft de gezamenlijke business case voor doorontwikkeling en implementatie van de door Orsted ontwikkelde Renescience- techniek. Dat leidt ertoe dat binnen de GR een verlies genomen wordt op de gemaakte voorbereidingskosten. De gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op de kostprijs die afhankelijk is van het dienstpakket dat per gemeente wordt afgenomen en wordt op begrotingsbasis bevoorschot en op realisatie basis afgerekend. In de begroting van de GR Cure is alleen de 'post onvoorzien' aanwezig om in het lopend boekjaar eventuele tegenvallers op te vangen. De gemeenten borgen de continuïteit van de gemeenschappelijke regeling. Op basis van de meerjarenraming GR Cure blijkt dat er jaarlijks een bijdrage van de gemeente wordt verwacht en er geen ruimte is om het negatief resultaat te compenseren zonder extra gemeentelijke bijdragen. Dat betekent dat de gemeente een voorziening heeft gevormd voor deze toekomstige verplichting om het negatief eigen vermogen aan te vullen. Eind 2019 was de verwachting dat dit naar verwachting € 0,8 miljoen zou bedragen. Op basis van de vastgestelde jaarstukken 2020 GR Cure bedraagt dit € 0,6 miljoen. Dat betekent dat de voorziening met € 0,2 miljoen vrijvalt.

Voorzieningen ter egalisering van kosten

Het overschot van € 21.000 op de exploitatiemiddelen riolering is eind 2020 gestort in de voorziening tariefsegalisatie riolering.

Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

In de voorziening riolen is conform de begroting (en berekening tarief) € 8,3 miljoen gestort. De storting is gebaseerd op de verwachte vervangingsinvesteringen zoals opgenomen in het GRP (gemeentelijk rioleringsplan) en is onderdeel van het tarief voor riolering. Aanvullend is op basis van turapII en de meicirculaire € 0,3 miljoen gestort. De gerealiseerde vervangingsinvesteringen ad € 12,2 miljoen zijn conform het GRP ten laste gebracht van de voorziening.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

De voorziening afval noteerde een positieve stand van € 0,5 miljoen per 1/1/2020. De bij Begroting 2020 geraamde storting ad € 0,5 miljoen is conform begroting gerealiseerd. GR Cure heeft haar begroting 2020 moeten wijzigen wat voor Eindhoven een negatief effect heeft van €0,7 miljoen en is onttrokken uit de voorziening. Het restant ad € 0,3 miljoen is onttrokken vanwege een resterend negatief resultaat op de afvalexploitatie 2020, na allocatie van extracomptabele overhead cf art 12 FV.

Vaste schulden

Overzicht vaste schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd van langer dan één jaar is als volgt:

bedragen x € 1.000

Bedragen x € 1.000		31-12-2019	31-12-2020
Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		321.277	294.464
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		29.855	29.202
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		48.600	48.600
Onderhandse leningen		399.732	372.266
Ontvangen waarborgsommen van derden		515	491
Ontvangen waarborgsommen van derden		515	491
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	B06	400.247	372.757

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop vaste schulden

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden in 2020 weergegeven.

Vaste Schulden bedragen x € 1.000	Restant bedrag per 31-12-2019	Vermeerdering in 2020	Aflossing in 2020	Restant bedrag per 31- 12-2020
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0			0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	321.277		26.814	294.464
- openbare lichamen	29.855		653	29.202
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	48.600		-	48.600
Totaal onderhandse leningen	399.732	-	27.466	372.266

Vaste Schulden bedragen x € 1.000	Restant bedrag per 31-12-2019	Vermeerdering in 2020	Aflossing in 2020	Restant bedrag per 31- 12-2020
Door derden belegde gelden	-			-
Totaal door derden belegde gelden	-	-	-	-
Ontvangen waarborgsommen van derden	515	0	25	491
Totaal ontvangen waarborgsommen van derden	515	0	25	491
Overige vaste schulden	-			-
Totaal overige vaste schulden	-	-	-	-
B06 Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	400.247	0	27.491	372.757

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De langlopende schuldpositie van de gemeente Eindhoven is in 2020 gedaald van € 400 miljoen naar € 373 miljoen. In 2020 werd voor een bedrag van € 27 miljoen aan leningen afgelost. Ruim € 6 miljoen betrof een leningen, die één op één was doorgeleend aan een woningbouwcorporaties en niet geherfinancierd hoefde te worden. Daarnaast werden een leningen voor eigen financiering van € 20 miljoen afgelost. Vanwege de ruime liquiditeitspositie was het niet noodzakelijk om nieuwe lange financiering aan te trekken in 2020. De rentekosten over 2020 bedragen € 7,1 miljoen.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden

Overzicht netto-vlottende schulden

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden worden als volgt gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Overige kasgeldleningen	35.000	50.000
Banksaldi	0	2.105
Overige schulden	55.425	52.087
Afdrachtposten	14.609	16.519
Overige schulden	40.816	35.568
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	90.425	104.192

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Overlopende passiva

Overzicht overlopende passiva

De specificatie van de balanspost overlopende passiva is als volgt:

bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	38.640	40.706
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
- Europese overheidslichamen	2.149	1.350
- het Rijk	25.399	29.431
- overige Nederlandse overheidslichamen	5.302	10.103

	31-12-2019	31-12-2020
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	8.452	8.408
Overlopende passiva	B22	79.941
		89.999

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

De grootste posten bij de verplichtingen betreffen verplichtingen in kader van nog te betalen zorgbedragen (€ 22,3 miljoen) en nog te betalen bedragen aan publiekrechtelijke lichamen (€ 4,6 miljoen). De nog te betalen rente op leningen kwam in 2020 ten opzichte van 2019 iets lager uit (€ 2,7 miljoen tegenover € 3 miljoen in 2019). Daarnaast zijn hier opgenomen de reguliere transitoria vanuit het inkoopproces en vooruitontvangen (project-) bedragen, waarvoor de bestedingen in 2020 nog niet zijn gerealiseerd.

Toelichting voorschotbedragen

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van de EU, Rijk en provincie voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel worden als volgt gespecificeerd. Het verloop wordt volgens een vastgestelde methodiek gemonitord, waarbij op basis van de werkelijke realisatie de bijdragen (subsidies) evenredig worden verantwoord. Dit bepaald het saldo per 31-12-2020.

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2019	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Saldo 31-12-2020
UNalab	178	437	393	222
Europees Project Protect	60	0	0	60
Arbeidstoeleiding regio ZO Br. 2020EUSF20211	0	75	0	75
C-Mobile	34	50	84	0
Triangulum	75	4	79	0
Roadmaps for Energy R4E	23	0	23	0
EnergyMEASURES	0	120	1	119
Heat Insyde H2020 CI LEIT	165	0	10	155
Passport 4 Work	1.594	45	919	720
Ministerie SZW project ESF onzichtbare jongeren	20	0	20	0
Totaal Europese overheidslichamen	2.149	731	1.529	1.350
Ruimtelijke adaptatie Clausplein Eindhoven	0	319	278	41
Investeringsimpuls Strat Plan Verkeersveiligheid	0	648	0	648
Subsidie regeling verkeerslawaaï SISA E3	245	0	4	241
Geluidssaneringschermen	507	686	13	1.180
Landschapsonwerp Dommeldal / De Hogt	606	2	75	533
Ombouw bestaand tracé naar slowlane norm	341	108	241	208
MKB participeert	0	337	0	337
Rijksbijdrage MaaS pilot	0	502	198	304
Buurschap te Veld Castiliëlaan	0	5.006	0	5.006
Fietsveiligheidspilots	0	8	2	6
DU Regionale systeemanalyse pr.onderst.	0	41	24	17
Regeling Reductie Energieverbruik	0	1.915	611	1.304
Specifieke Uitkering Lokaal Sportakkoord 2020	0	200	125	75
Subsidie SIM Catharinakerk	0	41	0	41
RMC middelen 2020	218	1.571	1.362	427
Tijdelijke overbr reg zelfst ondern TOZO	0	33.075	32.690	385
SPUK opzet expertisecentra jeugdhulp 2020	0	1.445	31	1.414
Gedupedeerden Toeslagenproblematiek	0	106	0	106
Vliegende Brigade+	0	10	7	3
BOTOC	0	630	0	630
Westveld Emmasingel Quadrant	0	4.500	0	4.500

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2019	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Saldo 31-12-2020
Doorontw onafh cliëntondersteuning	0	297	0	297
Min I&M Noordelijke aansluiting A2	10.240	1.538	5.333	6.444
Min EZK Slowlane noordelijke schakels	1.133	-108	767	258
Min EZK Groene Raamwerk	10.924	5.517	12.172	4.269
Min OCW Voortijdig schoolverlaten	325	0	325	0
Min OCW subs educatiemiddelen	312	1.706	1.651	367
Min J&V Intensivering aanpak High Impact Crimes	548	-14	143	392
Totaal Rijk	25.399	60.085	56.053	29.431
Grensinfopunt Eindhoven	0	104	7	97
Informatievoorziening voor ondernemers ZOB	0	500	60	440
Extra scholingsactiviteiten medewerkers	0	500	20	480
Muziekgebouw Eindhoven	0	200	0	200
Fietsenstalling Stationsplein Zuid II	0	150	54	96
Klimaat risicodialogen Eindhoven	0	15	0	15
Dassentunnel Eindhoven	0	25	0	25
SLLE Bijdrage Regionaal Meetnet	0	50	18	32
Korte termijn maatregelen A2 Randweg	0	1.870	207	1.663
Stationsomgeving	2.101	2.929	1.182	3.848
Quick win Noordzijde station	457	0	457	0
Klimaatbuffers Z61840	0	100	1	99
Fietsvriendelijke kruispunten	65	-54	11	0
Noord-Zuid corridor	286	-288	-2	0
Bereikbaarheidsagenda Bundelroute	0	10	9	1
Verkeers- en vervoersprojecten GGA	0	58	0	58
Snelfietsroute Den Bosch	0	42	39	3
Verkeersveiligheidsplatform aanl.5 schoolzones	3	0	3	0
HOV2, Laadinfra P+R Gennep Parken	13	0	-13	25
Warmteuitwiss.BrabWater ZwembTongelreep	100	-100	0	0
Gebiedsvisie Luchthavengebied Eindhoven	8	0	8	0
Snelle fietsroute Deurne Eindhoven 030d	0	474	12	463
Trainingsplan Verward Gedrag en MHFA	0	80	30	50
Versterkingsgelden 2020 gemeente Nuenen	0	249	0	249
Veiligheidsfonds regio	238	362	386	214
Compensatiereg Corona Mondriaanfonds	0	311	211	100
Proj JIKP VSO Pro	66	0	39	26
Designmuseum voor de Toekomst	1	49	50	0
Werkgeversaankpak project 002	318	0	318	0
Landingspl proj.001a Brainport Smart Mobility	668	-450	218	0
Big Data Mijn040Routes Tracking en Monitoring	50	0	0	50
005a Data uitwisseling	442	0	442	0
003 Smart Roads	36	0	36	0
Brainport Smart Mobility	243	1.547	-79	1.869
Verhogen frequentie treinen 009	5	0	5	0
Project Verward en dan	68	-40	25	2
Overige vooruit ontvangen publiekrechtelijk	136	0	136	0
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	5.302	8.693	3.892	10.103
Totaal voorschotbedragen	32.849	69.509	61.474	40.884

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting overige vooruitontvangen bedragen

De vooruitontvangen bedragen inzake faciliterend grondbeleid zijn per 31-12-2020 voor een bedrag van € 5,721 miljoen opgenomen als vooruitontvangen vanuit private partijen.

De aanbatalingen grondaankopen namen in 2020 toe tot € 2,2 miljoen.

Borg- en garantstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte borg- en garantstellingen kan als volgt worden gespecificeerd:

Lening-nummer	Naam geldnemer	Naam geldgever	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Deel gewaarborgd door gemeente	Restant geldlening per 1-1-2020 Totaal	Restant geldlening per 1-1-2020 Door gemeente gewaarborgd	Totaalbedrag (buiten)gewone aflossing (-/- = storting)	Restant geldlening per 31-12-2020 Totaal	Restant geldlening per 31-12-2020 Door gemeente gewaarborgd
Gezondheidszorg									
2015	SGE	NWB	782.771	100%	208.738	208.738	26.092	182.646	182.646
2016	SGE	BNG	610.087	100%	395.847	395.847	29.064	366.783	366.783
2017	SGE	BNG	1.168.884	100%	786.147	786.147	54.892	731.255	731.255
2024	Stg. Combinatie Jeugdzorg	BNG	625.366	100%	178.676	178.676	89.338	89.338	89.338
2112	Stg. Combinatie Jeugdzorg	BNG	5.000.000	100%	2.833.333	2.833.333	166.667	2.666.667	2.666.667
			8.187.108		4.402.742	4.402.742	366.052	4.036.689	4.036.689
Cultuur									
2028	Stg. Centrum voor de Kunsten	BNG	3.122.979	100%	2.850.842	2.850.842	139.138	2.711.705	2.711.705
2029	Stg. Complex	BNG	788.690	100%	634.642	634.642	77.707	556.935	556.935
2060	Vrienden van het Dafduseum	Rabobank	514.285	100%	102.861	102.861	25.714	77.147	77.147
			4.425.954		3.588.345	3.588.345	242.558	3.345.787	3.345.787
Sport									
2129a	HC Oranje Rood	ABN AMRO	500.000	50%	345.778	172.889	24.996	320.782	160.391
2129b	HC Oranje Rood	ABN AMRO	1.000.000	25%	845.698	211.425	24.996	820.702	205.176
2116	Tennisvereniging ETV Volley	Rabobank Eindhoven	85.000	50%	17.052	8.526	2.562	14.490	7.245
2109	TV Bokt	Rabobank	170.215	100%	116.730	116.730	6.435	110.296	110.296
2130	Voetbalvereniging WODAN	BNG	700.000	71%	675.000	482.143	675.000	0	0
2112a	VV DBS	Rabobank Eindhoven	113.940	100%	101.280	101.280	8.440	92.840	92.840
2132	Rugbyclub EHV	Triodos Bank	150.000	50%	141.176	70.588	14.706	126.470	63.235
2133	HC Oranje Rood	ABN AMRO	150.000	50%	142.020	71.010	7.890	134.130	67.065
2134	TV Prinsenjagt	Rabobank	90.000	50%	78.750	39.375	3.750	75.000	37.500
			2.959.155		2.463.484	1.273.966	768.774	1.694.710	743.747
Welzijn									
2113	Stg Groendomein Wasven	ING	250.000	100%	250.000	250.000	4.000	246.000	246.000
2114	Stg Groendomein Wasven	ING	750.000	100%	649.690	649.690	6.270	643.420	643.420
			1.000.000		899.690	899.690	10.270	889.420	889.420
Overige garanties									
2115	Christelijke Gereformeerde Kerk EHV	Nationaal Restauratiefonds	100.000	50%	64.465	32.233	3.194	61.271	30.636
2131	Studio 040	Rabobank	70.000	80%	38.518	30.814	13.992	24.526	19.621
			170.000		102.983	63.047	17.186	85.797	50.256
Woningbouw									
2086	Wooninc.	BNG	3.452.167	100%	2.519.648	2.519.648	2.519.648	0	0
			3.452.167		2.519.648	2.519.648	2.519.648	0	0
Totaal garanties			20.194.384		13.976.893	12.747.438	3.924.489	10.052.404	9.065.900

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Algemeen

Hierna wordt inzicht gegeven in de financiële verplichtingen (afname/volume) waartoe de gemeente zich in 2020 of eerder heeft verbonden, welke doorlopen naar 2021 of later, groter zijn dan € 0,5 miljoen en niet op een andere wijze als schuld of voorziening in de balans zijn opgenomen.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente Eindhoven staat garant voor diverse instellingen voor de terugbetaling van door hen geleende gelden bij geldgevers. In de groep 'Sport' (zie specificatie) staat de gemeente samen met de Stichting Waarborgfonds Sport garant voor de leningen. Hieronder volgt een overzicht van het door de gemeente gewaarborgde bedrag van geldleningen naar diverse categorieën. In de toelichting op de balans zijn deze nader geduid.

Gewaarborgde geldleningen (bedragen x € 1.000)	Restant per 31-12-2019	Mutatie 2020	Restant per 31-12-2020
Woningbouwgaranties gemeente	2.520	-2.520	0
Gezondheidszorg	4.403	-366	4.037
Cultuur	3.588	-243	3.346
Sport	1.274	-530	744
Welzijn	900	-10	889
Overig	63	-13	50
Totaal borgstellingen	12.747	-3.682	9.066

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Voor de afdekking van risico's met betrekking tot verstrekte leningen en gewaarborgde leningen is een reserve gevormd. De hoogte van deze reserve ultimo 2020 is € 3,323 miljoen. Er zijn op dit moment geen concrete risico's onderkend waarvoor een voorziening dient te worden gevormd.

Per 31 december 2020 verleent de gemeente Eindhoven voor ca. € 1,39 miljard achtervang aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Pas indien de reserve van het WSW plus de middelen (obligo's) van andere corporaties niet toereikend zijn, dienen het rijk en gemeenten renteloze leningen te verstrekken. Eind 2019 bedroegen deze samen ruim €3,53 miljard.

Stichting waarborgfonds Eigen woning (nationale hypotheek garantie)

Op 10 oktober 1993 is de gemeente een overeenkomst aangegaan om tot zekerheid voor de nakoming van de betalingsverplichtingen van de stichting jegens geldgevers achtergestelde, renteloze leningen aan de stichting te verstrekken. In het 4e kwartaalbericht 2020 van het NHG is gebleken dat het garantievermogen van het waarborgfonds in 2020 is gestegen naar € 1,53 miljard als gevolg van een sterke toename van nieuwe garanties en een daling van zowel het aantal verliesdeclaraties als het gemiddelde verliesbedrag. In de Liquiditeitsprognose 2020-2025 is dan ook de verwachting dat er geen aanspraak zal worden gemaakt op de achtervangfunctie van het Rijk en de gemeenten. Deze achtervangfunctie geldt alleen voor tot 1 januari 2011 afgegeven hypotheekgaranties. Vanaf deze datum staat het Rijk voor 100 % garant. Factoren waar de prognose rekening mee houdt zijn de gunstige conjuncturele omstandigheden waardoor de door de stichting uit te betalen bedragen in verband met verliesdeclaraties naar verwachting in de komende jaren verder zullen dalen. De gemeente Eindhoven heeft nog 6.722 garanties uit staan in de achtervang (t/m 2010) voor een totaal bedrag van € 1,074 miljard.

Verlofaanspraken

Per 31 december is over 2021 en verdere jaren voor € 10,0 miljoen aan op te nemen verlofaanspraken opgebouwd

Personele lasten

De rechtbank geeft in haar vonnis aan dat het overeenstemmingsvereiste van toepassing is voor het aanwenden van een viertal personele budgetten. Dit betekent dat betreffende budgetten beschikbaar moeten blijven ter overeenstemming met de werknemersvertegenwoordigers in het Lokaal Overleg en niet voor andere doeleinden gebruikt mogen worden. Dit is met name van belang voor de vrijkomende middelen als gevolg van het afschaffen van de uitloopschalen. Die middelen worden voorlopig hoofdzakelijk ingezet om het generatiepact te financieren, maar vanaf 2025 ontstaat een surplus dat na overeenstemming met werknemersvertegenwoordigers ingezet kan worden.

Tegen het vonnis van de rechtbank zijn de vakbonden in beroep gegaan bij het gerechtshof. De vakbonden zijn van mening dat het overeenstemmingsvereiste ook voor een vijfde personele budget van toepassing is (i.c. afscheidsgratificatie).

Onderhanden claims

Gemeente Eindhoven heeft een aantal claims ontvangen welke onderhanden zijn. Indien er naar waarschijnlijkheid sprake is van een mogelijk financiële verplichting en er is een reële schatting te maken van de omvang van de verplichting wordt een bedrag opgenomen in de voorziening juridische claims en geschillen en blijkt de verplichting wel uit de balans. Indien niet waarschijnlijk is dat de claim leidt tot een financiële verplichting dan wel het bedrag is niet reëel in te schatten, dan wordt de claim als risico geduid in de paragraaf weerstandsvermogen en blijkt de claim dus niet uit de balans. Eén risico zal op dit moment mogelijk leiden tot een financiële verplichting maar hiervan is het bedrag nog niet in te schatten. De curator van de failliete voormalig asbestsaneerder van het TR Ketelhuis Eindhoven, heeft in 2017 een claim ingediend bij de gemeente. De rechtbank heeft 4 september 2019 uitspraak gedaan. Het faillissement van Horyon is niet veroorzaakt door de gemeente. Maar de gemeente heeft ten onrechte geweigerd de "meer-meerwerk" opdracht te verstrekken. De schade die daaruit voortvloeit moet in een aparte schadestaatprocedure worden begroot. Er is dus nog geen concrete schadevergoeding toegewezen. De gemeente heeft op 28 november 2019 bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank. Dit hoger beroep en nog een aantal aanverwante rechtszaken zijn lopende. De verwachting is dat het nog een aantal jaar gaat duren voordat er een definitief vonnis ligt. Een inschatting van een reëel bedrag om te voorzien is derhalve op dit moment niet mogelijk.

Overige financiële verplichtingen

- Langlopende huurverplichtingen in verband met gebouwen voor 2021 en 2022 € 2,3 miljoen, voor 2023 € 2,1 miljoen, en ruim € 22 miljoen voor de daarna volgende jaren. Op basis van het vastgestelde voorstel 'gezondmaking muziekgebouw' heeft de gemeente recht op een huurkorting voor het Muziekgebouw van € 100.000 in 2020 en € 100.000 in 2021.
- Meerjarige lease- en huurcontracten (leaseauto's) bedragen voor 2021 € 50.000. Voor de jaren daarna op basis van de huidige contracten bedraagt dit in totaal € 46.000.
- De gemeente Eindhoven heeft voor zowel de bouw als de exploitatie van de Internationale School Eindhoven (ISE) een 'Design Build Finance Maintain en Operate (DBFMO) contract gesloten met een exploitatieperiode van 30 jaar. De gemeente betaalt (na herziening van de financiële afspraken in 2020) een vaste jaarlijkse vergoeding aan Stichting Primair en Voortgezet Onderwijs Zuid-Nederland (SPVOZN) die als vervaardigingsbijdrage (voor de bouw van de school) kan worden beschouwd. SPVOZN betaalt vervolgens jaarlijks het consortium. De totale contractwaarde vanaf eind 2019 tot en met 2043 is € 95,1 mln. De totale bijdrage vanuit de gemeente hierin bedraagt € 19,6 miljoen. De exploitatierisico's worden gedragen door SPVOZN. In het DBFMO-contract dat in 2011 is ondertekend met het consortium en de leveringsovereenkomst die is afgesloten met SPVOZN is een garantstelling van de gemeente opgenomen. Deze garantstelling betreft het niet nakomen van betalingsverplichtingen door SPVOZN aan het consortium. Feitelijk is alleen sprake van een risico als SPVOZN in staat van faillissement of surséance van betaling zou komen te verkeren. Deze kans is gering omdat SPVOZN een schoolbestuur is dat gefinancierd wordt vanuit de Rijksoverheid.

Investeringsverplichtingen

De totale investeringskredieten bedragen per 31-12-2020 € 645,0 miljoen. De realisatie per jaareinde bedraagt € 251,1 miljoen zodat per saldo € 393,9 miljoen aan investeringskredieten resteert.

De bijdragen van derden aan deze investeringskredieten bedragen per 31-12-2020 € 197,3 miljoen.

De realisatie per jaareinde bedraagt € 112,1 miljoen zodat per saldo € 85,2 miljoen aan bijdragen derden resteert.

Het totaaloverzicht van de per balansdatum uitstaande investeringsverplichtingen is opgenomen in het overzicht investeringen economisch en maatschappelijk nut. Deze is terug te vinden in bijlage 4 van deze jaarrekening.

Algemene uitkering

De algemene uitkering 2020 is conform bestendige gedragslijn gebaseerd op: de accressen op basis van de septembercirculaire, alle overige mutaties op basis van de decembercirculaire en alles wat officieel in latere circulaires wordt toegekend met betrekking tot 2020 wordt een nagekomen bate in een volgend rekeningjaar. De onderdelen uit het aanvullend corona compensatiepakket 2020 die in de Decembercirculaire zijn aangekondigd, maar waarvan de exacte verdeling in latere circulaires bekend wordt gemaakt, worden aldus een nagekomen bate 2020 in rekeningjaar 2021.

4.3 Overzicht baten en lasten

4.3.1 Overzicht baten en lasten

Exploitatie	Begroting 2020 voor wijziging			Begroting 2020 na wijziging			Realisatie 2020		
(x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	14.161	-422	13.739	44.906	-573	44.333	44.143	-857	43.286
0.2 Burgerzaken	7.800	-3.086	4.714	7.923	-3.308	4.615	7.574	-3.254	4.321
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.334	-65	1.269	1.346	-152	1.194	1.538	-757	780
0.4 Overhead	81.706	-1.979	79.727	83.414	-2.136	81.278	81.313	-3.752	77.561
0.5 Treasury	891	-3.770	-2.879	1.663	-3.825	-2.162	52	-3.685	-3.633
0.61 OZB woningen	1.137	-35.227	-34.090	1.162	-35.227	-34.065	1.161	-35.471	-34.310
0.62 OZB niet-woningen	858	-40.249	-39.391	874	-40.449	-39.575	874	-40.246	-39.372
0.63 Parkeerbelasting	453	-14.468	-14.015	464	-12.002	-11.538	625	-11.534	-10.910
0.64 Belastingen overig	1.097	-2.567	-1.470	1.106	-2.254	-1.148	1.147	-2.769	-1.622
0.7 Algemene en ov. uitkering gem.fonds	113	-482.193	-482.080	113	-534.084	-533.971	113	-545.139	-545.026
0.8 Overige baten en lasten	-4.261	377	-3.884	-3.387	-58	-3.445	-3.591	-418	-4.008
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	1.324	0	1.324
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestuur en ondersteuning	105.289	-583.649	-478.360	139.584	-634.068	-494.484	136.273	-647.883	-511.610
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	15.034	-549	14.485	14.995	-549	14.446	14.930	-409	14.521
1.2 Openbare orde en veiligheid	15.918	-1.222	14.696	17.627	-2.397	15.230	15.650	-1.679	13.971
Veiligheid	30.952	-1.771	29.181	32.622	-2.946	29.676	30.580	-2.089	28.492
2.1 Verkeer en vervoer	37.313	-4.379	32.934	37.941	-6.138	31.803	37.487	-8.088	29.398
2.2 Parkeren	4.884	-2.034	2.850	5.422	-3.980	1.442	4.116	-2.137	1.979
2.4 Economische havens en waterwegen	287	-135	152	282	-130	152	168	-80	88
2.5 Openbaar vervoer	1.852	-665	1.187	1.855	-665	1.190	1.306	-37	1.269
Verkeer, vervoer en waterstaat	44.336	-7.213	37.123	45.500	-10.913	34.587	43.077	-10.342	32.734
3.1 Economische ontwikkeling	2.096	0	2.096	2.194	0	2.194	2.064	-3	2.061
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.764	-7.025	739	6.107	-5.005	1.102	4.200	-4.343	-142
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.360	-1.921	439	2.779	-2.136	643	2.639	-1.787	851
3.4 Economische promotie	4.379	-3.611	768	4.305	-2.715	1.590	4.319	-2.940	1.379
Economie	16.599	-12.557	4.042	15.385	-9.856	5.529	13.222	-9.073	4.149
4.2 Onderwijshuisvesting	18.455	-3.207	15.248	24.084	-3.179	20.905	19.440	-5.779	13.660
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	13.567	-4.070	9.497	22.583	-12.609	9.974	22.339	-12.873	9.466
Onderwijs	32.022	-7.277	24.745	46.667	-15.788	30.879	41.778	-18.652	23.127
5.1 Sportbeleid en activering	2.932	-294	2.638	3.704	-377	3.327	3.785	-927	2.859
5.2 Sportaccommodaties	21.764	-10.059	11.705	23.364	-8.150	15.214	24.345	-9.271	15.073
5.3 Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	32.525	-3.619	28.906	36.288	-3.446	32.842	34.723	-3.538	31.185
5.4 Musea	5.679	-1.109	4.570	5.852	-879	4.973	6.356	-2.759	3.598
5.5 Cultureel erfgoed	1.225	-144	1.081	1.694	-145	1.549	803	-151	653
5.6 Media	412	0	412	412	0	412	411	0	411
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	14.198	-870	13.328	15.402	-1.192	14.210	15.404	-1.167	14.237

Exploitatie	Begroting 2020 voor wijziging			Begroting 2020 na wijziging			Realisatie 2020		
(x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Sport, cultuur en recreatie	78.735	-16.095	62.640	86.716	-14.189	72.527	85.827	-17.813	68.015
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	27.241	-1.581	25.660	27.669	-2.048	25.621	24.698	-2.183	22.515
6.2 Wijkteams	33.090	0	33.090	30.908	0	30.908	30.877	0	30.877
6.3 Inkomensregelingen	130.936	-110.535	20.401	162.562	-139.656	22.906	162.276	-142.317	19.959
6.4 Begeleide participatie	33.569	0	33.569	39.995	-2.900	37.095	37.079	0	37.079
6.5 Arbeidsparticipatie	13.166	-750	12.416	18.935	-3.710	15.225	13.773	-1.147	12.626
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	6.443	0	6.443	6.421	0	6.421	7.929	-6	7.923
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	52.448	-2.074	50.374	53.753	-2.074	51.679	44.378	-2.465	41.914
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	47.725	-474	47.251	48.542	-1.023	47.519	52.654	-1.166	51.488
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	58.255	-2.426	55.829	60.758	-2.406	58.352	57.613	-2.775	54.838
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	9.085	-205	8.880	9.206	-265	8.941	8.802	-237	8.565
Sociaal domein	411.958	-118.045	293.913	458.749	-154.082	304.667	440.080	-152.297	287.783
7.1 Volksgezondheid	10.369	0	10.369	10.440	0	10.440	10.360	0	10.360
7.2 Riolerings	18.340	-19.134	-794	18.704	-19.134	-430	17.801	-18.783	-982
7.3 Afval	24.141	-25.580	-1.439	24.797	-25.573	-776	25.038	-25.986	-947
7.4 Milieubeheer	10.956	-5.411	5.545	14.602	-8.256	6.346	12.248	-7.268	4.980
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	767	-648	119	703	-648	55	775	-538	237
Volksgezondheid en milieu	64.573	-50.773	13.800	69.246	-53.611	15.635	66.223	-52.574	13.649
8.1 Ruimtelijke ordening	13.258	-4.532	8.726	20.446	-8.914	11.532	25.112	-17.365	7.746
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	65.086	-62.741	2.345	41.992	-39.915	2.077	19.616	-23.958	-4.341
8.3 Wonen en bouwen	33.773	-36.442	-2.669	47.110	-47.692	-582	44.284	-43.087	1.197
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	112.117	-103.715	8.402	109.548	-96.521	13.027	89.012	-84.410	4.602
Totaal saldo van baten en lasten	896.581	-901.095	-4.514	1.004.017	-991.974	12.043	946.073	-995.133	-49.059
0.10 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	39.807	-35.293	4.514	109.285	-128.654	-19.369	127.899	-122.206	5.693
Resultaat	936.388	-936.388	0	1.113.302	-1.120.628	-7.326	1.073.972	-1.117.339	-43.367

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verdeling taakvelden naar programma's

De gemeente Eindhoven heeft ervoor gekozen om de programma-indeling te laten aansluiten op de BBV-indeling en rubricering van de taakvelden. De toelichting op de baten en lasten van de taakvelden is daarom één op één terug te vinden binnen de programmaverantwoording (hoofdstuk 2).

4.3.2 Baten en lasten naar categorieën

bedragen x € 1.000

Lasten in 2020	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Personeelslasten	189.009	197.929	191.339	20%	18%	18%
Kapitaallasten	38.486	47.467	48.109	4%	4%	4%
Goederen en diensten	189.155	214.571	195.934	20%	19%	18%
Subsidies en overdrachten	433.108	512.390	502.347	46%	46%	47%
Overig	37.931	22.468	-4.431	4%	2%	0%
Toevoegingen voorzieningen	8.892	9.192	12.775	1%	1%	1%
Toevoeging reserves	39.807	109.285	127.899	4%	10%	12%
	936.388	1.113.302	1.073.972	100%	100%	100%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

bedragen x € 1.000

Baten in 2020	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Uitkering uit gemeentefonds	482.193	534.084	545.139	51%	48%	49%
Overige rijksbijdragen	117.414	165.987	175.501	13%	15%	16%
Belastingen en heffingen	151.474	147.523	149.321	16%	13%	13%
Goederen en diensten	111.681	98.913	84.930	12%	9%	8%
Overige overdrachten	7.632	13.688	5.528	1%	1%	0%
Overig	30.701	31.779	34.714	3%	3%	3%
Onttrekking reserves	35.293	128.654	122.206	4%	11%	11%
	936.388	1.120.628	1.117.339	100%	100%	100%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

4.3.3 Toelichting staat van baten en lasten

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2020 voor wijziging			Begroting 2020 na wijziging			Realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-	77.543	77.543	-	77.430	77.430	-	77.816	77.816
Algemene uitkeringen	-	482.193	482.193	-	534.084	534.084	-	545.139	545.139
Dividend	-	528	528	-	250	250	-	253	253
Saldo financieringsfunctie	-	-36	-36	-	-800	-800	-	668	668
Overige algemene dekkingsmiddelen		2.503	2.503		2.838	2.838		2.838	2.838
Onvoorzien	227		227	227		227	97		97
Totaal algemene dekkingsmiddelen	227	562.731	562.958	227	613.802	614.029	97	626.714	626.811

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	1.324	-	-1.324
---	---	---	---	---	---	---	-------	---	--------

Totaal saldo van baten en lasten	896.581	901.095	4.514	1.004.017	991.974	-12.043	946.073	995.133	49.060
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	39.807	35.293	-4.514	109.285	128.654	19.369	127.899	122.206	-5.693
Het gerealiseerde resultaat	936.388	936.388	-	1.113.302	1.120.628	7.326	1.073.972	1.117.339	43.367

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

De algemene dekkingsmiddelen zijn verwerking in het 'overzicht baten en lasten' in de jaarrekening. De baten lokale heffingen maken onderdeel uit van de taakvelden 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB niet woningen en 0.64 belastingen overig. De overige dekkingsmiddelen zijn begroot en gerealiseerd binnen de taakvelden 0.5 treasury, 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds en 0.8 overige baten en lasten.

De algemene dekkingsmiddelen worden nader gespecificeerd en toegelicht in Bijlage 1 kerngegevens.

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen vormen de basis om de uitgaven in het kader van de verschillende programmaonderdelen te dekken. In het voorgaande overzicht is aangegeven uit welke onderdelen deze algemene dekkingsmiddelen bestaan. Hieronder volgt voor de belangrijkste onderdelen een toelichting op het verschil tussen het in 2020 begrote en gerealiseerde bedrag.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

Het totaal van de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is bedraagt € 77,8 miljoen. Dit is € 0,4 miljoen hoger dan begroot en wordt verklaard door hogere belastinginkomsten (voordeel) op OZB woningen (€ 244.000), invordering belastingen (€ 175.000), hondenbelasting (€ 171.000) en precariobelasting (€ 173.000). Daarnaast zijn er lagere belastinginkomsten doordat n.a.v. bezwaar en beroep meer verminderings zijn toegekend (nadeel) op OZV niet-woningen (€ 203.000) en een nadeel op de dotatie aan de voorziening dubieuze belastingdebiteuren (€ 93.000).

Algemene uitkeringen

De algemene uitkering 2020 is conform bestendige gedragslijn gebaseerd op: de accressen op basis van de septembercirculaire, alle overige mutaties op basis van de decembercirculaire en alles wat officieel in latere circulaire wordt toegekend met betrekking tot 2020 wordt een nagekomen bate in een volgend rekeningjaar. De onderdelen uit het aanvullend corona compensatiepakket 2020 die in de Decembercirculaire zijn aangekondigd, maar waarvan de exacte verdeling in latere circulaire bekend wordt gemaakt worden aldus een nagekomen bate 2020 in rekeningjaar 2021. Een en ander in lijn met de uitspraak van de commissie BBV hierover.

De uitkeringen uit het gemeentefonds vertonen een positief resultaat van bruto € 11,1 miljoen.

Dit komt door een nagekomen resultaat over 2017, 2018, 2019 van € 0,5 miljoen als gevolg van de actualisering van verdeelmaatstaven. Voor het uitkeringsjaar 2020 hebben we bijgedragen aan landelijke voorzieningen (-€ 0,3 miljoen). De accressen zijn aangepast (€ 3,3 miljoen) en de ruimte onder het BCF-plafond is aangepast (€ 0,5 miljoen). We hebben compensatie gekregen voor Loon- en prijsontwikkeling Sociaal Domein (€ 2,1 miljoen) en de restant behoedzaamheidsreserve is vrijgevallen (€ 2,5 miljoen). Voor het uitkeringsjaar 2020 hebben we bij de Decembercirculaire geld gekregen voor taakmutaties, flankerend beleid in verband met corona en coronacompensatie (samen € 2,5 miljoen). Dit geld is gestort in de reserve circulaire gemeentefonds om besteding in 2021 mogelijk te maken zodat netto een voordeel resteert van € 8,6 miljoen.

Dividend

Aan dividenden is in 2020 voor wijziging € 528.000 begroot. In de begroting na wijziging is dit bijgesteld gezien door de corona pandemie Eindhoven Airport, geen dividend (€ 96.000) en BNG een lager dividend uitkeert als gevolg van lagere winst (€ 182.000). De begroting na wijziging bedraagt € 250.000. Het werkelijk uitgekeerde dividend en teruggave dividendbelasting bedroeg € 253.000 bestaande uit ontvangen dividenden van BNG (€ 218.000) en Enexis (€ 14.000) en terugontvangen dividendbelasting (€ 21.000)

Saldo financieringsfunctie

Het gerealiseerde renteresultaat is € 0,7 miljoen positief. De voordelige afwijking ten opzichte van gewijzigde begroting is met name het gevolg van lagere externe rentelasten door minder investeringen in de afgelopen jaren. Ook in 2020 was het niet noodzakelijk om lange financiering aan te trekken. Daarnaast is door de positieve rente op kasgeldleningen een niet begrote opbrengst gerealiseerd.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De commissie BBV heeft in 2016 de berekening van de interne rente exact voorgeschreven. De rentekosten worden omgeslagen over de activa die integraal zijn gefinancierd. In de begroting 2020 is de interne rekenrente en rekenrente op reserves en voorzieningen vastgesteld op 1,0%. Gedurende het jaar is berekend of de doorbelaste rentelasten in de realisatie niet meer dan 25% afwijken van de werkelijke netto rentelasten, met een te positief renteresultaat tot gevolg. Met een gerealiseerde afwijking van 11,6% heeft dit geen bijstelling tot gevolg gehad zodat het gerealiseerde renteresultaat van € 1,5 miljoen op het taakveld treasury binnen de in de BBV notitie gedefinieerde bandbreedte valt.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

Op basis van de voorlopige aangifte 2020 is een bedrag van € 266.000 aan vennootschapsbelasting betaald. Op basis van de bepaling van de fiscale positie per jaareinde is deze voorlopige aanslag te laag waardoor aanvullend een te verwachte VPB last over 2020 van € 1.097.910 is opgenomen. Daarnaast een voordelig verschil van € 40.000 op de eerder ingeschatte lasten VPB over de jaren 2017 t/m 2019. Per saldo een last van € 1,324 miljoen.

Onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een bedrag van € 227.000 opgenomen voor onvoorziene lasten, voor niet begrote uitgaven die onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar (O-O-O) zijn. In 2020 is de post ingezet ter dekking van de kosten voor het inschakelen van een externe trekker voor de opdracht aanpak Brede Welvaart (€ 32.000), daarnaast is er onderzoek verricht naar de aankoop van woningen Joodse eigenaren en navordering belasting tijdens en na WOII (€ 30.000) en is onderzoek verricht naar ontwikkeling van de Heuvel en gezondmaking van het muziekgebouw (€ 35.000). Daarmee resteert een bedrag van € 130.000 op de post onvoorzien dat vrijvalt in het rekeningresultaat 2020. In het raadsvoorstel crisismaatregelen corona virus is € 1 miljoen uit de reserve eigen kapitaal (weerstandvermogen) toegevoegd aan de post onvoorzien. In het raadsvoorstel begrotingswijzigingen Turap-2 is dit teruggedraaid door alle corona middelen onder te brengen in de saldireserve specifiek.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

De in 2020 gerealiseerde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn toegelicht in de toelichting op de balanspost reserves in paragraaf 4.2.1. In hoofdstuk 2 zijn de afwijkingen ten opzicht van de begroting per taakveld toegelicht.

Incidentele baten en lasten

Algemeen

Een belangrijk financieel uitgangspunt voor het provinciaal toezicht is een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat bij de begroting aangegeven dient te worden of de begroting in evenwicht is. Dat wil zeggen dat de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Ook bij de jaarrekening moet hierin inzicht worden gegeven, oftewel de gerealiseerde baten en lasten dienen structureel in evenwicht te zijn. Is dit niet het geval dan roept dit vragen op over het reële gehalte van de begroting en is extra alertheid nodig bij het vaststellen van de nieuwe begroting.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Incidenteel	Structureel
Exploitatielasten	946.073	137.972	808.101
Exploitiatiebaten	-995.133	-100.104	-895.029
Exploitatiesaldo	-49.059	37.868	-86.927
Mutaties reserves	5.693	8.262	-2.569
Resultaat	43.367 V	46.130 N	89.497 V

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Incidentele baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten per programma	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
P0 Bestuur en ondersteuning	38.473	-27.903	13.191	23.761
P1 Veiligheid	1.541	-247	-578	716
P2 Verkeer, vervoer en waterstaat	9.068	-3.763	254	5.559
P3 Economie	2.490	1.147	-684	2.953
P4 Onderwijs	1.958	-1.304	455	1.109
P5 Sport, cultuur en recreatie	5.742	1.654	-7.096	300
P6 Sociaal domein	47.791	-34.285	-4.135	9.371
P7 Volksgezondheid en milieu	4.147	-3.127	1.442	2.462
P8 Volkshuisvesting, r.o.en sted. vernieuwing	26.762	-32.276	5.413	-101
Totaal	137.972	-100.104	8.262	46.130

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Hieronder volgt per programma een overzicht van de incidentele baten en lasten over het jaar 2020.

Er is een uitsplitsing gemaakt tussen de corona middelen en de reguliere middelen per programma.

Bedragen onder de € 0,5 miljoen worden niet separaat weergegeven en toegelicht. De grootste mutaties worden onder de tabel kort toegelicht.

Projecten maatschappelijk nut in ontwikkeling

Per programma komt diverse keren een incidenteel resultaat terug op de projecten MNIO (maatschappelijk nut in ontwikkeling). Op diverse beleidsterreinen voeren we activiteiten projectmatig uit (bijvoorbeeld groot onderhoud, revitalisering bomen, verbeteren luchtkwaliteit). Bij de start van een project worden de beschikbare middelen samengebracht (deze storting in de reserve MNIO merken we als incidenteel aan). Projecten hebben als kenmerk dat ze jaar overschrijdend zijn. Het toegekende projectbudget is beschikbaar voor alle jaren. De raming per jaarschijf en de realisatie per jaarschijf wijken om verschillende redenen af van de planning.

De middelen blijven beschikbaar doordat we de projecten egaliseren via de reserve MNIO. De gerealiseerde lasten, baten en mutatie op de reserve merken we als incidenteel aan.

Saldireserve specifiek in relatie tot corona middelen

Conform besluitvorming zijn alle corona gerelateerde middelen centraal ondergebracht in de saldireserve specifiek. De onderliggende begrotingswijzigingen zijn op de werkbudgetten verwerkt door aan de saldireserve specifiek te onttrekken. De gerealiseerde onttrekkingen aan de saldireserve specifiek zijn op begrotingsbasis

verwerkt. Door deze systematiek zijn per programma de coronagerelateerde middelen > 0,5 miljoen inzichtelijk gemaakt waarbij de onttrekking aan de saldireserve specifiek is opgenomen onder de mutatie reserves onderdeel saldireserve specifiek. Het totaal aan coronagerelateerde stortingen bedroeg € 29,9 miljoen bestaande uit € 14 miljoen Rijksmiddelen, € 15 miljoen uit eigen kapitaal en € 0,9 miljoen uit de reserveringen 2020. De corona gerelateerde onttrekkingen die hier tegenover stonden bedroegen € 18,6 miljoen verdeelt onder onderstaande programma's en als mutatie opgenomen onder saldireserve specifiek.

P0. Bestuur en ondersteuning	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
<u>Corona middelen programma 0</u>				
Parkeerbelastingen	-	3.418	-	3.418
Corona posten (< € 0,5 mln)	785	591	-	1.376
<u>Reguliere middelen programma 0</u>				
Uitvoering regiodeal Brainport Eindhoven	30.170	-30.170	-	-
Programma bedrijfsvoering	1.335	-	-	1.335
Programma veiligheid	500	-	-	500
SVGG: kosten stadskantoor	785	-	-	785
Overname geldlening voetbalvereniging Wodan	815	-23	-	792
Dotatie voorziening overige WW-ers	853	-	-	853
Reserve circulaire gemeentefonds	-	-	2.995	2.995
Reserve reserveringen	-	-	1.743	1.743
Reserve financieringsfonds MIP	-	-	-3.344	-3.344
Reserve kredietrisico's	-	-	-793	-793
Saldireserve specifiek	-	-	5.093	5.093
Mutatie weerstandsvermogen	-	-	7.462	7.462
Overige posten (< € 0,5 mln)	3.230	-1.719	35	1.546
Totaal P0. Bestuur en ondersteuning	38.473	-27.903	13.191	23.761

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 0 bestuur en ondersteuning ontstaat een incidenteel resultaat van € 24 miljoen

De opbrengsten van parkeren en naheffingsaanslagen zijn gedurende het jaar bijgesteld met € 2,8 miljoen. Als gevolg van de steeds strengere maatregelen na de zomervakantie en een volledige lockdown bedroeg de realisatie 3,4 miljoen. De ontvangen gelden van het Rijk inzake de regiodeal worden 1 op 1 doorgezet naar Brainport Eindhoven (€ 30,2 miljoen). De dotatie aan de voorziening WW-ers betreft de instroom van 8 werknemers in deze regeling (€ 0,9 miljoen). De gerealiseerde lasten inzake bedrijfsvoering, veiligheid en Slim Verduurzamen Gemeentelijke gebouwen bedragen in totaal € 2,6 miljoen. Van voetbalvereniging Wodan is een geldlening overgenomen waardoor aanspraak is gemaakt op de reserve kredietrisico's (- € 0,8 miljoen). Bestuurlijke besluitvorming op de septembercirculaire 2020 vond dusdanig laat plaats dat niet alleen de toegekende middelen voor taakwijzigingen uit de decembercirculaire, maar ook gedeeltelijk ook de middelen uit de septembercirculaire zijn gestort in de reserve circulaire gemeentefonds (€ 3 miljoen). De afwikkelingen van de in de reserveringsdossiers gereserveerde middelen over 2019 en 2020 bedraagt per saldo € 1,7 miljoen. De mutatie in de saldireserve specifiek (€ 5 miljoen) betreft met name coronagerelateerde mutaties en de storting van de ontvangen Rijkscompensatie in deze reserve. Een correctie op kapitaallasten en het niet activeren van SAAS oplossingen voor in totaal - € 3,3 miljoen is niet meegenomen bij de opbouw van de primaire begroting en wordt gedekt uit de reserve financieringsfonds MIP. De mutatie weerstandsvermogen (reserve eigen kapitaal) bedraagt een storting conform primaire begroting (€ 8,5 miljoen) en een onttrekking als aanvulling op subsidies (€ 1 miljoen) per saldo € 7,5 miljoen.

P1. Veiligheid	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 1				
Lokale handhaving van de noodverordening	275	-	-	275
Corona posten (< € 0,5 mln)	-	151	-	151
Reguliere middelen programma 1				
Reserve circulaires gemeentefonds	-	-	-500	-500
Overige posten (< € 0,5 mln)	1.266	-398	-78	790
Totaal P1. Veiligheid	1.541	-247	-578	716

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 1 veiligheid ontstaat een incidenteel resultaat van € 0,7 miljoen.

Sinds 27 maart 2020 is de regionale noodverordening van kracht. De noodverordening biedt gerichte mogelijkheden om toe te zien en te handhaven op de naleving van de noodmaatregelen in het kader van de corona crisis. De hiermee extra gepaard gaande kosten zijn deels betaald uit reguliere veiligheidsbudgetten en anderzijds zijn via de saldireserve specifiek compensatiemiddelen vanuit het gemeentefonds ingezet (€ 0,3 miljoen).

De gelden uit de reserve circulaires gemeentefonds (€ -0,5 miljoen) betreffen de uit de septembercirculaire 2019 ontvangen middelen uit de Woondeal ter bestrijding malafide verhuurders (- € 0,2 miljoen) en ondermijning (- € 0,3 miljoen).

P2. Verkeer, vervoer en waterstaat	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 2				
Corona posten (< € 0,5 mln)	22	-	-	22
Reguliere middelen programma 2				
Projecten maatschappelijk nut i.o.	9.202	-3.685	535	6.052
Resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-445	-78	-	-523
Overige posten (< € 0,5 mln)	289	-	-281	8
Totaal P2. Verkeer, vervoer en waterstaat	9.068	-3.763	254	5.559

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat ontstaat een incidenteel resultaat van € 5,6 miljoen.

Het resultaat op de projecten maatschappelijk nut in ontwikkeling is in algemene zin toegelicht (€ 6 miljoen). het resultaat op afgesloten projecten maatschappelijk nut wordt veroorzaakt door verschillende projecten in de openbare ruimte en verkeersprojecten met zowel positief als negatief resultaat. Deze projecten zijn eerder vermeld en vastgesteld in Turap 2. (- € 0,5 miljoen).

P3. Economie	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 3				
Actieplan "de nieuwe binnenstad"	351	-	-	351
Toeristenbelasting	-	896	-	896
Corona posten (< € 0,5 mln)	150	80	-	230
Reguliere middelen programma 3				
Tussentijdse winstname en resultaat afgesloten projecten				
Grond/bedrijventerreinen	-	1.253	1.223	2.476
BIZ Eindhoven Centrum	787	-787	-	-
Saldireserve specifiek	-	-	-1.471	-1.471
Overige posten (< € 0,5 mln)	1.202	-295	-436	471
Totaal P3. Economie	2.490	1.147	-684	2.953

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 3 economie ontstaat een incidenteel resultaat van € 3 miljoen.

Als gevolg van corona kan minder toeristenbelasting worden opgelegd. Gedurende het jaar hebben we de begrote opbrengst naar beneden bijgesteld (€ 0,6 miljoen). Tegelijkertijd zijn er nagekomen baten uit voorgaande jaren (€ 0,3 miljoen) die optellen tot € 0,9 miljoen.

In de binnenstad hebben ondernemers uit retail, horeca, cultuur en creatieve sector en partners als BiZ, Eindhoven365, DDF en gemeente Eindhoven de handen ineen geslagen om samen uit de coronacrisis te komen en vorm te geven aan de 'nieuwe' binnenstad (€ 0,4 miljoen)

Op de grondexploitatie-bedrijventerreinen is conform BBV tussentijds winst genomen. Conform besluitvorming is een gedeelte hiervan gestort in de reserve bovenwijks (€ 2,5 miljoen).

P4. Onderwijs	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 4				
Corona posten (< € 0,5 mln)	164	-	-	164
Reguliere middelen programma 4				
Programma vroegtijdig schoolverlaten	1.068	-1.068	-	-
Reserve VVE	-	-	550	550
Overige posten (< € 0,5 mln)	726	-236	-95	395
Totaal P4. Onderwijs	1.958	-1.304	455	1.109

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 4 onderwijs ontstaat een incidenteel resultaat van € 1,1 miljoen.

Op onderwijsbeleid, waarbij met name wordt ingezet op voortijdig schoolverlaten, de ontvangen Rijksmiddelen (- € 1,1 miljoen zijn volledig ingezet. Hoewel er een achterstand was is in het jaar 2020 dit ingehaald door extra projecten uit te voeren om voortijdig school verlaten terug te dringen (€ 1,1 miljoen). Ter dekking van het programma vroeg en voorschoolse educatie (VVE) is per saldo € 0,6 miljoen in de reserve VVE gestort. Middelen zijn voor de periode 2020-2022 ondergebracht in deze reserve.

P5. Sport, cultuur en recreatie	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 5				
Sluiting gemeentelijke sportvoorzieningen	-	980	-	980
Maatschappelijke ondersteuning sport (huurcompensatie)	17	1.314	-	1.331
Tegemoetkoming rijk huurcompensatie sport	-	-580	-	-580
Noodmaatregelen cultuur	2.686	-	-	2.686
Corona posten (< € 0,5 mln)	20	230	-	250
Reguliere middelen programma 5				
Reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	-	-	-230	-230
Saldireserve specifiek	-	-	-6.218	-6.218
Overige posten (< € 0,5 mln)	3.019	-290	-648	2.081
Totaal P5. Sport, cultuur en recreatie	5.742	1.654	-7.096	300

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 5 sport, cultuur en recreatie ontstaat een incidenteel resultaat van € 0,3 miljoen.

Voor de exploitatie van de gemeentelijke sportvoorzieningen zijn in 2020 de inkomsten € 1,5 miljoen naar beneden bijgesteld voor het ingeschatte corona effect, de realisatie bedroeg € 1 miljoen.

Het maatschappelijk ondersteuningsfonds sport is ingesteld voor het kwijtschelden van de seizoenshuur voor sportaccommodaties die worden verhuurd door de gemeente Eindhoven. De totale uitgaven in 2020 bedroegen € 1,3 miljoen. Deze worden uit de beschikbaar gestelde fondsmiddelen gedekt. Aanvullend is door het ministerie VWS een tegemoetkomingsregeling voor huurcompensatie uitgewerkt (- € 0,6 miljoen). Het maatschappelijk ondersteuningsfonds cultuur inclusief plusregeling is volledig ingezet als financiële noodhulp om de cultuur infrastructuur in Eindhoven zoveel als mogelijk overeind te houden, (€ 2,7 miljoen).

P6. Sociaal Domein	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 6				
Bijdrage maatschappelijk ondersteuningsfonds (Welzijn)	494	-	-	494
Uitvoeringskosten Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO)	30.108	-32.693	-	-2.585
Aanvulling WSW sociale werkvoorziening	2.554	-	-	2.554
Meerkosten maatschappelijke opvang	1.889	-	-	1.889
Meerkosten Jeugd en WMO	577	-	-	577
Corona posten (< € 0,5 mln)	30	-	-	30
Reguliere middelen programma 6				
Taakstelling subsidies Sociaal Domein	-1.565	-	-	-1.565
Programmaplan Migratie	564	-73	-	491
Pilot LVV	1.665	-68	-	1.597
Projecten maatschappelijk nut i.o.	1.593	-1.055	678	1.216
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren; W&I	1.483	-	-	1.483
Armoederegeling bijzondere bijstand en meedoenbijdrage (reserveringsdossier 2019)	900	-	-	900
Effect werkgelegenheid en bijstandsuitkering (BUIG)	2.575	220	-	2.795
Aanvulling budget huishoudelijke ondersteuning	1.000	-	-	1.000
Transformatiefonds; ontvangst en beschikbaarstellen van middelen	639	-549	-	90
Studiegids Sociaal Domein (uit weerstandsvermogen)	1.849	-	-	1.849
Reserve reserveringen	-	-	4.244	4.244
Saldireserve specifiek	-	-	-8.907	-8.907
Overige posten (< € 0,5 mln)	1.436	-67	-150	1.219
Totaal P6. Sociaal Domein	47.791	-34.285	-4.135	9.371

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 6 sociaal domein ontstaat een incidenteel resultaat van € 9,4 miljoen.

Op het maatschappelijk ondersteuningsfonds Welzijn is € 0,5 miljoen gerealiseerd waarbij € 1,5 miljoen beschikbaar is gesteld. De restant middelen zijn middels het reserveringsdossier teruggestort naar de saldireserve specifiek en blijven beschikbaar voor 2021. De doelstelling van de subsidieregeling is om zoveel mogelijk te voorkomen dat maatschappelijke partners in surseance van betaling en/of faillissement zouden geraken ten gevolge van de COVID-19 crisis. De regeling voorziet in ondersteuning van onze maatschappelijke partners in de huisvestingskosten. Er is een voordeel op de ontvangen vergoeding voor de uitvoering van de TOZO-regeling (€ 2,6 miljoen). Voorgesteld wordt deze middelen te reserveren ter inzet in 2021 gezien de TOZO regeling minimaal tot juli 2021 doorloopt. Ter ondersteuning van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GRWRE) / Ergon zijn extra Rijksmiddelen ontvangen deze zijn 1 op 1 doorgezet naar de Ergon ter opvang van de effecten veroorzaakt door de coronacrisis (€ 2,6 miljoen). Als gevolg van corona heeft in 2020 extra noodopvang plaatsgevonden voor dak- en thuislozen. Ook zijn er tijdelijk extra locaties geopend. Ook zijn alle locaties 24/7 opengesteld. Van de ontvangen Rijkscompensatie is hiervoor € 1,9 miljoen ingezet. De meerkosten Jeugd en WMO als gevolg van corona bedroegen € 0,6 miljoen. Op de taakstelling subsidies sociaal domein is € 1,6 miljoen gerealiseerd. Conform collegebesluit worden de BBBB- uitgaven ten laste gebracht van het budget Landelijke Vreemdelingen Voorziening. (€ 1,6 miljoen). De dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van een opschoningsactie conform bestaande uitgangspunten bedroeg € 1,5 miljoen. Om de tekorten op BUIG (€ 2,8 miljoen) en Maatschappelijke Ondersteuning (€ 1 miljoen) op te vangen is bij de besluitvorming omtrent Turap 2 besloten de risicobuffer sociaal domein in te zetten. Gezien de risicobuffer sociaal domein is ondergebracht in de saldireserve specifiek zijn deze bedragen aan deze reserve onttrokken (€ 3,8 miljoen). Tot slot is ten behoeve van de studiegids sociaal domein € 1,8 miljoen uit het weerstandsvermogen gehaald.

P7. Volksgezondheid en milieu	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 7				
Extra kosten gemeenschappelijke regeling CURE	690	-		690
Reguliere middelen programma 7				
Projecten maatschappelijk nut i.o.	2.914	-2.885	3.441	3.470
Reserve reserveringen	-	-	-3.396	-3.396
Reserve circulaire gemeentefonds	-	-	-2.063	-2.063
Reserve bio-energiecentrale & warmtenet Meerhoven	-	-	4.150	4.150
Saldireserve specifiek	-	-	-690	-690
Overige posten (< € 0,5 mln)	543	-242	-	301
Totaal P7. Volksgezondheid en milieu	4.147	-3.127	1.442	2.462

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 7 volksgezondheid en milieu ontstaat een incidenteel resultaat van € 2,5 miljoen.

Cure heeft in haar Begrotingswijziging 2020 een nadeel van € 1,4 miljoen voor Eindhoven aangekondigd. Dit wordt voor Eindhoven hoofdzakelijk veroorzaakt door meer uren en kosten a.g.v. corona, extra benodigde inzet, met name voor bijzet, en duurdere inhuur. Ook zijn er hogere verwerkingskosten, door lagere vergoedingen en hogere verwerkingstarieven op de internationale markt. De extra corona gerelateerde kosten bedroegen € 0,7 miljoen en zijn onttrokken aan de saldireserve specifiek. De mutatie op de reserve reserveringen betreft de aanwending van de gereserveerde middelen uit 2019 voor de proeftuin aardgasvrije wijk 't Ven (€ 3,4 miljoen). De mutatie reserve circulaire gemeentefonds (€ 2,1 miljoen) bestaat uit de inzet van ontvangen middelen voor de proeftuin aardgasvrije wijk 't Ven (€ 1,7 miljoen) en transitievisie Warmte (€ 0,3 miljoen). De eerder toegekende Rijksbijdrage wordt vanuit de exploitatie toegevoegd aan de reserve Bio-energiecentrale & warmtenet Meerhoven (€ 4,2 miljoen).

8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Reguliere middelen programma 8				
Verwacht nadelige faciliterende projecten; mutatie voorziening	248	-560	-	-312
Verwacht nadelige grondexploitatie niet bedrijventerreinen; mutatie voorziening	580	54	-	634
Tussentijds winstname projecten grond niet-bedrijventerreinen via mutatie reserve bovenwijkse voorzieningen	-	-6.435	5.388	-1.047
Incidentele grondverkoop grond niet bedrijventerreinen	5	-721	-	-716
Boekwinst verkoop panden	10.405	-11.492	-	-1.087
Projecten maatschappelijk nut i.o.	14.336	-12.608	28	1.756
Overige posten (< € 0,5 mln)	1.188	-514	-3	671
Totaal 8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.	26.762	-32.276	5.413	-101

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 8 volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing ontstaat een incidenteel resultaat van - € 0,1 miljoen.

Op de grondexploitaties(niet bedrijventerreinen) is in 2020 meer aan tussentijdse winst gerealiseerd dan geraamd (€ 6,4 miljoen). Conform afspraak is een gedeelte van dit resultaat gestort in de reserve bovenwijken en de knoop XL (€ 5,1 miljoen). Daarnaast zijn op basis van het MPG 2021 de verliesvoorzieningen voor negatieve planexploitaties en faciliterende projecten geactualiseerd (€ 0,3 miljoen). Daarnaast is er een resultaat op de incidentele grondverkoop (€ 0,7 miljoen). De taakstelling verkoop panden wordt niet volledig gerealiseerd door latere verkoop, naar verwachting in 2021 (€ 1,1 miljoen).

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Bedragen x € 1.000

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	storting 2020	onttrekking 2020	realisatie 2020
P0 Bestuur en ondersteuning	1.929	-484	1.445
P1 Veiligheid	54	-	54
P2 Verkeer, vervoer en waterstaat	518	-8.416	-7.898
P3 Economie	-	-	-
P4 Onderwijs	8.275	-7.932	343
P5 Sport, cultuur en recreatie	3.653	-1.501	2.152
P6 Sociaal domein	138	-262	-124
P7 Volksgezondheid en milieu	1.399	-358	1.041
P8 Volkshuisvesting, r.o.en sted. vernieuwing	699	-282	417
Totaal	16.665	-19.235	-2.570

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Hieronder volgt per programma een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen van de reserves over het jaar 2020. Bedragen onder de € 0,5 miljoen zijn niet afzonderlijk verantwoord. Wel wordt toegelicht welke reserves het betreft.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	storting 2020	onttrekking 2020	realisatie 2020
P0. Bestuur en ondersteuning			
Reserve duurzaamheidsfonds SVGG	875	-250	625
Overige posten (< € 0,5 mln)	1.054	-234	820
Totaal P0 Bestuur en ondersteuning	1.929	-484	1.445
P1. Veiligheid			
Overige posten (< € 0,5 mln)	54	-	54
Totaal P1. Veiligheid	54	-	54
P2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
Reserve regiobrede projecten	-	-520	-520
Reserve groot onderhoud openbare ruimte	7	-7.896	-7.889
Overige posten (< € 0,5 mln)	511	-	511
Totaal P2. Verkeer, vervoer en waterstaat	518	-8.416	-7.898
P 4. Onderwijs			
Reserve huisvesting onderwijs	7.711	-5.804	1.907
Reserve internationale school	428	-1.979	-1.551
Overige posten (< € 0,5 mln)	136	-149	-13
Totaal P4. Onderwijs	8.275	-7.932	343
P5. Sport, cultuur en recreatie			
Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	1.685	-857	828
Reserve tentoonstellingen Van Abbemuseum	1.062	-	1.062
Overige posten (< € 0,5 mln)	906	-644	262
Totaal P5. Sport, cultuur en recreatie	3.653	-1.501	2.152
P6. Sociaal Domein			
Overige posten (< € 0,5 mln)	138	-262	-124
Totaal P6. Sociaal Domein	138	-262	-124
P7. Volksgezondheid en milieu			
Reserve stimuleren energietransitie	667	-128	539
Overige posten (< € 0,5 mln)	732	-230	502
Totaal P7. Volksgezondheid en milieu	1.399	-358	1.041
P8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.			
Overige posten (< € 0,5 mln)	699	-282	417
Totaal P8. Volkshuisv., ruimt. ordening en sted. vern.	699	-282	417
Totaal	16.665	-19.235	-2.570

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 0 bestuur en ondersteuning bedraagt de structurele mutatie reserves € 1,4 miljoen.

Reserve duurzaamheidsfonds SVGG (€ 0,6 miljoen) Reserve wordt ingezet om flexibiliteit mogelijk te maken en om te schuiven in tijd en budgetten t.b.v. verduurzaming en taakuitvoering en binnen het contract SVGG.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve SVGG planmatig onderhoud, Reserve burgerzaken, Reserve kredietrisico's gar. geldleningen
Reserve maatschappelijk nut projecten, Reserve opkomst verkiezingen, Reserve onderzoek & ontwikkeling
Saldireserve specifiek

Op programma 1 veiligheid bedraagt de structurele mutatie reserves € 0,1 miljoen.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud

Op programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat bedraagt de structurele mutatie reserves - € 7,9 miljoen.

Reserve regiobrede projecten (- € 0,5 miljoen). De reserve wordt ingezet ter financiering van de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant conform de onderliggende samenwerkingsovereenkomst.
Reserve groot onderhoud openbare ruimte (- € 7,9 miljoen)
Dit betreft voornamelijk de vrijval ad - € 7,5 miljoen n.a.v. het raadsvoorstel Wegenbeheerplan 2021-2024.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve mobiliteitsfonds en Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud.

Op programma 4 onderwijs bedraagt de structurele mutatie reserves € 0,4 miljoen.

Reserve huisvesting onderwijs (€ 1,9 miljoen): In deze reserve worden jaarlijks kosten van onderwijshuisvesting geëgaliseerd. Eind 2020 is er sprake van een voordelig saldo van € 7,4 miljoen. Dit bedrag is derhalve teruggestort in de reserve. Ook is er voor € 5,4 miljoen onttrokken uit de reserve. Voor het programma 2020 en spoedaanvragen is een bedrag van € 2,3 miljoen ingezet. Daarnaast is € 0,3 miljoen onttrokken voor asbestsanering, € 0,4 miljoen is ingezet op de projectbegeleiding van de onderwijsprojecten. Voor het saneren van Spil Normandiëlaan en inrichting Novalis-college wordt € 1 miljoen onttrokken. Voor inzet uit de primaire begroting wordt er € 1 miljoen ingezet voor BC Dommelbeemd en programma 2019. Voor de verhoging van geraamde beheerskosten wordt € 0,8 miljoen onttrokken.
Reserve internationale school (- € 1,6 miljoen): Voor de jaarlijkse financiële bijdrage wordt € 0,7 miljoen onttrokken. De terugbetaling aan SPVOZN wordt voor € 0,9 miljoen uit de reserve gedekt.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve onderwijshuisvesting eigenaarsonderhoud en Reserve CO2-reductie vastgoed

Op programma 5 sport, cultuur en recreatie bedraagt de structurele mutatie reserves € 2,1 miljoen.

Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud (€ 0,8 miljoen) Het betreft het egaliseren van de onderhoudskosten vastgoed gerelateerd aan programma 5.

Reserve tentoonstellingen van Abbemuseum. (€ 1,1 miljoen). Aankopen van kunstwerken en kosten inzake programmering van tentoonstellingen worden afgestemd op de beschikbaarheid van grotendeels extern geworven middelen. Het werven van externe middelen voor jaaroverschrijdende projecten is vooraf niet op jaarbasis te begroten. Daarom wordt bij de opbouw van de gemeentelijke begroting alleen de structurele storting vanuit de exploitatie in de reserve begroot.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve CO2-reductie vastgoed, Reserve Revolving fund monumenten, Reserve aankoop kunstvoorwerpen
Reserve bomcompensatie, Reserve buurtsportcoaches en Reserve sport gebruikersonderhoud

Op programma 6 sociaal domein bedraagt de structurele mutatie reserves - € 0,1 miljoen.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud.

Op programma 7 volksgezondheid en milieu bedraagt de structurele mutatie reserves € 1 miljoen.

Reserve stimuleren energietransitie (€ 0,5 miljoen). Het betreft de inzet op CO2 reductie door met name in te zetten op de warmtetransitie.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve biomassacentrale Meerhoven, Reserve bodemsanering, Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud en Reserve CO2-reductie

Op programma 8 volkshuisvesting en ruimtelijke ordening bedraagt de structurele mutatie reserves € 0.4 miljoen.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve maatschappelijk nut projecten i.o., Reserve knooppunt XL, Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud, Risicoreserve PSV en Reserve volkshuisvesting.

WNT-verantwoording 2020

In het kader van de WNT (Wet Normering Topinkomens) zijn voor een tweetal topfunctionarissen de gegevens verstrekt. Het betreft hier de functie van gemeentesecretaris en de functie van griffier.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2020		
bedragen x € 1	AA Zwierstra	HPC Verbruggen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.144	109.911
Beloningen betaalbaar op termijn	21.096	19.899
<i>Subtotaal</i>	<i>162.240</i>	<i>129.810</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	162.240	129.810
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019		
bedragen x € 1	AA Zwierstra	HPC Verbruggen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.188	103.429
Beloningen betaalbaar op termijn	20.381	18.137
<i>Subtotaal</i>	<i>156.569</i>	<i>121.566</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
Bezoldiging	156.569	121.566

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

Er zijn geen topfunctionarissen met uitkeringen wegens beëindiging dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.3.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid

In de financiële hoofdlijn zijn de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht. De programmaverantwoording (hoofdstuk 2) bevat per taakveld de financiële analyse. De analyse van het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen is vooraan in dit hoofdstuk opgenomen. Dit onderdeel gaat nader in op een tweetal dwarsdoorsnedes ten aanzien van de begroting. Achtereenvolgens een analyse op de begrotingsonrechtmatigheid van de lasten en vervolgens op de investeringskredieten.

Kaders analyse begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190, 191, 192 van de Gemeentewet). Meest essentieel hierin is dat:

- De lasten in het jaar en de bijbehorende balansmutaties de begroting niet mogen overschrijden;
- Dat de wijzigingen van de begroting in het desbetreffende begrotingsjaar (uiterlijk 31-12) besloten moeten zijn;
- De toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves overeenkomstig de gewijzigde begroting zijn, behalve voor die reserves waarvan de raad heeft vastgesteld dat een verschil op realisatiebasis met de reserve verrekend mag worden.

Aanvullend heeft de raad in de financiële verordening bepaald dat zij de lasten baten op programmaniveau autoriseert. Het college heeft mandaat om de lasten en baten te wijzigen op programmaniveau indien:

- er geen sprake is van nieuw beleid
- het onderwerp niet politiek gevoelig is
- er geen wijziging in de doelstelling van een programma optreedt
- er geen sprake is van een resultaatbestemming (m.u.v. actualiseren planning investeringen)
- bedragen niet groter dan of gelijk zijn aan € 1 miljoen

Daarnaast is vastgelegd dat de raad met het vaststellen van de begroting de investeringskredieten vaststelt.

Analyse begrotingsrechtmatigheid lasten en mutatie reserves

Op programmaniveau zien we het volgende beeld voor de begroting na wijziging, realisatie 2020 en de afwijkingen.

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2020 na wijziging				Realisatie 2020				Afwijkingen 2020			
	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	139.584	-634.068	11.314	-483.170	136.273	-647.883	14.635	-496.975	3.311	13.815	-3.321	13.805
1 Veiligheid	32.622	-2.946	-518	29.158	30.580	-2.089	-524	27.968	2.042	-857	6	1.190
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	45.500	-10.913	-7.537	27.050	43.077	-10.342	-7.644	25.090	2.423	-571	107	1.960
3 Economie	15.385	-9.856	-1.994	3.535	13.222	-9.073	-684	3.465	2.163	-783	-1.310	70
4 Onderwijs	46.667	-15.788	-6.538	24.341	41.778	-18.652	798	23.925	4.889	2.864	-7.336	416
5 Sport, cultuur en recreatie	86.716	-14.189	-7.439	65.088	85.827	-17.813	-4.942	63.072	889	3.624	-2.497	2.016
6 Sociaal domein	458.749	-154.082	-5.211	299.456	440.080	-152.297	-4.258	283.525	18.669	-1.785	-953	15.931
7 Volksgezondheid en milieu	69.246	-53.611	1.329	16.964	66.223	-52.574	2.483	16.131	3.023	-1.037	-1.154	833
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	109.548	-96.521	-2.775	10.252	89.012	-84.410	5.830	10.432	20.536	-12.111	-8.605	-180
Resultaat	1.004.017	-991.974	-19.369	-7.326	946.073	-995.133	5.693	-43.367	57.944	3.159	-25.062	36.041

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programmaniveau worden de lasten niet overschreden. Op de mutaties van de reserves is sprake van afwijkingen op nagenoeg alle programma's. Deze afwijkingen zijn gerelateerd aan afwijkingen op de baten en lasten. Het betreft mutaties in reserves waarvan de raad besloten heeft dat deze per jaareinde op basis van de realisatiecijfers afgewikkeld mogen worden of die specifiek onderdeel zijn van het reserveringsdossier 2020 waarover de raad eind december 2020 besloten heeft. Dat betekent dat de afwijking op de reserves niet leidt tot een begrotingsonrechtmatigheid.

In hoofdlijn gaat het om de volgende afwijkingen op de reserves:

Programma 0 afwijking reserves -€ 3,3 miljoen:

- De lasten en baten van project SVGG worden geëgaliseerd met de reserve duurzaamheidsfonds SVGG en reserve planmatig onderhoud SVGG. De storting en onttrekking in de reserves wijken af van de begroting, net als de begrote lasten en baten. De begroting sluit qua fasering niet aan op het contract (- € 0,6 miljoen).
- Storting van de extra baten vanuit de decembercirculaire (taakmutaties, flankerend beleid in verband met corona en coronacompensatie) in de reserve circulaires gemeentefonds (- € 2,5 miljoen).
- De onttrekking aan de reserve burgerzaken is lager dan begroot omdat de werkelijke lasten voor de voorbereidingen van de Tweede Kamer verkiezingen 2021 ook lager zijn dan begroot (- € 0,2 miljoen)

Programma 3 afwijking reserves -€ 1,3 miljoen

- Op basis van het resultaat op de grondexploitatie bedrijventerreinen is een hogere storting gedaan in de reserve bovenwijken (- € 1,2 miljoen).
- De realisatie van de toeristenbelasting is inclusief nagekomen resultaat over voorgaande jaren hoger dan de bijgestelde begroting (bijgesteld o.b.v. coronacompensatie). De per saldo hogere opbrengst is gestort in de reserve citymarketing (- € 0,2 miljoen).
- Er is minder gestort in de reserve reserveringen 2020 omdat de restantmiddelen per jaareinde lager zijn dan verwacht bij het reserveringsdossier (+ € 0,1 miljoen)

Programma 4 afwijking reserves -€ 7,3 miljoen

- Het resultaat op onderwijshuisvesting is verrekend met de reserve onderwijshuisvesting. (- € 7,3 miljoen). Op hoofdlijn betreft dit:
 - Hogere storting door achterblijvende lasten IHP (- € 3,1 miljoen).
 - Hogere storting door ontvangen schadeuitkering voor de brand aan de Vlokhovenseweg en de Mainelaan (- € 2,8 miljoen)
 - Diverse overige resultaten verrekend met de reserve (- € 1,4 miljoen)
- Het resultaat op de internationale school is geëgaliseerd via de reserve internationale school. Per saldo een hogere onttrekking aan de reserve (+ € 0,1 miljoen).
- Het resultaat op eigenaarsonderhoud onderwijshuisvesting is verrekend met de reserve eigenarenonderhoud onderwijshuisvesting (- € 0,1 miljoen).

Programma 5 afwijking reserves- € 2,5 miljoen

- De lagere onderhoudslasten van eigenaar en per saldo hogere onderhoudslasten van de gebruiker op sportaccommodaties en cultuurpanden zijn verrekend met de reserves eigenarenonderhoud vastgoed (- € 1,7 miljoen), gebruikersonderhoud sport (+0,1 miljoen) en gebruikersonderhoud Abbemuseum. (- € 0,1 miljoen).
- De aankopen van kunstwerken en kosten inzake programmering van tentoonstellingen worden geëgaliseerd via de reserve aankoop kunstvoorwerpen en reserve tentoonstellingen van Abbe. De begrote bijdrage uit reserves is niet noodzakelijk (- € 0,6 miljoen) omdat de baten hoger zijn dan de lasten in 2020. De per saldo hogere baten zijn aanvullend gestort in (- € 0,7 miljoen).
- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten worden gerealiseerd via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (- € 0,2 miljoen).

- Er is minder gestort in de reserve reserveringen 2020 omdat de restantmiddelen per jaareinde lager zijn dan verwacht bij het reserveringsdossier (+ € 0,5 miljoen).
- Beperkte afwijkingen op de diverse reserves (+ € 0,2 miljoen) waarvan de lasten op realisatiebasis worden afgewikkeld.

Programma 6 afwijking reserves - € 1,0 miljoen

- Conform het besluit van het reserveringsdossier worden de restant middelen op het maatschappelijk ondersteuningsfonds welzijn teruggestort in de saldireserve specifiek (- € 0,8 miljoen).
- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten worden gerealiseerd via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (- € 0,9 miljoen)
- Het voordeel als gevolg van de lagere onderhoudslasten voor de welzijnspannen is gestort in de reserve eigenarenonderhoud vastgoed (- € 0,2 miljoen)
- Er is minder gestort in de reserve reserveringen 2020 omdat de restantmiddelen per jaareinde lager zijn dan verwacht bij het reserveringsdossier (+ € 0,9 miljoen)

Programma 7 afwijking reserves - € 1,2 miljoen

- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten egaliseren via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling voor bodem, geluidsanering en duurzaamheidsprojecten (- € 1,2 miljoen).
- Het voordeel als gevolg van lagere onderhoudslasten van de biomassacentrale is gestort in de reserve Planmatig onderhoud biomassacentrale (-0,1 miljoen) Voor dekking van de exploitatie 2020 van de biomassacentrale is extra onttrokken aan de reserve biomassacentrale meerhoven (+ € 0,1 miljoen)

Programma 8 afwijking reserves - € 8,6 miljoen

- Op basis van het resultaat op de grondexploitaties (niet-bedrijventerreinen) is een hogere storting gedaan in de reserve bovenwijken (- € 5,4 miljoen).
- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten egaliseren via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling voor (- € 2,9 miljoen). Resultaat ontstaat door fasering in project Knoop XL waarin de onderhandeling en uiteindelijke samenwerkingsovereenkomst langer op zich hebben laten wachten dan gepland. Uitstel van de ingangsdatum van de Omgevingswet en fasering in het Groene Raamwerk.
- Met het programma Slim Verduurzamen Vastgoed (SVV) wordt niet alleen ons eigen vastgoed verduurzaamd (en daarmee invulling te geven aan onze voorbeeldrol en wettelijke verplichtingen), maar fungeert nadrukkelijk ook als 'aanjager' in de stad om zo de schaa sprong voor het verduurzamen een impuls te geven. Het resultaat van de verduurzaming is gestort in de reserve CO2 die bedoeld is om de resultaten te egaliseren en die gebruikt kan worden als revolving fund (- € 0,3 miljoen).

Analyse investeringskredieten

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Investerings ruimte saldo	Reden/oorzaak voor negatieve investeringsruimte
Overschrijdingen vanaf € 1.000			
5.2 - Sportaccommodaties	SVGG accommodaties	-13	Betreft ledverlichting FC Eindhoven (stadion): opdrachtverstrekking o.b.v. aanbesteding (= praktijk) heeft geleid tot een minimale overschrijding (nog geen 5% van het totale investeringsbedrag)
	Wijk sportparken	-12	Betreft vervanging top laag voetbalveld Strijp: opdrachtverstrekking o.b.v. aanbesteding (= praktijk) heeft geleid tot een minimale overschrijding (nog geen 5% van het totale investeringsbedrag)
	Diverse sportaccommodaties	-50	Overschrijdingen < € 10.000
Diversen	Diverse investeringen	-31	Overschrijdingen < € 10.000
Totaal overschrijdingen vanaf € 1.000		-106	
Overschrijdingen waarbij het krediet wordt geactualiseerd in 2021			
5.2 - Sportaccommodaties	Overige investeringen < € 1 mln.	-12	Betreft verduurzamen sport- en turnhal. Na eindafrekening vindt afstaffeling van hoofdkrediet Slim verduurzamen plaats en wordt het krediet aangevuld.
	Overige investeringen < € 1 mln.	-44	Betreft overschrijding op voegwerk van 2 gymlokalen. Deze worden opgevangen door andere kredieten
5.3 - Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	Parktheater en Dynamo	-56	Betreft verduurzamen van de panden. Na eindafrekening vindt afstaffeling van hoofdkrediet Slim verduurzamen plaats en wordt het krediet aangevuld. Daarnaast wordt een overschrijding op een investering in Parktheater opgevangen door een overschot op een ander krediet van Parktheater
5.7 - Openb. groen en (openlucht)recreatie	Groen (MN)	-19	Kleine overschrijding wordt opgevangen door ruimte in ander krediet binnen groen
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	vrije tijdsaccommodatie	-67	betreft hogere uitgaven op vervangingsinvesteringen bij diverse vrije tijdsaccommodaties. Deze worden opgevangen uit andere kredieten van dezelfde locatie
Totaal nog te actualiseren kredieten		-198	
Nog te formaliseren kredieten			
5.3 - Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	Muziekgebouw	-217	Betreft correctie op activa Muziekgebouw, inclusief nieuw krediet. Wordt bij jaarrekening 2020 geformaliseerd
Totaal		-521	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

4.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Het BBV schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Gebeurtenissen na balansdatum moeten in de jaarstukken worden verwerkt als ze nadere informatie geven over de nadere informatie per balansdatum.

Als de gebeurtenissen geen nadere informatie geven over de situatie op balansdatum worden de gebeurtenissen in dit onderdeel van de jaarrekening toegelicht. Dat is voor de jaarstukken 2020 niet aan de orde.

4.5 Sisa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021						
JenV	A6	Specifieke Uitkering Preventieve Aanpak tegen Ondermijning (onderdeel BOTOC)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Totale cofinanciering (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: A6/01</i>	<i>Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: A6/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/04</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Projectnaam/nummer	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht.	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A6/07</i>	
			1 Present Team	Nee	De terugkerende, hardnekkige jeugdproblematiek in Vaartboek vraagt om een intensievere aanpak samen met de bestaande professionals in de wijk. Het: 'Present team' is een klein team dat werkt vanuit de unieke combinatie van presentie, brede kennis, ervaring, groot professioneel netwerk en passie voor de doelgroep en de wijk. Het doel van deze aanpak is het versterken van de ruggengraat van de wijk. De start is bij de basis en vanuit de doorlopende leerlijn (basisschool/middelbaar onderwijs) bouwen zij stap voor stap (mee) aan sterke ruggengraten van kinderen en jongeren. Ze spelen in op de trends op dat moment in de wijk en willen zo "jong" mogelijk beginnen. Met de aanpak is in 2021 gestart. Niet bestede middelen in 2020 blijven beschikbaar voor deze aanpak in 2021.	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

			2 Jongerenwerk	Nee	De kracht van jongerenwerk is dat zij vanuit alle ontwikkelgebieden en beschermende factoren kunnen kijken en vanuit de behoefte van de jongere op specifieke onderdelen kunnen inzoomen. Hierdoor kun je heel gericht jongeren ondersteunen (zowel collectief als individueel). Het jongerenwerk is er voor alle jongeren in Eindhoven en in het bijzonder voor die jongeren die (tijdelijk) extra ondersteuning nodig hebben. Het jongerenwerk zorgt voor succeservaringen waardoor jongeren zelfvertrouwen en toekomstperspectief krijgen. De jongerenwerker richt zich naast talentontwikkeling en outreachend werk op de volgende actuele thema's: culturele en seksuele diversiteit (discriminatie op het gebied van toekennen stages; werk vinden; woningmarkt); sociaal leven; radicalisering en polarisatie; eenzaamheid; veiligheid; digitaal jongerenwerk en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Met de aanpak wordt in 2021 gestart. Niet bestede middelen in 2020 blijven beschikbaar voor deze aanpak in 2021.	
			3 Buurthelden	Nee	Sport, bewegen en culturele activiteiten worden ingezet om in beweging te komen. Jeugdhelden tekenen een contract met Dynamo Jeugdwerk en de burgemeester om aan de slag te gaan in de wijk. Zo krijgen ze bijvoorbeeld een EHBO cursus, nemen ze deel aan 'bootcamp' en helpen ze de politie. Dit alles in nauw contact met politie en jongerenwerk, zodat al op jonge leeftijd een positief contact met de politie gelegd wordt. Daarbij draagt het bij aan het ontwikkelen van een positieve identiteit. De aanpak richt zich op kinderen uit groep 7 en/of 8 van de basisschool. Met dit project hebben gemeente en politie erg positieve ervaringen. Met de aanpak wordt in 2021 gestart. Niet bestede middelen in 2020 blijven beschikbaar voor deze aanpak in 2021.	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021								
			4 Projectleider	Nee	Uit het voorgaande – de problematiek, de opgave en de projecten – volgt dat organisatorisch een stevige verankering moet worden georganiseerd. Coördinatie op effectiviteit, samenhang en samenwerking in de projecten is noodzakelijk evenals de informatie analyse en de borging daarvan in het cyclische proces specifiek voor dit brede project gericht op jeugd. Om deze ambities goed van start te kunnen laten gaan, waar te maken én de lessons learned (evalueren en leren) te borgen in de – veranderende - organisatie, is een stevige projectleider nodig. Omdat de aanpak nog niet in 2020 is gestart vindt inzet vanaf 2021 plaats. Middelen dienen hiervoor beschikbaar te blijven.			
			5 Analist	Nee				
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Gemeenten					
			Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Gemeenten					
			Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02				
			€ 1.915.000	Nee				

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021									
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/06</i>			
			1 1A Informatiecampagne	€ 182.430	Ja				
			2 2A Energiecoaches gericht op gedrag en kleine, direct toepasbare maatregelen	€ 383.850	Ja				
			3 2B Energiecoaches gericht op grotere maatregelen	€ 3.330	Ja				
			4 2C Energieadvies gericht op VvE's	€ 0	Ja				
			5 2D Warmtescans	€ 0	Ja				
			6 3A Buurtactie; opstellen van een recept voor typegerichte aanpak van verduurzaming woningen	€ 0	Ja				
			7 3B Wijkplan aardgasvrij	€ 40.950	Ja				
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>			
			1 1A Informatiecampagne	€ 182.430		Nee			
			2 2A Energiecoaches gericht op gedrag en kleine, direct toepasbare maatregelen	€ 383.850		Nee			
			3 2B Energiecoaches gericht op grotere maatregelen	€ 3.330		Nee			
			4 2C Energieadvies gericht op VvE's	€ 0		Nee			
			5 2D Warmtescans	€ 0		Nee			
			6 3A Buurtactie; opstellen van een recept voor typegerichte aanpak van verduurzaming woningen	€ 0		Nee			
			7 3B Wijkplan aardgasvrij	€ 40.950		Nee			
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T)	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 04 verplicht.	Toelichting afwijking realisatie maatregelen (jaar T) volgens projectplan		
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C9/05</i>		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021										
			1	2020-0000079733 Westveld Emmasingelkwadrant	0	0 Nee	De werkzaamheden hebben vertraging opgelopen omdat de onderhandelingen over versnelling en het juiste woningbouwprogramma met de verschillende partijen/ontwikkelaars meer tijd en inspanning vergen dan verwacht.			
			2	2020-0000079737 Buurschap te Veld Castillieaan	0	0 Ja				
			Kopie projectnaamnummer	Totale besteding (jaar T)	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 07 verplicht	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06	Aard controle R Indicator: C9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10			
			1	2020-0000079733 Westveld Emmasingelkwadrant	€ 509.659	Nee	Grond is nog niet ingebracht. Verder hebben de werkzaamheden vertraging opgelopen omdat de onderhandelingen over versnelling en het juiste woonbouwprogramma met de verschillende partijen/ontwikkelaars meer tijd en inspanning vergen dan verwacht.		€ 1.166.296	
			2	2020-0000079737 Buurschap te Veld Castillieaan	€ 199.853	Nee	Kosten voor archeologie en bodemsanering schuiven door naar 2021. Inbreng grond is niet meegenomen in de gerealiseerde kosten.		€ 319.182	
			Kopie projectnaamnummer	Realisatie afwijkingen in (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)		Eindverantwoording project (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11	Aard controle R Indicator: C9/12	Aard controle R Indicator: C9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/15		Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16	
			1	2020-0000079733 Westveld Emmasingelkwadrant		€ 0	Ja		0%	Nee
			2	2020-0000079737 Buurschap te Veld Castillieaan		€ 0	Ja		0%	Nee
Eindverantwoording (Ja/Nee)										
Aard controle n.v.t. Indicator: C9/17										
Nee										
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021								
			Aard controle R Indicator: D1A/01	Aard controle R Indicator: D1A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/03			
			€ 1.362.378	€ 217.945	Nee			
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D1A/01	Aard controle R Indicator: D1A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/03	Aard controle R Indicator: D1A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/05	
			€ 66.548	€ 1.001.404	€ 1.067.952	€ 325.204	Ja	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 6.747.825	€ 2.976.840	€ 90.000	€ 288.110		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
		100						
OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstekte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)		
			Aard controle R Indicator: D10/01	Aard controle R Indicator: D10/02	Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04		
			€ 1.705.596	€ 1.650.600	€ 366.795	€ 0		
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D11/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03			
			€ 0	€ 0	Nee			
OCW	D12	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03			

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021								
OCW	D12A	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	€ 0		Nee			
			Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 IenW/BSK-2020/120654	€ 432.250	€ 3.075.712	€ 0	€ 0	€ 0
			2 I&M/BSK-2017/257254 (voorheen IenM/BSK-2016/142957)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 IenM/BSK-2014/242464	€ 4.088	€ 0	€ 0	-€ 1.542	€ 0
			4 IenM/BSK-2016/165538	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 15.780	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 IenW/BSK-2020/120654	€ 432.250	€ 3.075.712	€ 0		Nee
			2 I&M/BSK-2017/257254 (voorheen IenM/BSK-2016/142957)	€ 195.109	€ 0	€ 0		Nee
			3 IenM/BSK-2014/242464	€ 6.968	€ 0	€ 0		Nee
			4 IenM/BSK-2016/165538	€ 74.955	€ 134.282	€ 0		Nee
IenW	E17	Regeling specifieke uitkering Maas-pilots Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T-1)	Besteding (jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)
			Aard controle R Indicator: E17/01	Aard controle R Indicator: E17/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E17/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E17/04	Aard controle R Indicator: E17/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E17/06
			€ 91.263	€ 343.815	Nee	€ 435.078	€ 158.657	€ 406.907
			Afspraken uit de bestuursovereenkomst nagekomen? (Ja/Nee)	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ijm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E17/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E17/08	Aard controle R Indicator: E17/09			

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021								
lenW	E19	Regeling specifieke uitkering uitvoeringspilots Ruimtelijke Adaptatie tweede tranche	Ja	Ja				
		Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen	Totale cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) ten laste van eigen middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E19/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E19/02	Aard controle R Indicator: E19/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E19/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E19/05	
			€ 510.767	€ 555.954	€ 255.384	€ 277.977	Nee	
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Ja	Ja				
		Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30	Nee	0	op te leveren 29, opgeleverd 0		
			2 Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	0	op te leveren 14, opgeleverd 0		
			3 Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Wegversmalling	Nee	0	op te leveren 2, opgeleverd 0		
			4 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats	Nee	0	op te leveren 5, opgeleverd 0		
			5 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen	Nee	0	op te leveren 5, opgeleverd 0		
lenW	E38	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	Ja	Ja				
			Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	
			Alleen van toepassing in 2020	Zelfstandige uitvoering				
			Aard controle R Indicator: E38/01	Aard controle R Indicator: E38/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/03	Aard controle R Indicator: E38/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/05	
			€ 0	€ 4.354	€ 4.354	€ 2.177	€ 2.177	
			Projectnaam/nummer per project	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E38/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/07				
			1 Pilot 4: Van groep 8 naar de brugklas	Ja				
			2 Pilot 2: Veilige schoolroutes	Nee				

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021								
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (Jaar T-1) i/vm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E38/08	Aard controle R Indicator: E38/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/10			
			Ja		Nee			
EZK	F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T). Inclusief uitvoering door derde (sisa tussen medeoverheden) vanaf verantwoordingsjaar SiSa 2021. Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie.	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Bestedingen zijn verantwoord op basis van voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting
			Zelfstandig uitvoering (exclusief uitvoering door derde)		Dit betreft het deel dat naast de Rijksmiddelen is ingelegd volgens afspraak uit MKB-deal.			Als bij 03 en 04 'Nee' is ingevuld, dan is toelichting verplicht
			Aard controle R Indicator: F11/01	Aard controle R Indicator: F11/02	Aard controle R Indicator: F11/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F11/04	Aard controle D2 Indicator: F11/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F11/06
			€ 16.245	€ 16.245	€ 16.245	Nee	Nee	het project loopt tot en met 2022
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 92.432.131	€ 579.649	€ 4.913.062	€ 71.231	€ 380.604	€ 1.913
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)			
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			€ 881.260	€ 88.583	€ 2.365	€ 4.016.389	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021								
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 46.603	€ 2.100	€ 94.049	€ 0	€ 0	€ 25.819
		Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07						
		Ja						
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 17.668.365	€ 503.049	€ 97.612	€ 10.157	€ 4.941	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 6.422.935	€ 433.618	€ 90.057	€ 0	€ 3.170	
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 3.511.320	€ 155.686	€ 8.170	€ 0	€ 170	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle R Indicator: G4/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	5.426	120	€ 1.097.939	Ja		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	1.613	122		Ja		
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	1.165	54		Ja		
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021									
			Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15	Indicator: G4/16		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)						
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelpaatsen (jaar T) Afspraak Aard controle D1 Indicator: H1/01	Feitelijke bezetting behandelpaatsen (jaar T) Realisatie Aard controle D1 Indicator: H1/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H1/03				
			20	13	€ 573.637				
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R. Indicator: H4/01	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
			€ 4.849.545	€ 2.465.318					
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H4/05	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H4/06	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08	
			1 spuk sport 2020	€ 4.849.545	€ 0	€ 0	€ 2.384.227		
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicator: H4/11				
			1 spuk sport 2020	€ 2.384.227	100%				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/01	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/02	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05		
			€ 0	€ 125.000	€ 0	€ 125.000	Nee		
VWS	H9	Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H9/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Inclusief uitvoering voor derden vanaf SiSa 2021 Aard controle R Indicator: H9/02	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H9/03	Toelichting (als bij indicator 03 nee is ingevuld toelichting verplicht) Aard controle n.v.t. Indicator: H9/04	Is deelgenomen aan de stuurgroep expertisecentra jeugd (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H9/05	Is deelgenomen aan de het lerend netwerk (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H9/06	
			€ 31.239	€ 31.239	Ja		Ja	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H9/07	
			Nee	

4.6 Subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord

Gemeente Helmond heeft een provinciale subsidie ontvangen inzake het bereikbaarheidsakkoord die in de regio wordt ingezet. Door gemeente Helmond is een deel van de subsidie aan gemeente Eindhoven toegekend. Om de verantwoordingslasten te verlichten, verantwoord iedere gemeente de regeling apart in de jaarstukken die door de accountant worden gewaarmerkt. Dat vormt vervolgens de basis voor gemeente Helmond om de verantwoording aan de provincie te verstrekken.

Regiobrede verantwoording

FINANCIËLE VERANTWOORDING REGIOBREDE projecten t/m 2020 EINDHOVEN				Project realisatie			Project vaststelling		Saldo BBA subsidie	Indicatoren			
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Begroting (beschikt)		Gerealiseerde projectkosten (subsidie) t/m 2019	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) 2020	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vast te stellen subsidiebedrag (BBA)	verleende subsidie -J- vastgestelde subsidie	planning jaar afronding	toelichting project
				Totale subsidie (kosten) (begroot)	Subsidie Bereikbaarheidsakkoord (BBA provincie) 50%								
001a	Brairport Smart Mobility, projectleiding	Eindhoven	12-3-2019	500.000	250.000	377.180	122.820	500.000	J	250.000	-	2020	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
001c	BSM, Clustermanager MaaS	Eindhoven	12-3-2019	112.500	56.250	48.103	64.397	112.500	J	56.250	-	2020	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
001d	BSM, Mobility Lab	Eindhoven	12-3-2019	237.500	118.750	77.055	45.033	122.088	N	61.044	57.706	2021	
001e	BSM, Mobility Market	Eindhoven	12-3-2019	65.000	32.500	15.000	31.680	46.680	J	23.340	9.160	2021	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
001g	ITS congres	Eindhoven	12-3-2019	35.000	17.500	30.407	13.570	43.977	J	17.500	-	2020	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
001i	BSM, Open MaaS Platform	Eindhoven	12-3-2019	300.000	150.000	20.584	62.400	82.984	N	41.462	108.508	2021	
				1.250.000	625.000	568.329	339.900	908.229		449.626	175.374		
001a	Brairport Smart Mobility, projectleiding	Eindhoven	9-4-2020	250.000	125.000		31.378	31.378	N	15.689	109.311	2022	
001c	BSM, Clustermanager MaaS	Eindhoven	9-4-2020	112.500	56.250		9.825	9.825	N	4.912	51.338	2022	
001d	BSM, Mobility Lab	Eindhoven	5-6-2020	144.196	72.098		-	-	N	-	72.098	2022	
001f	BSM, Gedragsstrategie	Eindhoven	9-4-2020	70.000	35.000	10.745	59.255	70.000	J	35.000	-	2021	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
001f	BSM, Gedragsstrategie uitvoering	Eindhoven	27-8-2020	20.000	10.000		17.760	17.760	N	8.880	1.120	2022	
001h	BSM - Smart Hubs	Eindhoven	1-7-2019	273.000	136.500	99.554	173.446	273.000	J	136.500	-	2021	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
001h	BSM - Smart Hubs	Eindhoven	5-6-2020	500.000	250.000	-	1.224	1.224	N	612	249.388	2022	
002	Werkgeversaanpak	Eindhoven	12-3-2019	326.500	163.250	8.862	178.816	187.678	N	93.839	69.411	2021	
003	Smart Roads	Eindhoven	12-3-2019	90.000	45.000	53.682	4.295	57.977	J	28.988	16.012	2021	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
005a	Data uitwisseling	Eindhoven	12-3-2019	485.000	242.500	43.228	50.281	93.509	N	46.755	195.745	2021	
005d	Big data - Mip40Routes	Eindhoven	12-3-2019	50.000	25.000	-	-	-	N	-	25.000	2021	
006a	Uitrol C-ITS doorstroming Eindhoven	Eindhoven	5-1-2021	340.000	170.000		-	-	N	-	170.000	2022	
008a	OV-knooppunt NS Eindhoven – busstation Neckerspoel	Eindhoven	9-4-2020	1.929.000	964.500	677.929	234.276	912.205	N	456.162	508.398	2022	Bestaat uit 859-001/859-010/859-020
008c	OV-knooppunt NS Eindhoven – busstation Neckerspoel fietsenstalling	Eindhoven	9-4-2020	1.000.000	500.000		-	-	N	-	500.000	2022	
009	Frequentie treinen	Eindhoven	20-8-2019	44.144	22.072	39.512	48.406	87.918	J	21.979	93	2020	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
	Totaal EINDHOVEN			6.884.340	3.442.170	1.501.841	1.148.862	2.650.793		1.298.883	2.143.287		

Routegebonden verantwoording

FINANCIELE VERANTWOORDING ROUTEGEBONDEN projecten 2020 EINDHOVEN													
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling		Saldo BBA subsidie verleende subsidie -/- vastgestelde subsidie	Indicatoren	
				Totale subsidiebele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheidskkoord (BBA provincie) 25%	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) t/m 2019	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) 2020	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vast te stellen subsidiebedrag (BBA)		planning jaar afronding	GGA projectcode
011a	Verkennde studie bundelroutes	Eindhoven	12-3-2019	132.585	33.147	132.585	-	132.585	J	33.147	-	2019	Project gereed, verzoek vaststelling subsidie
011b	Bundelroutes John F. Kennedylaan-Ring-Eisenhowerlaan-A270	Eindhoven	5-10-2020	40.000	10.000		36.897	36.897	N	9.224	776	2022	
030d	Snelle fietsroute Deurne-Eindhoven, deel Eindhoven	Eindhoven	9-4-2020	1.897.500	474.375	-	-	-	N	-	474.375	2022	
035	Fietsroute Eindhovens kanaal Helmond-Eindhoven, deel Eindhoven	Eindhoven	9-4-2020	174.087	43.522	517.104	56.670	573.773	J	43.522	-	2020	maximale subsidie bereikt
Totalen EINDHOVEN				2.244.172	561.044	649.689	93.566	743.256		85.893	475.151		

5. Overig

5.1 Controle verklaring onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Eindhoven

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Eindhoven op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2020.
- De balans per 31 december 2020.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.
- De bijlage inzake de Subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het 'Normen- en Toetsingskader financiële rechtmatigheid 2017 - 2020 (actualisatie 2020)' zoals dit op 24 november 2020 door het college is vastgesteld en waarover de gemeenteraad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief met kenmerk RIB 20bst01638, en het Controleprotocol WNT 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Eindhoven zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 10,7 miljoen, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 BADO en het 'Normen- en Toetsingskader financiële rechtmatigheid 2017 - 2020 (actualisatie 2020)' zoals dit op 24 november 2020 door het college is vastgesteld en waarover de gemeenteraad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief met kenmerk RIB 20bst01638.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 500.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- De bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en

regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het 'Normen- en Toetsingskader financiële rechtmatigheid 2017 - 2020 (actualisatie 2020)' zoals dit op 24 november 2020 door het college is vastgesteld en waarover de gemeenteraad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief met kenmerk RIB 20bst01638, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties en het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige

gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties. Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 2 juni 2021

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend : drs. J.J. Zuidema RA

Bijlagen

Bijlage 1. Kerngegevens

Kerngegevens

Kerngegevens per 31 december	2018	2019	2020
Sociale structuur			
Aantal inwoners	231.633	234.401	235.679
Inwoners < 20	45.806	45.861	45.755
Inwoners > 64 jaar	38.641	39.098	39.461
Inwoners 65 t/m 74 jaar	20.698	20.810	21.065
Inwoners 75-84 jaar	12.704	12.893	13.016
Inwoners 85 jaar e.o.	5.239	5.395	5.380
Aantal WW-uitkeringen	3.805	3.582	4.314
Aantal bijstandsgerechtigden WWB/Participatiewet ¹	6.485	6.245	6.476
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente (in ha)	8.892	8.892	8.892
Lengte wegen (in km)	938	931	946
Aantal woningen	110.282	112.779	114.348
Aantal bewoners per woning	2,10	2,08	2,06
% huurwoning	53	54	54
% eigen woning	47	46	46

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

¹ Deze indicator komt terug bij taakveld 6.3 'Inkomensregelingen als 'aantal verstrekte uitkeringen'.

Algemene gegevens

Algemene gegevens	realisatie 2019	begroting 2020	realisatie 2020
Personeel			
Formatie/bezetting in fte's (per 31 december)	<u>1.881</u>	<u>1.928</u>	<u>1.966</u>
- gemeenteraad	44	45	45
- college B&W	7	7	7
- griffie	6	7	8
- overige formatie	1.824	1.869	1.906
Totaal personeelskosten (x €1.000)	175.061	189.009	192.393
- ten laste van exploitatie	173.601	189.009	191.339
- ten laste van activa en voorzieningen	1.460	0	1.054
Rente			
Omslagrente	1,15%	1%	1%
Rente grondexploitatie	1,5%	1,34%	1,34%
Rente IHP; bestaande kredieten	1,13%	1%	1%
Rente IHP; nieuwe kredieten	2,5%	1%	1%
Rente reserves / voorzieningen	1,15%	1%	1%
Prijsstijging voor			
Goederen en diensten	1%	2%	2%
Subsidies WMO/Jeugd	3%	3,4%	3,4%
Subsidies overige	1% ¹	2% ²	2% ²
Indexering inkomsten			
Tarieven, belastingen, rechten	2%	2%	2%
Overige	2%	2%	2%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

¹ Met uitzondering van de subsidie voor WIJeindhoven, hiervoor geldt een loonindex van 2%

² Met uitzondering van de subsidie voor WIJeindhoven, hiervoor geldt een loonindex van 4,26%

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (x 1.000)	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is			
OZB	72.945	75.476	75.718
Hondenbelasting	1.149	1.008	1.179
Precariorechten	1.266	1.059	919
Uitkeringen gemeentefonds			
Gemeentefonds	517.044	482.193	545.139
Dividend			
BNG	489	400	218
Eindhoven Airport	74	113	17
Essent	96	15	18
Saldo financieringsfunctie			
Financieringsfunctie	687	-36	668
Overige algemene dekkingsmiddelen			
Rente eigen kapitaal	555	1.023	1.000
Rente belegde reserves	1.728	1.480	1.838
Onvoorzien	192	227	97

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Balansbeeld

balans (x €1 miljoen)	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Materiële + immateriële vaste activa	666	744	696
financiële vaste activa (deelnemingen)	8	8	8
financiële vaste activa (doorleningen)	24	18	19
voorraden (grondexploitaties)	76	22	91
voorraden (overig)	16	7	7
vlootende activa overig	104	100	113
balanstotaal activa	893	899	934
eigen vermogen	302	233	351
voorzieningen	21	12	16
vaste schulden	400	447	373
kasgeldleningen	35	65	50
vlootende passiva overig	135	142	144
balanstotaal passiva	893	899	934
<i>totale baten excl. reserves</i>	<i>934</i>	<i>901</i>	<i>995</i>

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 2. Risico's

Bij risico's maken we onderscheid in externe risico's, strategische risico's en voorkombare risico's.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risico's lichten we dit nader toe. De externe en strategische risico's staan in relatie tot het weerstandsvermogen. Onder risico verstaan we het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. De specifieke risico's zijn per programma toegelicht en onderverdeeld in externe en strategische risico's. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risico's is een algemene verkorte toelichting op de risico's opgenomen. De schadekans van de risico's is aangeduid met mogelijk (er is een beperkte kans dat het risico zicht voordoet) en waarschijnlijk (er is een kans dat het risico zicht voordoet). Zodra de kans groot is dat het risico zich voordoet en er kan een inschatting gemaakt worden van het bedrag is het altijd de afweging of we conform BBV-voorschriften een 'voorziening voor toekomstige verplichtingen' moeten vormen. Dit is voor onderstaande risico's niet aan de orde.

Externe risico's

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Coronacrisis

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 15 miljoen.

Begin 2020 zijn we geconfronteerd met de uitbraak van corona wat al snel tot een pandemie leidde. De gevolgen van de crisis raken nagenoeg alle beleidsvelden. We hebben maatregelen getroffen om de stad overeind te houden. In 2020 is € 15 miljoen vrijgemaakt uit het eigen vermogen. Ook het Rijk is gekomen met steunpakketten. De rijkscompensatie, ontvangen via de circulaire, en de eigen middelen zijn gestort in de saldireserve specifiek. De raad en het college hebben besloten over de inzet om de maatregelen te bekostigen en financiële gevolgen op te vangen. Eind 2020 resteert een bedrag van € 11,1 miljoen in de reserve voor 'coronamaatregelen'. Tegelijkertijd is Nederland eind 2020 in een volledige lockdown terecht gekomen. Dit zal in 2021 nog aanzienlijke financiële effecten met zich meebrengen en vraagt om aanvullende maatregelen die ten laste van dit budget zullen komen. Bovendien is er onzekerheid over de (middellange)-termijn effecten voor de stad van deze crisis en is onzeker hoever de steunpakketten van het rijk zullen reiken. We houden dan vooralsnog binnen de risico's ook rekening met de mogelijkheid dat opnieuw een tranche van maximaal € 15 miljoen vrijgemaakt moet worden binnen het eigen kapitaal om de gevolgen van de crisis op te kunnen vangen.

Herijking gemeentefonds

Nieuw, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 10 miljoen.

In februari 2020 besloten de beheerders van het gemeentefonds de invoering van het gemeentefonds- nieuwestijl met een jaar uit te stellen tot 2022. Reden daarvoor was dat met name het verdeelmodel dat is ontwikkeld voor de klassieke taken – alles behalve het sociaal domein – onvoldoende werd bevonden. Op aangeven van Binnenlandse Zaken zijn vervolgonderzoeken ingesteld. Intussen heeft het VNG-bestuur de beheerders van het gemeentefonds laten weten dat er pas sprake kan zijn van een herverdeling van middelen als dat gepaard gaat met een oplossing van de totale financiële pijn van gemeenten, de koek moet groter. Dit alles heeft geleid tot vertraging in de procedure en het moment van besluitvorming, waardoor het besluit tot invoering van een nieuw verdeelmodel nu wordt overgelaten aan een nieuw kabinet, dat tegelijkertijd besluiten kan nemen over verlichting van de financiële positie van gemeenten. Mogelijke invoering van een nieuw verdeelmodel is daarom niet eerder aan de orde dan in 2023. Het herijkingsvoorstel ligt april 2021 ter consultatie bij de Raad Openbaar Bestuur. Hoewel Eindhoven uit de presentatie van voorlopige herverdeeleffecten naar voren kwam als voordeelgemeente, kan dit resultaat nog veranderen, omdat BZK waarschijnlijk het herijkingsvoorstel op basis van het advies van ROB nog gaat aanpassen.

Overige externe risico's

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot € 8,5 miljoen.

In opmars naar de begroting 2021 hebben we de kwetsbaarheden in onze begroting per programma in kaart gebracht. We zien kwetsbaarheden op de volgende vlakken: opwaartse druk op het loongebouw door krapte op de arbeidsmarkt, rentestijgingen en prijsstijgingen van aanbestedingen op (middel)langere termijn en het mogelijk maken van de groei (schaalsprong) van de stad. In lijn met de begroting 2021 houden we hiervoor maximaal € 8,5 miljoen ruimte binnen het weerstandsvermogen beschikbaar.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Schade als gevolg van extreem weer

Bestaand, schadekans: waarschijnlijk, risicobedrag: € 2 miljoen.

In de afgelopen drie jaar is er regelmatig sprake geweest van schade als gevolg van droogte en stormen. Schade vindt plaats aan zowel bomen als beplanting, maar de gemeente maakt ook extra kosten voor het opruimen van de bomen en beplanting. Het maximale risicobedrag is gebaseerd op de schade van de afgelopen jaren. Naar verwachting zal extreem weer vaker voorkomen. Bij vervanging van beplanting en bomen wordt wel zoveel mogelijk rekening gehouden met risico's van droogte en stormen, zodat de nieuwe beplanting en bomen beter bestand zijn hiertegen.

Programma 6 Sociaal domein

Ontwikkeling rijksbeleid sociaal domein

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 10 miljoen.

Betreft onder andere: uitname Wlz en doordecentralisatie bij Beschermd wonen en onvoorspelbaarheid macrobudget en verdeelsystematiek BUIG.

Strategische risico's

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Afhandeling bezwaar- en beroepschriften

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,5 miljoen.

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het stabiliseren van het aantal binnenkomende bezwaar- en beroepsprocedures en klachten en het wegwerken van de achterstanden. Eerdere nieuw vastgestelde beleidsregels met een grote impact voor inwoners, zorgen nog steeds voor een meer dan gebruikelijk aantal binnenkomende bezwaar- en beroepschriften. Ook nieuw type bezwaar- en beroepschriften bijvoorbeeld als gevolg van diverse coronamaatregelen zijn van invloed op de werkvoorraad. Met de huidige capaciteit lopen de doorlooptijden van de bezwaarprocedures op met het risico op toenemende dwangsommen.

Asbestsaneerder TR Ketelhuis Eindhoven

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 2,5 miljoen.

De curator van de failliete voormalig asbestsaneerder van het TR Ketelhuis Eindhoven, heeft in 2017 een claim ingediend bij de gemeente. De rechtbank heeft 4 september 2019 uitspraak gedaan. Het faillissement van Horyon is niet veroorzaakt door de gemeente. Maar de gemeente heeft ten onrechte geweigerd de "meer-meerwerk" opdracht te verstrekken. De schade die daaruit voortvloeit moet in een aparte schadestaatprocedure worden begroot. Er is dus nog geen concrete schadevergoeding toegewezen. De gemeente heeft op 28 november 2019 bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank. Dit hoger beroep en nog een aantal aanverwante rechtszaken zijn lopende. De verwachting is dat het nog aantal jaar gaat duren voordat er een definitief vonnis ligt. Een inschatting van een reëel bedrag om te voorzien is derhalve op dit moment niet mogelijk.

Claim Lidl planschade (bestuursrechtelijk)

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: 5% tot 10% van € 1,58 miljoen.

Naar aanleiding van een eerste bestuursrechtelijke uitspraak van de Raad van State (8 februari 2017) zijn de gemeente en Lidl tot een minnelijke oplossing gekomen. Dit betreft een compensatie in natura, die is uitgewerkt in een vaststellingsovereenkomst (VSO), die beide partijen in maart 2019 hebben ondertekend. De bestuursrechtelijke procedure is hiermee per direct komen te vervallen. Echter, wanneer compensatie in natura door de gemeente Eindhoven niet slaagt, dient de gemeente Eindhoven Lidl in geld tegemoet te komen in een gefixeerde planschadevergoeding. Deze claim komt te vervallen bij het onherroepelijk worden van een nieuw bestemmingsplan voor de Hofdijkstraat. Planning: 4e kwartaal 2021.

Exploitatierisico's

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 10 miljoen.

De externe risico's leiden ook tot effecten in de exploitatie en extra druk op de beschikbare budgetten. Hierbij kan worden gedacht aan de gevolgen voor de beheerbudgetten door grote strategische investeringen, wegvallende parkeerinkomsten door beleidskeuzes en herontwikkeling, druk op de veiligheidsbudgetten door groei van de stad. We houden, in lijn met de begroting 2021 10% van de normruimte beschikbaar om dit op te kunnen vangen.

Gevolgen vennootschapsbelastingplicht (VPB)

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: €175.000 per jaar.

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen in werking getreden. De berekende VPB-last voor de periode 2016-2020 is voor een beperkt deel nog gebaseerd op aannames en interpretaties van de wet- en regelgeving. De meeste onderwerpen zijn inmiddels uitgekristalliseerd, maar op het punt van reclame-inkomsten is er nog een verschil van inzicht tussen belastingdienst en gemeenten. Vooralsnog nemen we een risico mee bij de berekening van ons weerstandsvermogen van afgerond € 175.000 per belastingjaar. De reclame-inkomsten bedragen per jaar ongeveer € 700.000, de toerekenbare kosten zijn minimaal.

Kosten maatregelen inspecties wet- en regelgeving

Bestaand, schadekans: waarschijnlijk, risicobedrag: 0.5 tot 1.5 miljoen .

Het uitvoeren van wet- en regelgeving inspecties is (W&R), zoals asbest, legionella, brandveiligheid en overige veiligheid, in ons gemeentelijk vastgoed kan beschouwd worden als een reguliere taak van de gemeente. In 2020 heeft hier een verhoogde prioritering op plaatsgevonden. De bijbehorende inspecties worden op dit moment uitgevoerd en daarbij bestaat de mogelijkheid dat naar voren komt dat er noodzakelijke en urgente maatregelen direct genomen moeten worden om aan de vigerende wet- en regelgeving te kunnen voldoen. Indien dergelijke zaken zich voordoen, zullen ze in de eerstvolgende P&C-product worden gemeld. Maatregelen die wel noodzakelijk, maar niet urgent zijn, zullen zoveel mogelijk worden opgevoerd in het MJOP en de financiële consequenties daarvan zullen worden vertaald naar de toekomstige begroting. De kosten van deze maatregelen, urgent en minder urgent, zijn op voorhand echter niet in te schatten.

OZB

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,5 miljoen.

Als gevolg van lopende beroepszaken bestaat een risico voor de daadwerkelijke OZB-opbrengst, hier is geen voorziening voor. Of het risico zich voordoet is afhankelijk van rechterlijke uitspraken. Het kan leiden tot negatieve correcties van belastingjaren 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 in boekjaar 2021.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

BTW risico bij realisatie fietsflat Neckerspoel

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,765 miljoen.

Er is mogelijk sprake van een niet verrekenbaar btw-risico bij ProRail, dat (deels) door de gemeente moet worden gedekt. De fietsenstalling wordt gebouwd onder de voorwaarden van het actieplan fietsparkeren, dat landelijk opereert. Het actieplan fietsparkeren raakt dan ook een groot aantal Nederlandse gemeenten. De VNG heeft (in samenwerking met NS en ProRail) een brief met drie veel voorkomende situatieschetsen aan het ministerie van Financiën voorgelegd. Dit om te voorkomen dat elke gemeente zelfstandig naar de inspecteur moet of er een groot aantal identieke zaken aan de inspecteur van ProRail wordt voorgelegd. Met dit eenmalig voorleggen zouden alle gemeenten en ProRail duidelijkheid verkrijgen. Het ministerie van Financiën heeft de VNG gevraagd deze brief in te trekken. Reden hiervoor was een evident kasrondje in een van de scenario's. De casus fietsenstalling Neckerspoel achten wij (en ProRail) dusdanig afwijkend dat deze normaal gesproken akkoord bevonden moet worden. Er wordt echter geen garantie gegeven, aangezien fiscale wetgeving interpretabel is en de aandacht er bij de inspecteur van ProRail vanwege de VNG-brief op gericht is. Vandaar dat wij dit risico benoemen en willen dekken. Het plan is gezamenlijk met ProRail de inspecteur van de belastingdienst alsnog te informeren en gaande het proces de btw regulier terugvragen. Wanneer de fiscus hier niet mee akkoord is zal ProRail in samenwerking met ons hier tegen in bezwaar gaan. Het risicobedrag wat hiervoor nu geraamd staat is € 1.530.900. Uitgaande van de verdeling 50% gemeente en 50% ProRail gaat het om € 765.450. De netto investering voor de gemeente zal met dit bedrag toenemen als de btw als niet verrekenbaar door de fiscus aangemerkt wordt.

Parkeerterrein 't Eindje

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 0,5 miljoen.

Parkeerterrein 't Eindje is geen gemeentelijk eigendom, maar het betaald parkeren op dit terrein wordt wel door de gemeente geëxploiteerd. De eigenaren van dit terrein hebben het contract over de exploitatie en het beheer van het terrein met ingang van 1 maart 2018 opgezegd, omdat ze van mening zijn dat er achterstallig onderhoud is. Op dit moment vinden daarover onderhandelingen plaats met de eigenaren. Voor een mogelijke extra onderhoudsimpuls is bij de 2e turap van 2017 een bedrag gereserveerd. De onderhandelingen over de onderhoudswerkzaamheden lopen, maar de eigenaren van het parkeerterrein hebben ook de mogelijkheid om

de exploitatie van dit parkeerterrein in eigen beheer te verzorgen. Als dat gebeurt, levert dat een structureel nadeel aan gederfde parkeerinkomsten op.

Staat bruggen/viaducten

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 2,5 miljoen.

Bij bruggen en viaducten die ouder zijn dan 20 jaar bestaat het risico dat de constructie niet meer voldoet aan de huidige verkeersintensiteit. Met visuele inspecties kan niet in beeld worden gebracht of de constructie voldoende is. Door middel van risicoanalyses wordt nader onderzocht of maatregelen noodzakelijk zijn.

Hierbij wordt getoetst aan het bouwbesluit. Indien hier niet aan voldaan wordt, wordt onderzocht op welke wijze er wel weer aan het bouwbesluit kan worden voldaan. Dit kan door het kunstwerk te vervangen, maar een aslastbeperking hoort in bepaalde gevallen ook tot de mogelijkheden. De risicoanalyses gepland in 2020 zijn uitgevoerd. De uitslag van de resultaten geven vooralsnog geen aanleiding om hier eventueel nader onderzoek naar te doen en/of acties op te ondernemen.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Beroep Bibliotheek Eindhoven tegen subsidiebesluit SCE

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,75 miljoen.

Met de reparatie van de wettelijke grondslag voor de subsidieverstreking van Stichting Cultuur Eindhoven (SCE) is de casus Bibliotheek Eindhoven (BE) versus SCE een casus BE versus het college via SCE geworden.

Hierover heeft de Commissie voor Bezwaarschriften (CvB) een advies aan het college van B&W gegeven. Het college heeft op basis van dit advies een Beslissing op Bezwaar (BoB) genomen. BE heeft de mogelijkheid tegen de BoB in beroep te gaan bij de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State (ABRvS). Het financiële risico als BE gelijk zou krijgen bij de ABRvS is volgens SCE circa € 750.000. Formeel is dit nu een financieel risico voor het college waar het tot nu toe (alleen) een financieel risico voor SCE was.

Kandinsky

Bestaand, schadekans: mogelijk

Op basis van de nieuwe informatie van de claimanten is het onderzoek vervolgd en zal de restitutiecommissie komen met een nieuwe beoordeling. Wij zijn hiervan in afwachting. Het is onduidelijk wanneer het nieuwe bindend advies gaat komen. Dit nieuwe advies kan net als bij het eerste advies allerlei, en mogelijk langdurige, juridische en financiële consequenties hebben.

Sportbesluit BTW / Specifieke uitkering Sport

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,25 miljoen.

De btw-sportvrijstelling is met ingang van 1 januari 2019 aangepast. Het betreft een aanpassing door het ministerie van Financiën op grond van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie. Hierdoor is het gelegenheid geven tot sportbeoefening door gemeenten weer vrijgesteld van btw. Dit kost de gemeente geld omdat ze de betaalde btw op onder andere investeringen in sportaccommodaties (alsmede onderhoud en exploitatie) niet meer als vooraf trek kan terugkrijgen van de belastingdienst. Vanuit het Rijk (ministerie VWS) is hiervoor compensatie opgenomen. De compensatie voor gemeenten gaat via de specifieke uitkering sport (SPUK Sport). Aangezien er landelijk een (maximaal) plafond geldt voor de compensatie via de (jaarlijkse) specifieke uitkering, wordt het onderwerp als risico aangemerkt. De vaststelling van de specifieke uitkering sport 2019 heeft inmiddels plaatsgevonden (ter info: voor gemeente Eindhoven betrof dit een bedrag van €2.652.986). Over 2019 is volledig gecompenseerd (m.a.w. het landelijk plafond 2019 was toereikend). De aanvraag voor de specifieke uitkering sport 2020 is voor 1 maart 2020 ingediend. De vaststelling van de specifieke uitkering sport 2020 vindt naar verwachting eind 2021/begin 2022 plaats. Tot moment van (definitieve) vaststelling van de uitkering voor het betreffende jaar bestaat er vanwege het plafond onzekerheid of volledige compensatie plaatsvindt. Het vermelde risicobedrag heeft betrekking op het risico i.v.m. het landelijk plafondbedrag. Daarnaast is continuïteit van de regeling 'spuk sport' een risico. De regeling spuk sport geldt vooralsnog t/m 2023. Vanuit het rijk is nog geen duidelijkheid gegeven op welke wijze de regeling na 2023 gecontinueerd gaat worden (ter info: over 2019 is de compensatie voor de gemeente Eindhoven vastgesteld op €2.652.986)

Programma 6 Sociaal domein

Open einde regelingen

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 5 miljoen.

Betreft regeling die personen voor Wmo en Jeugd recht geeft op een bijdrage indien zij voldoen aan bepaalde criteria. Het kenmerkende van deze regelingen is dat de uitgaven ervoor en het aantal gebruikers ervan niet gelimiteerd zijn.

Toename van de zorgzwaarte

Nieuw, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 6 miljoen.

Betreft het toekennen van zwaardere en/of duurdere indicatiestelling bij Wmo en Jeugd (o.m. via de medische verwijzroute).

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Afval: leveringscontract Attero

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 1,5 miljoen voor Eindhoven.

Er speelde een geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten die in de Vereniging van contractanten (VvC) zijn verenigd. Dit geschil ging over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over het jaar 2015 tot en met januari 2017 en is tot een eindvonnis gekomen. Het eindvonnis geeft aan dat de Brabantse gewesten zijn verplicht tot het betalen van een naheffing van € 15 miljoen voor minder levering, waarvan € 5,1 miljoen voor de 21 gemeenten in MRE-verband. Er is door de Brabantse gewesten een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. De uitspraak van deze procedure wordt 29 juni 2021 verwacht. De gemeente Eindhoven heeft binnen het aandeel restafval van de 21 MRE-gemeenten nagenoeg ongewijzigde hoeveelheden afval aangeleverd aan Attero. En stelt zich op het standpunt dat bij een succesvolle claim van Attero aan het MRE de bijdrage van de gemeente Eindhoven nihil is. Dat is tot nu toe ook steeds zo uitgedragen. Het gecalculeerde risico is gezien het voorgaande 0. De mogelijke claim zal volgens de gemeente Eindhoven dan ook betaald moeten worden door de overige regiogemeenten die in betreffende jaren minder afval zijn gaan aanleveren. Indien Eindhoven toch zou moeten meedoen in een regionale verdeling van de claim, is het risico maximaal € 1,5 miljoen. Binnen Eindhoven wordt voor deze vordering geen claim op de voorziening afvalstoffen gelegd.

Afwikkeling Renescience

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 2 miljoen.

Er zijn voorbereidingskosten gemaakt voor de businesscase Renescience door de GR Cure. Deze voorbereidingskosten bestaan uit twee componenten: enerzijds de voorbereidingskosten die betrekking hebben op de toepassing van de Renescience -techniek en anderzijds de voorbereidingskosten die betrekking hebben op onderzoek naar een biovergistingsinstallatie en een bewerkingsmethode. Deze voorbereidingskosten zijn niet gedekt binnen de begroting van Cure. In 2019 heeft de GR Cure de samenwerking met Orstedt om te komen tot de toepassing van de Renescience-techniek beëindigd. Dat betekent dat de GR Cure dit gedeelte van de voorbereidingskosten in 2019 als verlies heeft moeten nemen wat leidt tot een negatief vermogen van de GR Cure. Omdat op basis van de meerjarenbegroting van de GR Cure blijkt dat dit negatief eigen vermogen niet zonder extra bijdragen van de gemeenten kan worden ingelopen, hebben we een voorziening getroffen in de jaarrekening 2019 van Eindhoven ter grootte van het Eindhovense deel in het negatief eigen vermogen van de GR Cure (€ 0,8 miljoen). Over het andere gedeelte van de gemaakte voorbereidingskosten (biovergisting en bewerkingsmethode) lopen we nog het risico dat deze toekomstig ook tot een verlies gaan leiden. Op dat gedeelte heeft het risico van € 2 miljoen betrekking (conform de begroting 2021 van GR Cure). In het coalitieakkoord is bepaald dat Eindhoven geen risicovolle participatie zal aangaan.

Programma Aanpak Stikstof

Bestaand, schadekans: mogelijk

Dankzij de door de minister getroffen snelheidsbeperkende maatregel op snelwegen (m.i.v. medio maart 2020 maximaal 100km/h), door Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (Odzob) uitgevoerde gevoeligheidsanalyse en in provinciale context gemaakte afspraken over toedelen van stikstofruimte voor woningbouw, is het inmiddels duidelijk dat er voor geplande voorbereiding van woningbouw in Eindhoven vooralsnog geen belemmeringen zijn. Voor bedrijven (bijv. parkeergarage P5 luchthaven) en bedrijventerreinen is deze duidelijkheid er nog niet. Daar resteert een risico (vertraging/no go) vanwege het afzeggen van de veevoermaatregel. Momenteel wordt op rijksniveau de discussie gevoerd of de sanering van varkenshouderij een oplossing voor het verkrijgen van stikstofruimte kan bieden. Voor dergelijke gevallen dient met de ARIUS-tool te worden aangetoond of ze wel of geen significant effect hebben op Natura2000 gebieden, en of er eventueel benodigde stikstofruimte verkregen dient te worden van de provincie. Eind 2020 is binnen de provincie zicht ontstaan op de contouren van de stikstofbank die nodig is om extern te kunnen salderen. Deze zal naar verwachting in het voorjaar van 2021 operationeel worden.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

Grondbedrijf – weerstandscapaciteit

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 16,7.

Een toelichting hierover is terug te vinden in paragraaf 3g - Grondbeleid.

Bijlage 3. EMU saldo

Bedragen x € 1.000.000

Omschrijving			2020
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+	49,1
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	23,0
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	--	8,9
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	--	92,7
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	+	36,5
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op de exploitatie verantwoord	+	12,0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	--	0,0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op de exploitatie verantwoord	+	0,0
9	Lasten op de balanspost voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	--	14,2
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovengenoemde posten	--	0,0
Berekend EMU-saldo			4,8

Bijlage 4. Vaste activa

Staat van activa

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Aanschaf waarde 1-1	Invest- ering/ uitzettingen	Herrubr. ¹⁾	Bijdrage derden ²⁾	Aanschaf waarde desinvest.	Aanschaf waarde 31-12	Afschr. / afwaarder- ing 1-1	Reguliere afschr.	Afw. ³⁾	Extra afschr.	Cum. Afschr. desinvest.	Boekw. Desinv. ⁴⁾	Totaal afsch/ afw 31-12 ⁵⁾	Boek- waarde 1-1	Boek- waarde 31-12	Rente lasten	Totaal kapitaal lasten
TV01 Bestuur	951	188	-	-	40	1.099	794	75	-	-	40	-	829	157	270	2	77
TV02 Burgerzaken	262	129	-	-	-	391	213	27	-	-	-	-	240	49	150	0	28
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	98	98	-	-	0	196	98	-	-	-	0	-	98	-	98	-	-
TV04 Overhead	99.921	6.085	-	-	8.402	97.604	46.220	3.687	-	-	7.421	981	42.486	53.701	55.118	537	4.224
TV05 Treasury	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV064 Belastingen overig	1.456	-	-	-	-	1.456	1.443	3	-	-	-	-	1.445	13	11	0	3
TV08 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.715	-	-	-	-	1.715	819	66	-	-	-	-	885	896	830	9	75
TV12 Openbare orde en veiligheid	2.055	451	-	14	206	2.285	532	103	-	-	206	-	429	1.523	1.857	4	108
TV21 Verkeer en vervoer	33.068	17.640	-	5.130	-	45.577	2.033	1.345	-	200	-	-	3.577	31.035	42.000	310	1.855
TV22 Parkeren	30.087	13.052	-	9.474	-	33.665	7.971	870	-	-	-	-	8.841	22.116	24.825	221	1.091
TV24 Economische havens en waterwegen	4.892	8	-	8	-	4.892	1.673	106	-	-	-	-	1.779	3.219	3.113	32	138
TV25 Openbaar vervoer	898	875	-	561	-	1.212	12	23	-	-	-	-	35	886	1.177	9	32
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	40	20	-	-	15	45	40	-	-	-	15	-	25	-	20	-	-
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	349	-	-	-	-	349	109	24	-	-	-	-	133	240	216	2	26
TV42 Onderwijshuisvesting	295.047	24.904	-1.510	-	11.827	306.614	89.300	5.119	-	-	11.827	-	82.593	205.747	224.021	2.042	7.161
TV52 Sportaccommodaties	127.297	6.038	-	989	7.973	124.373	49.962	3.632	-	196	7.495	478	46.296	77.335	78.077	773	4.602
TV53 Cultuurpresentatie,- prod. en particip.	79.998	1.904	-	-	577	81.325	21.605	3.346	-	463	318	258	25.095	58.393	56.230	584	4.393
TV54 Musea	2.531	94	-	-	755	1.870	1.424	184	-	-	755	-	853	1.107	1.017	11	195
TV55 Cultureel erfgoed	1.340	53	-	-	-	1.393	913	33	-	-	-	-	947	427	446	4	38
TV57 Openb. groen en (openlucht)recreatie	10.943	1.762	-	492	6	12.208	1.766	434	-	-	6	-	2.194	9.177	10.013	92	526
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	13.398	925	-	-	706	13.618	5.429	334	-	-	706	-	5.058	7.969	8.560	80	414
TV63 Inkomensregelingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV681 Geëscaleerde zorg 18+	3.096	-	-	-	-	3.096	1.578	67	-	-	-	-	1.645	1.518	1.451	15	82
TV72 Riolering	85.561	13.466	-	13.208	-	85.818	18.404	1.455	-	-	-	-	19.859	67.157	65.959	672	2.127

Taakvelden	Aanschaf waarde 1-1	Invest- ering/ uitzettingen	Herrubr. ¹⁾	Bijdrage derden ²⁾	Aanschaf waarde desinvest.	Aanschaf waarde 31-12	Afschr. / afwaar- dering 1-1	Reguliere afshr.	Afw. ³⁾	Extra afshr.	Cum. Afschr. desinvest.	Boekw. Desinv. ⁴⁾	Totaal afsch/ afw 31-12 ⁵⁾	Boek waarde 1-1	Boek- waarde 31-12	Rente lasten	Totaal kapitaal lasten
TV73 Afval	2.374	360	-	-	-	2.734	391	89	-	-	-	-	480	1.983	2.254	20	109
TV74 Milieubeheer	13.072	969	-	627	-	13.414	2.581	397	-	-	-	-	2.978	10.491	10.436	105	502
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	286	-	-	-	-	286	84	10	-	-	-	-	94	202	192	2	12
TV81 Ruimtelijke ordening	7.216	10.322	-	5.528	66	11.945	1.022	38	-	-	66	0	995	6.195	10.950	62	100
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	104.332	2.302	-10.504	345	-	95.785	214	13	-	-	-	-	227	104.118	95.558	557	570
TV83 Wonen en bouwen	14.638	1.549	-37	88	787	15.274	6.445	295	-	-	663	125	6.077	8.193	9.197	82	376
Voorzieningen waardevermindering									-420					-8.648	-8.229		
Totaal taakvelden materieel en immateriële vaste activa	936.921	103.194	-12.051	36.465	31.360	960.239	263.075	21.776	-420	860	29.518	1.842	256.193	665.198	695.818	6.228	28.864
Financiële vaste activa		2.837	-									8.592		32.785	27.030	35	35
Totaal	936.921	106.031	-12.051	36.465	31.360	960.239	263.075	21.776	-420	860	29.518	10.434	256.193	697.983	722.848	6.263	28.899

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

1) Herrubricering/opsplitsing (43171)

2) Bijdrage van derden (grb 84034/86003)

3) Afwaardering (ged. verkoop -pos)/herwaardering(neg) , inclusief mutaties in de voorzieningen waardeverminderingen.

4) Boekwaarde desinvesteringen

5) Totaal afschrijving/ afwaardering 31-1

Overzicht investeringen economisch en maatschappelijk nut

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2019	krediet 2020	totaal krediet	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	herrubricering 2020 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	restant bijdrage derden
Immateriële vaste activa	45.783	1.519	47.303	14.572	12.013	-366	21.083	-	299	345	-644
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	75	-	75	102	-102	-	75	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	75	-	75	102	-102	-	75	-	-	-	-
4. Onderwijs	42.258	519	42.778	10.672	12.235	-	19.871	-	-	-	-
BS De Troubadour	2.640	-	2.640	2.366	274	-	-0	-	-	-	-
BS De Wegwijzer	3.650	-	3.650	3.300	174	-	176	-	-	-	-
BS Gunterslaer	4.045	-	4.045	60	50	-	3.935	-	-	-	-
BS De Korenaar	4.849	-	4.849	4.266	415	-	167	-	-	-	-
BS De Achtbaan	2.800	-	2.800	215	2	-	2.582	-	-	-	-
SCE Henegouwenlaan	22.933	-	22.933	2	11.283	-	11.648	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	1.341	519	1.861	462	37	-	1.362	-	-	-	-
5. Sport, cultuur en recreatie	-	-	-	1.922	-	-	-1.922	-	-	-	-
investerings < 1 mln	-	-	-	1.922	-	-	-1.922	-	-	-	-
8. Volkshuisv, ruimt ord.en sted vern.	3.450	1.000	4.450	1.876	-120	-366	3.059	-	299	345	-644
Strategische verwervingen	3.450	1.000	4.450	1.876	-120	-366	3.059	-	299	345	-644
Materiële vaste activa	488.781	110.213	598.994	145.172	91.181	-10.138	372.779	197.601	76.121	36.120	85.360
0. Bestuur en ondersteuning	14.488	8.473	22.961	3.487	6.500	-	12.973	-	-	-	-
Economisch nut	14.488	8.473	22.961	3.487	6.500	-	12.973	-	-	-	-
Software	2.121	560	2.681	479	213	-	1.989	-	-	-	-
SVGG gebouwoverstijgend	1.416	-	1.416	275	53	-	1.088	-	-	-	-
SVGG Mercado	-	2.444	2.444	-	-	-	2.444	-	-	-	-
SVGG Stadhuis	1.674	3.172	4.846	2.183	1.743	-	920	-	-	-	-
werkplekinrichting	6.047	946	6.993	297	3.932	-	2.764	-	-	-	-
Investerings < 1 mln.	3.231	1.350	4.581	254	559	-	3.768	-	-	-	-

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2019	krediet 2020	totaal krediet	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	herrubricering 2020 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	restant bijdrage derden
1. Veiligheid	510	5.811	6.321	705	451	-	5.165	60	-	14	46
Economisch nut	510	5.811	6.321	705	451	-	5.165	60	-	14	46
dierenopvang	-	5.543	5.543	303	427	-	4.814	-	-	-	-
Investerings < 1 miljoen	510	268	778	402	25	-	351	60	-	14	46
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	154.631	39.072	193.703	79.738	31.677	-	82.288	93.113	46.360	15.174	31.579
Economisch nut	15.084	500	15.584	14.240	827	-	517	13.685	13.567	8	110
Beatrixkanaal	13.685	-	13.685	13.567	8	-	110	13.685	13.567	8	110
Investerings < 1 mln	1.399	500	1.899	673	819	-	407	-	-	-	-
Maatschappelijk nut	139.547	38.572	178.119	65.498	30.850	-	81.771	79.428	32.793	15.166	31.469
Bruggen (MN)	1.344	-633	711	231	39	-	441	-	-	-	-
bushaltes (MN)	1.982	1.181	3.163	1.749	283	-	1.132	1.725	521	577	628
Centrumgebied voorbereiding (MN)	9.911	-6	9.905	1.629	739	-	7.537	-	48	178	-226
fietspaden (MN)	1.553	635	2.188	1.181	270	-	737	848	312	131	405
HOV2	46.527	536	47.063	25.918	12.660	-	8.485	37.894	23.221	9.474	5.199
HOV3	450	1.000	1.450	404	594	-	452	-	-	-	-
roadmap licht	3.200	-	3.200	2.588	292	-	319	-	-	-	-
Verkeersregelinstallatie	9.658	669	10.327	5.859	1.692	-	2.776	871	871	-	-0
Verlichting (MN)	4.105	984	5.089	1.975	1.222	-	1.892	155	95	71	-11
wegen (MN)	59.504	31.919	91.423	22.916	12.220	-	56.287	35.122	7.694	3.837	23.591
Investerings < 1 mln	1.313	2.287	3.600	1.048	839	-	1.713	2.813	30	899	1.884
3. Economie	417	-	417	-	20	-	397	-	-	-	-
Economisch nut	417	-	417	-	20	-	397	-	-	-	-
Investerings < 1 miljoen	417	-	417	-	20	-	397	-	-	-	-
4. Onderwijs	109.988	1.415	111.403	1.862	12.669	-	96.872	-	-	-	-
Economisch nut	109.988	1.175	111.163	1.862	12.521	-	96.779	-	-	-	-
Christiaan Huygens college	17.964	-237	17.727	45	225	-	17.457	-	-	-	-
Lorentz Casimir lyceum	20.284	-	20.284	-	-	-	20.284	-	-	-	-
Novaliscollege	2.787	-	2.787	-	687	-	2.100	-	-	-	-
schoolgebouwen leegstaand, wissel	14.454	20	14.474	1.492	11.222	-	1.759	-	-	-	-
Spilcentrum Normandiën	1.399	-	1.399	-	-	-	1.399	-	-	-	-
Spilcentrum weegschaalstraat	2.823	140	2.963	-	-	-	2.963	-	-	-	-
St Joris college	28.272	-	28.272	-	-	-	28.272	-	-	-	-
Van Maerlant lyceum	21.075	-	21.075	-	-	-	21.075	-	-	-	-

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2019	krediet 2020	totaal krediet	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	herrubricering 2020 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	restant bijdrage derden
Investerings < 1 mln	930	1.252	2.182	325	387	-	1.470	-	-	-	-
Maatschappelijk nut	-	240	240	-	147	-	93				
totaal <1 miljoen MN	-	240	240	-	147	-	93	-	-	-	
5. Sport, cultuur en recreatie	50.396	31.263	81.659	11.994	9.851	-	59.813	15.960	3.013	1.481	11.466
Economisch nut	33.954	28.043	61.997	4.687	8.308	-	49.002	13.968	441	989	12.538
Indoor Sportcentrum	1.173	268	1.441	508	274	-	659	249	89	48	112
parktheater	769	1.593	2.362	322	963	-	1.076	-	-	-	-
muziekgebouw	959	-	959	629	728	-	-398	-	-	-	-
SPP Eindhoven Noord	680	1.097	1.777	18	934	-	825	160	1	163	-4
SVGG accommodaties	1.140	-	1.140	659	152	-	330	159	94	8	57
SVGG zonnepanelen	-	1.585	1.585	-	1.369	-	216	201	-	159	42
tongelreep	20.767	16.022	36.789	416	70	-	36.304	11.107	15	43	11.050
wijksportparken	2.931	2.010	4.941	1.236	1.515	-	2.191	604	211	264	129
Investerings < 1 miljoen	5.535	5.468	11.003	900	2.303	-	7.800	1.488	31	305	1.152
Maatschappelijk nut	16.442	3.220	19.661	7.307	1.544	-	10.811	1.992	2.572	492	-1.072
Bomen	1.800	-600	1.200	-	1	-	1.199	-	-	-	-
Groen	14.642	3.820	18.461	7.307	1.542	-	9.612	1.992	2.572	492	-1.072
6. Sociaal domein	930	2.726	3.655	110	925	-	2.620	-	-	-	-
Economisch nut	930	2.726	3.655	110	925	-	2.620	-	-	-	-
vrije tijdsaccommodatie	518	2.332	2.850	29	556	-	2.265	-	-	-	-
Investerings < 1 miljoen	412	394	806	81	369	-	355	-	-	-	-
7. Volksgezondheid en milieu	13.518	21.455	34.973	9.229	14.795	-	10.950	22.025	5.010	13.835	3.180
Economisch nut	13.518	21.455	34.973	9.229	14.795	-	10.950	22.025	5.010	13.835	3.180
Biomassacentrale Meerhoven	9.863	-	9.863	7.625	969	-	1.269	6.609	4.887	627	1.095
Biomassacentrale t Ven	-	5.756	5.756	-	-	-	5.756	1.079	-	-	1.079
GRP	2.481	15.643	18.123	1.241	13.466	-	3.416	14.337	123	13.208	1.006
totaal <1 miljoen EN	1.175	56	1.231	362	360	-	508	0	-0	-	-
8. Volkshuisv, ruimt ord.en sted vern.	143.903	-0	143.903	38.047	14.293	-10.138	101.701	66.444	21.738	5.616	39.089
Economisch nut	54.321	2.442	56.763	10.222	4.092	-10.138	52.587	1.371	-	88	1.283
Chinees paviljoen	1.829	-	1.829	-	88	-	1.741	1.371	-	88	1.283
strategische verwervingen	48.340	-	48.340	10.197	2.420	-10.138	45.861	-	-	-	-

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2019	krediet 2020	totaal krediet	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	herrubricering 2020 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2019	realisatie 2020	restant bijdrage derden
Slim verduurzamen gem vastgoed	3.565	1.640	5.205	-	1.379	-	3.826	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	587	802	1.389	25	205	-	1.159	-	-	-	-
Maatschappelijk nut	89.583	-2.442	87.140	27.825	10.201	-	49.114	65.073	21.738	5.528	37.807
Wegenstructuur Brainport Park	89.583	-2.442	87.140	27.825	10.201	-	49.114	65.073	21.738	5.528	37.807
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	534.564	111.733	646.296	159.744	103.194	-10.504	393.862	197.601	76.419	36.465	84.717

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

1) Het totaal aan herrubriceringen in de staat van activa bedraagt per saldo € 12 miljoen. Deze zijn onder te verdelen in herrubriceringen van boekwaarde van materieel vaste activa naar de voorraad in verband met voorgenomen verkoop van panden (€ 1,5 miljoen) en herrubriceringen op de investeringen (€ 10,5 miljoen). In bovenstaand overzicht investeringen economisch en maatschappelijk nut is alleen de laatste categorie opgenomen.

Bijlage 5. Reserves

Meerjarig verloop reserves

	Jaar	stand 1-1	Voeding/ toevoeging	Besteding/ onttrekking	rekening- resultaat jaar X-1	stand 31-12
Algemene reserve						
	2013	87.059.909	680.000	-6.621.445	22.098.882	103.217.346
	2014	103.217.346	-	-27.405.000	10.799.836	86.612.182
	2015	86.612.182	497.000	-12.569.000	13.004.972	87.545.155
	2016	87.545.155	3.135.000	-9.302.646	15.855.761	97.233.270
	2017	97.233.270	11.279.000	-17.658.000	-19.641.334	71.212.936
	2018	71.212.936	1.869.000	-14.871.000	-2.752.725	55.458.212
	2019	55.458.212	2.930.000	-29.952.000	71.594.582	100.030.794
	2020	100.030.794	8.462.000	-28.086.000	47.623.939	128.030.733
Bestemmingsreserves met bestedingsfunctie						
	2013	159.630.600	41.833.476	-80.450.786		121.013.290
	2014	121.013.290	45.536.716	-75.100.484		91.449.522
	2015	91.449.522	13.850.323	-48.726.517		56.573.328
	2016	56.573.328	17.635.507	-25.963.531		48.245.303
	2017	48.245.303	27.585.571	-38.178.308		37.652.567
	2018	35.796.567	23.919.943	-24.682.533		35.033.977
	2019	35.033.977	22.776.622	-21.159.873		36.650.726
	2020	36.650.726	81.087.060	-54.844.092		62.893.695
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie						
	2013	57.917.090	36.652.582	-36.916.319		57.653.353
	2014	57.653.353	37.125.515	-20.137.650		74.641.218
	2015	74.641.218	28.776.637	-34.806.062		68.611.793
	2016	68.611.793	37.424.452	-56.999.775		49.036.470
	2017	49.036.470	56.392.309	-45.195.084		60.233.695
	2018	60.233.695	31.469.140	-13.409.739		78.293.096
	2019	78.293.096	55.015.045	-28.246.271		105.061.870
	2020	105.061.870	42.117.649	-38.167.447		109.012.072
Bestemmingsreserves tbv risicoafdekking						
	2013	1.712.714	349.991	-		2.062.705
	2014	2.062.705	-533.226	-		1.529.479
	2015	1.529.479	9.345.816	-793.000		10.082.295
	2016	10.082.295	2.000.786	-2.175.000		9.908.081
	2017	9.908.081	2.962.892	-755.802		12.115.172
	2018	12.115.172	432.050	-2.197.000		10.350.221
	2019	10.350.221	2.078.258	-4.455.000		7.973.479
	2020	7.973.479	444.669	-1.108.935		7.309.213
TOTAAL						
	2013	306.320.313	79.516.049	-123.988.551	22.098.882	283.946.693
	2014	283.946.693	82.129.005	-122.643.134	10.799.836	254.232.401
	2015	254.232.401	52.469.776	-96.894.579	13.004.972	222.812.570
	2016	222.812.570	60.195.745	-94.440.952	15.855.761	204.423.124
	2017	204.423.124	98.219.772	-101.787.193	-19.641.334	181.214.370
	2018	179.358.370	57.690.133	-55.160.272	-2.752.725	179.135.506
	2019	179.135.506	82.799.925	-83.813.143	71.594.582	249.716.870
	2020	249.716.870	132.111.378	-122.206.474	47.623.939	307.245.712

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Incidentele mutaties saldireserve specifiek

bedragen x € 1.000

Stand per 01-01-2020	2.572
Inkomsten 2020	
Primaire begroting 2020 BUIG	400
Primaire begroting 2020 SD risicomarge op maatregelen	4.142
Primaire begroting 2020 Fonds versn.ink./afbouw struct.uitg.	2.500
Primaire begroting / Kadernota 2020	11.786
Tur2 middelen Corona	15.000
Tur2 middelen Corona gemeentefonds	14.054
Reservering Corona middelen	850
jaarrek.resultaat 2019	1.744
	50.476
Uitgaven 2020	
Egalisatie kapitaallasten	88
Pilot programma creatieve industrie	100
Inzet kadernota 2020	11.786
Businesscase Voetbal EHV Noord	415
Coronamaatregelen	18.594
Buig	2.795
Huishoudelijke ondersteuning	1.000
	34.778
Stand per 31-12-2020	18.270
Inkomsten in begroting 2021 e.v.	
Coronamaatregelen	2.021
	2.021
Uitgaven in begroting 2021 e.v.	
Corona	3.331
Egalisatie kapitaallasten	209
Businesscase Voetbal EHV Noord	95
	3.635
Geoormerkte/nog niet begrote uitgaven	-16.656
Totaal	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 6. Financieel overzicht

LASTEN	personeels lasten	kapitaal lasten	goederen en diensten	subsidies en overdrachten	overhead en apparaatskosten	Overig	toevoegingen voorzieningen	Toevoeging reserves	Resultaat baten en lasten	Totaal lasten
0.1 Bestuur	7.034	77	2.387	34.014	632	0		376		44.519
0.2 Burgerzaken	4.840	28	1.036	975	695	1		485		8.059
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.065	82	391							1.538
0.4 Overhead	68.151	5.205	21.178	0	-14.184	110	853	45.906		127.219
0.5 Treasury		2.849	196		116	-3.108				52
0.61 OZB woningen	976		78		107					1.161
0.62 OZB niet-woningen	682		54		138					874
0.63 Parkeerbelasting	429		195							625
0.64 Belastingen overig	563	3	273		107		201			1.147
0.7 Algemene en ov. uitkering gem.fonds					113			16.981		17.094
0.8 Overige baten en lasten		11	815		457	-4.874		830		-2.761
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)			1.324							1.324
0.11 Resultaat rek. van baten en lasten						0			43.367	43.367
0 Bestuur en ondersteuning	83.740	8.253	27.927	34.989	-11.819	-7.871	1.054	64.577	43.367	244.217
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	116	126	66	14.622				54		14.984
1.2 Openbare orde en veiligheid	11.885	108	2.878	666	65	49		682		16.332
1 Veiligheid	12.001	233	2.944	15.288	65	49		736		31.316
2.1 Verkeer en vervoer	5.819	1.855	28.482	114	245	972		7.978		45.465
2.2 Parkeren	255	1.091	2.589		31	150	0	505		4.620
2.4 Economische havens en waterwegen		138	30			0				168
2.5 Openbaar vervoer	72	32	893		309			0		1.306
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.146	3.116	31.994	114	585	1.122	0	8.483		51.559
3.1 Economische ontwikkeling	1.107		751	200	6			211		2.275
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	113	-359	918		380	3.149		1.223		5.423
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.176	26	595	787	17	38				2.639
3.4 Economische promotie	663		1.154	2.121	381			525		4.844
3 Economie	3.059	-333	3.417	3.108	784	3.187		1.959		15.181
4.2 Onderwijshuisvesting	653	7.274	11.188		44	281	0	8.275		27.715
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.235		3.527	16.371	206			1.196		23.535
4 Onderwijs	2.888	7.274	14.715	16.371	250	281	0	9.471		51.249
5.1 Sportbeleid en activering	2.140		993	494	49	109		490		4.275
5.2 Sportaccommodaties	8.932	5.080	9.638	433	176	1	84	78		24.423
5.3 Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	1.193	4.652	3.365	25.437	76			866		35.589
5.4 Musea	3.306	195	2.851		4	0		1.376		7.732
5.5 Cultureel erfgoed	141	38	429	196				818		1.622
5.6 Media				409	2					411
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.579	526	11.678	138	231	251		1.727		17.130
5 Sport, cultuur en recreatie	18.290	10.492	28.956	27.106	538	361	84	5.355		91.182
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.586	414	4.132	15.869	697			4.326		29.024
6.2 Wijkteams	1.376		39	29.462						30.877
6.3 Inkomensregelingen	10.245	1	1.345	148.038	1.029		1.619	1.550		163.826
6.4 Begeleide participatie	1.507		51	35.433	89					37.079
6.5 Arbeidsparticipatie	2.719		5.694	5.158	98	103		2.217		15.990
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.828		20	5.988	90		3			7.929
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.792	0	182	40.276	90		39			44.378
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.808		1.074	49.781	-10			549		53.203
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.789	82	3.989	51.730	24			2.498		60.111
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.789		91	6.960	-38			533		9.335
6 Sociaal domein	30.438	497	16.616	388.696	2.069	103	1.661	11.673		451.753
7.1 Volksgezondheid	1.238		4.533	4.505	84			91		10.451
7.2 Riolerings	1.350	2.127	3.847	144		1.745	8.588	17		17.818
7.3 Afval	423	109	18.338		545	5.124	500			25.038
7.4 Milieubeheer	2.290	611	8.903	-39	50	434	0	9.768		22.016
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		12	685		78			63		838
7 Volksgezondheid en milieu	5.301	2.859	36.305	4.610	757	7.303	9.088	9.939		76.162
8.1 Ruimtelijke ordening	6.045	87	3.239	12.065	2	3.425	248	9.512		34.623
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.108	4.508	26.334		72	-13.044	639	5.582		25.198
8.3 Wonen en bouwen	22.323	11.123	3.488	0	6.697	653		614		44.898
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	29.476	15.718	33.060	12.065	6.771	-8.965	887	15.707		104.719
Eindtotaal	191.339	48.109	195.934	502.347	0	-4.431	12.775	127.899	43.367	1.117.339

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BATEN	uitkering uit gemeente- fonds	overige rijks- bijdragen	belastingen en heffingen	goederen en diensten	overige overdrachten	overig	Onttrekking reserves	Totaal baten
0.1 Bestuur				-554	-185	-117	-159	-1.016
0.2 Burgerzaken		-451	-2.592	-104	-106		-192	-3.446
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				-757				-757
0.4 Overhead	0	0		-2.638	-614	-500	-45.408	-49.160
0.5 Treasury						-3.685	-278	-3.963
0.61 OZB woningen			-35.471					-35.471
0.62 OZB niet-woningen			-40.246					-40.246
0.63 Parkeerbelasting			-11.534	0			-2.800	-14.334
0.64 Belastingen overig			-2.098	-655	-6	-9	-313	-3.082
0.7 Algemene en ov. uitkering gem.fonds	-545.139							-545.139
0.8 Overige baten en lasten				-44	0	-374	-793	-1.211
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)				0				0
0 Bestuur en ondersteuning	-545.139	-451	-91.942	-4.753	-911	-4.686	-49.942	-697.825
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				-409			0	-409
1.2 Openbare orde en veiligheid		-362	-385	-945	12		-1.260	-2.939
1 Veiligheid		-362	-385	-1.354	12		-1.260	-3.349
2.1 Verkeer en vervoer		-2.709	-765	-2.930	-3	-1.681	-15.785	-23.873
2.2 Parkeren		-556	-113	-1.468	0		-311	-2.448
2.4 Economische havens en waterwegen			-41	-39		0		-80
2.5 Openbaar vervoer		-7	-30	0			-31	-68
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		-3.272	-950	-4.437	-3	-1.681	-16.127	-26.469
3.1 Economische ontwikkeling				-3			-447	-450
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-25	-31	-4.253		-34	-460	-4.803
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		0	-1.102		-685		-205	-1.992
3.4 Economische promotie		0	-2.134	-806			-1.531	-4.472
3 Economie		-25	-3.267	-5.062	-685	-34	-2.643	-11.717
4.2 Onderwijshuisvesting				-5.718	-62		-7.944	-13.723
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		-12.367			-506		-729	-13.602
4 Onderwijs		-12.367		-5.718	-568		-8.673	-27.325
5.1 Sportbeleid en activering		-776		-151	0		-1.807	-2.734
5.2 Sportaccommodaties	0	-1.404		-7.541	0	-327	-2.444	-11.715
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en particip.				-3.489	-49		-3.807	-7.345
5.4 Musea				-2.759			-250	-3.009
5.5 Cultureel erfgoed				-150	0		-488	-639
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie		0		-710	0	-457	-1.501	-2.667
5 Sport, cultuur en recreatie	0	-2.180		-14.799	-49	-784	-10.297	-28.109
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		-68		-2.043	-73		-3.758	-5.942
6.2 Wijkteams				0				0
6.3 Inkomensregelingen		-139.845		-1	975	-3.446	-4.075	-146.392
6.4 Begeleide participatie				0			-2.554	-2.554
6.5 Arbeidsparticipatie		-1.105		32	-75		-1.642	-2.790
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)					-6	0		-6
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		-579		-56	-1.787	-41	-1.000	-3.465
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				-1.166			-742	-1.908
6.81 Geëscaleerde zorg 18+				-500	-2.275		-2.159	-4.934
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		-31		-206			0	-237
6 Sociaal domein		-141.629		-3.939	-3.241	-3.488	-15.931	-168.227
7.1 Volksgezondheid							-49	-49
7.2 Riolering		-361	-18.246	-139	-36	0	4	-18.779
7.3 Afval			-25.444	-53		-489	-690	-26.676
7.4 Milieubeheer		-2.735		-4.481		-53	-6.721	-13.989
7.5 Begraafplaatsen en crematoria			-538					-538
7 Volksgezondheid en milieu		-3.096	-44.228	-4.672	-36	-542	-7.456	-60.030
8.1 Ruimtelijke ordening	0	-12.479		-3.642	-47	-1.198	-9.225	-26.590
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine		359		-22.097		-2.220	-14	-23.972
8.3 Wonen en bouwen			-8.549	-14.457	0	-20.081	-638	-43.725
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	0	-12.120	-8.549	-40.196	-47	-23.499	-9.877	-94.287
	-545.139	-175.501	-149.321	-84.930	-5.528	-34.714	-122.206	-1.117.339

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 7. Subsidies

Begrotingssubsidies

Voor het verstrekken van subsidie is een wettelijk voorschrift vereist. Artikel 4:23, derde lid, onderdeel c van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een wettelijk voorschrift niet vereist is indien de begroting de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld vermeldt. De bedragen in deze lijst zijn ramingen, mede gebaseerd op de gemeentelijke begrotingsrichtlijnen voor subsidies. Via budgettendossiers en door middel van subsidieverlening wordt het te verlenen bedrag bepaald. Omdat de meeste gesubsidieerde instellingen per 1 mei volgend op het subsidiejaar verantwoording dienen af te leggen over de besteding van de subsidiegelden, is het qua tijdsplanning niet mogelijk om de subsidieverantwoording in de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente Eindhoven op te nemen. Daarom wordt jaarlijks een integraal dossier opgesteld om u te informeren over de bevindingen ten aanzien van de door de instellingen afgelegde verantwoording.

De subsidies 2019 betreffen de vastgestelde subsidies, de subsidies 2020 betreffen de initiële toekenningen.

Subsidieontvanger	Taak- veld	Subsidie 2019 (x €1.000)	Subsidie 2020 (x €1.000)
Economie			
Stichting Eindhoven Marketing (EHV365)	3.4	700	714
Stichting Glow	3.4	758	773
Federatie Eindhovense Carnaval	3.4	100	101
Stichting Intocht Sint Nicolaas	3.4	18	18
Stichting Lichtjesroute	3.4	77	89
Stichting 18 September	3.4	53	54
Stichting Fakkeltocht	3.4	2	19
Koningsdag	3.4	270	75
Onderwijs			
Bibliotheek VVE in Bieb	4.3	916	934
RSV.VO (trajectbegeleiding 17-)	4.3	105	105
Stichting Leergeld	4.3	396	497
Sport			
Stichting Jeugdsportfonds Eindhoven	5.1	193	243
Cultuur			
Stichting Cultuur Eindhoven	5.3	21.567	21.998
Dutch Design Foundation inzake Dutch Design Week	5.3	202	206
Dutch Design Foundation inzake Dutch Design Awards	5.3	202	206
Design Academy Eindhoven inz. Graduation Show	5.3	101	103
Media			
Stichting Omroep Eindhoven en omgeving	5.6	407	410
Groen en Recreatie			
Trefpunt Groen Eindhoven	5.7	136	138
Brabants Landschap	5.7	20	20
Sociale basis			
Stichting Vredesburo	6.1	24	24
Stichting Vluchtelingen in de Knel (Bed Bad Brood)	6.1	556	687
Stichting Vluchtelingen in de Knel (Project Toekomstperspectief)	6.1	410	566
Stichting Kinderopvang Kluppluz	6.1	1.134	395
Jeugdcultuurfonds Eindhoven	6.1	78	79
WIJ Eindhoven	6.2	30.238	29.462

Niet-verrekenende gebouwgebonden kosten (x €1.000)

Naam instelling	Gebouw- gebonden kosten ¹	Waarvan verrekenend in huur ²	Bijdrage gemeente ³
Lumens Dynamo	578	190	388
Muziekgebouw Eindhoven N.V.	1.872	1.398	473
Stichting Cultureel Centrum de Effenaar	938	255	683
Parktheater Eindhoven N.V.	2.152	635	1.518
Coöperatieve vereniging Natlab	551	184	367
Stichting Popei	418	150	268

¹ Kosten die gemeente maakt met betrekking tot het gebouw

² De huur die de gemeente in rekening brengt bij de instelling. De Raad heeft besloten de fiscale huur in rekening te brengen. Bij nieuwe contracten passen wij dit toe.
Lopende contracten kunnen wij niet eenzijdig aanpassen.

³ De bijdrage van de gemeente bestaat uit de niet via huur verrekenende gebouwgebonden kosten.

Bijlage 8. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

	Begroting		Realisatie		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Afwijking
0. Bestuur en ondersteuning					
- Corona maatregelen bestuur en ondersteuning					
- raads-en commissievergaderingen/ondersteuning raadswerk	-68	-	-65	-	-3
- raadsinformatiesysteem	67	-	66	-	1
- publiek en media	44	-	62	-	-18
- representatie	10	-	6	-	4
- thuisbezorgen reisdocumenten	72	-	51	-	21
- aanvullende maatregelen inwonersplein	63	-	82	-	-19
- thuiswerkfaciliteiten	124	-	6	-	118
- kosten oninbare vorderingen/ debiteurenbeheer/invordering	285	-	285	-	-
- herhuisvesting en verhuizing/werkplekinrichting	174	-	216	-	-42
- meerkosten ICT	95	-	76	-	19
- dividenduitkeringen door deelnemingen	-	278	-	278	-
- parkeerbelastingen	-	2.800	-	3.418	-618
- precariobelasting	-	313	-	313	-
<u>incidentele middelen uit Kadernota 2020 voor:</u>					
- groei huisvesting	219	-	134	-	85
- op orde brengen formatie Financiële administratie	399	-	399	-	-
- op orde brengen formatie Inkoop	398	-	398	-	-
- intensivering stadspas	177	-	61	-	116
- programma bedrijfsvoering	1.700	-	1.335	-	365
- invoering omgevingswet	364	-	364	-	-
- archivering sector Ruimtelijke Expertise	60	-	60	-	-
- programma veiligheid	500	-	500	-	-
- afhandeling bezwaar- en beroepschriften huishoudelijke ondersteuning (VJB) (reserveringsdossier 2019)	406	-	323	-	83
- project van inhoud naar oppervlakte (reserveringsdossier 2019)	80	-	66	-	14
- verhuisbewegingen gemeentelijke organisatie (reserveringsdossier 2019)	200	-	133	-	67
- inhuurkosten voor o.a. projecten IAM, inkoop ondersteunend systeem (IOS) (reserveringsdossier 2019)	400	-	365	-	35
- explosievenonderzoek stadhuis laagbouw (meicirculaire 2020)	152	-	181	-	-29
- uitvoering regiodeal Brainport Eindhoven	30.170	-30.170	30.170	-30.170	-
- SVGG: kosten stadskantoor	767	-	785	-	-18
- overname geldlening voetbalvereniging Wodan	808	-23	815	-23	-7
- programma 'basis op orde, graag gedaan' (reserveringsdossier 2019)	231	-	231	-	-
- verkoop mobiele devices	-	-250	-	-203	-47
- extra inhuur personeel sector Communicatie	279	-350	175	-168	-78
- digitale toegankelijkheid (Kadernota 2019 + reserveringsdossier 2019)	170	-	139	-	31
- vrijval voorziening wachtgeld bestuurders	-	-	-	-117	117
- vrijval voorziening dubieuze debiteuren	-	-	-	-409	409
- vrijval voorziening frictiekosten ombuigingen	-	-	-	-197	197
- dotatie voorziening overige WW-ers	-	-	853	-	-853
- storting voorziening dubieuze debiteuren belastingen	129	-	201	-	-72
- afstemmingsverschil debiteuren belastingen	-	-	-	-100	100
- incidentele vrijval middelen MRE jaarrekening 2019	-	-151	-	-151	-
- vrijval voorziening claims en juridische geschillen	-	-	-	-374	374
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- saldireserve specifiek	21.096	-16.003	21.096	-16.003	-
- reserve financieringsfonds MIP	-	-3.344	-	-3.344	-
- reserve circulaire gemeentefonds	522	-	2.995	-	-2.473
- reserve kredietrisico's en geldleningen	-	-785	-	-793	8
- reserve reserveringen	3.275	-1.532	3.275	-1.532	-
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	35	-	35	-	-

	Begroting		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
<u>mutaties algemene reserve:</u>					
- mutatie weerstandsvermogen	8.462	-1.000	8.462	-1.000	-
Gerealiseerd resultaat				23.761	
1. Veiligheid					
<u>- Corona maatregelen veiligheid</u>					
- informatievoorziening over gedragsregels/ondersteunende maatregelen	16	-	-	-	16
- leges evenementen	-	152	-	151	1
- lokale handhaving van de noodverordening	275	-	275	-	-
<u>incidentele middelen uit Kadernota 2020 voor:</u>					
- aanpak WWC Heezerweg	165	-	165	-	-
- woondeal Eindhoven (doeluitkering/septembercirculaire 2019)	143	-	115	-	28
- impuls bestuurlijke weerbaarheid (reserveringsdossier 2019)	170	-	139	-	31
- versterkingsgelden ondermijning (reserveringsdossier 2019)	133	-145	104	-145	29
- versterkingsgelden Radicalisering en Polarisation	134	-	134	-	-
- project wijkrechtbank (reserveringsdossier 2019)	75	-	75	-	-
- explosievenonderzoek diverse locaties (meicirculaire 2020)	285	-	285	-	-
- actiecentrum ondermijning	106	-102	106	-96	-6
- intensiveringsmiddelen HIC en JOC	365	-365	143	-157	14
- specifieke uitkering preventieve aanpak ondermijning	422	-422	-	-	-
- versterkingsgelden radicalisering, extremisme en terrorisme	249	-249	-	-	-
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve circulaires gemeentefonds	-	-500	-	-500	-
- reserve reserveringen	688	-443	682	-443	6
- saldireserve specifiek	-	-317	-	-317	-
Gerealiseerd resultaat				716	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
<u>- Corona maatregelen verkeer, vervoer en waterstaat</u>					
- stedelijke mobiliteit	60	-	22	-	38
- projecten maatschappelijk nut i.o.	10.362	-4.778	9.202	-3.685	67
- resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-	-	-445	-78	523
- taxibeleid (reserveringsdossier 2019)	48	-	48	-	-
- Brainport Smart Mobility	52	-	52	-	-
- onderzoek en propositie Brainportlijn	125	-	125	-	-
- kosten onderzoek en ontwikkeling naar exploitatie (cf BBV-regelgeving)	64	-	64	-	-
- onderhoudskosten ambulancedienst P+R Genneper Parken (incidenteel)	323	-	-	-	323
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	550	-123	407	-123	143
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	5.760	-5.667	5.677	-5.142	-442
- reserve onderzoek en ontwikkeling	-	-189	-	-189	-
- reserve frictiekosten VRBZO	0	-316	0	-316	-
- saldireserve specifiek	-	-60	-	-60	-
Gerealiseerd resultaat				5.559	
3. Economie					
<u>Corona maatregelen economie</u>					
- actieplan 'de nieuwe binnenstad'	594	-	351	-	243
- coulance evenementen/leges en kosten- standplaatsen markten	125	80	139	80	-14
- toeristenbelasting	-	896	-	896	-
- informatievoorziening over gedragsregels/ondersteunende maatregelen	15	-	11	-	4
<u>incidentele middelen uit Kadernota 2020 voor:</u>					
- actualisatie opbrengsten markten	-	124	-	124	-

	Begroting		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- evaluatie acquisitieprogramma	30	-	35	-	-5
- aansluiting arbeidsmarkt	401	-	401	-	-
- pilot programma 'creatieve industrie'	200	-	200	-	-
- tussentijdse winstname en resultaat afgesloten projecten Grond/bedrijventerreinen	-	-	-	1.253	-1.253
- olympisch kwalificatie toernooi (OKT) Beach Volleybal	50	-	50	-	-
- gemeentelijke bijdrage viering 100 jaar 'Groot Eindhoven'	84	-	76	-	8
- projecten maatschappelijk nut i.o.	347	-	352	-	-5
- resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-347	-	-335	-	-12
- programma 'smart society' (reserveringsdossier 2019)	3	-	4	-	-1
- BIZ Eindhoven Centrum	787	-787	787	-787	-
- regiodeal Holland Expat Center South	520	-520	419	-419	-

mutaties bestemmingsreserves:

- reserve reserveringen	644	-247	550	-247	94
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	-	-347	-	-352	5
- reserve citymarketing, toerisme, recr/ev	-	-473	186	-473	-186
- reserve circulaires gemeentefonds	-	-100	-	-100	-
- saldireserve specifiek	-	-1.471	-	-1.471	-
- reserve bovenwijkse voorzieningen	-	-	1.223	-	-1.223

Gerealiseerd resultaat

2.953

4. Onderwijs

Corona maatregelen onderwijs

- incidentele subsidie stichting Playing for Success en stichting De Ontdekfabriek	55	-	45	-	10
- kinderopvang/openstelling dagbesteding	119	-	119	-	-
- pilot huisbezoek bij voortijdig schoolverlaten	102	-100	63	-102	41
- programma vroegtijdig schoolverlaten	772	-757	1.068	-1.068	15
- kosten onderzoek en ontwikkeling naar exploitatie (cf BBV-regelgeving)	12	-	12	-	-
- restitutie SALTO-scholen	-	-	-	-104	104
- aanvullende dekking SPIL/VVE 2020	344	-	344	-	-
- doeluitkering laaggeletterdheid (septembercirculaire 2019)	140	-	107	-	33
- initiatieven en uitbreiding zomerschool	171	-	200	-30	1

mutaties bestemmingsreserves:

- reserve reserveringen	302	-211	302	-211	-
- reserve VVE	894	-344	894	-344	-
- reserve onderzoek en ontwikkeling	-	-12	-	-12	-
- saldireserve specifiek	-	-174	-	-174	-

Gerealiseerd resultaat

1.109

5. Sport, cultuur en recreatie

Corona maatregelen sport, cultuur en recreatie

- sluiting gemeentelijke sportvoorzieningen	-	1.500	-	980	520
- maatschappelijke ondersteuningsfonds sport (huurcompensatie)	101	1.314	17	1.314	84
- tegemoetkoming rijk huurcompensatie sport	-	-	-	-580	580
- regierol sport en operationele kosten protocollen	148	-	-	-	148
- noodmaatregelen cultuur	2.686	-	2.686	-	-
- gevolgen voor Van Abbemuseum	20	230	20	230	-

incidentele middelen uit Kadernota 2020 voor:

- vervanging kunstgrasvelden	275	-	275	-	-
- programma sport	103	-	103	-	-
- activering sport; buurtsportcoaches; reserveringen	417	-	417	-	-
- uitwerking sportakkoord (reserveringsdossier 2019)	16	-	21	-	-5
- bijdrage Eindhoven247 acquisiteur sportevenementen	50	-	50	-	-
- businesscase Voetbal Eindhoven Noord	415	-	407	-	8

	Begroting		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- inhuur extra capaciteit unit Marketing (Sport)	150	-150	24	-	-24
- kosten onderzoek en ontwikkeling naar exploitatie (cf BBV-regelgeving)	13	-	13	-	-
- waardevermindering maatschappelijk vaste activa; Tongelreep	-	-	-	-327	327
- gemeentelijke bijdrage gezondmaken Muziekgebouw	-	300	-	300	-
- project 'Design Museum voor de Toekomst '	122	-	195	-50	-23
- vrijval/dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-	-	-371	-	371
- depot archeologie; huur en energie	57	-	48	-	9
- Van Abbemuseum; kosten automatisering	187	-	187	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	1.844	-370	1.530	-213	157
- resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-17	-	100	-	-117
- kosten onderzoek en ontwikkeling naar exploitatie (cf BBV-regelgeving)	20	-	20	-	-
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	724	-272	239	-272	485
- reserve onderzoek en ontwikkeling	-	-33	-	-33	-
- reserve citymarketing, toerisme, recr/ev	-	-100	-	-100	-
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	1.087	-1.474	1.087	-1.317	-157
- saldireserve specifiek	-	-6.301	83	-6.301	-83
- reserve buurtsportcoaches	350	-402	225	-402	125
- reserve groenvoorziening	-	-	-	-5	5
<u>mutaties algemene reserve:</u>					
- mutatie weerstandsvermogen	-	-300	-	-300	-
Gerealiseerd resultaat				300	

6. Sociaal Domein

Corona maatregelen Sociaal Domein

- bijdrage maatschappelijk ondersteuningsfonds (Welzijn)	1.262	-	494	-	768
Uitvoeringskosten Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO)	29.341	-29.341	30.108	-32.693	2.585
- noodfonds corona	30	-	30	-	-
- aanvulling WSW sociale werkvoorziening	5.454	-2.900	2.554	-	-
- meerkosten maatschappelijke opvang	2.063	-	1.889	-	174
- meerkosten Jeugd en WMO	-	-	577	-	-577
- taakstelling subsidies Sociaal Domein	-1.525	-	-1.565	-	40
- project 'Samenwerking Rwanda - Eindhoven'	78	-	40	-	38
- programmaplan Migratie	340	-	564	-73	-151
- programma Geweld hoort nergens thuis (reserveringsdossier 2019)	75	-	75	-	-
- stelselwijziging wet inburgering (reserveringsdossier 2019 + meicirculaire 2020)	280	-	122	-	158
- herziening woonwagengebeleid (reserveringsdossier 2019)	70	-	60	-	10
- pilot LVV	1.553	-	1.665	-68	-44
- LHBTI-emancipatiebeleid (doeluitkering)	40	-	40	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	4.282	-2.845	1.593	-1.055	899
- dotatie voorziening dubieuze debiteuren; vta	-	-	36	25	-61
- dotatie voorziening dubieuze debiteuren; welzijn en inkomen	-	-	1.483	-	-1.483
- pilot project Werkplaatsen Financiën XL (reserveringsdossier 2019)	300	-	265	-	35
- armoederegeling bijzondere bijstand en meedoenbijdrage (reserveringsdossier 2019)	900	-	900	-	-
- onderzoek effectiviteit en efficiency armoedebestrijding (reserveringsdossier 2019)	80	-	80	-	-
- creëren digitaal platform gekoppeld aan het Ondernemersloket Eindhoven	-	-140	29	-12	-157
- arbeidsparticipatie mensen met psychische aandoeningen (decembercirculaire 2019)	30	-	30	-	-
- bonus beschut werk (septembercirculaire 2020)	318	-	318	-	-
- doeluitkering baankansen vso/pro (meicirculaire 2020)	168	-	168	-	-
- doeluitkering schulden en armoede (meicirculaire 2018)	297	-	43	-	254
- uitwerking plan van aanpak 'crisismiddelen provincie Noord Brabant'	725	-725	80	-80	-
- inzet werkcheque (reserveringsdossier 2019)	50	-	50	-	-
- effect werkgelegenheid en bijstandsuitkering (BUIG)	2.575	220	2.575	220	-
- aanvulling budget huishoudelijke ondersteuning	1.000	-	1.000	-	-
- transitiefonds; ontvangst en beschikbaarstellen van middelen	742	-549	639	-549	103

	Begroting		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- studiegids Sociaal Domein (uit weerstandsvermogen)	1.849	-	1.849	-	-
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	9.401	-4.306	8.550	-4.306	851
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	2.875	-3.095	1.217	-539	-898
- reserve buurtontmoeting	-	-100	-	-100	-
- saldireserve specifiek	-	-9.674	767	-9.674	-767
- reserve circulaires gemeentefonds	-	-50	-	-50	-
Gerealiseerd resultaat				9.371	
7. Volksgezondheid en milieu					
<u>Corona maatregelen Volksgezondheid en Milieu</u>					
- extra kosten gemeenschappelijke regeling CURE	690	-	690	-	-
- gezond in de stad (decembercirculariteit 2019)	49	-	49	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	6.683	-5.679	2.914	-2.885	975
- deltaprogramma ruimtelijke adaptatie (decembercirculariteit 2019)	66	-	66	-	-
- klimaatmiddelen/transitievisie warmte + energieloketten (decembercirculariteit 2019)	286	-	286	-	-
- regionaal zonnepanelenproject	52	-52	75	-42	-33
- Europese Energie-Efficiency Richtlijn - EED (reservering 2019)	67	-	67	-	-
- Gedeeltelijke vrijval voorziening Renescience	-	-	-	-200	200
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	3.243	-1.004	3.393	48	-1.202
- reserve reserveringen	244	-3.608	212	-3.608	32
- reserve circulaires gemeentefonds	-	-2.063	-	-2.063	-
- reserve bio-energiecentrale & warmtenet Meerhoven	4.150	-	4.150	-	-
- saldireserve specifiek	-	-690	-	-690	-
- reserve groot onderhoud	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat				2.462	
8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.					
<u>incidentele middelen uit Kadernota 2020 voor:</u>					
- onderhoudinspecties vastgoed	200	-	200	-	-
- verwacht nadelige faciliterende projecten; mutatie voorziening	-	-	248	-560	312
- saldo afgesloten faciliterende projecten	-	-	-20	2	18
- incidentele grondverkoop faciliterende projecten	-	-	11	-69	58
- bijdrage BOVO faciliterende projecten	-	-	-	-237	237
- verwacht nadelige grondexploitatie niet bedrijventerreinen; mutatie voorziening	-	-	580	54	-634
- tussentijdse winstname projecten grond niet-bedrijventerreinen	-	-	-	-6.435	6.435
- incidentele grondverkoop grond niet bedrijventerreinen	-	-20	5	-721	696
- saldo afgesloten projecten grond niet bedrijventerreinen	-	-	-64	-	64
- incidentele (project)kosten grond niet bedrijventerreinen	360	-	193	-97	264
- invoering omgevingswet	175	-	147	-	28
- woondeal Eindhoven - SGE (doeluitkering/septembercirculariteit 2019)	140	-	137	-	3
- verlate uitvoering van gebiedsprogramma's (reserveringsdossier 2019)	184	-	140	-	44
- kosten onderzoek en ontwikkeling naar exploitatie (cf BBV-regelgeving)	16	-	16	-	-
- waardevermindering maatschappelijk vaste activa; panden Gennepweg	-	-	-	-113	113
- invulling vergroeningsopgave PR Genneperparken (reserveringsdossier 2019)	100	-	100	-	-
- verduurzamen maatschappelijk vastgoed	874	-296	266	-	312
- boekwinst verkoop panden	10.179	-11.879	10.405	-11.492	-613
- explosievenonderzoek GB (mei-/septembercirculariteit 2020)	62	-	62	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	10.471	-5.860	14.336	-12.608	2.883
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	310	-290	310	-290	-
- reserve onderzoek en ontwikkeling	-	-16	-	-16	-

	Begroting		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- reserve bovenwijkse voorzieningen	-	-	5.388	-	-5.388
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	1.739	-4.611	1.739	-1.711	-2.900
- reserve CO2-reductie vastgoed	-	-	343	-	-343
- reserve circulaires gemeentefonds	-	-350	-	-350	-
Gerealiseerd resultaat				-101	
Mutaties bestemmingsreserves:					
- toevoegingen aan reserves	37.747	-37.747	37.747	-37.747	-
Totaal incidentele lasten / baten	146.209	-91.768	137.972	-100.104	16.573
Totaal incidentele toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	104.098	-110.144	111.234	-102.972	-14.308
		-		-	
TOTAAL	250.307	201.912	249.206	203.076	2.265
Gerealiseerd resultaat		48.395		46.130	2.265

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Structurele mutaties reserves

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020		Realisatie 2020		afwijking
	storting	onttrekking	storting	onttrekking	
P0. Bestuur en ondersteuning					
Reserve duurzaamheidsfonds SVGG	166	-250	875	-250	-709
Reserve SVGG planmatig onderhoud	-	-	-	-89	89
Reserve burgerzaken	485	-307	485	-57	-250
Reserve kredietrisico's gar. geldleningen	35	-	22	-	13
Reserve maatschappelijk nut projecten	111	-	111	-	-
Reserve opkomst verkiezingen	11	-	11	-	-
Reserve onderzoek & ontwikkeling	425	-	425	-	-
Saldireserve specifiek	-	-88	-	-88	-
Totaal P0. Bestuur en ondersteuning	1.233	-645	1.929	-484	-857
P1. Veiligheid					
Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	54	-	54	-	-
Totaal P1. Veiligheid	54	-	54	-	-
P2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
Reserve regiobrede projecten	-	-	-	-520	520
Reserve mobiliteitsfonds	-	-	146	-	-146
Reserve groot onderhoud openbare ruimte	7	-7.500	7	-7.896	396
Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	1	-	365	-	-364
Totaal P2. Verkeer, vervoer en waterstaat	8	-7.500	518	-8.416	406
P 4. Onderwijs					
Reserve huisvesting onderwijs	363	-5.804	7.711	-5.804	-7.348
Reserve internationale school	428	-1.856	428	-1.979	123
Reserve onderwijshuisvesting eigenaarsonderhoud	-	-149	111	-149	-111
Reserve CO2-reductie vastgoed	25	-	25	-	-
Totaal P4. Onderwijs	816	-7.809	8.275	-7.932	-7.336
P5. Sport, cultuur en recreatie					
Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	2	-841	1.685	-857	-1.667
Reserve CO2-reductie vastgoed	78	-6	78	-6	-
Reserve Revolving fund monumenten	-	-383	-	-415	32
Reserve aankoop kunstvoorwerpen	232	-232	258	-	-258
Reserve bomencompensatie	267	-	348	-148	67
Reserve buurtsportcoaches	3	-	3	-	-
Reserve sport gebruikersonderhoud	-	-	-	-75	75
Reserve tentoonstellingen Van Abbemuseum	350	-350	1.062	-	-1.062
Reserve Van Abbe gebruikersonderhoud	-	-	56	-	-56
Reserve groencompensatie	162	-	163	-	-1
Totaal P5. Sport, cultuur en recreatie	1.094	-1.812	3.653	-1.501	-2.870
P6. Sociaal Domein					
Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	-	-262	138	-262	-138
Totaal P6. Sociaal Domein	-	-262	138	-262	-138
P7. Volksgezondheid en milieu					
Reserve biomassacentrale Meerhoven	291	-52	291	-159	107
Reserve bodemsanering	332	-	332	-	-
Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	1	-	3	-	-2
Reserve CO2-reductie	-	-71	-	-71	-
Reserve stimuleren energietransitie	667	-128	667	-128	-
Reserve wko's	17	-	17	-	-
Reserve biomassacentrale planmatig onderhoud	-	-	89	-	-89
Totaal P7. Volksgezondheid en milieu	1.308	-251	1.399	-358	16

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020		Realisatie 2020		afwijking
	storting	onttrekking	storting	onttrekking	
P8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.					
Reserve maatschappelijk nut projecten i.o.	214	-	214	-	-
Reserve knooppunt XL	-	-214	-	-214	-
Reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	62	-	62	-51	51
Risicoreserve PSV	398	-	423	-	-25
Reserve volkshuisvesting	-	-17	-	-17	-
Totaal P8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.	674	-231	699	-282	26
TOTAAL	5.187	-18.510	16.665	-19.235	-10.753

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 9. Afkortingen

4G	Vierde generatie draadloze mobiele netwerktechnologie	CMK	Subsidieregeling cultuureducatie met Kwaliteit
5G	vijfde generatie draadloze mobiele netwerktechnologie	CNV	Vakbond CNV
AB	Algemeen Bestuur	COC	Vereniging voor integratie van homoseksualiteit, opgericht als Cultuur- en Ontspanningscentrum
AOW	Algemene Ouderdomswet	COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	CPB	Centraal Planbureau
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders	CPO	Chief Procurement Officer (Inkoop)
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming	CURE	Centrum Uitvoering Reinigingstaken Eindhoven en omgeving
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht	CV	Commanditaire Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders	DAE	Design Academy Eindhoven
B5	De vijf Brabantse gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, en Tilburg	DB	Dagelijks bestuur
B5	Vijf grote Brabantse gemeenten	DBFM / DBFMO	Design Build Finance Maintain and Operate
BBL	BeroepsBegeleidende Leerweg	DDF	Dutch Design Foundation
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten	DDW	Dutch Design Week
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen	DeDa	De ethische Data assistent
BCF	BTW CompensatieFonds	DLO	Digitale LeerOmgeving
BENG	Bijna Energie Neutraal Gebouwd	DNC	De Nieuwe Combinatie
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	DPP	Dynamische Personeels Planning
BIC	Brainport Industries Campus	DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
BIS	BasisInfraStructuur	E&C/EC	De sector Economie & Cultuur van de gemeente Eindhoven
BIZ	BedrijfsInvesteringsZone	ECB	Europese Centrale Bank
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	EDC	Eindhoven Data Center
BOM	Brabantse Ontwikkelings Maatschappij	EFX	Eindhoven Fiber Exchange
BOMIRT	Bestuurlijk overleg Meerjaren programma Infrastructuur, Ruimte en Transport	EJV	Eindhovense Jacht Vereniging
BRE	Breedband Regio Eindhoven	EKV	Eindhovense Kano Vereniging
BRP	Basisregistratie Personen	EMU	Economische en Monetaire Unie
BS	Basisschool	Enoll	European Network of Living Labs
BSO	Buitenschoolse opvang	ENoLL	The European Network of Living Labs
BTM	Buurtthermometer	ERRIN	European Return and Reintegration Network
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde	ESF	Europees Sociaal Fonds
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten	EU	Europese Unie
BV	Besloten Vennootschap	FIDO	(wet) Financiering Decentrale Overheden
BW	Beschermde wonen	FLO	Functioneel leeftijdsontslag
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
CAK	Centraal Administratie Kantoor	fte	fulltime-equivalent (personeel)
CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst	G4	De vier grote gemeenten: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	G40	Netwerk van 40 (middel)grote steden in Nederland
CIO	Chief Information Office	GDT	Gemeentelijk De-escalatie Team
CISO	Chief Information Security Officer	GDT	Gemeentelijk De-escalatie Team
CKE	Centrum voor de Kunsten Eindhoven	GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
		GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen

GR	Gemeenschappelijke Regeling	NGA	Netwerkgerichte aanpak
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan	Nnb	Nog niet bekend
GRWRE	Gemeenschappelijk Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven	NNB	Natuur Netwerk Brabant
GS	Gedeputeerde Staten	NRE	Nutsbedrijf Regio Eindhoven
HbH	Hulp bij Huishouden	NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs	Ntb	Nader te bepalen
HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage	NV	Naamloze Vennootschap
HIC	High Impact Crimes (woninginbraken, overvallen en straatroven)	OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
HO	Huishoudelijke ondersteuning	ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer	OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
HR	Human Resource	OHV	Onderwijs huisvesting
HTCE	High Tech campus Eindhoven	OOO	Onvoorzien onvermijdbaar onuitstelbaar
I & W	Ministerie infrastructuur en waterstaat	OR	Openbare Ruimte
i.o.	In oprichting	OV	Openbaar Vervoer
IBA	Intelligence-besluitvormings-actie-model	OW	Ondersteuning wonen
ICT	Informatie en Communicatie Technologie	OZB	Onroerende Zaak Belasting
IHP	Integraal HuisvestingsPlan (onderwijs)	OZL	Ondersteuning zelfstandig leven
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst	P&O	Personeel & Organisatie
IOS	InkoopOndersteunend systeem	P+R	Park and Ride
ISE	Internationale School Eindhoven	P4W	Project Passport for work
IT	Informatie Technologie	PAS	Programma Aanpak Stikstof
IU	Integratie Uitkering	PDC	Producten Diensten Catalogus
IUSD	Integratie Uitkering Sociaal Domein	PFAS	Poly- en perfluoralkalystoffen
JGZ	Jeugdgezondheidszorg	PGA	Persoonsgerichte aanpak
jikp	Jongeren in kwetsbare positie	PGB	Persoonsgebonden budget
KCC	Klanten Contact Centrum	PO	Primair onderwijs
KPI	Key performance indicators	POC	Percentage of completion methode
LEA	Lokale Educatieve Agenda	PSO	Prestatieladder Sociaal Ondernemen
LKS	Loonkostensubsidie	RAV	Regionale ambulance voorziening
LVV	Landelijke Vreemdelingen Voorziening	RD	sector Ruimtelijk Domein van de gemeente Eindhoven
MBO	Middelbaar BeroepsOnderwijs	REOS	Ruimtelijke en Economische OntwikkelStrategie
MFA	Multifunctionele accommodatie	RHCe	Regionaal Historisch Centrum
MGE	MuziekGebouw Eindhoven	RIB	Raadsinformatiebrief
MGE	Muziek Gebouw Eindhoven	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
MIP	Meerjaren InvesteringsProgramma	RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (Schoolverlaters)
MIRT	Meerjaren programma Infrastructuur, Ruimte en Transport	ROW	Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (bedrijven)
MJOP	Meerjaren OnderhoudsProgramma	RSV.VO	Regionaal samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs
MJPS	MeerjarenProgramma Stedelijk	RvC	Raad van Commissarissen
MKB	Midden- en Kleinbedrijf	RWZI	Rioolwaterzuivering
MKOB	Meldkamer Oost-Brabant	S&P	Standard en Poor's
MNIO	Maatschappelijk Nut in Oprichting	SAAS	Software as a Service (software als online dienst)
MO	Maatschappelijke Ontwikkeling	SCE	Stichting Cultuur Eindhoven
MOB	Middelbaar beroepsonderwijs		
MPG	Meerjaren Prognose Grondexploitaties		
MRE	Metropoolregio Eindhoven		
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen		
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen		
NATLAB	NATuurkundigLABoratorium		
NCW	Netto Contante Waarde		
NEOS	Nieuwe Eindhovense Opvang Stichting		

SD	sector Sociaal Domein van de gemeente Eindhoven	VO	Voortgezet onderwijs
SEN	Sportpark Eindhoven Noord	VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
SGE	Stedelijk Gebied Eindhoven	VPB	Vennootschapsbelastingplicht
SGE	Stichting Gezondheidscentra Eindhoven	VRBZO	Veiligheidsregio Brabant ZuidOost
SIB	Social Impact Bond	VSB	Goede-doelenorganisatie die culturele en maatschappelijke initiatieven ondersteunt
SISA	Single information, Single audit (verantwoording specifieke uitkeringen)	VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
SLA	Schone Lucht Akkoord	VSV	Voortijdig SchoolVerlaten
SO	Speciaal onderwijs	VTa	Vrije tijds accommodatie
SPIL	SPelen, Integreren en Leren	VTH	Vergunning, toezicht en handhaving
SVGG	Slim Verduurzamen Gemeentelijke Gebouwen	VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
SVMV	Slim verduurzamen maatschappelijk vastgoed	WA	Wettelijke Aansprakelijkheid
TDK	Technologie, Design en Kennis	WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
TFBZ	Taskforce-RIEC Brabant Zeeland	WAZO	Wet Arbeid en Zorg
TIO	Hogeschool TIO Eindhoven	WEB	Wet Educatie Beroepsonderwijs
TUe	Technische Universiteit Eindhoven	WGT	Werkgelegenheidsteam
Turap	Tussenrapportage	WKK	Warmtekrachtkoppeling
TV	Taakveld	WKO	Warmte-Koude Opslaginstallatie
TVW	TransitieVisieWarmte	WLZ	Wet Langdurige Zorg
UDC	Urban Data Center	WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
UDI	Urban Development Initiative	WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen	WNT	Wet Normering Topinkomens
VDMA	Van der Meulen-Ansems	WO	Wetenschappelijk Onderwijs
VIK	Veiligheidsinformatieknoppunt	WOZ	Waardering Onroerende Zaken
VN	Verenigde Naties	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten	WVR	Wet veiligheidsregio's
		WW	WerkloosheidsWet
		ZOB	Zuidoost Brabant

EINDHOVEN